21. Yüzyılda Türkiye'nin Kültür Seferberliği

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

ISBN 978-625-7377-25-6

21. YÜZYILDA TÜRKİYE'NİN KÜLTÜR SEFERBERLİĞİ

© 2024 CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

Yayıncı Sertifika No: 45482
1. Baskı, İstanbul 2024

İletişim | Contact
Kızılırmak Mahallesi Mevlana Bulv. No:144 Çukurambar
Ankara/TÜRKİYE
T +90 312 590 20 00 | webinfo@iletisim.gov.tr

Baskı | Print
Prestij Grafik Rek. ve Mat. San. ve Tic. Ltd. Şti.
T 0 212 489 40 63, İstanbul
Matbaa Sertifika No: 45590

21. Yüzyılda Türkiye'nin Kültür Seferberliği

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

İçindekiler

TAKDİM

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN 9

BÖLÜM I

TÜRKİYE'NİN KÜLTÜR POLİTİKALARI

Türkiye'nin Kültür Politikalarındaki Kurumsallaşma Anlayışı 13

Kültür Politikalarıyla İlgili Başlıca Kurumlar 19

- Kültür ve Turizm Bakanlığı 19
- Dışişleri Bakanlığı 33
- Millî Eğitim Bakanlığı 44
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı 47
- Cumhurbaşkanlığı Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 64
- Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu 78
- UNESCO Türkiye Millî Komisyonu 81
- Türk Devletleri Teşkilatı 82
- Dünya Etnospor Konfederasyonu 90

Kültür Politikalarıyla İlgili Hukuksal Yapı 93

BÖLÜM II

2000 YILI SONRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN KÜTÜPHANECİLİK VE YAYIM FAALİYETLERİ

Kütüphanecilik Faaliyetleri 105

Yayımcılık Faaliyetleri 143

BÖLÜM III
2000 YILI SONRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN KÜLTÜREL FAALİYETLER

Taşınmaz Kültür Varlıkları ve Sit Alanları 159
- Kültür Varlıklarına Yönelik Çalışmalar 163
- Türkiye Geneli Sit Alanları İstatistikleri 168
- Alan Başkanlıkları 169
- Kazı ve Yüzey Araştırmaları Faaliyetleri 189

Kültür Varlığı Kaçakçılığının Önlenmesi ile İlgili Faaliyetler 205
- Yurt Dışından İadesi Sağlanan Eserler 206
- Kaçakçılığın Önlenmesi ile İlgili Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları 217

Müzecilik Faaliyetleri 227

Kültürel Varlıkların Korunmasında Restorasyon ve Konservasyon 251

Türkiye'de Kültürel Mirasın Korunmasına Yönelik Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları 256

Restorasyon ve Konservasyon Alanlarından Örnekler 257

2021-2023 Yılları Arasında Tamamlanan Restorasyon ve Proje İşleri 280

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde Türkiye 301

Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Kaydedilen Dünya Mirası Alanları 301

Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesine Kaydedilen Alanları 328

UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi ve Türkiye'nin Yeri 335

UNESCO Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi ve Türkiye'nin Yeri 343

BÖLÜM IV
2000 YILI SONRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN SANAT FAALİYETLERİ

Müzik ve Sahne Sanatları Faaliyetleri 347
- Opera ve Bale 349
- Orkestralar ve Korolar 375
- Tiyatro 392
- Geleneksel Sahne Sanatları 411

Görsel Sanat Faaliyetleri 419
- Plastik Sanatlar 419
- Geleneksel El Sanatları 444

Kültürel Yayın Faaliyetleri 459
Sinema 459
Televizyon 492
Dizi 509

BÖLÜM V

2000 YILI SONRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN TURİZM FAALİYETLERİ

Turizm Faaliyetleri 521
Turizm Çeşitleri 525
Turizm İstatistikleri 547
Türkiye Turizm Stratejisi 553

BÖLÜM VI

2000 YILI SONRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN DİĞER KÜLTÜR VE SANAT FAALİYETLERİ

Cumhurbaşkanlığı Himaye ve Teşvikleri 559
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri 559
Cumhurbaşkanı Tarafından Himaye Edilen veya İlan Edilen Anma, Kutlama ve Yıl Dönümleri 566
Ulusal ve Uluslararası Festivaller 627
Kültür Yolu Festivalleri 627
Modern ve Geleneksel Festivaller 644
Kültür Şehirleri ve Kültürel Ürünler 651
UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı 651
Kültür ve Turizm Başkentleri 661
Türk Dünyası Kültür Başkentleri 661
Avrupa Kültür Başkentleri 668
İslam Dünyası Turizm Başkentleri 675
Coğrafî İşaretli Ürünler 677

TAKDİM

Kültür bir milletin millet olmasını sağlayan birleştirici unsuru ve zenginliğidir. 2000 yıllık kadim medeniyetimiz, 16 devlet kurarak tarihe damga vurmuş, İslam'la harmanlanmış ve doğudan batıya uzanarak kültürleri kaynaştıran bir köprü vazifesi görmüştür. Mevlânâların Yunus Emrelerin hoşgörü iklimini şiar edinen bir yönetim anlayışıyla, farklı kültür ve inançları yüzyıllarca huzur ve barış içinde yaşatmayı başarmış bir ecdadın torunları olarak, bugün de kendi coğrafyamız başta olmak üzere barışın egemen olduğu bir dünya için çalışıyoruz.

On yıllarca kendi özüne yabancı bir kültür ikliminin varlığıyla tehdit altında kalan kültürümüzün yeniden aslına rücu ederek milletimizin değerlerine uygun sosyal ve kültürel iktidarının da vücuda gelmesi bizim en önemli gayelerimizden biri olmuştur. Zira yüce milletimiz birçok badirelerinin ardından millî iradenin gerçek anlamda tecelli ettiği mevcut demokrasi ve siyasî iktidar gücüne kavuşurken zengin kültürümüzün varlığını yeniden egemen kılmak için de bir fırsat doğmuştur. Bu tarihî fırsatın değerlendirilmesi amacıyla kökleriyle barışık, yabancı hayranlığı yerine yerli ve millî değerleriyle gurur duyan nesillerin yetişmesi için her türlü imkânı sağlamayı, bunları milletimize hizmete dönüştürmek için şevk duyan kadroların ortaya çıkmasını ve insan yetiştirmenin her şeyden önce inanç, adanmışlık, süreklilik gerektirdiği şiarıyla sadece ülkemizde değil gönül coğrafyamızdaki her bir insana ulaşmayı hedefledik.

Ecdadımıza layık olmak arzusu ve Türkiye Türkiye'den büyüktür şiarıyla kadim kültürümüzün başta gönül coğrafyamız olmak üzere tüm dünyada daha bilinir olması için çalışmalar yaparken bir yandan da ülkemizde yeni nesillere kültürümüzü aktarmak ve yaşatmak için bütün kurumlarımızla gayret sarf ediyoruz. Kültür sanat faaliyetlerini toplumu birleştiren, bütünleştiren en önemli yapı taşlarından biri olarak gören bakış açımızdan hareketle ülkemizin tüm değerlerini kucaklamaya çalışıyor, medeniyetimize, kültür sanat birikimimize sahip çıkmak, bunları daha ileriye taşımak için gerekli olan adımları atıyoruz. Bu kapsamda 21. yüzyılda Cumhuriyetle gelen kültürel kazanımlarımızın yanında

tüm dünyada ve ülkemizde kadim kültürümüzün yeniden hak ettiği değeri bulması için yeni bir bakış açısı geliştirmemiz en büyük kültürel yükselişimizdir.

Bu çerçevedeki genel kültür politikamızı daha sağlam temellerde yürütebilmek için ise bir yandan birçok yeni kurumu ihdas ederken bir yandan da mevzuat değişiklikleri ile fizikî ve beşerî imkânların artırılmasıyla devletimizi bu yönde güçlendirdik, güçlendiriyoruz.

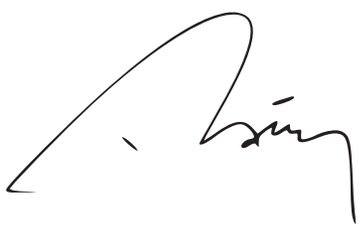
Bugün tüm dünyada dizi ve sinema alanlarında ihraç eden ülke konumunda olmamız, uluslararası kurumlarla kültür faaliyetleri alanındaki örnek iş birliğimiz, kültür politikaları ülke sınırlarını aşan kamu kurumlarımızın sayısız faaliyeti tüm bu çabaların sonucudur.

Yine birçok şehirde kurduğumuz modern kütüphaneler, kültür ve kongre merkezlerimiz, kültüre ve sanata hizmet eden tüm alanlarda verdiğimiz Cumhuriyet tarihinde görülmemiş miktarlarda destek; tarihî mirasımızın korunması ve gün yüzüne çıkarılması için gösterdiğimiz yüksek çaba, kültürümüzü ihya ederek geleceğe taşıma yönündeki güçlü irademizin en açık göstergesidir.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından hazırlanan, "*21. Yüzyılda Türkiye'nin Kültür Seferberliği*" adlı kitap, bu çabanın ortaya konulması için özel bir çalışma niteliği taşımaktadır. Devletimizin bütün imkânlarıyla, yeni bir bakış açısıyla ortaya koyduğu kültür politikaları, bu kitapta incelikli bir şekilde aktarılmıştır. Ayrıca, kitap, Türkiye'de kültürel diplomasisinin gelişiminden ülke genelinde her alanda artan kültür faaliyetlerine topyekûn bir seferberlik halinde gerçekleştirilen atılımların bir envanteri niteliği taşımaktadır.

Kültür alanında yaptığımız çalışmaların gelecek nesillere aktarılmasında önemli bir kaynak niteliği taşıyan bu kitabın, geçmiş ile bugün arasında olduğu gibi, bugün ile gelecek arasında da bir köprü kurma hedefimizi somut örnekleri ile ortaya koyan kıymetli bir eser olduğuna inanıyorum.

Her daim insanlığın barış ve huzuruna hizmet etmiş Türk kültür ve medeniyetinin ebede kadar daim olmasını en kalbi duygularımla temenni ediyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

Bölüm I

TÜRKİYE'NİN KÜLTÜR POLİTİKALARI

Türkiye'nin Kültür Politikalarındaki Kurumsallaşma Anlayışı
Kültür Politikalarıyla İlgili Başlıca Kurumlar
Kültür ve Turizm Bakanlığı
Dışişleri Bakanlığı
Millî Eğitim Bakanlığı
Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı
Cumhurbaşkanlığı Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı
Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu
UNESCO Türkiye Millî Komisyonu
Türk Devletleri Teşkilatı
Dünya Etnospor Konfederasyonu
Kültür Politikalarıyla İlgili Hukuksal Yapı

Türkiye'nin Kültür Politikalarındaki Kurumsallaşma Anlayışı

Kurulduğu tarihten bu yana Türkiye Cumhuriyeti; bireylerin ve toplumun gelişimi için ekonomi ve politika araçlarıyla birçok atılım gerçekleştirmiştir. Ekonomik ve sosyal alanlarda yürütülen faaliyetler kültür, sanat ve eğitim çalışmalarıyla da pekiştirilmiştir. Mustafa Kemal Atatürk "Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür" ve "Millî kültürün her çığırda açılarak yükselmesini Türk Cumhuriyetinin temel dileği olarak temin edeceğiz." diyerek kültürün Türkiye Cumhuriyeti için vazgeçilmezliğini vurgulamıştır. Modernleşme dinamikleri kültürel alanı şekillendirmeye devam ederken tarihsel ve toplumsal kimlikten beslenen Millî kültürel alanın oluşturulmasının da bir diğer gereklilik olduğuna da işaret etmektedir. Çünkü kültür; ekonomi ve politika gibi temel insanî faaliyetlerde izlenen yöntemlerin belirlenmesinde ve toplumsal davranış kalıplarının şekillenmesinde birincil önemdedir.

Özellikle iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ile iletkenliği ivme kazanan kültür, bu özelliğiyle aynı zamanda önemli bir 'yumuşak güç aracı' hâline gelmiştir. Bir ülkenin ortak yaşam ve düşünce birliğini oluşturan maddî ve manevî değerler bütünü olan kültür, ait olduğu ülkenin yumuşak güç kapasitesine, diğer halklar nazarında hayranlık uyandırdığı ölçüde katkı sunmaktadır. Nitekim ülkelerin yumuşak gücü büyük ölçüde üç kaynaktan beslenir. Bu kaynaklar:

» diğer ülke halkları için anlam taşıdığı sürece kültür,

TÜRKİYE'NİN MÜZE OLARAK YAPILAN İLK BİNASI: ANKARA ETNOGRAFYA MÜZESİ

- yurt içinde ve yurt dışında tasvip edildiği sürece siyasî değerler
- meşrû ve ahlâkî nitelikte izlendiği sürece dış politadır.

Bir ülkenin yumuşak gücünü geliştirebilmesinin bir aracı olan kamu diplomasisi ise devlet ve devlet dışı aktörler tarafından diğer ülkelerin halkları ile kurulan olumlu ilişkiler bütünüdür. Özellikle dış politikada stratejik hedefleri desteklemek maksadıyla, diğer ülke halklarıyla doğrudan diyalog ve iyi ilişkiler kurmayı, onları bilgilendirmeyi amaçlayan faaliyetlerdir. Diğer ülke halklarının ihtiyaçlarının ve kültürlerinin iyi anlaşılması, mesajların başarılı bir şekilde aktarılması, yanlış algıların ve ön yargıların düzeltilmesi, ortak amaçlar doğrultusunda zemin tespiti gibi hedefler açısından önemlidir. Kanaat önderleri, çeşitli baskı grupları, medya ve haber ajansları, üniversiteler, küresel işletme ve özel sektör kuruluşları, uluslararası örgüt ve organizasyonlar ile bireyler kamu diplomasisinin başlıca aktörleri olarak kabul edilmektedir.

Günümüzde, küreselleşmenin bir sonucu olarak uluslararası ilişkilerde uygulanan resmî diplomasinin yanında, uluslararası toplumu etkilemenin ve yönlendirmenin bir aracı olarak "kamu diplomasisi" ayrı bir önem arz etmektedir. Türkiye, uluslararası platformlarda mevcut olan oryantalist bakış açısı gibi ön yargı ve ithamlara uzun süredir maruz kalmaktadır. Bu ön yargı ve ithamlar karşısında Türkiye'nin haklılığını ortaya koyma amacıyla yapılan çalışmaların başarıya ulaştırılmasına ve uluslararası kamuoyu nezdinde ülke saygınlığının artırılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesine ve böylece ülkemizin dış tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin görevler, ilgili mevzuatla çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarına verilmiştir.

Kamu Diplomasisi alanında Türkiye'nin başat aktörleri;

- Dışişleri Bakanlığı
- Kültür ve Turizm Bakanlığı
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı
- Yunus Emre Enstitüsü (YEE)
- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)
- Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA)
- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)
- Türk Kızılay
- Türkiye Maarif Vakfı
- Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB)
- Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT)
- Anadolu Ajansı (AA)
- Türk Hava Yolları (THY)

olarak sıralanmaktadır.

Türkiye, kültürel diplomasi faaliyetlerini stratejik akılla, farklı coğrafyalarda ve farklı kamuoylarına yönelik olarak sürdürmekte, hakkındaki olumlu imajı güçlendirmeye, olumsuz algıları ise kırmaya devam etmektedir. Kültürel diplomasi, sosyo-kültürel işbirlikleri sağlamak, stratejik hedefler doğrultusunda ilişkileri ve ulusal çıkarları geliştirip güçlendirmek ve kendi politik değerlerini ortaya koymak için sanat, bilim, gelenek, değerler ve kültürün diğer formlarını kullanmaya dayalı faaliyetler bütünü olarak tanımlanmaktadır. Sinema, dizi, müzik, edebiyat ve sergiler gibi sanatsal faaliyetler, müzecilik faaliyetleri, değişim programları, dil kursları, haber programları ve kültürel programlar, sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri, fikirlerin ve sosyal politikaların

AHLAT SELÇUKLU MEZARLIĞI, BİTLİS

tanıtılması ve yeni medya dâhil olmak üzere basın yayın faaliyetleri kültür diplomasisinin araçlarını oluşturmaktadır.

Türkiye'nin gelecekteki kültür politikaları konusunda Türkiye Yüzyılı Vizyon Belgesi önemli bir referanstır. Bu belge, ülkenin kültürel alanında izleyeceği yol haritasını belirlemekte ve toplumsal değerlerle uyumlu, sürekli, yenilikçi ve üretken bir kültürel alanın oluşturulmasını öngörmektedir. Belgenin temel hedeflerinden biri, Türkiye'nin kültürel mirasını koruyarak gelecek nesillere aktarmak ve bu mirası daha da zenginleştirerek yaşatmaktır. Bunun yanı sıra, kültür politikalarının toplumsal değerlerle uyumlu olması da önemli bir odak noktasıdır. Bu kapsamda, farklı toplumsal kesimlerin kültürel kimliklerine saygı gösterilmesi, çeşitliliğin ve çok sesliliğin desteklenmesi hedeflenmektedir. Yeni dönemde atılacak adımlar arasında, kültür alanında yenilikçi ve üretken yaklaşımların benimsenmesi de öngörülmektedir. Bu, sanat ve kültürün sadece geçmişi korumakla kalmayıp aynı zamanda geleceği şekillendiren bir güç haline gelmesini sağlayacak çalışmaları içermektedir.

Türkiye Cumhuriyeti de bu doğrultuda; somut ve soyut kültür eserle-

SELÇUKLU MEZARLIĞI, VAN

rinin korunması, tiyatro ve sinema gibi kültür-sanat etkinliklerinin toplumsallaştırılması ve bilgiye erişimin kolaylaşması için toplumsal kültür sahasının geliştirilmesine yönelik çalışmalara devam etmektedir. İlgili bakanlık, kurum ve kuruluşların etkin işleyişi; Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesinin ana ilkelerinden biri olan çağdaşlaşma, millî, manevî, tarihî, kültürel ve turistik değerlerin araştırılması, geliştirmesi, korunması, değerlendirilmesi, yayılması, tanıtılması ve benimsetilmesi ve bu suretle millî bütünlüğün güçlenmesine ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunacaktır. Türkiye, 100 yıllık Cumhuriyet tecrübesi ve birikimiyle birlikte son 22 yıldaki tutarlı ve sürdürülebilir kültür politikaları ve faaliyetleriyle bölgesinde ve dünyada örnek gösterilen bir ülke olmuştur. Türkiye, 'Türkiye Yüzyılı' vizyonuyla, kültürel yükselişini azim ve kararlılıkla sürdürmektedir.

Kültür Politikalarıyla İlgili Başlıca Kurumlar

Kültür ve Turizm Bakanlığı

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı 1 Nolu Kararnamesi ile 10.07.2018 tarihinde yeniden düzenlenmiştir. Bakanlığın temel görevleri; millî, manevi, tarihî, kültürel ve turistik değerleri araştırmak, geliştirmek, korumak, yaşatmak, değerlendirmek, yaymak, tanıtmak, benimsetmek ve bu suretle millî bütünlüğün güçlenmesine ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunmaktır.

Bu doğrultuda Bakanlık; kültür ve turizm konuları ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını yönlendirmek, bu kuruluşlarla iş birliğinde bulunmak, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör ile iletişimi geliştirmek ve iş birliği yapmakla yükümlüdür.

Bu yükümlülükler çerçevesinde T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmakta ve Türkiye'deki kültür faaliyet sahasının gelişimine katkı sağlamaktadır. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığının merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatları bu amaca hizmet eder.

Türkiye'nin evrensel kültür, sanat ve turizm değerlerinin sürdürülebilir korunmasını sağlayarak yaşatmak ve tanıtmak, toplumsal bilincin oluşmasında bilgiye erişimi kolaylaştırmak ve Türkiye'nin dünya tu-

TÜRKİYE KÜLTÜR PORTALINA 4,5 MİLYONU AŞKIN ZİYARET SAĞLANMIŞTIR.

rizminden alacağı payı artırmak, Bakanlığın temel misyonudur. Bu doğrultuda T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, "Üstün evrensel değerlere sahip kültür mirasımızın, ulusal ve uluslararası sürdürülebilir korunma çabalarını başarı ile yöneten ve Türkiye'yi turizm alanında dünya liderleri arasında ilk sıralara taşıyan güçlü, saygın ve vazgeçilmez bir kurum olmak" vizyonu ile hareket etmektedir.

Örneğin Türkiye Kültür Portalı, bu vizyon doğrultusunda Bakanlık tarafından 2015 yılında kurulmuş ve böylece, Anadolu Türklüğünün kültürel değer ve birikimleri yalnızca sahada değil dijital ortamda da açığa çıkarılmış ve koruma altına alınmıştır.

Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu

Temel misyonu sosyal bilimler bütünlüğü içinde Türk dili, tarihi ve kültürü ile Atatürk ve eseri üzerinde özgün bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını sağlamak olan Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu; kültürel ve doğal mirasın korunması, değerlendirilmesi, tanıtılması ve gelecek kuşaklara aktarılması ve böylece millî kimlik ve bilincin güçlendirilmesi amacıyla 17.08.1983 tarihinde kurulmuştur. Yüksek Kurum 1931 yılında kurulan Türk Tarih Kurumu (TTK) ve 1932 yılında kurulan Türk Dil Kurumu (TDK) ile birlikte Atatürk Araştırma Merkezi (ATAM) ve Atatürk Kültür Merkezini (AKM) bünyesinde barındırmaktadır. Türk dili, tarihi, kültürü ve bütün yönleriyle Atatürk ve eseri hakkında bilimsel çalışmalar yürüten Türkiye'nin bu dört özel

TÜRK DİLİ TETKİK CEMİYETİ
(TÜRK DİL KURUMU)
TOPLANTISI, 4 OCAK 1933

kurumu, 1983'ten bu yana Yüksek Kurum çatısı altında alanlarında faaliyetlerini yürütmektedir.

Kurumların daha etkin bir şekilde bilimsel faaliyetlerde bulunabilmesi için 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname çıkarılmıştır. Yüksek Danışma Kurulu, Yönetim Kurulu ve daire başkanlıklarından oluşan Yüksek Kurum; bünyesinde yer alan kurumların bilim kurulları ve alt komisyonlarının oluşturulması ve kurumlara verilen bilimsel çalışma imkânları sayesinde akademik bir yapıya kavuşturulmuştur.

Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun bünyesinde bulunan dört kurumun bilim kurullarında, alanında uzman 150'nin üzerinde akademisyen bilim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. Bilim kurulları ve alt komisyonlar, kurumların ilmî faaliyetlerini şekillendirmekle birlikte dil, tarih ve kültür politikalarına da yön vermektedir.

Yüksek Kurum; genel Türk tarihi, Türk kültürü ve coğrafyası alanları ile Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı ve Cumhuriyet tarihi üzerine yazılmış; Atatürk Araştırma Merkezi Kütüphanesi'nde 7 bin 753, AKMB Aydın Sayılı Kütüphanesi'nde 38 bin 350, Türk Dil Kurumu Kütüphanesi'nde ise 104 bin 773 basılı kitaba sahiptir.

ADANA KIZ ENSTİTÜSÜ,
19 KASIM 1937

Vakıflar Genel Müdürlüğü

8 Haziran 1984 tarihinde çıkarılan 227 sayılı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yeni bir anlayış ile Vakıflar Genel Müdürlüğü kurularak Başbakanlığa, 15.7.2018 tarih ve 30479 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi) ile Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlanmıştır.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün temel misyonu; vakıfları, vakfedenlerin iradesi doğrultusunda, günümüz şartlarına uygun olarak yaşatmak, geliştirmek ve gelecek nesillere aktarmaktır. Bu doğrultuda Vakıflar Genel Müdürlüğü, evrensel değerler ve çağdaş yöntemler ile insanlığı, vakıf ruhu ve medeniyetinde birleştiren öncü bir kurum olmak vizyonunu taşımaktadır.

Hayır hizmetleri, yurt içi ile yurt dışındaki taşınmaz vakıf kültür varlıklarının restorasyonu ve korunması, kaçakçılıkla mücadele, vakıf müzesi ve kütüphanelerinin korunması, Vakıflar Genel Müdürlüğünün kültür sahasındaki temel faaliyet alanlarıdır.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, 24 bölge müdürlüğü ve merkez teşkilatlanmasıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE 21 YILDA EDİRNE'DEKİ 73 VAKIF ESERİNİN RESTORASYONU TAMAMLANMIŞTIR.

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri; Türkiye'deki korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının arkeolojik araştırma ve kazılarla açığa çıkarılmasını, korunmasını, değerlendirilmesini ve tanıtılmasını sağlamak, tahribini ve kaçırılmasını önleyici tedbirleri almaktır.

Gerekli görülen yerlerde müzeler, rölöve ve anıtlar müdürlükleri, restorasyon ve konservasyon laboratuvarları kurulmasını teklif etmek ve bunların idare ve ihtisas işlerini düzenlemek ve yürütmek, özel müzelerin kurulmasına rehberlik etmek, bunları desteklemek ve belirli esaslar çerçevesinde kontrol altında bulundurmak ile yurt içinde ve yurt dışında ata yadigârlarının korunmasıyla ilgili gerekli önlemleri almak; Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün diğer önemli görev ve sorumluluklarındandır.

Bu doğrultuda Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün ana misyonu, taşınır kültür ve tabiat varlıkları ile taşınmaz kültür varlıklarımızı belirlemek, korumak, değerlendirmek ve gelecek kuşaklara aktarmak, kültürel mirasın Türkiye için en önemli zenginlik kaynaklarından biri olduğunu ve toplumsal kültürel kimliğimizin geliştirilmesi açısından önemini vurgulamak, yaygın ve sürdürülebilir koruma, yönetişim ve yerel sahiplilik esasları dâhilinde, kültür varlıklarımıza ilişkin planlama, yönetim ve eğitim hizmetlerini etkin olarak sağlamak, ülke düzeyinde buna ilişkin kaliteyi yükseltmek ve ulusal/uluslararası düzeyde ilgili kurum ve kuruluşlarla katılımcı ve saydam ilişkiler içerisinde stratejiler oluşturmaktır.

MALAZGİRT SAVAŞ ALANI KAZISI, MUŞ

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA)

25 Aralık 1991 tarihinde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) dağılmasından sonra Orta Asya ve Kafkasya'da birçok devlet bağımsızlığını kazanmıştır. Türkiye, o günlerde bağımsızlığına kavuşan Türk Cumhuriyetleri'ni tanıyan ilk ülke olmuştur. Türkiye'nin Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Azerbaycan ve Kırgızistan'dan oluşan bu devletlerle ortak bir dile, ortak bir hafızaya ve ortak bir kültüre sahip olması ikili ve bölgesel ilişkilerin güçlenmesine zemin hazırlamıştır. Türkiye, Orta Asya ülkelerine tek milletin farklı devletleri gibi davranmış; bölgeye yönelik dış politikada çok yönlü ve proaktif bir anlayış sergilemiştir.

Bu doğrultuda, bölgede yapılacak faaliyetleri ve dış politika önceliklerini uygulayacak, koordine edecek bir organizasyon ihtiyacı doğmuş ve 1992 yılında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) kurulmuştur. TİKA, ortak değerlere sahip olunan ülkeler başta olmak üzere birçok ülkede Türk dış politikasının uygulayıcı bir aracı hâline gelmiştir.

Türk Cumhuriyetleri'nin kuruluşlarından bu yana eğitim, sağlık, restorasyon, tarımsal kalkınma, maliye, turizm, sanayi alanlarında birçok proje ve faaliyet TİKA tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda

BİLGE KAĞAN KARAYOLU,
MOĞOLİSTAN

TİKA Program Koordinasyon Ofislerinin ilki Türkmenistan'da açılmış; ilerleyen dönemlerde Avrasya bölgesinde bulunan ofis sayısı 6'ya çıkmıştır.

1995 yılına kadar kardeş ülkelerde ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetler yürüten TİKA, o tarihten itibaren eğitim ve kültürel iş birliği çalışmalarına da ağırlık vermiştir. 1995 yılı itibarıyla ata topraklarında eğitim faaliyetleri hızlandırılmış; okullar, kütüphaneler, laboratuvarlar inşa edilmiş, üniversitelere teknik donanım yardımları yapılmıştır.

Türkiye'nin dünyada ve bölgesinde önemli bir aktör konumuna gelme çabasının bir sonucu olarak 2000'li yıllardan itibaren dış politikada önemli değişimler meydana gelmiştir. Bu değişimler doğrultusunda TİKA, faaliyet coğrafyasını genişletmiş; 2002 yılında 12 olan program koordinasyon ofisi sayısını 2023 yılında 63'e yükseltmiştir.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı

15 Temmuz 2019 tarihinde kurulan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA), Türkiye'nin iç ve dış turizm pazarında bir marka ve cazibe merkezi hâline gelmesi, somut ve somut olmayan doğal, kültürel, biyolojik ve insan ürünü mirasların keşfedilmesi, geliştirilmesi ve tanıtılması, kısa, orta ve uzun vadeli iletişim-pazarlama çalışmalarıyla Türkiye turizm kapasitesi ve turizm yatırımlarının ülke ekonomisindeki payı ve hizmet kalitesinin arttırılması amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

Ajans, Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen turizm strateji ve politikaları doğrultusunda Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması, mevcut turizm olanaklarının dünya çapında tanıtılması ve pazarlanması, potansiyel turizm olanaklarının keşfedilerek geliştirilmesi ve sektöre kazandırılmasına ilişkin tüm tanıtım, pazarlama, iletişim faaliyetlerini yürütmektedir.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının uyguladığı güvenli ve sürdürülebilir turizm programları, Türkiye'nin uluslararası pazarda hedeflediği konuma ulaşmasına katkıda bulunmakta, Türkiye'nin dünya çapında konuşulan bir marka hâline gelmesini desteklemektedir.

BALTIK ÜLKELERİNDEN DİYARBAKIR'A GELEN TURİZMCİLER, 23 ŞUBAT 2024

Yunus Emre Enstitüsü (Yunus Emre Vakfı)

Yunus Emre Vakfı; Türkiye'yi, Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını tanıtmak; bununla ilgili bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sun-

mak; Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek; Türkiye'nin diğer ülkeler ile kültürel alışverişini arttırıp dostluğunu geliştirmek amacıyla 05.05.2007 tarihli ve 5653 sayılı kanunla kurulmuş bir kamu vakfıdır.

Yunus Emre Enstitüsü ise Vakfa bağlı bir kuruluş olarak bu 5653 sayılı Kanunun amaçlarını gerçekleştirmek üzere yurt dışında kurduğu merkezlerde yabancılara Türkçe öğretimi çalışmalarının yanı sıra Türkiye'nin tanıtımı amacıyla kültür ve sanat faaliyetleri yürütmekte, ayrıca bilimsel çalışmalara destek vermektedir.

2009 yılında faaliyetlerine başlayan Yunus Emre Enstitüsünün yurt dışında 85 kültür merkezi bulunmaktadır. Kültür merkezlerinde Türkçe eğitim verilmesinin yanı sıra, farklı ülkelerdeki eğitim kurumlarıyla yapılan iş birlikleri ile Türkoloji bölümleri ve Türkçe öğretimi desteklenmektedir. Kültür merkezleri aracılığıyla kültür ve sanatımızı tanıtmak amacıyla birçok etkinlik düzenlenmekte, ulusal veya uluslararası etkinliklerde Türkiye temsil edilmektedir. Dünya milletleriyle Türkiye arasında dostluk bağları kurmak, Türkiye'nin uluslararası alanda bilinirliğini, güvenilirliğini ve itibarını artırmak, Yunus Emre Enstitüsünün vizyon ve misyonudur.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN "TERCİHİM TÜRKÇE" PROJESİ İLE TÜRKÇE, ROMANYA'DA SEÇMELİ DERS OLARAK ÖĞRETİLMEYE BAŞLANMIŞTIR. 28 ŞUBAT 2024

YUNUS EMRE KÜLTÜR MERKEZLERİNİN BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI, 2022

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)

2010 yılında yeniden yapılandırılan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB); yurt dışında yaşayan Türk vatandaşları, soydaş ve akraba toplulukları ile Türkiye'de yükseköğrenim gören uluslararası öğrencilere ilişkin çalışmalar icra etmektedir.

YTB, yurt dışında bulunan Türk varlığına yönelik çok boyutlu ve kapsayıcı bir diaspora politikası izlemektedir. Bu doğrultuda, 7 milyonluk Türk diasporasının kimlik ve kültürünü, bilhassa ana dilini muhafaza etmesi; ana vatan aidiyetinin güçlendirilmesi; ve mukim olduğu ülkelerdeki ekonomik, sosyal, kültürel ve hukukî konumlarının tahkim edilmesi, YTB'nin diaspora politikasının temelini teşkil etmektedir.

Ortak bir tarih ve kültürü paylaştığımız soydaş ve akraba topluluklarımıza ilişkin çalışmalar, YTB'nin bir diğer ana faaliyet alanını oluşturmaktadır. Balkanlar'dan Afrika'ya, Kafkasya'dan Doğu Avrupa'ya, Merkezî ve Doğu Asya'dan Ortadoğu'ya uzanan geniş bir medeniyet havzasındaki faaliyetleriyle YTB, "kardeş" olarak tanımladığımız soydaş ve akraba topluluklarımızla ekonomik, sosyal, kültürel ve akademik ilişkilerimizi her düzeyde geliştirmeyi amaçlamaktadır.

YTB'nin üçüncü ana faaliyet alanını uluslararası öğrenci hareketliliği

YTB, ABD'DEKİ TÜRK TOPLUMUNA YÖNELİK PEK ÇOK PROJE HAYATA GEÇİRMİŞTİR.

oluşturmaktadır. 2012'den bu yana YTB koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde yürütülen Türkiye Bursları, dünyanın farklı ülkelerinden Türkiye'ye yükseköğrenim görmek amacıyla gelen nitelikli uluslararası öğrencilere sunulan son derece zengin ve kapsamlı bir burs programıdır. Lisans ve lisansüstü düzeyler ile uzun ve kısa süreli programlar çerçevesinde her yıl 175'i aşkın ülkeden yaklaşık 165 bin başvurunun alındığı ve 5 bin yeni uluslararası öğrencinin burslandırıldığı Türkiye Bursları kapsamında, Türkiye üniversitelerinde hâlihazırda 15 bin uluslararası öğrenci yükseköğrenim görmektedir.

DÜNYANIN FARKLI ÜLKELERİNDEN TÜRKİYE MEZUNLARININ BAKÜ BULUŞMASI, 2023

Türkiye'deki eğitimlerini tamamladıktan sonra dünya çapında 150 bin üyesi bulunan "Türkiye Mezunları" ailesine katılan bu öğrenciler, ülkeleri ile Türkiye arasındaki ilişkileri güçlendirmekte ve toplumlar arası iş birliği ve ortak anlayışın kuvvetlendirilmesine katkı sağlamaktadırlar.

Türkiye Maarif Vakfı

Türkiye Maarif Vakfı, Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası eğitimde dünyaya açılan kapısıdır. 2016 yılında kurulan Maarif Vakfı, yurt dışında Türkiye Cumhuriyeti adına eğitim faaliyeti yürütme yetkisine sahip bir kuruluştur.

Kamu yararına çalışan ve kâr amacı gütmeyen Türkiye Maarif Vakfı, bulunduğu ülkelerde okul öncesinden yükseköğretime, örgün öğretimden yaygın eğitime kadar pek çok alanda eğitim çalışmaları gerçekleştirmektedir.

Bütün dünyada insanlığın ortak birikimini ve Anadolu'nun kadîm irfan geleneğini esas alan kapsamlı eğitim faaliyetleri yürütmek ve ilmini insanlığın barış ve huzuru için kullanacak iyi insanların yetiştiği, alanında öncü bir eğitim kurumu olmak, Türkiye Maarif Vakfının temel vizyon ve misyonudur.

2021 yılı itibarıyla Türkiye Maarif Vakfı toplam 104 ülkeyle resmî temaslarda bulunmuş, ilgili ülkelerle 81 protokol imzalamış ve 67 ülkede temsilcilik açmıştır. Vakfın 44 ülkede 377'si eğitim kurumu, 43'ü yurt olmak üzere toplam 420 eğitim kurumu ve tesisi bulunmaktadır.

Türkiye Maarif Vakfı, kurulduğu tarihten bu yana çok sayıda eğitim programı ve içeriği geliştirmiş, süreli ve süresiz yayınlar çıkarmış ve sempozyum, konferans ve çalıştayların düzenlenmesinde bu alanlarda faaliyet gösteren birçok kurum ve kuruluşla iş birliği yapmıştır.

TÜRKİYE MAARİF VAKFINA AİT GÜRCİSTAN ULUSLARARASI MAARİF OKULLARININ BAŞKENT TİFLİS'TEKİ BİNASININ AÇILIŞI, 12 EKİM 2023

Dışişleri Bakanlığı

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, uzun bir geçmişe dayanan, köklü Osmanlı diplomasi geleneği üstüne kurulmuştur. 2023 yılında, Dışişleri Bakanlığının kuruluşunun 500. yıl dönümü kutlanmıştır. Dışişleri Bakanlığının başlıca görevleri ve yetkileri arasında; Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasının tespiti için hazırlık çalışmaları yapmak, tekliflerde bulunmak, Cumhurbaşkanı tarafından tayin ve tespit edilen hedeflere ve esaslara göre dış politikayı uygulamak, uygulanan politikaların eş güdümünü sağlamak; Türkiye Cumhuriyeti'nin dış ilişkilerini ilgili kurumlarla ve kuruluşlarla iş birliğinde bulunmak suretiyle tesis etmek, yürütmek, yönlendirmek, geliştirmek, ülkenin çıkarlarını korumak bulunmaktadır. Bunların yanı sıra Dışişleri Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Cumhurbaşkanını yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlar nezdinde temsil etme ve yabancı devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla temasları ve müzakereleri ilgili kurumlarla ve kuruluşlarla iş birliği hâlinde yürütme görevlerini de üstlenmektedir. Diğer kamu kurumlarınca ve kuruluşlarınca dış politika ile bağlantılı olarak yurt dışında yürütülen faaliyetlerin Cumhurbaşkanınca saptanan dış politikaya uygunluğunu gözeterek, bu faaliyetlerin eş güdümünü yapan ve bunlara katılım sağlayan Dışişleri Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti hakkında bilgilendirici faaliyetler yürüterek, yurt dışında yaşayan vatandaşların haklarını ve menfaatlerini korumaktadır.

Dışişleri Bakanlığının bu görev ve yetkileri aynı zamanda kültürel diplomasi faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilmektedir. Dışişleri Bakanlığının, organizasyonunda ve icrasında yer aldığı, son yirmi yılda yapılan belli başlı yurt dışı tanıtım faaliyetleri şunlardır:

» 2003 yılı Japonya'da "Türkiye Yılı" olarak kutlanmıştır. Kutlama etkinliklerini Dışişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı yürütmüştür. Yıl boyunca Japonya'nın çeşitli kentlerinde gerçekleştirilen kültürel, sanatsal, ekonomik, turistik tanıtım faaliyetleriyle, Türkiye'yi Japon halkına tanıtma olanağı bulunmuştur.

RUSYA'DA TÜRK KÜLTÜR YILI
KONSERİ, MOSKOVA

» 2008 yılı Rusya'da "Türk Kültür Yılı" olarak kutlanmıştır. Yıl boyunca Rusya'nın beş kentinde Türkiye'yi tanıtıcı bale, halk dansları, konserler, sema gösterileri, karma resim, minyatür, hat, çini gibi süsleme sanatları sergileri, kaftan, taş işçiliği, seramik, kilim gibi karma el sanatları sergileri, tiyatro, Rusça-Türkçe kitap sergisi, moda haftası, sokak festivalleri gibi çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı Mehter Takımı, Kızıl Ordu Orkestrası ve Serkan Çağrı Grubu ile birlikte Kazan'da, Moskova'da Kremlin Sarayı'nda, Krasnador'da konser vermiştir. Rusya'daki "Türk Kültür Yılı" etkinlikleri, caz piyanisti Kerem Görsev'in ve St. Petersburg Filarmoni Orkestrası'nın 21 Aralık 2008 tarihinde icra ettiği konserle son bulmuştur.

FRANSA'DA TÜRKİYE MEVSİMİ

» 2010 yılında Fransa'da "Türkiye Mevsimi" gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, Paris'in yanı sıra Marsilya, Lyon, Strazbourg, Bordeaux gibi şehirlerde, çağdaş ve klasik müzik, sahne sanatları, edebiyat, güncel sanat, sinema, tiyatro, dans, gastronomi, spor, eğitim, tasarım, moda gibi etkinliklerle, Türkiye'nin kültürel özelliklerinin, dinamizminin, yaratıcılığının Fransız toplumuna yansıtılmasına çalışılmıştır.

» 2012 yılında Türkiye-Hollanda diplomatik ilişkilerinin tesisinin 400. yıl dönümü kutlanmıştır. Türkiye ile Hollanda arasında, kültürel-sanatsal, ticari-ekonomik, bilimsel-akademik alanlarda kalıcı ve sürdürülebilir ilişkiler kurulmasını amaçlayan 400. yıl dönümü kutlamaları, iki ülke halkı arasında iş birliği ve karşılıklı anlayışa katkı sağlamış, kültürel zenginliklerinin tanıtılması için iyi fırsat sunmuştur. Bu çerçevede, 2012 yılı boyunca her iki ülkede çeşitli alanlarda çok sayıda etkinlik düzenlenmiştir.

ÇİN'DE TÜRK KÜLTÜR YILI,
PEKİN

» 2013 "Çin'de Türk Kültür Yılı" olarak kutlanmıştır. Yıl kapsamında Dışişleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının eş güdümünde, zengin bir kültürel-sanatsal etkinlik programı gerçekleştirilmiştir.

» Türk kültürüyle özdeşleşmiş, 2013 yılında UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne dâhil edilmiş olan "Türk Kahve Kültürü ve Geleneği"ni uluslararası topluma daha iyi tanıtmak amacıyla dış temsilciliklerimiz 2013 yılından bu yana dünyanın dört bir köşesinde 5 Aralık günü tanıtım faaliyetleri yürütmektedir.

» Türkiye-Polonya diplomatik ilişkilerinin tesisinin 600. yıl dönümü 2014 yılında her iki ülkede kutlanmıştır. 600. yıl dönümü kutlamaları bağlamında Türkiye ile Polonya arasındaki tarihî ilişkileri yansıtan ve iki ülke kültürünü tanıtan kapsamlı ve çok yönlü faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

» 2015, "Türkiye-Katar Karşılıklı Kültür Yılı" olarak kutlanmıştır. "Kültür Yılı" kutlamaları kapsamında Katar'da, "Türkiye Festivali", "Av: Müslüman Topraklarda Asil Uğraşlar" başlıklı sergi, Taksim Trio konseri, yemek festivali, Edebiyat Meclisi programı, fotoğraf yolculuğu sergisi, ramazan sohbetleri, Türkiye'nin arkeolojik bölgeleri, kültürel miras alanları hakkında sunum, Türkiye-Katar dost-

"2015 TÜRKİYE-KATAR KARŞILIKLI KÜLTÜR YILI" KAPSAMINDA
GERÇEKLEŞTİRİLEN ÇAĞDAŞ SANAT SERGİSİ, ANKARA

luk futbol maçı, Karagöz gölge oyunu, kukla atölyesi gibi iki ülke ilişkilerini ve kültürünü yansıtan çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir.

» 2015, Türkiye-Avustralya Karşılıklı Kültür Yılı olarak kutlanmıştır. Yıl boyunca karşılıklı kültürel etkinlikler düzenlenmiştir.

» Türkiye, 1969 yılından bu yana iki yılda bir Belçika Kralı'nın himayesinde düzenlenen "Europalia" festivaline 2015 yılında konuk ülke olarak katılmıştır. 6 Ekim 2015- 31 Ocak 2016 tarihleri arasında düzenlenen "Europalia Turkey" festivali kapsamında, müzik, yerleştirme, heykel, fotoğraf, edebiyat, sinema, tiyatro, mimarî, sahne sanatları, gölge oyunu, sayısal sanat, gastronomi dallarında, Türkiye'nin tarihî mirasını, kültürel zenginliğini, çağdaş sanat alanındaki üretimini tanıtan çok sayıda etkinlik gerçekleştirilmiştir.

» EXPO 2016 Antalya Uluslararası Botanik Sergisi, 23 Nisan-30 Ekim 2016 tarihleri arasında 54 ülkenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. EXPO 2016 Antalya, gelecek nesiller için yeşil bir dünya hedefiyle, "Çiçek ve Çocuk" ana temasıyla düzenlenmiştir.

» Türkiye-Tayland diplomatik ilişkilerin tesisinin 60. yıl dönümü vesilesiyle, 2018 yılı iki ülke arasında Kültür Yılı ilan edilmiş ve yıl boyunca karşılıklı kültürel etkinlikler düzenlenmiştir.

2019 TÜRK KÜLTÜR YILI, TOKYO

» Japonya'da "2019 Türk Kültür Yılı" kutlanmıştır. Etkinlik takvimi çerçevesinde, Dışişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Türkiye'nin Tokyo Büyükelçiliği iş birliğinde kültürel etkinlikler düzenlenmiştir.

» 2019 Türkiye-Rusya Karşılıklı Kültür ve Turizm Yılı olarak kutlanmıştır. "Kültür ve Turizm Yılı"nın açılışı 9 Nisan 2019 tarihinde Moskova Bolşoy Tiyatrosu'nda gerçekleştirilmiştir. Açılışta, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü tarafından Truva Operası sahnelenmiştir.

» "Türk Kahvaltısı"nın dünyada bir marka hâline getirilebilmesi ve haziran ayının ilk pazar gününün "Dünya Kahvaltı Günü" olarak ilan edilebilmesi amacıyla dış temsilciliklerimiz 2021 yılından itibaren oldukça başarılı Türk kahvaltısı etkinlikleri düzenlemektedir.

» Uluslararası diplomasinin merkezi New York'ta BM yerleşkesine mücavir bir alanda bulunan "Türkevi", Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından 21 Eylül 2021 tarihinde açılmıştır. Türkevi, diplomatik personelimize sağlayacağı lojistik kolaylığın ötesinde, sahada ve masada etkili, ön alan diplomatik anlayışımızın sembolik bir tezahürü, tanıtım faaliyetlerini daha etkili gerçekleştirmemize imkân verecek bir lojistik üs, uluslararası toplum na-

zarında saygınlığımızı daha da artıran somut bir eser olarak kayda geçmiştir.

» SSCB ardılı dost ve kardeş ülkeler (Azerbaycan, Belarus, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Özbekistan, Tacikistan, Türkmenistan, Ukrayna) ile diplomatik ilişkilerin tesisinin 30. yıl dönümü vesilesiyle dönemin Dışişleri Bakanı'nın ev sahipliğinde, ilgili ülkelerin Ankara'daki büyükelçilerinin katılımıyla Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Kütüphanesi'nde 6 Haziran 2022 tarihinde bir resepsiyon düzenlenmiştir. Ayrıca, yıl dönümü için hatıra madalyon bastırılmıştır.

» Dost ve kardeş Pakistan ile diplomatik ilişkilerin kurulmasının 75. yıl dönümü vesilesiyle 2022 yılında karşılıklı kültürel faaliyetler düzenlenmiştir.

» Türkiye'nin bir gastronomi ülkesi olarak konumlandırılması, Türkiye mutfak markasının güçlendirilmesi, böylece uluslararası kamuoyunda ülkemiz hakkındaki olumlu algının artırılması amacıyla, Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Sayın Emine Erdoğan öncülüğünde, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan *Asırlık Tariflerle Türk Mutfağı* kitabından yola çıkılarak ilan edilen Türk Mutfa-

ASIRLIK TARİFLERLE TÜRK MUTFAĞI KİTABI.
BRÜKSEL BÜYÜKELÇİLİĞİNDEN "TÜRK MUTFAĞI HAFTASI" ETKİNLİĞİ,2022

ğı Haftası (21-27 Mayıs) kapsamında, 2022 ve 2023 mayıs aylarında dış temsilciliklerimizce kapsamlı etkinlikler düzenlenmiştir. Faaliyetlerden olumlu geri dönüş alınmış olması nedeniyle Türk Mutfağı Haftası'nın daha da zenginleştirilerek her yıl düzenlenmesi öngörülmektedir.

» Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yılı kapsamında tüm diplomatik temsilciliklerimizce 600'e yakın kültürel faaliyet gerçekleştirilmiştir. Temsilciliklerimizin söz konusu faaliyetlerinin yanı sıra, Bakanlık tarafından, ilgili kurumlarca iş birliği hâlinde, yurt dışındaki uluslararası nitelikli kültürel ve sanatsal etkinliklere Türkiye'den sanatçıların katılımları desteklenerek müzik ve folklordan resim ve el sanatlarına kadar pek çok Türk kültür ve sanat eseri izleyicilerin beğenisine sunulmuştur.

» Türkiye Cumhuriyeti'nin "kurucu senedi" Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanmasının 100. yıl dönümü vesilesiyle, antlaşma hakkında yerli ve yabancı kamuoyunda farkındalığı artırmak amacıyla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Tarih Kurumu ile iş birliğiyle 17 Temmuz 2023 tarihinde Ankara'da sempozyum, 24 Temmuz 2023 tarihinde ise Lozan'da panel düzenlenmiştir. Bakanlığın önerisi üzerine, PTT tarafından 24 Temmuz 2023 tarihinde "Lozan Barış Antlaşması'nın 100. Yılı" konulu özel pul tedavüle sunulmuştur.

"LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI'NIN 100. YILI" KONULU ÖZEL PUL

» Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yıl dönümü kutlamaları kapsamında, "Cumhuriyetin 100. Yılında Türk Dışişleri, Asırların Diplomasi Birikimi" programı ve resepsiyonu düzenlenmiştir.

» Hariciye teşkilatının temellerinin atılmasının 500. yılı vesilesiyle 2023 yılında çeşitli akademik toplantılar düzenlenmiş, "Belgelerle Reisülküttaplık: Yüzyılların Diplomasi Birikimi" isimli kitabın basımı yapılmış, hatıra pulu bastırılmıştır.

» 2024 Türkiye-Macaristan Karşılıklı Kültür Yılı kapsamında karşılıklı kültürel etkinlikler düzenlenmektedir.

» Türkiye-Japonya diplomatik ilişkilerinin tesisinin 100. yıl dönümü vesilesiyle 2024 yılında karşılıklı çeşitli kültürel etkinlikler gerçekleştirilmektedir.

Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İşleri Genel Müdürlüğü

Dışişleri Bakanlığının Türkiye'nin tanıtım faaliyetlerine katılımı Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İşler Genel Müdürlüğü eliyle yürütülmektedir. "1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararı"nın 142. maddesine ve "6004 sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6 (m) maddesine göre, Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İşler Genel Müdürlüğü "ilgili kurumlar ve kuruluşlar ile iş birliği yapmak suretiyle; kültür, eğitim, bilim, spor ve benzeri alanlarında diğer ülkelerle ve uluslararası kuruluşlarla ikili ve çok taraflı ilişkileri ve iş birliğini yürütmek, Türkiye'nin yurtdışındaki tanıtımına yönelik projelerin ve faaliyetlerin yürütülmesini ve eşgüdümünü sağlamak" ile görevlendirilmiştir. Bu görev yönergesi doğrultusunda Bakanlık Türkiye'nin yurt dışında tanıtım amacıyla ana hatları aşağıda belirtilen faaliyetlere katkı sağlamaktadır:

- Dış temsilcilikleriyle düzenlenen sanat faaliyetlerinin desteklenmesi, Türk kültür günlerine/haftalarına, film festivallerine destek sağlanması;
- Türkiye burslarının verilmesi sürecinde ilgili kurumlarla/paydaşlarla/ülkelerle iş birliği ve eş güdüm yapılması;
- Diğer ülkelerle ikili eğitim, kültür, bilim, teknoloji, gençlik, spor alanlarında iş birliğinin eş güdümü;
- Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin (64 ülkede, 85 adet) faaliyetlerine katkıda bulunulması;
- Dışişleri Bakanlığına bağlı Türk Kültür Merkezlerinin işletilmesi;
- Yurt dışındaki Türkoloji kürsülerinin (60 ülkede 124 üniversiteyle Türkoloji, 39 üniversiteyle iş birliği protokolü) faaliyetlerine katkıda bulunulması;
- Kültürel mirasımızın Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) nezdinde tescili çalışmalarında ilgili kurumlarla iş birliği ve eşgüdüm sağlanması;
- Yurt dışındaki Türk kültür varlıklarının korunması, onarımı çalışmalarında ilgili kurumlarla iş birliği ve eş güdüm yapılması;
- Tarihî eser kaçakçılığıyla mücadele edilmesinde ilgili kurumlarla iş birliği ve eş güdüm yapılması;

- Uluslararası Sergiler Bürosu (BIE) tarafından düzenlenen dünya sergilerine (EXPO) katılım sürecinin Ticaret Bakanlığı ile bilistişare yürütülmesi;
- Yurtdışında düzenlenen Türk kültür yıllarının/mevsimlerinin organizasyonuna katkı sağlanması;
- Diğer ülkelerle diplomatik ilişkilerin tesisinin yıl dönümü kutlamalarının icrası;
- Yurt dışında düzenlenen festivallere ve sergilere katılım sağlanması sürecinde ilgili kurumlarla iş birliği ve eşgüdüm yapılması;
- Türkiye'yi tanıtıcı yazılı ve görsel malzeme, prestij kitapları temini ve yurt dışı temsilcilikleri aracılığıyla başta kütüphaneler olmak üzere yabancı muhataplara ulaştırılması;
- Resmî yıl dönümlerinde hatıra pul ve para basımı işlemlerinin takibi (2023: Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yıl dönümü; Lozan Barış Antlaşması'nın 100. yıl dönümü; Hariciye Teşkilatının temellerinin atılmasının 500. yıl dönümü);
- Türk Mutfağı Haftası kapsamında dış temsilcilikleri tarafından etkinlikler düzenlenmesi.

Uluslararası kamuoyunda yabancı ülke halklarını Türkiye hakkında olumlu tutum benimsemeye teşvik etmek amacıyla stratejik bir iletişim aracı olan kamu diplomasisinin kültürel araçlarından yararlanılmaktadır. Bu tür çalışmalarda yurt içinde Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), Yunus Emre Enstitüsü, Türkiye Maarif Vakfı gibi paydaşlarla, yurt dışında ise UNESCO ve TÜRKSOY gibi kuruluşlarla iş birliği yapılmaktadır.

UNESCO Nezdinde Türkiye Daimî Temsilciliği

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu'ndan (UNESCO) kültürel mirasın tanıtımı ve korunmasında etkin bir platform olarak yararlanılmaktadır. "İnsanlık için entelektüel ve ahlaki dayanışma" sağlama ve bu şekilde herhangi bir dünya savaşının çıkmasını önleme hedefiyle, 1945 yılında Londra'da toplanan 44 ülke, UNESCO'nun kurucu belgesini kabul etmiştir. Bu idealin gerçekleştirilmesini güçlü bir şekilde destekleyen Türkiye, UNESCO kurucu üyesi olarak söz konusu belgeyi imzalayan ilk 20 ülke arasında yer almıştır.

Türkiye, UNESCO'nun kurucu üyelerinden biri olarak, daima kurumun görev ve değerlerine bağlı kalmıştır. Derin bir kültürel mirasa ev sahipliği yapan Türkiye, bu yapısının öne çıkartılması için UNESCO bünyesindeki faaliyetlerine büyük özen göstermektedir. Türkiye 2017-2021 ve 2021-2025 dönemlerinde UNESCO Yürütme Kurulu Üyeliğine; 2023-2027 döneminde UNESCO Dünya Mirası Komitesi Üyeliğine seçilmiştir. Türkiye'nin, 2023 yılı Mayıs ayı itibariyle UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde 21 miras alanı, UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'nde 27 unsur bulunmaktadır. İlerleyen yıllarda bu sayıların artırılmasına yönelik çalışmaların sürdürülmesi planlanmaktadır.

"KADINLARIN IŞIĞINDA" FOTOĞRAF SERGİSİ, PARİS

UNESCO Nezdinde Türkiye Daimî Temsilciliği, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu'yla yakın iş birliği hâlinde, Türkiye'nin eğitim, bilim, kültür ve iletişim alanındaki öncü konumunu öne çıkarmaya çalışmaktadır. İnsanlığın tarihî, kültürel ve sosyal belleğini oluşturan ve çeşitli doğal felaketler veya sosyal sebeplerle ortadan kaybolma tehlikesi olan belge ve bilgi mirasının korunmasını amaçlayan Dünya Belleği Uluslararası Kütüğü'ne Türkiye'den hâlihazırda 2023 yılı Mayıs ayı itibariyle 10 belgesel miras kayıtlıdır. Bu sayının önümüzdeki yıllarda artırılması hedeflenmektedir.

Bu çalışmaların yanı sıra, Fransa'nın başkenti Paris'te, UNESCO Daimî Temsilciliği ev sahipliğinde 2024 yılı 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kapsamında, Yunus Emre Enstitüsü tarafından organize edilen 'Kadınların Işığında' başlıklı fotoğraf sergisinin tanıtımı yapılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı

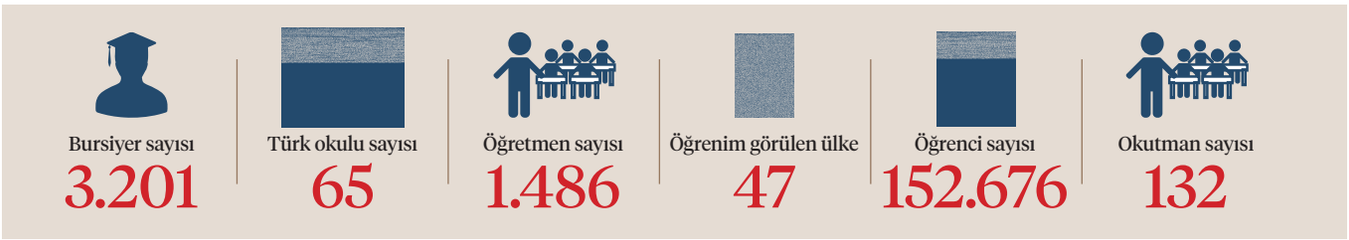
23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılmasıyla birlikte, 2 Mayıs 1920 ve 3 sayılı Kanun'la kurulan ve on bir vekâletten oluşan İcra Vekilleri Heyeti'nde (Bakanlar Kurulu) Maarif Vekâleti de vardı. Maarif Vekaleti'nin Türkiye Devleti'nin erken dönemindeki faaliyetlerinden bu yana eğitim sahasında gösterilen ilerleme, çalışmalarını 1989 yılından itibaren aynı adla sürdüren Millî Eğitim Bakanlığının yetki ve sorumluluğundadır.

Temel değerleri; fırsat eşitliği, kültürel ve sanatsal duyarlılık, insan, toplum, bilim ve çevre duyarlılığı, vatanseverlik ve tarafsızlık olan Millî Eğitim Bakanlığının misyonu, nitelikli eğitim kadrolarıyla uluslararası standartlardaki programlar çerçevesinde, tüm farklılıkları dikkate alarak bireylerin zihinsel, bedensel, sosyal ve Türkçe dil gelişimini destekleyen, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu iş gücünü karşılayan, becerileri ölçen yeni bir eğitim sistemi ile millî, manevi ve kültürel değerlere bağlı, sağlıklı nesiller yetiştirmektir.

DEPREMİN VURDUĞU ELAZIĞ'DA 13 YENİ OKUL EĞİTİME KAZANDIRILIYOR

Liyakatin temel ölçüt olduğu bu amaçlar bütünüyle Millî Eğitim Bakanlığı, ulusal sınırlar içindeki eğitim seferberliğini üstlenen en temel kurumdur. Bu doğrultuda Millî Eğitim Bakanlığı, 2022 yılında 6.004 yeni ana okul kapasitesi oluşturarak hedeflenen kapasitenin iki katına ulaşmıştır. Ayrıca İstanbul'da 1.010 anaokulu açmış ve bunun sonucunda okul öncesi eğitimde 3 yaşta okullaşma oranı %9'dan %16'ya; 4 yaşta okullaşma oranı %16'dan %38'e ve 5 yaşta okullaşma oranı %65'ten %99'a yükseltmiştir.

Benzer bir biçimde eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranları %95'in üzerine çıkarılması hedeflenmiş, ilkokul ve ortaokulda okullaşma oranı hâlihazırda %95'in üzerinde olduğu için okul öncesi ve ortaöğretim kademelerine odaklanılmıştır. Okul öncesi 5 yaşta okullaşma oranı 2022 yılında %65'ten %99'a yükseltilmiştir. Ayrıca ortaöğretimde okullaşma oranı da %90'dan %95,06'ya yükseltilmiştir. Böylece tüm

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YURT DIŞI EĞİTİM İSTATİSTİKLERİ

eğitim kademelerinde okullaşma oranları ilk kez %95 ve üzerine ulaşmıştır. Dolayısıyla okul öncesinden ortaöğretime kadar tüm eğitim kademelerinde evrenselleşme sağlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığının eğitimli nesiller yetiştirme amacı, aynı zamanda meslekî eğitim merkezlerinde eğitim gören insan sayısının artırılmasıyla da başarıya ulaşmıştır. Meslekî eğitim merkezlerinde çırak ve kalfa sayısı 2023 yılı başlangıcı itibariyle 1 milyon 200 bine yükselmiştir.

Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı ilgili Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN "CUMHURİYET'E DOĞRU" ADLI TİYATRO OYUNU.

Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı Kültür Yayınları ve diğer birimleri aracılığıyla Türk kültürünün yurt dışında tanıtılması, yayılması ve korunması, yurt dışındaki vatandaşların ve soydaşların kültürel bağlarının korunması, güçlendirilmesi ve Türk dilinin öğretilmesi amacıyla ilgili iş ve işlemleri yapmak gibi görevleri de yerine getirmektedir. Yurt Dışı Eğitim Daire Başkanlığı aracılığıyla bu kapsamda yaptığı görevlerden bazıları aşağıdaki gibidir:

- Yurt dışında bulunan vatandaşların eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütmek, yurda dönüşlerinde eğitim sistemine uyumlarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak,
- Yurt dışındaki eğitim ve öğretim faaliyetlerini destekleyici sosyal ve kültürel faaliyetleri planlamak, uygulamak ve desteklemek,
- Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın ve çocuklarının, millî ve kültürel kimliklerini koruyucu, yaşadıkları toplumla uyum içinde olmalarını sağlayıcı ve eğitimlerinin kalitesini artırıcı önlemler almak,
- Yurt dışında ihtiyaç duyulan ülkelerde ilk ve ortaöğretim kurumları ile Türkiye Türkçesi öğretim merkezleri açılmasına yönelik ilgili birim/kurumlarla iş birliği yapmak gibi pek çok görevi yerine getirmektedir.

Hem yurt içi hem de yurtdışındaki eğitim sahasındaki somut faaliyetleriyle Türkiye Devleti'nin kültür politikalarını güçlendirmeyi sürdüren Millî Eğitim Bakanlığı, aynı zamanda "Eğitim ve Kültür Yayınları Yönetmeliği" uyarınca; ders kitapları hariç, her türlü basılı yayın ile basılı olmayan bilim, sanat ve kültür eserleri, CD, DVD, e-kitap ve benzeri manyetik depolama üniteleri ve Bakanlık internet sitelerinde hizmete sunulan elektronik yayınların seçimini ve incelenmesini de sağlamaktadır.

Benzer biçimde, Türkiye geneli kültür faaliyetlerini etkin bir şekilde sürdüren Bakanlık, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığıyla ortak hazırlanan ilgili protokollerle; çocuk, gençler ve aileler arasındaki sanat faaliyetlerine katılım sayısını artırmak için çok sayıda proje yürütmektedir.

Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının ana dil gibi temel kültür ögelerini korumak için de yoğun bir çaba sarf eden Bakanlık, 2009

yılında "Yurt Dışındaki Türk Çocukları için Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı"nı hazırlamış ve bu program doğrultusunda yürütülen faaliyetlerle ana dilimizin ve Türk kültürünün millî birlik ve bütünlüğümüzün temel unsurlarından biri olduğu düşüncesinin yurt dışındaki Türk çocuklarına aktarılmasını, başarıyla gerçekleştirmiştir.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı

24 Temmuz 2018 tarih ve 30488 sayılı *Resmî Gazete*'de yayınlanan 14 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın vizyonu "Ulusal ve uluslararası kamu-

oyları, karar alıcı aktörler ve medya ile derinlikli ve çok yönlü ilişkiler geliştirmek; iletişimin tüm araç ve yöntemleri ile Türkiye'nin her alanda nitelikli temsilini sağlamak ve bu doğrultuda Türkiye markasını güçlendirmek" olarak açıklanmıştır. Dolayısıyla İletişim Başkanlığı icra ettiği diğer faaliyetlerin yanı sıra Türkiye'nin kültürel ve sanatsal birikimlerini ve bu yöndeki faaliyetlerini tanıtmak ve desteklemek için de gerekli çalışmalarda bulunmaktadır.

Başkanlık tarafından Türkiye markasını güçlendirmek, Türkiye'ye dair müspet algıyı tahkim edip menfi algılarla mücadele etmek ve ülkemizin bölgesel ve küresel tezlerini uluslararası toplumun dikkatine sunmak gayesiyle çok boyutlu çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

» Devletin tanıtma siyasetinin ve tanıtma ile ilgili alanlarda Cumhurbaşkanınca belirlenecek stratejilerin tespitine yardımcı olmak

» Tanıtma Fonuna ilişkin iş ve işlemleri yürütmek

ARA GÜLER DİJİTAL FOTOĞRAF SERGİSİ

» Türkiye'nin dış tanıtım faaliyetlerini yönlendirmek, uluslararası platformlarda uluslararası kamuoyunun doğru bilgilendirilmesine yönelik kamu diplomasisi yöntem ve araçlarını kullanarak stratejik iletişim ve tanıtım faaliyetleri konusunda kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak.

İletişim Başkanlığı Türkiye markası ve kültürel diplomasi alanlarında başat aktörlerden biri olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Türkiye'nin tanıtımı ve tezlerinin dünyaya anlatılması amaçlı bu çalışmalar, yurt dışı iletişim müşavirlikleri de dâhil olmak üzere Başkanlık bünyesinde faaliyet gösteren birimlerin koordineli çalışmalarıyla icra edilmektedir.

Bu doğrultuda İletişim Başkanlığı; ülke tanıtımına, uluslararası alanda Türkiye hakkındaki olumsuz algının olumluya dönüştürülmesi ile olumlu algının pekiştirilmesine ve uzun vadeli amaçlar için iletişim

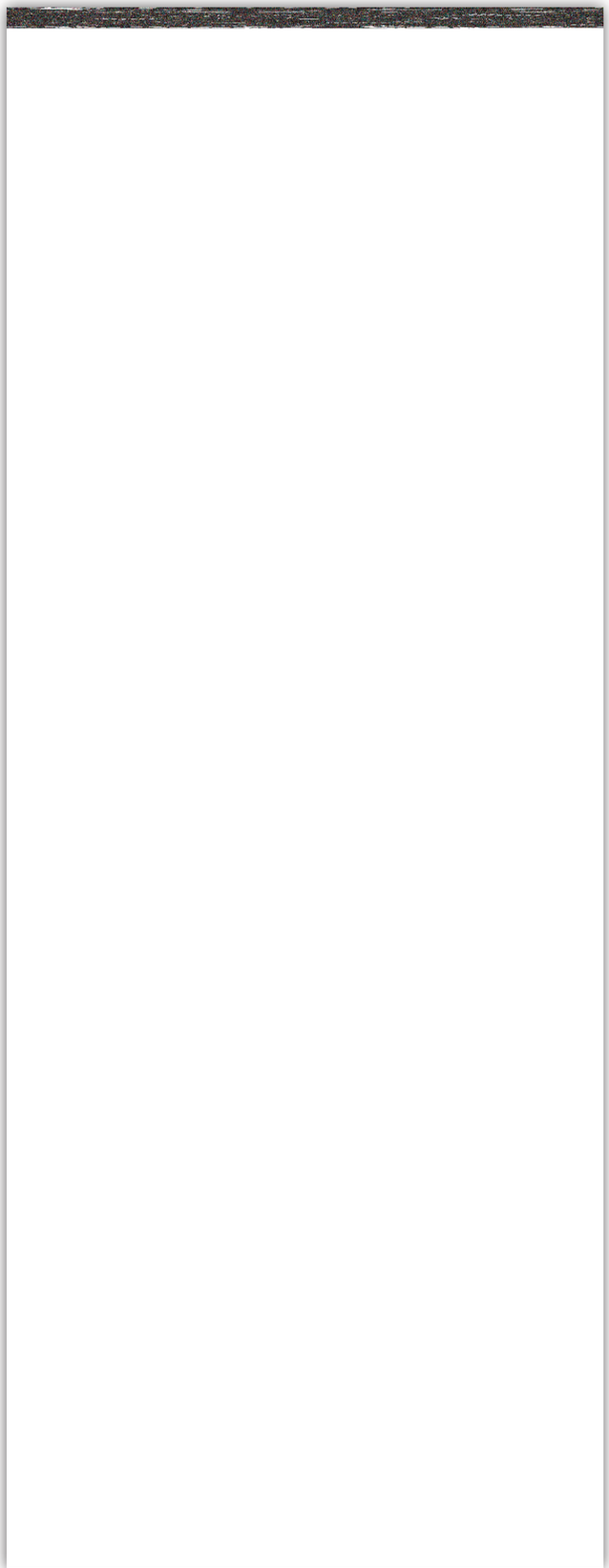
KAZASKER MUSTAFA İZZET DİJİTAL SERGİSİ

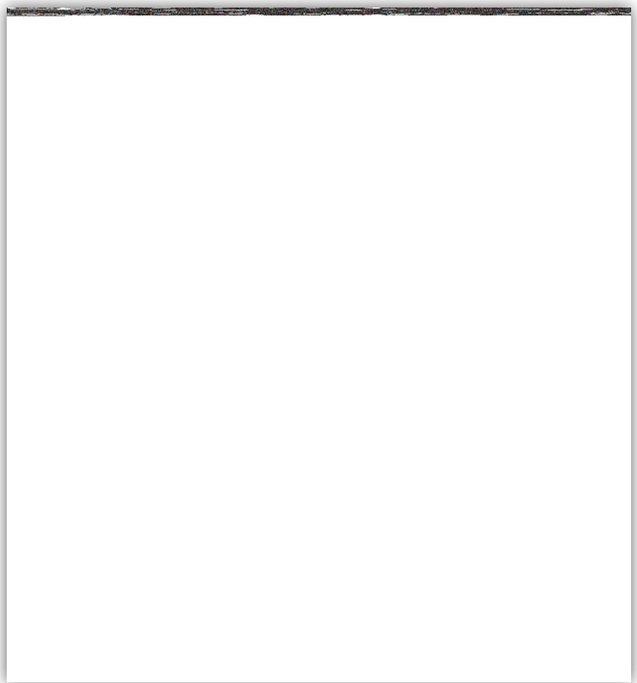
ağları oluşturulmasına katkıda bulunmakta ve Türkiye'nin izlediği dış politikaya yöndeş politikalarla gerçekleştirdiği faaliyetlerle tamamlayıcı bir aktör olmaya devam etmektedir. Bu kapsamda konferans, panel, sempozyum, kampanyalar, hologram ve özel projeksiyon teknolojisiyle gerçekleştirilen sergiler, farklı dillere tercüme edilmiş tanıtım yayınları, tanıtım filmleri, önemli tarihler ve yıl dönümleri için anma etkinlikleri, belgesel ve video çalışmaları, tematik internet sitelerinin hazırlanması gibi birçok proje ve faaliyet hayata geçirilmiştir.

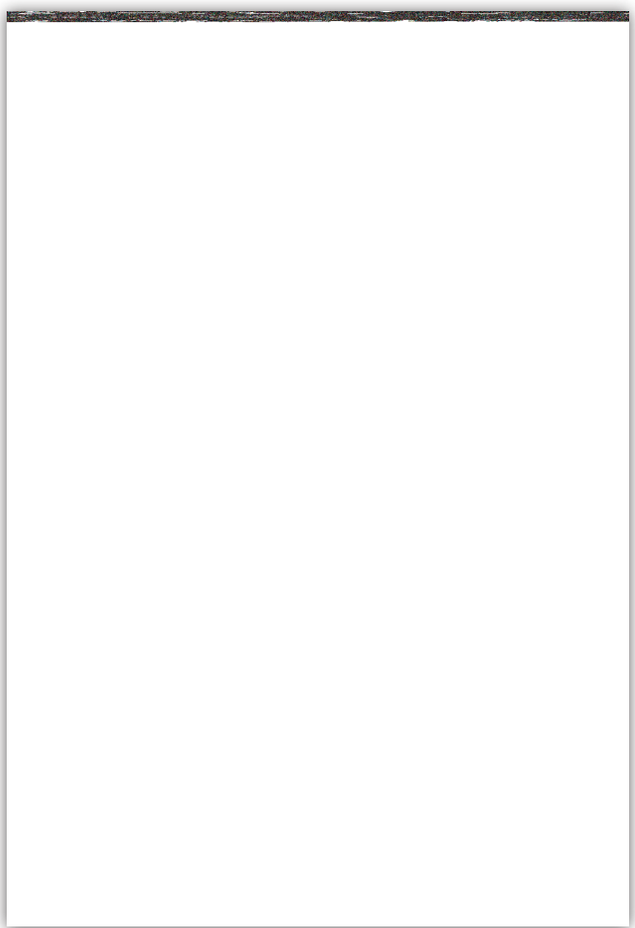
Türkiye Tanıtma Fonu

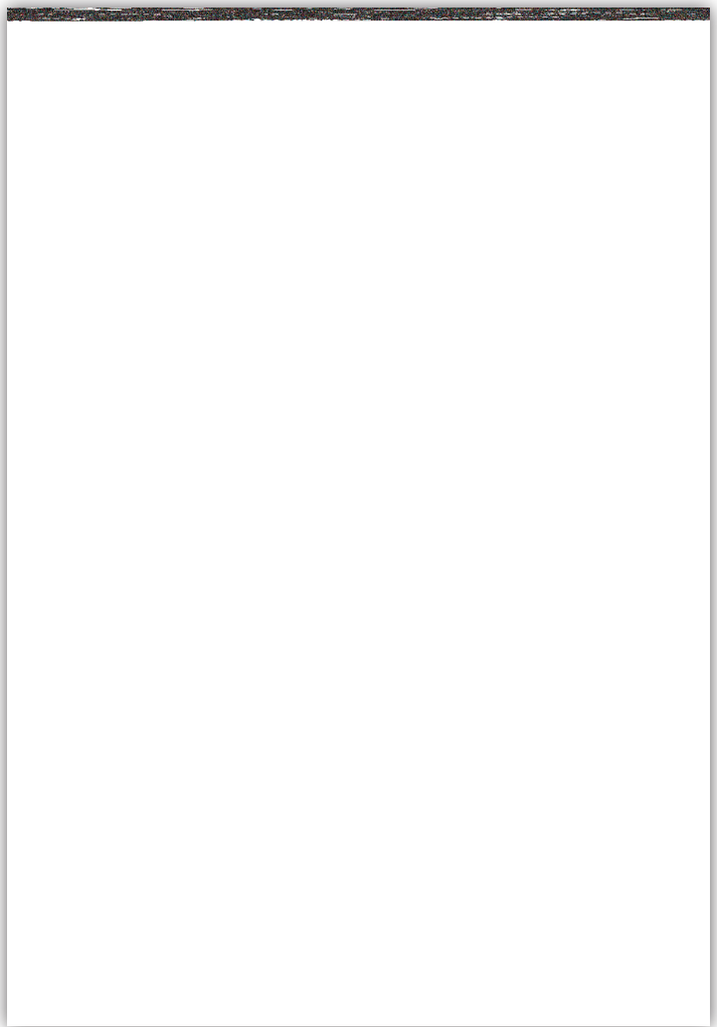
Bir ülkenin sahip olduğu kültürel varlıkların ve turistik zenginliklerin hedef kitleye tanıtımı etkili bir çaba gerektirmektedir. Tanıtım faaliyetlerinin gerekli etkiyi bırakabilmesinde bu amaç için sağlanan fonlar önem arz eder. Tanıtma fonu, bir turizm bölgesinin veya bir kültür

MUKADDES YOL SERGİSİ

unsurunun, özellikle yurt dışında çeşitli yönleri ile tanıtılması amacıyla sağlanan maddî destekler olarak tanımlanabilir. Bu bağlamda fonun görevleri; proje başvurularıyla ilgili usul ve esasları belirlemek, projeleri incelemek, gerektiğinde ilgili diğer kurum ve kuruluşlara inceletmek, projelerin kabulüne veya reddine karar kılmak, kabul edilen projeler için yapılacak destek ve tahsis tutarlarını belirlemektir.

Tanıtma fonu, gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarının tanıtma çalışmalarına malî destek sağlamak amacıyla 1985 yılında çıkartılan 3230 sayılı "Tanıtma Fonu Teşkili" ile kurulmuştur. Kuruluş amacı kanununda, "Memleketimizi yurt içinde ve dışında çeşitli yönleriyle tanıtmakla görevli kuruluşların kaynaklarını artırmak, Türk kültür varlığının yayılmasını sağlamak, devlet arşiv hizmetlerini müessir hâle getirmek, milletlerarası kamuoyunu memleketimizin menfaatleri istikametinde yönlendirmeye çalışmak" olarak belirlenmiştir. Dizi, film ve belgeseller; tanıtım faaliyetlerine katkı sunabilecek organizasyon ve zirveler; kitap, dergi ve yayınlar ile uluslararası diğer çalışmalar fonun destek kapsamındadır.

24.07.2018 tarihli ve 14 sayılı "İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"nin 3'üncü maddesinin (b) bendi uyarınca İletişim Başkanlığı "Tanıtma Fonuna ilişkin iş ve işlemleri yürütmek" konusunda görevli kılınmıştır. Gerçek kişiler, kamu kurum ve kuruluşları, federasyon ve konfederasyonlar, dernek, vakıf ve şirketler Tanıtma Fonundan desteklenmeye devam etmektedir

Özellikle bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, uluslararası alanda ortaya çıkan fırsatlar ve tehditler, kamu diplomasisi konusunda görevli kurumlar arasında daha etkin bir koordinasyonu, yakın iş birliğini ve hızlı karar alma süreçlerini zorunlu hâle getirmiştir. Bu itibarla, kamu diplomasisi alanında yürütülecek çalışmalar ile stratejik iletişim ve tanıtım faaliyetleri konusunda kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütleri arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak amacıyla 2010 yılında Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü bünyesinde Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü ihdas edilmiştir. Kamu diplomasisi faaliyetleri Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sisteminin kuruluşundan itibaren, İletişim Başkanlığı koordinasyonunda yürütülmeye başlanmış; Türkiye; ulusal itibarını yükseltme ve hakkındaki yanlış, eksik ve olumsuz algıları düzeltme gayretinde olmuştur.

Bu amaçla, İletişim Başkanlığının kurulduğu tarih itibarıyla yaptığı kamu diplomasisi çalışmalarının bazıları şunlardır:

"AMERİKALI OSMANLILAR" VE "EFSANELERLE AYASOFYA" SERGİLERİ

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü kapsamında, Uluslararası Anti-Darbe Hekatonu, ABD'de Dijital Ekranlı Araçla 15 Temmuz Farkındalık Çalışması, Yunanistan'da 15 Temmuz Basın Buluşması, Almanya'da 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Ortak Basın Bildirisi gibi kamu diplomasisi faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Ek olarak çok sayıda anma programı düzenlenmiştir.

Doğu Akdeniz ve Libya bağlamında Uluslararası Doğu Akdeniz Konferansı, Türkiye Talks Webinarları: Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin Hakkaniyet ve İş Birliği Vizyonu, Turgut Reis Anma Videosu, Libya ve Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisi Videosu hazırlamak gibi faaliyetler icra edilmiştir.

GELENEKTEN GELECEĞE
KÖPRÜ SERGİSİ

BU CİHAN'IN
SULTANLARI SERGİSİ

Koronavirüs bağlamında ise Kovid-19 ile Mücadelede Türkiye Modelinin anlatımı ve kitaplaştırılması, Kovid-19 Tecrübeleri ve Salgına Karşı Mücadelede Uluslararası İş Birliği çalışmaları gibi faaliyetlerde bulunulmuştur. "Kovid-19 Sonrası Küresel Düzen" video konferansı icra edilmiş, "Türkiye'nin Pandemi Hikâyesi" video çalışmaları yapılmış, "Türkiye'nin Koronavirüsle Etkin Mücadelesi" kitabı yayımlanmıştır.

Ayrıca uluslararası medya mensupları için sağlık kiti dağıtılması, Türkiye'nin uluslararası sağlık yardımlarının tanıtımı, Türkiye'nin Sağlık Yatırımları ve Pandemiyle Mücadelesine Yönelik Tanıtım, Bilinç ve Farkındalık Projesi gibi faaliyetler olmuştur.

Bunların dışında "Uluslararası İdlib Konferansı", "Türkiye'de Yaşayan Suriyeli Ressamlar Sergisi", "Doğum Yeri Mülteci Kampı -Fotoğraf Kitabı ve Sergisi", "Uluslararası Göç Filmleri Festivali", "Yunanistan Sınırındaki Suriyeli Mülteciler Videosu ve İdlib Farkındalığı Videosu" gibi faaliyetler icra edilmiştir. NATO kapsamında, "WeAreNATO" kampanyası ile İzmir ve Adana'da "Türkiye'nin NATO'ya Üyeliğinin 68. Yılı: Stratejik İttifakın Güçlü Üyesi Türkiye" panelleri düzenlenmiştir.

Ara Güler Dünya ile Buluşuyor, 360 Kültür Sanat Projesi, Ayasofya Camii Açılışı, FORMULA 1 Türkiye Tanıtım Filmi, Turkey for Peace Kampanyası, özel gün ve haftalara yönelik diğer çalışmalar Başkanlığın kültürel diploması bağlamındaki bazı faaliyetleri olarak sıralanabilir.

ZOR YILLAR SERGİSİ

Kültürel diplomasi bağlamında, İletişim Başkanlığınca birçok kitap yayımlanmış; belgeseller, videolar ve tematik internet siteleri hazırlanmıştır.

Konuyla ilgili Başkanlıkça yayımlanan, farklı dillere çevrilmiş kitaplardan bazıları:

- *Türkiye'nin Sırları*
- *Türkiye'nin Yumuşak Güç Enstrümanı Olarak Kültürel Diplomasi ve İletişim*
- *Türkiye'nin Dost Eli: İnsani Diplomasi*
- *Türkiye*
- *Kamu Diplomasisi Nedir?*
- *İnsanî Yardımda Türkiye Modeli*
- *21. Yüzyılın Parlayan Yıldızı: Türk Devletleri Teşkilatı*
- *Türkiye Karşıtı Bir Anlatı: 1915 Olayları*
- *Türkiye ve Dünyadan Ulus Markalama Tecrübe Paylaşımları*
- *Süleyman Çelebi Vesîletü'n-Necât Mevlid-i Şerif*

- *İstanbul - Kudüs - İskenderiye Hava Seyahati*
- *Ayasofya Camii*
- *Preveze Deniz Zaferi*
- *Kutlu Çağrının İzinde 1: Türk Basınında İstanbul'un Fethi*
- *Kutlu Çağrının İzinde 2: Türk Basınında Fatih Sultan Mehmed*
- *Kutlu Çağrının İzinde 3: Türk Basınında Ayasofya Camii*

Yayın faaliyetlerine ek olarak, 2019 yılında, tanıtım ve kültür diplomasisi ile ilintili, üstlenilmiş veya katkı sunulmuş çalışmalardan bazıları şunlardır:

- İletişim Başkanlığı ile İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi iş birliğinde "Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Türk Dizileri" başlıklı bir çalıştay düzenleyerek Türk dizi sektörünün daha ileriye taşınabilmesi için atılması gereken adımların ele alınması,
- 1100 yıllık tarihi olan Akdamar Kilisesi hakkında kapsamlı bilgi ve görsel materyaller içeren, Türkçe, İngilizce ve Ermenice internet sitesi hazırlanması, www.akdamarkilisesi.gov.tr
- "Anadolu'nun Saklı Anıtları Gün Yüzüne Çıkıyor Projesi" kapsamında düzenlenen Akdamar Kilisesi Fotoğraf Sergisi'nin Londra'da açılması ve "Anadolu'nun Saklı Anıtları Gün Yüzüne Çıkıyor: Ahtamar" adlı filmin İngilizce ve Türkçe olarak gösterime sunulması,
- İletişim Başkanlığının projesi olarak TRT World tarafından hazırlanan "The Network-Darkside of Gulenists" isimli belgeselin Paris'te gösterime sunulması,
- 14-25 Mayıs 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen "Cannes Film Festivali Türkiye Daveti"ne katkı sağlanması; Türkiye'nin coğrafî ve iklimsel özelliklerinin sunduğu zenginlikle birlikte film çekimi için doğal bir plato özelliğine sahip sinema olanaklarının tanıtımı amacıyla Türk Günü Resepsiyonu'nun gerçekleştirilmesi ve Türkiye'nin tanıtımı açısından önemli bir platform oluşturması; Türkiye'deki film çekim lokasyonlarının, cast, set, görsel efekt ve diğer teknik imkânlar ile ülkede çekilen ünlü Hollywood prodüksiyonlarından kesitlerin yer aldığı tanıtım filminin gösterime sunulması,
- İstanbul'da yüksek etkileşime sahip sosyal medya kullanıcılarının katıldığı Uluslararası Sosyal Medya Zirvesi'nin düzenlenmesi, İletişim Başkanlığı tarafından hazırlanan "Mülteciler, Second Home", "Mülteci Kadınlar ve Londra Moda Haftası" ve "Akdamar" videola-

ÜÇ CİLTLİK "KUTLU ÇAĞRININ İZİNDE"
SERİSİ: İSTANBUL'UN FETHİ, FATİH SULTAN
MEHMED VE AYASOFYA CAMİİ

rının gösteriminin sağlanması, 15 Temmuz hain darbe girişiminde demokrasi zaferi, Türkiye'nin sığınmacılara yönelik yürüttüğü insanî yardım faaliyetleri, Anadolu`nun kadim topraklarında var olan dinî ve etnik çeşitlilik gibi başlıca millî tezlerimizin sosyal medya fenomenleri aracılığıyla dünyaya anlatılması amacıyla Ankara-Kapadokya, Gaziantep-Kilis-Şanlıurfa, Trabzon-Rize olmak üzere üç farklı destinasyona tematik gezilerin düzenlenmesi,

» Çanakkale Savaşlarının 104. Yılı Anma Etkinlikleri kapsamında 24-25 Nisan 2019 tarihlerinde Gelibolu Yarımadası'nda bulunan tarihi alanlarda ulusal/uluslararası üst düzey devlet ve hükümet yetkilileriyle medya temsilcilerinin iştirak ettiği törenlere katkı sunulması,

» İletişim Başkanlığı tarafından yayımlanan, Türkiye'nin zengin coğrafyasını, doğal güzelliklerini, tarihi mirasını aktaran *'Türkiye'nin*

Sırları' isimli kitabın Türkçe, İngilizce, Rusça ve Arapça yayımlanması,

» İletişim Başkanlığı tarafından hazırlanan "The Network" belgeselinin Berlin Alhambra sinema salonunda gösterimi gerçekleştirilmesi,

» Berlin'de "Türk Dili Konuşan Diasporalar İçin Birinci Kapasite Geliştirme Eğitim Programı"nın düzenlenmesi,

» Lahey Basın Müşavirliği tarafından 9-13 Ocak 2019 tarihleri arasında Hollanda'da 49. Utrecht Turizm Fuarının düzenlenmesi,

» Lefkoşa Basın Müşavirliği tarafından 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Anma Etkinlikleri çerçevesinde Büyükelçilik konutunda gerçekleştirilecek etkinlikler ve yurt dışındaki faaliyetler hakkında konuşmak üzere basın toplantısı düzenlenmesi. Ayrıca darbe girişimi gecesinde yaşananları ve halkın direnişini yansıtan 40 fotoğraftan oluşan "15 Temmuz Sergisi"nde TRT World tarafından hazırlanan "The Network" belgeselinin gösterimi,

» 2018 yılında hayatını kaybeden ünlü fotoğraf sanatçısı ve foto muhabiri Ara Güler'in eserlerinin dünya başkentlerinde sergilenmesi,

» 2019 Göbeklitepe yılı etkinlikleri kapsamında, 13 Kasım 2019'da Paris Azerbaycan Kültür Merkezinde, İstanbul Üniversitesi Tarih Öncesi Arkeoloji Ana Bilim Dalı Öğretim Görevlisi Doçent Dr. Eylem Özdoğan'ın sunumuyla, "Güneydoğu Anadolu'da Yerleşik Hayata Geçişin Kökleri ve Göbeklitepe Kültürü" başlıklı bir konferans ve "Göbeklitepe Fotoğraf Sergisi" düzenlenmesi,

» Saraybosna Basın Müşavirliği Yunus Emre Enstitüsünün "Tercihim Türkçe" projesi kapsamında Bosna-Hersek'teki devlet okullarında Türkçe öğrenen ve 6 bin 500 çocuğun katılımıyla gerçekleştirilen "7. Çocuk Festivali"nin duyurulması amacıyla Saraybosna Basın Müşavirliği tarafından medya mensupları için 24 Nisan 2019 tarihinde basın toplantısı organize edilmesi,

» Taşkent Basın Müşavirliği tarafından 12-14 Nisan 2019 tarihleri arasında Taşkent Fotoğraflar Evinde, "Özbekistanlı Medya Mensupları Gözüyle Türkiye" konulu fotoğraf sergisinin düzenlenmesi; aynı ülkede 14'üncüsü düzenlenen Ulusal Altın Kalem Yarışması'nın uluslararası bölümüne, Türkiye hakkında kültür sanat, turizm, yatırım ve dış politika alanlarında sunulan çalışmalara dört dalda ödül verilmesi,

KUTADGU BİLİG'İN PEŞİNDE BİR FİLOZOF:
VEFATININ BİRİNCİ SENEİDEVRİYESİNDE
Ş. TEOMAN DURALI ULUSLARARASI
FELSEFE-BİLİM SEMPOZYUMU

» Japonya'nın Kyoto şehrinde 10 Haziran 2019 tarihinde düzenlenen "Hazineler ve Osmanlı İmparatorluğu'nda Lale Geleneği" temalı sergiyi Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Altes Prenses Akiko Mıkasa ile birlikte ziyaretiyle ilgili Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ziyaretiyle ilgili basın düzenlemeleri ve basın duyurularının Tokyo Basın Müşavirliği tarafından gerçekleştirilmesi.

Başkanlık raporlarına göre 2020-2022 yılları arasında Türkiye'nin tanıtımı amaçlı gerçekleşmiş olan faaliyetler ve sayıları aşağıdaki gibidir:

2020 Faaliyetleri

» Devletin tanıtma siyasetine yardımcı olmak ve ulusal - uluslararası platformlarda kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi kapsamında 7991 sosyal medya paylaşımı,

» Türkiye'nin tanıtımına yönelik olarak ihtiyaç duyulan dillerde hazırlanan 25 yayın,

» Katılım sağlanan ve temsil sağlanan 8 etkinlik,

» Uluslararası nitelikli 4 çevrim içi yayın.

2021 Faaliyetleri

» Devletin tanıtma siyasetine yardımcı olmak ve ulusal uluslararası platformlarda kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi kapsamında 8679 sosyal medya paylaşımı,

» Kamu diplomasisi alanında düzenlenen 16 forum, konferans, çalıştay ve panel,

» Katılım sağlanan ve temsil sağlanan 10 etkinlik,

» Uluslararası nitelikli 66 çevrim içi yayın.

2022 Faaliyetleri

» Devletin tanıtma siyasetine yardımcı olmak ve ulusal uluslararası platformlarda kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi kapsamında 24735 sosyal medya paylaşımı,

» Kamu diplomasisi alanında düzenlenen 43 forum, konferans, çalıştay ve panel,

» Katılım sağlanan ve temsil sağlanan 12 etkinlik,

» Uluslararası nitelikli 10 çevrim içi yayın.

Türkiye Markası

Kültürel diplomasinin iki hedefi, ülke imajı ve ulus markalamadır. Ülkeler açısından imaj yönetimi kültürel diplomasisinin önemli bir alanıdır. Ülkeler kültürel diplomasi faaliyetlerinin, ülke imajına doğrudan katkıda bulunmasını bekler. İmaj kısaca "tüm bileşenlerle elde edilen toplam değer" olarak tanımlanabilir. Ülke imajının başarılı bir şekilde yönetilmesi, ülkenin ekonomik potansiyelinin artmasına da fayda sağlayabilir. Bunun için bir ulusal imaj yaratma ve sürdürme konusunda hükûmetlere görev düşmesi söz konusudur.

Diğer yandan kamu diplomasisi ulus markalamanın bir aracı iken ulus markalama da kültürel diplomasinin bir amacı durumundadır. Ülkeler, ulus markalarının ve markalaşmasının öneminin giderek daha fazla farkına varmaktadır. Ulus markalama; ülkelerin turizm, ihracat, kültür gibi değerlerinin hedef ulus ve kamular nezdinde istenilen algı

ve imajın oluşturulması ile sağlanan bir marka değeridir.

Olumlu bir ülke markası, uluslararası güvenilirliğin tesis edilmesine yardımcı olarak çok önemli bir avantaj sağlar. Markalaşma aynı zamanda uluslararası siyasi etkiyi artırabilir ve daha güçlü uluslararası ortaklıkları kolaylaştırabilir.

Türkiye'nin markalaşma faaliyetleri 2000'li yıllarda başlamıştır. Bu bağlamda ilk 'Türkiye logosu' oluşturulmuş ve lale motifli bu logo tanıtım çalışmalarında kullanılmıştır. 21. yüzyılda ülkelere rekabet avantajı ve katma değer sağlayan önemli bir iletişim disiplini olan Ülke markalaşması çalışmaları, Nisan 2019 itibarıyla başlamıştır. Türkiye'nin doğru bilgilerle ve ulusal menfaatler doğrultusunda tüm yönleriyle tanıtılması, ulusal ve uluslararası kamuoylarıyla olumlu bir iletişim ve etkileşim geleneğinin kurumsallaştırılması için İletişim Başkanlığı, belirlediği hedeflere ulaşmak için çalışmalarına devam etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı

18 Ocak 1925 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Dolmabahçe ve Beylerbeyi sarayları, "Millî Saraylar" adı altında birleştirilerek, faaliyetlerini TBMM bünyesinde yürüten "Millî Saraylar Müdürlüğü" yönetimine bırakılmıştır. Takip eden aylarda Yıldız-Şale, Aynalıkavak ve Küçüksu kasırları, 1930'da Yalova Atatürk Köşkleri, 1966'da Ihlamur Kasrı ve 1981'de de Maslak Kasırları bahsi geçen Müdürlüğe bağlanmıştır. 2919 sayılı TBMM Genel Sekreterliği Teşkilat Yasası ile 1983'te Daire Başkanlığı konumuna getirilen Millî Saraylar'a; Cumhurbaşkanlığı konutu olarak kullanılan Florya Atatürk Deniz Köşkü (1988), Yıldız Çini ve Porselen Fabrikası (1995), Hereke Halı ve İpekli Dokuma Fabrikası (1995) ve Beykoz Kasrı (1999) bağlanmıştır.

Millî Saraylar Daire Başkanlığı, 2011 yılında Genel Sekreter Yardımcılığına dönüştürülmüştür. 22 Mart 2014 tarihinde "Millî Saraylar Resim Müzesi" ziyarete açılmıştır. 16 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla Cumhurbaşkanlığına bağlanan kurum, bünyesinde barındırdığı taşınan ve taşınmayan kültürel varlık mirası ile faaliyetlerine 'Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı' olarak devam etmektedir. Envanterine 2018'de Beykoz Abraham Paşa Korusu, Ankara Palas ve Yıldız Sarayı; 2019'da ise Topkapı Sarayı dâhil edilmiştir.

TOPKAPI SARAYI

Ankara Palas haricinde, Başkanlığa bağlı saray, köşk ve kasırların tamamı Osmanlı bakiyesi olan ikonik yapılardır. Türkiye'deki ilk "müze-saray" uygulamaları olan Millî Saraylar yapıtları, özgün tefrişleriyle ziyaretçi kabul etmeye devam etmektedir.

DOLMABAHÇE SARAYI

Ayrıca kurumda görevli uzmanlarca dergi, kitap gibi yayınlar hazırlanmakta, kültürel mirasın tanıtımı hedefiyle sergiler düzenlenmekte, sempozyum, konferans gibi kültürel faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Örneğin, Millî Saraylar Başkanlığı tarafından "Topkapı Sarayı" başlığını taşıyan 29 makaleden oluşan, yaklaşık 730 sayfalık, iki ciltlik kap-

samlı bir kitap çalışması yapılmıştır. Eserde sarayın bölümleri ve tüm eser koleksiyonları güncel bilgiler ışığında, akademik bir disiplin içerisinde yeniden ele alınmıştır. Diğer taraftan sanat, tarih ve mimarlık konularında yayınlanmış kitaplardan oluşturulan "Millî Saraylar İhtisas Kütüphanesi" araştırmacılara hizmet vermeye devam etmektedir.

BEYLERBEYİ SARAYI

KÜÇÜKSU KASRI

Misyonu; muhafazası altındaki tarihî ve kültürel eserleri ulusal ve uluslararası koruma prensiplerini esas alarak koruyup yaşatarak en güzel şekilde gelecek nesillere aktarmak; vizyonu ise, korumakla yükümlü olduğu tarihî eserleri yaşatmanın yanı sıra, bu eserlerin tüm dünyanın kültürel mirasının bir parçası olduğu bilinciyle, bünyesinde bulunan

BEYKOZ MECİDİYE KASRI

mekânları ve eserleri yerli-yabancı tüm ziyaretçilere açık tutmaktır. Bu kültürel mirasın dünya ölçeğinde tanınması için faaliyetlerde bulunmak da yine Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının vizyonunun önemli bir parçasıdır.

16.07.2018 tarih ve 30480 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 12 sayılı Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 4' üncü maddesine göre Başkanlığın görevleri şunlardır:

- Cumhurbaşkanlığının yönetiminde bulunan saray, köşk, kasır, müzeler ve tarihî fabrikalar ile bunların bünyesinde yer alan taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının tespitini, tasnifini, periyodik bakımını, muhafazasını, restorasyonunu, tanıtımını, yönetimini ve işletilmesini yapmak,
- İlgili kuruluşlarla kültürel alanlarda iş birliği yapmak ve müzecilikle ilgili diğer teknik hizmetleri yürütmek,
- Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki müzelerin tanıtılması, ziyarete hazır tutulması, ziyaretçilere ilişkin verilerin istatistiki yöntemlerle değerlendirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- Bünyesindeki saray, köşk, kasır ve tarihî fabrikalardaki kafeterya ve hediyelik eşya mağazalarının kamu kurumuna bağlı iktisadi işletme statüsünde veya kuracağı, ortak olacağı ya da devralacağı şirket eliyle sevk ve idaresini yapmak,
- Ankara Palas ve Başkanlığa tahsis edilen diğer tarihî mekânların sevk ve idaresi ile işletilmesine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek,
- Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak

T.C. Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki Millî Saraylar İdaresi Başkanlığına bağlı saray, köşk, kasır, müze ve tarihî fabrikaların, uluslararası müzecilik ve konservasyon standartlarına uygun olarak idaresi, bakımı, onarımı, restorasyonu ve müze olarak işletilmesi Başkanlığın öncelikleri arasındadır. Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı, bünyesindeki yapıların ve objelerinin, kültürel ve tarihî arka planlarına sadık kalınarak korunmaları, restore edilmeleri ve millî kültürümüzün değerli unsurları olarak yerli-yabancı ziyaretçiler tarafından modern müzecilik anlayışı içinde ziyaret edilmelerinin sağlanmasını temel politikası olarak benimsemiştir. Millî Saraylar İdaresi Başkanlığına bağlı saray ve köşk kasırlar şunlardır.

- Topkapı Sarayı
- Dolmabahçe Sarayı
- Beylerbeyi Sarayı

IHLAMUR KASRI

YILDIZ ŞALE KASRI

- Yıldız Sarayı Şale Köşkü
- Küçüksu Kasrı
- Ihlamur Kasırları
- Beykoz Mecidiye Kasrı
- Aynalıkavak Kasrı
- Maslak Kasırları

AYNALIKAVAK KASRI

MASLAK KASRI

Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı'na bağlı müze ve fabrikalar şunlardır:

- Resim Müzesi
- Beykoz Cam ve Billur Müzesi
- İslam Medeniyetleri Müzesi
- Aynalıkavak Mûsikî Müzesi

RESİM MÜZESİ

BEYKOZ CAM VE BİLLUR MÜZESİ

İSLAM MEDENİYETLERİ MÜZESİ

AYNALIKAVAK MÛSİKÎ MÜZESİ

SARAY KOLEKSİYONLARI MÜZESİ

DOLMABAHÇE SAAT MÜZESİ

YILDIZ ÇİNİ VE PORSELEN FABRİKASI

HEREKE HALI VE İPEKLİ DOKUMA FABRİKASI

- Saray Koleksiyonları Müzesi
- Dolmabahçe Saat Müzesi
- Ankara Palas
- Yıldız Çini ve Porselen Fabrikası
- Hereke Halı ve İpekli Dokuma Fabrikası

Millî Saraylar İdaresi Başkanlığına Ait Bazı İstatistik ve Faaliyetler

2018 yılında 299 bin 354 rezervasyon işlemi yapılmış, büyük çoğunluğu öğrenci ve acente organizasyonu olan 130 bin 848 ziyaretçinin rezervasyonlu bilet talepleri karşılanmıştır. Dolmabahçe Sarayı için 211 bin 827 rezervasyon işleminde 124 bin 391 ziyaretçinin rezervasyonlu bilet talepleri alınmıştır. Beylerbeyi Sarayı için 29 bin 981 rezervasyon işlemi yapılmış ve 6 bin 457 kişinin gezi rezervasyonlu bilet talepleri karşılanmıştır. 2018 yılında Dolmabahçe Sarayı'nda yaklaşık % 55, Beylerbeyi Sarayında yaklaşık % 31 oranında ziyaretçi artışı yaşanmış, ziyaretçi gelirlerinde önemli yükselişler görülmüştür. Saray Koleksiyonları Müzesi Sanat Galerisi'nde 2018 yılında Millî Saraylar dışında farklı kurum ve kişiler tarafından 8 sergi, 5 etkinlik ve sunum ile Japon televizyonu için program çekimi faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Tarihî ve kültürel varlıkların tanıtımına da katkı sağlayan bu etkinlikleri 7 bin 122 kişi ziyaret etmiştir. Millî Saraylar Koleksiyonunda yer alan tabloların tematik bir şekilde sergilendiği Resim Müzesi birinci kısmında yıllık yaklaşık 50 bin ziyaretçi ağırlamaktadır. Saray, müze, köşk ve kasırlara 2018 yılında 1 milyon 439 bin ziyaretçi gelmiştir.

2019'da ziyaret eden toplam turist sayısı yüzde 27 artış göstererek 1 milyon 815 bin kişiye çıkmış, yabancı ziyaretçi sayısı ise yüzde 43 artışla 700 binden 1 milyon kişiye ulaşmıştır. Dolmabahçe Sarayı'nı, 915 bini yabancı turist olmak üzere 1 milyon 306 bin kişi ziyaret etmiştir. Beylerbeyi Sarayı 173 bin, Ihlamur Kasrı ise 85 bin kişiyi ağırlamıştır. Millî Sarayların bahçelerini bir önceki yıla oranla yüzde 31 artışla 100 bin kişi ziyaret etmiştir. En yoğun ziyaret, 15 bin ziyaretçiyle Küçüksu Kasrı'na yapılmıştır.

Toplam ziyaretçi verilerinde 2019 ve 2022 yılı arasında yüzde 58 artış yaşanmış, 2021 yılında 2 milyon 957 bin 187 ziyaretçi ağırlanırken bu sayı 2022'de 6 milyon 649 bin 163'e yükselmiştir. Ziyaretçi sayıları artmaya devam eden Millî Saraylar'a 2023 yılında 7 milyon 261 bin 241 kişi tarafından ziyaret gerçekleşmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu

T.C. Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu 10 Temmuz 2018 tarihli 30474 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi gereğince kurulmuş olup görev ve yetkileri iki maddede özetlenmiştir:

a) Kültür ve sanatın toplumun her kesimine yayılması, kültürel ve tarihi mirasımızın korunması ve kültür turizminin geliştirilmesi amacıyla politika önerileri oluşturmak,

b) Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının sorunlarının tespiti, soydaş ve akraba topluluklarla sosyal, kültürel, iktisadî ve diğer alanlarda ilişkilerin korunup geliştirilmesine yönelik stratejilerin belirlenmesine yardımcı olmak.

Kurul, Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri Yönetmeliğinin üçüncü maddesi gereğince ödül verilecek kişi veya kurumların değerlendirilmesi sürecini de icra etmektedir.

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında altı kurul üyesi ile birlikte Türkiye'nin kültür ve sanat kapasitesinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarını, kültür ve sanat alanında faaliyet gösteren ilgili birimler, üniversiteler, yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, şirketler, dış temsilcilikler, basın vb. diğer paydaşlarla bilgi alışverişi dâhilinde yürütmektedir.

Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu (KSPK) Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yılı olan 2023'te ve sonrasında, kültür ve sanatın geleceğini yerel ve evrensel düzlemde şekillendirecek hedef ve ülkülere zemin hazırlamaya yönelik olarak, teşekkülünden (Eylül, 2018) bugüne (Nisan, 2024) kadar 167 toplantı gerçekleştirmiş, Türk kültür ve sanatının ihyasına yönelik politika belgeleri hazırlamıştır.

Bu çerçevede KSPK, UNESCO kabulleri doğrultusunda 2021 yılının, vefatının 750. yılı olması sebebiyle Hacı Bektaş Veli Yılı ilan edilmesi, Ahi Evran'ın doğumunun 850. yılı olması dolayısıyla Ahî Evran Yılı ilan edilmesi, İstiklal Marşı'nın kabulünün de yüzüncü yılı olması sebebiyle Mehmet Âkif ve İstiklal Marşı Yılı ilan edilmesi; 2022'nin ise vefatının 600. yılı olması sebebiyle "Süleyman Çelebi Yılı" ilan edilmesi amacıyla politika belgeleri hazırlamıştır. Hayata geçirilen bu politika belgeleri çerçevesinde, her başlık altında ülke genelinde yıl boyunca çok sayıda etkinlik düzenlemiştir.

Ayrıca Kurul; Anadolu'yu kültür sanatla kuşatma, Anadolu'nun kültür sanatını evrensele taşıma azmiyle muhtelif Anadolu şehirlerinde toplantılar düzenlemiştir. Gidilen il valiliğinin ev sahipliğinde yapılan bu toplantılara ilin kültür-sanat alanlarıyla ilgili yöneticileri, belediye başkanları, üniversite rektörleri ve ilgili STK temsilcileriyle ortak çalışmalar yürütmüştür. Türkiye'nin kültür-sanat birikimini tespit, geliştirme, yereli evrensele taşıma vb. amaçlarla yapılan bu toplantılar sayesinde Türkiye'nin kültür ve sanatına ilişkin rehberlik, uygulama, öneri ve iş birlikleriyle çalışmalarını yürütmüştür.

Kurul tarafından hazırlanan politika belgelerinin yıllara göre dağılımı:

2019

Kültür ve Sanat Algısının Güçlendirilmesi Konulu Politika Önerisi
Türkçe Seferberliği Konulu Politika Önerisi
Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitimi üzerine Politika Önerisi
Geleneksel Sanatlar üzerine Politika Önerisi
Telif Hakları ve Müzik Eğitimi üzerine Politika Önerisi
Müzeler ve Müzeciliğimiz üzerine Politika Önerisi
Yayıncılık üzerine Politika Önerisi
Sahne Sanatları üzerine Politika Önerisi
Sinema, Radyo ve Televizyon üzerine Politika Önerisi
100. Yıl Kutlamaları ve 100. Yıl Komitesi Konulu Politika Önerisi
Yurt Dışı Kültür Ataşesi/Müşaviri Atamaları üzerine Politika Önerisi
Tabela Kirliliği üzerine Politika Önerisi
Düğün ve Doğum Günü Müziği Konulu Politika Önerisi

2021

Yunus Emre ve Türkçe Yılı Etkinlikleri Konulu Politika Önerisi
Hacı Bektaş Veli Yılı Konulu Politika Önerisi
Ahî Evran Konulu Politika Önerisi
Mehmet Âkif ve İstiklal Marşı Konulu Politika Önerisi

2022

Süleyman Çelebi Yılı Konulu Politika Önerisi

2023

Depremden Etkilenen Şehirlerin Kültür ve Sanat Alanındaki İhtiyaçları

Bu çalışmalarına ek olarak KSPK, ihdas edildiği tarihten itibaren beş yıl boyunca Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri kapsamında 22, kültür ve sanat dalında 58 kişinin ödüllendirilmesinde bir "değerlendirme kurulu" olarak görev icra etmiştir.

"Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu" Türkiye'de ve dünyada kültür ve sanatın sürdürülebilir, bütüncül ve kuşatıcı bir yaklaşımla siyasi, ekonomik, etnik ve benzeri unsurların üzerinde, toplumu birleştirici bir misyonun taşıyıcısı kılınması; kültür ve sanat insanlarının özgürce üretebildiği ve toplumun tüm kesimlerinin kültür ve sanata özgürce erişebildiği bir atmosferin ve imkânların oluşturulması hususlarında faaliyetlerine devam etmektedir.

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu; Millî Eğitim Bakanı'nın başkanlık ettiği Genel Kurul, Millî Komisyonun işleyişine ilişkin kararların alındığı Yönetim Kurulu, Millî Komisyon bütçesindeki gider hesaplarını inceleyen Denetim Kurulu, UNESCO Sözleşmeleri ve Programlarını uzmanlıklarıyla takip eden İhtisas Komiteleri/İzleme Grupları ve UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulunda alınan kararları yürüten Genel Sekreterlikten oluşmaktadır.

25 Ağustos 1949 tarihli ve 3-9862 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla kurulan ve en eski Millî Komisyonlardan biri olan UNESCO Türkiye Millî Komisyonu'nun kuruluş amaçları şunlardır:

- Eğitim, bilim, kültür ve iletişim işleriyle yükümlü kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşları, UNESCO tarafından yürütülen çalışmalar konusunda bilgilendirmek, bunların faaliyetlere katkı ve katılımlarını sağlamak,
- Eğitimin yaygınlaştırılması, kültürün korunması ve yaygınlaştırılması, bilgi ve bilimin desteklenmesi konularında UNESCO idealleri doğrultusunda çalışmalar yapmak,
- UNESCO ile ilgili iş ve konularda toplumda farkındalık yaratmak, hükûmete danışmanlık etmek ve UNESCO merkeziyle iş birliğini sağlamak,
- UNESCO süreçlerini etkin bir şekilde takip ederek süreçler ve sonuçlar hakkında kamuoyunu ve hükûmeti bilgilendirmektir.

Türk Devletleri Teşkilatı

TÜRK DEVLETLERİ REKABET KONSEYİ

Uluslararası bir teşkilat olan Türk Konseyi, Türk Dili Konuşan Ülkeler arasında kapsamlı bir ortak çalışma yürütebilmek amacıyla 2009 yılında Nahçıvan'da düzenlenen Türk Devlet Başkanları Zirvesi'nde imzalanan Nahçıvan Anlaşması'yla kurulmuştur. 2021 yılında İstanbul'da Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen Türk Konseyi Devlet Başkanları VIII. Zirvesi'nde kuruluşun ismi Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) olarak değiştirilmiştir. Teşkilatın üye ülkeleri Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkiye'dir. Gözlemci üyeler Türkmenistan, Macaristan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) olup gözlemci kuruluş ise Ekonomik İş Birliği Teşkilatı (EİT)'dır.

Türk Dili Konuşan Ülkeler arasındaki iş birliği mekanizmalarının en üstünde yer alan çatı kuruluş olarak TDT kabul edilmektedir. Bu bağlamda, Türk Devletleri Teşkilatının kültür alanında faaliyet gösteren kurumları; TÜRKSOY (Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı), TÜRKPA (Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi), Türk Akademisi ve Türk Kültür ve Miras Vakfıdır.

Türk Devletleri Teşkilatının, kurucu belgesi olan Nahçıvan Anlaşması'nda, kuruluşun amaç ve görevleri sıralanmıştır. Buna göre kuruluşun temel amacı, Türk devletleri arasındaki iş birliğini ve dayanışmayı Türk dünyasının ortak tarih, dil ve kültür mirası çerçevesinde ve çok taraflı olarak geliştirmektir.

Söz konusu amaç ve görevleri yerine getirmek üzere Türk Devletleri Teşkilatının Nahçıvan Anlaşması'nda belirlenen yapısı içerisinde Devlet Başkanları Konseyi, Dışişleri Bakanları Konseyi, Kıdemli Memurlar Komitesi, Aksakallar Konseyi ve Sekretarya bulunmaktadır.

Kuruluşun dönem başkanlığı alfabetik sıra ile devredilmekte, iş birliği alanlarında her yıl dönem başkanı olan ülkede Bakanlar Toplantısı ve Çalışma Grubu Toplantıları gerçekleştirilmektedir.

Rekabet Kurumunun öncülüğü, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Genel Sekreterliğinin koordinasyonuyla üye devletlerin rekabet otoritelerini bir araya getirmek üzere başlatılan girişimle de 23 Ocak 2024 tarihinde Türk Devletleri Rekabet Konseyi kurulmuştur. Toplantıda, Konsey faaliyetlerinin çerçevesini belirleyen usul ve esaslar ile yol haritası üzerinde görüşüldükten sonra imza töreni ve basın açıklamasıyla Türk Devletleri Rekabet Konseyinin kurulduğu ilan edilmiştir. Konsey başkanlığını ilk 3 yıl Türkiye adına Rekabet Kurumu üstlenecektir. Türk Devletleri Rekabet Konseyi ile bir yandan üye ülkeler arasındaki ortak tarih, dil ve kültür mirasına bağların güçlendirilmesi, diğer yandan rekabet hukuku sorunlarının anlaşılması ve çözümlenmesi için ortak çalışmalar, ziyaretler ve eğitim faaliyetleri yapılması, projeler geliştirilmesi, bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulması ve dolayısıyla bölgede rekabet kültürünün yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Türk Akademisi

Türk Akademisi, Türk ülkeleri ve toplulukları arasında bilimsel ve eğitimsel iş birliğini koordine ve teşvik eden, Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında kurulmuş bir uluslararası kuruluştur.

2010 yılında Kazakistan'ın Astana şehrinde kurulan Akademi'ye 2012 yılında uluslararası statü verilmiş ve Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye kurucu üyeleri olarak yer almışlardır. Türk Akademisi, sırasıyla 2018 ve 2022 yıllarında Macaristan ve Özbekistan'a gözlemci statüsü vermiştir. Akademi, 2022 yılında üye devletlerden tam bütçe ve uluslararası personel alarak tam teşekküllü bir uluslararası kuruluş olarak çalışmaya başlamıştır.

Türk Akademisi, yasal görevleri çerçevesinde tarih, arkeoloji, etnoloji, antropoloji, edebiyat, dil bilimi, terminoloji, sanat ve sosyoekonomik konular dâhil olmak üzere, Türklük bilimi (Türkiyat) çalışmalarının farklı yönlerinde iş birliğini sağlamaktadır.

Türk Akademisi, Türklük bilimi konusunda bölgesel koordinasyon merkezi olarak hizmet vermektedir. Türk Akademisinin misyonu, Türk dünyasının bilim ve eğitimde bütünleşmesini derinleştirmektir. Bu bağlamda, ilgili kuruluşlar arasında ortaklıklar kurularak Türkiyat araştırmalarını geliştirmeye yönelik program ve projeler başlatılmış olup, bilim ve eğitim alanlarındaki iş birliğinin güçlendirilmesi yönünde girişimlerde bulunulmaktadır.

Türk dili ve kültürünün en önemli şahsiyetlerinden Yunus Emre'nin vefatının 700. yıl dönümü olması münasebetiyle, 2021 yılı Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından "Yunus Emre ve Türkçe Yılı" olarak ilan edilmiştir. Bu bağlamda Türk Akademisinin girişimi ve desteği ile Yunus Emre'nin şiirleri ünlü Kazak şair Svetkali Nurcan tarafında Kazakçaya aktarılmış ve Türk Akademisi tarafından kitap olarak yayımlamıştır. Kitabın tanıtımı 24 Aralık 2021 tarihinde, Astana'da Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentosu Senato Başkanı Maulen Ashimbayev'in katılımıyla gerçekleşmiştir. Ayrıca, eserin tanıtımı 30 Nisan 2022 tarihinde Ankara'da Türk Dili Kurumunda da yapılmıştır.

KAZAK ŞAİR SVETKALİ NURCAN TARAFINDAN KAZAKÇAYA AKTARILMIŞ YUNUS EMRE'NİN ŞİİRLERİ KİTABI

2022 yılı arkeoloji çalışmaları açısından önemli yıl olmuştur. Türk Akademisi ve Moğol Bilimler Akademisi Arkeoloji Enstitüsü tarafından Moğolistan'ın Arhangay bölgesi Nomgon Ovası'nda ortaklaşa yürütülen bilimsel arkeolojik kazı sonucunda, İlteriş Kağan'a adanmış külliye keşfedilmiştir. Külliyede keşfedilen en önemli buluntu yazıt sütununun üst tarafıdır.

Bulunan değerli eserin iki yüzünde 12 satırlık eski Türk yazısı, üçüncü yüzünde ise eski Soğd yazısı bulunmaktadır. Keşfe katılan bilim insanları anıtın metninden "Tanrı", "Türk", "Kutluk", "Tümen" gibi bir dizi kelime tespit etmişlerdir.

Anıt metninden elde edilen bilgilere dayanarak, Nomgon külliyesinin Göktürk Kağanlığı'nı yeniden canlandıran Kültegin ve Bilge Kağan'ın babası İlteriş Kutluk Kağan'a ithaf edildiği sonucuna varılmıştır. Ayrı-

ca bu külliye, "Türk" adının ilk kez geçtiği Göktürk döneminin en eski yazılı anıtı olarak kabul edilmektedir. Bu önemli keşif ile ilgili Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı resmî bildiri yayımlamıştır.

Yazıtın Türkiye'deki tanıtımı 26 Eylül 2022 tarihinde Türk Dili Günü vesilesiyle Türk Dil Kurumunun kuruluşunun 90. yılına ithaf olunarak, 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti Bursa'da düzenlenmiştir. 14-16 Eylül 2023 tarihlerinde Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yıl dönümüne ithafen Kırgızistan'ın Çolpon-ata kentinde "Türk Devletçiliği Tarihi" I. Kongresi düzenlenmiştir.

Türk Akademisinin inisiyatifiyle ünlü tarihçi ve Atatürk'ün manevi kızı Afet İnan'ın "Kemal Atatürk'ü Anarken" adlı kitabı Kazakçaya aktarılmıştır. Hatıra kitap, Afet İnan'ın Türk Tarih Kurumu tarafından 2021 yılında yayımlanan "Kemal Atatürk'ü Anarken" adlı kitabının ilk tercüme versiyonudur. Kitapta, Türk kadın aydın camiasının önde gelen temsilcilerinden Afet İnan Hanım'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk hakkındaki anıları ve düşünceleri yer almaktadır. Kitabın tanıtımı, 16 Kasım 2023 tarihinde, Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın ana konuşmacı olduğu "Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılında Türk Dünyasının Geleceğine Bakmak" konulu uluslararası konferansta yapılmıştır.

AFET İNAN'IN KAZAKÇAYA AKTARILAN "KEMAL ATATÜRK'Ü ANARKEN" KİTABI

ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜR VE MİRAS VAKFINDA NEVRUZ ETKİNLİĞİ, BAKÜ

Türk Kültür ve Miras Vakfı

Türk Kültür ve Miras Vakfı, Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın girişimiyle, Kazakistan Cumhuriyeti, Kırgız Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti cumhurbaşkanlarının desteğiyle kurulmuştur. Türk Devletleri Teşkilatına bağlı olarak faaliyet gösteren Türk Kültür ve Miras Vakfının temel amacı, icra ettiği ve finanse ettiği etkinlikler, projeler ve programlar kanalıyla Türk kültürünü ve mirasını korumak, incelemek ve tanıtmaktır.

Vakıf Tüzüğü, 23 Ağustos 2012 tarihinde Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin (Türk Keneşi) Bişkek Zirvesi'nde kabul edilmiştir.

11 Eylül 2015 tarihinde Türk Keneşi Devlet Başkanları Astana Zirvesi sırasında Günay Efendiyeva, Türk Kültür ve Miras Vakfının ilk başkanı olarak atanmıştır. Vakfın merkezi Azerbaycan'ın Bakü şehrinde bulunmaktadır.

2019 yılında Türk Keneşi Bakü Zirvesi sırasında Macaristan, Türk Kültür ve Miras Vakfına gözlemci ülke olarak katılmıştır. 3 Kasım 2023 tarihinde Türk Devletleri Teşkilatı Astana Zirvesinde Aktoty Raimkulova, Türk Kültür ve Miras Vakfının yeni başkanı olarak atanmıştır.

Vakıf, Türk mirasının korunması için, ayrıca üçüncü ülkelerle ortaklık ve iş birliği çerçevesinde projelerin hayata geçirilmesine yönelik hedeflerine ulaşabilmesi için şu faaliyetleri gerçekleştirmektedir:

- Türk kültür ve mirasının korunması, restorasyonu ve tanıtılması için fon sağlama;
- Türk kültür ve mirasının korunması, restorasyonu ve tanıtılmasına ilişkin bilimsel ve teknik sorunların çözümüne yardımcı olma;
- Türk kültür ve mirasının korunması, restorasyonu ve tanıtılması alanında uzmanların yetiştirilmesini destekleme;
- Çalıştay, seminer, konferans, kongre ve saha çalışmaları ile sergilerin düzenlenmesine yardımcı olma;
- Elektronik ve basılı bilimsel yayınların hazırlanmasına yardım sağlama;
- Yarışmalara, festivallere, turnuvalara vb. sponsorluk sağlama;
- Türk halklarının yaşadığı bölgelerde geleneksel el sanatlarının ve uygulamalı sanatların korunmasına, desteklenmesine ve geliştirilmesine yardımcı olma;
- Sanatkarların ve zanaatkarların fikri mülkiyet haklarının korunmasına yardımcı olma.

Türk Kültür ve Miras Vakfı, kuruluşundan bu yana, üst düzey devlet yetkililerinin katılımıyla Türk halklarının kültür ve mirasını koruma ve tanıtma amaçlı çeşitli büyük uluslararası konferanslar, festivaller, yuvarlak masa toplantıları, sergiler, konserler ve diğer etkinlikler düzenlemektedir.

Vakıf, faaliyetlerini daha etkin ve verimli bir şekilde yürütmek ve paydaşları ile ortaklıklarını güçlendirmek amacıyla başta Türkiye'den Uludağ Üniversitesi, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) ve Türk Dil Kurumu (TDK) dâhil olmak üzere çeşitli ülkelerden pek çok ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluş ile mutabakat zabıtları imzalamaktadır. Ayrıca Türk Kültür ve Miras Vakfının, altısı Türkiye ile ilgili olmak üzere toplam 37 yayımlanmış eseri bulunmaktadır.

TÜRKSOY'UN KURULUŞUNUN
30. YILI KUTLAMALARI, BAKÜ

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY)

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY), 1993 yılında Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye arasında kültür bakanlarının imzaladığı anlaşmayla iş birliğini hedefleyen bir kuruluş olarak faaliyete geçmiştir. TÜRKSOY'un altısı kurucu ve sekizi gözlemci olmak üzere toplam 14 üyesi bulunmaktadır.

TÜRKSOY'un kuruluş amacı, Türk halklarının gönül birlikteliğini ve kardeşliğini kuvvetlendirmek, ortak Türk kültürünü gelecek nesillere aktarmak ve dünyaya tanıtmak için çalışmaktır. TÜRKSOY'un gelenekselleşmiş etkinlikleri arasında nevruz kutlamaları, ressam, fotoğrafçı, heykeltıraş buluşmaları ve opera günleri bulunmaktadır. Bununla birlikte, TÜRKSOY her yıl Türk dünyasından bir şehri Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan etmekte ve o yılki çalışmalarını anma yılları adı altında Türk dünyasının önemli şahsiyetlerine ithaf etmektedir.

Türk Devletleri Teşkilatı, Uluslararası Türk Akademisi, Türk Devletleri Parlamenterler Asamblesi (TÜRKPA) ve Türk Kültür ve Mirası Vakfı, TÜRKSOY'un ilişkili olduğu kurumlardır. Ayrıca TÜRKSOY, UNESCO ve ISESCO gibi uluslararası kurumlarla aynı ilke ve hedefleri

paylaşmakla birlikte; birçok yerel yönetim, üniversite ve sivil toplum kuruluşuyla da iş birliği yapmaktadır.

Toplumsal ve insanî ilişkiler konusunda TÜRKSOY tarafından Konsey üyesi ülkelerin tarihî ve kültürel özelliklerinin yeniden canlandırılmasına yönelik olarak 2014 yılında Türk Dili Konuşan Ülkeler Yazarlar Birliğinin Eskişehir'de kurulması, Türk Akademisi tarafından Türk Yazı Günü Forumu düzenlenmesi, ortak eğitim televizyonu, bölgesel diaspora merkezlerinin kurulması gibi çalışmalar teşvik edilmiştir.

TÜRKSOY'un kuruluşunun 30. yılı dolayısıyla 2023 yılının ekim ayında Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de konser düzenlenmiştir. Konser öncesinde "TÜRKSOY 30 Yıl" fotoğraf sergisi ile "23. TÜRKSOY Ressamlar Buluşması" resim sergisinin açılışı TÜRKSOY Kültür Günleri kapsamında yapılmıştır.

Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA)

Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA); Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Cumhuriyeti parlamento başkanlarının imzalamış olduğu antlaşma ile 21 Kasım 2008 tarihinde İstanbul'da, Dolmabahçe Sarayı'nda kurulmuştur. Türk Devletleri Parlamenter

TÜRKPA'NIN 15. KURULUŞ YIL DÖNÜMÜ DOLAYISIYLA DÜZENLENEN KONFERANS, BAKÜ

Asamblesinin kurulduğu zamanki adı "Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi"dir.

TÜRKPA'nın ilk genel kurul toplantısı, 29 Eylül 2009 tarihinde Azerbaycan Cumhuriyeti'nin başkenti Bakü'de gerçekleştirilmiştir. Toplantıda TÜRKPA'nın iç tüzüğü, sekretarya yönetmeliği ve Bakü Beyannamesi kabul edilmiştir. TÜRKPA Sekretaryasının devamlı Bakü şehrinde yerleşik olması da toplantıda karara bağlanmıştır.

TÜRKPA, parlamento diplomasisinin geliştirilmesi suretiyle, üye ülkeler arasında bulunan bağların her alanda güçlendirilmesine katkı sağlamaktadır. TÜRKPA'nın temel amaçları arasında ülkelerin siyasi, hukuki ve ekonomik bakımdan güçlendirilmesi; tabii kaynakların tam ve verimli kullanılmasının sağlanması yoluyla refahın yükseltilmesi; sosyal ve kültürel alanlarda ilişkilerin geliştirilmesi bulunmaktadır.

Bölgesel bir uluslararası örgüt olarak TÜRKPA, ortak tarih, dil ve inançlar da dâhil olmak üzere güçlü kültürel temeller üzerine inşa edilmiş olması nedeniyle diğer bölgesel uluslararası örgütlerden farklılık göstermektedir. Dünya çapında çok sayıda parlamentolar arası kuruluş veya diğer bölgesel iş birliği bulunmasına rağmen; TÜRKPA'nın kültürel tabanının nitelikli ve donanımlı olması durumu, kuruluş belgesinde kültüre verilen önemde ortaya çıkmaktadır.

Dünya Etnospor Konfederasyonu

2015 yılında İstanbul merkezli kurulan Dünya Etnospor Konfederasyonu (DEK), geleneksel spor ve oyunların bilinirliklerinin artırılması misyonu ile faaliyetler yürüten bir kuruluştur. Yaşadığı toplumları ileriye daha güçlü adımlarla taşıyacak olan değerler arasında spor, kültür, gelenek ve sanat gibi kadim miraslar özel bir yer tutmaktadır. Geleneksel spor ve oyunlara da bu düsturlarla yaklaşılmalıdır. Bu minvalde Türk milletinin tarihsel vizyon ve misyonuna uygun olarak bir hoşgörü ilişkisi geliştirmek ve her toplumun kendi kültürel kodlarıyla konuşabildiği bir üst dil inşa etmek de Dünya Etnospor Konfederasyonunun başlıca amaçlarındandır.

Kurulduğu günden itibaren her kültürün sahip olduğu lokal değerden ve saygı felsefesinden hareket eden DEK ulusal ve uluslararası ölçekte etkinlik, festival, forum, iş birliği anlaşması gibi pek çok faaliyete öncülük etmektedir. DEK 2016 yılından itibaren düzenli olarak Etnospor Festivali, Etnospor Forumu, Geleneksel Spor Ödülleri ve Dünya Göçebe Oyunları gibi etkinliklere imza atmaktadır.

Ayrıca Dünya Etnospor Konfederasyonu "Etnospor Kültür Festivali", "Geleneksel Sporlar Ansiklopedisi", "Dünya Etnospor Konfederasyonu Doktora Bursları" vb. faaliyetleri de organize edip yürütmektedir. Dünya Etnospor Konfederasyonu, bu faaliyetleriyle içinde çok sayıda kültür kodunun da bulunduğu geleneksel spor ve oyunlar, yerel mutfaklar, sanat dalları ve etnik müzikler etrafında uluslararası faaliyet gösteren dünya çapında pek çok kuruluşu bir araya getirmektedir.

3. ULUSLARARASI ETNOSPOR FORUMU, ANTALYA (SOL);

3. ETNOSPOR KÜLTÜR FESTİVALİ, İSTANBUL (SAĞ)

Günümüzde devletlerin politik yönlerinin yanında kültürel aktör oldukları gerçeğinden yola çıkarak, kamu diplomasisinin yumuşak bir güç olarak küresel barış ve dayanışma amaçlarına matuf biçimde ele alınabileceğini söylemek de mümkündür. Özellikle çağımızda gittikçe daha fazla üzerine çalışılan ve yayın yapılan alanlardan biri olan spor sosyolojisi; ulusal ve uluslararası organizasyonlarda devletlerin ve toplumların bir araya gelerek ortaya koydukları temsiliyet bağlarını ve evrensel üst dilin toplumsal yapısını incelemektedir. Bu bağlamda, Dünya Etnospor Konfederasyonunun faaliyetleri de kamu diplomasisi ve spor sosyolojisi düzleminde de değerlendirilebilmektedir.

Dünya Etnospor Konfederasyonu, her sene Türkiye'de organize edilen "Etnospor Kültür Festivali", çeşitli ülkelerde icra edilen "Etnospor Forumu" ve Dünya Etnospor Konfederasyonuna bağlı üye federasyonların ülkelerinde gerçekleşen çeşitli etkinlikler aracılığıyla kültürlerin sürdürülebilir ve nesiller arasında aktarılabilir olmasını amaçlamaktadır.

4. DÜNYA GÖÇEBE
OYUNLARI'NIN KAPANIŞ
TÖRENİ,BURSA

Her sene düzenli olarak İstanbul'da icra edilen Etnospor Kültür Festivali 2016 yılından itibaren Afrika'dan, Güney Amerika'ya, Uzak Asya'dan Avrupa'ya pek çok katılımcıya ev sahipliği yapmaktadır.

Etnosporların kültürel değeri, yol haritası ve teorik zeminin gündem edildiği Etnospor Forumları 2018 yılından itibaren DEK'e üye ülkelerden birinde gerçekleştirilmektedir. Çok sayıda bakan, akademisyen, STK yetkilisine ev sahipliği yapan Etnospor Forumları'nın sonuncusu "Geleneksel Sporların İhyası" başlığıyla Antalya'da düzenlenmiştir.

Dünya Etnospor Konfederasyonu tarafından 2019 yılından itibaren verilen Geleneksel Sporlar Ödülleri, geleneksel spor ve oyunlara katkıda bulunan kişi ve kurumları onurlandırılması ve geleneksel spor ve oyunların öneminin kitlelerce alımlanması amacıyla organize edilmektedir.

Spor ve kültür festivallerinden biri olan Dünya Göçebe Oyunları ise, DEK'in ana paydaşlığında her yıl farklı bir ülkede düzenlenmektedir. Göçebe Türk kültürünün sergilendiği Dünya Göçebe Oyunları tek tip kültürlerin hegemonyasına karşı devam ettirilmekte ve geniş bir katılımcı kitlesine ulaşabilmektedir.

Kültür Politikalarıyla İlgili Hukuksal Yapı

Türkiye'de 2000 yılı öncesinde kültür ve sanat ile ilgili uygulanan yönetmelik ve kanunlar arasında "Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu", "Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu" ve "Fikir ve Sanat Eserlerinin İşaretlenmesine İlişkin Yönetmelik" bulunmaktadır.

Fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevî ve malî haklarını belirlemek, korumak, bu ürünlerden yararlanma şartlarını düzenlemek, öngörülen esas ve usullere aykırı yararlanma hâlinde yaptırımları tespit etme amacı olan 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 13/12/1951 tarihli ve 7981 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanmıştır.

Korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili tanımları belirlemeyi, yapılacak işlem ve faaliyetleri düzenlemeyi, bu konuda gerekli ilke ve uygulama kararlarını alacak teşkilatın kuruluş ve görevlerini tespit etmeyi amaçlayan 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 23/7/1983 tarihli ve 18113 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanmıştır.

Fikir ve sanat eserleri nüshalarının üzerlerine konacak özel işaret, rumuz, bandrol, kod, seri ve sıra numaralarına, bunların hangi eserler

için nasıl kullanılacağına, eser nüshalarının neresine konulacağına, nereden alınacağına, bunu taşımayan eser nüshaları hakkında ne işlem yapılacağına ait usul ve esasları belirleme amacı taşıyan Fikir ve Sanat Eserlerinin İşaretlenmesine İlişkin Yönetmelik, 16/11/1997 tarihli ve 23172 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanmıştır.

Yeni Yasal Düzenlemeler

Türkiye'de 2000 yılı sonrasında kültür ve sanat ile ilgili pek çok yeni yasal düzenlemeler yapılmıştır. Aşağıda bunların başlıcaları yer almaktadır.

Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu

5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu, 21/07/2004 tarihli ve 25529 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanmıştır.

Kanunun amacı: Bireyin ve toplumun kültürel gereksinimlerinin karşılanmasını; kültür varlıkları ile somut olmayan kültürel mirasın korunmasını ve sürdürülebilir kültürün birer öğesi hâline getirilmesini; kültürel iletişim ve etkileşim ortamının etkinleştirilmesini; sanatsal ve kültürel değerlerin üretilmesi, toplumun bu değerlere ulaşım olanaklarının yaratılması ve geliştirilmesini; Türkiye'nin kültür varlıklarının yaşatılması ve ülke ekonomisine katkı yaratan bir unsur olarak değerlendirilmesi, kullanılması ile kültür merkezlerinin yapımı ve işletilmesine yönelik kültür yatırımı ve kültür girişimlerinin teşvik edilmesini sağlamaktır.

Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun

5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun, 5/7/2005 tarihli ve 25866 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanunun amacı, büyükşehir belediyeleri, büyükşehir belediyeleri sınırları içindeki ilçe ve ilk kademe belediyeleri, il, ilçe belediyeleri ve nüfusu 50.000'in üzerindeki belediyelerce ve bu belediyelerin yetki alanı dışında il özel idarelerince, yıpranan ve özelliğini kaybetmeye yüz tutmuş; kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarınca sit alanı olarak tescil ve ilan edilen bölgeler ile bu bölgelere ait koruma alanlarının, bölgenin gelişimine uygun olarak yeniden inşa ve restore edilerek, bu bölgelerde konut, ticaret, kültür, turizm ve sosyal donatı alan-

ları oluşturulması, tabiî afet risklerine karşı tedbirler alınması, tarihi ve kültürel taşınmaz varlıkların yenilenerek korunması ve yaşatılarak kullanılmasıdır.

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun

6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun, 28/6/2014 tarihli ve 29044 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanunun amacı; Çanakkale deniz ve kara savaşlarının meydana geldiği Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan'ının tarihî, kültürel ve manevi değerleri ile doğal dokusunun korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve yönetimini sağlamak üzere Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığının kurulması ile görev ve yetkilerini düzenlemektir.

Kanun ile; Tarihî Alan'ın önem ve değerine uygun olarak korunması ve Çanakkale Savaşlarının günümüzde dahi devam etmekte olan etkilerinin hem milletimizin hem de ilgili diğer milletlerin yeni nesillerine aktarılabilmesi için sarf edilen çabaların daha verimli ve koordineli yürütülerek, alınan neticeler ile hedefler arasında arzu edilen uyumun daha çabuk ve üst seviyede temini amaçlanmıştır.

57. ALAY ŞEHİTLİĞİ

Kapadokya Alanı Hakkında Kanun ve Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun, 1/6/2019 tarihli ve 30791 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanun ile; Kapadokya'nın tarihî, kültürel ve doğal dokusunun birlikte korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve turizm potansiyelinin geliştirilmesi hedefleri doğrultusunda, alanı bütünsel bir bakış açısıyla ele alıp planlamak, kültürel ve doğal varlıklar bakımından farklı kurumlara ait planlama yetkile-

YERLİ TURİSTLER BAYRAMI, NEVŞEHİR

rini tek bir kurumda toplayarak bu konuda yaşanan yetki karmaşasını ortadan kaldırmak, alanın ihtiyaçlarına kısa sürede etkin çözümler üretebilmek, gerektiğinde yerel yönetimler ve diğer kurumlarla koordinasyon sağlamak için Kapadokya Alanı'nın belirlenmesi ve bu alanda yürütülecek iş ve işlemlerin düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Kanun; Kapadokya Alanı'nın tarihî ve kültürel değerleri ile jeolojik/jeomorfolojik dokusunun ve doğal kaynak değerlerinin korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması, planlanması, yönetilmesi ve denetlenmesine ilişkin hususları düzenlemektedir.

Ayrıca, 38 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 1/6/2019 tarihli ve 30791 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanuna ekli harita ve koordinat listesinde sınırları belirtilen Kapadokya Alanı'nın tarihî ve kültürel değerleri ile jeolojik/jeomorfolojik dokusunun ve doğal kaynak değerlerinin korunmasını, yaşatılmasını, geliştirilmesini, tanıtılmasını, gelecek kuşaklara aktarılmasını, planlanmasını, yönetilmesini ve denetlenmesini sağlamak üzere Kapa-

dokya Alan Başkanlığının kurulması ile görev ve yetkilerini düzenlemektedir.

Uludağ Alanı Hakkında Kanun

7432 sayılı Uludağ Alanı Hakkında Kanun, 26/1/2023 tarihli ve 32085 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanmıştır.

Kanunun amacı; doğal ve turistik değerler açısından büyük öneme sahip Uludağ Alanının, doğal sit alanları ve diğer korunan alanlar ile birlikte jeolojik ve biyolojik varlıklar, su ve benzeri kaynak değerlerinin korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, planlanması, yönetilmesi ve denetlenmesi ile Alanda yürütülen faaliyetlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu

7439 sayılı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu, 8/3/2023 tarihli ve 32126 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanunun amacı, ülkemizde ve kültürel, tarihî bağlarımızın ve ilişkilerimizin olduğu dünyanın diğer bölgelerinde Türk ve İslam arkeolojisi ve ilgili bilim alanlarında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak tarih öncesinden günümüze arkeoloji ve kültürel miras konusunda tarih ve kültüre odaklanmış bilimsel araştırmalar yapmak, bu araştırmaları teşvik etmek, yapılan araştırmaları yayımlamak, arşivleme çalışmaları gerçekleştirmek, araştırmacıların erişebileceği kütüphaneler oluşturmak, özel müzeler açmak, dünya arkeoloji ve kültürel miras camiasındaki bilim toplulukları ile kültürel miras alanında iş birlikleri gerçekleştirmek, yurt dışında arkeolojik kazı, araştırma ve inceleme faaliyetlerinde bulunmak üzere, merkezi Ankara'da bulunan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfının kurulmasına ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğünün Yürürlüğe Konulan Mevzuatı

- 24/08/2016 tarih ve 29811 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Kültür ve Turizm Bakanlığı Ödüller Yönetmeliği yürürlüğe konmuştur.
- 06/07/2006 tarih ve 26220 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Kültür ve Turizm Bakanlığı Devlet Koroları ve Toplulukları Yönetmeliği yürürlüğe konmuştur.

- 09/10/2010 tarih ve 27724 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Kültür ve Turizm Bakanlığı Resim ve Heykel Müzeleri Yönetmeliği yürürlüğe konmuştur.
- 08/12/2018 tarih ve 30619 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Özel Tiyatroların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik yürürlüğe konmuştur.
- 21/06/2019 tarih ve 30808 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğünde 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 26'ncı Maddesi Kapsamında Görev Yapan Sözleşmeli Personel Hakkında Yönetmelik yürürlüğe konmuştur.
- 23/05/2020 tarih ve 31135 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Özel Tiyatroların Kayıt İşlemlerine Dair Yönetmelik yürürlüğe konmuştur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi Hizmetleri Yönetmeliği

10/04/2009 tarih ve 27196 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelik ile; Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatındaki Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezlerindeki, halk bilimi konusunu haiz araştırma, derleme, bağış ve satın alma yoluyla temin edilen belgeler ile materyallere yapılacak işlemler ile somut olmayan kültür mirası taşıyıcılarının tespiti ve Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinden yararlanmaya ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir.

Türk Süsleme Sanatları ve Geleneksel El Sanatları Kursları Yönetmeliği

29/08/2009 tarih ve 27334 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmeliğin amacı, Türk süsleme sanatları ve geleneksel el sanatlarının bozulmasını ve yok olmasını önlemek, aslına uygun olarak öğretilerek gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak için düzenlenecek kurslara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kültür ve Turizm Bakanlığınca Yerel Yönetimlerin, Derneklerin ve Vakıfların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik

15/03/2007 tarihli ve 26463 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup 17/10/2018 tarihli ve 30568 sayılı *Resmî Gazete*'de

yayımlanan değişiklik ile yeniden düzenlenmiştir. Bu yönetmelik ile, yerel yönetimlerin, asıl amacı kültür, sanat, turizm ve tanıtım faaliyeti olan dernek ve vakıfların, kültür değerlerimizi ve zenginliklerimizi yaşatıcı, yayıcı, destekleyici, geliştirici ve tanıtıcı şenlik, festival, anma günleri, konser, sergi, kongre, sempozyum, panel vb. projelerine Bakanlıkça mali destek sağlanmaktadır.

Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcılarının Başvuru Değerlendirme Tespit ve Kayıt İşlemlerine İlişkin Yönerge

Bakanlık Makamının 24/04/2014 tarih ve 80021 sayılı Onayı ile yürürlüğe girmiş olup 25.05.2023 tarih ve 3798468 sayılı Makam Oluru ile yeniden düzenlenmiştir. Bu Yönerge, somut olmayan kültürel miras alanlarında üretimlerin teşvik edilmesi ve geleneksel kültürün yaşatılması hedefiyle kültürel miras taşıyıcılarının tespit edilmesi, değerlendirilmesi, belirli ölçütlere sahip olanların Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kaydedilmesi ile sanatçı tanıtma kartı düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemeyi amaçlar. Yeni düzenleme ile başvuruların elektronik ortamda alınmasına başlanmıştır.

Yaşayan Kültür Mirası İşletmelerin Desteklenmesine Yönelik İş Birliği Protokolü

Geleneksel, kültürel, sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerde faaliyet gösteren işletmelerin güçlendirilerek hayatta kalmalarını ve bu birikimin gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak

YAŞAYAN KÜLTÜR MİRASI İŞLETMELER DESTEK PROGRAMI TANITIMI, İSTANBUL

için Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığınca (KOSGEB) geliştirilen ve Bakanlıkça sanatçı tanıtma kartı verilen veya Yaşayan İnsan Hazineleri Ulusal Envanteri'ne kayıtlı kişilerin sahip olduğu işletmeler ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslek Kolları Listesi'nde yer alan imalata yönelik meslek kolları da KOSGEB'in desteklediği sektörlerde yer almaları ve koşulları sağlamaları hâlinde faydalanabilecekleri "Yaşayan Kültür Mirası İşletmeler Destek Programı"nın hayata geçirilmesi amacıyla Bakanlık ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında 24 Haziran 2022 tarihinde iş birliği protokolü imzalanmıştır.

Geleneksel Türk Sanatlarını Gelecek Nesillere Aktarma ve Yaşatma İş Birliği Protokolü

Geleneksel Türk sanatlarının yaşatılmasını, gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında 'Geleneksel Türk Sanatlarını Gelecek Nesillere Aktarma ve Yaşatma İş Birliği Protokolü' 25.09.2018 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

KADINLARIN YAŞATTIĞI UNUTULMAYA YÜZ TUTMUŞ EL SANATLARI, KAYSERİ

Türk Süsleme Sanatları ve Geleneksel El Sanatları Kursları Düzenlenmesine Dair İş Birliği Protokolü

Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile Araştırma ve Eğitim Müdürlüğü arasında 31.01.2019 tarihinde imzalanan protokol ile el sanatlarına sahip çıkmak, onları korumak ve yaşatmak tarihsel ve kültürel varlığımız açısından önemine binaen hazırlanmış ve Türk süsleme sanatları ve geleneksel el sanatları kurslarına ilişkin esas ve usuller düzenlenmiştir.

Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO), 17 Ekim 2003 tarihinde gerçekleştirilen 32. Genel Konferansı'nda insanlığın somut olmayan kültürel mirasının korunması amacı ile Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'ni kabul etmiştir. Türkiye 19

Ocak 2006 tarihli ve 5448 sayılı Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesinin Uygun Bulunduğuna Dair Kanun'la bu sürece dâhil olmuş ve 27 Mart 2006 tarihinde Sözleşmeye resmen taraf olmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığı teşkilatında yer alan Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü, sözleşmenin icracı birimi olarak belirlenmiştir.

UNESCO SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS KOMİTE TOPLANTISI, İSTANBUL

Somut Olmayan Kültürel Miras, UNESCO tarafından; toplulukların, grupların ve kimi durumlarda bireylerin, kültürel miraslarının bir parçası olarak tanımladıkları uygulamalar, temsiller, anlatımlar, bilgiler, beceriler ve bunlara ilişkin araçlar, gereçler ve kültürel mekânlar biçiminde tanımlanmaktadır.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ile ilgili Kararname

4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasları düzenlenmiş olup, anılan kararnamenin 133/B maddesi gereği, "*Yerli yazarları ve eserleri teşvik etmek amacıyla repertuara alınan ve ilk kez sahnelenecek eserler için her yazara bir adet eserle sınırlı olmak şartıyla, yılı bütçesinin ilgili bütçe tertibinden karşılanmak üzere, Sanat ve Yönetim Kurulu kararı ile (250.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere nakdi destek verilebilir*" hükmü ile yerli yazarlara destek ödemesi yapılmaya başlamıştır.

Alevi- Bektaşi Kültür ve Cemevi Başkanlığı ile ilgili Kararname

Alevi-Bektaşi Kültür ve Cemevi Başkanlığı, 9 Kasım 2022 tarihli ve 32008 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 112 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle kurulmuştur. Alevi-Bektaşi Kültür ve Cemevi Başkanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

» Cemevlerinin ve ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmak, cemevlerindeki hizmetlerin etkin ve verimli yürütülmesini koordine etmek,

'CANLARLA BULUŞMA' TOPLANTISI, ANKARA

» Cemevlerinin Başkanlıkça belirlenen hizmetlerinin gördürülmesi için yerel yönetimlere veya YİKOB'lara ödenek aktarımına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek,

» Alevi-Bektaşilik hakkında tüm yönleriyle, sosyal ve beşerî bilimler bütünlüğü içinde bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu konularda seminer, sempozyum, konferans ve benzeri ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenlemek, özgün bilgi üretimi için uygun ortamlar hazırlamak, yayınlar yapmak ve bu alandaki çalışmaları desteklemek,

» Alevi-Bektaşilikle ilgili akademik faaliyetleri desteklemek amacıyla üniversiteler ve ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak,

» Alevi-Bektaşiliği yurt içinde ve yurt dışında bilimsel yönüyle araştırmak, derlemek ve bu amaçla yapılan çalışmaları desteklemek,

» Görev alanı kapsamında ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların bilimsel çalışmalarını ve bu alandaki yayınlarını takip etmek, gerekli görülenleri tercüme ettirerek basılmasını ve yayımlanmasını sağlamak,

» Alevi-Bektaşilikle ilgili eğitim ve kültür faaliyetlerini yürütmek ve desteklemek,

» Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Bölüm II

2000 YILI SONRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN KÜTÜPHANECİLİK VE YAYIM FAALİYETLERİ

Kütüphanecilik Faaliyetleri
Yayımcılık Faaliyetleri

Kütüphanecilik Faaliyetleri

Kütüphane, yazının bulunması ve kayıtlı bilginin oluşmaya başlamasıyla birlikte tarihsel ve toplumsal bir gereksinme sonucu ortaya çıkan; temel işlevi, üretilen bilgiyi kayıt altına alıp düzenleyerek erişilebilir duruma getiren bir kurumdur. Kütüphanelerin varlık ve gelişme nedeni olan bu işlev, kültür ile kültür politikası arasındaki ilişkileri de biçimlendirmektedir.

Bilgiyi toplumsallaştıran bir kurum olarak kütüphane, toplumda duyuş, düşünüş ve değer birliğini oluşturan tüm düşünsel, sanatsal, bilimsel ve teknik ürünlerin üretilmesinde gereksinme duyulan bilgiyi sağlayarak kültürün geliştirilmesi, saklanması ve aktarılması sürecinde önemli bir rol oynamaktadır.

Türkiye'nin 900 yıllık bir kütüphane geleneği vardır. İlk kütüphaneler, Anadolu'daki ilk beylikler ve Anadolu Selçukluları döneminde kurulmuş, Osmanlılar tarafından geliştirilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde kütüphaneler cami, medrese ve vakıfların birer parçası olarak meydana gelmiştir. Vakıfların bağışlar yoluyla kurduğu bağımsız kütüphaneler daha sonraki dönemlerde görülmeye başlanmıştır. İmparatorluk geliştikçe kütüphaneler sadece İstanbul'da değil, Anadolu'nun diğer şehirlerinde de kurulmaya başlamıştır. Devlet yetkilileri veya dinî liderler tarafından vakıflar aracılığıyla kurulan bu kütüphanelerden bazıları koleksiyonlarıyla birlikte varlıklarını hâlen sürdürmektedirler. 1884'de Kütüphane-i Osmaniye olarak kurulan ve

günümüzde Beyazıt Devlet Kütüphanesi olarak adlandırılan kütüphane, Osmanlı döneminde devlet eliyle kurulan ilk kütüphane olup Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak hizmet vermektedir.

Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak hizmet veren halk kütüphaneleri, halkın kütüphane ile ilişkilerini artırarak okuma ve araştırma alışkanlığını geliştirmeye, bireyler arasında düşünce ve bilgi ürünlerinin paylaşılmasına, böylece çoğulcu demokrasi ve düşünce özgürlüğünün kaynağının oluşturulmasına katkı sağlayan kuruluşlardır. Ayrıca her yaşta, her sosyoekonomik durumda, eğitim düzeyinde, politik ve dinî görüşte insanların ayrım gözetilmeksizin ücretsiz ve serbestçe yararlandığı, toplumun sosyal kalkınmasına yardımcı olan kültürel, eğitici, dinlendirici-eğlendirici etkinliklerin yapıldığı merkezlerdir. Bu doğrultuda halk kütüphaneleri sadece kitap okunan yerler olmayıp, güncel, çarpıcı, kamuoyunu ilgilendiren konularda konferanslar, seminerler, yuvarlak masa toplantıları, kurslar, imza günleri, konserler, şiir-edebiyat günleri, tiyatro çalışmaları, turnuvalar (satranç vb.), yarışmalar, el becerileri ve sanat sergileri, çocuklar için kitap okuma saatleri, çeşitli oyunlar, karagöz, kukla gösterileri, kitap özetleme yarışmaları, çocuk şenlikleri vb. etkinliklerin de düzenlendiği kurumlardır.

Kütüphane Kapalı Kullanım Alanı, Kullanıcı Sayısı, Üye Sayısı ve Toplam Kitap Sayılarında Tarihî Rekorlar

Kütüphanelerin mekânsal ve işlevsel gelişimi ve hizmet içeriklerinin zenginleştirilmesi ile birlikte kullanım istatistikleri ve kitap varlıklarında da tarihî rekorlara imza atılmıştır. 2018 yılında yaklaşık 321 bin metrekare m^2 toplam kütüphane kullanım alanı 510 bin m^2'ye, oturma kapasitesi ise 97 binden 135 bine çıkmıştır. 2023 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı halk kütüphanelerinde üye sayısı 6,2 milyon

kişiye, kullanıcı sayısı 33,5 milyon kişiye, toplam kitap sayısı ise 24,2 milyona ulaşmıştır.

Kütüphane Çeşitliliğinde Artış

Çağdaş kütüphane anlayışı çerçevesinde kütüphanelerin toplumsal odak noktalarına konumlandırılması düşüncesinden hareketle son 21 yılda Türkiye'nin ilk edebiyat müze kütüphaneleri, havaalanı ve gar kütüphaneleri, bebek kütüphaneleri ve AVM kütüphaneleri hizmete açılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığının Türkiye genelinde 19 bebek kütüphanesi, 17 ihtisas kütüphanesi ve edebiyat müze kütüphanesi, 12 AVM kütüphanesi, iki gar kütüphanesi, üç havaalanı kütüphanesi ve yedi adalet kütüphanesi bulunmaktadır. Bakanlık bünyesindeki toplam 1.279 kütüphanenin yanı sıra çağdaş araç ve gereçlerle donatılmış 75 gezici kütüphane de Türkiye'nin dört bir yanında hizmet vermektedir.

Sadece son beş yılda 241 halk kütüphanesi yeniden yapılandırılmış; 68 halk kütüphanesinin yeniden yapılandırılmasına, 25 halk kütüphanesinin ise sıfırdan inşa edilmesine ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Buna ek olarak yerel yönetimlerle yeni kütüphaneleri hizmete açmak üzere birlikte sürdürülen yapım çalışması sayısı ise 55'tir. Ayrıca, Cumhuriyet'in 100. yılında 100 yeni kütüphane hedefine ulaşılmış ve bu kütüphaneler vatandaşların hizmetine sunulmuştur.

Tüm bu çabaların sonucunda 2002 yılında yaklaşık 227 bin m² olan kütüphane kullanım alanı %124 artışla 510 bin m²ye çıkmıştır. Oturma kapasitesi ise 21 yılda 68 bin kişiden 140 bin kişiye, üye sayısı yaklaşık 427 bin kişiden 5,6 milyon kişiye, kitap sayısı ise 12 milyon adetten 24 milyona adede ulaşmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, hâlihazırda kendisine bağlı olarak hizmet veren 1257 halk kütüphanesini, kullanıcılarının güncel kütüphanecilik hizmeti ihtiyaçlarını karşılayacak sosyal ve teknolojik donatıları kapsayacak şekilde yeniden yapılandırmaktadır. Erişilebilir, sürdürülebilir, "yaşayan kütüphane" anlayışı ile yenilerinin hizmete açılması için de yüzlerce proje hayata geçirilmiş ve geçirilmeye devam etmektedir. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı'nda yer alan 50 kütüphanenin yapımı hızla devam etmektedir. Son beş yılda "Kamu Eliyle Yapılan Kültür Yatırımlarını Destek Projesi" kapsamında destek verilenler de dâhil olmak üzere 141 kütüphane hizmete açılmıştır. Hizmet içeriklerinin ve kütüphane yapılarının güncel kullanıcı ihtiyaçları ve çağdaş kü-

Kütüphaneden Yararlanan Kişi Sayısı

	Millî Kütüphane		Halk Kütüphaneleri		Üniversite Kütüphaneleri
Yıl	Kütüphaneden yararlanan kişi sayısı	Kütüphaneye kayıtlı üye sayısı	Kütüphaneden yararlanan kişi sayısı	Kütüphaneye kayıtlı üye sayısı	Kütüphaneye kayıtlı üye sayısı
2001	231 257	-	20 964 172	508 133	-
2002	297 349	21 239	20 179 482	424 493	717 256
2003	391 413	16 132	17 827 177	422 760	650 365
2004	662 202	14 644	20 516 562	418 067	905 732
2005	445 702	12 575	20 706 526	426 351	1 158 912
2006	303 384	8 400	21 138 821	485 216	1 119 258
2007	408 690	14 632	20 228 517	493 596	1 104 177
2008	468 301	13 625	19 034 750	503 961	1 273 418
2009	695 782	20 334	19 929 836	591 661	1 520 361
2010	771 331	22 929	19 280 441	675 620	1 968 450
2011	664 178	29 415	18 826 715	753 378	2 029 429
2012	693 403	24 550	19 545 940	885 282	2 190 633
2013	651 336	24 737	20 232 069	1 025 846	2 896 211
2014	555 859	28 356	20 787 765	1 209 766	3 870 112
2015	524 129	36 220	23 529 016	1 367 139	3 820 761
2016	636 488	26 996	23 266 599	1 697 090	3 810 634
2017	629 905	26 478	25 091 232	2 201 039	3 814 500
2018	633 999	23 747	28 242 986	2 840 504	3 912 306
2019	711 523	137 014	31 451 920	3 955 908	3 568 073
2020	202 144	125 935	12 962 119	4 437 954	3 560 694
2021	179 726	136 120	15 683 134	4 898 744	3 641 661
2022	405 584	135 975	26 788 378	5 568 283	3 986 831

KAYNAK: TÜİK, 2023

tüphanecilik ilkeleri doğrultusunda hızla dönüştürülmesi sonucunda halk kütüphanelerine ilgi artmış ve son beş yılda halk kütüphanesi üye sayısı yaklaşık 2,5 milyondan 5,6 milyona yükselmiştir.

Bu kütüphanelerde ayrıca bireyler ve gruplar arası dijital uçurumun ortadan kaldırılması, sosyal uyumun artırılması ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla binlerce eğitim ve uyum faaliyeti düzenlenmiştir. Öte yandan halk kütüphanelerine, toplumun kültür, sanat ve bilimle buluşmasını sağlayan birer marka kurum niteliği ka-

zandırmak vizyonuyla "Etkin Kütüphane" konsepti altında yaklaşık 50 disiplinde binlerce etkinlik düzenlenmektedir. Bu etkinliklerin bazıları şunlardır:

- Temel bileşenleri kullanıcıların erken yaşta bilimle tanışmasını, eleştirel ve yaratıcı düşünme beceriler kazanmasını sağlamayı hedefleyen "deneyim odaklı öğrenme atölyeleri" (matematik, akıllı tarım, afet farkındalık, kimya, fizik, sanal gerçeklik, robotik kodlama, yaşam boyu öğrenme, maker vb. atölyeleri),
- Sosyal katılımı güçlendirmek amacıyla gerçekleştirilen kültürel, sanatsal ve toplumsal etkinlikler (müzik, resim, keçe, origami, örgü, seramik, ebru, dikiş, heykel, ahşap, takı tasarımı, masal atölyeleri, psikososyal destek, oyun terapisi, satranç, izcilik, sinema vb.),
- Toplumda okuma kültürünün ve kütüphane kullanım alışkanlığının gelişimi hedefiyle düzenlenen etkinlikler (okur-yazar buluşmaları, yaratıcı drama faaliyetleri, imza günleri, etkileşimli okuma etkinlikleri vb.).

Millî Kütüphane Dijital Koleksiyonu Veri Tabanları

Hedefi, farklı disiplinlerdeki dijital kaynaklar ve veri tabanları ile dünyanın en büyük bilimsel dijital koleksiyonlarından birine sahip olmak şeklinde belirlenen Millî Kütüphane'de 2023 yılında e-kitap sayısı 45 bin 572 adede ve elektronik belge sayısı 1 milyon 713 bine çıkartılmıştır.

Millî Kütüphane tarafından uzaktan erişim imkânı ile hizmete sunulan bazı veri tabanlarının bazıları şunlardır:

- Tarihe ışık tutan çok kapsamlı içeriğe sahip, içerisinde antropoloji, sömürge tarihi, kültürel çalışmalar, fotoğrafçılık, din, sanat, dans, bölge çalışmaları (Afrika, Asya, Orta Doğu, Latin Amerika, Karayipler, Güney Asya, Pasifik), arkeoloji, etnoloji alanlarındaki çalışmaları içeren 150 binden fazla harita, alan notları, çizimler, 700 bin sayfalık içerik, 190 binden fazla fotoğraf, 500 bin monograf, 230 bin harita, el yazması, tablo, fotoğraf ve atlasın yer aldığı "Wiley Dijital Archive";
- Eğitim, mimarlık, ekonomi, güzel sanatlar, hukuk, edebiyat, felsefe, siyasî bilimler, sosyoloji, sosyal bilimler, din, coğrafya ve daha birçok konu başlığında, yaklaşık 800 derginin ilk sayılarından 2005 yılı sayılarına kadar tam metin arşiv koleksiyonunu içeren "Peridical Archive Online";

TÜRKİYE'NİN KÜLTÜREL HAFIZASI

"MİLLÎ KÜTÜPHANE"

Türkiye'nin en büyük arşiv kütüphanesi olan Millî Kütüphane, koleksiyonlarında barındırdığı milyonlarca eserle Türkiye'nin "kültürel hafızası" olarak hizmet veriyor.

16 Ağustos 1948
resmî olarak hizmet vermeye başladı

- Arkeoloji, sanat, mimarî, restorasyon ve renovasyon alanlarında 736 e-kitabın yer aldığı "IG Publishing"
- Farklı disiplinlerde akademik alanda 33 bin e-kitap ile dünyanın en çok bilimsel kitabına sahip "Elsevier Sciences".

Öte yandan 2023 yılı içinde dijitalleştirilen poz sayısı 1 milyon 336 bin 27 olmuştur.

Türkiye'de Bir İlk: Kütüphanecilik Fikir Maratonu

Türkiye'nin ilk kütüphanecilik fikir maratonu, 11-12 Aralık 2023 tarihleri arasında, Ankara'da gerçekleştirilmiştir. 21. yüzyılın bilgi gereksinimlerine uygun olarak tasarlanmış, teknolojiye dayalı, yenilikçi, kapsayıcı ve sürdürülebilir kütüphanecilik fikirlerini ortaya çıkarmak ve desteklemek amacıyla düzenlenen yarışma ile kütüphanecilik alanında girişimciler bir araya getirilmiş; yeni hizmet, ürün ve çözümler görüşülmüştür. Ortaya çıkan fikirler melek yatırımcılar ile buluşturularak uygun olanların Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü hizmet portföyüne dâhil edilmesi sağlanmıştır.

Kütüphaneler

Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi

Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi kurulum çalışmalarına, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde 2015 yılında başlanmış ve kütüphane 20 Şubat 2020 yılında açılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi yapısı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ni tamamlayan son yapıt olarak ön plana çıkmaktadır. Külliye kapsamında planlanan en büyük fonksiyon olması ve Millet Camii, Kongre Merkezi ve Sergi Salonu gibi diğer sosyal yapılar ile olan ilişkisi, yapının Külliye içerisinde ne kadar önemli bir yerde konumlandığının altını çizer niteliktedir. Kütüphanenin mimarîsi, Orta Anadolu'daki Selçuklu ve Osmanlı mimarîsinde bulunan biçimlerin ve bileşimlerin bir sentezidir. Bu yapıtın orijinalliği, çağdaş bir sentezden yola çıkarak, geçmişin eserlerine bir gelecek sağlamak amacıyla onlardan mecazî ve sembolik bir biçimde esinlenmiş olmasıdır.

Kütüphane, 125 bin m² alanda 5 bin 500 kişilik oturma kapasitesi ile okuyuculara hizmet vermektedir. Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi koleksiyonunda 2023 yılı itibarıyla 2 milyon 532 bin kitap, 14 bin 359 adet basılı dergiye ait 2 milyon 200 bin sayı olmak üzere 4 milyon 732 bin basılı kaynak mevcuttur. Ayrıca, erişim sağlanan 217 adet veri tabanı içeriğinde; 950 bin e-kitap, 7 milyon 500 bin elektronik tez ve 125 bine yakın e-dergiye ait 300 milyondan fazla makale, rapor, vb. bulunmaktadır. Bu bilgi kaynaklarının okuyuculara sunum hizmetleri modern kütüphanecilik anlayışı ile verilmektedir. Elektronik kütüphanecilik hizmetlerinin yanı sıra, mobil uygulamalarla da okuyucular 7/24 erişim sağlayabilmektedir.

Kütüphanede bulunan bilgi kaynakları modern kütüphanecilik anlayışına göre uluslararası standartlar çerçevesinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda kataloglamada RDA-Kaynak Tanımlama ve Erişim (Resource Description and Access) kataloglama kuralları uygulanırken,

CUMHURBAŞKANLIĞI MİLLET KÜTÜPHANESİ, ANKARA

sınıflamada hem Kongre Kütüphanesi (Library of Congress) hem de Dewey Onlu Sınıflama Sistemi (Dewey Decimal Classification System) kullanılmaktadır.

Kütüphane içerisinde katlara erişimin kolaylaştırılması amacıyla, altısı panoramik toplam 23 asansör bulunmaktadır. Kütüphaneye üyelik ve üyelik yenileme işlemleri e-Devlet üzerinden veya kütüphane danışma masalarından şahsen başvuru ile bir yıl süre için yapılmaktadır. Kütüphanenin sürekli gelişen koleksiyonunun yanı sıra, yurt içinden ve dışından kıymetli kişilerin özel koleksiyonlarının da eklenmesiyle sahip olduğu kaynaklar çeşitlenmeye ve zenginleşmeye devam etmektedir.

Millet Kütüphanesi, Türkiye'nin en büyük kütüphanesi olup koleksiyonları ve hizmetleri açısından dünyanın da sayılı kütüphaneleri arasına girmeyi amaçlamaktadır. Kütüphanede ana alanlara ek olarak pek çok eğitim ve özel amaçlı sınıflar ve salonlar da bulunmaktadır. Kütüphane; Türkiye'de ilk defa uygulanan entegre kitap taşıma sistemi, teknolojik altyapısı, bilgisayarları, dokunmatik ekranları ve inter-

net bağlantısı ile bilgiye erişimi sınırsız bir şekilde sağlamaktadır.

CUMHURBAŞKANLIĞI MİLLET KÜTÜPHANESİ, ANKARA

Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi, dünyada örneği az bulunan çok maksatlı, iletişime dönük ve günün 24 saati hizmet verecek bir bilim ve öğrenim merkezidir. Kütüphane, içerisinde sadece kitapların bulunduğu bir yapı şeklinde değil, aynı zamanda dünyadaki belli başlı tüm büyük kütüphaneler ve bilgi merkezleri ile bağlanıp bu merkezlerin de arşivlerine erişilebilir dijital bir altyapı olarak öngörülmüştür. Bünyesindeki konferans salonları, meslekî eğitim merkezleri, atölyeler, müze, seminer ve toplantı salonları ile beraber, aynı meydanı paylaştığı Sergi ve Kültür Merkezi binası sayesinde çok çeşitli faaliyetleri organize edebilme kabiliyetindedir.

Cihannümâ Salonu

Cihannümâ Salonu, 3 bin 469 m²'lik alanda 224 kişilik oturma kapasitesi ile yaklaşık 200 bin kitaptan oluşan koleksiyona sahiptir. Bu salonda Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Kültür İşleri Genel Müdürlüğü ile yürütülen ortak çalışma kapsamında 100'ün üzerinde

CUMHURBAŞKANLIĞI MİLLET KÜTÜPHANESİ, CİHANNÜMÂ SALONU

ülkeye ait, 134 dilden kitaplar okuyucuların hizmetine sunulmaktadır. Ayrıca, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanları adına yazılmış ve tarihte kurulan 16 Türk devletine ait kitaplar yer almaktadır.

Araştırma Kütüphanesi

Araştırma Kütüphanesi, 3 bin 862 m²'lik alanda 630 kişilik oturma kapasitesine sahiptir. Kütüphane yaklaşık 20 bin kitaptan oluşan koleksiyonu ile hizmet vermektedir. Araştırma Kütüphanesi iki katlı olup içerisinde 20 grup çalışma odası bulunmaktadır. Akademik çalışmalara kaynak sağlayan araştırma ve belge içerikli bilimsel kitaplar bu bölümde yer almaktadır.

Gençlik Kütüphanesi

Gençlik Kütüphanesi, 1699 m²'lik alanda 74 kişilik oturma kapasitesine sahiptir. Gençlik Kütüphanesi 12 bin kitaptan oluşan koleksiyonu

CUMHURBAŞKANLIĞI MİLLET KÜTÜPHANESİ, NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ

ile 10-15 yaş arasındaki gençlere hizmet vermektedir. Gençlik Kütüphanesi'nde bulunan bireysel çalışma odaları rezervasyon yapılarak kullanılmaktır. Gençler, kütüphanedeki oturma alanlarında bireysel okuma yapabilecekleri gibi grup çalışmaları için ayrılmış üç odada da faaliyetlerini gerçekleştirmektedirler.

Nadir Eserler Kütüphanesi

Nadir Eserler Kütüphanesi, 1699 m²'lik alanda 226 kişilik oturma kapasitesine sahiptir. Kütüphanede yaklaşık 50 bin adet nadir eser ve bu eserlerin sayısallaştırılmış formlarından oluşan koleksiyon bulunmaktadır.

Kütüphane iki katlı olup içerisinde sekiz grup çalışma odası mevcuttur. Kütüphanenin kubbesinde Alak suresinin 4. ve 5. ayetlerinin Türkçe meali yer almaktadır: "O, kalemle yazmayı öğretendir. İnsana bilmediğini öğretendir."

Nadir Eserler Kütüphanesi'nde; yazmalar, Osmanlıca matbu eserler, resim ve gravür içeren eserler, baskısı tükenmiş ve sınırlı sayıda basılmış eserler, 1900 yılı öncesi Latince basma eserler bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı tarafından sayısallaştırılması yapılan 45 milyon belgeye ve Türkiye Yazma Eserler Kurumu

Başkanlığı tarafından sayısallaştırılan yazma eserlerin içeriklerine de Nadir Eserler Kütüphanesi'nden erişim sağlanabilmektedir.

Nasreddin Hoca Çocuk Kütüphanesi

Nasreddin Hoca Çocuk Kütüphanesi, 1061 m² lik alanda 197 kişilik oturma kapasitesine sahiptir. Çocuk Kütüphanesi 25 bin kitaptan oluşan koleksiyonu ile 5-10 yaş arasındaki çocuklara hizmet vermektedir. Kütüphanede masal dinleme etkinlikleri ve geleneksel Türk sanatlarına yönelik çalışmalar da yapılmaktadır. Çocuk Kütüphanesi'nde ayrıca görsel ve işitsel materyalleri grup ya da bireysel olarak dinlemek/izlemek için özel olarak tasarlanmış bir cep sinema salonu bulunmaktadır.

Ses ve Görüntü Kütüphanesi

Ses ve Görüntü Kütüphanesi, 1800 m²'lik alanda 209 kişilik oturma kapasitesi ile yaklaşık 10 bin adet görsel-işitsel materyalden oluşan koleksiyona sahiptir. Ses ve Görüntü Kütüphanesi iki katlı olup içerisinde dört dijital oda ve 12 adet bireysel izleme/dinleme kabini bulunmaktadır.

Eğitim Merkezi

Millet Kütüphanesi'nde -1. ve -2. katlarda bulunan Eğitim Merkezi'nde çeşitli konularda yapılacak olan atölye çalışmaları okuyucuların hiz-

metine sunulmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (TÜBİTAK), Türkcell Görme Engelliler Teknoloji Sınıfı ve Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından kurulumu gerçekleştirilecek üç atölye bulunmaktadır.

Süreli Yayınlar Salonu

Süreli Yayınlar Salonu, 1123 m²'lik alanda 193 kişilik oturma kapasitesi ile 1550 adet güncel dergi ve gazeteden oluşan koleksiyona sahiptir. Koleksiyonda edebiyat, sanat, tarih, hukuk, ekonomi, spor, sağlıklı yaşam gibi farklı disiplinlerde ve dillerde dergiler bulunmaktadır.

Okuma Salonları

Okuma salonları 2. ve 4. katlarda bulunmaktadır. 9 bin 610 m²'lik alana sahip olan okuma salonları 1328 kişilik oturma kapasitesi ile yaklaşık 300 bin kitaptan oluşmaktadır.

Referans Bölümü

Referans Bölümü, 2. kat okuma salonunun içerisinde, 120 m²'lik alanda yaklaşık 10 bin kitaptan oluşan koleksiyonu ile hizmet vermektedir. Referans Bölümü'nde sözlükler, ansiklopediler, yıllıklar, almanaklar,

atlaslar, rehberler gibi danışma kaynağı olarak nitelendirilen eserler yer almaktadır.

Özel Koleksiyonlar

Mehmet Şevki Eygi, Abdülbaki Gölpınarlı, Çinuçen Tanrıkorur, Khalid Hasan Hendawi, Şefik Can, Cemil Meriç, İlber Ortaylı, Sâmân-Hatice Helvacıoğlu, Abdurrahman Güzel, Ahmet Burak Erdoğan, Ahmet Güner Elgin, Hasan Celal Güzel, Hasan Doğan, Metin Külünk, Muhsin Mete, Mustafa Kâmil Dürüst – Beste Gürsu, Mustafa Sabbagh, Mustafa Şerif Onaran, Devlet Bahçeli ve Prof. Dr. Mahmud Esad Coşan'a ait özel koleksiyonlar kütüphanenin Özel Koleksiyonlar bölümünde yer almaktadır.

Millet Kütüphanesi'nde ayrıca Divan Salonu, Yemek Salonu, Pastane, Dinlenme Alanı, Davet Kabul Salonu, Konferans Salonu, Selçuklu Müze ve Sergi Salonu, Anadolu Salonu ve toplantı salonları ile odaları vardır.

Rami Kütüphanesi

RAMİ KÜTÜPHANESİ, İSTANBUL'UN EN BÜYÜK AVRUPA'NIN İSE SAYILI KÜTÜPHANELERİ ARASINDA YER ALMAKTADIR.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından kütüphane olarak kullanılmak üzere restorasyon, rekonstrüksiyon, teşhir-tanzim ve çevre düzenlemesine yönelik çalışmaları tamamlanan Rami Kışlası, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle 13 Ocak 2023 tarihinde Rami Kütüphanesi adıyla hizmete açılmıştır.

Toplam 36 bin 257 m² kapalı kullanım alanı ve 50 bin 954 m² peyzaj alanı ile Rami Kütüphanesi İstanbul'un en büyük, Avrupa'nın ise sayılı kütüphaneleri arasında yer almaktadır. Kompleks içinde bulunan Türkiye'nin en büyük Atatürk İhtisas Kütüphanesi ile Yazma Eserler Kütüphanesi, Rami Kütüphanesi'nin en önemli ve en çok ilgi gören bölümleri arasındadır. Aynı ilgiye mazhar olan kitap şifahanesi ile yazma

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN, EŞİ EMİNE ERDOĞAN İLE RAMİ KÜTÜPHANESİ AÇILIŞ TÖRENİ'NE KATILDI VE KÜTÜPHANEDE İNCELEMELERDE BULUNDU.

eserlerin restorasyon ve konservasyon işlemleri de dünya standartlarına kavuşturulmuştur.

Türkiye'nin ve İstanbul'un bilgi toplumuna açılan penceresi olacak ve toplumun kültürel, eğitsel ve sanatsal ihtiyaçlarına yanıt verecek yeni ve farklı bir mekân olarak ziyaretçilerine kapılarını açan, geçmişin tanığı geleceğin kaynağı Rami Kütüphanesi, modern kütüphanecilik anlayışı ve "yaşayan kütüphane" konseptiyle her yaştan ziyaretçisine yepyeni bir kütüphane deneyimi sunmaktadır.

Rami Kütüphanesi, 0-3 yaş grubundan başlayarak tüm ziyaretçileri için eşsiz bir deneyim sunmak için tasarlanmıştır. Her yaş grubundan kullanıcının ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına yönelik olarak farklı kütüphaneler oluşturulmuş ve kültür-sanat etkinlikleri planlanmıştır. Rami Kütüphanesi çocukluktan yaşlılığa uzanan yaşam döngüsünü kütüphaneleri ve koleksiyonlarıyla ziyaretçilerine deneyimleme fırsatı sunmaktadır.

Her yaş grubundan ziyaretçinin buluşma noktası olacak kütüphanede, Bebek ve Çocuk Kütüphanesi, Gençlik Kütüphanesi, Yetişkin Kütüphanesi, İhtisas Kütüphaneleri, Atatürk Kütüphanesi, Yazma Eserler Kütüphanesi yer almaktadır.

Bebek ve Çocuk Kütüphanesi

Rami Kütüphanesi, Bebek ve Çocuk Kütüphanesi'nin 3-6 Yaş Bölümü'nde çocukları geniş bir kitap koleksiyonuyla buluşturmaktadır. Kurgu ve kurgu dışı kitapların bulunduğu bu bölümde çocuklar, okuma zevklerini oluşturma ve yeni türlerle tanışma imkânı bulmaktadırlar. Bunlara ek olarak, düzenlenen atölyelerle ve etkinliklerle kütüphanenin sunduğu farklı alanlardaki eğitimlerle çocukların keşfetme isteklerinin çok yönlü olarak artırılması amaçlanmaktadır.

İhtisas Kütüphanesi

Rami Kütüphanesi, dünyanın önde gelen kütüphanelerinde uygulanan ve kaynakları temalarına göre sınıflandıran Dewey Onlu Sınıflama Sistemi'ne göre düzenlenmiş 10 ihtisas kütüphanesine sahiptir. Akademik araştırmalar yapılabilen ve geniş koleksiyonlardan yararlanılarak ikincil kaynaklara erişilebilen ihtisas kütüphaneleri şöyle gruplandırılmıştır:

- Genel Eserler Kütüphanesi
- Felsefe-Psikoloji Kütüphanesi
- İlahiyat Kütüphanesi
- Sosyal Bilimler Kütüphanesi
- Dil Bilimleri Kütüphanesi
- Bilim ve Teknoloji Kütüphanesi
- Güzel Sanatlar-Eğlence ve Spor Kütüphanesi
- Edebiyat Kütüphanesi
- Tarih Kütüphanesi
- Coğrafya Kütüphanesi

Atatürk İhtisas Kütüphanesi

Atatürk İhtisas Kütüphanesi koleksiyonu; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesindeki Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumunun, başta Atatürk olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti tarihi, Türk dili ve kültürüyle ilgili eserleri ile bu konularda yurt içinde ve yurt dışında yayımlanan binlerce eserden oluşmakta ve her geçen gün genişlemeye devam etmektedir.

Türkiye'nin en büyük Atatürk İhtisas Kütüphanesi 20 bini aşkın kitaptan oluşan zengin koleksiyonuyla sosyal ve beşerî bilimler alanlarında çalışan araştırmacılara ve okuyuculara hizmet vermektedir.

Yazma Eserler Kütüphanesi

Kadim bilgilerin yeni araştırmalarda kullanılabilmesini ve gelecek kuşaklara aktarılmasını amaçlayan Yazma Eserler Kütüphanesi, el

yazması eserleri okuyucular ve araştırmacılarla buluşturmaktadır. Koleksiyonda tarih, coğrafya, edebiyat, tıp, astronomi, mantık, mûsıkî ve İslâmî ilimler gibi pek çok kategorideki el yazması bulunmaktadır. Ayrıca kütüphane bünyesinde faaliyet gösteren biyoloji ve kimya laboratuvarlarında yapılan ölçümlerle yazma eserler tarihlenmekte, korunma ve onarılma süreçleri gerçekleştirilmektedir.

Rami Kışlası'ndaki sekiz ana kol üzerine yerleşen kütüphaneler ve okuma salonları, doğumdan ölüme yaşamın her anında bilginin ışığı ile aydınlanan nesilleri sembolize etmektedir. Bebek ve Çocuk Kütüphanesi'nin renkli dünyasından Yazma Eserler Kütüphanesi'nin olgun bilgeliğine olan yolculuğun tamamını Rami Kütüphanesi'nin farklı kütüphanelerinde deneyimlenebilmektedir. Rami Kütüphanesi kitaplar, dergiler, diğer basılı ve dijital materyallere sahip olan koleksiyonuyla her yaştan ziyaretçisinin ihtiyacını karşılamaktadır.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı İletişim İhtisas Kütüphanesi

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, iletişim alanında uzmanlaşmış bir bilgi merkezi olarak İletişim İhtisas Kütüphanesi'ni kurmaktadır. Bu yeni kütüphane, iletişim bilimleriyle ilgili araştırmacılar, uzmanlar ve profesyoneller için bütüncül ve kapsamlı kaynaklar sunmayı hedeflemektedir. 15.000 kitap kapasitesine sahip olan kütüphane, iletişim disiplinlerine dair en güncel literatürü barındırmanın yanı sıra, tarihi ve teorik eserlere de ev sahipliği yapmaktadır.

Koleksiyonda, *Servet-i Fünûn*, *Malûmat*, *Millî Mecmua*, *Yeni Mecmua*, *Harp Mecmuası* ve *Tercümân-ı Ahvâl* gibi değerli süreli yayınların yanı sıra, *Ayın Tarihi* dergisinin 1923'ten günümüze kadar olan 100 yıllık sayıları da bulunmaktadır. Bu zengin arşiv, kütüphaneyi sadece bir bilgi merkezi değil, aynı zamanda kültürel bir hazine olarak da önemli kılmaktadır.

İletişim İhtisas Kütüphanesi, modern teknolojik imkanlarla donatılmış çalışma alanları, bilgisayar istasyonları ve grup çalışmasına uygun ortamları ile ziyaretçilerine konforlu bir araştırma ortamı sunmaktadır. İletişim İhtisas Kütüphanesi, bu olanakların yanı sıra geniş çaplı dijital veri tabanlarına erişim sağlayarak ziyaretçilerine güncel ve kapsamlı bilgi kaynaklarına ulaşma imkânı sağlamayı hedeflemektedir.

Herkes İçin Erişilebilir Kütüphaneler

Dezavantajlı gruplar da dâhil olmak üzere toplumun tüm kesimlerine ve her yerde kütüphanecilik hizmeti vermek ve tüm toplumsal gruplarda okuma alışkanlığının gelişimine katkıda bulunmak üzere gezici kütüphaneler, konuşan kitaplık, millet kıraathaneleri, AVM kütüphaneleri, gar ve havaalanı kütüphaneleri, bebek ve çocuk kütüphaneleri, ihtisas kütüphaneleri, ceza ve tevkif evi kütüphaneleri, kadın konukevi kütüphaneleri ve etkin kütüphane mobil uygulaması gibi yüzlerce proje hayata geçirilmiştir.

Engelli Erişimini Kolaylaştırmaya Yönelik Uygulamalar

Kütüphanelerde dezavantajlı grupların bilgiye erişiminin kolaylaştırılması ve aynı zamanda akıllı-dijital kütüphanecilik yaklaşımına katkı sağlanması amacı ile Türkiye'de kütüphanecilik alanında ilk defa 2023 yılında pilot olarak belirlenen kütüphanelerde görme engelliler için sesli navigasyon sistemi oluşturulmuştur. Kütüphanenin farklı noktalarında konumlandırılan

KONUŞAN KİTAPLIK MOBİL UYGULAMASI

sensörler vasıtasıyla görme engellileri sesli komutlarla kütüphanenin gitmek istedikleri bölümlerine yönlendiren sistem, görme engellilere özel olarak hazırlanmış bir mobil uygulama üzerinde kullanılabilmektedir.

Ayrıca Millî Kütüphane Konuşan Kitaplık Görme Engelliler Merkezi'nde, görme engelli üyeler için gönüllü okurlar aracılığıyla seslendirilen kitapların sayısı, seslendirme yapılan kütüphaneler arasında koordinasyonun sağlanmasıyla birlikte büyük bir artışla yaklaşık 6 bine ulaşmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığının web sitesinde (https://mobil.ktb.gov.tr/) ve "Konuşan Kitaplık Mobil Uygulaması" üzerinden de erişilebilen sesli kitaplar arasında güncel ve klasik edebi eserler, roman, şiir, deneme, öykü, psikoloji gibi farklı kategorilerde eserler ve sınavlara hazırlık kitapları bulunmaktadır.

Gezici Kütüphaneler

Şehirlerin uzak semtlerinde, kasaba ve köylerinde yaşayıp merkezlere uzaklık nedeniyle yerleşik kütüphane hizmetlerinden yararlanamayan vatandaşlara hizmet veren gezici kütüphanelerin sayısı 85'e çıkarılmıştır.

Gezici kütüphanelerde vatandaşlar kitap, süreli yayın okuma veya ödünç alma, danışma kaynaklarından yararlanma, internete erişim gibi yerleşik kütüphanelerden aldıkları hizmetleri alabilmektedirler.

Gar Kütüphaneleri

"Kütüphanelerde Ne Yapılmaz ki" sloganıyla her yaş grubuna hitap eden, yenilikçi hizmet anlayışına sahip yeni nesil kütüphanelere erişim imkânlarının kolaylaştırılması amacıyla 2019'dan bu yana garlarda halk kütüphaneleri açılmaya başlamıştır. Artan demir yolu taşımacılığı neticesinde, vatandaşların yoğun olarak kullandığı Yüksek Hızlı Tren (YHT) garlarında açılan kütüphaneler ile sosyokültürel alanlar yaratılmakta ve yolcuların yolculuk sırasında ve sonrasında okumak üzere kitap ve kitap dışı materyali ödünç alabilmeleri sağlanmaktadır. Gar kütüphanelerinden alınan ödünçler herhangi bir il halk kütüpha-

GAR KÜTÜPHANESİ, KONYA

nesine 15 gün içinde iade edilebilmektedir.

2019 yılında açılan Konya Gar Kütüphanesi, Konya Yüksek Hızlı Tren Garı yanındaki müstakil bir binada hizmet vermektedir. Konya Gar Kütüphanesi bünyesinde robotik, hat ve ney atölyeleri, söyleşi, sanat-sergi odası, okuma salonları, kıraathane, kafeterya, çocuk ve genç odası, kent kitaplığı, vs. bulunmaktadır.

2021 yılında açılan Ankara YHT Gar Kütüphanesi, YHT Girişi Zemin Kat B Kapısı karşısında hizmet vermektedir. Ankara Gar Kütüphanesi'nde yaklaşık 5 bin materyal bulunmaktadır.

GAR KÜTÜPHANESİ, ANKARA

Havaalanı Kütüphaneleri

İSTANBUL HAVAALANI KÜTÜPHANESİ

HAVAALANI KÜTÜPHANESİ TANITIM FİLMİ

Türkiye'nin ilk havaalanı kütüphanesi 2019 yılında İstanbul Havaalanı'nda, ikincisi ise 2022 yılında Ankara'da Esenboğa Havaalanı'nda açılmıştır. 2023 yılında Antalya Havaalanı Kütüphanesi de hizmete açılarak 3. havaalanı kütüphanesi de okuyuculara hizmet vermeye başlamıştır. Havaalanı kütüphaneleri, havaalanı çalışanları ve yolculara yerleşik kütüphane hizmetleri verdiği gibi sesli kitap, e-kitap ve diğer dijital formatlarda engelsiz erişim imkânı da sağlamaktadır. İl halk kütüphanelerine bağlı şube kütüphanesi olarak hizmet veren havaalanı kütüphanelerinden ödünç alınan kitaplar 15 gün içerisinde herhangi bir halk kütüphanesine iade edilebilmektedir.

AVM Kütüphaneleri

Alışveriş merkezleri (AVM'ler) günümüzde alışveriş ortamı olmanın yanı sıra tüketim toplumunun yeni kentsel mekânı olarak sosyal ve eğlence ihtiyaçlarının karşılandığı açık ve kapalı mekânların bir arada bulunduğu konsept hâline dönüşmeye başlamıştır. Yoğun olarak kullanılan bu mekânlarda yer alan kütüphanelerin büyük ilgi göreceği değerlendirilmiştir. AVM yönetimleri ile yapılan görüşmeler neticesinde aşağıdaki AVM kütüphaneleri açılmıştır:

» Ankara Mamak'ta Nata Vega Outlet AVM ve Keçiören Subayevleri'nde Vega AVM kütüphaneleri,

AKYAKA PARK AVM KÜTÜPHANESİ, İSTANBUL

NATA VEGA OUTLET AVM KÜTÜPHANESİ, ANKARA

- İstanbul Ümraniye'de Akyaka Park AVM ve Sultangazi'de Nata İstanbul AVM kütüphaneleri,
- Eskişehir Tepebaşı'nda Vega Outlet AVM Kütüphanesi,
- Malatya Battalgazi'de Malatya Park AVM Kütüphanesi,
- İstanbul Kağıthane'de İstanbul Axis AVM Kütüphanesi,
- İstanbul Sancaktepe'de İstanbul Rings AVM Kütüphanesi,
- Artvin Merkez'de Artrium AVM Çocuk Kütüphanesi.

İSTANBUL RİNGS AVM KÜTÜPHANESİ, İSTANBUL

ARTRİUM AVM ÇOCUK KÜTÜPHANESİ, ARTVİN

Adalet Halk Kütüphaneleri

Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı arasında 24 Ekim 2019 tarihinde imzalanan iş birliği protokolü kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı halk kütüphaneleri, cezaevlerine kitap ve eğitim desteği vermektedir. Ayrıca 2021 yılında imzalanan ek protokolle cezaevlerine müstakil kütüphane kurulması, yayın taleplerine erişimin ve hızın artırılması ile nitelikli güncel yayın sayısının artırılması kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda ceza infaz kurumu kampüslerinde müstakil kütüphaneler kurulmuştur. Ceza infaz kurumlarındaki kütüphane ve kitaplıklarda 2023 itibarıyla 1 milyon 480 bin 756 kitap bulunmaktadır.

Proje kapsamında açılan ilk adalet halk kütüphanesi Sincan Ceza İnfaz Kurumları kampüsünde bulunan Sincan Adalet Halk Kütüphanesi'dir. Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğüne bağlı olarak hizmet veren ve vermesi planlanan adalet kütüphaneleri ise: Elazığ, İzmir-Buca ve Aliağa, Kayseri-Bünyan, Adana, İstanbul-Silivri, İstanbul-Maltepe, Diyarbakır, Mersin-Tarsus, Kocaeli, Tekirdağ, Hatay ve Afyonkarahisar'dadır. 5 Aralık 2023 tarihinde bunlardan sekizinin açılısı gerçekleştirilmiştir, diğerlerinin de çalışmaları devam etmektedir. Protokolün imzalandığı günden 2023 yılı sonuna kadar halk kütüphanelerinde 132 bin 608 hükümlü ve tutuklu üye tarafından 1 milyon 953 bin 333 kitap okunmuştur.

ADALET HALK KÜTÜPHANESİ, KAYSERİ BÜNYAN

İhtisas Kütüphaneleri

İhtisas kütüphaneleri, araştırmacıların ve meraklıların kaynak ihtiyaçlarına çözüm sunan bir koleksiyona sahiptir. Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü bünyesinde ihtisas kütüphaneleri olarak edebiyat müze kütüphaneleri, sanat kütüphaneleri, Bilimler Tarihi Kütüphanesi ve Tasavvuf Kültürü ve Edebiyatı Kütüphanesi bulunmaktadır.

İSTANBUL AHMET HAMDİ TANPINAR
EDEBİYAT MÜZE KÜTÜPHANESİ

DİYARBAKIR SUR
AHMET ARİF
EDEBİYAT MÜZE
KÜTÜPHANESİ

KÜTAHYA
EVLİYA ÇELEBİ
EDEBİYAT MÜZE
KÜTÜPHANESİ

Edebiyat Müze Kütüphaneleri

Edebiyat müze kütüphaneleri tarihsel ve güncel yapıtları içeren kurumlardır. El yazmalarının özgün basımları, tıpkıbasımları ve yazarların kullandığı özel eşyaları edebiyat müze kütüphanelerinin müze boyutunu; 20. yüzyıldan itibaren Türk Edebiyatı başlığı altında toplanan her türden yazınsal ve yazın-bilimsel yapıtlar ve yazınsal eleştirinin yanı sıra edebiyat dergileri ve ödül almış eserler de kütüphane boyutunu oluşturmaktadır. Bu olguların ve düşüncelerin bir sonucu olarak tasarımlanan edebiyat müze kütüphaneleri açıldıkları illerde il halk kütüphanelerine bağlı "uzmanlık (ihtisas) kütüphaneleri" olarak hizmet vermektedir.

Edebiyat müze kütüphaneleri, bulundukları ilin kültürel dokusunu ve mimarî özelliklerini yansıtan estetik, niteliği yüksek bağımsız müstakil binalarda kurulmuştur. Bu kütüphaneler, bulundukları ilde doğmuş ya da uzun yıllar yaşamış, yöreyle bütünleşmiş yazarların eserleri ve kendileri hakkında yazılmış çalışmalardan oluşturulmuş özel koleksiyonlar ile müze kütüphaneciliği felsefesine uygun kitaplar, o yörede üretilmiş yazma eserlerin tıpkıbasımları, yazarlara ait objeleri (yazarların kullandığı kalem, daktilo vb. araç gereçleri) kapsamaktadır.

Edebiyat müze kütüphanelerinde, mesai saatlerine bağlı kalmaksızın araştırmacı ve okuyucunun edebiyat, sanat, kültür, tarih, felsefe, müzik, resim gibi konularda söyleşi, bilimsel toplantı, sanatsal etkinlik düzenlemesi hedeflenmektedir. Bu kütüphaneler edebiyatçıların, eleştirmenlerin yayıncıların, çevirmenlerin ve edebiyatla ilgili sivil toplum kuruluşlarının edebiyata ilişkin her türlü etkinliği için açıktır. Bu mekânlarda edebiyatın yanı sıra estetik kültür ile ilgili her türlü etkinlik ve sergi de yapılabilmektedir. Bahse konu kütüphanelerde ödünç verme işlemi yapılmamakta olup çok amaçlı veya ders çalışma salonlarında materyallerin kullanılması mümkündür. Edebiyat müze kütüphanelerinde aynı zamanda kullanıcıların gereksinmelerin karşılayacak kafe ve kafeteryalar da bulunmaktadır. Açılış yılları sırasıyla mevcut edebiyat müze kütüphaneleri şunlardır:

- 2011 yılında Ankara Mehmet Akif Ersoy, Adana Karacaoğlan, Diyarbakır Ahmet Arif, İstanbul Ahmet Hamdi Tanpınar edebiyat müze kütüphaneleri,
- 2012 yılında Erzurum Erzurumlu Emrah Edebiyat Müze Kütüphanesi,
- 2013 yılında Kütahya Evliya Çelebi Edebiyat Müze Kütüphanesi,
- 2018 yılında Trabzon Muhibbi Edebiyat Müze Kütüphanesi,
- 2021 yılında İzmir ve Hatay Edebiyat Müze Kütüphaneleri,
- 2022 yılında Ankara Nuri Pakdil Edebiyat Müze Kütüphanesi,
- 2023 yılında İstanbul Büyükada Edebiyat Müze Kütüphanesi.

Sanat Kütüphaneleri

Sanat alanında ihtisas kütüphanesi olarak Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü bünyesinde hizmet veren kütüphaneler şunlardır:

- Ankara-Çankaya- Cer Modern Sanat Kütüphanesi: CerModern'in giriş katında yer alan yayın, katalog ve kütüphane bölümünde, modern sanatlar, sahne sanatları ve düşünsel alanda başvuru kaynakları yer almaktadır. Yayın, katalog, kütüphane bölümünde sanatçı ve araştırmacıların kullanımına sunulmak üzere seçkin kaynaklar yer almaktadır.
- İstanbul-Beyoğlu-Atatürk Kültür Merkezi Sanat Kütüphanesi: İstanbul AKM bünyesinde bir bilgi merkezi olarak kurgulanan ve müzik, sanat, mimarlık, tasarım gibi başlıklara odakla-

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ SANAT KÜTÜPHANESİ, İSTANBUL

nan bir sanat kütüphanesi yer almaktadır. Zengin içeriğiyle AKM Kütüphane, bütün sanatseverler için önemli bir araştırma merkezi olma özelliği taşımaktadır.

PROF. DR. FUAT SEZGİN VE DR. URSULA SEZGİN BİLİMLER TARİHİ KÜTÜPHANESİ, İSTANBUL

Bilimler Tarihi Kütüphanesi

Prof. Dr. Fuat Sezgin ve Dr. Ursula Sezgin Bilimler Tarihi Kütüphanesi 13 Aralık 2018 tarihinden itibaren İstanbul Fatih'te Gülhane Parkı içinde Eski Telgrafhane binasında hizmet vermektedir. Bilimler Tarihi Kütüphanesinde, yaklaşık 2 bin m²'lik alanda, Prof. Dr. Fuat Sezgin'in Goethe Üniversitesindeki kütüphanesinden getirtilen yaklaşık 16 bin kitap; Prof. Dr. Fuat Sezgin tarafından bizzat seçilen yaklaşık 7 bin Arapça kitap; Prof. Dr. Fuat Sezgin İslam Bilim Tarihi Araştırmaları Vakfı Kütüphanesi tarafından daha önce satın alınmış 4 bin kitap olmak üzere toplam 27 bin kitap bulunmaktadır.

Tasavvuf Kültürü ve Edebiyatı Kütüphanesi

Bursa Osmangazi'de bulunan Tasavvuf Kültürü ve Edebiyatı Kütüphanesi, kitapların bağışçıları olan Prof. Dr. Süleyman Uludağ ve Prof. Dr. Mustafa Kara'nın ismini taşımaktadır. Resmî açılışı 10 Aralık 2021 tarihinde yapılan kütüphane yaklaşık 300 m²'lik müstakil bir binada hizmet vermektedir.

Bursa'da tasavvuf kültürüne yönelik ihtisaslaşan ve panel, konferans, vb. bilimsel, kültürel ve sanatsal etkinliklere ev sahipliği yapan kütüphane;

TASAVVUF KÜLTÜRÜ VE EDEBİYATI KÜTÜPHANESİ, BURSA

- Tasavvuf kültürü ve edebiyatı alanında eserleri bir araya getirmek,
- Tasavvuf alanında çalışan akademisyenler ile Bakanlık arasında bilgi birikimi ve deneyimlerin aktarılabileceği paylaşım ve etkileşim ortamı sağlamak amaçlarına hizmet etmektedir.

Bebek ve Çocuk Kütüphaneleri

Bebek ve çocuk kütüphanelerinin hedef kitlesi bebekler, 3 yaş altı çocuklar, okul öncesi çocuklar ile onlara eşlik eden ebeveynler, diğer aile fertleri ve mekânın imkân verdiği ölçüde, özel gereksinimi olan bireylerdir. Bebek ve çocuk kütüphanelerinin temel amacı okuma kültürü ve alışkanlığının erken çocukluk döneminde kazandırılmasıdır. Bebek ve çocuk kütüphaneleri, tamamı ücretsiz olmak üzere, bebeklerin görsel okuma dönemlerinde faydalanacakları oyuncaklar, dokunmatik kitap ve kitap dışı materyaller, bebeklerin güvenli ve temiz bir ortamda akranları ile emekler veya oynarken, ebeveynlerinin onların yanı başında hoşça vakit geçirip sosyalleşebilecekleri bir ortam sunmaktadır. Kütüphane bünyesinde etkileşimli okuma için masal köşesi, oyun alanları, çok amaçlı etkinlik alanı, bebek bakım odaları, WC, bebek arabaları için alan gibi pek çok detay düşünülmüştür.

Bebek ve çocuk kütüphanelerinde çocuk gelişimini destekleyici tekerleme, ninni ve şarkılı interaktif drama destekli masal hikâye saati, parmak oyunları, kuklalar ve el sanatları vs. gibi eğlenceli ve ücretsiz etkinlikler de düzenlenmektedir.

KARABÜK İL HALK KÜTÜPHANESİ BEBEK BÖLÜMÜ

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı, bebek ve çocuklara yönelik 92 kütüphane bulunmaktadır. Bunların haricinde erken okurluk çalışmaları çerçevesinde Türkiye'de ilk olarak 0-3 yaş grubu bebek kütüphaneleri de açılmaya başlamıştır. Türkiye'deki ilk bebek kütüphanesi Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2019 yılında Karabük İlk Halk Kütüphanesi bünyesinde hizmete alınmıştır. Ardından Türkiye'nin ilk müstakil bebek kütüphanesi ise Tokat'ta açılmıştır. Daha sonra bunları Bitlis ve Ankara Sincan, Akyurt, Mamak'ta açılan müstakil bebek ve çocuk kütüphaneleri izlemiştir. Bebeklik döneminden başlayan yaşam boyu öğrenme sürecinde, okuma-öğrenme ilişkisinin kurulmasına aracılık ederek okumanın bir yaşam biçimi olmasını sağlamayı hedefleyen bebek ve çocuk kütüphanelerinden müstakil olanların sayısı 10'a, halk kütüphaneleri bünyesinde hizmet verenlerin sayısı ise 5'e yükselmiştir.

Yeni Nesil Kütüphane Binaları

BATMAN ŞEHİT ŞENAY AYBÜKE YALÇIN İL HALK KÜTÜPHANESİ;

KIRKLARELİ İL HALK KÜTÜPHANESİ;

KIRŞEHİR İL HALK KÜTÜPHANESİ;

ERDEMLİ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ

2010 yılından sonra yapılan kütüphane binaları, tip proje yerine inşa edildiği şehrin ruhuna uygun, çevresi ile ahenkli ve ihtiyaç programı analizlerine dayalı olarak tasarlanmaktadır. 2015 yılında faaliyete geçen Sivas İl Halk Kütüphanesi binası bu kapsamda inşa edilen ilk kütüphane olup bunu müteakip 2018 yılında Kırşehir, Muş ve Uşak; 2019 yılında Samsun, Erzurum ve Burdur; 2020 yılında Eskişehir, Kırklareli, Batman il halk kütüphaneleri ve yine 2020 yılında Mersin Erdemli İlçe Halk Kütüphanesi, bina inşaat ve tefriş projeleri hayata geçirilerek yeni binalarına taşınmıştır. Yaşayan kütüphanelerde sessiz bireysel ve grup çalışma alanlarının yanı sıra bebek ve çocuklar için aktivite, oyun ve spor alanı, kafeterya, deneyap (maker) atölyesi, cep sineması, çok amaçlı salonlar ile rahat mekânlar bulunmaktadır.

Yayımcılık Faaliyetleri

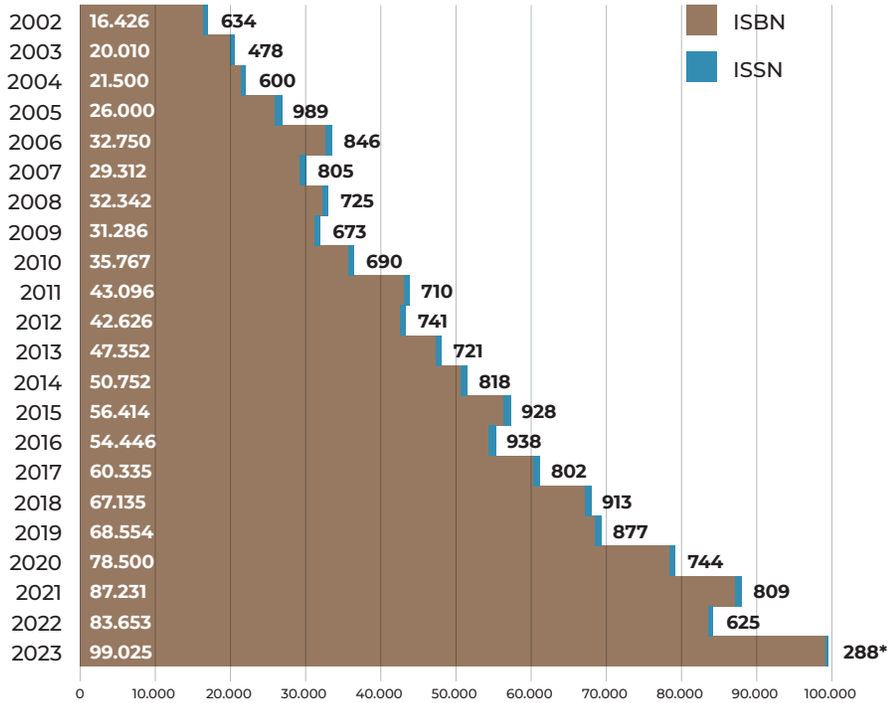
Yayım Faaliyetlerinin Genişletilmesine Dönük Devlet Destekleri

Türkiye'de yayımcılık faaliyetleri, Cumhuriyet'in erken döneminde kurulan Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumunun çalışmaları başta olmak üzere, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı ile yayımcılık faaliyetlerine dönük diğer ilgili kurum ve destek programlarının katkılarıyla her geçen gün ilerleme göstermektedir.

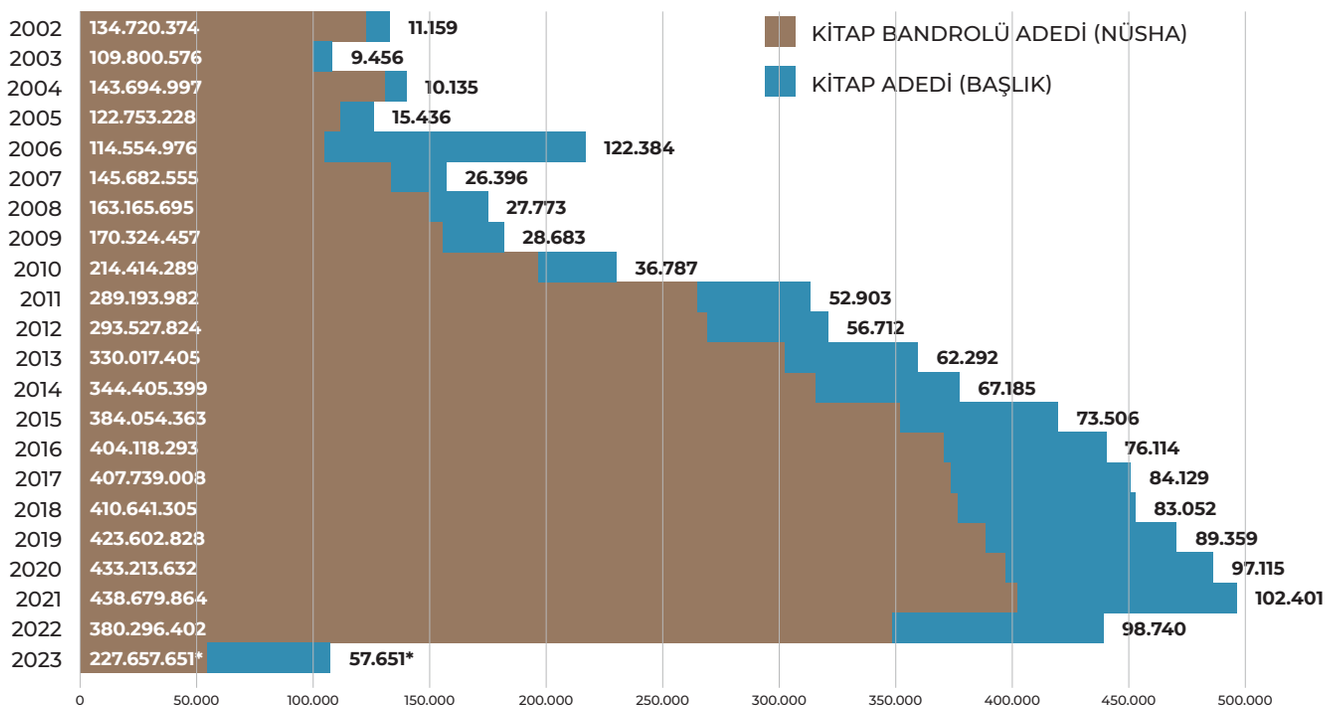
Bu doğrultuda, 2023 yılında ISBN tahsis edilen kitap başlığı sayısında 99 bin 25'e ulaşılarak bir rekora imza atılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yürütülen elektronik yayıncılık faaliyetleriyle, ISBN tahsis edilen e-kitap başlığı sayısı, 2023 yılında 2020 yılına göre yüzde 176 artışla 27 bin 427 olarak gerçekleşmiştir.

Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğünce 2002-2023 yılları arasında ISBN ve ISSN verilen kitap sayısı tablo 1'de gösterilmektedir.

Türkiye'de yayım faaliyetlerindeki gelişimi gösteren bir diğer etmen ise bandrollü kitap sayısındaki artıştır. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 81'inci maddesi gereğince Türkiye'de basılmak veya ithal edilmek suretiyle Türkiye'de yayımlanan kitap nüshalarına bandrol yapıştırılması zorunludur. Bu kapsamda, 2002 yılında 134 milyon 720 bin 374 adet kitap nüshası için bandrol verilmiş iken 2022 yılında ve-

TABLO 1: 2002-2023 YILLARI ARASINDA ISBN VE ISSN VERİLEN KİTAP SAYISI
* 1 Ocak–30 Haziran arası.

TABLO 2: 2002-2023 YILLARI ARASINDA BANDROL SAYILARI VE KİTAP ADETLERİ
* 1 Ocak–30 Haziran arası.

rilen bandrol sayısı yaklaşık 3 kat artışla 380 milyon 296 bin 402'ye ulaşmıştır. 2023 yılının ilk yedi ayında bandrollenen kitap nüshası sayısı ise 227 milyon 657 bin 651 adettir.

Telif Hakları Genel Müdürlüğü tarafından yıllar itibarıyla verilen bandrol sayıları ve kitap adetleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Türkiye yayıncılığı bu rakamlarla Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) ve Uluslararası Yayıncılar Birliği (IPA) tarafından açıklanan küresel yayıncılık raporuna göre perakende pazar büyüklüğü bakımından dünyada 10. sırada, ISBN tahsis edilen başlık sayısı bakımından ise 12. sırada yer almıştır. Yine bu rapora göre derlenen eser sayısında Türkiye 6. sıradadır. ISSN International Centre raporuna göre açık erişimli süreli yayınlara atanan ISSN sayısı bakımından ise Türkiye, dünyada 3. sırada bulunmaktadır.

Türkiye'nin yayımcılık faaliyetleri açısından elde ettiği bu önemli konumun en önemli nedeni, yayımcılık faaliyetlerine dönük kaynak artışıdır. 2023 yılında sadece merkezî kitap alımları için ayrılan kaynak 73 milyon TL'yi bulmuş, yerinden kitap alımları, süreli yayın alımları ve çeşitli elektronik yayın formatlarındaki alımlarla birlikte yayın alım desteği miktarı 115 milyon TL'ye ulaşmıştır. Uluslararası fuar katılım destekleri, çeviri destekleri ve eser üretimi destekleri eklendiğinde ise 2023 yılında, yalnızca Kültür ve Turizm Bakanlığının yayıncılık sektörüne doğrudan aktardığı destek miktarı 150 milyon TL'yi aşmıştır.

Bu bağlamda;

- 2005 yılından bu yana yürütülmekte olan; Türk kültür, sanat ve edebiyatının klasik ve çağdaş eserlerinin ilgili ülkelerin tanınmış yayınevlerince Türkçe dışındaki dillere çevrilmesi, o dilin konuşulduğu ülke veya ülkelerde yayımlanması ve tanıtılması esasına dayalı bir çeviri ve yayım destek programı olan TEDA Çeviri ve Yayın Destek Programı,
- Türk edebiyatı alanında yeni ve özgün eserlerin üretilmesi, yayımlanması ve yeni yazarların desteklenmesi amacıyla 2014 yılından bu yana Edebiyat Eserlerini Destek (EDES) Projesi ve
- Millî kültürün yazılı belgelerini, fikir ve sanat eserleri ile sanatsal, kültürel ve tarihsel birikimimizin gelecek nesillere aktarılması amacıyla yeni eserler üretilmesine yönelik yayım faaliyetlerini kapsayan Millî Kültür Eserlerinin Basımı ve Yayımı Projesi'yle

ilgili yayınevlerine milyonlarca Türk lirası destek sağlanmış, böylelik-

le binlerce basılı eser ve e-kitabın okuyucuyla buluşmasına ve Türk diline yeni çeviri eserlerin kazandırılmasına büyük bir katkıda bulunulmuştur.

Aynı zamanda Kültür ve Turizm Bakanlığının dijital formatlardaki kitaplara vatandaşların ücretsiz erişimini sağladığı mobil e-yayın uygulamaları için yayıncılardan kitap satın alınarak veya kiralanarak yayıncılık sektörüne bir diğer önemli destek sağlanmıştır.

Örneğin, 2021 yılında hizmete açılan "E-kitabım" mobil uygulamasıyla Kültür ve Turizm Bakanlığının yayınlarının yanında özel yayınevlerinden uygun lisanslama modelleriyle kiralanarak ücretsiz olarak 2 bin 371 e-kitap, vatandaşların hizmetine sunulmuştur. Bu platform için yapılan kitap satın alımları/kiralamalar ile yayıncılarımız için yeni bir maddi destek imkânı da yaratılmış ve böylece bu platformun açıldığı 2021 yılında Türkiye'deki e-kitap üretimi bir önceki yıla göre dört kat artmıştır.

Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü tarafından işitme engelli bireylerin, eğitim, meslek edinme ve okuma kültürü konularında dezavantajlarını gidermek amacıyla video kitaplardan müteşekkil bir platform olan Kitap + uygulaması da dijital platformlardaki yayım faaliyetlerine destek veren bir diğer önemli örnektir. Türkiye'de bir ilk ve yenilikçi özellikleriyle de dünyadaki az sayıda örneğinin en iyisi ve gelişmişi olan İşitme Engelliler İçin Kitap + Video Kitap Uygulaması için resimli çocuk kitapları, uzman işaret dili çevirmenleri tarafından çevrilmiş ve yayına alınmıştır. Bu platform Türkiye'de işitme engellilerin Türkçe öğrenimi ve engelli olmayan ancak işaret dili öğrenmek isteyen vatandaşlarımız için tek kaynaktır. Öte yandan dünya üzerinde mevcut olan 150'ye yakın işaret diline de uyarlanabilme özelliğine sahip Kitap+ Mobil Uygulaması, tüm dünyadaki işitme engellilere yönelik uygulamalara da örnek teşkil etmektedir.

Benzer biçimde, edebiyat dergileri başta olmak üzere kültür ve sanat alanlarındaki süreli yayınların faaliyetlerini devam ettirebilme çabala-

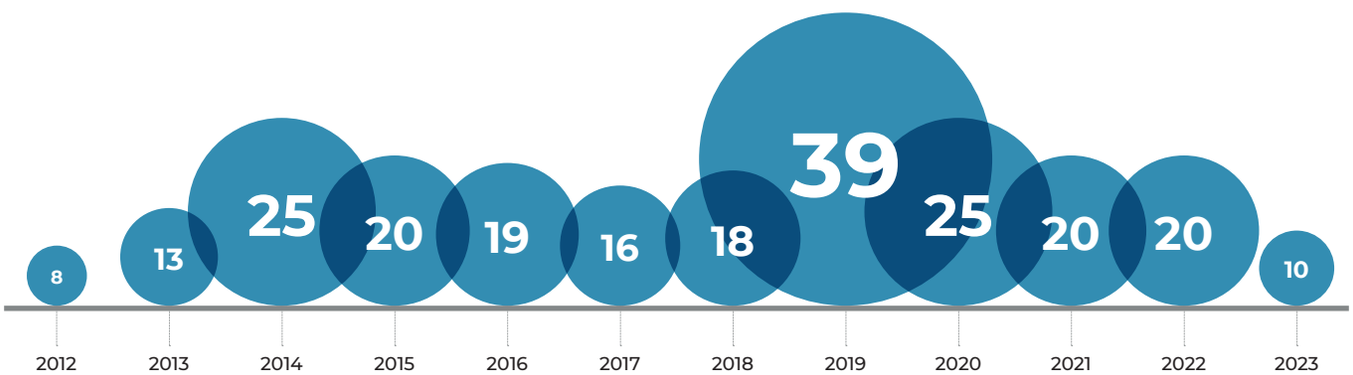
rına destek olmak, edebiyat ve kültür dergiciliğinde çeşitliliğin korunmasına yardımcı olmak ve Türkiye'de elektronik süreli yayıncılığının gelişimine katkıda bulunmak amaçlarıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yeni bir e-dergi mobil uygulaması hayata geçirilmektedir. Bu platform ile bir yandan Türkiye'nin önde gelen edebiyat ve kültür dergilerine ücretsiz erişilebilecek, diğer yandan bu platform için yapılacak satın almalar yoluyla süreli yayın sektörüne önemli bir maddi kaynak sağlanmış olacaktır.

Özel yayım faaliyetlerinin desteklenmesine koşut bir biçimde devlet yayım faaliyetlerindeki artış da bilgiye ucuz erişimin sağlanması açısından oldukça önemlidir. Devlet yayınlarının sürekliliği ve artışı, ilgili kurum ve kuruluşların koordineli çalışma düzenleri içinde devam etmektedir.

Yazma Eserler Kurumu Kültürel Yayın Faaliyetleri

Örneğin, Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından somut olmayan kültürel miras unsurlarıyla ilgili farkındalığın artırılması ve yeni kuşakların kültürel değerlerle tanışması amacıyla gerçekleştirilen yayın faaliyetleri kapsamında 42 yeni kitap yayımlanmıştır. Aynı doğrultuda Yazma Eserler Kurumu tarafından 2012-2023 yılları arasında yayımlanan yeni eser sayısı 233'e ulaşmıştır. Yayımlanan eserlerin yıllara göre dağılımı aşağıdaki infografikte gösterilmiştir.

Yazma Eserler Kurumu Başkanlığında 2012 yılında 136 bin 175 adet yazma ve 245 bin 715 eski basma eser bulunmakta iken bu sayılar 2023 yılında 219 bin 821 yazma eser ve 485 bin 981 eski basma eser seviyesine çıkmıştır. 2012 yılından günümüze 1.999 eserin restorasyon işlemi tamamlanmış ve 85 bin 583 eser de sayısal ortama aktarılmıştır.

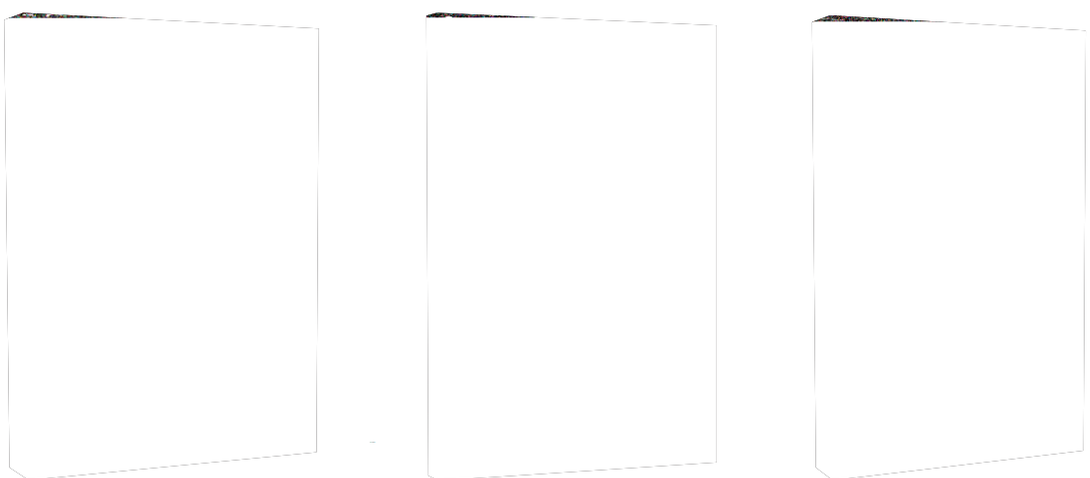
İNFOGRAFİK: YAZMA ESERLER KURUMU TARAFINDAN 2012-2023 YILLARI ARASINDA YAYIMLANAN YENİ ESER SAYISIADETLERİ

"ANADOLU ÂRİFLERİ VE ÂLİMLERİ" YAZMA ESER SERGİSİ", 2022, KONYA

''KUTSAL RİSÂLET'' YAZMA MUSHAF SERGİSİ, 2022, İSTANBUL

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kültürel Yayın Faaliyetleri

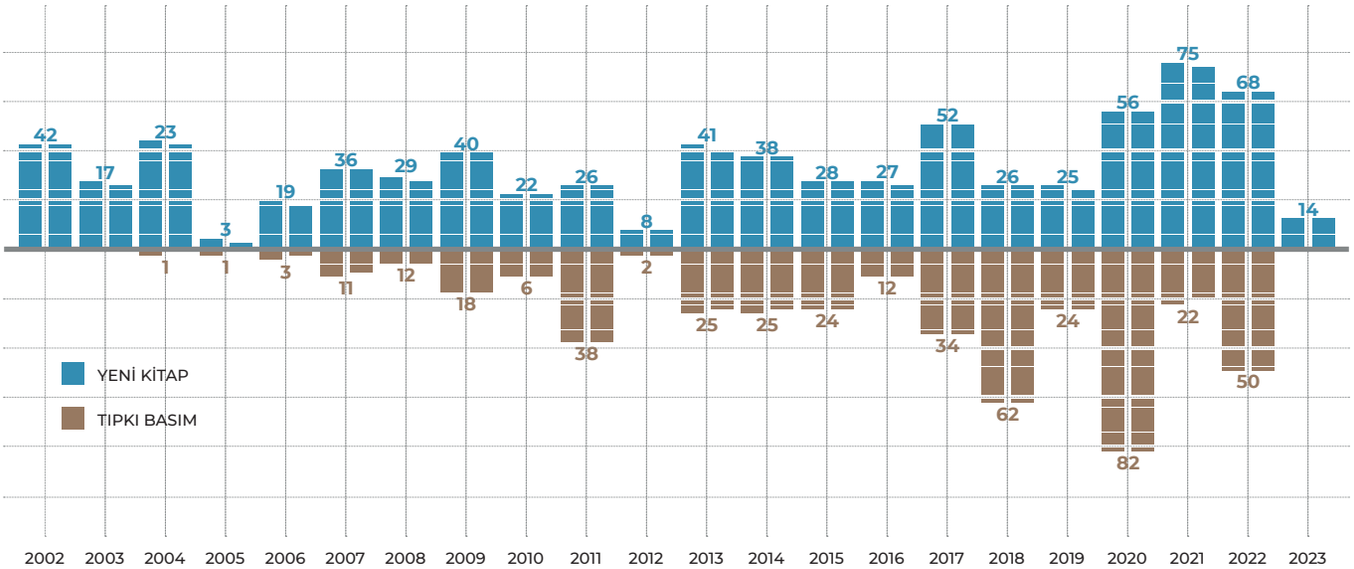
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesindeki Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi ve Atatürk Kültür Merkezi yayınları da yukarıda adı geçen ilgili kurum yayınlarının olduğu gibi, Türk milletinin bilgiye erişiminin kolaylaşması ve bilimsel düşüncenin gelişimi için oldukça önemlidir.

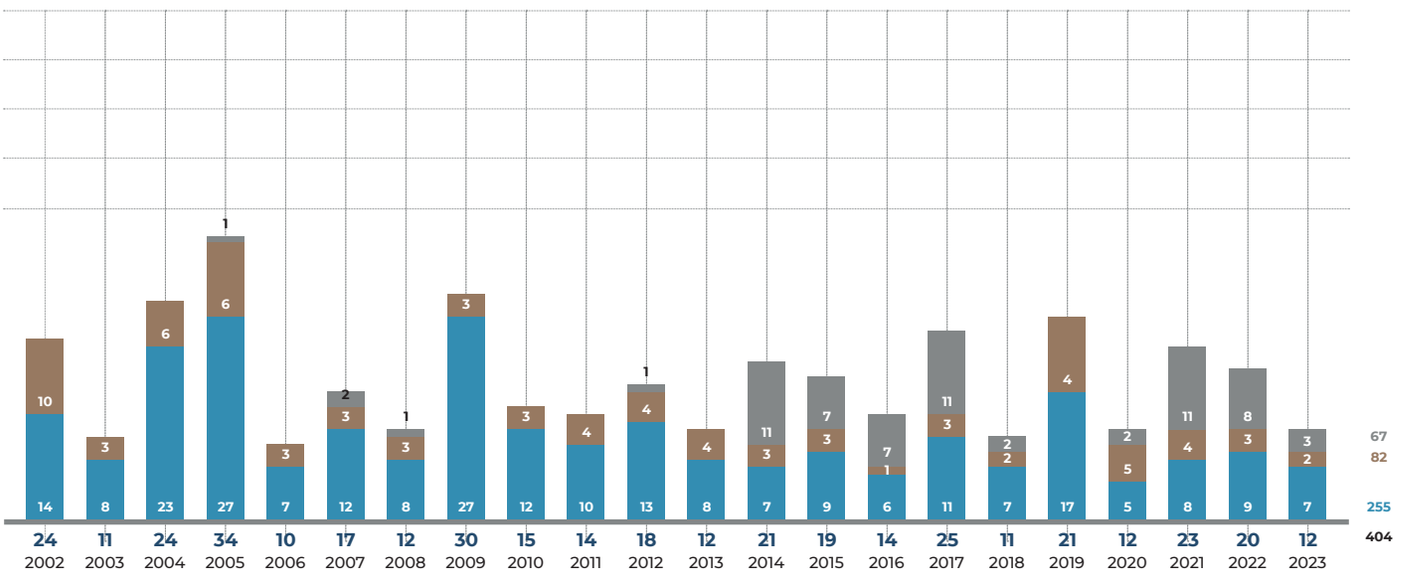
Bu doğrultuda Türk Tarih Kurumu tarafından 2002 yılından itibaren 1.288 adet kitap yayımlanmıştır. 2002 yılından itibaren yayımlanan dergi sayısı ise 87'dir. Bu dergiler içinde, "Türk ve Türkiye tarihini ve bunlarla ilgili konuları, Türklerin medeniyete hizmetlerini ilmî yoldan incelemek, araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak" görevini sürdüren ve adını bizzat ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün verdiği Belleten Dergisi, 1937 yılından bugüne yayın hayatına devam etmektedir.

Benzer bir biçimde, kurulduğu 1932 yılından bu yana alanının en önemli yayıncılarından biri olan Türk Dil Kurumunun 2002 yılından bugüne gerçekleştirdiği 1.167 kitap yayınının yıllara göre dağılımı infografikte verilmiştir.

Kitap basımına ek olarak Türk Dil Kurumu tarafından, farklı konuda üç dergi yayımlanmaktadır. Bunlardan ikisi, yılda iki kez yayımlanan; Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten ve Türk Dünyası Dil ve Edebi-

İNFOGRAFİK: TÜRK DİL KURUMUNUN 2002-2023 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ KİTAP YAYININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI.

İNFOGRAFİK: ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİNİN 2002-2023 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ KİTAP, DERGİ VE TIPKIBASIM YAYINLARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI.

yat Dergisi uluslararası hakemli ve bilimsel dergilerdir. Bu dergiler, 2002'den günümüze toplam 44 sayı yayımlanmıştır.

Türk Dil Kurumunun bir diğer süreli yayını ise ilk sayısı 1951 yılının ekim ayında yayımlanan, aylık Türk Dili dergisidir. Ana konuları dil ve edebiyat olan, kültürel yazılara da yer verilen derginin 2002'den bugüne 260 sayısı yayımlanmıştır.

Atatürk Kültür Merkezi, Türkiye'deki resmî yayımcılık faaliyetlerine büyük katkı sunan bir diğer önemli devlet kurumudur. Başkanlık tarafından; 2002 yılından günümüze kadar yayımlanan 404 kitap, dergi ve tıpkıbasım sayılarının yıllara göre dağılımı infografikte verilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Kültürel Yayın Faaliyetleri

Kültür, insanları ortak bir anlam evreninde buluşturarak toplumları oluşturur. Kendi kültürel özgünlüğünün farkında olan, onu hakkıyla yaşayan ve yaşatmaya gayret eden toplumlar, varlıklarını daima korumuşlardır. Kültürün korunması, yaşanması ve yaşatılması da öncekilerin mirasını tanımak, bilmek, yaşamak, elemek ve geliştirmekle mümkündür. Bu süreç içerisinde kültürün aktarılması eğitimle gerçekleşmektedir. Toplumun kültürünü etkileyen ve aynı zamanda ondan etkilenen bir süreç olarak eğitim, kültürel değerlerin izlerini taşır. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı kültürün korunması, yaşanması ve yaşatılması için gerek eğitim müfredatının hazırlanıp uygulanması gerekse temel kültürel değerlerin erken çocukluk çağından itibaren öğretilmesi sürecinde en önemli aktördür.

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı evrensel değer ve standartları göz önünde bulundurarak kalite, eşitlik ve etkililik ilkeleri ile millî ve toplumsal değerlere dayalı bir eğitim sistemi oluşturmak amacıyla eğitim sistemini, eğitim ve öğretim plan ve programlarını, ders kitabı ve diğer öğretim materyallerini, paydaşlarıyla dayanışma içinde gerekli araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile sürekli iyileştirmeyi esas alan faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda "Kültür ve Medeniyetimize Yön Verenler" dersi öğretim programına dâhil edilmiş ve bu dersin müfredatı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Öğretim programında "Kültür ve Medeniyetimize Yön Verenler" dersi bulunan üniteler ve ünitelerde yer alan şahsiyetlere aşağıdaki başlıklar altında yer verilmektedir:

» *Gönül Erleri: Erdem Yolcuları:* Ahmet Yesevi, Ahi Evran, Mevlâna Celaleddin Rumi, Hacı Bektaş Veli, Şeyh Edebali.

» *Aydınlanma Yolcuları: Büyük Zekâların İzinden:* Harizmi, Farabi, Biruni, İbni Sina, Cezeri, Uluğ Bey, Ali Kuşçu, Mimar Sinan, Kınalızâde Ali Efendi.

» *Hayatın Ruhu: Kültür ve Sanat Önderleri*: Dede Korkut, Kaşgarlı Mahmud, Nasreddin Hoca, Şeyh Hamdullah, Bâkî, Evliya Çelebi, Buhurizade Mustafa Itri, Hamâmîzâde İsmail Dede Efendi, Şeker Ahmed Paşa, Namık Kemal.

» *Gönül Erleri: Erdem Yolcuları:* Yunus Emre, Hacı Bayram Veli, Akşemseddin, Karacaoğlan, Âşık Veysel Şatıroğlu.

» *Aydınlanma Yolcuları: Büyük Zekâların İzinden:* Kâtip Çelebi, Mimar Kemâleddin Bey, Nuri Demirağ, Cahit Arf, Halil İnalcık, Feza Gürsey, Oktay Sinanoğlu, Turgut Cansever, Fuat Sezgin, Teoman Duralı.

» *Hayatın Ruhu: Kültür ve Sanat Önderleri:* Fatma Aliye Hanım, Osman Hamdi Bey, Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Mehmet Âkif Ersoy, Ali Fuat Başgil, Sadettin Kaynak, Ahmet Hamdi Tanpınar, Necip Fazıl Kısakürek, Nurettin Topçu, Sezai Karakoç, Barış Manço.

Bakanlık, "Millî Eğitim Bakanlığı Kültür Eserleri" başlığında, klasikler başta olmak üzere dil, üslup ve içerik açısından edebî değer taşıyan eserler ile pedagojik çocuk ve eğitim kitapları yayımlayarak okuma kültürüne önemli katkılar sağlamaktadır. Bu kapsamda 2000-2016 döneminde 438 eser basılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı 2014'te yeni bir yayıncılık dönemine başlamıştır. 3 Ekim 2014 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim ve Kültür Yayınları Yönetmeliği yayımlanmış, Cumhuriyet'in ilanından bu güne kadar 56 üst başlık altında basılan eserler, yeni dönemde çağın gerektirdiği yayıncılık anlayışına uygun olarak (dizgi, tasarım, grafik, görsel, kâğıt kalitesi gibi) 10 başlık altında toplanmış, 2016 yılından günümüze ise 146 eserin baskısı tamamlanmıştır. Bunlar; Çocuk Yayınları, Dünya Klasikleri, Eğitim Yayınları, Öğretmen Yazarlar, Türk Dünyası, Türk Edebiyatı yayın dizileri olarak hazırlanmıştır. Bu eserlerden bazıları:

» *Çanakkale Kahramanları Öykü Seti* (2 set- 17 kitap) (Kültür Bakanlığı ile iş birliği protokolü)

» *Türkiye'de İlk Okuma Yazma*

» *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi* (2 cilt)

TÜRK EDEBİYATI YAYINLARI
DİZİSİ

DÜNYA KLASİKLERİ DİZİSİ

- *Dünya Eğitimine Yön Verenler* (2 cilt)
- *Bu Vatan Kimin?*
- *MEB Yayınları Bibliyografyası I-II-III*
- *Ezop Masalları*
- *Leyla ile Mecnun*
- *Alice Harikalar Ülkesinde*

Diyanet İşleri Başkanlığı Kültürel Yayın Faaliyetleri

Yayım faaliyetlerinin yoğun bir biçimde sürdürüldüğü bir diğer kurum ise Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığıdır. Başkanlığa bağlı Dinî Yayınlar Genel Müdürlüğü tarafından 2000-2024 yılları arasında çok sayıda eser basılmış ve yayımlanmıştır. Genel Müdürlük tarafından yayımlanan din tarihi, Kur'an-ı Kerim ve hadis

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI TARAFINDAN BASILAN 20 FARKLI DİLDE 7 BROŞÜR

7 DİLDE BASILAN HADİSLERLE İSLAM

içerikli kitap ve broşürler, vatandaşların dinî bilgiye kolay erişimine katkı sağlamaktadır.

Yayım Faaliyetlerine Dönük Yeni Ulusal Standartlar ve Etkinlikler

Türkiye Cumhuriyet devleti, gerek özel kuruluşların yayım faaliyetlerine verdiği destekle gerekse kamu kurumları tarafından yapılan yayınların kesintisiz sürdürülmesiyle Türkiye'deki yayım faaliyetlerinin gelişimine büyük katkı sağlamaktadır. Toplumun bilgiye kolay erişimi ve kültür seviyesinin artışı için oldukça önemli olan bu çabalar, yayım faaliyetlerine getirilen yeni ulusal standartlar ve yayım faaliyetlerine dönük birçok etkinlikle eş güdümlü olarak sürdürülmektedir.

Bu doğrultuda yayıncılık sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünün oluşturulması, istihdamda verimliliğin arttırılması ve mesleki eğitim-öğretim programlarının, belirlenecek standartlar doğrultusunda oluşturulması ya da güncellenmesine destek olmak üzere yetkili kuruluş Kültür ve Turizm Bakanlığıdır. Bakanlık, Mesleki Yeterlilik Kurumu ile iş birliğiyle; genel yayın yönetmenliği, e-yayın koordinatörlüğü, çizerlik/illüstratörlük, telif temsilciliği, grafik tasarımcılığı, grafik uygulama uzmanlığı ve muhakkiklik mesleklerinin ulusal mesleki standartlarını 2022 yılında oluşturmuştur.

TÜRKİYE ULUSLARARASI ÇEVİRİ ATÖLYELERİ, 2017

Bu standartların eğitim yoluyla aktarılması amacıyla, Konya Büyükşehir Belediyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Sosyal İnovasyon Ajansı iş birliğinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, "Yayıncılık Yaz Okulu"nun birincisi 22-28 Ağustos 2022, ikincisi ise 28-03 Eylül 2023 tarihleri arasında Konya'da gerçekleştirilmiştir.

Başlıca yayıncı meslek birliklerinden Yayımcı Meslek Birlikleri Federasyonu (YAYFED) ile Basın Yayın Birliğinin de destek verdiği birinci "Yayıncılık Yaz Okulu"na Türkiye'nin dört bir yanından mesleki hayatlarına yayıncılık sektöründe devam etmek isteyen ve başvuru süreci sonunda seçilen onlarca gencimiz katılmıştır.

Yerli ve yabancı alan uzmanlarından oluşan eğitmen kadrosu tarafından verilen eğitimlerle; bir yandan yayıncılık sektörü, sektörle ilgili temel kavramlar ve işleyişin gençlerimizin zihninde yer edinmesi, bir yandan da yaratıcı endüstrilerin en önemli dallarından biri olan yayıncılık alanına yeni ve nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesine katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, edebiyat çevirmenliği alanında meslekî gelişime ve yeni çevirmenler yetiştirilmesine katkıda bulunmak üzere düzenlenen "Uluslararası Edebî Çeviri Atölyeleri" ile Türkiye'deki çeviri faaliyetlerine de yeni bir soluk getirmiştir. Bu çerçevede 2021-2023 yılları arasında düzenlenen yedi yeni atölyeyle, toplam atölye sayısı 73'e ulaşmıştır. 17 dilde düzenlenen bu atölyelere 36 ülkeden 750'yi aşkın çevirmen katılmıştır.

Bölüm III

2000 YILI SONRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN KÜLTÜREL FAALİYETLER

Taşınmaz Kültür Varlıkları ve Sit Alanları
Kültür Varlıklarına Yönelik Çalışmalar
Türkiye Geneli Sit Alanları İstatistikleri
Alan Başkanlıkları
Kazı ve Yüzey Araştırmaları Faaliyetleri
Kültür Varlığı Kaçakçılığının Önlenmesi ile İlgili Faaliyetler
Yurt Dışından İadesi Sağlanan Eserler
Kaçakçılığın Önlenmesi İle İlgili Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları
Müzecilik Faaliyetleri
Kültürel Varlıkların Korunmasında Restorasyon ve Konservasyon
Türkiye'de Kültürel Mirasın Korunmasına Yönelik Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları
Restorasyon ve Konservasyon Alanlarından Örnekler
2021-2023 Yılları Arasında Tamamlanan Restorasyon ve Proje İşleri
UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde Türkiye
Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Kaydedilen Dünya Mirası Alanları
Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesine Kaydedilen Alanları
UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi ve Türkiye'nin Yeri
UNESCO Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi ve Türkiye'nin Yeri

Taşınmaz Kültür Varlıkları ve Sit Alanları

Kültür varlıkları, tarih öncesi ve tarihî devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili veya tarih öncesi ya da tarihî devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan; yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklardır. Kültür varlıkları taşınır ve taşınmaz olarak ikiye ayrılmaktadır.

DÜNYANIN EN ESKİ KATEDRALİ OLAN AYASOFYA, YAPILDIĞI DÖNEMDEN İTİBAREN YAKLAŞIK BİN YIL BOYUNCA -1520'DE İSPANYA'DAKİ SEVİLLA KATEDRALİ'NİN İNŞAATI TAMAMLANANA DEK- DÜNYANIN EN BÜYÜK KATEDRALİ ÜNVANINA SAHİP OLMUŞTUR. AYASOFYA GÜNÜMÜZDE YÜZÖLÇÜMÜ BAKIMINDAN DÜNYADA DÖRDÜNCÜ SIRADA GELMEKTEDİR. 1930'LARDA MÜZEYE ÇEVRİLEN SÖZ KONUSU MEKÂN 2020 YILINDA TEKRAR CAMİYE DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞTÜR.

Taşınır Kültür Varlıkları

Jeolojik, tarih öncesi ve tarihî devirlere ait, jeoloji, antropoloji, prehistorya, arkeoloji ve sanat tarihi açılarından belge değeri taşıyan ve ait oldukları dönemin sosyal, kültürel, teknik ve ilmî özellikleri ile seviyesini yansıtan taşınır nitelikteki her türlü kültür ve tabiat varlığı, taşınır kültür varlığıdır. Genellikle nesneleri kapsayan taşınır kültür varlıklarının korunduğu ve teşhir edildiği en önemli mekânlar, müzelerdir.

Taşınmaz Kültür Varlıkları

Mezarlıklar: Kaya mezarları, tümülüsler, nekropoller, mezar anıtları, türbeler;

Sivil mimarî: Höyükler, antik kentler, ören yerleri, akropoller, tiyatro, gymnasium gibi kamu binaları, kervansaraylar, han, hamam ve medreseler, kümbet, tarihî saraylar, köşkler, evler, yalılar, konaklar, çeşme ve sebiller, imarethane, darphane, şifahane, tekke ve zaviyeler, arastalar, bedestenler, kapalı çarşılar;

Dinî mimarî: Tapınaklar, kutsal alanlar, bazilikalar, kiliseler, camiler, mescitler, musallalar, namazgâhlar, sunaklar, sinagoglar, manastırlar;

NE ZAMAN İNŞA EDİLDİĞİ TAM OLARAK BİLİNMEYEN ERZURUM ÇİFTE MİNARELİ MEDRESE MİMARİ YAPISI, TAŞ OYMA, KABARTMA VE ÇİNİ SÜSLEMELERİ İLE MUHTEŞEM BİR ESERDİR. 2016 YILINDA RESTORE EDİLMİŞTİR.

Askerî mimarî: Kale, hisar, burç, sur, tarihi kışla, tabya ve istihkâmlar ile bunlarda bulunan sabit silahlar;

Endüstriyel mimarî: Değirmenler, zeytinyağı ve şarap işlikleri, tersaneler, rıhtımlar;

Anıtlar: Tarih, sanat veya bilim açısından istisnaî evrensel değerdeki mimarî eserler, heykel ve resim alanındaki şaheserler, arkeolojik nitelikte eleman veya yapılar, kitabeler, mağaralar ve eleman birleşimleri;

Yapı toplulukları (külliyeler): Mimarîleri, uyumlulukları veya arazi üzerindeki yerleri nedeniyle tarih, sanat veya bilim açısından istisnai evrensel değere sahip ayrı veya birleşik yapı toplulukları;

Sitler (sit alanları): Köken olarak Fransızca konum, mevki, yer anlamına gelen site sözcüğünden gelen sit alanı, tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimarî ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihî hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanları ifade etmektedir. Diğer bir deyişle sitler, devlet tarafından kamu yararı gözetilerek koruma altına alınan ve yapılaşmaya, değişime izin verilmeyen, korunması gereken alanlardır.

Diğer: Yazılı, resimli ve kabartmalı kayalar, resimli mağaralar kitabeler, köprüler, su kemerleri, su yolları, sarnıç ve kuyular, tarihî yol kalıntıları, mesafe taşları, eski sınırları belirten delikli taşlar, dikili taşlar, sandukalar, steller, freskler, kabartmalar, mozaikler.

Sit Türleri

Sit alanları tarihî, kentsel arkeolojik ve doğal sit olmak üzere dört gruba ayrılır. Bir sit alanı, birden çok özelliği bünyesinde barındırmasından dolayı birkaç grubun kapsamında değerlendirilebilir. Birden fazla kültürel sit türünü kapsayan alanlara "karma sit alanı"; hem kültürel hem doğal sit alanı olma özelliği taşıyan alanlara ise "çakışan sit alanı" adı verilmektedir. Tarihî, kentsel ve arkeolojik sit alanlarının belirlenmesi ve denetim yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığında, doğal sit alanlarıyla ilgili yetkiler ise 2011 yılından itibaren Çevre ve Şehircilik Bakanlığındadır.

Doğal Sit

2863 sayılı Kanun'un 3. maddesinde açıkça tanımlanan tek sit türü, doğal sitlerdir. Buna göre doğal sitler, "jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan, korunması gerekli alanlar" olarak tanımlanmıştır.

Kentsel Sit

Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'in 3. maddesine göre; kentsel sit, "mimarî, mahallî, tarihsel, estetik ve sanat özelliği bulunan ve bir arada bulunmaları ve bir bütün olarak o yerleşmenin ait oldukları dönemin yaşam biçimini gelecek nesillere aktarmaları sebebiyle teker teker taşıdıkları kıymetten daha fazla kıymeti olan, kültürel ve tabii çevre elemanlarının (yapılar, bahçeler, bitki örtüleri, yerleşim dokuları, duvarlar, sokak ve meydanlar, v.b.) birlikte bulundukları alanlar"dır.

Tarihî Sit

Tarihî sit, Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'te, "insanlık tarihi, millî tarihimiz veya askerî harp tarihi açısından çok önemli tarihî olayların cereyan ettiği ve bu sebeple korunması gerekli yerler" olarak tanımlanmıştır.

ELAZIĞ'IN SİVRİCE İLÇESİNDE HAZAR GÖLÜ'NÜN GÜNEYBATISINDA 'KİLİSE ADASI' OLARAK BİLİNEN NOKTADA YÜZEYDEN TEPE NOKTALARI GÖRÜLEBİLEN, ARKEOLOJİK VE DOĞAL SİT ALANI OLARAK TESCİLLİ (2021 YILINDA) 'BATIK ŞEHİR'.

Arkeolojik Sit

Arkeolojik sit, Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'in 3. maddesinde, "insanlığın varoluşundan günümüze kadar ulaşan eski uygarlıkların yer altında, yer üstünde ve su altındaki ürünlerini, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik ve kültürel özelliklerini yansıtan her türlü kültür varlığının yer aldığı yerleşmeler ve alanlar" olarak tanımlanmıştır.

Kültür Varlıklarına Yönelik Çalışmalar

İnsanlığın varoluşundan bu yana tabii yollardan, insan eliyle ya da her ikisinin birlikte meydana getirdiği doğal ve kültürel değerlerin korunması ve yaşatılması tüm dünya için olduğu gibi Türkiye için de gittikçe artan bir önem arz etmektedir.

Kültürel ve doğal varlıkların korunması, çevre, kentleşme, planlama, mimarlık, mühendislik, arkeoloji, sanat tarihi, hukuk ve insan hakları gibi pek çok alanı aynı anda ilgilendirdiği ve çok boyutlu ele alınması gerektiği görülmektedir.

Anadolu'nun zengin tarihinin ve bu tarihin bize bıraktığı kültürel değerlerin korunmasına yönelik faaliyetler Türkiye'de ciddi anlamda 19.yüzyılda ele alınmaya başlamış, bu alanda bilimsel çalışmalar Cumhuriyet'in ilanından sonra hız kazanmıştır.

Türkiye'de kültür varlıklarının korunmasına yönelik ilk yasal düzenleme, 'Asar-ı Atika Nizamnamesi'dir (Eski Eserler Tüzüğü -13 Şubat 1869).

Anılan Nizamname koşullar ve gereksinimler doğrultusunda 1874, 1884 ve 1906 yıllarında yapılan bazı değişikliklerle genişletilmiştir.

Türkiye'de bugünkü anlamda kültür mirasımızın ve kültürel çevrenin korunmasının temelleri 1951 yılında 5805 sayılı Kanun'la kurulan Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun çalışmaya başlamasıyla atılmıştır.

Kültür ve tabiat varlıklarının k orunması, bakımı ve değerlendirilmesine ilişkin çağdaş kavram ve yaklaşımları içeren, yeni tanımlar getiren ve kurumsal düzenlemeleri oluşturan Cumhuriyet Dönemi'nin ilk eski eserler yasası olan 1710 sayılı Eski Eserler Kanunu (25 Nisan 1973) yürürlüğe girmiştir. Buradan devamla;

- 1983 yılında yürürlüğe giren 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nda 1987 ve 2004 yıllarında, 3386 ve 5226 sayılı Kanunlar ile değişiklikler yapılmıştır.
- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile Gayrimenkul Eski Eserler, Anıtlar Yüksek Kurulunun görevi sona ermiş ve Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu oluşturulmuştur.
- 3386 sayılı Kanun ile 2863 sayılı Kanunda yapılan değişiklik ile Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu adını almış, ayrıca koruma hizmetlerinin yerinden yürütülmesini sağlamak üzere Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları oluşturulmuştur.
- 2004 yılında, 5226 sayılı Kanun ile 2863 sayılı Kanun'da yapılan değişiklik ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurullarına dönüştürülmüştür.

Türkiye Anayasası'nın 63'üncü maddesi ile de "Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır" hükmü getirilmiştir.

Yukarıda belirtilen hükümden yola çıkarak ülkede tabiat ve kültür varlıklarını korumanın sorumluluk ve görevi, 16.4.2003 tarih ve 4848 sayılı kanunla Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmiştir. Söz konusu kanunun 'Amaç' başlıklı 1. maddesine göre; kültürel varlıkların tahribinin ve yok edilmesinin önlenmesi, kültürel değerlerin değerlendirilmesi, turizmin geliştirilmesi ve desteklenmesi adına lüzumlu tedbirlerin alınması çok mühim görülmüştür.

Tüm bunların gerçekleştirilmesi adına alakalı kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütleriyle iş birliği yapılması ve iletişiminin geliştirilmesi Kültür ve Turizm Bakanlığının görevleri olarak tanımlanmıştır.

Bakanlığa bağlı olarak, yurt içinde bulunan korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarıyla ilgili görevlerin bilimsel esaslara göre yürütülmesini sağlamak üzere "Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu" ile Bakanlıkça belirlenecek bölgelerde "Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulları" kurulmuştur.

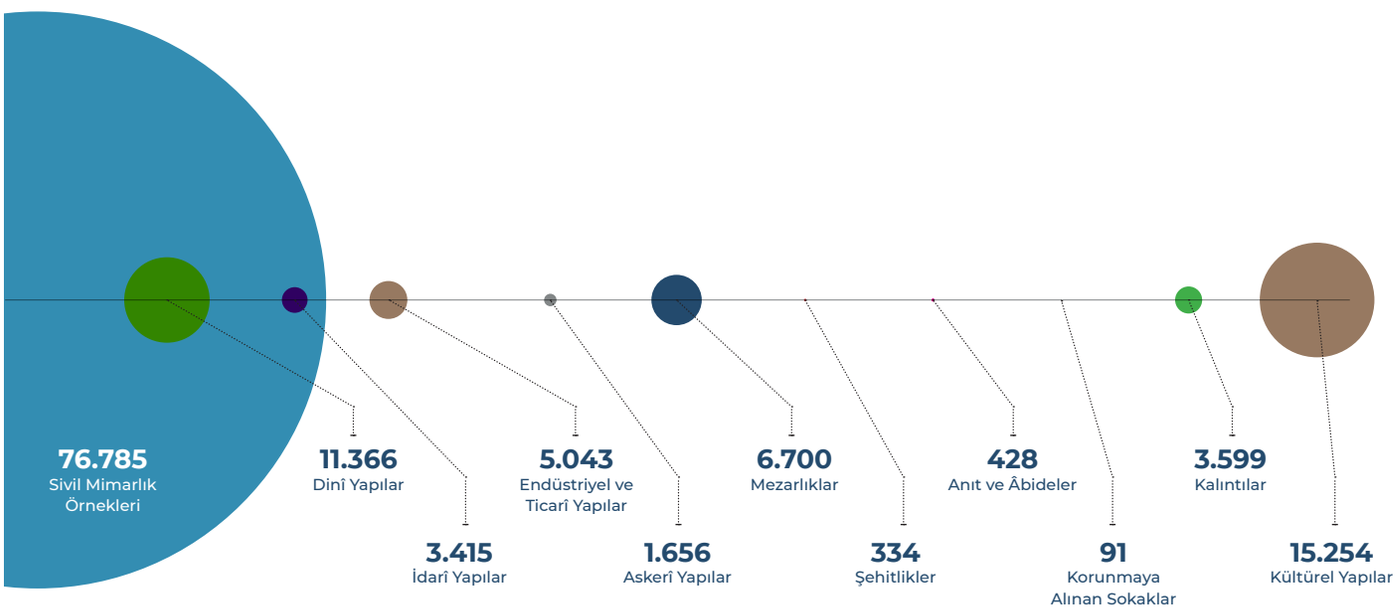
Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu

16 Ekim 2018 yıl ve 30567 sayılı yönetmeliğe göre Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu,

a) Bakan Yardımcısı,
b) Cumhurbaşkanınca Cumhurbaşkanlığından görevlendirilecek bir üye,
c) Bakanca Bakanlıktan görevlendirilecek üç üye,
ç) Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ilgili genel müdürü,
d) Orman Genel Müdürü veya yardımcısı,
e) Vakıflar Genel Müdürü veya yardımcısı,
f) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürü veya yardımcısı,
g) Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürü veya yardımcısı

olmak üzere on kurum temsilcisi üye ile koruma bölge kurulu üyelerinden Bakanlıkça seçilecek altı üye ile birlikte toplam on altı üyeden oluşmaktadır.

Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun görevleri arasında, taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve yenilenmesiyle il-

İNFOGRAFİK: TÜRKİYE GENELİ KORUNMASI GEREKLİ TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIĞI İSTATİSTİĞİ

gili işlerde uygulanacak ilkelerin belirlenmesi, Koruma Bölge Kurulları arasında gerekli koordinasyonun sağlanması ve uygulamada doğan genel sorunların değerlendirerek görüş vermek suretiyle Bakanlığa yardımcı olunması gibi hususlar sıralanmıştır.

Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulları

Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı altısı İstanbul'da; ikisi İzmir'de olmak üzere toplam 34 adet Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü bulunmaktadır. Bulundukları il ve yakın çevrelerine hizmet eden Koruma Bölge Kurulları korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının korunma alanlarının tespiti ve bu alanlar içinde inşaat ve tesisat yapılıp yapılamayacağı konusunda karar alma yetkisine sahiptir. Bugün Türkiye'de 124 bin 671 taşınmaz kültür varlığı tescillenmiş olup tescil çalışmaları devam etmektedir.

Kültür varlıklarının korunması için daha fazla kaynak yaratılması, korumanın yerelleşmesi ve kültür mirası koruma çalışmalarının daha etkin yönetilmesine ihtiyaç duyulmuş ve 1983 yılından itibaren Türkiye'deki koruma uygulamalarını biçimlendiren 2863 sayılı Kanun'da yeni düzenlemelere gidilmiştir.

Koruma çalışmalarında yerel yönetimlerin önemli bir yerinin olması nedeniyle merkez ile yerel idare arasında bu kapsamda görev bölüşümünün yeniden tayin edilmesi lüzumlu bulunmuştur. Ancak, Koruma Bölge Kurulları tarafından onaylanan koruma amaçlı imar planlarının ve koruma alanları içinde yer alan tüm projelerin uygulama sorumluluğunun, yerel yönetimlerin koruma konusunda uzman olmayan birimleri tarafından üstlenilmesinin uygulamada sorunlar getirdiği görülmüştür.

Buradan hareketle, 2004 yılında yapılan kanun değişikliği ile kültür varlıklarıyla ilgili işlemleri ve uygulamaları yürütmek üzere belediyeler ve il özel idareleri bünyesinde "Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları" (KUDEB) kurulmuştur. 2005 yılında çıkarılan yönetmenlikte KUDEB'in kuruluş ve işleyiş esasları ayrıntılı belirtilmiştir.

Günümüzde KUDEB'in, koruma bölge kurullarının iş yükününün hafifletilmesi, koruma kültürünün etkinleştirilmesi, uygulamanın hızlandırılması ve denetim mekanizmasının işler hâle getirilmesinde etkin olan yereldeki işlevsel yapılar olarak önem taşımaktadır.

KUDEB'in, mevzuatta belirlenen kurallar ve süreçlere uymak koşuluyla, görevlerini kısaca aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

- Bakım onarım izinleri,
- Bölgesel ve yapı bazında denetimler,
- İskân görüşleri,
- Teknik yardım,
- Teknik eğitim,
- Kuramsal eğitim,
- Konservasyon laboratuvar hizmetleri,
- Ahşap atölyesi işleri,
- Taş atölyesi işleri,
- Sayısal arşiv kurulması ve güncelliğinin sağlanması,
- Eski eser envanterinin oluşturulması,
- Yıkım ve muhdes arındırma faaliyetleri,
- Eski eser restorasyon uygulamaları.

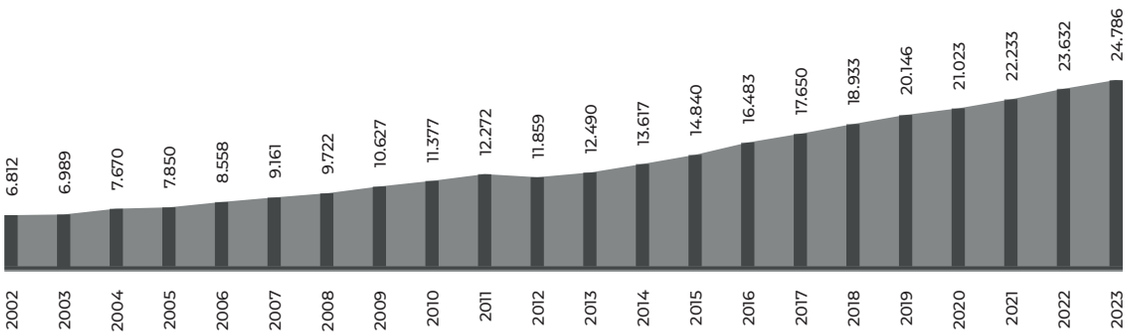
Şu anda 12 il özel idaresi, 57 belediye bünyesinde olmak üzere toplam 69 KUDEB faaliyetini sürdürmektedir. İl özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile il ve ilçe belediyeleri bünyesindeki KUDEB 2006 yılı itibarıyla çeşitli yıllarda faaliyetlerine başlamıştır.

5366 sayılı 'Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun', 5/7/2005 tarihli ve 25866 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

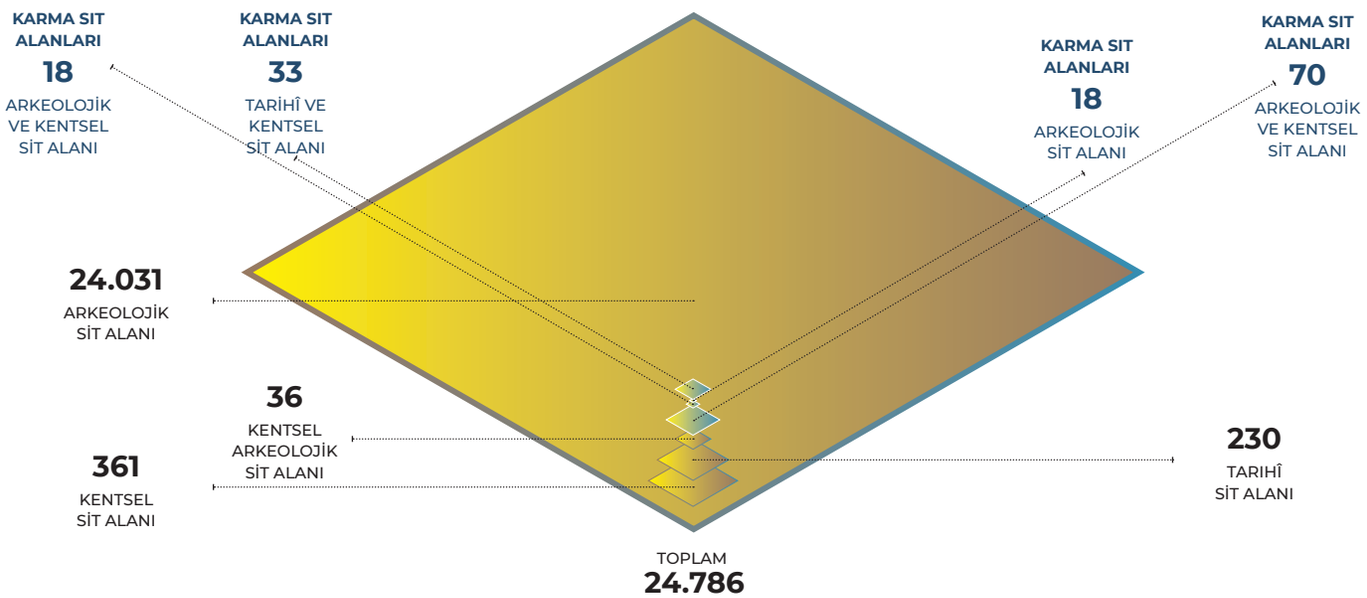
Kanunun amacı; büyükşehir belediyeleri, büyükşehir belediyeleri sınırları içindeki ilçe ve ilk kademe belediyeleri, il, ilçe belediyeleri ve nüfusu 50.000'in üzerindeki belediyelerce ve bu belediyelerin yetki alanı dışında il özel idarelerince, yıpranan ve özelliğini kaybetmeye yüz tutmuş; kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarınca sit alanı olarak tescil ve ilan edilen bölgeler ile bu bölgelere ait koruma alanlarının, bölgenin gelişimine uygun olarak yeniden inşa ve restore edilerek bu bölgelerde konut, ticaret, kültür, turizm ve sosyal donatı alanları oluşturulması, tabii afet risklerine karşı tedbirler alınması, tarihî ve kültürel taşınmaz varlıkların yenilenerek korunması ve yaşatılarak kullanılmasıdır. 5366 sayılı Kanun'un en önemli özelliği yalnızca sit veya koruma alanı olarak ilan edilen bölgeleri kapsaması ve buna yönelik hükümler içermesidir.

Türkiye Geneli Sit Alanları İstatistikleri

Tescilli sit alanı sayısının yıllar içindeki değişimine bakıldığında 2002 yılında 6 bin 812 olan sayının, 2023 yılının sonu itibarıyla 24 bin 786'ya ulaştığı görülmektedir. Sit alanlarının illere göre dağılımında ise, 2023 yılının sonu itibarıyla en az sit alanı (sekiz sit alanı) Hakkâri ilinde bulunurken, en çok sit alanının (1151 sit alanı) Antalya ilinde yer aldığı anlaşılmaktadır. Yıllık yayımlanan söz konusu istatistiklere Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü internet sitesinden ulaşılabilmektedir.

İNFOGRAFİK: TÜRKİYE GENELİ YILLARA GÖRE SİT ALANLARI

İNFOGRAFİK: TÜRKİYE GENELİ SİT ALANLARI (2023 SONU)

Alan Başkanlıkları

Türkiye'nin de içinde bulunduğu ve UNESCO tarafından 1972 yılında hazırlanan "Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi"-ne göre, tüm dünya için önem taşıyan, yer aldıkları ülkelerce korunması garanti edilen, istisnai evrensel değere sahip bütün kültürel ve doğal varlıkların "Dünya Mirası" olarak kabul edilip "Dünya Mirası Listesi"ne kaydedilmesi öngörülmüştür. Daha sonra, Dünya Mirası Listesi'ndeki alanlara yönetim planı hazırlaması koşulu getirilmesiyle beraber "alan yönetimi" ve "yönetim planı" kavramları koruma gündeminin merkezine yerleşmiştir.

Böylelikle, Türkiye'de "yönetim alanı" ve "yönetim planı" kavramları 2004 yılında, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Mevzuatı'nda ilk kez yer almıştır. Bu kapsamda, Türkiye'de yönetim planlarının sadece "Dünya Miras Alanları" için değil, tüm sit alanlarına yönelik olarak hazırlanmasına da imkân tanınmış ve "Alan Başkanlıkları" kurulmuştur.

Alan yönetimi, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Mevzuatı çerçevesinde, sit alanları ve ören yerleriyle bağlantı noktalarının ve etkileşim alanlarının bir bütün olarak korunması, geliştirilmesi, yönetim planının hazırlanması, onaylanması, planın uygulanması ve denetlenmesi gibi temel konuları içermektedir. Alan yönetimi kavramının konu olarak sınırları sit alanları ve ören yerlerinden oluşmaktadır.

Yönetim planı ise "doğal, kültürel varlıkların ve sit alanlarının özgün yapılarına uygun olarak akılcı, sürdürülebilir ve bütüncül bir anlayışla, ilgili tüm paydaşlarıyla birlikte korunmasını, varlığın üstün evrensel değeri yanında gelişiminin ve canlılığının muhafaza edilmesini, bunlar arasında bir denge kurulmasını ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlayan bir yol haritasıdır." olarak ifade edilmektedir.

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığı (ÇATAB)

Gelibolu Yarımadası, özellikle tarihî ve bunun yanı sıra tabii niteliklerinden dolayı 2 Kasım 1973 tarihinde millî park ilan edilmiştir. 2014 yılında ise 6546 sayılı Kanun ile millî park vasfı kaldırılmış ve Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığı (ÇATAB) kurulmuştur.

Anılan kanunun amacı; Çanakkale deniz ve kara savaşlarının yaşandığı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alanı'nın tarihî, kültürel ve manevi değerleri ile doğal dokusunun korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması işlerinin yönetimini sağlamak

ÇANAKKALE SAVAŞLARI
GELİBOLU TARİHÎ ALANI

üzere Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığının kurulması ile Başkanlığın görev ve yetkilerinin düzenlenmesidir. ÇATAB'ın kurulmasının ana hedefi; alanın bütünsel bir bakış açısıyla ele alınarak planlanması, cephe, siper, sahra hastanesi, şehitlik ve mevzi gibi savaş mekânlarının, yaşanan olayları da yansıtacak şekilde aslına uygun olarak yenilenmesi, söz konusu çalışmalara ek ve tamamlayıcı olarak Çanakkale Savaşlarının ruhunu yansıtacak sinema, animasyon, belgesel, müzik, drama, kitap ve benzeri görsel ve işitsel eser ve canlandırmalar üretilmesi suretiyle, Tarihî Alan'ın bir açık hava müzesi olarak düzenlenmesinin ve ziyaretçilerin hizmetine sunulmasının sağlanmasıdır.

ÇATAB'ın en üst yöneticisi başkandır. Başkan, teşkilatlanma hususunda başkanlığın genel yönetimi ve temsilinden sorumludur. Başkan, başkanlığın yapmakta olduğu hizmetlerini mevzuatta bulunan hükümlere, strateji planına, başkanlığın hedef ve politikalarına ve Koordinasyon Kurulunun fikir ve tavsiyelerine uygun şekilde düzenlenmek ve yürütmekle mükelleftir.

Koordinasyon Kurulu ise Bakan'ın başkanlığında, Bakan tarafından belirlenen diğer Bakanlık temsilcileri ile Çanakkale Valisi, Çanakkale İl Genel Meclisi Başkanı ve Çanakkale Belediye Başkanı olmak üzere 13 üyeden oluşur. Bakan'ın olmadığı toplantılarda Koordinasyon Kuruluna, Bakan'ın görevlendireceği üye başkanlık eder. Koordinasyon Kurulu, Başkanlığın faaliyetlerine yönelik plan ve programları müzakere ederek öneri ve görüşlerini Başkanlığa bildirir. Gelibolu Tarihî Alanı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu Gelibolu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu, Bakanlık tarafından kurulur. Doğal sitlerin yeniden değerlendirilmesi hariç, 2863 sayılı Kanun ile koruma altına alınan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarına yönelik olarak yapılacak plan, proje, uygulama, tescil ve ilgili diğer iş ve işlemler için karar alır. Mimar ve şehir planlama alanlarından ikişer; arkeoloji, sanat tarihi, orman mühendisliği, çevre mühendisliği alanlarında birer olmak üzere toplam sekiz üyeden oluşur.

ÇANAKKALE SAVAŞLARINDA SİPERLERDE YAŞANAN BİR GÜNÜN CANLANDIRILDIĞI ALAN

ÇATAB'ın görev ve yetkileri aşağıda sıralanmıştır:

- Tarihî Alan'da yapılacak Çanakkale Savaşları ile 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi etkinliklerini düzenlemek ve bu amaçla kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak,
- Tarihî Alan'da restorasyon, konservasyon, rekonstrüksiyon, restitüsyon ve renovasyon yapmak, yaptırmak,
- Tarihî Alan'ın doğal, tarihî ve kültürel değerlerini, harp tarihi esaslarına uygun ve çevreye uyumlu olarak korumak, geliştirmek ve alanı yönetmek,
- Tarihî Alan'ın her tür ve ölçekte planlarını hazırlamak, hazırlatmak ve uygulamak,
- Tarihî Alan'da anıtsal ve mekânsal düzenlemeler yapılmasını sağlamak,
- Tarihî Alan'ın tanıtımına yönelik her türlü görsel ve işitsel eserleri yapmak, yaptırmak ve hizmete sunmak,
- İhtiyaç duyulan altyapı, bina ve diğer yapıları inşa etmek veya ettirmek,
- Tarihî Alan içinde birinci derece arkeolojik sit dışındaki özel mülkiyete konu olan tarım alanlarında, tarım ve hayvancılık konularında, geliştirilmiş tekniklerin uygulanması ve özel ağaçlandırmalar teşvikini sağlamak,
- Tarihî Alan sınırları içinde yer alan gazi köyler halkının kalkındırılmasına yönelik faaliyetleri teşvik etmek,
- Tarihî Alan'da bulunan yerleri işletmek ve gerektiğinde işlettirmek.

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alanı Marmara Bölgesi'nin kuzeybatısında, Çanakkale ili sınırları içerisinde yer almaktadır. Büyük bölümü Eceabat ilçe sınırındadır. 33 bin 500 hektarlık alanı kaplayan Tarihî Alan sınırları içerisinde çok sayıda şehitlik, mezarlık, müzeler ve anıtlar yer almaktadır. Eceabat, Gelibolu Yarımadası'nın güneyinde Çanakkale iline bağlıdır. İlçenin doğusu Çanakkale Boğazı, batı ve güneyi Ege Denizi ile çevrilidir. Asya ve Avrupa kıtalarının birbirinden ayrıldığı geçiş noktalarından biridir.

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alanı, Türkiye'de en fazla ziyaret edilen tarihî alandır. I. Dünya Savaşı sırasında İtilaf Devletleri ile Osmanlı Devleti arasında meydana gelen en büyük savaşlardan biri Çanakkale Savaşı'dır.

ÇANAKKALE SAVAŞLARININ
SEYRİNİ ETKİLEYEN
MÜFREZELER

2021'DE DALIŞ TURİZMİNE KAZANDIRILAN BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDAN KALMA GEMİ BATIKLARI, SU ALTINDAKİ TARİHİ KEŞFETMEK İSTEYENLERİN GÖZDE ROTALARINDAN BİRİDİR.

Bir açık hava müzesi niteliğinde olan söz konusu alanda bulunan 138 sivil mimarlık örneği, 49 anıtsal yapı, 50 Türk şehitliği, 29 Türk anıt ve kitabesi, 34 yabancı mezarlık ve anıt ile kaleler, tabyalar gibi tarihî yapılar, inanç turizmi açısından da büyük bir potansiyel oluşturmaktadır. Çok çeşitli doğal sit alanları ve anıtlar içerisinde ise kumsallar, koylar, Akdeniz çalıları ile karışık koru parçaları, çarpıcı görünümlü jeolojik ve jeomorfolojik oluşumlar, bir tuz gölü (Suvla) yer almaktadır.

Alanda batık gemiler, toplar, siperler, kaleler, burçlar ve savaşla ilgili yüzlerce kalıntıdan başka 15. yüzyıl askerî mimarîsinin örneklerini içeren kültürel bir miras koleksiyonu bulunmaktadır. Söz konusu alan, dünya genelinde korunabilmiş nadir savaş alanlarından biri olarak ön plana çıkmaktadır.

Çanakkale Tarihî Alan Başkanlığının 2014-2023 Yılları Arasındaki İcraatı

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığı 2014 yılında kurulmuştur. Başkanlık fiili çalışmalarına ise 2015 yılında başlamıştır.

2015-2024: Törenler:

- 9 Ocak 1916 İtilaf Devletlerinin Gelibolu Yarımadası'nı Tahliyeleri-Seddülbahir Töreni
- 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi Töreni
- 24 Nisan Çanakkale Kara Muharebeleri Anma Günü Törenleri
- 10 Ağustos Anafartalar Zaferi

2015-2021 Yılları Arası Çanakkale Tarihî Alan Planları ve Yönetim Planı

- 2015-Taşınır Kültür Varlıklarının Korunmasına Yönelik Faaliyetler (devam etmektedir.)
- 2015-2023: Seddülbahir Kalesi Restorasyon, Teşhir Tanzim ve Çevre Düzenleme İşleri ve Açılış (Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımlarıyla)
- 2015-2017: Kilitbahir Kalesi Restorasyon, Teşhir Tanzim ve Çevre Düzenleme İşleri (2018 yılında açılışı yapılmıştır.)
- 2015-2016: 'Kabatepe Orman Kampı' bölgesinde çevre düzenleme çalışmaları ve sahil temizliği sonrasında açılışı yapılmıştır.
- 2015-2023: Anafartalar Yollarının İhyası (Anafartalar Yollarının İhyası kapsamında kuzey bölgesinde işe dâhil olan tüm yollar bitmiş olup kontrollü bir şekilde trafiğe açılmıştır.)
- 2014-2018: Anadolu Hamidiye Tabyası Çanakkale Savaşları Tarih Müzesi
- 2016-2017: Kilitbahir Köyü Fatih Camii Restorasyonu
- 2016-2018: Bigalı Atatürk Evi Müzesi Restorasyon, Teşhir Tanzim ve Çevre Düzenleme İşleri
- 2017-2021: Bigalı Kalesi Restorasyon, Teşhir Tanzim ve Çevre Düzenleme İşleri (2022 yılında açılışı yapılmıştır.)
- 2017-2019: Arıburnu Yürüyüş Güzergâhı
- 2017-2019: Şehitler Abidesi Sembolik Şehitlik Çevre Düzenlemesi ve Şehitler Abidesi Camii Yapımı
- 2017-2019: Tarihî Alan'da Yer Alan Kitabelerin Bakım Onarım İşleri
- 2017-2022: Çanakkale Muharebeleri Araştırma Merkezi ve Piri Reis Müzesi (Restorasyon, Teşhir Tanzim)
- 2018-2021: Tarihî Alan'da Dalış Turizmi; 'Gelibolu Tarihi Sualtı Parkı'

- 2018-2018: Alçıtepe Hilal-i Ahmer Hastanesi Canlandırma Alanı
- 2019-2021: Ağadere Ağır Mecruhin Hastanesi Düzenlemeleri
- 2020-2021: Çanakkale Muharebeleri Sıhhiye Müzesi Teşhir-Tanzim İşi
- 2020-2023: Namazgâh Tabyası Duvarlarının Restorasyonu ve Çevre Düzenleme Uygulaması (2023 yılı içerisinde Kilitbahir Namazgah Sur Duvarı'na ait restorasyon çalışmaları tamamlanmış, Duvar arkasında yer alan karargâh yapısına ait çalışmalar devam etmektedir.)
- 2020-2023: Çanakkale Savaşları Mobil Müze Projesi
- 2021-2023: Mustafa Kemal Yolu Yürüyüş Güzergâhı
- 2021-2022: Tarihî Alan Yeme İçme ve Hediyelik Eşya Üniteleri Yapım İşi
- 2021-2023: Kilitbahir Kalesi K11 Kapısı ile Bağlı Olduğu Duvarın Kısmi Restorasyonu ve Çevre Düzenleme İşi
- 2021-2023: 15 Şehitliğin İhyası Uygulaması
- 2021-2023: Siper Canlandırması ve Teşhir-Tanzim İşi
- 2022-... Araştırma Merkezinde hem yetişkinlere hem de çocuklara yönelik etkinlikler yapılmıştır. Bu kapsamda 'Tarih Koruyucuları Atölyesi', 'Tarih Buluşmaları', 'Salı Sohbetleri', 'Robotik Kodlama', 'Müzenin Kuklası' ve 'Müzede Bir Masal Gecesi' gerçekleştirilmeye devam etmektedir.
- 2022-2023: Gazi Köylerde Şifa Çiçekleri Açıyor Projesi
- 2022-2023: Şehitler Abidesi Çevre Düzenleme ve Uygulaması İşi
- 2023- ...: Top Mevzilerinin Çevre Düzenleme Uygulama İşi çalışmaları devam etmektedir.
- 2023- ...: Küçükanafarta Köyünde Yer Alan Osmanlı Mezarlıklarının İhyası devam etmektedir.

Çanakkale Şehitler Abidesi

Gelibolu Yarımadası'nın uç kısmında, Morto Koyu gerisinde yükselen Hisarlık Tepe üzerindedir. Çanakkale Savaşlarında şehit olanların hatırasına inşa edilmiştir. Açılan bir proje yarışması sonucunda 37 proje arasından Doğan Erginbaş, İsmail Utkular ve Feridun Kip tarafından hazırlanan proje seçilmiş olup Abide'nin temeli 19 Nisan 1954 tarihinde atılmıştır. İkinci Anafartalar Zaferi'nin 45. yıl dönümü olan 21 Ağustos 1960 tarihinde ziyarete açılmıştır. Ana kaidenin ayaklarındaki rölyef-

ler 2002 yılında tamamlanmış, 2004 yılında tören alanı ve sembolik şehitlikte değişiklikler yapılmıştır. 2005 yılında restorasyondan geçen anıt, 2007 yılında bulunduğu alana yeni şehitlik inşa edilmesiyle son şeklini almıştır.

Yüksekliği 41,70 cm olan abide, 625 metrekarelik bir alanda dört ayak üzerinde yükselmektedir. Uzaktan bakıldığında Mehmetçiğin 'M' harfi şeklinde gözükmektedir. Abide'nin tavanına mozaikten bir Türk bayrağı işlenmiştir.

Abidenin girişinin sol tarafında ise 1992 yılında yaptırılan sembolik şehitlik, yurdumuzun her köşesinden Çanakkale'ye koşarak en kıymetli varlıkları olan canlarını veren şehitlerimiz için yaptırılmıştır.

Şehitliğin giriş kapısının hemen sağında Mustafa Kemal'in 1934 yılında yabancı askerlere hitaben yazdığı ve zamanın İçişleri Bakanı Şükrü Kaya tarafından Anzak Günü'nde okunan sözleri yer almaktadır:

> 'Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlatlarınız bizim bağrımızdadır. Huzur içindedirler ve huzur içinde rahat uyuyacaklardır. Onlar, bu toprakta canlarını verdikten sonra artık bizim evlatlarımız olmuşlardır.'

NEVŞEHİR KALESİ VE KAYAŞEHİR

PERİBACALARI

Kapadokya Alan Başkanlığı

Kapadokya, doğal, tarihî ve kültürel değerleri oldukça fazla, turizm potansiyeli yüksek bir bölgedir. Bu nedenle, tanıtılması, korunması, denetim ve önleyici birtakım aktiviteler ile programlı bir gelişimin oluşturulması ve bölgenin sınırlarının çizilmesi bakımından farklı bir yönetim modeline ihtiyaç duyulmuştur. Kapadokya Alan Başkanlığı, 23 Mayıs 2019 tarihli ve 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun ile 31 Mayıs 2019 tarihli ve 38 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle kurulmuştur.

Bahse konu Kanun ile; Kapadokya'nın tarihî, kültürel ve doğal dokusunun birlikte korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve turizm potansiyelinin geliştirilmesi hedefi doğrultusunda alanın bütünsel bir bakış açısıyla ele alınıp planlanması, kültürel ve doğal varlıklar bakımından farklı kurumlara ait planlama yetkilerinin tek bir kurumda toplanarak bu konuda yaşanan yetki karmaşasının ortadan kaldırılması, alanın ihtiyaçlarına kısa sürede etkin çözümler üretilmesi, gerektiğinde yerel yönetimler ve diğer kurumlarla koordinasyon sağlanması için Kapadokya Alanı'nın belirlenmesi ve Alan'da yürütülecek iş ve işlemlerin düzenlenmesi

PERİBACALARI

KAPADOKYA'DAKİ
SEYİR NOKTASINDAN
"SİS DENİZİ"

amaçlanmıştır. Bu amaçla, bir İdare ve bu İdare bünyesinde çalışacak Kapadokya Alan Komisyonu kurulmuştur. Kanun'da ayrıca, İdarenin hedeflerini gerçekleştirebilmesi için bir araç olarak kullanabileceği "alan planları" tanımı yapılmıştır.

Alan içerisinde çevre, mülkiyet ve altyapı gibi konularda bütüncül ve kapsayıcı çözüm önerilerinin geliştirilmesi, turizm faaliyetlerinin organize bir şekilde yürütülmesi ve sistemli bir yapılanmanın oluşturulması amacıyla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne, Uygulama, Koruma ve Denetim Bürosuna ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne verilmiş yetki ve görevler Alan Başkanlığına devredilmiştir.

Ayrıca, 21 Ekim 2019 tarih ve 1673 sayılı Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile Göreme Millî Parkı ve Sınırlarının Yürürlükten Kaldırılması ve 24 Şubat 2020 tarih ve 2155 sayılı Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile Kapadokya Kültür ile Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) ve Sınırlarının Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Hükümler yürürlüğe girmiştir. Bu hükümler doğrultusunda Alan Başkanlığı, Kapadokya alanının kültürel, tarihî ve doğal kaynak değerleriyle jeolojik/jeomorfolojik yapısının yaşatılması, korunması, geliştirilmesi, gelecek kuşaklara aktarılması, tanıtımının yapılması, alana yönelik alt ve üst ölçek planlarının yapılması, denetlenmesi, yönetilmesi, alan içerisindeki tu-

KAPADOKYA'DA TESADÜFEN BULUNAN TARİHÎ YERLEŞİM ALANI

rizm aktivitelerinin teşvik edilmesi, geliştirilmesi ve planlanmasını sağlamakla görevlidir.

Alan Başkanlığında sorumluluklar ve yetkiler, Kapadokya Alan Komisyonu kararlarına göre gerçekleştirilmektedir. Kurumun sekretaryasını Başkanlık yapmaktadır. Kapadokya Alan Komisyonunun, işleyiş şekli, çalışma esas ve usulleri görevleriyle üyelerinin atanması ile üyeliklerinin sona ermesine yönelik hükümler yönetmelikte belirtilmiştir. Başkanlık, 18 Ekim 2019'da gerçekleştirilen komisyon toplantısıyla fiilen çalışmaya başlamıştır.

Kapadokya Alan Başkanlığının kuruluş mevzuatına göre, 2021-2025 yılları arasındaki dönemi kapsayan ve ilk olma niteliğine sahip stratejik planı hazırlık çalışmaları tamamlanmıştır. Söz konusu plana göre;

- Kapadokya alan sınırlarında yer üstü ve yer altı doğal-kültürel değerlerin dengeli kullanımının sağlanması ve korunması,
- Kültürel, çevresel ve doğal değerler öncelikli olmak üzere, Kapadokya alanının geliştirilmesine yönelik yapılacak yatırımlar ile uygulanacak projeler arasında bütünlük sağlayarak alanın değerinin artırılması,

- Kapadokya alanının dünya turizm gelirlerindeki payının artırılması,
- Kurumsal yapının güçlendirilmesi ve etkin hâle getirilmesi hedef ve amaçlarının gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

KAPADOKYA'DA BEŞ YIL ÖNCE TESADÜFEN ORTAYA ÇIKARILAN TARİHİ YAMAÇ YERLEŞİMİNİN TURİZME AÇILMASI HEDEFLENMEKTEDİR.

Kapadokya Alan Başkalığında ziyaret noktaları:

- **Göreme Ören Yeri:** 1967 yılında ziyarete açılan Göreme Açık Hava Müzesi Nevşehir'e 13 km uzaklıkta ve Göreme kasabasının 2 km doğusunda yer alan kaya yerleşim yeridir. Göreme'de M.S. 4. yüzyıldan 13. yüzyıla kadar yoğun bir şekilde manastır hayatı yaşanmıştır. Hemen her kaya blokunun içinde kiliseler, şapeller, yemekhaneler ve oturma mekânları mevcuttur.
- **Zelve ve Paşabağları Ören Yeri:** Eskiden 'Rahipler Vadisi' bugün ise Paşabağları olarak adlandırılan bu alan kendine özgü peribacaları ile kaplıdır. Çok gövdeli ve çok başlı olan bazı peribacalarının içlerine şapel ve oturma mekânları oyulmuş olup üç başlı peribacalarından birinde Aziz Simeon adına yapılmış bir şapel ve inziva hücresi bulunmaktadır.

PERİBACALARI, NEVŞEHİR

ULUDAĞ, BURSA

- **Çavuşin Ören Yeri:** Göreme-Avanos yolu kenarında bulunan kilise, kaya içine iki katlı olarak oyulmuştur.
- **Kiliseler:** Tokalı Kilise, Karanlık Kilise, Elmalı Kilise, St. Jean Kilisesi, El Nazar Kilisesi, Çarıklı Kilisesi, Aynalı Kilisesi, Aziz Basil Şapeli, Azize Barbara Şapeli.
- **Derinkuyu Yeraltı Şehri:** Derinkuyu Yeraltı Şehri'nin derinliği yaklaşık 85 metredir.
- **Kaymaklı Yeraltı Şehri:** Nevşehir'e 20 km mesafede olup 1964 yılında ziyarete açılmıştır. Toplam 8 kattan oluşan şehrin ilk katı Hititler döneminde yapılmıştır.
- **UNESCO Dünya Mirası Peribacaları**

Uludağ Alan Başkanlığı

Bursa sınırları içinde bulunan ve 2 bin 543 metre yüksekliği ile Türkiye'nin en büyük kış ve doğa sporları merkezi olan Uludağ'ın korunması, geliştirilmesi ve tanıtılması için yürütülen faaliyetlerin düzenlenmesini sağlamak üzere Uludağ Alan Başkanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli olarak

ULUDAĞ, BURSA

ULUDAĞ, BURSA

kurulmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 26.01.2023 tarihinde *Resmî Gazete*'de yayımlanmıştır.

Bahse konu Kararname'de; Uludağ Alanı'nın doğal sit alanları ve diğer korunan alanları ile birlikte jeolojik ve biyolojik varlıklar, su ve benzeri kaynak değerlerinin korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, planlanması, yönetilmesi ve denetlenmesi ile Uludağ Alanı'nda yürütülen faaliyetlerin düzenlenmesini sağlamak üzere Uludağ Alan Başkanlığının kurulması ile görev ve yetkilerinin düzenlenmesi ifadeleri yer almıştır.

Bu kapsamda, doğal sitler ve tabiat varlıkları ile ilgili olarak daha önce Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne verilen görevlerin Uludağ Alan Başkanlığı tarafından yerine getirilmesi öngörülmüştür. Adı geçen Başkanlığın kurulmasıyla birlikte, alanda kömür, akaryakıt depoları, sanayi ve benzeri tesislerin kurulması, madencilik faaliyetlerinin yapılması yasaklanmıştır.

Başkan ve hizmet birimlerinden oluşan Uludağ Alan Başkanlığının en üst yöneticisi ve genel yönetim ve temsilinden sorumlu olan Başkan, kararname ve diğer mevzuatla kendisine verilen yetki ve görevleri Kültür ve Turizm Bakanı'na karşı sorumlu olarak yerine getirmektedir.

ULUDAĞ, BURSA

Söz konusu Başkanlığın hizmet birimleri, Alan Planlama ve Uygulama Grup Başkanlığı, Alan Yönetimi, Altyapı ve İdari Hizmetler Grup Başkanlığından oluşmaktadır.

Anıtlar

Anıt, önemli bir olayın veya kişinin gelecek kuşaklarca da anılması için yapılan, göze çarpacak büyüklükte, sembol niteliğinde yapı olarak tanımlanmaktadır.

Anıtlar, doğal ve kültürel olmak üzere iki türlüdür.

Genellikle heykel ya da çeşitli biçimlerdeki yontu, gömüt, sütun benzeri yapıların yanı sıra ağaç da anıt olarak kabul edilmektedir. Anıtlar, bir kişinin, olayın ya da tarihsel bir dönemin anısının canlı tutularak gelecek kuşaklara aktarılmasında önemli unsurlardır.

Türkiye'de çok bulunan doğal anıtlar; insan eliyle oluşmamış, doğanın içinde belirli bir zaman içerisinde ortaya çıkan ve görülmeye değer kaya, mağara, orman ve kaynak gibi yeryüzü şekilleri olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye'deki kültürel veya doğal anıtlardan bazıları aşağıda sıralanmıştır:

- Sultanahmet Meydanı, İstanbul
- Osman Gazi ve Orhan Gazi Türbeleri
- Marmaris Dağları
- Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı
- Çanakkale Truva Heykeli
- Pamukkale Travertenleri
- Nemrut Dağı Millî Parkı, Adıyaman
- Kapadokya - Göreme Tarihî Millî Parkı
- Damlataş Mağarası, Alanya
- Cennet ve Cehennem Mağaraları, Mersin
- Tortum Şelalesi, Erzurum
- Manavgat Şelalesi, Antalya
- Ölüdeniz (2006 yılında dünyanın en güzel kumsallarından biri seçilen Ölüdeniz, Muğla'nın Fethiye ilçesinde yer almaktadır.)
- Van Gölü
- Cilo Dağı, Sat Buzul Gölleri, Hakkari
- Çifte Minareli Medrese, Erzurum
- Behramkale
- Midas Anıtı
- Conk Bayırı Mehmetçik Park Kemalyeri Yazıtı
- Samsun Amazon Heykeli
- Kemer Cumhuriyet Anıtı
- Seyit Onbaşı Anıtı
- Taksim Cumhuriyet Anıtı
- Conkbayırı Anıtları
- Kuşkayası Yol Anıtı
- Eceabat Tarihe Saygı Anıtı
- Duatepe Anıtı
- Acemoğlu Şehitler Anıtı
- İlk Şehitler Anıtı
- Eflatunpınar Hitit Su Anıtı

Yukarıda belirtilenlere ek olarak Türkiye'deki önemli anıtlar şöyle de tasnif edilmektedir:

OSMANGAZİ TÜRBESİ, BURSA

CİLO DAĞLARI VE SAT BUZUL GÖLLERİ MİLLÎ PARKI, HAKKARİ

AMAZON HEYKELİ, SAMSUN

DUATEPE ANITI, POLATLI, ANKARA

15 TEMMUZ ŞEHİTLERİ ANITI, BEŞTEPE, ANKARA

EFLATUNPINAR HİTİT SU ANITI, BEYŞEHİR, KONYA

Atatürk Anıtları

- Artvin Atatürk Heykeli,
- Atatürk Heykeli (Gülhane Parkı)
- Atatürk Maskı, İzmir
- Atatürk ve Gençlik Anıtı
- Atatürk, Annesi ve Kadın Hakları Anıtı
- Atlı Atatürk Anıtı
- Marmaris Atatürk Heykeli

Askerî Anıt ve Mezarlıklar

- Hürriyet-i Ebediye Abidesi
- Çanakkale Şehitleri Anıtı
- Devlet Mezarlığı
- Edirne Balkan Şehitliği
- Edirnekapı Şehitliği
- Haydarpaşa İngiliz Mezarlığı
- Mehmetçiğe Saygı Anıtı
- Yıldıztepe Şehitliği
- Tayyare Şehitliği Anıtı

Dikilitaşlar

- Çemberlitaş Sütunu, İstanbul
- Dikilitaş ya da Theodosius Dikilitaşı, Sultanahmet Meydanı
- Gotlar Sütunu, İstanbul
- Jüstinyen Sütunu, İstanbul
- Kıztaşı, İstanbul
- Minyon Taşı, İstanbul

Türk Kurtuluş Savaşları Anıtları

- 57. Alay Şehitliği, Çanakkale
- Atatürk ve Şerife Bacı Anıtı, Kastamonu
- Büyük Utku Anıtı, Afyonkarahisar
- Cumhuriyet Ağacı
- Çanakkale Şehitleri Anıtı
- Dumlupınar Şehitliği
- Lozan Anıtı, Edirne
- Meçhul Asker Anıtı, Çanakkale
- Mehmetçiğe Saygı Anıtı, Çanakkale
- Şehit Sancaktar Mehmetçik Anıtı, Kütahya
- Mehmetçik Anıtı (Dur Yolcu Mehmetçik Anıtı)
- Taksim Cumhuriyet Anıtı, İstanbul
- Zafer Anıtı, Ankara

Anıt Mezarlar

- Anıtkabir
- Türkiye'deki kümbetler (Alemşah Kümbeti, Alâeddin Bey Kümbeti, Döner Kümbet, Halime Hatun Kümbeti vb.)
- II. Mahmud Türbesi, İstanbul
- Ayrıca Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin, Rize ve Artvin gibi birçok ilde anıtlar bulunmaktadır.

Anıt Ağaçlar

Yukarıda belirtilen anıtların yanı sıra bazı ağaçların da anıt olarak kabul edildiği bilinmektedir. Anıt ağaçlar için Çevre Şehircilik Bakanlığının sayfasında, "doğanın kendilerine bahşettiği uzun ömürlerinden ötürü geçmişi geleceğe bağlayan değeri tartışılmaz zenginliklerimizdendir. Bu ağaçların korunması hem genç beyinlerde soya bağlılık duygularını geliştirmekte hem de doğa sevgisi ve çevre bilincinin kökleşmesine aracı olmaktadır." diye ifade edilmektedir. Türkiye'de kültürel miras olarak kabul edilerek koruma altına alınan anıt ağaç sayısının, 2023 yılı itibarıyla 53 ağacın daha tescil edilmesiyle 10 bin 506'ya yükseldiği düşünülmektedir.

HATAY'IN PAYAS İLÇESİNDE SARI SELİM CAMİSİ AVLUSUNDAKİ 1356 YAŞINDAKİ ANIT AĞAÇ

Adı geçen Bakanlıktan alınan verilere göre; Zonguldak'ın Alaplı ilçesinde bulunan 4 bin 117 yaşındaki porsuk ağacı, en yaşlı anıt ağaç olup bununla birlikte sırasıyla, Antalya Kumluca'da 2 bin 329 yaşındaki sedir ağacı ikinci, Kahramanmaraş Onikişubat'ta 2 bin 282 yaşındaki doğu çınarı üçüncü, Hatay Samandağ'da 2 bin 3 yaşındaki doğu çınarı ve Konya Taşkent'teki kokulu ardıç ağacı dördüncü, Manisa Demirci'de 1832 yaşındaki doğu çınarı beşinci, Antalya Elmalı'da 1703 yaşındaki kokulu ardıç altıncı, Manisa Kırkağaç'ta 1653 yaşındaki zeytin ağacı yedinci, Muğla Yatağan'da 1503 yaşındaki zeytin ağacı sekizinci, İstanbul Sarıyer'de 1383 yaşındaki Londra çınarı dokuzuncu, Hatay'da 1353 yaşındaki zeytin ağacı da onuncu en yaşlı anıt ağaç olarak bilinmektedir.

Kazı ve Yüzey Araştırmaları Faaliyetleri

Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili Yapılacak Yüzey Araştırması, Sondaj ve Kazı Çalışmalarının Yürütülmesi Hakkında Yönerge, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili olarak yapılacak yüzey araştırması, sondaj ve kazı çalışmalarındaki usul ve esasları belirlemektedir.

ÇANAKKALE'NİN BİGA İLÇESİ KEMER KÖYÜNDE BULUNAN PARİON ANTİK KENTİ KAZI ALANI

Yukarıda bahsi geçen çalışmalar ile arkeolojik eserlerin ve kalıntıların gün yüzüne çıkarılarak ülke turizmine kazandırılması, bölgelerin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunulmasının yanı sıra değerlerin gelecek nesillere aktarılması da sağlanmaktadır. Bu bağlamda, arkeolojik eserler ve kalıntılar bakımından oldukça zengin olan Türkiye'de yürütülen kazı ve yüzey araştırma faaliyetleri Kültür ve Turizm Bakanlığının sorumluluğundadır. Türkiye'de kazı izinleri kararı Cumhurbaşkanı kararı ile Türk ya da yabancı bilim heyetlerine verilirken, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze müdürlükleri de kendi bünyelerinde kazı faaliyeti yürütebilmektedir. Bunun dışında, arkeolojik alanların tespitine yönelik olarak yerli ve yabancı heyetlere yüzey araştırma izinleri Bakanlık tarafından verilmektedir. Ayrıca doğada açık veya tahribata uğrayan kültür varlıkları ile gerçekleştirilen yatırımların arazisi içerisinde kalan tarihsel değeri olan eserlerin çıkarılması için de müze müdürlükleri aracılığıyla kurtarma kazıları düzenlenebilmektedir.

Türklere Anadolu'nun kapılarını açan Malazgirt Savaşı'nın yapıldığı alanın tespiti amacıyla yürütülen kazı çalışmalarında yaklaşık 700 metal obje bulunmuş ve 2020'de 'Malazgirt Savaş Alanının Tespiti, Tarihi ve Arkeolojik Yüzey Araştırma

Projesi' kapsamında kazı çalışması başlatılmıştır. Bu kapsamda, Malazgirt ilçesindeki kale çevresi ile belirlenen noktalarda kazı yapan 12 üniversiteden 40 akademisyen, 1071'deki savaşın yapıldığı alanı tespit etmek için çalışma yürütmüştür.

DİYARBAKIR'DA, İÇİNDE 46 MEZARIN OLDUĞU 1500 YILLIK KİLİSE KALINTISI BULUNMUŞTUR.

Yıllar içerisinde kazı faaliyetlerindeki değişimlere ilişkin istatistikler, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün internet sitesinde 2006-2023 yıllarını kapsayacak şekilde verilmiştir. Örneğin, 2006 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile Türk bilim heyetlerine verilen izinlerin sayısı 71 iken 2023 yılında bu sayı 158'ye çıkmış, yabancı bilim heyetlerine verilen kazı izinleri sayısı ise 39'dan 29'a düşmüştür.

2023 Yılında Türk Bilim Heyetlerince Gerçekleştirilen Cumhurbaşkanı/Bakanlar Kurulu Kararlı Kazı Çalışmaları

SIRA	İL	KAZI ADI	KAZI BAŞKANI	ÜNİVERSİTE
1	ADANA	TATARLI HÖYÜK	DOÇ. DR. K. SERDAR GİRGİNER	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
2	ADANA	MAGARSUS	DOÇ. DR. FATİH ERHAN	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
3	AFYONKARAHİSAR	AMORİUM	PROF. DR. ZELİHA DEMİREL GÖKALP	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
4	AKSARAY	ACEMHÖYÜK	DOÇ. DR. YALÇIN KAMIŞ	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
5	AKSARAY	AŞIKLI HÖYÜK	PROF. DR. MİHRİBAN ÖZBAŞARAN	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
6	AKSARAY	BÜYÜKDELLER	DR. ÖĞR. ÜYESİ PINAR ÇAYLI	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
7	AKSARAY	MOKİSSOS	DOÇ. DR. NİLÜFER PEKER	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
8	AMASYA	OLUZHÖYÜK	PROF. DR. ŞEVKET DÖNMEZ	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
9	AMASYA	HARŞENA KALESİ- KIZLAR SARAYI	DOÇ. DR. EMİNE DÖNMEZ	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
10	ANKARA	KÜLHÖYÜK	DOÇ. DR. DERYA YILMAZ	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
11	ANKARA	CEBİRLİ	PROF. DR. MEHMET SAĞIR	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
12	ANTALYA	MYRA-ANDRİAKE	PROF. DR. NEVZAT ÇEVİK	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
13	ANTALYA	ARYKANDA	DOÇ. DR. V. MACİT TEKİNALP	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
14	ANTALYA	KARAİN	PROF. DR. HARUN TAŞKIRAN	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
15	ANTALYA	OLYMPOS	DOÇ. DR. GÖKÇEN KURTULUŞ ÖZTAŞKIN	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
16	ANTALYA	PATARA	PROF. DR. HAVVA IŞIK	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
17	ANTALYA	SİLLYON	DOÇ. DR. MURAT TAŞKIRAN	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
18	ANTALYA	HACIMUSALAR HÖYÜK	DOÇ. DR. BÜLENT ARIKAN	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
19	ANTALYA	SİDE	PROF. DR. FERİŞTAH ALANYALI	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
20	ANTALYA	ASPENDOS	DOÇ. DR. MUSTAFA BİLGİN	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
21	ANTALYA	ALANYA KALESİ	PROF. DR. OSMAN ERAVŞAR	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
22	ANTALYA	KIZILİN	PROF. DR. METİN KARTAL	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
23	ANTALYA	PHASELİS	PROF. DR. MURAT ARSLAN	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
24	ANTALYA	SYEDRA	DOÇ. DR. H. ERTUĞ ERGÜRER	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
25	ANTALYA	PERGE	PROF. DR. SEDEF ÇOKAY KEPÇE	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
26	ANTALYA	AZİZ NİKOLAOS KİLİSESİ	DOÇ. DR. EBRU FATMA FINDIK	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
27	ARTVİN	GEVHERNİK KALESİ	DR. ÖĞR. ÜYESİ OSMAN AYTEKİN	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
28	AYDIN	MAGNESİA	DOÇ. DR. GÖRKEM KÖKDEMİR	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
29	AYDIN	ALABANDA	PROF. DR. ALİ YALÇIN TAVUKÇU	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
30	AYDIN	NYSA	PROF. DR. S. HAKAN ÖZTANER	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
31	AYDIN	TEPECİK HÖYÜK	PROF. DR. SEVİNÇ GÜNEL	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
32	AYDIN	PRİENE	PROF. DR. İ. HAKAN MERT	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
33	BALIKESİR	ANTANDROS	PROF. DR. GÜRCAN POLAT	EGE ÜNİVERSİTESİ
34	BALIKESİR	DASKYLEİON	PROF. DR. KAAN İREN	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
35	BALIKESİR	KYZİKOS	DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET TERCANLIOĞLU	BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
36	BATMAN	HASANKEYF	DOÇ. DR. ZEKAİ ERDAL	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
37	BİTLİS	KEF KALESİ	DOÇ. DR. İSMAİL COŞKUN	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
38	BİTLİS	AHLAT SELÇUKLU M. MEZ.	DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET KULAZ	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
39	BURDUR	KİBYRA	PROF. DR. ŞÜKRÜ ÖZÜDOĞRU	MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
40	BURDUR	HACILAR HÖYÜK	PROF. DR. GÜLSÜN UMURTAK	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
41	BURDUR	KREMNA	PROF. DR. AYÇA POLAT BECKS	MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
42	BURSA	İZNİK ÇİNİ FIRINLARI	DOÇ. DR. V. BELGİN DEMİRSAR ARLI	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
43	BURSA	İZNİK ROMA TİYATROSU	PROF. DR. AYGÜN EKİN MERİÇ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
44	BURSA	GÖLYAZI	PROF. DR. DERYA ŞAHİN	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
45	BURSA	PAŞALAR	DOÇ. DR. AYŞEGÜL ŞARBAK	HİTİT ÜNİVERSİTESİ
46	ÇANAKKALE	ASSOS	PROF. DR. NURETTİN ARSLAN	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
47	ÇANAKKALE	GÜLPINAR (APOLLON SMİNTHEUS)	DOÇ. DR. DAVUT KAPLAN	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
48	ÇANAKKALE	PARİON	PROF. DR. VEDAT KELEŞ	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
49	ÇANAKKALE	UĞURLU-ZEYTİNLİK HÖYÜĞÜ	PROF. DR. BURÇİN ERDOĞU	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
50	ÇANAKKALE	MAYDOS KİLİSETEPE	PROF. DR. GÖKSEL SAZCI	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
51	ÇANAKKALE	ALEXANDRİA TROAS	PROF. DR. ERHAN ÖZTEPE	ANKARA ÜNİVERSİTESİ

52	ÇANAKKALE	TROYA	PROF. DR. RÜSTEM ASLAN	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
53	ÇANAKKALE	TENEDOS	PROF. DR. TURAN TAKAOĞLU	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
54	ÇANAKKALE	İNKAYA MAĞARASI	PROF. DR. İSMAİL ÖZER	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
55	ÇANKIRI	ÇORAKYERLER FOSİL LOKALİTESİ	PROF. DR. AYLA SEVİM EROL	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
56	ÇORUM	KALEHİSAR	DOÇ. DR. MUSTAFA KEMAL ŞAHİN	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
57	ÇORUM	ORTAKÖY	DR. ÖĞR. ÜY.ÖNDER İPEK	HİTİT ÜNİVERSİTESİ
58	ÇORUM	ESKİYAPAR HÖYÜK	PROF. DR. İ. TUNÇ SİPAHİ	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
59	ÇORUM	ALACA HÖYÜK	PROF. DR. TAYFUN YILDIRIM	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
60	DENİZLİ	TRİPOLİS	PROF. DR.BAHADIR DUMAN	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
61	DENİZLİ	LAODİKEİA	PROF. DR. CELAL ŞİMŞEK	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
62	DENİZLİ	BEYCESULTAN HÖYÜĞÜ	PROF. DR. EŞREF ABAY	EGE ÜNİVERSİTESİ
63	DENİZLİ	EKŞİ HÖYÜK	DOÇ. DR. FULYA DEDEOĞLU KONAKÇI	EGE ÜNİVERSİTESİ
64	DENİZLİ	AŞAĞISEYİT HÖYÜK	DOÇ. DR. ERİM KONAKÇI	İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ
65	DENİZLİ	KALE-İ TAVAS (TABAE)	PROF. DR. MUSTAFA BEYAZIT	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
66	DİYARBAKIR	ÇAYÖNÜ TEPESİ	PROF. DR. ASLI ERİM ÖZDOĞAN	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
67	DİYARBAKIR	ZERZEVAN KALESİ	DOÇ. DR. AYTAÇ COŞKUN	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
68	DİYARBAKIR	EĞİL KALESİ	PROF. DR. VECİHİ ÖZKAYA	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
69	DİYARBAKIR	ARTUKLU SARAYI	PROF. DR. İRFAN YILDIZ	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
70	EDİRNE	ENEZ	DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLNUR KURAP	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
71	ELAZIĞ	HARPUT İÇ KALE	PROF. DR. İSMAİL AYTAÇ	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
72	ESKİŞEHİR	YAZILIKAYA /MİDAS KALE	DOÇ. DR. YUSUF POLAT	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
73	ESKİŞEHİR	ŞARHÖYÜK	DOÇ. DR. MAHMUT BİLGE BAŞTÜRK	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
74	ESKİŞEHİR	KÜLLÜOBA	DOÇ. DR. MURAT TÜRKTEKİ	BİLECİK ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ
75	ESKİŞEHİR	KARACAHİSAR KALESİ	DOÇ. DR. HASAN YILMAZYAŞAR	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
76	GAZİANTEP	ZEUGMA	PROF. DR. KUTALMIŞ GÖRKAY	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
77	GÜMÜŞHANE	SATALA	DOÇ. DR. ŞAHİN YILDIRIM	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
78	HATAY	AÇÇANA HÖYÜK	DOÇ. DR. MURAT AKAR	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
79	HATAY	ANTAKYA HİPODROM VE ÇEVRESİ	PROF. DR. HATİCE PAMİR	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
80	HATAY	ÜÇAĞIZLI MAĞARASI	PROF. DR. İSMAİL BAYKARA	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
81	ISPARTA	PİSİDİA ANTİOCHEİA	PROF. DR. MEHMET ÖZHANLI	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
82	ISPARTA	SELEUKEİA SİDERA	PROF. DR. BİLGE HÜRMÜZLÜ KORTHOLT	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
83	İSTANBUL	YOROS KALESİ VE YUŞA TEPESİ	PROF. DR. ASNU BİLBAN YALÇIN	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
84	İSTANBUL	BATHONEA	PROF. DR. ŞENGÜL AYDINGÜN	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
85	İZMİR	BAYRAKLI	PROF. DR. CUMHUR TANRIVER	EGE ÜNİVERSİTESİ
86	İZMİR	AYASULUK-ST. JEAN KİLİSESİ	DOÇ. DR.SİNAN MİMAROĞLU	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
87	İZMİR	ERYTHRAİ	DOÇ. DR. AYŞE GÜL AKALIN	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
88	İZMİR	KLAZOMENAİ	PROF. DR. YAŞAR ERSOY	YAŞAR ÜNİVERSİTESİ
89	İZMİR	LİMANTEPE	PROF. DR. VASIF ŞAHOĞLU	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
90	İZMİR	METROPOLİS	PROF. DR. SERDAR AYBEK	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
91	İZMİR	NİF DAĞI	DOÇ. DR. MÜJDE PEKER	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
92	İZMİR	SMYRNA-AGORA	PROF. DR. AKIN ERSOY	İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
93	İZMİR	YEŞİLOVA HÖYÜĞÜ	DOÇ. DR. ZAFER DERİN	EGE ÜNİVERSİTESİ
94	İZMİR	PANAZTEPE	DR. ÖĞR. ÜYESİ ÜMİT ÇAYIR	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
95	İZMİR	ULUCAK HÖYÜK	PROF. DR. ÖZLEM ÇEVİK	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
96	İZMİR	TEOS	PROF. DR. MUSA KADIOĞLU	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
97	KARABÜK	HADRİANOUPOLİS	DOÇ. DR. ERSİN ÇELİKBAŞ	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
98	KAHRAMANMARAŞ	KEÇE MAĞARASI	DOÇ. DR. İRFAN DENİZ YAMAN	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
99	KAHRAMANMARAŞ	YASSIHÖYÜK	DR. ÖĞR. ÜYESİ ELİF BAŞTÜRK	KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
100	KAHRAMANMARAŞ	DİREKLİ MAĞARASI	DOÇ. DR. CEVDET MERİH EREK	ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
101	KAHRAMANMARAŞ	DOMUZTEPE	DOÇ. DR. HALİL TEKİN	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
102	KAHRAMANMARAŞ	KARAHÖYÜK VE HAMZATEPE	DOÇ. DR. BORA UYSAL	SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
103	KARAMAN	CAN HASAN HÖYÜKLERİ (I,II,III)	DOÇ. DR. ADNAN BAYSAL	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
104	KARS	ANİ	DOÇ.DR. MUHAMMET ARSLAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
105	KASTAMONU	POMPEİPOLİS	DOÇ. DR. MEVLÜT ELİÜŞÜK	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
106	KAYSERİ	KEYKUBADİYE SARAYI	PROF. DR. ALİ BAŞ	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
107	KAYSERİ	KÜLTEPE	PROF. DR. FİKRİ KULAKOĞLU	ANKARA ÜNİVERSİTESİ

108	KIRŞEHİR	KURUTLU	PROF. DR. A. CEM ERKMAN	KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
109	KİLİS	OYLUM HÖYÜK	PROF. DR. ATİLLA ENGİN	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
110	KONYA	SAVATRA	DOÇ. DR. İLKER IŞIK	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
111	KONYA	KARAHÖYÜK	DOÇ. DR. GONCA DARDENİZ ARIKAN	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
112	KONYA	KUBAD-ABAD SARAYI	DOÇ. DR. MUHARREM ÇEKEN	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
113	KONYA	ÇATALHÖYÜK	DOÇ. DR. ALİ UMUT TÜRKCAN	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
114	KONYA	GÖKHÖYÜK	DR. ÖĞR. ÜYESİ RAMAZAN GÜNDÜZ	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
115	KÜTAHYA	AİZANOİ	PROF. DR. GÖKHAN COŞKUN	KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
116	KÜTAHYA	TAVŞANLIHÖYÜK	PROF. DR. ERKAN FİDAN	BİLECİK ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ
117	MANİSA	AİGAİ	PROF. DR. YUSUF SEZGİN	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
118	MARDİN	BONCUKLU TARLA	DOÇ. DR. ERGÜL KODAŞ	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
119	MERSİN	ANEMURİUM	PROF. DR. MEHMET TEKOCAK	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
120	MERSİN	SİLİFKE KALESİ	PROF. DR. ALİ BORAN	ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
121	MERSİN	UZUNCABURÇ (DİOCAESAREA)	PROF. DR. ÜMİT AYDINOĞLU	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
122	MERSİN	GÖZLÜKULE HÖYÜĞÜ	PROF. DR. ASLI ÖZYAR	BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ
123	MERSİN	KELENDERİS	DOÇ. DR. MAHMUT AYDIN	BATMAN ÜNİVERSİTESİ
124	MERSİN	KORYKOS KALESİ	DOÇ. DR. ŞENER YILDIRIM	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
125	MERSİN	OLBA	DOÇ. DR. YAVUZ YEĞİN	ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ
126	MUĞLA	BEÇİN KALESİ	PROF. DR. KADİR PEKTAŞ	İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
127	MUĞLA	KAUNOS	DOÇ. DR. UFUK ÇÖRTÜK	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
128	MUĞLA	STRATONİKEİA- LAGİNA	PROF. DR. BİLAL SÖĞÜT	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
129	MUĞLA	TLOS	PROF. DR. TANER KORKUT	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
130	MUĞLA	EUROMOS	DOÇ. DR. ABUZER KIZIL	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
131	MUĞLA	KNİDOS - BURGAZ - EMECİK	PROF. DR. ERTEKİN DOKSANALTI	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
132	MUĞLA	LATMOS HERAKLEİA	PROF. DR. ZELİHA GİDER BÜYÜKÖZER	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
133	MUĞLA	AMOS	DOÇ. DR. MEHMET GÜRBÜZER	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
134	MUĞLA	İASOS	PROF. DR. ASUMAN BALDIRAN	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
135	MUĞLA	ÇALTILAR HÖYÜK	PROF. DR. AYŞEGÜL AYKURT	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
136	MUĞLA	KİSSEBÜKÜ	DOÇ. DR. HATİCE ÖZYURT ÖZCAN	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
137	MUĞLA - ANTALYA	KSANTHOS - LETOON	PROF. DR. ERDOĞAN ASLAN	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
138	NEVŞEHİR	OVAÖREN	PROF. DR. S. YÜCEL ŞENYURT	ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
139	NEVŞEHİR	YENİYAYLACIK	PROF. DR. CESUR PEHLEVAN	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
140	NEVŞEHİR	SOFULAR	PROF. DR. OKŞAN BAŞOĞLU	ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
141	NİĞDE	TEPECİK / ÇİFTLİK HÖYÜK	DOÇ. DR. ERHAN BIÇAKCI	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
142	NİĞDE	TYANA	PROF. DR. OSMAN DOĞANAY	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
143	NİĞDE	SIRÇALITEPE	DOÇ. DR. SEMRA BALCI	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
144	OSMANİYE	KASTABALA	DOÇ. DR. FARİS DEMİR	KORKUT ATA ÜNİVERSTESİ
145	SAMSUN	OYMAAĞAÇ HÖYÜK	PROF. DR. RAİNER MARİA CZICHON	UŞAK ÜNİVERSİTESİ
146	SAMSUN	İKİZTEPE	DOÇ. DR. ASLIHAN BEYAZIT	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
147	SİNOP	BALATLAR KİLİSESİ	PROF. DR. GÜLGÜN KÖROĞLU	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
148	SİVAS	KAYALIPINAR	DOÇ. DR. ÇİĞDEM MANER	KOÇ ÜNİVERSİTESİ
149	ŞANLIURFA	HARRAN	PROF. DR. MEHMET ÖNAL	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
150	ŞANLIURFA	GÖBEKLİTEPE - KARAHANTEPE	PROF. DR. NECMİ KARUL	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
151	ŞANLIURFA	ŞANLIURFA KALESİ	PROF. DR. GÜLRİZ KOZBE	BATMAN ÜNİVERSİTESİ
152	TEKİRDAĞ	HERAİON TEİKHOS	PROF. DR. NEŞE ATİK	İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ
153	TEKİRDAĞ	PERİNTHOS	PROF. DR. ZEYNEP KOÇEL ERDEM	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
154	TOKAT	KOMANA	PROF. DR. DENİZ BURCU ERCİYAS	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
155	UŞAK	BLAUNDOS	PROF. DR. BİROL CAN	UŞAK ÜNİVERSİTESİ
156	VAN	ÇAVUŞTEPE KALESİ	PROF. DR. RAFET ÇAVUŞOĞLU	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
157	VAN	AYANİS KALESİ	PROF. DR. MEHMET IŞIKLI	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
158	YALOVA	ÇOBANKALE	PROF. DR. SELÇUK SEÇKİN	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

2023 Yılında Yabancı Bilim Heyetlerince Gerçekleştirilen Cumhurbaşkanı Bakanlar Kurulu Kararlı Yabancı Kazı Çalışmaları

SIRA	İL	KAZI YERİ	KAZI BAŞKANI	ÜLKESİ
1	ADANA	SİRKELİ HÖYÜK	PROF. DR. MİROSLAV NOVAK	İSVİÇRE
2	ANKARA	GORDİON	PROF. DR. CHARLES BRİAN ROSE	ABD
3	ANTALYA	ANTİOCHEİA AD CRAGUM	PROF. DR. MİCHAEL C. HOFF	ABD
4	ANTALYA	LİMYRA	DR. MARTİN SEYER	AVUSTURYA
5	AYDIN	APHRODİSİAS	PROF. DR. R. R. ROLAND SMITH	ABD
6	AYDIN	MİLET	PROF. DR. CHRİSTOF BERNS	ALMANYA
7	AYDIN	DİDYMA	PROF. DR. HELGA BUMKE	ALMANYA
8	BURDUR	SAGALASSOS	DOÇ. DR. PETER L. M. TALLOEN	BELÇİKA
9	ÇORUM	BOĞAZKÖY/HATTUŞA	PROF. DR. ANDREAS SCHACHNER	ALMANYA
10	DENİZLİ	HİERAPOLİS	PROF. DR. GRAZİA SEMERARO	İTALYA
11	GAZİANTEP	DOLİCHE/DÜLÜK	PROF. DR. MİCHAEL BLÖMER	ALMANYA
12	GAZİANTEP	KARKAMIŞ	PROF. DR. NİCOLO MARCHETTI	İTALYA
13	HATAY	TELL TAYİNAT HÖYÜK	PROF. DR. TİMOTHY P. HARRISON	KANADA
14	İZMİR	NOTİON	PROF. DR. CHRİSTOPHER JOHN RATTÉ	ABD
15	İZMİR	PERGAMON	PROF. DR. FELİX PIRSON	ALMANYA
16	İZMİR	EFES	PROF. DR. SABİNE LADSTÄTTER	AVUSTURYA
17	KIRIKKALE	BÜKLÜKALE	DR. KİMİYOSHİ MATSUMURA	JAPONYA
18	KIRŞEHİR	KALEHÖYÜK	DR. SACHİHİRO OMURA	JAPONYA
19	KIRŞEHİR	YASSI HÖYÜK	DR. MASAKO OMURA	JAPONYA
20	KONYA	BONCUKLU HÖYÜK	PROF. DR. DOUGLAS BAIRD	İNGİLTERE
21	MALATYA	ARSLANTEPE	DOÇ. DR. FRANCESCA BALOSSI RESTELLI	İTALYA
22	MANİSA	SARDİS	PROF. DR. NİCHOLAS D. CAHILL	ABD
23	MANİSA	KAYMAKÇI YERLEŞİMİ	PROF. DR. CHRİSTOPHER H.ROOSEVELT	ABD
24	MERSİN	YUMUKTEPE	PROF. DR. GİULİO PALUMBI	İTALYA
25	MUĞLA	LABRAUNDA	DOÇ. DR. OLİVİER CAN HENRY	FRANSA
26	NİĞDE	KINIK HÖYÜK	DOÇ. DR. MARİNA PUCCI	İTALYA
27	YOZGAT	KERKENES DAĞI	DOÇ. DR. SCOTT ANDREW BRANTING	ABD
28	YOZGAT	ÇADIR HÖYÜK	PROF. DR. SHARON ROSE STEADMAN	ABD
29	YOZGAT	UŞAKLI HÖYÜK	DOÇ. DR. ANACLETO D'AGOSTINO	İTALYA

2023 Yılında Kültür Bakanlığına Bağlı Müze Müdürlükleri Tarafından Gerçekleştirilen Müze Kazıları

SIRA	İL	KAZI YERİ	KAZI BAŞKANI	BİLİMSEL SORUMLU/BİLİMSEL KATILIM
1	ADANA	TEPEBAĞ HÖYÜK	ADANA MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. İRFAN TUĞCU
2	ADANA	MİSİS HÖYÜK	ADANA MÜZESİ MD.	PROF. DR. Ş. RECAİ TEKOĞLU
3	ADANA	ANAVARZA	ADANA MÜZESİ MD.	_____
4	ADIYAMAN	PERRE	ADIYAMAN MÜZESİ MD.	DR. ÖĞR. ÜYESİ KAHRAMAN YAĞIZ
5	AFYONKARAHİSAR	ÜÇ HÖYÜKLER	AFYONKARAHİSAR MÜZESİ MD.	PROF. DR. ÖZDEMİR KOÇAK
6	AFYONKARAHİSAR	KELAİNAİ APAMEİA	AFYONKARAHİSAR MÜZESİ MD.	DR. ÖĞR. ÜYESİ ÜMÜT EMRAH KURT
7	ANKARA	JULİOPOLİS NEKROPOLÜ	ANADOLU MEDENİYETLERİ MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. ALİ METİN BÜYÜKKARAKAYA
8	ANKARA	KALECİK KALESİ	ANADOLU MEDENİYETLER MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. BÜLENT İŞLER
9	ANKARA	HACITUĞRUL HÖYÜĞÜ	ANADOLU MEDENİYETLERİ MÜZESİ MD.	PROF. DR. BAHATTİN ÇELİK
10	ANKARA	ROMA TİYATROSU	ANADOLU MEDENİYETLERİ MÜZESİ MD.	DR. ÖĞR. ÜYESİ MUHAMMET GÖRÜR
11	ANTALYA	RHODİAPOLİS	ANTALYA MÜZESİ MD.	_____
12	AYDIN	MASTAURA	AYDIN MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. SEDAT AKKURNAZ
13	AYDIN	TRALLEİS	AYDIN MÜZESİ MD.	PROF. DR. MURAT ÇEKİLMEZ
14	AYDIN	KADIKALESİ	AYDIN MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. SUNA ÇAĞAPTAY
15	BALIKESİR	ANDIK MAĞARASI	BALIKESİR KUVA-Yİ MİLLİYE MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. DERYA YALÇIKLI

16	BİLECİK	GEDİKKAYA NEKROPOLÜ	BİLECİK MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. DENİZ SARI
17	BİTLİS	BİTLİS KALESİ	AHLAT MÜZESİ MD.	ARŞ.GÖR.DR.YUNUS EMRE KARASU
18	BURSA	SİNEKKAYA MAĞARASI	BURSA MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. BERKAY DİNÇER
19	BURSA	HİSARDERE NEKROPOLÜ	İZNİK MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. AYGÜN EKİN MERİÇ
20	DENİZLİ	KAYACA OMURGALI FOSİL LOKALİTESİ	DENİZLİ MÜZESİ MD.	DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET İHSAN AYTEK
21	DÜZCE	PRUSİAS AD HYPİUM	KONURALP MÜZESİ MD.	PROF. DR. MUSA KADIOĞLU
22	ERZURUM	PULUR HÖYÜK	ERZURUM MÜZESİ MD.	DR. ÖĞR. ÜYESİ RABİA AKARSU
23	HATAY	İSSOS (EPİPHANEİA)	HATAY MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. BANU ÖZDİLEK
24	ISPARTA	TYMBRİADA	ISPARTA MÜZESİ MD.	PROF. DR. FİKRET ÖZCAN
25	İZMİR	KLAROS	EFES MÜZESİ MD.	ARŞ. GÖR. ONUR ZUNAL
26	İZMİR	FOÇA	İZMİR MÜZESİ MD.	_____
27	İZMİR	FOÇA OSMANLI MEZARLIĞI	İZMİR MÜZESİ MD.	PROF. DR. KADİR PEKTAŞ
28	İZMİR	MYRİNA	İZMİR MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. YUSUF ALBAYRAK
29	KAHRAMANMARAŞ	YUSUFUN KAYASI	KAHRAMANMARAŞ MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. CEVDET MERİH EREK
30	KAHRAMANMARAŞ	GERMANİCİA	KAHRAMANMARAŞ MÜZESİ MD.	_____
31	KARAMAN	GÖKÇESEKİ, TOPRAKTEPE, VS.	KARAMAN MÜZESİ MD.	_____
32	KAYSERİ	YAMULA FOSİL LOKALİTELERİ	KAYSERİ MÜZESİ MD.	PROF. DR. PINAR GÖZLÜK KIRMIZIOĞLU
33	KIRKLARELİ	KIRKLARELİ HÖYÜK	KIRKLARELİ MÜZESİ MD.	ÖĞR. GÖR. ŞAFAK NERGİZ
34	KIRŞEHİR	HASHÖYÜK	KIRŞEHİR MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. GÜLÇİN İLGEZDİ BERTRAM
35	MARDİN	DARA	MARDİN MÜZESİ MD.	_____
36	MERSİN	ELAİUSSA-SEBASTE	MERSİN MÜZESİ MD.	DR. H. ASENA KIZILARSLANOĞLU
37	MERSİN	SOLİ-POMPEİOPOLİS	MERSİN MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. DENİZ KAPLAN
38	MERSİN	EŞEK DERESİ MAĞARASI	MERSİN MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. ÇİLER ALGÜL
39	MUĞLA	SEDİR ADASI, KEDREAİ	MUĞLA MÜZESİ MD.	PROF. DR. ADNAN DİLER
40	MUĞLA	İDYMA ANTİK KENTİ VE AKYAKA KAL.	MUĞLA MÜZESİ MD.	_____
41	NEVŞEHİR	KARAYAZI TÜMÜLÜSÜ	NEVŞEHİR MÜZESİ MD.	DR. ÖĞR. ÜYESİ HANDAN YILDIZHAN
42	NİĞDE	OBSİDYEN İŞLİKLERİ	NİĞDE MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. NURCAN KAYACAN
43	NİĞDE	BEKÇİTEPE HÖYÜĞÜ	NİĞDE MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. ABDULLAH HACAR
44	ORDU	KURUL KALESİ	ORDU MÜZESİ MD.	PROF. DR. YÜCEL ŞENYURT
45	ORDU	KONSTANTİN VE HELENA MANASTIRI	ORDU MÜZESİ MD.	DR. ÖĞR. ÜYESİ SEÇKİN EVCİM
46	SAMSUN	DOMBALAKTEPE	SAMSUN MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. ATİLLA TÜRKER
47	ŞANLIURFA	ÇAKMAKTEPE	ŞANLIURFA MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. FATMA ŞAHİN
48	ŞANLIURFA	GÜRCÜTEPE	ŞANLIURFA MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. MÜCELLA ERDALKIRAN
49	ŞANLIURFA	HARBETSUVAN	ŞANLIURFA MÜZESİ MD.	PROF. DR. YOSHİHİRO NISHIAKI
50	ŞANLIURFA	MENDİK TEPE	ŞANLIURFA MÜZESİ MD.	PROF. DR. DOUGLAS BAIRD
51	ŞANLIURFA	SAYBURÇ	ŞANLIURFA MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. EYLEM ÖZDOĞAN
52	ŞANLIURFA	SEFERTEPE	ŞANLIURFA MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. EMRE GÜLDOĞAN
53	ŞANLIURFA	SOGMATAR	ŞANLIURFA MÜZESİ MD.	ARŞ. GÖR. SÜHEYLA İREM MUTLU
54	TOKAT	NİKSAR KALESİ	TOKAT MÜZESİ MD.	DR. ÖĞR. ÜYESİ TURGAY YAZAR
55	TOKAT	ZİLE KALESİ	TOKAT MÜZESİ MD.	DR. ÖĞR. ÜYESİ MURAT TEKİN
56	TOKAT	SEBASTOPOLİS	TOKAT MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. AKIN TEMÜR
57	TRABZON	İÇKALE (YUKARI HİSAR)	TRABZON MÜZESİ MD.	PROF. DR. MEHMET YAVUZ
58	UŞAK	SEBASTE	UŞAK MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. EMRE TAŞTEMÜR
59	ZONGULDAK	ACHERON NEKROPOLÜ	KARADENİZ EREĞLİ MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. AHMET BİLİR
60	ZONGULDAK	TİOS	KARADENİZ EREĞLİ MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. ŞAHİN YILDIRIM
61	ZONGULDAK	İNÖNÜ MAĞARASI	KARADENİZ EREĞLİ MÜZESİ MD.	DOÇ. DR. HAMZA EKMEN

2023 Yılında Kültür Bakanlığına Bağlı Müze Müdürlükleri Tarafından Gerçekleştirilen Kurtarma Kazıları

SIRA	İL	KAZI YERİ	KAZI BAŞKANI
1	ADANA	KOZAN İLÇESİ, IŞIKLI MAHALLESİ	ADANA MÜZESİ MD.
2	ADANA	YUMURTALIK İLÇESİ, KARAHACILI MAHALLESİ, ALPARSLAN TÜRKEŞ CADDESİ	ADANA MÜZESİ MD.
3	ADANA	KARATAŞ İLÇESİ, TERLİKSİZ MAHALLESİ	ADANA MÜZESİ MD.
4	ADANA	SARIÇAM VE YÜREĞİR İLÇELERİ, MİSİS (YAKAPINAR) MAHALLESİ	ADANA MÜZESİ MD.

5	ADANA	ALADAĞ İLÇESİ, AKPINAR MAHALLESİ, MASİRET ANTİK YERLEŞİMİ	ADANA MÜZESİ MD.
6	ADANA	KOZAN İLÇESİ, KUYULUK MAHALLESİ	ADANA MÜZESİ MD.
7	ADIYAMAN	KAHTA İLÇESİ, KOZAĞAÇ KÖYÜ	ADIYAMAN MÜZESİ MD.
8	ADIYAMAN	MERKEZ İLÇESİ, KUYULU KÖYÜ, TURUŞ KAYA MEZARLARI	ADIYAMAN MÜZESİ MD.
9	ADIYAMAN	MERKEZ İLÇESİ, PETROL MAHALLESİNDE	ADIYAMAN MÜZESİ MD.
10	ADIYAMAN	MERKEZ İLÇESİ, BÜYÜKKIRIKLI KÖYÜ	ADIYAMAN MÜZESİ MD.
11	ADIYAMAN	BESNİ İLÇESİ, ŞAMBAYAT KÖYÜ, KABAAĞAÇ MEVKİİ	ADIYAMAN MÜZESİ MD.
12	ADIYAMAN	SAMSAT İLÇESİ, TEPEÖNÜ KAYA MEZARI	ADIYAMAN MÜZESİ MD.
13	AFYONKARAHİSAR	DİNAR İLÇESİ, İNCİRLİ MAHALLESİ, DİKİCİ YOLU MEVKİİ	AFYONKARAHİSAR MÜZESİ MD.
14	AFYONKARAHİSAR	MERKEZ İLÇESİ, SALAR KASABASI, DEVEKAYA ARKEOLOJİK YERLEŞİMİ	AFYONKARAHİSAR MÜZESİ MD.
15	AKSARAY	GÜLAĞAÇ İLÇESİ, GÜLPINAR KASABASI, BALIKLI ESKİ YERLEŞİM ALANI	AKSARAY MÜZESİ MD.
16	AMASYA	TAŞOVA İLÇESİ, ÖZBARAKLI KÖYÜ, PINARAYAĞI MEVKİİ	AMASYA MÜZESİ MD.
17	ANKARA	NALLIHAN İLÇESİ, ÇAMALAN MAHALLESİ, KUZUCULAR MEVKİİ	ANADOLU MEDENİYETLERİ MÜZESİ MD.
18	ANTALYA	KAŞ İLÇESİ, GELEMİŞ MAHALLESİ, PATARA ANTİK KENTİ	DEMRE MÜZESİ MD.
19	ANTALYA	KONYAALTI İLÇESİ, ARAPSUYU MAHALLESİ	ANTALYA MÜZESİ MD.
20	ANTALYA	DÖŞEMEALTI İLÇESİ, DÜZLERÇAMI MAHALLESİ	ANTALYA MÜZESİ MD.
21	ANTALYA	KORKUTELİ İLÇESİ, KAYABAŞ MAHALLESİ	ELMALI MÜZESİ MD.
22	ANTALYA	ELMALI İLÇESİ, BAYINDIR MAHALLESİ	ELMALI MÜZESİ MD.
23	AYDIN	DİDİM İLÇESİ, HİSAR MAHALLESİ	MİLET MÜZESİ MD.
24	AYDIN	NAZİLLİ İLÇESİ, BOZYURT MAHALLESİ	AYDIN MÜZESİ MD.
25	BALIKESİR	KARESİ İLÇESİ, PAŞAALANI MAHALLESİ	KUVA-Yİ MİLLİYE MÜZESİ MD.
26	BALIKESİR	AYVALIK İLÇESİ, SAKARYA MAHALLESİ	KUVA-Yİ MİLLİYE MÜZESİ MD.
27	BALIKESİR	ERDEK İLÇESİ, HALİTPAŞA MAHALLESİ	BANDIRMA MÜZESİ MD.
28	BARTIN	AMASRA İLÇESİ, KUM MAHALLESİ, KARAEVLER MEVKİİ	AMASRA MÜZESİ MD.
29	BARTIN	AMASRA İLÇESİ, KUM MAHALLESİ, BEDESTEN YAPISI	AMASRA MÜZESİ MD.
30	BATMAN	GERCÜŞ İLÇESİ, DORUK KÖYÜ, ARIK MEZRASI	HASANKEYF MÜZESİ MD.
31	BATMAN	BEŞİRİ İLÇESİ, AYRANCI KÖYÜ, MOR KURYAKOS MANASTIRI	BATMAN MÜZESİ MD.
32	BOLU	MERKEZ İLÇESİ, AKPINAR MAHALLESİ, STADİON KALINTISI	BOLU MÜZESİ MD.
33	BOLU	MERKEZ İLÇESİ, YUKARIÇAMLI KÖYÜ, ÖREN MEVKİİ	BOLU MÜZESİ MD.
34	BOLU	MERKEZ İLÇESİ, DEMİRCİLER MAHALLESİ, ELMADİBİ MEVKİİ	BOLU MÜZESİ MD.
35	BOLU	MERKEZ İLÇESİ, PAŞAKÖY MAHALLESİ	BOLU MÜZESİ MD.
36	BURDUR	TEFENNİ İLÇESİ, BEYKÖY KÖYÜ, KABABELEN MEVKİİ	BURDUR MÜZESİ MD.
37	BURDUR	BUCAK İLÇESİ, KOCAALİLER BELDESİ, MELLİ ÖRENYERİ	BURDUR MÜZESİ MD.
38	BURDUR	GÖLHİSAR İLÇESİ, YUSUFÇA BELDESİ, FRENGİ ALANI MEVKİİ	BURDUR MÜZESİ MD.
39	BURDUR	GÖLHİSAR İLÇESİ, ÇEŞME MAHALLESİ, KİBYRA ANTİK KENTİ	BURDUR MÜZESİ MD.
40	BURDUR	GÖLHİSAR İLÇESİ, İBECİK KÖYÜ, DİKMEN TEPESİ MEVKİİ, BOUBON ANTİK KENTİ	BURDUR MÜZESİ MD.
41	BURSA	KELES İLÇESİ, KIRANIŞIKLAR MAHALLESİ, ÇAYIRLAR MEVKİİ	BURSA MÜZESİ MD.
42	BURSA	MUDANYA İLÇESİ, HALİTPAŞA MAHALLESİL	BURSA MÜZESİ MD.
43	DENİZLİ	ÇİVRİL İLÇESİ, IŞIKLI MAHALLESİ, EUMENİA ANTİK KENTİ	DENİZLİ MÜZESİ MD.
44	DENİZLİ	MERKEZEFENDİ İLÇESİ, HALLAÇLAR MAHALLESİ	DENİZLİ MÜZESİ MD.
45	DENİZLİ	TAVAS İLÇESİ, VAKIF MAHALLESİ	DENİZLİ MÜZESİ MD.
46	EDİRNE	MERKEZ İLÇESİ, BABADEMİRTAŞ MAHALLESİ	EDİRNE MÜZESİ MD.
47	EDİRNE	SÜLOĞLU İLÇESİ, SÜLOĞLU BARAJ GÖLÜ HAVZASI	EDİRNE MÜZESİ MD.
48	EDİRNE	LALAPAŞA İLÇESİ, DEMİRKÖY KÖYÜ	EDİRNE MÜZESİ MD.
49	ELAZIĞ	MERKEZ, SALKAYA (HERSENK) KÖYÜ	ELAZIĞ MÜZESİ MD.
50	ERZURUM	HINIS İLÇESİ, PARMAKSIZ KALE HÖYÜK	ERZURUM MÜZESİ MD.
51	GAZİANTEP	İSLAHİYE İLÇESİ, YESEMEK ÖRENYERİ	GAZİANTEP MÜZESİ MD.
52	GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL İLÇESİ, SİNAN MAHALLESİ, KÖYİÇİ MEVKİİ	GAZİANTEP MÜZESİ MD.
53	GAZİANTEP	NİZİP İLÇESİ, KALEMEYDANI MAHALLESİ, RUMKALE ÖRENYERİ	GAZİANTEP MÜZESİ MD.
54	GAZİANTEP	ŞAHİNBEY İLÇESİ, SEFERPAŞA MAHALLESİ, GAZİANTEP KALESİ	GAZİANTEP MÜZESİ MD.
55	GÜMÜŞHANE	KELKİT İLÇESİ, SADAK KÖYÜ	GÜMÜŞHANE MÜZESİ MD.
56	HATAY	BELEN İLÇESİ, BAKRAS VE ŞENBÜK MAHALLELERİ	HATAY MÜZESİ MD.
57	HATAY	ANTAKYA İLÇESİ, KÜÇÜKDALYAN MAHALLESİ	HATAY MÜZESİ MD.
58	HATAY	DEFNE İLÇESİ, NAHIRLI MAHALLESİ, ST. SYMEON STYLİTE MANASTIRI	HATAY MÜZESİ MD.
59	HATAY	ANTAKYA İLÇESİ, 4. MINTIKA ŞEYHALİ MAHALLESİ	HATAY MÜZESİ MD.
60	HATAY	REYHANLI İLÇESİ, ALGANE MAHALLESİ, BÜYÜK ALGANE HÖYÜK	HATAY MÜZESİ MD.

61	HATAY	ANTAKYA İLÇESİ, KURUYER MAHALLESİ, ST. PİERRE KİLİSESİ	HATAY MÜZESİ MD.
62	İZMİR	URLA İLÇESİ, ATATÜRK MAHALLESİ, 4902 ADA, 4 PARSEL	İZMİR ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
63	İZMİR	FOÇA İLÇESİ, ATATÜRK MAHALLESİ, AKKAYA MEVKİİ	İZMİR ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
64	İZMİR	ALİAĞA İLÇESİ, SİTELER MAHALLESİ	İZMİR ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
65	İZMİR	ÖDEMİŞ İLÇESİ, BİRGİ MAHALLESİ, BİRGİ KALESİ SURLARI	ÖDEMİŞ MÜZESİ MD.
66	İZMİR	ÖDEMİŞ İLÇESİ, OVACIK MAHALLESİ	ÖDEMİŞ MÜZESİ MD.
67	İZMİR	URLA İLÇESİ ATATÜRK MAHALLESİ, 4848 ADA, 16 PARSEL	İZMİR ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
68	İZMİR	URLA İLÇESİ, ATATÜRK MAHALLESİ, 4908 ADA, 8 PARSEL	İZMİR ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
69	İZMİR	URLA İLÇESİ, ATATÜRK MAHALLESİ, 4896 ADA, 10 PARSEL	İZMİR ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
70	İZMİR	MENDERES İLÇESİ, AHMETBEYLİ MAHALLESİ, DEMİRYOLU MEVKİİ	EFES MÜZESİ MD.
71	İZMİR	SELÇUK İLÇESİ ATATÜRK MAHALLESİ	EFES MÜZESİ MD.
72	İZMİR	URLA İLÇESİ, ATATÜRK MAHALLESİ, 4885 ADA, 21 PARSEL	İZMİR ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
73	İZMİR	URLA İLÇESİ, ATATÜRK MAHALLESİ, 4902 ADA, 3 PARSEL	İZMİR ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
74	İZMİR	URLA İLÇESİ, ATATÜRK MAHALLESİ, 4965 ADA, 8 PARSEL	İZMİR ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
75	KAHRAMANMARAŞ	PAZARCIK İLÇESİ, YUKARI PAZARCIK MEVKİİ, KIRKMAĞARALAR	KAHRAMANMARAŞ MÜZESİ MD.
76	KAHRAMANMARAŞ	AFŞİN İLÇESİ, EFSUSTURAN MAHALLESİ	ELBİSTAN ŞEHİR MÜZESİ MD.
77	KARABÜK	OVACIK İLÇESİ, ABDULLAR KÖYÜ	KASTAMONU MÜZESİ MD.
78	KARAMAN	MERKEZ İLÇESİ, ORTAOBA VE SÜLEYMANHACI KÖYLERİ, PINARBAŞI	KARAMAN MÜZESİ MD.
79	KASTAMONU	CİDE İLÇESİ ŞENKÖY KÖYÜ	KASTAMONU MÜZESİ MD.
80	KASTAMONU	ARAÇ İLÇESİ, SÜMENLER KÖYÜ	KASTAMONU MÜZESİ MD.
81	KAYSERİ	BÜNYAN İLÇESİ, KOYUNABDAL-YEŞİL MAHALLESİ, KARADERVİŞ MEVKİİ	KAYSERİ MÜZESİMD.
82	KAYSERİ	İNCESU İLÇESİ, ÖRENŞEHİR MAHALLESİ, KÖYİÇİ MEVKİİ	KAYSERİ MÜZESİ MD.
83	KOCAELİ	İZMİT İLÇESİ, ÇUKURBAĞ MAHALLESİ	KOCAELİ MÜZESİ MD.
84	KOCAELİ	İZMİT İLÇESİ, CEDİT MAHALLESİ	KOCAELİ MÜZESİ MD.
85	KONYA	AKŞEHİR İLÇESİ, YARENLER MAHALLESİ	AKŞEHİR MÜZESİ MD.
86	KONYA	MERAM İLÇESİ, ŞÜKRAN MAHALLESİ,	KONYA MÜZESİ MD.
87	KÜTAHYA	MERKEZ İLÇESİ, ALİPAŞA MAHALLESİ	KÜTAHYA MÜZESİ MD.
88	KÜTAHYA	MERKEZ İLÇESİ, ALAYUNT MAHALLESİ, AKBEL MEVKİİ	KÜTAHYA MÜZESİ MD.
89	KÜTAHYA	ALTINTAŞ İLÇESİ, ALINCIK KÖYÜ	KÜTAHYA MÜZESİ MD.
90	KÜTAHYA	PAZARLAR İLÇESİ, ORHANLAR KÖYÜ, KARAMAN MEVKİİ	KÜTAHYA MÜZESİ MD.
91	MANİSA	ALAŞEHİR İLÇESİ, ESENTEPE MAHALLESİ, PHİLEDELPHİA	MANİSA MÜZESİ MD.
92	MARDİN	NUSAYBİN İLÇESİ, KIŞLA MAHALLESİ, NUSAYBİN NEKROPOL ALANI	MARDİN MÜZESİ MD.
93	MARDİN	KIZILTEPE İLÇESİ, BÜYÜKBOĞAZİYE KÖYÜ, BÜYÜKBOĞAZİYE HÖYÜĞÜ	MARDİN MÜZESİ MD.
94	MARDİN	KIZILTEPE İLÇESİ, ULUKÖY MAHALLESİ, ULUKÖY MAĞARASI	MARDİN MÜZESİ MD.
95	MARDİN	KIZILTEPE İLÇESİ, UZUNKAYA MAHALLESİ, KELA HANMA	MARDİN MÜZESİ MD.
96	MERSİN	MEZİTLİ İLÇESİ, MEZİTLİ MAHALLESİ, MİLLİ EGEMENLİK CADDESİ	MERSİN MÜZESİ MD.
97	MERSİN	GÜLNAR İLÇESİ, HÜRRİYET MAHALLESİ	SİLİFKE MÜZESİ MD.
98	MERSİN	GÜLNAR İLÇESİ, HÜRRİYET MAHALLESİ	SİLİFKE MÜZESİ MD.
99	MERSİN	TARSUS İLÇESİ, CAMİNUR MAHALLESİ	TARSUS MÜZESİ MD.
100	MERSİN	TARSUS İLÇESİ, ATATÜRK MAHALLESİ(KALBURCU)	TARSUS MÜZESİ MD.
101	MERSİN	SİLİFKE İLÇESİ, SARAY MAHALLESİ, ATATÜRK EVİ VE ETNOGRAFYA MÜZ.	SİLİFKE MÜZESİ MD.
102	MERSİN	ERDEMLİ İLÇESİ, KUMKAYA MAHALLESİ, TIRTAR MEVKİİ, AKKALE	MERSİN MÜZESİ MD.
103	MUĞLA	BODRUM İLÇESİ, ORTAKENT MAHALLESİ, ÇAKMAKLI MEVKİİ	BODRUM SUALTI ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
104	MUĞLA	URLA İLÇESİ, ELMALI MAHALLESİ, ELMALI KALESİ	MUĞLA MÜZESİ MD.
105	MUĞLA	MENTEŞE İLÇESİ, ÖZLÜCE MAHALLESİ, KAKLICA TEPE FOSİL YATAKLARI	MUĞLA MÜZESİ MD.
106	MUĞLA	KAVAKLIDERE İLÇESİ, DEREBAĞ MAHALLESİ, HYLLARİMA ANTİK KENTİ	MUĞLA MÜZESİ MD.
107	MUĞLA	YATAĞAN İLÇESİ, BOZÜYÜK MAHALLESİ, BOZÜYÜK HAN YERİ CAMİİ	MUĞLA MÜZESİ MD.
108	MUĞLA	DALAMAN İLÇESİ, ŞEREFLER MAHALLESİ, KALYNDA ANTİK KENTİ	FETHİYE MÜZESİ MD.
109	MUĞLA	BODRUM İLÇESİ, GÖL MAHALLESİ	BODRUM SUALTI ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
110	MUĞLA	MENTEŞE İLÇESİ, AKBÜK MAHALLESİ, HAYITLI MEVKİİ, PLADASA	MUĞLA MÜZESİ MD.
111	MUĞLA	MENTEŞE İLÇESİ, MASA DAĞI, ASAR TEPE MEVKİİ, MOBOLLA KALESİ	MUĞLA MÜZESİ MD.
112	MUĞLA	ULA VE MENTEŞE İLÇELERİ, THERA ANTİK KENTİ	MUĞLA MÜZESİ MD.
113	MUĞLA	MARMARİS İLÇESİ, ORHANİYE MAHALLESİ, KAYABAŞI MAĞARASI	MARMARİS MÜZESİ MD.
114	MUĞLA	MİLAS İLÇESİ, ÇAMLIBELEN MAHALLESİ, SİNURİ KUTSAL ALANI	MİLAS MÜZESİ MD.
115	MUĞLA	DATÇA İLÇESİ, YAZI MAHALLESİ, İSKANDİL MEVKİİ, KNİDOS ANTİK KENTİ	MARMARİS MÜZESİ MD.
116	MUĞLA	MARMARİS İLÇESİ, BELDİBİ MAHALLESİ, PHYSKOS ANTİK KENTİ	MARMARİS MÜZESİ MD.

117	MUĞLA	BODRUM İLÇESİ,TURGUTREİS MAHALLESİ, MANDIRA MEVKİİ	BODRUM SUALTI ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.
118	MUĞLA	MİLAS İLÇESİ, MUTLUCA MAHALLESİ	MİLAS MÜZESİ MD.
119	MUĞLA	FETHİYE İLÇESİ, ÜZÜMLÜ MAHALLESİ, KADYANDA ANTİK KENTİ	FETHİYE MÜZESİ MÜDÜRÜ
120	MUĞLA	FETHİYE İLÇESİ, CUMHURİYET MAHALLESİ, FETHİYE KALESİ	FETHİYE MÜZESİ MÜDÜRÜ
121	MUĞLA	MARMARİS İLÇESİ, TAŞLICA MAHALLESİ, PHOENİX ANTİK KENTİ	MARMARİS MÜZESİ MD.
122	MUĞLA	MARMARİS İLÇESİ, HİSARÖNÜ MAHALLESİ, KASTABOS ANTİK KENTİ	MARMARİS MÜZESİ MD.
123	NEVŞEHİR	MERKEZ İLÇESİ, GÖREME BELDESİ, GÖREME ÖREN YERİ İLE TOKALI KİLİSE	NEVŞEHİR MÜZESİ MD.
124	NEVŞEHİR	ÜRGÜP İLÇESİ, ŞAHİNEFENDİ KÖYÜ, ÖRENCİK MEVKİİ, SOBESOS ANTİK KENTİ	ÜRGÜP MÜZESİ MD.
125	SAMSUN	İLKADIM İLÇESİ, KALKANCA MAHALLESİ	SAMSUN MÜZESİ MD.
126	SAMSUN	İLKADIM İLÇESİ, KALKANCA MAHALLESİ	SAMSUN MÜZESİ MD.
127	SİNOP	MERKEZ İLÇESİ, KORUCUK KÖYÜ	SİNOP MÜZESİ MD.
128	ŞIRNAK	CİZRE İLÇESİ, BOZALAN KÖYÜ, HİSARKALE MEVKİİ	MARDİN MÜZESİ MD.
129	TOKAT	MERKEZ İLÇESİ, SUİÇMEZ MAHALLESİ	TOKAT MÜZESİ MD.
130	VAN	TUŞBA İLÇESİ, ALAKÖY MAHALLESİ, ALAKÖY (GARİBİNTEPE) KALESİ	VAN MÜZESİ MD.
131	VAN	ERCİŞ İLÇESİ, AŞAĞI IŞIKLI MAHALLESİ, ZERNEKİ TEPE ANTİK KENTİ	VAN MÜZESİ MD.
132	VAN	ÇATAK İLÇESİ, UZUNTEKNE KÖYÜ, İÇİMLİ MEZRASI, KANİYABEKAN NEKROPOLÜ	VAN MÜZESİ MD.
133	VAN	MERKEZ İLÇESİ,(KASIMOĞLU GÜLSÜMLER YOLALTI MEVKİİ) HÖYÜĞÜ	VAN MÜZESİ MD.
134	VAN	EDREMİT İLÇESİ, ŞABANİYE MAHALLESİ	VAN MÜZESİ MD.
135	VAN	MURADİYE İLÇESİ, ULUŞAR MAHALLESİ, KÖRZÜT KALESİ	VAN MÜZESİ MD.
136	VAN	GÜRPINAR İLÇESİ, OTBİÇER MAHALLESİ, İREMİR HÖYÜK	VAN MÜZESİ MD.
137	YALOVA	ALTINOVA İLÇESİ, TAVŞANLI BELDESİ, DİPGÖLCÜK MEVKİİ	YALOVA MÜZESİ MD.
138	YALOVA	TERMAL İLÇESİ, AKKÖY MAHALLESİ	YALOVA MÜZESİ MD.
139	YOZGAT	SARIKAYA İLÇESİ, KAPLICA MAHALLESİ, SARIKAYA ROMA HAMAMI	YOZGAT MÜZESİ MD.
140	YOZGAT	MERKEZ İLÇESİ, TOPAÇ KÖYÜ, MAHMATLI MEVKİİ	YOZGAT MÜZESİ MD.
141	ZONGULDAK	ÇAYCUMA İLÇESİ, FİLYOS BELDESİ, RADAR TEPE NEKROPOL ALANI	KARADENİZ EREĞLİ MÜZESİ MD.
142	ZONGULDAK	ÇAYCUMA İLÇESİ, FİLYOS BELDESİ, ÖTEYÜZ MAHALLESİ	KARADENİZ EREĞLİ MÜZESİ MD.

2023 Yılında Yabancı Bilim Heyetlerince Gerçekleştirilen Yüzey Araştırmaları

SIRA	ARAŞTIRMA BAŞKANI	ARAŞTIRMA KONUSU	UYRUĞU	ARAŞTIRMA YERİ
1	PROF. DR. OLİVİER CAN HENRY	LABRAUNDA ANTİK KENTİ VE ÇEVRESİ YÜZEY ARAŞTIRMASI	FRANSA	MUĞLA, MİLAS
2	DR. IŞIL RABİA IŞIKLIKAYA-LAUBSCHER	LYRBE/SELEUKEİA ANTİK KENTİ ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMASI	ALMANYA	ANTALYA, MANAVGAT
3	DR. ASİL YAMAN	PHOENİX ANTİK KENTİ VE ÇEVRESİ YÜZEY ARAŞTIRMASI	ABD	MUĞLA, MARMARİS
4	PROF. DR. FELİX PIRSON	PERGAMON ANTİK KENTİ ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMASI	ALMANYA	İZMİR, BERGAMA, KINIK
5	DR. BİRGÜL ÖĞÜT	ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMASI	ALMANYA	GAZİANTEP, ŞEHİTKAMİL

2023 Yılında Türk Bilim Heyetlerince Gerçekleştirilen Yüzey Araştırmaları

SIRA	ARAŞTIRMA BAŞKANI	ARAŞTIRMA KONUSU	ARAŞTIRMA YERİ
1	DOÇ. DR. ATAKAN AKÇAY	MELET IRMAĞI HAVZASI ARKEOLOJİK	ORDU İLİ, MESUDİYE, GÖLKÖY, ULUBEY, KABADÜZ, GÜLYALI (PİRAZİZ) ALTINORDU İLÇELERİ
2	DOÇ. DR. HÜLYA ÇALIŞKAN AKGÜL	PROTOHİSTORİK DÖNEM (KALKOLİTİK VE TUNÇ ÇAĞLARI)	TRABZON İLİ VE İLÇELERİ
3	DOÇ. DR. BELGİN AKSOY	HAVUZKÖY VE ÇEVRESİ	SİVAS İLİ, KANGAL İLÇESİ
4	DR. ÖĞR. ÜYESİ UMUT ALMAÇ	AYATEKLA (MERYEMLİK) ÖREN YERİ SU SİSTEMLERİ	MERSİN İLİ, SİLİFKE İLÇESİ
5	DR. ÖĞR. ÜYESİ GÖKNİL ARDA	ARDAHAN-KUR NEHRİ HAVZASINDAKİ MAĞARALAR VE KAYA YERLEŞİMLERİ	ARDAHAN İLİ VE İLÇELERİ
6	PROF. DR. NURETTİN ARSLAN	ASSOS ÖREN YERİ KIRSAL ALANI VE KOMŞU POLİSLER	ÇANAKKALE İLİ, AYVACIK İLÇESİ
7	DOÇ. DR. ERKAN ATAK	OSMANLI DÖNEMİ	KOCAELİ İLİ, İZMİT İLÇESİ
8	DR. ÖĞR. ÜYESİ YAVUZ AYDIN	PALEOLİTİK ÇAĞ	AFYONKARAHİSAR İLİ, İHSAMİYE, İSCEHİSAR, ÇOBANLAR,ÇAY, BOLVADİN, BAYAT, SULTANDAĞI, EMİRDAĞ İLÇELERİ
9	PROF. DR. ANAR AZİZSOY	TÜRK İSLAM DÖNEMİ	KASTAMONU İLİ, ARAÇ, DEVRAKANİ, SEYDİLER, AĞLI, KÜRE, İNEBOLU İLÇELERİ
10	PROF. DR. ABDULLAH BAKIR	TÜRKİYE SELÇUKLU VE BEYLİKLER DÖNEMİ	ISPARTA İLİ, ULUBORLU İLÇESİ

11	DR. ÖĞR. ÜYESİ MERAL BAŞARAN	ÇANAKKALE BOĞAZI TUNÇ ÇAĞI LİMANLARI	ÇANAKKALE İLİ, MERKEZ, ECEABAT, GELİBOLU, LAPSEKİ İLÇELERİ
12	DR. ÖĞR. ÜYESİ NURETTİN BATARAY	PREHİSTORİK DÖNEM	ÇANAKKALE İLİ, BAYRAMİÇ, EZİNE, AYVACIK İLÇELERİ
13	DR. ÖĞR. ÜYESİ İSMAİL BAYTAK	SYNNADA VE ÇEVRESİ	AFYONKARAHİSAR İLİ, ŞUHUT İLÇESİ
14	PROF. DR. İSMAİL BAYKARA	PLEİSTOSEN DÖNEM	GAZİANTEP İLİ VE İLÇELERİ
15	PROF. DR. RALF HEİNRİCH BECKS	ŞEREF HÖYÜK/KOMAMA YERLEŞİMİ VE ÇEVRESİ	BURDUR İLİ, BUCAK İLÇESİ
16	PROF. DR. MUSTAFA BEYAZIT	OSMANLI DÖNEMİ MEZAR TAŞLARI	DENİZLİ İLİ VE İLÇELERİ
17	DOÇ. DR. MUSTAFA BİLGİN	ASPENDOS ANTİK KENTİ VE TERRİTORYUMU	ANTALYA İLİ, SERİK İLÇESİ
18	DOÇ. DR. HANDE BULUT	ÇANAKKALE-BALIKESİR KIYI ŞERİDİ PALEOLİTİK ÇAĞ	ÇANAKKALE-BALIKESİR İLLERİ
19	DOÇ. DR. TOLGA BOZKURT	ORTAÇAĞDAN GÜNÜMÜZE ANKARA İLİ KUZEYBATI İLÇELERİ	ANKARA İLİ, ALTINDAĞ, KEÇİÖREN, SİNCAN, AYAŞ, GÜDÜL, BEYPAZARI, NALLIHAN İLÇELERİ
20	PROF. DR. RAFET ÇAVUŞOĞLU	ARKEOLOJİK	VAN İLİ, GÜRPINAR İLÇESİ
21	DOÇ. DR. FATMA BAĞDATLI ÇAM	ARKEOLOJİK	BARTIN İLİ VE İLÇELERİ
22	PROF. DR. MURAT ÇEKİLMEZ	ALİNDA ANTİK KENTİ VE ÇEVRESİ ARKEOLOJİK	AYDIN İLİ, KARPUZLU İLÇESİ
23	DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET VEFA ÇOBANOĞLU	TÜRK DÖNEMİ	BURSA İLİ, İZNİK İLÇESİ
24	DOÇ. DR. ALİ ÇİFÇİ	BRONZ VE DEMİR ÇAĞLARI	KAHRAMANMARAŞ İLİ, ELBİSTAN, GÖKSUN, AFŞİN , EKİNÖZÜ İLÇELERİ
25	PROF. DR. ÇİLER ÇİLİNGİROĞLU	KARABURUN ARKEOLOJİK	İZMİR İLİ, KARABURUN İLÇESİ
26	DR. ÖĞR. Ü. H. CEYLAN ÖZTÜRKER DEMİR	ORTAÇAĞDAN CUMHURİYET DÖNEMİNE KADAR BİTLİS İLİ	BİTLİS İLİ VE İLÇELERİ
27	DOÇ. DR. FARİS DEMİR	AİGEAİ ANTİK KENTİ VE TERRİTORYUMU	ADANA İLİ, YUMURTALIK İLÇESİ
28	DR. ÖĞR. ÜYESİ FADİME IŞIL DEMİRTAŞ	TARİH ÖNCESİ (KALKOLİTİK DÖNEM BULUNTULARI)	AKSARAY İLİ VE İLÇELERİ
29	DR. ÖĞR. ÜYESİ VOLKAN DEMİRCİLER	BOZBURUN YARIMADASINDA ERKEN DEMİR ÇAĞINDAN GEÇ ANTİKİTEYE YERLEŞİM SİSTEMLERİ VE TARIMSAL ORG.	MUĞLA İLİ, MARMARİS İLÇESİ
30	DR. ÖĞR. ÜYESİ TİMUR DEMİR	GERÇİN HÖYÜK ARKEOLOJİK	GAZİANTEP İLİ, İSLAHİYE İLÇESİ
31	PROF. DR. ERTEKİN DOKSANALTI	DATÇA-KNİDOS HİNTERLANDI	MUĞLA İLİ, DATÇA İLÇESİ
32	DOÇ. DR. BERKAY DİNÇER	PALEOLİTİK ÇAĞ	AFYONKARAHİSAR İLİ, MERKEZ, SİNANPAŞA, ŞUHUT, HOCALAR, SANDIKLI, KIZILÖREN, DİNAR, EVCİLER, DAZKIRI, BASMAKÇI İLÇELERİ
33	DOÇ. DR. ERAY DÖKÜ	SALDA-YEŞİLOVA	BURDUR İLİ, YEŞİLOVA İLÇESİ
34	DOÇ. DR. MESUT DÜNDAR	ORTAÇAĞDAN GÜNÜMÜZE BALIKESİR İLİ VE İLÇELERİ	BALIKESİR İLİ VE İLÇELERİ
35	DOÇ. DR. AYDIN ERÖN	KUŞADASI İLÇESİ VE SAMSUN (MYKALE) DAĞI ARKEOLOJİK	AYDIN İLİ, KUŞADASI İLÇESİ
36	DOÇ. DR. HÜSEYİN E RPEHLİVAN	ARKEOLOJİK	BİLECİK İLİ, OSMANELİ, GÖLPAZARI, YENİPAZAR, MERKEZ, SÖĞÜT, İNHİSAR, PAZARYERİ, BOZÜYÜK
37	DR. ÖĞR. ÜYESİ ZERRİN ERDİNÇ	SYNAUS VE ANKYRA SİDERA ARKEOLOJİK	KÜTAYHA İLİ, SİMAV İLÇESİ
38	PROF. DR. ERKAN FİDAN	TARİH ÖNCESİ DÖNEM	ESKİŞEHİR, KÜTAHYA İLLERİ VE İLÇELERİ
39	DR. ÖĞR. ÜYESİ ŞENGÜL DİLEK FUL	ARKEOLOJİK	TOKAT İLİ, ZİLE, TURHAL İLÇELERİ
40	DOÇ. DR. BÜLENT GENÇ	ARKEOLOJİK	MARDİN İLİ, DERİK, MAZIDAĞI, SAVUR İLÇELERİ
41	DR. ÖĞR. ÜYESİ OKTAY GÜNDOĞDU	TÜRK-İSLAM DÖNEMİ	ÇORUM İLİ VE İLÇELERİ
42	DOÇ. DR. MEHMET GÜRBÜZER	AMOS ANTİK KENTİ VE ÇEVRESİ	MUĞLA İLİ, MARMARİS İLÇESİ
43	DOÇ. DR. ÇİĞDEM GENÇLER GÜRAY	KLASİK, ROMA VE BİZANS DÖNEMLERİ	ANKARA İLİ, KALECİK, AKYURT, ÇUBUK, KAHRAMANKAZAN İLÇELERİ
44	PROF. DR. EYLEM GÜZEL	BOZDAĞ YAYLALARINDA AYDINOĞULLARI VE OSMANLI DÖN.	İZMİR İLİ, ÖDEMİŞ İLÇESİ
45	ÖĞR. GÖR. DR. ALPER GÖLBAŞ	ARKEOLOJİK	MALATYA İLİ, ARAPGİR İLÇESİ
46	DR. ÖĞR. ÜYESİ MUHAMMET GÖRÜR	ARKEOLOJİK	ANKARA İLİ, BALA, ELMADAĞ, EVREN, GÖLBAŞI, HAYMANA, POLATLI, ŞEREFLİKOÇHİSAR İLÇELERİ
47	DR. AYŞE HENRY	KOZKALESİ MİMARİ BELGELEME VE	HATAY İLİ, ALTINÖZÜ İLÇESİ
48	DOÇ. DR. İLKER IŞIK	BOZDAĞ MİLLÎ PARKI DOĞU VE KUZEY KESİMİ	KONYA İLİ, ALTINEKİN, KARATAY İLÇELERİ
49	DOÇ. DR. BÜLENT İŞLER	BİZANS YERLEŞİMLERİ	ANTALYA İLİ, DEMRE İLÇESİ
50	DOÇ. DR. DENİZ KAPLAN	ARKEOLOJİK	MERSİN İLİ, TARSUS İLÇESİ
51	DOÇ. DR. ERGÜN KARACA	YERLEŞİM ARKEOLOJİSİ	EDİRNE İLİ, MERKEZ, LALAPAŞA, SÜLOĞLU, HAVSA
52	DR. ÖĞR. ÜYESİ GÖKHAN KALMIŞ	ESKİÇAĞ TARİHİ	AĞRI İLİ, PATNOS İLÇESİ
53	DOÇ. DR. GİZEM KARTAL	TARİH ÖNCESİ DÖNEM	ANKARA İLİ VE İLÇELERİ
54	PROF. DR. METİN KARTAL	TARİH ÖNCESİ DÖNEM	ESKİŞEHİR İLİ VE İLÇELERİ
55	DR. ÖĞR. ÜYESİ MURAT KARAKOÇ	PREHİSTORİK	KARAMAN İLİ VE İLÇELERİ
56	PROF. DR. BİLLUR TEKKÖK KARAÖZ	KERAMOS ANTİK KENTİ	MUĞLA İLİ, MİLAS İLÇESİ
57	ARAŞ. GÖR. DR. ENES KAVALÇALAN	TÜRK-İSLAM DÖNEMİ MEZAR ANITLARI VE MEZAR TAŞLARI	NEVŞEHİR İLİ, ÜRGÜP, ACIGÖL, DERİNKUYU, GÜLŞEHİR, AVANOS, HACI BEKTAŞ VE KOZAKLI
58	DR. ÖĞR. ÜYESİ ORKUN HAMZA KAYCİ	ORTA TOROSLAR TARİH ÖNCESİ DÖNEM	MERSİN İLİ, TARSUS, ÇAMLIYAYLA, TOROSLAR, AKDENİZ, YENİŞEHİR, MEZİTLİ, ERDEMLİ, SİLİFKE
59	DOÇ. DR. SALİH KAYMAKÇI	KALKOLİTİK-HELLENİSTİK DÖNEM ARKEOLOJİK	GİRESUN İLİ VE İLÇELERİ İLE GİRESUN ADASI
60	PROF. DR. BÜLENT NURİ KILAVUZ	TÜRK-İSLAM DÖNEMİ	AYDIN İLİ, NAZİLLİ İLÇESİ

61	DR. ÖZLEM ÇAKAR KILIÇ	ORTA PORSUK HAVZASI TUNÇ ÇAĞLARI VE ÖNCESİ DÖNEM	ESKİŞEHİR İLİ, ALPU, BEYLİKOVA, TEPEBAŞI, ODUNPAZARI, MAHMUDİYE, MİHALIÇÇIK, İNÖNÜ
62	DR. ÖĞR. Ü. H. ASENA KIZILARSLANOĞLU	ARKEOLOJİK (MÖ. 1.BİN- MS. 10.YÜZYIL)	KASTAMONU İLİ, İNEBOLU, BOZKURT, ABANA
63	PROF. DR. İSA KIZGUT	TELMESSOS	MUĞLA İLİ, FETHİYE İLÇESİ
64	DOÇ. DR. ERGÜL KODAŞ	PLEİSTOSEN VE ERKEN HOLOSEN DÖNEM ARKEOLOJİK	MARDİN İLİ, ARTUKLU, KIZILTEPE, YEŞİLLİ, NUSAYBİN
65	DOÇ. DR. BİLGE YILMAZ KOLANCI	ATTOUDA VE ÇEVRESİ	DENİZLİ İLİ, SARAYKÖY İLÇESİ
66	DR. ÖĞR. ÜYESİ TAHSİN KORKUT	(TUR ABDİN BÖLGESİ) ORTAÇAĞ DÖNEMİ KÜLTÜR VARLIKLARI	MARDİN, BATMAN İLLERİ VE İLÇELERİ
67	DR. ÖĞR. ÜYESİ OLCAY ZENGİN KOŞAN	DEMİR ÇAĞ VE ÖNCESİ	SİVAS İLİ, ULAŞ İLÇESİ
68	PROF. DR. GÜLRİZ KOZBE	ARKEOLOJİK	ŞIRNAK İLİ, CİZRE, SİLOPİ, İDİL İLÇELERİ
69	PROF. DR. REYHAN KÖRPE	GRANİKOS SAVAŞ ALANI	ÇANAKKALE İLİ, BİGA İLÇESİ
70	DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLNUR KURAP	ARKEOLOJİK	EDİRNE İLİ, ENEZ İLÇESİ
71	DR. ÖĞR. ÜYESİ ÜMÜT EMRAH KURT	KELAİNAİ-APAMEİA ANTİK KENTİ VE ÇEVRESİ	AFYONKARAHİSAR İLİ, DİNAR İLÇESİ
72	DOÇ. DR. ESRA KAÇMAZ LEVENT	DEMİR ÇAĞI YERLEŞİMLERİ ARKEOLOJİK	BATMAN İLİ, KOZLUK, SASON İLÇELERİ
73	DOÇ. DR. SAVAŞ MARAŞLI	NEVŞEHİR VE AKSARAY BEZİRHANELERİ	NEVŞEHİR, AKSARAY İLLERİ VE İLÇELERİ
74	DR. ÖĞR. ÜYESİ BETÜL FINDIK MAYDA	PALEOLİTİK ÇAĞ	BURDUR İLİ VE İLÇELERİ
75	DR. ÖĞR. ÜYESİ İLKER METE MİMİROĞLU	KARADAĞ BİNBİRKİLİSE DOĞU ROMA DÖNEMİ DİNÎ MİMARİSİ	KARAMAN İLİ, MERKEZ İLÇE
76	DOÇ. DR. AHMET MÖREL	ADADA ANTİK KENTİ	ISPARTA İLİ, SÜTÇÜLER İLÇESİ
77	PROF. DR. MEHMET ÖNAL	HARRAN OVASI	ŞANLIURFA İLİ, HARRAN, AKÇAKALE, EYYUBİYE, HALİLİYE İLÇELERİ
78	ARŞ. GÖR. DR. MEHMET OZAN ÖZBUDAK	TARİH ÖNCESİ DÖNEM YÜZEY ARAŞTIRMALARI	ÇORUM İLİ, MERKEZ, ALACA İLÇELERİ
79	PROF. DR. MEHMET ÖZHANLI	ARKEOLOJİK	ISPARTA İLİ, YALVAÇ, GELENDOST, ŞARKİKARAAĞAÇ
80	DR. ÖĞR. ÜYESİ SİNAN PAKSOY	ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMASI (KLASİK ÇAĞ- ROMA DÖNEMİ)	AMASYA İLİ VE İLÇELERİ
81	ARŞ. GÖR. DR. UMUT PARLITI	3. BİN YIL MERKEZLERİNİN (KURA-ARAS) YERLEŞİM ARKEOLOJİSİ	ERZURUM İLİ, HINIS İLÇESİ
82	DOÇ. DR. OKAY PEKŞEN	ARKEOLOJİK	RİZE İLİ, İKİZDERE, ÇAMLIHEMŞİN, HEMŞİN İLÇELERİ
83	DOÇ. DR. RAHŞAN T AMSÜ POLAT	ARKEOLOJİK	ESKİŞEHİR İLİ, SEYİTGAZİ, HAN İLÇELERİ
84	DOÇ. DR. SELÇUK SEÇKİN	ORTAÇAĞ VE TÜRK-İSLAM DÖNEMİ	YALOVA İLİ VE İLÇELERİ
85	DOÇ. DR. HALİL SÖZLÜ	ORTAÇAĞDAN GÜNÜMÜZE ADANA İLİ VE İLÇELERİ	ADANA İLİ VE İLÇELERİ
86	PROF. DR. HAMDİ ŞAHİN	EPİGRAFİK	ÇANAKKALE İLİ, AYVACIK, BAYRAMİÇ, BİGA, BOZCAADA, ÇAN, ECEABAT, EZİNE, GELİBOLU, GÖKÇEADA, LAPSEKİ, YENİCE İLÇELERİ
87	DR. ÖĞR. ÜYESİ ÇAĞRI MURAT TARHAN	ACIPAYAM (KAZANES) OVASI HÖYÜK YERLEŞİMLERİ	DENİZLİ İLİ, ACIPAYAM, SERİNHİSAR İLÇELERİ
88	DOÇ. DR. DUYGU SEVİL AKAR TANRIVER	YAMANLAR DAĞI	İZMİR İLİ, BAYRAKLI İLÇESİ
89	DR. ÖĞR. Ü. MÜGE DURUSU T ANRIÖVER	PEYZAJ ARKEOLOJİSİ VE	ANKARA İLİ, POLATLI İLÇESİ
90	PROF. DR. MEHMET TEKOCAK	ANEMURİUM HİNTERLANDI ANAMUR-BOZYAZI	MERSİN İLİ, ANAMUR, BOZYAZI İLÇELERİ
91	DOÇ. DR. SALİH G ÖKHAN TİRYAKİ	ARKEOLOJİK	ANTALYA İLİ, ELMALI İLÇESİ
92	PROF. DR. İBRAHİM ÜNGÖR	ARKEOLOJİK (DEMİRÇAĞ)	GAZİANTEP İLİ VE İLÇELERİ
93	DOÇ. DR. GÜNDER VARİNLİOĞLU	TAŞLIK KİLİKYA YAPI ARKEOLOJİSİ	MERSİN İLİ, SİLİFKE, GÜLNAR, AYDINCIK, BOZYAZI
94	DR. ÖĞR. ÜYESİ HÜSEYİN YAMAN	ARKEOLOJİK	ÇANAKKALE İLİ, MERKEZ, EZİNE, BAYRAMİÇ
95	DR. ÖĞR. ÜYESİ ALİ YAŞAR	HARPASA ANTİK KENTİ	AYDIN İLİ, NAZİLLİ İLÇESİ
96	ARŞ. GÖR. DR. BARIŞ YENER	KOLOSSAI ANTİK KENTİ VE TERRİTORYUMU ARKEOLOJİK	DENİZLİ İLİ, HONAZ İLÇESİ
97	ARŞ. GÖR. MİCHAEL DENİZ YILMAZ	AKALAN KALESİ VE ÇEVRESİ ARKEOLOJİK	SAMSUN İLİ, ATAKUM, İLKADIM İLÇELERİ
98	DOÇ. DR. DERYA YILMAZ	ARKEOLOJİK (NEOLİTİK ÇAĞ-DEMİRÇAĞ)	ANKARA İLİ, GÖLBAŞI, HAYMANA İLÇELERİ

2023 Yılında Müze Başkanlığında Gerçekleştirilen Yüzey Araştırmaları

SIRA	BİLİMSEL SORUMLU/BİLİMSEL KATILIM	ARAŞTIRMA KONUSU	ARAŞTIRMA YERİ
1	BİTLİS AHLAT MÜZESİ MÜDÜRLÜĞÜ PROF. DR. ADNAN ÇEVİK	MALAZGİRT SAVAŞ ALANININ TESPİTİ, TARİHİ VE ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMASI	MUŞ İLİ, MALAZGİRT İLÇESİ
2	ANADOLU MEDENİYETLERİ MÜZESİ MD. PROF. DR. BAHATTİN ÇELİK	ANKARA MEYDAN SAVAŞI ALANI TESPİTİ	ANKARA İLİ, ÇUBUK, AKYURT İLÇELERİ
3	ERZİNCAN MÜZESİ MÜDÜRÜLÜĞÜ DR. ÖĞR. ÜYESİ COŞKUN ERDOĞAN	YASSI ÇEMEN SAVAŞ YERİNİN TESPİTİ VE YOL GÜZERGAHLARI	ERZİNCAN İLİ, REFAHİYE İLÇESİ

2023 Yılı Sualtı Araştırmaları

SIRA	ARAŞTIRMA BAŞKANI	KAZI ADI	ARAŞTIRMA YERİ
1	DOÇ. DR. A. HARUN ÖZDAŞ	ARKEOLOJİK SUALTI ARAŞTIRMASI	MUĞLA, ANTALYA, İZMİR, BALIKESİR, ÇANAKKALE, İSTANBUL VE KIRKLARELİ
2	DOÇ. DR. HAKAN ÖNİZ	ARKEOLOJİK SUALTI ARAŞTIRMASI	ANTALYA VE MERSİN
3	DOÇ. DR. SERKAN GÜNDÜZ	ANTİK LİMAN VE SUALTI YÜZEY ARAŞTIRMASI	YALOVAI

2023 Yılı Müze Başkanlığında Gerçekleştirilen Sualtı Araştırmaları

SIRA	ARAŞTIRMA BAŞKANI	KAZI ADI	ARAŞTIRMA YERİ
1	KOCAELİ MÜZESİ MÜDÜRLÜĞÜ	KOCAELİ KIYILARI SUALTI YÜZEY ARAŞTIRMASI	KOCAELİ, KANDIRA (KERPE, KEFKEN, MALKAYA, BAĞIRGANLI SEYREK, CEBECİ)
2	BODRUM SUALTI ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.	SERÇE LİMANI HELENİSTİK DÖNEM BATIĞI	MUĞLA, MARMARİS

2023 Yılı Müze Başkanlığında Gerçekleştirilen Sualtı Kazıları

SIRA	KAZI BAŞKANI	KAZI ADI	KAZI YERİ
1	KOCAELİ MÜZESİ MÜDÜRLÜĞÜ	KOCAELİ İLİ, KERPE KOYU SUALTI KURTARMA KAZISI	KOCAELİ İLİ, KERPE KOYU

2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı/Bakanlar Kurulu Kararlı Sualtı Kazıları

SIRA	KAZI BAŞKANI	KAZI ADI	KAZI YERİ
1	PROF. DR. MUSTAFA ŞAHİN	İZNİK GÖLÜ SUALTI BAZİLİKA KAZISI	BURSA İLİ, İZNİK İLÇESİ
2	DOÇ. DR. HAKAN ÖNİZ	KUMLUCA TUNÇ ÇAĞI BATIĞI KAZISI	ANTALYA İLİ, KUMLUCA İLÇESİ
3	DOÇ. DR. SERKAN GÜNDÜZ	HERSEK DELTASI KARA VE SUALTI KAZILARI	YALOVA İLİ, ALTINOVA İLÇESİ
4	DOÇ. DR. A. HARUN ÖZDAŞ	BOZUKKALE, ÇAMÇALIK, KIZLAN SUALTI KAZILARI	MUĞLA İLİ, MARMARİS, DATÇA İLÇESİ

2023 Yılında Gerçekleştirilen Kamu Yatırım Alanı Kazıları

SIRA	İL	KAZI ADI	KAZI BAŞKANI	BİLİMSEL SORUMLU/BİLİMSEL KATILIM
1	BALIKESİR	REŞİTKÖY BARAJI KAZISI	BALIKESİR KUVA-Yİ MİLLİYE MÜZESİ MD.	
2	DİYARBAKIR	AMBAR BARAJI KAZISI	DİYARBAKIR MÜZESİ MD.	PROF. DR. A. TUBA ÖKSE
3	DİYARBAKIR	AMBAR BARAJI KAZILARI (DEPO ÇALIŞMASI)	DİYARBAKIR MÜZESİ MD.	PROF. DR. A. TUBA ÖKSE
4	DİYARBAKIR	SİLVAN BARAJI KAZISI	DİYARBAKIR MÜZESİ MD.	
5	GAZİANTEP	TAHTAKÖPRÜ BARAJI (TAŞLIGEÇİT HÖYÜK) KAZISI	GAZİANTEP MÜZESİ MD.	PROF. DR. ATİLLA ENGİN
6	GAZİANTEP	TAHTAKÖPRÜ BARAJI (HAMAÇ HÖYÜK) KAZISI	GAZİANTEP MÜZESİ MD.	PROF. DR. ATİLLA ENGİN
7	KÜTAHYA	SEYİTÖMER HÖYÜK KAZISI	KÜTAHYA MÜZESİ MD.	
8	MUĞLA	YKEÜTAŞ RUHSAT SAHASI KAZISI	MİLAS MÜZESİ MD.	
9	MUĞLA	GÖKÇELER SEL KAPANI KAZISI	BODRUM SUALTI ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.	PROF. DR. ADNAN DİLER
10	MUĞLA	TINAZ VE MEDETBELENİ MEVKİİ	MUĞLA MÜZESİ MD.	
11	MUĞLA	TINAZ MEVKİİ 123 ADA 1 PARSEL	MUĞLA MÜZESİ MD.	
12	MUĞLA	YKEÜTAŞ RUHSAT SAHASI	MİLAS MÜZESİ MD.	
13	MUĞLA	MİLAS SEKKÖY PANOSU KAZISI	MİLAS MÜZESİ MD.	
14	MUĞLA	LAGİNA YTEÜAŞ RUHSAT SAHASI KAZISI	MUĞLA MÜZESİ MD.	PROF. DR. BİLAL SÖĞÜT
15	ŞANLIURFA	BİRECİK İLÇESİ, ZEYTİNLİ BAHÇE KAZISI	ŞANLIURFA MÜZESİ MD.	PROF. DR. MARCELLA FRANGİPANE
16	TEKİRDAĞ	YONCALI BARAJI DEMİRKAPI KALESİ KAZISI	TEKİRDAĞ MÜZESİ MD.	DR. ÖĞR. GÖREVLİSİ ÖZKAN ERTUĞRUL

2023 Yılında Gerçekleştirilen Jeofizik-Jeoradar Çalışmaları

SIRA	İL	KAZI ADI	KAZI BAŞKANI	DERECESİ	BİLİMSEL SORUMLU/BİLİMSEL KATILIM
1	YOZGAT	YOZGAT MÜZESİ MÜDÜRLÜĞÜ	SORGUN VE SARAYKENT İLÇELERİ	SİT DIŞI	
2	BAYBURT	BAYBURT MÜZESİ MÜDÜRLÜĞÜ	MERKEZ, SÖĞÜTLÜ KÖYÜ, HİNDİ HÖYÜK	I. DERECE	PROF.DR. AYSEL ŞEREN

2023 Yılında 1. ve 2. Derece Arkeolojik Sit Alanlarında Gerçekleştirilen Sondaj Kazıları

SIRA	İL	KAZI ADI	KAZI BAŞKANI	DERECESİ	BİLİMSEL SORUMLU/BİLİMSEL KATILIM
1	ADIYAMAN	ADIYAMAN MÜZESİ MD.	BESNİ, ÇAKIRHÜYÜK ARKEOLOJİK SİT ALANI	II. DERECE	
2	AĞRI	KARS VE AHLAT MÜZESİ MD.	GÜNBELİ MALAZGİRT SAVAŞI ARAŞTIRMALARI	I. DERECE	PROF. DR. ADNAN ÇEVİK
3	ANTALYA	ANTALYA MÜZESİ MD.	KEMER, TEKİROVA, PHASELİS ANTİK KENTİ	I. DERECE	PHASELİS KAZI BAŞKANLIĞI
4	ANTALYA	ANTALYA MÜZESİ MD.	KONYAALTI, DOMUZAĞILI	I. DERECE	PROF.DR. G. IŞIN VE PROF. DR.B. ERDOĞDU
5	ANTALYA	ANTALYA MÜZESİ MD.	KEMER, İDYROS ANTİK KENTİ	I. DERECE	
6	BALIKESİR	BANDIRMA MÜZESİ MD.	ERDEK, KYZİKOS ANTİK KENTİ	I. DERECE	KYZİKOS KAZI BAŞKANLIĞI
7	BALIKESİR	BANDIRMA MÜZESİ MD.	ERDEK, HAMAMLI, KYZİKOS ANTİK KENTİ	I. DERECE	KYZİKOS KAZI BAŞKANLIĞI
8	BALIKESİR	BANDIRMA MÜZESİ MD.	ERDEK, KYZİKOS ANTİK KENTİ	I. DERECE	KYZİKOS KAZI BAŞKANLIĞI
9	BALIKESİR	BANDIRMA MÜZESİ MD.	GÖNEN, ARKEOLOJİK SİT ALANI	I. DERECE	
10	BARTIN	AMASRA MÜZESİ MD.	AMASRA, KUM, BAZİLİKA-BEDESTEN YAPISI	I. DERECE	
11	BAYBURT	BAYBURT MÜZESİ MD.	BAYBURT KALESİ	I. DERECE	
12	BİNGÖL	ELAZIĞ MÜZESİ MD.	KILÇADIR, DİZİKTEPE (SEBETERİAS) KALESİ	I. GRUP TESCİLLİ	
13	BURSA	BURSA MÜZESİ MD.	OSMANGAZİ, MOLLAGÜRANİ, HİSAR	I. DERECE	
14	BURSA	İZNİK MÜZESİ MD.	İZNİK, SELÇUK, ÜYÜCEK HÖYÜK	I. DERECE	
15	BURSA	İZNİK MÜZESİ MD.	İZNİK, YENİŞEHİR KAPI VE SURLARI	I. DERECE	PROF. DR. MUSTAFA ŞAHİN
16	BURSA	BURSA MÜZESİ MD.	OSMANGAZİ, PINARBAŞI, KALEBAHÇE	I. DERECE	
17	BURSA	BURSA MÜZESİ MD.	OSMANGAZİ, KAVAKLI ALTYAPI ÇALIŞMASI	I. DERECE	
18	BURSA	BURSA MÜZESİ MD.	OSMANGAZİ, KURUÇEŞME	I. DERECE	
19	BURSA	BURSA MÜZESİ MD.	OSMANGAZİ, KAVAKLI, "BURSA HİSARÖNÜ"	I. DERECE	
20	BURSA	BURSA MÜZESİ MD.	OSMANGAZİ, ALAADDİN, 2. TAHTALI	I. DERECE	
21	BURSA	BURSA MÜZESİ MD.	OSMANGAZİ, KAVAKLI, ÜFTADE VE SUR	I. DERECE	
22	ÇANAKKALE	ÇANAKKALE MÜZESİ MD.	MERKEZ, KUMKALE, KUMKALE ŞEHİTLİĞİ	I. GRUP TESCİLLİ	PROF. DR. RÜSTEM ARSLAN
23	ÇANAKKALE	ÇANAKKALE MÜZESİ MD.	EZİNE, MAHMUDİYE, CEZAYİRLİ HASAN PAŞA KŞK.	I. DERECE	PROF. DR. ALİ OSMAN UYSAL
24	EDİRNE	EDİRNE MÜZESİ MD.	KEŞAN, MECİDİYE KALESİ (BİZANS KALESİ)	I. DERECE	PROF.DR. AHMET YARAŞ
25	EDİRNE	EDİRNE MÜZESİ MD.	MERKEZ, YILDIRIM BEYAZIT, HIDIR BABA TÜRBESİ	TESCİLLİ YAPI	
26	ELAZIĞ	ELAZIĞ MÜZESİ MD.	AĞIN İLÇESİ, ALTINAYVA KÖYÜ, BÜGELEK HÖYÜK	I. DERECE	
27	ELAZIĞ	ELAZIĞ MÜZESİ MD.	MERKEZ, KONAKALMAZ, DEĞİRMENDERESİ HÖY.	I. DERECE	
28	ELAZIĞ	ELAZIĞ MÜZESİ MD.	MERKEZ, KESRİK, SURP MANAS KİLİSESİ	I. DERECE	
29	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	ESKİŞEHİR-ALPU KARAYOLU KAVŞAK	II. DERECE	
30	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	ODUNPAZARI-ALPU-MİHALLIÇÇIK İL YOLU GEN.	II. VE III. DERECE	
31	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	MİHALIÇÇIK, KARAÇAM, BİZANS YERLEŞİMİ	I.DERECE	PROF. DR. Y. ŞENYURT, DOÇ. DR. G. KÖKDEMİR
32	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	HAN YERALTI ŞEHRİ, İÇME SUYU ALT YAPI	II.VE III. DERECE	
33	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	TEPEBAŞI, KUMBAĞI HÖYÜK, SEYİTGAZİ	I. VE II. DERECE	
34	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	HAN, MERKEZ, HAN YERALTI ŞEHRİ ALTYAPI	I. DERECE	
35	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	TEPEBAŞI, GAZİPAŞA, ŞARHÖYÜK ALT YAPI	I. VE III. DERECE	
36	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	HAN YERALTI ŞEHRİ ALT YAPI	II. VE III. DERECE	
37	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	HAN, ERTEN HÖYÜK , GAVURYAYLA	I. VE II. DERECE	
38	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	ALPU, MERKEZ KOCAKIZLAR HÖYÜK	I. DERECE	
39	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	SEYİTGAZİ, KÜMBET HÖYÜK ASLANLI MEZAR	I. DERECE	
40	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	İNÖNÜ, MERKEZ, İNÖNÜ KALESİ	I. DERECE	
41	ESKİŞEHİR	ESKİŞEHİR MÜZESİ MD.	SEYİTGAZİ, ÇUKURCA, DOĞANLI, KALE	I. DERECE	
42	İSTANBUL	AYASOFYA MÜZESİ MD.	FATİH, SULTANAHMET, DEFTER-İ HAKANİ NEZARETİ BİNASI		KENTSEL SİT VE I.GURUP TESCİLLİ
43	İSTANBUL	AYASOFYA MÜZESİ MD.	FATİH, CANKURTARAN, AYASOFYA KÜLLİYESİ	I. DERECE	
44	İSTANBUL	TÜRBELER MÜZESİ MD.	EYÜPSULTAN, DÜĞMECİLER, KIRKÇEŞME	I. GRUP TESCİLLİ	

45	İSTANBUL	TÜRBELER MÜZESİ MD.	FATİH, MOLLA HÜSREV MAHALLESİ	I. DERECE	
46	İSTANBUL	TÜRBELER MÜZESİ MD.	EYÜPSULTAN, ÜÇŞEHİTLER, İSLAMBEY ÇEŞMESİ	I. DERECE	
47	İSTANBUL	TÜRBELER MÜZESİ MD.	FATİH, MİMAR HAYRETTİN CAMİİ	TESCİLLİ YAPI	
48	İSTANBUL	ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.	TUZLA, POSTANE, MANASTIR MEVKİİ	I. DERECE	
49	İSTANBUL	AYASOFYA MÜZESİ MD.	AYASOFYA-İ KEBİR CAMİİ ŞERİFİ KUZEYDOĞU (II. BEYAZİD) MİNARESİ	I. DERECE	
50	İSTANBUL	TÜRBELER MÜZESİ MD.	SARIYER, TARABYA, BOĞAZİÇİ SİT ALANI	2. GRUP	
51	İSTANBUL	ARKEOLOJİ MÜZESİ MD.	ÇATALCA, GÜMÜŞPINAR, DOĞALGAZ DAĞITIM	I. DERECE	
52	İZMİR	TİRE MÜZESİ MD.	TİRE, DOYRANLI, KOVALIK MEVKİİ	I. DERECE	DOÇ. DR. AYDIN ERÖN
53	KARS	KARS MÜZESİ MD.	TUZLUCA, CUMHURİYET MEZARLIK	TESCİLLİ YAPI	
54	MERSİN	SİLİFKE MÜZESİ MD.	SİLİFKE, NARLIKUYU, HÜRRİYET	I.DERECE	
55	MUĞLA	BODRUM SUALTI ARK. MÜZESİ MD.	BODRUM, TÜRKBÜKÜ	I. DERECE	
56	MUŞ	AHLAT MÜZESİ MD.	MALAZGİRT SAVAŞ ALANI SONDAJ		PROF.DR.ADNAN ÇEVİK
57	MUŞ	MUŞ MÜZESİ MD.	MERKEZ, TEPEBAĞI HÖYÜĞÜ	I. DERECE	
58	NEVŞEHİR	ÜRGÜP MÜZESİ MD.	ÜRGÜP, ŞAHİNEFENDİ, SOBESOS ANTİK KENTİ	I. DERECE	
59	ORDU	ORDU MÜZESİ MD.	ÜNYE, ÜNYE KALESİ	I. DERECE	
60	ORDU	ORDU MÜZESİ MD.	ÜNYE, ÜNYE KALESİ'NİN GİRİŞ KISMI	I. VE III. DERECE	
61	SAKARYA	SAKARYA MÜZESİ MD.	TARAKLI, HİSARTEPE MEVKİİ	I. DERECE	
62	SAKARYA	SAKARYA MÜZESİ MD.	HARMANTEPE KALESİ	TESCİLLİ YAPI	PROF.DR. Z. DEMİREL VE DR .H.YILMAZ YAŞAR
63	SAKARYA	SAKARYA MÜZESİ MD.	JUSTİNİANUS KÖPRÜSÜ		
64	SAKARYA	SAKARYA MÜZESİ MD.	KARASU, TUZLA, KARASU KALESİ	I. DERECE	
65	SAMSUN	SAMSUN MÜZESİ MD.	TEKKEKÖY, ASARAĞAÇ MAHALLESİ, BAYRAKTEPE MEVKİİ		I. DERECE
66	TEKİRDAĞ	TEKİRDAĞ MÜZESİ MD.	ŞARKÖY, GAZİKÖY MAHALLESİ	I. DERECE	
67	TEKİRDAĞ	TEKİRDAĞ MÜZESİ MD.	SÜLEYMANPAŞA, KARAEVLİ MAHALLESİ	I. DERECE	
68	UŞAK	UŞAK MÜZESİ MD.	MERKEZ, HACIKADEM MAHALLESİ	I. DERECE	
69	VAN	VAN MÜZESİ MD.	ÇALDIRAN, HANKÖY-ALADAĞ ÖRENYERİ		PROF.DR.ERSEL ÇAĞLITÜTÜNCİGİL
70	YALOVA	YALOVA MÜZESİ MD.	ALTINOVA, TAVŞANLI BELDESİ	II. DERECE	
71	YOZGAT	YOZGAT MÜZESİ MD.	BÜYÜKNEFES KÖYÜ TAVİUM ANTİK KENTİ	I. DERECE	

Kültür Varlığı Kaçakçılığının Önlenmesi ile İlgili Faaliyetler

Kültürel miras varlıklarının ticarî boyutta değerlendirilerek yasa dışı yöntemlerle ülke içinde veya uluslararası boyutta pazarlanması şeklinde tanımlanan kültürel miras kaçakçılığı, bireylerin kültür varlıkları üzerinden maddi kazanç elde etme amacıyla geliştirdikleri bir suç türüdür. Bu tür faaliyetler genellikle yağmalar, izinsiz kazılar veya soygunlar yoluyla elde edilen kültürel varlıkların ticaretini içermektedir. Kültür varlığı kaçakçılığı, yüksek hacimli para akışının olduğu yasadışı bir sektördür ve kültürel varlıkların kaçırılmasına yönelik faaliyetler alanında uzmanlaşmış kişiler tarafından uluslararası düzeyde yürütülmektedir.

Tarih boyunca çok sayıda uygarlığa ev sahipliği yapmış ve bunun sonucu eşsiz ve paha biçilmez tarihi eserleri barındıran Türkiye, tarihi eser kaçakçılığı alanında hedef ülkeler arasındadır. Türkiye'den kaçırılmış birçok tarihi eser, dünyanın ünlü müzeleri ile özel koleksiyonlarında sergilenmekte veya ünlü müzayede evlerince satışa sunulmaktadır. Tarihi eserlerin yurtdışına çıkarılmaları 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca suç teşkil etmektedir. Yurtdışında Türkiye'den kaçırılmış bir tarihi eserin saptanması durumunda Dışişleri Bakanlığınca ilgili makamlar bilgilendirilmekte ve ilgili ülke yetkilileri ile eseri bulunduran müze, koleksiyoncu, müzayede evi nezdinde ilgili dış temsilciliklerce girişimlerde bulunularak, eserlerin satışlarının durdurulması sağlanmakta ve ardından iadeleri için gi-

rişimler yapılmaktadır. Türkiye'den kaçırılmış tarihi eserlerin iadesine ilişkin çalışmalar Dışişleri Bakanlığının eşgüdümünde, ilgili Bakanlık ve kurumların katkılarıyla yürütülmektedir. Kaçırılan eserlerin bulunduğu ülke makamları yasal mevzuat hakkında bilgilendirilmektedir.

Yurt Dışından İadesi Sağlanan Eserler

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Kültür Varlıkları Genel Müdürlüğü Kaçakçılıkla Mücadele Daire Başkanlığı, yasa dışı yollarla yurt dışına götürülen çok sayıda tarihî eseri, ait oldukları topraklara getirmek için büyük çaba harcamaktadır. 1980 yılından itibaren 22 bini aşkın eserin Türkiye'ye iadesi sağlanmıştır. Bu iadelerin 3 binden fazlası 2023 yılında gerçekleşmiştir.

Yurt dışından iadesi sağlanan eserlerle 14 Kasım Uluslararası Kültür Varlığı Kaçakçılığı ile Mücadele Günü dolayısıyla 14 Kasım 2023 tarihinde Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde "Kaçış Yok" isimli sergi düzenlenmiştir.

Günümüze kadar yurt dışından iadesi sağlanan eserler şunlardır:

- ABD'den iadesi sağlanan Aphrodisias eserleri (6 adet) (1980)
- ABD'den iadesi sağlanan Herakles Lahdi'ne ait parça (1 adet) (1980)
- İsviçre'den iadesi sağlanan tunç vazo (Oinochoe) (1 adet) (1982)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Boğazköy eserleri (7308 adet Boğazköy Tableti ve 1 adet Sfenks) (1924-1942,1987)
- ABD'den iadesi sağlanan Elmalı sikkeleri (10 adet) (1988)
- ABD' den (Frank T. SZEDLAK Jr) iadesi sağlanan Roma ve Bizans dönemi sikkeleri (31 adet) (1991)
- İsviçre'den iadesi sağlanan Elmalı sikkeleri (6 adet) (1991)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Bursa Osmanlı Evi Müzesi'nden çalınan şamdanlar (2 adet) (1991)
- İtalya'dan gönüllü iade alınan bronz vazo (1 adet) (1991)
- Almanya'dan iadesi sağlanan I. Antiokhos'a ait baş fragmenti (1 adet) (1991)
- ABD'den gönüllü iade alınan Geç Osmanlı dönemine ait kültür varlıkları (93 adet) (1992)
- ABD'den iadesi sağlanan Lidya Hazinesi eserleri (363 adet) (1993)
- İadesi sağlanan Elmalı Sikkesi (1 adet) (1993)
- ABD'den gönüllü iade alınan gemici feneri (1 adet) (1994)

İSVİÇRE'DEN İADESİ
SAĞLANAN ESERLER
(2023)

ABD'DEN İADESİ
SAĞLANAN BRONZ KILIÇ
(2023)

ABD'DEN İADESİ
SAĞLANAN MÖ 6000'E
AİT KONYA ÇATALHÖYÜK
KÖKENLİ ANA TANRIÇA
HEYKELCİĞİ (2023)

İTALYA'DAN İADESİ
SAĞLANAN
MEZAR STELİ

ABD'DEN İADESİ SAĞLANAN ANA TANRIÇA İNANIŞININ İKONOGRAFİK İFADESİNİ YANSITAN, PİŞMİŞ TOPRAKTAN YAPILMIŞ KADIN BAŞI (2023)

ALMANYA'DAN İADESİ SAĞLANAN BOĞAZKÖY SFENKSİ

- ABD'den iadesi sağlanan girlandlı lahit (1 adet) (1994)
- ABD'den iadesi sağlanan Aphrodisias friz bloğu (1 adet) (1994)
- ABD'den iadesi sağlanan Marsyas Heykeli (1 adet) (1994)
- ABD'den iadesi sağlanan Erdek Açık Hava Müzesi'nden çalınan Torso (1 adet) (1995)
- İngiltere'den iadesi sağlanan İzmir Birgi Aydınoğlu Mehmet Bey Camii'nden çalınan minber kapısı (1 adet) (1995)
- ABD'den iadesi sağlanan Aphrodisias Ören Yeri'nden çalınan Meleager Başı (1 adet) (1995)
- İsviçre'den iadesi sağlanan İzmir Müzesi Bahçesi'nden çalınan kadın heykeli (1 adet) (1995)
- İadesi sağlanan Elmalı Sikkesi (1 adet) (1996)
- İsviçre'den iadesi sağlanan Efes Ören Yeri'nden çalınan mermer kadın başı (1 adet) (1997)

KAÇIŞ YOK SERGİSİNDEN
ÇEŞİTLİ ESERLER

İSKOÇYA'DAN İADESİ
SAĞLANAN (2018) ALTIN TAÇ
KAÇIŞ YOK SERGİSİ'NDE

- ABD'den iadesi sağlanan kurşun mühür (1 adet) (1997)
- ABD'den iadesi sağlanan Mustafa Kemal Atatürk'ün gümüş sigara tabakası (1 adet) (1998)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Herakles Lahdine ait Henkel Koleksiyonu'nda bulunan parçalar (2 adet) (1998)
- ABD'den iadesi sağlanan Elmalı sikkeleri (1661 adet) (1999)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Manş Denizi Batığındaki kültür varlıkları (7 adet) (1999)
- Danimarka'dan iadesi sağlanan Konya Beyşehir Eşrefoğlu Camii giriş kapısı panoları (2 adet) (1999)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Divriği Ulu Camii'ne ait ahşap paneller (4 adet) (1999)
- ABD'den iadesi sağlanan Divriği Ulu Camii'ne ait ahşap panel (1 adet) (1999)
- KKTC'den iadesi sağlanan Topkapı Sarayı Müzesi'nden çalınan Kur'an-ı Kerim (1 adet) (2000)
- ABD'den iadesi sağlanan Baltimore Eisenhower Kütüphanesi'nden teslim edilen Kur'an-ı Kerim (1 adet) (2000)
- ABD'den iadesi sağlanan Menil Koleksiyonu'ndaki Zeugma Mozaiğine ait paneller (2 adet) (2000)
- ABD'den iadesi sağlanan Oklahoma Gümrüğü'nde ele geçirilen 1. grup kültür varlıkları (133 adet) (2000)

- İngiltere'den iadesi sağlanan Heatrow Havalimanı'nda ele geçirilen kültür varlıkları (3634 adet) (2000)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Bremen'de ele geçirilen kültür varlıkları (5 adet) (2001)
- Almanya'dan iadesi sağlanan mermer kabartma levha (1 adet) (2001)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Kalsruhe'den ele geçirilen pişmiş toprak heykelcik (1 adet) (2001)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Tutlingen'den ele geçirilen kültür varlıkları (93 adet) (2001)
- ABD'den iadesi sağlanan Oklahoma Gümrüğü'nde ele geçirilen 2. grup kültür varlıkları (5 adet) (2001)
- İngiltere'den iadesi sağlanan bronz Dionysos heykeli (1 adet) (2002)
- İsviçre'den iadesi sağlanan Zürih'te ele geçirilen kültür varlıkları (396 adet) (2004)
- Fransa'dan iadesi sağlanan Sultan II. Abdülhamit ve kızı Ayşe Osmanoğlu'na ait eşyalar (18 adet) (2005)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Aphrodisias friz bloğu (1 adet) (2006)
- Avusturya'dan iadesi sağlanan Innsbruck'dan ele geçirilen kültür varlıkları (316 adet) (2007)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Roma dönemine ait yüzük (1 adet) (2007)
- Birleşik Arap Emirlikleri'nden iadesi sağlanan Sharjah Eyaleti Havalimanı'nda ele geçirilen Roma dönemi kültür varlıkları (23 adet) (2007)
- Almanya'dan gönüllü iade alınan Münih Başkonsolosluğumuza teslim edilen sikkeler (4 adet) (2007)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Nürnberg'de ele geçirilen mermer stel parçası (2 adet) (2007)
- İsviçre'den iadesi sağlanan Laodikya Antik Kenti'nden çalınan bronz el (1 adet) (2007)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Agora Ören Yeri'nden çalınan heykel başı (1 adet) (2007)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Balıkesir Saraylar Açıkhava Müzesi'nden çalınan zırhlı İmparator heykeli başı (1 adet) (2007)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Kocaeli fuar alanından çalınan heykel başı (1 adet) (2008)

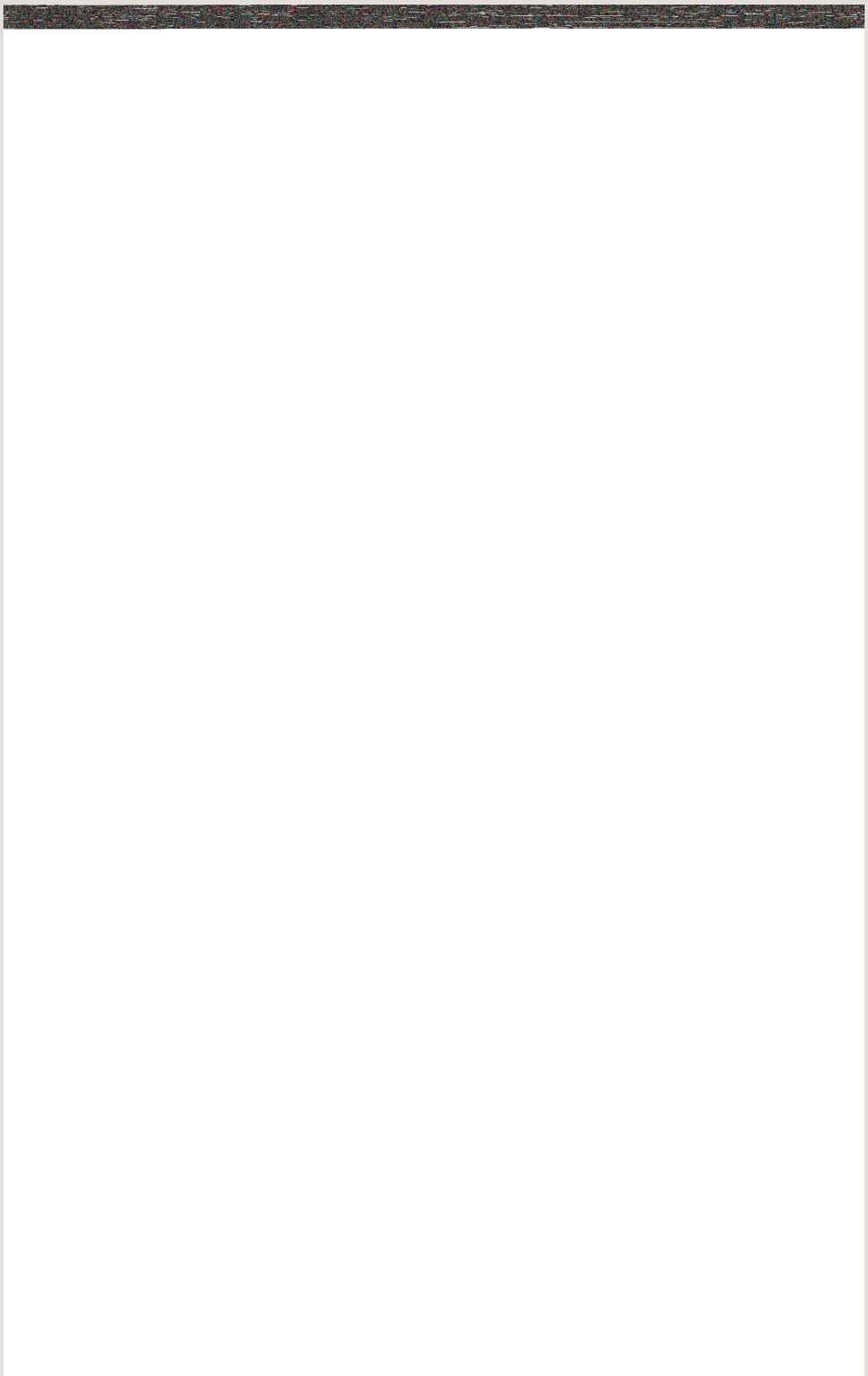
- Almanya'dan iadesi sağlanan Bremen bitpazarında ele geçirilen kültür varlıkları (1182 adet) (2008)
- Hırvatistan'dan iadesi sağlanan Macelj Sınır Kapısı'ndan ele geçirilen kültür varlıkları (133 adet) (2009)
- Avusturya'dan iadesi sağlanan kültür varlıkları (4 adet) (2009)
- ABD'den gönüllü iade alınan Sardis Antik Kenti kökenli tıp aletleri (13 adet) (2009)
- Almanya'dan gönüllü iade alınan Efes kökenli stel (1 adet) (2009)

- Almanya'dan iadesi sağlanan Tatarlı Tümülüs'ünün mezar odasına ait ahşap parçalar (42 adet) (2010)
- İngiltere'den gönüllü iade alınan Londra Büyükelçiliğimize teslim edilen kültür varlıkları (2 adet) (2010)
- Sırbistan'dan iadesi sağlanan Batrovci Sınır Kapısı'nda ele geçirilen kültür varlıkları (1865 adet) (2011)
- İngiltere'den gönüllü iade alınan kültür varlıkları (17 adet) (2011)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Boğazköy Sfenksi (1 adet) (2011)
- Almanya Münih'ten iadesi sağlanan balta (1 adet) (2011)
- ABD'den iadesi sağlanan Boston Güzel Sanatlar Müzesi'nden teslim alınan Yorgun Herakles Heykeli (1 adet) (2011)
- Almanya'dan gönüllü iade alınan Hannover Başkonsolosluğu'na teslim edilen mermer kültür varlıkları (4 adet) (2012)
- ABD'den gönüllü iade alınan kültür varlıkları (2 adet) (2012)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Bursa Sinan Paşa Camii'nden çalınan çini karolar (34 adet) (2012)
- ABD'den iadesi sağlanan Pennsylvania Üniversitesi Arkeoloji ve Antropoloji Müzesi'nden getirilen Troya kökenli kültür varlıkları (24 adet) (2012)
- Bulgaristan'dan iadesi sağlanan Lesovo Sınır Kapısı'nda ele geçirilen kültür varlıkları (20 adet) (2012)
- ABD Dallas Sanat Müzesi'nden iadesi sağlanan Orpheus Mozaiği (1 adet) (2012)
- ABD'den gönüllü iade alınan taş eser (1 adet) (2012)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Kanatlı denizatı broşu (1 adet) (2013)
- Avusturalya'dan gönüllü iade alınan Roma dönemi sikkeleri (23 adet) (2013)
- İngiltere'den iadesi sağlanan 18. yüzyıla tarihli Osmanlı mezar taşları (4 adet) (2013)
- İadesi sağlanan Aksaray Ulu Camii minber kapısı kanatları (2 adet) (2013)
- ABD'den gönüllü iade alınan amforalar (2 adet) (2014)
- ABD'den iadesi sağlanan Lidya Bölgesi'ne ait mezar ve adak stelleri (10 adet) (2014)
- ABD'den gönüllü iade alınan bronz at koşum takımı parçası (Gem) (1 adet) (2014)

- Avustralya'dan iadesi sağlanan Yortan Kabı (1 adet) (2014)
- ABD'den iadesi sağlanan New York Havalimanı'nda ele geçirilen kültür varlıkları (69 adet) (2014)
- İngiltere'den gönüllü iade alınan Türk Bayrağı (1 adet) (2014)
- ABD Brauer Sanat Müzesi'nden gönüllü iade alınan steller (2 adet) (2015)
- Avusturya'dan gönüllü iade alınan boğa figürini (1 adet) (2015)
- ABD'den iadesi sağlanan Konya Yusuf Ağa Kütüphanesi'nden çalınan el yazmaları (2 Adet) (2015)
- İsviçre'den gönüllü iade alınan kültür varlıkları (10 Adet) (2015)
- Almanya'dan iadesi sağlanan Bursa İznik Müzesi Müdürlüğü'nden çalınan lahit parçası (1 adet) (2015)
- ABD'den gönüllü iade alınan 14 adet kültür varlığı ve 9 adet obje (2015)
- ABD'den gönüllü iade alınan Osmanlı Devlet arması (1 adet) (2016)
- ABD'den gönüllü iade alınan Efes kökenli mermer mimarî parça (1 adet) (2016)
- Avusturalya'dan iadesi sağlanan insan kemiği (1 adet) (2017)
- İngiltere'den gönüllü iade alınan Yortan Kabı (1 adet) (2017)
- Avusturalya'dan iadesi sağlanan mermi kovanları (38 adet) (2017)
- İsviçre'den iadesi sağlanan Herakles Lahdi (1 adet) (2017)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Yusuf Ağa Yazma Eser Kütüphanesi'nden çalınan el yazması (1 adet) (2017)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Adana Seyhan Ulu Camii'nden çalınan çini karo (1 adet) (2017)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Osmanlı Dönemi'ne ait ipek sarık (1 adet) (2017)
- İskoçya'dan iadesi sağlanan altın taç (1 adet) (2018)
- Fransa'dan iadesi sağlanan bronz dağ keçisi heykelciği (1 adet) (2018)
- Almanya'dan iadesi sağlanan figürlü mermer friz paneli (1 adet) (2018)
- Fransa'dan iadesi sağlanan Şanlıurfa kökenli cenaze töreni mozaiğinin parçası (1 adet) (2018)
- Avusturya'dan gönüllü iade alınan Efes kökenli gladyatör figürini (1 adet) (2018)

- ABD'den iadesi sağlanan Bowling Green Devlet Üniversitesi'nde bulunan mozaikler (12 parça) (2018)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Mehmet Ağa Camii'nden çalınan çini pano (1 adet) (2019)
- Bulgaristan'dan iadesi sağlanan kültür varlıkları (63 adet) (2019)
- İngiltere'den gönüllü iade alınan kültür varlıkları (3 adet) (2019)
- İngiltere'den gönüllü iade alınan Saraçhane kökenli kafatası parçası (1 adet) (2019)
- Bulgaristan'dan iadesi sağlanan Kapitan Andreevo Sınır Kapısı'nda ele geçirilen kültür varlıkları (38 adet) (2019)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Isparta kökenli lahit parçası (1 adet) (2020)
- İngiltere'den iadesi sağlanan tunç boğa arabası modeli (1 adet) (2020)
- İtalya'dan iadesi sağlanan Lidya Yazıtı (1 adet) (2020)
- ABD'den iadesi sağlanan adak heykeli "Kybele" (1 adet) (2020)
- Macaristan'dan iadesi sağlanan Macaristan Gümrüğü'nde ele geçirilen kültür varlıkları (413 adet) (2021)
- Fransa'dan gönüllü iade alınan pişmiş toprak figürin ve figürin başı (2 adet) (2021)
- Hollanda'dan iadesi sağlanan çiniler (4 adet) (2021)
- ABD'den gönüllü iade alınan amforalar (2 adet) (2021)
- ABD'den gönüllü iade alınan pişmiş toprak çömlekler (2 adet) (2021)
- İngiltere'den (Gilbert Sanat Vakfı Koleksiyonu) İadesi Sağlanan Gaga Ağızlı Testi (1 adet) (2021)
- Macaristan'dan iadesi sağlanan eserler (101 adet) (2021)
- Hırvatistan'dan iadesi sağlanan eserler (2955 adet) (2021)
- ABD'den iadesi sağlanan pişmiş toprak çömlekler (21 Adet) (2022)
- ABD'den gönüllü iade alınan seccade örtüsü (1 adet) (2022)
- ABD'den iadesi sağlanan sikkeler (12 Adet) (2022)
- ABD'den iadesi sağlanan eserler (14 Adet) (2022)
- ABD'den iadesi sağlanan Kilia Tipi Mermer İdol Başları (2 Adet) (2022)
- Hırvatistan'dan iadesi sağlanan eserler (1059 Adet) (2022)

- İngiltere'den (Victoria & Albert Müzesi) iadesi sağlanan Eros Başı (1 adet) (2022)
- Almanya Hamburg'dan iadesi sağlanan Eserler (3 adet) (2022)
- Hollanda'dan iadesi sağlanan Şile Bozgoca Camii Kitabesi (1 Adet) (2022)
- ABD'den iadesi sağlanan Eserler (6 Adet) (2022)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Adana Ulu Camii Çinisi (1 Adet) (2022)
- ABD'den iadesi sağlanan Elmalı Sikkeleri (17 Adet) (2022)
- ABD'den gönüllü iade alınan pişmiş toprak kandiller (2 adet) (2023)
- Bulgaristan'dan iadesi sağlanan sikkeler (2940 adet) (2023)
- ABD'den iadesi sağlanan bronz kılıç (1 Adet) (2023)
- ABD'den iadesi sağlanan eserler (12 Adet) (2023)
- İtalya'dan iadesi sağlanan Roma Dönemi Zeugma kökenli stel (1 Adet) (2023)
- Hollanda'dan gönüllü iade alınan gümüş sikkeler (23 Adet) (2023)
- İsviçre'den iadesi sağlanan eserler (37 Adet) (2023)
- Almanya'dan gönüllü iade alınan mermer yazıt (1 Adet) (2023)
- Hollanda'dan gönüllü iade alınan mermer yazıt (1 Adet) (2023)
- ABD'den iadesi sağlanan eserler (41 Adet) (2023)
- Fransa'dan gönüllü iadesi sağlanan eserler (2 Adet) (2024)
- Almanya'dan gönüllü iadesi sağlanan Roma Dönemine ait pişmiş toprak vazo (1 Adet) (2024)
- İngiltere'den iadesi sağlanan Milet kökenli Kore Torsosu (1 Adet) (2024)
- İngiltere'den gönüllü iade alınan bronz imparator heykeli (1 Adet) (2024)
- İtalya'dan iadesi sağlanan pişmiş toprak eserler (11 Adet) (2024)

Kaçakçılığın Önlenmesi İle İlgili Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları

Tarihî eser kaçakçılığı, kültürel mirasın korunması ve gelecek nesillere aktarılması açısından büyük bir tehdittir. Bu nedenle, Türkiye'de tarihî eser kaçakçılığının önlenmesi ve bu konuyla ilgili yapılacak bilinçlendirme çalışmaları büyük önem taşımaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı, bu alanda eğitim ve farkındalık çalışmalarını aktif bir şekilde yürütmekte ve toplumu bilinçlendirmeyi hedeflemektedir. Tarihî eserlerin korunması ve kaçakçılığın önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalar, toplumun bu konuda duyarlı olmasını sağlayarak, kültürel mirasın korunmasına önemli katkılar sunmaktadır. Tüm bu çabalar, tarihî eserlerin yasa dışı ticaretinin önlenmesinde etkili bir rol oynamakta ve toplumun bu varlıklarımıza sahip çıkmak için bilinçlenmesine yardımcı olmaktadır.

"Biri Arkeolog mu dedi?" Çocuk Hikâye Kitabı

Hedef kitlesi ilköğretim çağındaki çocuklar olan "Biri Arkeolog mu Dedi?" adlı kitap, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Kaçakçılıkla Mücadele Daire Başkanlığı Eğitim ve Farkındalık Şubesi Müdürlüğü tarafından 2021 yılında yayımlanmıştır. Zengin içeriğe sahip bu kitap, çocukların arkeolog, arkeoloji, bilimsel kazı, kültür varlığı gibi kavramlarla eğlenceli bir yöntemle tanışmalarını, kültür varlıklarının önemi ve korunmalarının gerekliliği hakkında bilgi edinmelerini amaçlamaktadır. Kitabın içeriği, görme ve işitme engelli çocuklar için hazırlanan videolarla desteklenmiş ve Bakanlığın YouTube hesabında paylaşılmıştır. Böylece kitabın içeriği daha geniş kitleye erişilebilir hâle getirilerek kültürel mirasın önemi konusunda farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır.

"Karagöz Kültürel Miras Yüzsüz Deli Hırsız" Gölge Oyunu

Proje kapsamında hedef kitlesi 9 yaş ve üzeri çocukları kapsayan "Karagöz-Kültürel Miras Yüzsüz Deli Hırsız" adlı gölge oyunu, kültürel varlıklarımızın korunması ve kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi konularında bilgilendirme amacıyla özel olarak hazırlanmıştır. 2022 yılında yayımlanan bu oyun, kültürel mirasın korunması ve kaçak kazıların engellenmesi konularını vurgulayan özel bir oyun metniyle donatılmış, ayrıca özgün müziklerle desteklenmiş ve bir video formatında sunulmuştur. Oyun, sosyal medya platformları üzerinden kolay-

lıkla erişilebilir durumdadır, böylece geniş kitlelere ulaşarak kültürel mirasın korunması konusunda farkındalık oluşturmayı amaçlamaktadır.

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Kamu Spotları

Kültür varlıklarının öneminin kavranması ve her türlü tahribatının ve kaçakçılığının önlenmesi amacıyla kamuoyuna farklı temalara sahip beş video sunulmuştur. Bu videolar aracılığıyla kültür varlığı kaçakçılığının hırsızlık olduğu, kaçak kazıların bilimsel değerlere zarar verdiği ve kültür varlıklarına zarar vermenin suç olduğu vurgulanmıştır. Videolar, yerel ve ulusal yayın yapan televizyon kanalları ile sosyal medya platformları üzerinden geniş kitlelere ulaştırılarak farkındalık düzeyinin artırılması hedeflenmiştir.

Afiş Çalışmaları

Kültür varlıklarına sahip çıkma temalı afişler, kültür varlığına yönelik kaçakçılığın önlenmesi için farkındalığın artırılması amacıyla hazırlanmıştır. Bu afişler, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müzeler aracılığıyla halkın yoğun olarak bulunduğu alanlarda sergilenmiştir. Afiş dağıtımında özellikle sosyal medyaya erişimin daha az olduğu kırsal kesimlere öncelik verilmiştir.

Köy Sohbetleri

Kaçak kazıların yoğun olduğu alanlarda yaşayan halk, "Köy Sohbetleri" adlı projenin hedef kitlesini oluşturmaktadır. Proje kapsamında Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, müze müdürlükleri ve kazı başkanlıkları vasıtasıyla köyler ziyaret edilerek bölge halkını bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmektedir. Bu konuda vatandaşlar tarafından yaşadıkları yerlerde buluşma talep edildiğinde kacakcilik@ktb.gov.tr adresine ulaşılabilmekte ve talepler Bakanlık tarafından değerlendirilerek yeni buluşmalar düzenlenebilmektedir.

Kolluk Kuvvetleri Eğitimleri

Kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi ve kaçak kazılar ile mücadele konusunda, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla görüşmeler sonucunda; İçişleri Bakanlığı kolluk güçlerine Kültür Varlıkları ve Müzeler Ge-

nel Müdürlüğü ve müzelerin yetkilileri tarafından eğitimler verilmektedir. Eğitim içerikleri, ülke geneli için olanların yanı sıra illere göre özel olarak da tasarlanmaktadır. Emniyet ve jandarma personeliyle sürdürülen yakın iş birliğinin devamı ve böylelikle kültür varlıklarımızın daha iyi korunması, kaçakçılıkla daha etkin bir mücadele için İçişleri Bakanlığı ile karşılıklı eğitim faaliyetleri ve seminerler düzenlenmektedir.

Müze Uzmanlarına Yönelik Hizmet İçi Eğitimler

Müze müdürlüklerinde görev yapan uzmanlara yönelik oluşturulan program kapsamında eğitim çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı müze müdürlüklerinde; müzecilik iş ve işlemlerine dair uygulamadaki bazı sorunların giderilmesi, müzeler arasında uygulama birliğinin sağlanması ve yapılan işlemlerin seri bir şekilde yürütülmesi gibi önemli konulara değinilerek Bakanlık adına müze uzmanlarının bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Hâkimlere Yönelik Online Eğitim

Türkiye Adalet Akademisi tarafından hâkim ve savcılara, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanunu kapsamında çevrim içi eğitimler verilmektedir.

Sosyal Medya Bilgilendirici Videolar ve Bilgilendirici Kartlar

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi alanında genel halk kitlesinin bilinçlendirilmesi amacıyla bilgilendirici videolar ve kartlar tasarlanmış ve sosyal medya üzerinden paylaşılmıştır. "Kültür varlıklarımızı neden korumalıyız?", "Kültür varlığı bulunduğunda ne yapılmalıdır?" "Kültür varlığı kaçakçılığının cezası nedir?" gibi sorulara cevaplar verilmiştir.

KÜLTÜR VARLIKLARI
VE MÜZELER GENEL
MÜDÜRLÜĞÜNÜN SOSYAL
MEDYA BİLGİLENDİRİCİ
VİDEOLAR SAYFASI

KÜLTÜR VARLIKLARI VE
MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARAFINDAN KÜLTÜR
VARLIĞI KAÇAKÇILIĞININ
ÖNLENMESİ ALANINDA
GENEL HALK KİTLESİNİN
BİLİNÇLENDİRİLMESİ AMACIYLA
TASARLANAN BİLGİLENDİRİCİ
KARTLAR

ANTALYA'NIN KÜLTÜREL
MİRAS KORUYUCULARI
PROJESİ KAPSAMINDA
FAALİYETLER

Antalya'nın Kültürel Miras Koruyucuları Projesi

Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilen "Antalya'nın Kültürel Miras Koruyucuları" projesiyle, Antalya'daki ilköğretim öğrencilerinin, Perge, Aspendos, Side, Syedra, Patara, Myra gibi tarihî miras noktalarının yakınında eğitim alarak kültürel mirasın korunması konusunda bilinçlendirilmeleri amaçlanmıştır. İlk aşamada, 41 okulda yaklaşık 2 bin öğrenciye ulaşılmış, projenin etkisi geniş kitlelere yayılmıştır.

Kültür Koruyucuları Web Sitesi

Kültür Koruyucuları adlı web sitesi, kulturkoruyucuları.ktb.gov.tr adresinde başta çocuklar, eğitimciler ve kültürel mirasa ilgi duyanlar olmak üzere geniş bir kitleye hitap etmektedir. Renkli ve etkileyici tasarımıyla dikkat çeken bu platform, eğitici animasyon videoları, ilgi çekici oyunlar ve bilgilendirici içerikleriyle kültürel mirasa erişimi kolaylaştırmaktadır. Arkeoloji, bilimsel kazılar, kültür varlıkları gibi karmaşık konuları bile anlaşılır bir dilde sunarak ziyaretçilere aktarmaktadır. Ayrıca, öğretmenlerin sınıf içinde kullanabilecekleri pratik aktiviteler de sunarak öğrenme sürecine katkıda bulunmaktadır. Web sitesinde yer alan animasyonlar, masallar, hikâye kitapları ve geleneksel gölge oyunları gibi çeşitli içerikler, kültür mirasımızın korunması gerekliliği ve bunun için yapılabilecekler konusunda önemli bilgiler sunmaktadır.

Çizgi Roman

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Uluslararası Müzeler Konseyinin Türkiye Temsilciliği iş birliğinde kültür varlıklarımızın korunması ve kaçakçılığın önlenmesine yönelik farkındalığı artırmak amacıyla “Artemis’in Yolculuğu” adlı çizgi roman hazırlanmış, ABD’nin Ankara Büyükelçiliği tarafından da desteklenmiştir. Çizgi romanda, yurt dışında bulunan bir eserimizin iade süreci bu süreçte neler yaşandığı anlatılmaktadır. Türkçe ve İngilizce hazırlanan çizgi romana çevrim içi ulaşılabilmektedir.

KÜLTÜR KORUYUCULARI
BİLİM OKULU, ANADOLU
MEDENİYETLERİ MÜZESİ

Kültür Koruyucuları Bilim Okulu

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Ankara Üniversitesi Çocuk Bilim Merkezi ve Anadolu Medeniyetleri Müzesi iş birliğiyle hazırlanan "Kültür Koruyucuları" adlı çocuk eğitim programı kapsamında çocuklarla bir araya gelinmiştir. Kültür varlıklarının zarar görmesini ve kaçakçılığını önlemek için yapılan eğitim ve farkındalık çalışmaları çerçevesinde hazırlanan program, 9-12 yaş aralığındaki çocukların kültür varlıklarıyla tanışmasını, geçmiş uygarlıklarla bağ kurmasını, kültür varlıklarının günümüzdeki önemini anlamasını ve koruma bilincini geliştirmesini amaçlayan bir dizi görev içermektedir.

Tanıtım Videosu

Özellikle son yıllarda tarihî eser kaçakçılığının önlenmesi için yapılan çalışmaların tanıtıldığı video, İngilizce yayımlanmıştır.

Vakıflar Genel Müdürlüğü Kaçakçılıkla Mücadele Bürosu

Kültür varlığı kaçakçılığıyla mücadele kapsamında Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesinde 28 Mayıs 2002 tarihinde "Kaçakçılıkla Mücadele Bürosu" kurulmuştur. Kaçakçılıkla Mücadele Bürosu vasıtasıyla;

- Çalınan eserlere ait envanter fişleri ve İngilizce çevirileri dijital ortamda hazırlanmakta,
- Hazırlanan bilgiler, emniyet birimleri, Interpol, gümrükler, valilikler, müzeler, Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla yurt dışı temsilciliklerine ve ilgili medyaya gönderilmekte,
- Bulunan eserler olduğunda, arattırmanın durdurulması için yeniden ilgili birimler haberdar edilmekte ve eserin geri alınması sağlanmaktadır.

Büronun oluşturulmasından sonra onlarca tarihî eser yurt içinde bulunmuş veya yurt dışından geri getirilmiştir. Büro tarafından yapılan çalışmalar sonucunda, vakıf kültür varlıklarının tespit edilerek karşılığında hiçbir bedel ödemeksizin Türkiye'ye geri kazandırılması sonucunda, hırsızlık olaylarında büyük ölçüde azalma görülmüştür.

Kaçakçılıkla Mücadele Bürosunun 2002 yılında kurulmasından 2019 yılı sonuna kadar 344 hırsızlık ve kayıp olayı yaşanmış ve çalınan eserlerden 620'si geri kazanılmıştır. Örneğin, sadece 2004 yılında 123 kg mozaik çini ele geçirilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü sorumluluğundaki taşınır kültür varlıkları; Arşiv eserleri, Teberrükât eşyası, Vakıf abidelerin tamamlayıcı parçaları olarak üç grupta değerlendirilmektedir.

Arşiv Eserleri

Osmanlı devrinden günümüze kadar vücut bulmuş vakıfların her türlü bilgilerini içeren belgeler olup, bunlar, vakfiye defterleri, ferman, berat gibi eserlerdir. Bu eserlerin tasnifi ve mikrofilm çekimleri tamamlanmış olup bilgisayar ortamına aktarılma işlemleri Vakıf Arşiv Yönetim Sistemi (VAYS) Projesi dâhilinde tamamlanmıştır. Güvenlikleri ve fiziksel korumaları sağlanmış olup yerli ve yabancı araştırmacılara açıktır.

Teberrükât Eşyası

Cami ve mescitlerde mevcut olan, hayırsever kişi veya kuruluşlar tarafından bağışlanmış her türlü eşyadır. Bu eşyalar; yazma veya basma Kuran-ı Kerim, cüz ve kitap, Sakal-ı Şerif, Kâbe örtüsü, halı, kilim, şamdan, avize, kandil, rahle, levha, saat ve benzeri taşınabilir eşyalardır.

Vakıf Abidelerin Tamamlayıcı Parçaları

Çini, alem, kitabe, kapı pencere kanatları, mihrap, minber, balkon korkulukları, merdiven, sütun başlıkları, tavan göbekleri, kapı tokmakları, her türlü taş, ahşap, alçı ve metal gibi malzeme ile yapılmış süslemeli unsurlardır.

Türkiye genelindeki vakıf kökenli cami ve mescitlerde bulunan teberrükât eşyasının tamamı fotoğraflı envantere sahip olup, ihtiyaç fazlası olmaları nedeni ile cami ve mescitlerden toplanan yaklaşık otuz bin eser, Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait müze ve depolarda korunmaktadır.

Vakıf abide eserlerden eski eser çalınmalarını önlemek amacıyla, binalar başka bir kuruma tahsis edilirken veya herhangi bir özel veya tüzel kişiliğe kiraya verilirken; teslim sırasında binadaki tüm süsleme elemanları fotoğraf ve video kaydı ile tespit edilerek kullanıcıya zimmetle verilmektedir. Kullanıcının binayı bu eserleri ile değerlendirip sigortalaması, kameralı güvenlik ve yangın alarmlarının yaptırılması da ayrıca protokollerde yer almaktadır. Vakıf abidelerdeki süsleme unsurları da video kamera ile çekimleri yapılarak tasniflenmekte, bu eserlerde hırsızlık meydana geldiğinde, ilgili görüntüler derhal ilgili birimlere gönderilmek sureti ile duyurulmaktadır.

Özellikle son yıllarda yapılan teberrükât eşyasının detaylı bir şekilde kaydedilmesi, muhafazaya alınması, bilhassa çalındıklarında duyurulması, teberrükât eşya hırsızlığı konusunda caydırıcı etki yaparak çalınma sayısında önemli ölçüde azalma sağlamıştır.

Müzecilik Faaliyetleri

Türkiye'de Müzecilik

Müze: Toplumun hizmetinde olan ve onun gelişimi için çalışan, insanlığın somut ve somut olmayan kültürel mirası ile çevresini tanıması ve sahiplenmesi amacıyla ilmî yöntemlerle açığa çıkaran, inceleyen, değerlendiren, koleksiyonlar oluşturan, koruyan, tanıtan, sürekli ve geçici olarak sergileyen, eğiten, kültürel, sanatsal zevkini ve dünya görüşünü geliştirmesinde etkili olan, kamuya açık, kar amacı gütmeyen daimi kuruluştur.

Kültürel mirasın korunması ve gelecek nesillere aktarılması açısından hayati bir rol oynayan müzecilik anlayışı, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de koleksiyonculuk geleneğiyle başlamıştır. Ünlü tarihçi Heredot'un "gök kubbenin altındaki en güzel coğrafya yeryüzünün en güzel iklimine sahip" olarak tarif ettiği Türkiye'nin topraklarında, Türk müzeciliğinin kökenleri, Selçuklu döneminde (13. yüzyıl) eski Konya'nın çevresinde yer alan ve günümüzde izleri kalmamış olan sur duvarları etrafında çeşitli dönemlere ait eserlerin düzenli bir şekilde sergilenmesiyle ortaya çıkar. Daha sonra, Dulkadiroğulları Beyliği döneminde, Kahramanmaraş Kalesi çevresinde Geç Hitit eserlerinin toplandığı bilinmektedir. Osmanlı döneminde ise ata yadigârı olan kıymetli eserler, hediyeler ve savaşlardan elde edilen ganimetler, sarayların hazine dairelerinde muhafaza edilmiştir. İstanbul'un fethinden sonra, Fatih Sultan Mehmed döneminde sarayın bir kısmının hazine

dairesi olarak kullanılması, özellikle Yavuz Sultan Selim'in doğu seferinden sonra halifeliğin Osmanlılara geçmesiyle birlikte, başta kutsal emanetler olmak üzere son derece değerli kültürel mirasların Osmanlı sarayına taşınmasını sağlamıştır. Bu süreç, zengin bir koleksiyonun oluşmasına vesile olmuştur ve bu koleksiyonlar ile Anadolu'nun zengin tarihi, Türk müzeciliğinin temelini oluşturmuştur.

Gerçek anlamda Türk müzeciliğinin temeli İstanbul Arkeoloji Müzelerinin temelini de oluşturan Mecma-i Esliha-i Atîka'ya (Eski Eserler Koleksiyonu) dayanmaktadır. Padişah Abdülmecit'in 1845 yılında Yalova'ya gerçekleştirdiği gezi sırasında gördüğü Doğu Roma yazıtlarını İstanbul'a naklettirmesi üzerine eserler 1846 yılında Osmanlı devlet adamı Ahmet Fethi Paşa tarafından o güne kadar silah deposu (Harbiye Ambarı) olarak kullanılan Aya İrini'de toplatılmaya başlamıştır. Müze, Mecma-i Esliha-i Atîka ve Mecma-i Âsâr-ı Atîka olmak üzere iki bölüm hâlinde düzenlenmiş, kuruluşu daha eski dönemlere dayanan Mecma-i Esliha-i Atîka bölümü Harbiye Askerî Müzesi'nin temelini oluşturmuştur.

Mecma-i Âsâr-ı Atîka koleksiyonu, Sadrazam Ali Paşa'nın döneminde düzenlenmiş ve 1869 yılında o dönemin Maarif Nazırı Saffet Paşa tarafından Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk müzesi olarak Müze-i Hûmayun (İmparatorluk Müzesi) adıyla kurulmuştur. Aynı yıl içerisinde, Galatasaray Lisesi öğretmenlerinden Edward Goold ilk müze müdürü olarak atanmıştır. Bu dönemde, vilayetlere bir genelge gönderilerek çevrelerinde bulunan tarihî eserlerin tahrip edilmeden müzeye ulaştırılması talep edilmiştir. Ayrıca, aynı yıl içinde ilk Asarı Atika Nizamnamesi yürürlüğe girmiştir. Müzenin koleksiyonundaki eser sayısının artmasıyla birlikte yeni bina arayışına girilmiş ve sonunda müzenin Çinili Köşk'e taşınması kararı alınmıştır. Çinili Köşk'e taşınan müze, 1880 yılında ziyarete açılmıştır. Ancak, Müze Müdürü Anton Dethier'in ölümü üzerine yeni bir müdür arayışına girilmiştir. Türk müzecilik tarihinde önemli bir yere sahip olan Osman Hamdi Bey, 11 Eylül 1881 tarihinde bu göreve atanmıştır.

1887 yılında Sayda'da gerçekleştirilen kazılar sonucunda İskender Lahdi'nin de içinde bulunduğu bir grup lahdin keşfedilip İstanbul'a taşınmasının ardından, Osman Hamdi Bey yeni bir müze binası inşa etmek için girişimlerde bulunmuştur. Müze binasının tasarımı Mimar Alexandre Vallaury'e verilmiş ve bu bina Türkiye'de müze olarak tasarlanan ilk binadır. 1891 yılında Müze-i Hümayun adıyla açılmıştır. Açılışından kısa bir süre sonra, müzede kitaplık, fotoğraf laboratuva-

rı ve maket atölyesi gibi ek tesisler kurulmuştur. Kazılar sonucunda getirilen yeni eserlerin sergilenmesi amacıyla 1903 ve 1907 yıllarında müzeye ek binalar eklenmiştir.

Yine bu dönemde, İstanbul dışında Anadolu'daki bazı şehirlerde de müze kurma çalışmaları başlatılmıştır. 1902'de Konya'da, 1904'de Bursa'da yeni müzeler kurulmuştur. Yabancı arkeolog ve uzmanlardan yararlanılarak müze koleksiyonlarının kayıt, katalog ve sergilemeleri geliştirilmiştir. Türkler tarafından birçok kazı çalışmasının da yapıldığı bu dönemde müzeciliğin saklama ve depolamadan daha önemli olan koruma, kayıt tutma, düzenli sergileme faaliyeti Türkiye'de hızla gelişmiştir.

1910'da Osman Hamdi Bey'in vefatının ardından, müze müdürlüğüne kardeşi Halil Edhem atanmıştır. Edhem Bey, müdürlük süresince yabancı uzmanlardan da destek alarak bilimsel yayınlar çıkarmaya odaklanmıştır. Bu dönemde, 1912-1914 yılları arasında Gustav Mendel tarafından hazırlanan üç ciltlik "Catalogues de Sculptures Grecques, Romaines et Byzantines" adlı taş eserler kataloğu, Müzey-i Hümayun'u uluslararası alanda tanıtan önemli bir çalışma olmuştur. 1914 yılında Türk ve İslam eserleri için Evkaf-ı İslamiye Müzesi, Süleymaniye Camii'nin imaretinde açılmıştır. Halil Edhem, geleneksel Batı müzeciliği anlayışı çerçevesinde, bir sergi-depo mantığıyla Yakındoğu ülkelerinin eserlerini ayırarak, binayı Eski Şark Eserleri Müzesi olarak düzenlemiştir. 1917 yılında müze dışındaki eski eserleri korumak için çalışmalar yapacak olan Eski Eserleri Koruma Encümeni, meclis kararıyla kurulmuştur.

Türkiye'de bir sanat müzesi kurulması yönündeki çalışmalar ilk kez XIX. yüzyıl sonlarında başlatılmıştır. Güzel Sanatlar Okulunun (Sanayi-i Nefise Mektebi) kuruluşuyla da yakından ilgisi olan bu girişimin sonunda bir koleksiyon oluşturulmaya başlanmıştır; ancak müzenin açılışı gerçekleştirilememiştir. 1883 yılında açılan Güzel Sanatlar Okulunun öğrencilerinin eğitimini desteklemek ve bilgi düzeylerini artırmak amacıyla bir resim koleksiyonu ile bu koleksiyonun sergileneceği bir resim salonu oluşturulması düşüncesi, sanat koleksiyonları için bir başlangıç olmuştur. Bu düşünceyle Elvah-ı Nakşiye olarak anılan resim koleksiyonu oluşturulmuştur. Ancak, Türkiye'nin ilk resim müzesi, Cumhuriyet'in ilanından sonra, 1937 yılında Atatürk'ün emriyle kurulan İstanbul Resim ve Heykel Müzesi olmuştur.

Cumhuriyet döneminde Müzeler, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan ve sonradan adı "Âsâr-ı Atika ve Müzeler Müdürlüğü" olan Hars Müdürlüğüne bağlanmış, daha sonra 1944'te "Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. 1924 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla, Topkapı Sarayı'nın mevcut koleksiyonu ile müze olarak ziyarete açılması kararı alınmıştır. Atatürk'ün Ankara'da bir Hitit Müzesi'nin açılmasını istemesi üzerine 1923 yılında Kurşun Han ve Mahmut Paşa Bedesteni Millî Eğitim Bakanlığı tarafından onarılarak Ankara Arkeoloji Müzesi olarak açılmıştır. Daha sonra 1967 yılında yeniden düzenlenerek müzedeki eserlerin çeşitliliği de göz önünde bulundurularak adı Anadolu Medeniyetleri Müzesi olarak değiştirilmiştir.

İnşasına 1925 yılında başlanan Ankara Etnografya Müzesi Cumhuriyet döneminde yapılan ilk müze binasıdır ve 1930 yılında ziyarete açılmıştır. 1925 yılında çıkarılan kanunla kapatılan tekke, türbe ve zaviyelerdeki eşya ve eserlerin büyük bir kısmı Ankara Etnografya Müzesi'nde sergilenmeye başlamıştır. Sergilenen eşyalar aracılığıyla halk yaşamından kesitler sunulmuş, törensel veya günlük eşyalar kullanılmıştır. Ayrıca, Atatürk'ün isteği üzerine Konya Mevlana Türbesi kapatılmayarak, koleksiyonlarıyla birlikte müze hâline dönüştürülmüştür.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında adı geçen müzeler dışında, Anadolu'nun birçok ilinde yeni müzeler açılmış ve ülke çapında yaygınlaşması sağlanmıştır.

Günümüzde aralarında Avrupa'da yılın müzesi ödülünü de kazanmış, 205'i Bakanlığa bağlı, 260'ı Bakanlık denetiminde özel müze olmak üzere toplam 465 müze bulunmaktadır. Sayıları gün geçtikçe artan müzeler, artık sadece eserlerin sergilendiği ve depolandığı mekânlar olmaktan çıkmış, halkın eğitimi için ulusal ve uluslararası konferansların, seminerlerin düzenlendiği, çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetlerin gerçekleştirildiği, sergilerin açıldığı, bilimsel yayınların yapıldığı, Türkiye'nin tanıtımına katkıda bulunan eğitim ve kültür kurumları hâline gelmiştir. Son yıllarda dünyanın en büyük mozaik müzesi olan Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi, Hatay Arkeoloji Müzesi, Şanlıurfa Müzesi, Şanlıurfa Haleplibahçe Mozaik Müzesi, Aydın Müzesi, Bitlis Ahlat Müzesi, Uşak Müzesi, Çanakkale Troya Müzesi, Mersin Müzesi ve Adana Müzesi gibi yeni müzeler çağdaş müzecilik anlayışına göre tasarlanmış ve ziyarete açılmıştır.

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne Bağlı Müzeler ve Ören Yerleri

Müzeler, uygarlık tarihine ait her türlü objenin bilimsel kurallar altında sergilendiği, halkın beğeni ve kültürel birikimini zenginleştiren, araştırmacıların çalışmalarını kolaylaştırıcı ve geliştirici tarihî verilerin gelecek kuşaklara aktarıldığı mekânlardır. Türkiye, zengin bir tarih ve kültür birikimine sahip olmasıyla ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle zaman içinde birçok yeni müze binası inşa edilmiştir. Ayrıca, günümüze ulaşan taşınmaz kültür varlıkları da restore edilerek birçokları "müze" olarak ziyarete açılmaktadır.

Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı 216 müze ve 144 düzenlenmiş ören yeri olmak üzere, ziyaret edilebilir 360 ünite aynı zamanda birer eğitim ve bilim kurumu olarak hizmet vermektedir.

Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı müze ve ören yerleri ile ilgili ayrıntılı bilgilere ulaşmak için turkishmuseums.com sitesi İngilizce ve Türkçe olarak hizmet vermektedir.

2002-2023 Yılları Arasında Yenilenerek Açılan Müzeler:

- Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi (I. II. ve III. Etap)
- Trabzon Sümela Manastırı (I. II. ve III. Etap)
- İstanbul Arkeoloji Müzeleri Klasik Bina
- Ankara Etnografya Müzesi
- Gümüşhane İkizevler Etnografya Müzesi'nin de aralarında bulunduğu, toplam 165 müze Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından onarım, restorasyon ve teşhir-tanzim çalışmaları yapılarak yenilenmiştir.

2002-2023 Yılları Arasında İlk Kez Ziyarete Açılan Müzeler:

60 müze ilk kez ziyarete açılmış olup bunlardan bazıları uluslararası ölçekte ses getirmiştir.

- Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi
- Hatay Arkeoloji Müzesi
- Şanlıurfa Arkeoloji ve Haleplibahçe Mozaik Müzesi
- Kars Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi
- Çanakkale Troya Müzesi

- İstanbul Hafıza 15 Temmuz
- İstanbul Havalimanı Müzesi
- Kahramanmaraş Elbistan Şehir Müzesi
- Mehmet Akif Ersoy Hatıra Evi
- Ankara 15 Temmuz Demokrasi Müzesi
- Muş Müzesi
- Edirne Balkan Savaşları Müzesi (Hıdırlık Tabyası)
- Galata Kulesi
- Kilis Alaeddin Yavaşca Müzesi
- İznik Müzesi
- İzmir Kültür Sanat Fabrikası
- İstanbul Ayasofya Müzesi

2002-2023 Yılları Arasında Yeni İnşa Edilen Binalarında Hizmet Vermeye Başlayan Müzeler:

22 müze ise yeni inşa edilen binalarında hizmet vermeye başlamıştır. Bunlardan bazıları aşağıda listelenmiştir.

- Adana Müzesi
- Uşak Müzesi
- Kayseri Müzesi
- Mersin Müzesi
- Van Müzesi
- Erzurum Müzesi
- Kilis Müzesi
- Afyonkarahisar Müzesi
- Kırşehir Müzesi
- Erzincan Müzesi
- Samsun Müzesi (Yeni müze binası inşaatı çalışmaları nedeniyle geçici olarak ziyarete kapatılmıştır ve yakın zamanda ziyarete açılması planlanmaktadır.)

Restorasyon ve Çeşitli Çalışmalardan Dolayı Geçici Olarak Kapalı Müzeler:

- İstanbul Arkeoloji Müzesi
- Mersin Anamur Müzesi
- Isparta Müzesi Genel

- Samsun Müzesi
- Elazığ Müzesi Genel
- Trabzon Müzesi
- İzmir Etnografya Müzesi
- Diyarbakır Silvan Atatürk Evi
- Manisa Müzesi
- Bursa Yenişehir Şemaki Evi Müzesi
- İzmir Tire Müzesi
- Antalya Alanya Atatürk Evi Müzesi
- Sinop Tarihi Cezaevi
- İstanbul Eski Şark Eserleri Müzesi
- Adana Süleyman Kulesi
- Bursa Osmanlı Evi Müzesi
- Diyarbakır Cahit Sıtkı Tarancı Evi Etnografya Müzesi
- Kastamonu Livapaşa Konağı Etnografya Müzesi
- İzmir Tarih ve Sanat Müzesi
- Adıyaman Müzesi ve bağlı birimleri (Nemrut ve Perre hariç)
- Gaziantep Arkeoloji Müzesi ve Gaziantep Kalesi
- Hatay Müzesi ve bağlı birimleri (Çevlik Örenyeri ve St. Pierre Anıt Müzesi hariç)
- Kahramanmaraş Müzesi ve bağlı birimleri
- Elbistan Şehir Müzesi ve bağlı birimleri
- Kilis Alaeddin Yavaşça Müzesi
- Malatya Müzesi ve bağlı birimleri (Arslantepe Örenyeri hariç)
- Şanlıurfa Kalesi
- Fethiye Müzesi
- İstanbul Büyük Saray Mozaikleri Müzesi
- Çinili Köşk Müzesi
- Galata Mevlevihanesi Müzesi (Semahane Bölümü Hariç)
- Muğla Müzesi Bakım-Onarım çalışması
- Konya Ereğli Müzesi
- Nevşehir Müzesi
- Bitlis Etnografya Müzesi
- Galata Kulesi

- Side Müzesi
- Yozgat Müzesi Müdürlüğü Bağlı Birimi Sarıkaya Hamamı
- Yozgat Müzesi
- Niğde Müzesi
- Ürgüp Müzesi
- Milas Müzesi Müdürlüğü Bağlı Birimi Beçin Kalesi'nin İç Kale Giriş Bölümü
- Afrodisyas Müzesi
- Düzce Konuralp Müzesi
- Kütahya Müzesi

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığı

Bahse konu başkanlık bünyesinde bulunan aktif olarak faaliyetlerini yürüten müzeler ve faaliyetler aşağıda sıralanmaktadır.

	MÜZE SAYISI	ÖREN YERİ SAYISI	
2002	183	128	2002
2003	182	128	2003
2004	180	129	2004
2005	180	129	2005
2006	182	130	2006
2007	186	130	2007
2008	187	129	2008
2009	187	130	2009
2010	188	131	2010
2011	189	131	2011
2012	191	130	2012
2013	189	131	2013
2014	192	137	2014
2015	195	138	2015
2016	197	138	2016
2017	198	138	2017
2018	199	141	2018
2019	199	142	2019
2020	199	142	2020
2021	209	142	2021
2022	211	144	2022
2023	214	144	2023

GRAFİK: 2002-2023 YILLARI ARASI KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE BAĞLI MÜZE VE ÖREN YERİ SAYISI

Başkanlık Bünyesindeki Müzeler

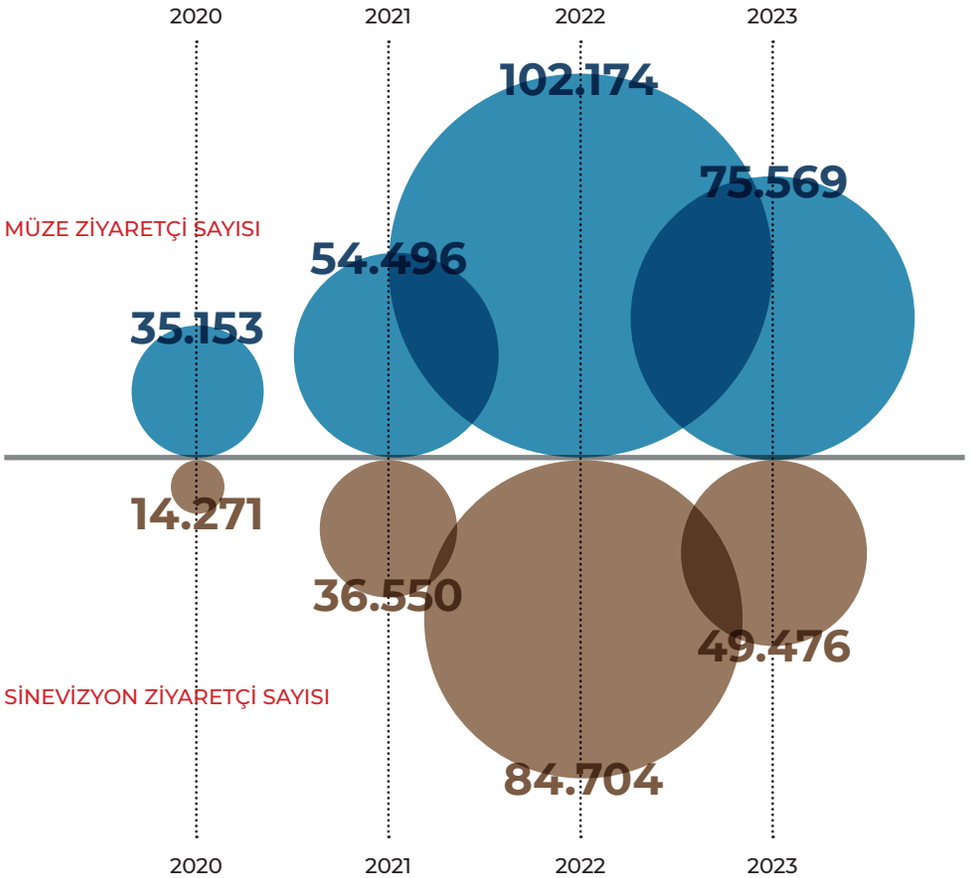
Başkanlık bünyesinde dokuz müze bulunmaktadır. Bunlardan sekizi 2014 yılından sonra açılmıştır. Ayrıca bu müzelerin yanında bir de mobil müze bulunmaktadır.

MÜZELER	AÇILIŞ TARİHLERİ
Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezi (ÇDTM)	2012
Kilitbahir Kalesi Kale Müzesi	2017
Bigalı Atatürk Evi ve Müzesi	2018
Anadolu Hamidiye Tabyası Çanakkale Savaşları Tarih Müzesi	2018
Bigalı Kalesi ve Müzesi	2021
Çanakkale Muharebeleri Araştırma Merkezi ve Müzesi	2022
Alçıtepe 1915 Hilal-i Ahmer Hastane Müzesi ve Sergisi ile Siper Canlandırmaları	2022
Mehmetçik Feneri ve Gelibolu Tarihî Sualtı Parkı Sergisi	2022
Seddülbahir Kalesi Kale Müzesi	2023

TABLO: ÇANAKKALE SAVAŞLARI GELİBOLU TARİHÎ ALAN BAŞKANLIĞI MÜZELERİ

Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezi (ÇDTM)

Her yıl yüz binlerce kişinin ziyaret ettiği Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezi'nin açılışı 2012 yılında yapılmıştır.

İNFOGRAFİK: ÇANAKKALE DESTANI TANITIM MERKEZİ YILLARA GÖRE ZİYARETÇİ SAYISI

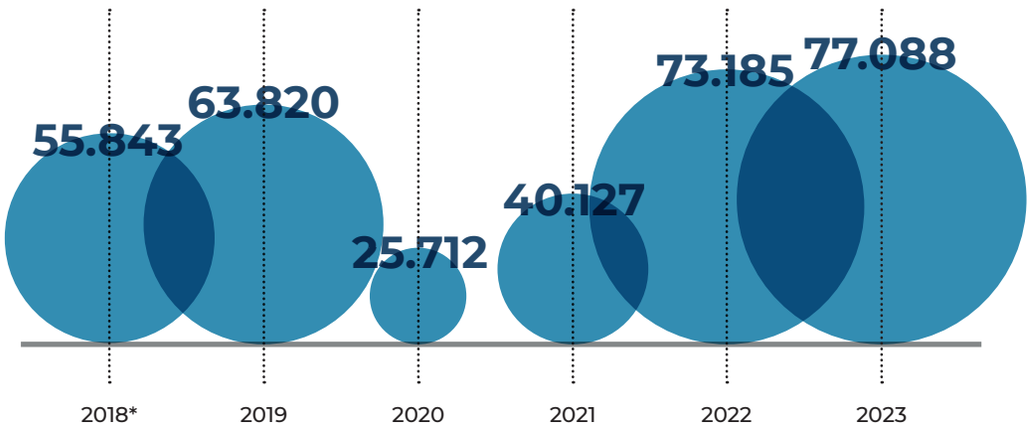
1915 Çanakkale Savaşı ileri teknolojilerle hazırlanan etkileyici ses ve görsel efektler ile bizzat iştirak etmiş hissi uyandırarak gelecek nesillere anlatılmaktadır.

11 simülasyon salonu ve iki harp malzemeleri sergi alanıyla ziyaretçilerin Çanakkale Savaşı'nın bütün safhalarını, âdeta yaşayarak öğrenmeleri sağlanmaktadır.

Kilitbahir Kalesi Kale Müzesi

2017 yılında Kilitbahir Kalesi'nin restorasyonu ve teşhir tanzimi tamamlanmış, 18 Mart 2018 tarihinde "Kilitbahir Kale Müzesi" olarak açılışı yapılmıştır. Sarı Kule ve yedi kattan oluşan Ana Kule'de, Piri Reis'in hayatından kale içindeki günlük yaşama, Osmanlı kalelerinin mimarîsinden savunmasına, ticaretten ibadete kadar her şey, bugünün teknolojisiyle ziyaretçilere anlatılmaktadır.

KİLİTBAHİR KALESİ

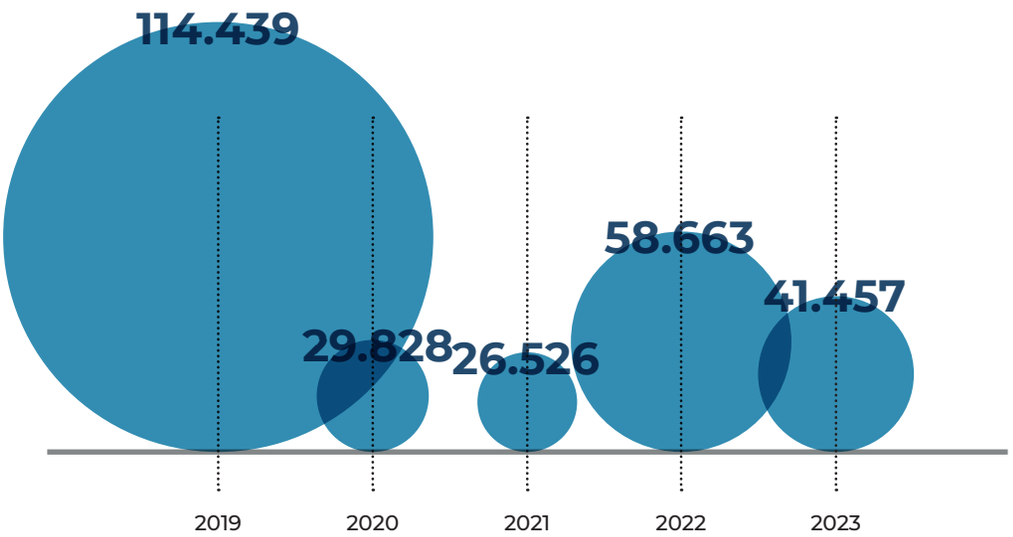

İNFOGRAFİK: KİLİTBAHİR KALE VE MÜZESİ YILLARA GÖRE ZİYARETÇİ SAYISI

* 18.03.2018 itibarıyla

Bigalı Atatürk Evi ve Müzesi

Bigalı Atatürk Evi Müzesi'nin resmî açılışı 10 Ağustos 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Modern müzecilik anlayışına uygun aydınlatma, güvenlik, vitrin uygulamaları ile birlikte Mustafa Kemal Atatürk'ün Çanakkale Muharebelerine katılımı, görevi, faaliyetleri kronolojik olarak anlatılmakta, dönemi yansıtan gerçeküstü mankenler ile Çanakkale Muharebeleri planını gösteren canlandırmalar ve Mustafa Kemal Atatürk'ün kişisel eşyası sergilenmektedir.

İNFOGRAFİK: BİGALI ATATÜRK EVİ MÜZESİ YILLARA GÖRE ZİYARETÇİ SAYISI

Bigalı Kalesi ve Müzesi

Bigalı Kalesi, Çanakkale Boğazı'nın Avrupa yakasında yer alan Osmanlı dönemi kalelerinden biridir. 2017 yılında başlayan "Bigalı Kalesi Restorasyonu Teşhir-Tanzimi ve Çevre Düzenlemesi" işi 2021 yılında

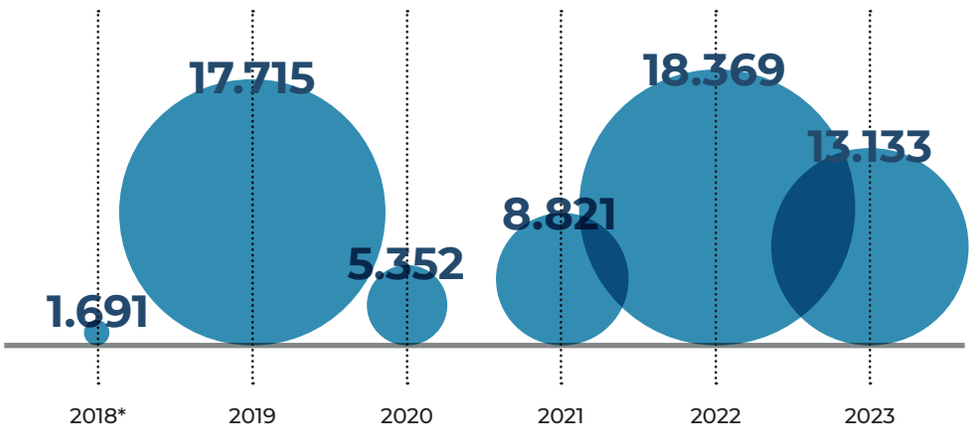
BİGALI KALESİ VE MÜZESİ

tamamlanmıştır. Çanakkale Savaşlarında askerî silah tamirhanesi olarak kullanılan kalenin açılışı 24 Nisan 2022 tarihinde yapılmıştır. Bu tarihten itibaren on bini aşkın ziyaretçi tarafından ziyaret edilmiştir.

Anadolu Hamidiye Tablası Çanakkale Savaşları Tarih Müzesi

2014 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından restorasyon çalışmalarına başlanan Tabya, 9 Kasım 2018 tarihinde ziyarete açılmıştır. Anadolu Hamidiye Tabyası 10 yıllık süre ile Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığına tahsis edilmiştir.

ANADOLU HAMİDİYE TABYASI
ÇANAKKALE SAVAŞLARI TARİH
MÜZESİ

İNFOGRAFİK: ANADOLU HAMİDİYE TABYASI ÇANAKKALE SAVAŞLARI TARİH MÜZESİ YILLARA GÖRE ZİYARETÇİ SAYISI

* 20.11.2018 itibarıyla

Alçıtepe 1915 Hilal-i Ahmer Hastane Müzesi ve Sergisi

Çanakkale Muharebeleri sırasında 5'inci Ordu Menzil Teşkilatına bağlı hastanelerin yanı sıra Hilâl-i Ahmer (Kızılay) Cemiyetinin bölgede kurduğu seyyar hastaneler önemli rol oynamıştır. Cephede yaralanan askerlerin çantalarına dikilmiş "Harp Paketi" içindeki malzemelerle yarasını tedaviye başladığı bilinmektedir. Sıhhiye erleri tarafından gerideki "yaralı yuvalarına" taşınan askerler, sonrasında basit operasyonların yapılabildiği "sargı yerlerine" son olarak da cephe gerisindeki hastanelere taşınmışlardır.

Cephe ve cephe gerisinde yapılan sağlık hizmetlerini anlatmak amacıyla 2018 yılında ihalesi yapılan "1915 Hilal-i Ahmer Hastane Canlandırması" işi, yapıldığı Alçıtepe köyü mevkiini, tarihî alanın en çok ziyaret edilen yerleri arasına sokmuştur. Projenin 2. etabı olarak görülen "Çanakkale Muharebeleri Sıhhiye Müzesi Teşhir-Tanzim İşi" 2021 yılında ihale edilmiş, "1915 Hilal-i Ahmer Sergisi" ve "Çanakkale Muharebeleri Sıhhiye Müzesi Teşhir-Tanzim İşi" tamamlanarak, sergi ve müze ziyaret açılmıştır.

Alçıtepe'de tasarlanan canlandırma alanı ziyaretçilerine cephe gerisindeki bir hastanenin tüm detaylarıyla deneyimleme imkânı sunmaktadır.

Ziyaretçiler hastane canlandırmasını gezerken 1915 yılında yaşanan şiddetli çarpışmalarda savaş suçu kabul edilen bir olaya da tanıklık etmektedirler. Düşmana ait uçaklar tarafından bombalanan bir sargı yerinde yaşananlar alandaki ses yerleştirmeleriyle gezenleri o anlara götürmektedir. Hastaneleri düşman tayyarelerinden koruyan makineli tüfek siperinden başlayan ziyaret noktaları içerisinde, çayhane, ameliyathane, ambar, kayıt ve ilk müdahale çadırları, etüv makinası ve hayatını kaybeden askerlerimizin tutulduğu gölgelik adı verilen alanlar bulunmaktadır. Revir çadırı, su dağıtan saka erinin bulunduğu istasyon ve atlı ambulans canlandırmanın tamamlayıcı unsurlarıdır. 1915 tarihinde yaşanan çarpışmalarda yaralanan bir askerin taşındığı güneşlikli orijinal bir sahra sedyesi sergilenmektedir. Çanakkale Destanı'na şahitlik eden bu duygu yüklü alan ziyaretçilerini ağırlamaktadır.

ALÇITEPE 1915 HİLAL-İ AHMER HASTANESİ CANLANDIRMA ALANI

SİPER CANLANDIRMASI

Siper Canlandırma Çalışmaları

Alçıtepe'de yapılan canlandırma sahasının 3. etabı olan "Siper Canlandırması İşi'nde; tarihî alanda görülen siper izlerinin savaş sırasındaki görünümünün ziyaretçilere anlatılabilmesi için, savaş bölgelerinde herhangi bir tahribata sebebiyet vermemek için, savaş alanları dışında bir noktada kalıcı siperlerin savaş görünümüne uygun olarak inşa edilmesi, mankenlerle canlandırma yapılması ve koku, ses gibi özel etkilerle bu anlatımın kuvvetlendirilmesi amaçlanmıştır.

ÇANAKKALE SAVAŞLARI
ARAŞTIRMA MERKEZİ VE
MÜZESİ

Çanakkale Savaşları Araştırma Merkezi ve Müzesi

2022 yılında Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığı tarafından restorasyonu ve teşhir-tanzimi tamamlanan Çanakkale Savaşları Araştırma Merkezi 16 Eylül 2022 açılmıştır.

Araştırma Merkezi'nde, hem yetişkinlere hem de çocuklara yönelik "Çanakkale Buluşmaları", "Salı Sohbetleri", "Tarihin Koruyucuları Atölyesi", "Bir Kahraman, Bir Torun, Bir Kitap" ile "Harp Oyunları" ve "Masal Akşamları" etkinlikleri yapılmıştır.

SEDDÜLBAHİR KALESİ KALE MÜZESİ

Seddülbahir Kalesi Kale Müzesi

Osmanlı Padişahı 4. Mehmet'in annesi Hatice Turhan Sultan tarafından 1659 yılında Çanakkale Boğazı'nın girişini savunmak amacıyla yaptırılan Seddülbahir Kalesi, dünya harp tarihine geçen Çanakkale Muharebeleri sırasında 12 top ile savunmaya katılmıştır. İngiliz ve Fransız gemilerinin henüz bir savaş durumu olmamasına rağmen boğazın girişini koruyan tabyaları 3 Kasım 1914'te bombalamasının ardından ilk şehitler verilmiştir. Restorasyon çalışmaları 2015 yılında başlatılan kalenin açılışı 18 Mart 2023 tarihinde yapılmıştır.

Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi

Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi projesi, Türkiye'nin her bir köşesinden gençleri öncelikli hedef alarak, Çanakkale'ye henüz gelememiş veya gelemeyecek vatandaşlarımıza, Türkiye'nin tamamını gezerek hizmet sunmayı ve tarihî mirasımızı ulaştırmayı amaçlamıştır. 2 Temmuz 2020 tarihinden itibaren; Yükümüz Kutsal, Rotamız Al Sancağın Dalgalandığı Her Yer sloganıyla yola çıkan Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi "Çanakkale Ruhu"nun daha iyi algılanması için il il, ilçe ilçe ziyaretlerini gerçekleştirmektedir.

ÇANAKKALE SAVAŞLARI MOBİL MÜZESİ, DÜZCE, 2023

	Ziyaret edilen il	Ziyaret edilen ilçe	Gerçekleştirilen organizasyon	Ziyaretçi
1. TUR 02.07.2020 - 29.04.2021	78	57	204	95.754
2. TUR 19.05.2021 - 25.12.2021	35	25	157	84.077
3. TUR 01.01.2022 - 31.12.2022	60	67	224	209.880
4. TUR 01.01.2023 - 30.06.2023	19	26	102	47.808
GENEL TOPLAM	192	175	687	470.344

İNFOGRAFİK: ÇANAKKALE SAVAŞLARI MOBİL MÜZESİ YILLARA GÖRE ZİYARET EDİLEN YERLER VE ZİYARETÇİ SAYISI

ARIBURNU YÜRÜYÜŞ
GÜZERGÂHI

Tarihî Alanın Açık Hava Müzeleri

Arıburnu Yürüyüş Güzergâhı

2019 yılında ihale edilen "Arıburnu Cephesi Yürüyüş Yolu" ile Çanakkale Kara Muharebelerinin en şiddetli geçtiği alanlar misafirlerin ziyaretine açılmıştır. Arıburnu Cephesi yürüyüş güzergâhı yedi kilometrelik bir parkur olarak düzenlenmiştir ve parkur ortalama üç saatlik sürede gezilebilmektedir.

Gelibolu Tarihî Sualtı Parkı Dalış Turizmi

Çanakkale Savaşlarının yaşandığı tarihî Gelibolu Yarımadası'nda; 108 yıl önce batan savaş gemileri, 'Gelibolu Tarihî Sualtı Parkı' teması ile 2 Ekim 2021 tarihinde turizme açılmıştır. Çanakkale'nin savaş batıkları, 1. Dünya Savaşı temalı ilk sualtı parkı özelliğini taşımaktadır. Sualtı Parkı'nın açılmasıyla 108 yıl önce Seddülbahir Kalesi açıklarında batırılan İngiliz Kraliyet Donanmasına ait "HMS Majestic"in de aralarında bulunduğu 14 batık gemiye dalış yapmak mümkün hâle gelmiştir. Gelibolu Tarihî Sualtı Parkı'nın açılışı birçok ulusal ve uluslararası basın kuruluşu tarafından yoğun bir ilgi ile takip edilmiş ve haberleştirilmiştir.

GELİBOLU TARİHÎ SUALTI
PARKI'NIN DALIŞ TURİZMİ

Vakıflar Genel Müdürlüğü

Vakıflar Genel Müdürlüğünün varlığının temelini oluşturan vakıflarla ilgili her türlü bilgi ve belgenin gelecek nesillere bozulmadan aktarılması, elektronik ortamda paylaşılabilmesi ve ilim dünyasının istifadesine sunulması amacıyla Vakıf Arşiv Yönetim Sistemi (VAYS) 2011 yılında hayata geçirilmiştir.

"Yıllarca kapalı kapılar ardında kalmış 10 milyondan fazla belge gün ışığına çıkarıldı"

- 2003 yılı öncesinde Vakıflar Genel Müdürlüğü arşivlerinde vakıflarla ilgili yaklaşık 1 milyon belge bulunurken, VAYS ile 2003-2023 yılları arasında 10 milyondan fazla her türlü belgenin;
- Dünya arşivcilik standartlarına uygun olarak ve aslı muhafaza edilerek çağdaş teknoloji ile dijital kopyaları alınmış,
- Ortalama saklama ömrü 400-500 yıl olan mikro-film ortamına aktarılması sağlanmış,
- Katalog bilgileri çıkarılmış,
- Vakfiye, zeyl vakfiye, ilam da olmak üzere ilgili belgelerden Arapça olanlarının Türkçeye çevirisi, Osmanlıca olanlarının transkripsiyonları yapılmış; hülasa, tevcih, ahkâm, tafsil, berat, muhasebe, hüccet, ariza, maruz, hurufat, atik ve yeni şahsiyet kaydı da olmak üzere ilgili belgelerin vakıf adlarıyla eşleştirilmesi tamamlanmıştır.
- Taşınır vakıf kültür varlığı özelliğindeki vakfiye ve vakıf belgesi defterlerinde yer alan 950 bin sayfanın üzerindeki kayıt, renkli olarak taranmış ve dijital ortama aktarılmıştır.
- 2002 yılında Osmanlı Coğrafyasında 40 bin vakfın tespiti yapılmış iken, devam eden tespit ve araştırmalar neticesinde vakıf sayısı 62 bine çıkmış, tespiti yapılan bütün vakıflara ait künye bilgileri "Vakıf/Vakfiye Takip Modülüne" girilmiştir.

FATİH SULTAN MEHMED'İN AYASOFYA VAKFİYESİ GİRİŞİ

“Yıllarca depolarda kilitli kalmış, bakımsız bırakılmış binlerce taşınır vakıf kültür varlığı artık yeni açılan vakıf müzelerinde sergileniyor”

Depolardan çıkarılan vakıf kültür varlıklarının laboratuvarlarda bakımları yapılmış, çağdaş sunum teknikleriyle müzelerimizde sergilenmesi ve korunması sağlanmıştır.

2002 yılı öncesinde Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesinde sadece dört müze bulunurken, 2003-2023 yılları arasında dokuz vakıf müzesinin daha hizmete girmesiyle bu sayı 13’e çıkarılmıştır (İstanbul’daki Halı Müzesi ile Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar Müzesi 2020 yılında birleştirilmiştir. Dolayısıyla müze sayısı 12 olmuştur.).

2002 yılı öncesinde vakıf kültür merkezi bulunmazken, 2003-2022 yılları arasında iki vakıf kültür merkezi açılmıştır. Bu merkezler Ankara Taceddin Dergâhı ve Mehmet Akif Ersoy Kültür Merkezi ile Tokat Halef Sultan Kültür Merkezidir.

2003-2022 yılları arasında açılan Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağlı müzeler;

- Ankara Vakıf Eserleri Müzesi
- Konya Sahip Ata Vakıf Müzesi
- Tokat Mevlevihane Vakıf Müzesi
- Gaziantep Mevlevihane’si Vakıf Müzesi
- Kastamonu Şeyh Şaban-ı Veli Vakıf Müzesi
- Edirne Selimiye Vakıf Müzesi
- İstanbul Akaretler Mustafa Kemal Müzesi
- Sivas Gök Medrese Vakıf Müzesi
- Erzurum Çifte Minareli Medrese Vakıf Müzesi

Kültürel Varlıkların Korunmasında Restorasyon ve Konservasyon

Restorasyon

Restorasyon, tarihî eserlerin, yapıların veya sanat eserlerinin zamanla uğradıkları yıpranma, hasar veya bozulmalara karşı orijinallerine en uygun şekilde onarılması ve eski hâline getirilmesi sürecidir. Bu süreç, kültürel mirasın fiziksel olarak korunması, orijinal malzeme ve yapının korunarak gelecek nesillere aktarılması amacını taşır. İstanbul gibi tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış şehirlerdeki kültürel varlıkların restorasyonu, şehrin tarihî dokusunu ve kültürel kimliğini koruma altına alır.

Restorasyon süreci, genellikle çok kapsamlı bir araştırma ve çok yönlü planlama aşamalarını içerir. Bu süreçte eserlere zarar vermeden, dönemin estetik değerlerini de göz önünde bulundurarak yapının tarihçesi, mimarîsi ve kullanılan malzemeler hakkında detaylı bilgiler toplanır. Ardından, yapıya zarar vermeden onarım ve güçlendirme yöntemleri belirlenir.

Restorasyon projeleri aynı zamanda kültürel varlıkların sadece fiziksel yapılarını değil, aynı zamanda onların taşıdığı tarihî ve kültürel anlamları da koruma altına alır. Bu projeler, tarihî yapıların günümüzde de kullanılabilir olmasını sağlayarak kültürel mirasın yaşatılmasında

I. ABDÜLHAMİD DÖNEMİNE AİT 'SOYAĞACI' TABLOSUNUN RESTORE EDİLMESİ

önemli bir rol oynar. Kültürel varlıkların restorasyonu, aynı zamanda turizm açısından da büyük bir potansiyel taşır. İyi korunmuş tarihî ve kültürel alanlar, yerli ve yabancı turistler için büyük bir çekim merkezi oluşturur. Bu durum, yerel ekonomiye önemli katkılarda bulunabilir.

Sonuç olarak, kültürel varlıkların restorasyonu, tarihî mirasın korunması, kültürel kimliğin güçlendirilmesi ve turizm potansiyelinin artırılması açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu kapsamda Türkiye, ilgili kurumları aracılığıyla hem yurt içinde hem de yurt dışında ortak tarihî ve kültürel mirasımız olan eserlerin restorasyonu ile ortak bir gelecek kurmaya yönelik önemli adımlar atmaktadır. Bu çalışmalar, gelecek nesillere aktarılacak kültürel değerlerin korunması ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkıda bulunma açısından da değerlendirilmelidir.

Konservasyon

Konservasyon, kültürel ve tarihî eserlerin korunmasına yönelik kapsamlı bir süreçtir. Bu sürecin temel amacı, sanat eserleri, mimarî yapılar ve diğer kültürel varlıkların uzun süre korunarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlamaktır. Konservasyon çalışmaları, eserlerin fiziksel bozulmasını önlemeyi, yapısal bütünlüklerini korumayı ve estetik değerlerini mümkün olduğunca orijinal hâlleriyle sürdürmeyi hedefler. Bu amaçla, eserler üzerinde yapılan her türlü müdahale, eserin ori-

jinalliğine ve tarihsel bütünlüğüne zarar vermeden, gelecekteki restorasyon veya koruma çalışmalarına imkân verecek şekilde planlanır ve uygulanır.

FOSİL KAZILARINDA ÇIKAN HAYVAN FOSİLLERİ KONSERVASYON ÇALIŞMASI, KAYSERİ

Konservasyon sürecinde, eserlerin mevcut durumlarının detaylı incelenmesi ve belgelenmesi önemli bir adımdır. Bu inceleme, eserin yapısına, kullanılan malzemelere, meydana gelen bozulmaların nedenlerine ve müdahale için en uygun yöntemlerin belirlenmesine yöneliktir. Müdahaleler, eserin orijinal malzemelerine ve tekniklerine mümkün olduğunca sadık kalınarak minimum seviyede tutulur. Bu, eserin tarihine ve kültürel değerine gösterilen saygıdan kaynaklanır.

Konservasyon, aynı zamanda önleyici koruma tedbirlerini de içerir. Bu tedbirler arasında, eserlerin saklandığı veya sergilendiği ortamlar için uygun koşullar sağlanması, zararlı ışık, nem ve sıcaklık gibi çevresel faktörlerin kontrol altında tutulması ve eserlere zarar verebilecek böcekler veya mikroorganizmalara karşı koruma önlemlerinin alınması yer alır. Önleyici koruma, eserlerin olası zararlardan korunması ve koruma maliyetlerinin minimize edilmesi açısından büyük önem taşır.

Konservasyonun temelinde yatan felsefe, kültürel mirasın sadece bugün için değil, aynı zamanda gelecek nesiller için de korunması gerektiği düşüncesidir. Bu süreç, toplumların kültürel kimliğini ve tarih

bilincini güçlendirirken, tarihî ve kültürel değerlerin yaşatılmasına ve aktarılmasına katkıda bulunur. Konservasyon, bu bakımdan sadece kültürel varlıkların fiziksel bütünlüğünü korumakla kalmaz, aynı zamanda toplumsal hafızanın ve kültürel mirasın sürdürülebilirliğini de destekler.

Konservasyon ve Restorasyon Arasındaki Temel Farklılıklar

Konservasyon ve restorasyon, kültürel ve tarihî varlıkların korunması ve onarımıyla ilgili iki temel kavramdır. Ancak her biri farklı yaklaşımlar ve hedefler içerir. Konservasyon, esas olarak kültürel varlıkların mevcut durumlarının korunmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına odaklanır. Bu süreçte, eserlerin fiziksel ve estetik bütünlüklerinin korunması, yapısal zararların önlenmesi ve çevresel koşulların kontrol altında tutulması gibi önleyici tedbirler ön plandadır.

Konservasyon çalışmaları, eserin orijinal malzemelerine ve tekniklerine en az müdahale ile gerçekleştirilir, böylece eserin tarihine ve kültürel değerine saygı gösterilmiş olur. Restorasyon ise hasar görmüş veya zamanla bozulmuş kültürel varlıkları orijinal hâllerine yakın bir duruma getirmeyi amaçlar. Bu süreçte, eserler üzerinde daha aktif müdahalelerde bulunularak kaybolmuş ya da zarar görmüş bölümlerin onarılması, eksik kısımların yeniden oluşturulması ve eserin estetik değerinin yeniden kazandırılması gibi işlemler yapılır. Restorasyon çalışmaları, eserin tarihî ve kültürel bağlamını dikkate alarak ve mümkün olduğunca dikkatli gerçekleştirilir, ancak bu süreç esere daha fazla müdahaleyi gerektirir.

Konservasyon ve restorasyon arasındaki temel fark, konservasyonun eserin mevcut durumunu koruma ve zarar görmesini önleme üzerine odaklanması, restorasyonun ise eseri aktif bir şekilde onararak orijinaline yakın bir duruma getirme çabası içinde olmasıdır. Her iki süreç de kültürel mirasın korunması ve sürdürülmesi açısından hayati öneme sahiptir, ancak uygulamaları ve yaklaşımları farklılık gösterir. Konservasyon, eserin uzun vadeli korunmasını hedeflerken, restorasyon daha çok estetik ve yapısal bütünlüğün yeniden kazandırılmasına yöneliktir.

Türkiye'de Kültürel Mirasın Korunmasına Yönelik Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları

Türkiye, zengin tarihî ve kültürel mirasıyla tüm dünyada tanınmaktadır. Bu mirasın korunması, geliştirilmesi ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı, restorasyon ve konservasyon çalışmalarına büyük önem vermektedir. Bakanlık tarafından yürütülen çalışmalar, somut ve somut olmayan kültürel varlıkların korunmasını amaçlamakta ve bu alanda çeşitli yasal düzenlemeler ile politikalar geliştirilmektedir. Bakanlık, tarihî eserlerin ve kültürel varlıkların restorasyonu için kapsamlı projeler geliştirmektedir. Bu projeler, eserlerin orijinalliğine sadık kalınarak, gelecek nesillere sağlam aktarılmasını hedeflemektedir. Restorasyon çalışmaları, uluslararası standartlara uygun olarak, alanında uzman restoratörler ve konservatörler tarafından yürütülmektedir. Kültürel mirasın korunması kapsamında, konservasyon çalışmaları büyük bir titizlikle gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalar, kültürel varlıkların mevcut durumunun korunması ve olası hasarların önlenmesine yöneliktir. Konservasyon süreçleri, bilimsel araştırmalar ve teknolojik

yöntemlerle desteklenmekte, böylece kültürel varlıkların uzun vadeli korunması sağlanmaktadır.

Kültür mirasın gelecek kuşaklara aktarılması için gerekli çalışmalar, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Kültür ve Turizm Bakanlığı" başlıklı Onuncu Bölümünde yer alan "Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü" başlıklı 281 inci maddesi ile 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında, uluslararası koruma ilkeleri doğrultusunda yürütülmektedir.

Restorasyon ve Konservasyon Alanlarından Örnekler

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 20 yıl içerisinde gerçekleştirilen önemli restorasyon ve konservasyon projeleri arasında, Anadolu'nun farklı bölgelerindeki tarihî yapılar, antik kentler ve müzeler yer almaktadır. Bu projeler, kültürel mirasın korunması ve tanıtılması açısından büyük bir öneme sahiptir.

Vakıf Eseri Proje ve Onarımı

Uygarlıkların beşiği olan Anadolu, dünyanın hiçbir yeri ile kıyaslanamayacak kadar tarihî zenginlikler barındırmaktadır. Bu tarihî zenginliklerin en önemli bölümünü vakıf kültür varlıkları oluşturmaktadır. Mülkiyeti vakıflara ait yaklaşık 8750 taşınmaz kültür varlığı kaydı bulunmaktadır. Türkiye'nin dört bir yanındaki bu eserlerin restorasyonları için büyük bir çaba gösterilmekte, bu kapsamda 2023 yılının onuncu ayı itibarıyla yaklaşık 5 bin 800 eserin restorasyonu gerçekleşmiştir.

Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi Restorasyonu

İstanbul'un silüetini şekillendiren ve hem Bizans hem de Osmanlı mimarîsinin izlerini taşıyan Ayasofya Camii, 2020 yılında kapsamlı bir restorasyon sürecinden geçmiştir. Bu restorasyon çalışmaları esas olarak yapısal bütünlüğü sağlamak ve yapıyı olası sismik etkilerden korumak üzere planlanmıştır.

AYASOFYA-İ KEBÎR
CÂMİ-İ ŞERÎFİ
İSTANBUL

Ayasofya Camii'nin orijinal mozaikleri gibi tarihî özellikler özenle korunmuş, aynı zamanda eserin estetik değeri ve ziyaretçi deneyimi göz önünde bulundurularak iyileştirmeler yapılmıştır. Restorasyon sonrası Ayasofya Camii, daha güvenli ve erişilebilir bir şekilde ziyaretçilere açılmıştır. Fetihle birlikte camiye dönüştürülen ve 481 yıl cami olarak hizmet veren Ayasofya Camii, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan imzası ile yayımlanan 2729 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle yeniden ibadete açılmıştır.

Topkapı Sarayı Restorasyonu

İstanbul'un tarihî yarımadasında, Osmanlı İmparatorluğu'nun yaklaşık 400 yıl boyunca idarî merkezi ve kalbi olarak hizmet veren Topkapı Sarayı, zengin tarihî ve kültürel mirasıyla her yıl milyonlarca zi-

TOPKAPI SARAYI
İSTANBUL

yaretçiyi ağırlamaktadır. 2016 yılındaki kapsamlı restorasyon projesi, bu eşsiz kültürel varlığın korunması ve gelecek nesillere aktarılması için büyük önem taşımaktadır. Restorasyon çalışmaları, sarayın muhteşem avlularını, eşsiz yapılarını ve detaylı süslemelerini kapsamıştır.

Restorasyon süreci, sarayın birçok farklı bölümünü içermiştir: İkinci Avlu'daki mutfaklar, Harem bölümü, Arz Odası ve kütüphaneler gibi hayati yapılar özenle ele alınmıştır. Her biri özgün sanat eserleri olan İznik çinileri, altın yaldızlı tavanlar, el yapımı vitray pencereler ve zengin kalem işleri, aslına uygun yöntemlerle ve tarihî dokuya zarar vermeden restore edilmiştir. Restorasyon süreci aynı zamanda, sarayın mekanik ve elektrik sistemlerini modernize etmeyi ve ziyaretçiler için güvenliği artırmayı da içermiştir.

Topkapı Sarayı'nın restorasyonunun diğer önemli bir yönü de hasar

TOPKAPI SARAYI'NDA DEVAM EDEN RESTORASYON ÇALIŞMALARINDA 16. YÜZYILA AİT ÜZERİNDE SİMURG VE EJDER MOTİFLERİNİN BULUNDUĞU 'SAZ YOLU' BEZEMELER BULUNDU.

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN, TOPKAPI SARAYI'NDA RESTORASYONU TAMAMLANAN BİRİMLERİN AÇILIŞINI GERÇEKLEŞTİRDİ.

görmüş yapısal elemanların güçlendirilmesidir. Özellikle İstanbul'un deprem riski göz önünde bulundurularak, sarayın duvarları ve temelleri gibi kritik yapısal bileşenlerin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar öncelik kazanmıştır. Yapısal güçlendirme, geleneksel yöntemler ve modern mühendislik çözümleri birleştirilerek gerçekleştirilmiştir.

Topkapı Sarayı'nın restorasyonu, sadece tarihî yapıyı korumak ve onarmakla kalmamış, aynı zamanda sarayın uzun tarihi boyunca birçok farklı döneme tanıklık eden zengin koleksiyonlarına ev sahipliği yapmaya devam etmesi için de gerekli koşulları iyileştirmiştir. Restorasyon çalışmalarının bir parçası olarak, sarayın müze işlevinin geliştirilmesi ve ziyaretçi deneyiminin zenginleştirilmesi de hedeflenmiştir. Restorasyonun bu aşamaları, sarayın dünya mirası olarak statüsünü pekiştirmiş ve İstanbul'un tarihî dokusunun bir parçası olarak kültürel kimliğini güçlendirmiştir.

Bu restorasyon, aynı zamanda kültürel miras yönetimine ve koruma bilincinin geliştirilmesine katkıda bulunmuş, tarihî yapıların modern kullanım ihtiyaçları ile nasıl uyumlu hâle getirilebileceği konusunda bir model teşkil etmiştir. Topkapı Sarayı, bu titiz ve özenli restorasyon sürecinin ardından, Osmanlı tarihini, sanatını ve mimarîsini dünyaya tanıtan canlı bir belgesel niteliğinde, her köşesi ile herkesi cezbeden bir merkez hâline gelmiştir.

Selimiye Camii Restorasyonu

Selimiye Camii, Osmanlı mimarlığının zirve noktalarından biri olarak kabul edilen, Mimar Sinan'ın "ustalık eserim" dediği ve Edirne'nin sembollerinden biri olan yapıdır. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan bu muhteşem eser, 16. yüzyılda inşa edilmiştir ve olağanüstü mimarî tasarımı, mükemmel oranları ve süslemeleriyle dikkat çeker. Caminin etkileyici kubbesi ve yüksek minareleri, mimarî alanda bir yenilik olarak görülür ve Sinan'ın mimarî dehasının bir yansımasıdır.

Caminin restorasyonu, yapıyı hem koruma hem de geleceğe taşıma amacını güden titiz bir süreci içermiştir. Restorasyon çalışmaları, caminin ince işçilik gerektiren taş ve çini işlemelerinin, iç ve dış süslemelerinin, minber ve mihrap gibi unsurlarının aslına uygun şekilde onarılmasını kapsamıştır. Ayrıca, Selimiye'nin zarif iç mekânını aydınlatan devasa kubbenin restorasyonu da büyük önem taşımıştır. Caminin kubbesinin, duvarlarının ve destek yapılarının, deprem gibi

doğal afetlere karşı dayanıklılığını artırmak için yapısal güçlendirme işlemleri yapılmıştır.

Restorasyon sırasında, caminin eşsiz akustik özelliklerinin de korunmasına özen gösterilmiştir. Bu sayede cami içerisinde okunan ezanın ve edilen duaların benzersiz bir ses deneyimi sunması sağlanmıştır. Mimar Sinan'ın tasarımında önemli bir rol oynayan ışıklandırma, caminin içerisinde günün farklı zamanlarında oluşturduğu görsel etkilerin korunmasını içeren hassas bir çalışma gerektirmiştir.

Selimiye Camii'nin restorasyonu, kültürel mirasın yanı sıra bir ibadet mekânının da canlılığını ve fonksiyonelliğini koruma gerekliliğini yansıtan bir projedir. Restorasyon sonrasında cami, hem günümüz cemaatinin ihtiyaçlarına hizmet edecek modern tesisata kavuşmuş hem de tarihî ve estetik değerlerinin korunması sayesinde, gelecek nesiller tarafından da takdir edilecek bir eser olarak yerini almıştır. Restorasyon süreci, aynı zamanda, bu muazzam eserin, Edirne ve Türkiye'nin kültürel turizmine katkısını da artırmıştır.

ABDÜLKADİR GEYLANİ KÜLLİYESİ, IRAK

Abdulkadir Geylani Külliyesi Restorasyonu

Irak'ın başkenti Bağdat'ta yer alan tarihî Abdulkadir Geylani Külliyesi, 2020 yılında gerçekleştirilen restorasyonla orijinal mimarî niteliklerine kavuşturulmuştur. Külliyenin cami kubbesi, ana giriş kapıları gibi önemli elemanları titizlikle onarılmış, Osmanlı dönemine ait minber ve mihrap gibi ögeler aslına uygun olarak yeniden inşa edilmiştir.

Sırbistan-Ram Kalesi Restorasyonu

Sırbistan'da yer alan Ram Kalesi'nin restorasyonu, Türkiye'nin kültürel diplomasi çabalarının bir parçası olarak, ortak kültürel mirasın korunması ve bu miras üzerinden iki ülke arasındaki tarihî bağların güçlendirilmesi amacını taşımıştır. Kapsamlı restorasyon çalışmalarının ardından kale, turistik bir cazibe merkezi olarak konumlandırılmıştır.

RAM KALESİ, SIRBİSTAN

NECAŞİ TÜRBESİ, ETİYOPYA

Etiyopya Necaşi Türbesi Restorasyonu

Etiyopya'daki tarihî Necaşi Türbesi ve ilk Müslümanlara ev sahipliği yapan Negaş Ahmedin Camisi, 2017 yılında restorasyon ve çevre düzenlemesiyle yeniden ziyaretçilere açılmıştır. Türkiye'nin desteklediği bu proje, dinî turizm açısından bölgenin potansiyelini artırmış ve tarihî bağları güçlendirmiştir.

Ani Harabeleri Restorasyonu

"Dünya'nın 1000 yıl önceki kozmopolit şehri" olarak nitelendirilen Ani Harabeleri, restorasyon süreci boyunca, alanın zengin tarihî ve kültürel mirasının korunması ve turizme kazandırılması hedefleri doğrultusunda dikkatle ele alınmıştır. UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'ne dâhil edilmesi, restorasyon çalışmalarının uluslararası standartlara uygunluğunu ve önemini vurgulamaktadır.

ANİ HARABELERİ, KARS

SÜMELA MANASTIRI, TRABZON

Sümela Manastırı Restorasyonu

Karadeniz Bölgesi'nin muhteşem doğasında, Maçka'nın sarp kayalıklarına yaslanmış eşsiz bir manastır olan Sümela, M.S. 4. yüzyılda inşa edilmiş ve Bizans döneminin en önemli manastırlarından biri olarak kabul edilmiştir. Sümela Manastırı, zorlu coğrafyası ve ulaşılması güç konumu ile tarih boyunca pek çok ziyaretçi tarafından "kutsal mabet" olarak nitelendirilmiştir. Manastırın freskleri, mimarî yapısı ve doğal çevresi hem Hristiyan dünyası için hem de tarihî ve kültürel mirasın korunması açısından büyük önem taşımaktadır.

Restorasyon çalışmaları kapsamında, manastırın duvarları, şapelleri, kaya kilisesi ve diğer yapıları, uzun yıllara meydan okuyan hava koşullarının yıpratıcı etkilerine karşı korunmuştur. Ayrıca, zaman içinde erozyona uğramış ve insan müdahalesiyle zarar görmüş fresklerin korunması için detaylı restorasyon işlemleri gerçekleştirilmiştir. Fresklerin restorasyonunda, dinî tasvirle-

rin özgünlüğünü ve renklerin canlılığını korumak için özel teknikler kullanılmıştır. Sümela Manastırı'nın restorasyonu sırasında, yapıya zarar vermeden modern destek ve güvenlik önlemleri eklenmiştir.

Ziyaretçilerin manastıra ulaşımını kolaylaştırmak için yapılan yürüyüş yolları, izleyicilerin manastırın büyüleyici güzelliğini güvenli bir şekilde deneyimlemelerine olanak tanımıştır. Restorasyon projesi, çevresel sürdürülebilirlik ilkeleri gözetilerek yürütülmüş, doğal habitatın korunmasına ve çevrede yaşayan bitki ile hayvan türlerinin yaşam alanlarının muhafazasına dikkat edilmiştir.

Göbeklitepe Restorasyon ve Koruma Projesi

Göbeklitepe, Şanlıurfa'nın eteklerinde yer alan ve Neolitik Çağ'ın başlangıcına işaret eden, dünyanın en eski tapınak kompleksleri arasında öne çıkmaktadır. M.Ö. 10. binyıla tarihlenen bu önemli arkeolojik sit, insanlık tarihinin manevi ve toplumsal dinamiklerine dair benzersiz bulgular sunmaktadır. 2018 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren Göbeklitepe, küresel tarih mirasının korunması ve araştırılmasında bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir.

Restorasyon ve koruma çalışmaları, Göbeklitepe'nin tarihsel dokusunu koruma altına almak ve arkeolojik değerlerini gelecek nesillere aktarmak amacıyla titizlikle yürütülmüştür. Alanın koruma altına alınması, özellikle yer üstü yapılarının korunmasına yönelik modern ve sürdürülebilir çözümler geliştirilmesini gerektirmiştir. Bu bağlamda, tapınakları koruyan çatı yapıları, sitenin doğal etkenlere karşı savunmasını güçlendirmiş ve arkeolojik kazı çalışmalarının kontrollü bir şekilde sürdürülmesini sağlamıştır.

GÖBEKLİTEPE, ŞANLIURFA

Ziyaretçi altyapısının geliştirilmesi de proje kapsamında öncelikli hedefler arasında yer almıştır. Göbeklitepe, eğitim ve araştırma faaliyetlerini destekleyen, bilgilendirici yollar ve gözlem platformları ile zenginleştirilmiştir. Sürdürülebilir turizm anlayışı doğrultusunda gerçekleştirilen bu çalışmalar, ziyaretçilere hem tarihî hem de kültürel bir yolculuk sunmakta ve sit alanının bütünleyici bir parçası olarak işlev görmektedir. Çevresel sürdürülebilirlik, Göbeklitepe'de gerçekleştirilen restorasyon ve koruma çalışmalarının temel prensiplerinden birini oluşturmuştur. Bu çerçevede, arkeolojik sitin çevresindeki doğal habitatın korunması, biyoçeşitliliğin desteklenmesi ve ekolojik dengeye saygılı bir yaklaşım benimsenmiştir. Proje, Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığının liderliğinde, ulusal ve uluslararası uzmanların iş birliğiyle sürdürülmüş, kültürel ve bilimsel entegrasyonun başarılı bir örneğini teşkil etmiştir.

İshak Paşa Sarayı Restorasyonu

Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde bulunan İshak Paşa Sarayı, Osmanlı mimarîsinin nadide örneklerinden biri olup, aynı zamanda farklı mimarî tarzların etkileyici bir sentezini sunar.

Saray, Doğu Anadolu'nun zorlu iklim koşullarına karşı yüzyıllardır ayakta kalmıştır. Restorasyon çalışmalarında sarayın tarihî ve mimarî bütünlüğünün korunması amaçlanmış ve aslına uygun onarılmasına özen gösterilmiştir. Restorasyon sürecinde, zarif işçilikle yapılmış taş oymaları, duvar freskleri ve çiniler, zarar görmüş bölgelerin yenilenmesiyle özellikle dikkat çekmiştir. Bu çalışmalar, sarayın mimarî ve tarihî özelliklerini gelecek nesillere aktarmayı sağlamıştır.

İSHAK PAŞA SARAYI, AĞRI

İSHAK PAŞA SARAYI, AĞRI

Erzurum Çifte Minareli Medrese

13. yüzyılda Selçuklu döneminde inşa edilen Çifte Minareli Medrese, Erzurum'da bulunmakta ve Anadolu Selçuklu mimarîsinin en gösterişli eserlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Medrese, adını aldığı ikiz minareleri ile tanınır ve bu minareler, döneminin yüksek mühendislik ve mimarlık becerilerini göstermektedir. Restorasyon çalışmalarında, medresenin taş işçiliği, süslü kapı ve pencereleri ile geometrik ve bitkisel motiflerle bezeli portal girişi gibi unsurlar titizlikle onarılmıştır.

Medresenin restorasyonu, bu mimarî hazinenin korunması ve tarihî eğitim merkezinin öneminin vurgulanması açısından büyük öneme sahiptir. Restorasyonla, medresenin ziyaretçilere açık bir kültürel ve tarihî alan olarak işlev görmesi amaçlanmıştır.

Vaniköy Camii

Vani Mehmed Efendi tarafından 1665'te yaptırılan ve halk arasında Vaniköy Camii olarak bilinen Vani Mehmed Efendi Camisi, Kasım 2020'de çıkan yangında büyük oranda zarar görmüştür.

Kalyon Vakfı ile İstanbul Vakıflar 2. Bölge Müdürlüğü ve Mehmed Vani Vakfı arasında imzalanan "Restorasyon Protokolü" kapsamında restorasyon çalışmaları tamamlanan ve yenilenen cami, 16 Haziran 2023 tarihinde yeniden ibadete açılmıştır.

Muğla'daki Antik Kent Kazıları

Muğla ve çevresi, antik çağlardan itibaren birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, zengin tarihî mirasıyla günümüzde de büyük önem taşıyan bir bölgedir. Bu mirasın önemli bir parçasını oluşturan antik kentler, aralarında Knidos, Stratonikeia ve Lagina gibi önemli arkeolojik sit alanlarını içerir. Kültür ve Turizm Bakanlığının desteklediği restorasyon ve koruma çalışmaları, bu antik kentlerin tarih öncesinden günümüze uzanan kültürel mirasını korumayı ve sergilemeyi amaçlamaktadır.

Knidos Antik Kenti Restorasyon Çalışmaları

Knidos, antik çağın en önemli ticaret ve sanat merkezlerinden biri olarak bilinir. Deniz kenarında bulunan bu antik kent hem bilimsel araştırmalar hem de turistik ziyaretler için büyük önem taşımaktadır. Restorasyon çalışmaları kapsamında, kentin tiyatrosu, tapınakları ve agorası gibi önemli yapıları koruma altına alınmıştır. Ayrıca deniz erozyonuna karşı önlemler alınarak kentin liman bölgesi de güçlendirilmiştir.

Stratonikeia Antik Kenti ve Restorasyonu

Stratonikeia, antik dönemden Osmanlı dönemine kadar uzanan geniş bir tarihî yelpazeye sahiptir. Kentin restorasyonu hem antik yapıların korunması hem de tarihî doku içindeki Osmanlı mimarîsinin restorasyonunu içermektedir. Bu kapsamda, Stratonikeia'daki antik tiyatro,

KNİDOS ANTİK KENTİ, MUĞLA

STRATONİKEİA ANTİK KENTİ, MUĞLA

LAGİNA HEKATE TAPINAĞI, MUĞLA

meclis binası ve diğer kamu yapıları üzerinde kapsamlı restorasyon ve koruma çalışmaları yürütülmüştür. Proje, kentin çok katmanlı tarihini ziyaretçilere sunmayı hedeflemektedir.

Lagina Hekate Tapınağı Koruma ve Restorasyon Çalışmaları

Lagina, antik dönemin önemli bir dinî merkezi olarak kabul edilmekte ve Hekate kültünün en önemli tapınaklarından birine ev sahipliği yapmaktadır. Tapınağın ve çevresindeki dinî kompleksin restorasyon çalışmaları, dinî ritüellerin ve tapınma pratiklerinin daha iyi anlaşılabilmesi için büyük önem taşır. Çalışmalar, tapınağın mimarî özelliklerinin korunması ve arkeolojik buluntuların restorasyonunu içermektedir.

Beykoz Mecidiye Köşkü

Beykoz Mecidiye Köşkü, İstanbul'un Anadolu yakasında, Boğaziçi'nin büyüleyici manzarasına hâkim bir konumda yer alır. Sultan Abdülmecid döneminde, 19. yüzyılın ortalarında inşa edilmiştir. Osmanlı mimarî stilinin zarif ve naif özelliklerini taşıyan köşk, zamanla çeşitli amaçlar için kullanılmış ve günümüze kadar ulaşmıştır. 2017 yılında tamamlanan restorasyon çalışmaları kapsamında, köşkün tarihî dokusuna sadık kalınarak orijinal süslemeler, döşemeler ve ahşap işçilikleri titizlikle onarılmıştır.

Ayrıca köşkün statik güçlendirilmesi ve modern tesisat sistemi gibi yapısal iyileştirmeler de gerçekleştirilmiştir. Restorasyon sürecinde, binanın orijinal fonksiyonları ve estetiği korunmuştur.

MECİDİYE KÖŞKÜ, İSTANBUL

KONSTANTİN HELENA KİLİSESİ
NEVŞEHİR

AZİZ NİKOLAOS MANASTIR
KİLİSESİ, NEVŞEHİR

Restorasyonun ardından köşk, bir müze-saray olarak halka açılmış ve ziyaretçilere 19. yüzyıl Osmanlı yaşam tarzını deneyimleme fırsatı sunmuştur.

Mustafapaşa'daki Aziz Nikolaos Manastırı Kilisesi ve Konstantin Helena Kilisesi Restorasyonu

Nevşehir'in Mustafapaşa beldesinde yer alan Aziz Nikolaos Manastırı ve Konstantin Helena Kilisesi, dinî mimarînin etkileyici örnekleri olarak dikkat çekmektedir. Her iki yapı da geçmişte hem Müslümanlar hem de Hristiyanlar tarafından kutsal kabul edilmiştir.

Aziz Nikolaos Manastırı'nın restorasyonu sırasında, kayalara oyulmuş ve kâgir bölümlerinin korunması öncelikli hedef olmuştur. Öte yandan 1729 yılında inşa edilen ve Osmanlı mimarî tarzının karakteristik özelliklerini yansıtan Konstantin Helena Kilisesi'nin restorasyon çalışmalarında özgün mimarî formların ve süslemelerin korunmasına öncelik verilmiştir.

Akdamar Kilisesi Restorasyonu

Akdamar Kilisesi'nin restorasyonu, Kültür ve Turizm Bakanlığının önemli projelerinden biri olarak son 20 yıl içerisinde dikkat çekici çalışmalara sahne olmuştur. Restorasyon çalışmaları, özellikle 2005 yılında başlamış ve kilise, çeşitli onarım, koruma çalışmaları, bilimsel

AKDAMAR KİLİSESİ, VAN

kazılar, restorasyon, konservasyon ve çevre düzenlemesi ile birlikte tamamlanmıştır. Çalışmalar sırasında kilisenin mimarî özgünlüğüne uygun malzemeler kullanılmış ve tarihî dokusunun korunmasına özen gösterilmiştir.

Restorasyon sürecinde, kilisenin dış cephesindeki figürlerin detayları ortaya çıkarılmış, çatılar temizlenmiş, iç mekândaki freskler restore edilmiş ve zemin yeniden döşenmiştir. Ayrıca, kilisenin çevre düzenlemesi kapsamında iskeleler yenilenmiş, yürüme yolları yapılmış ve ziyaretçiler için gerekli olanaklar sağlanmıştır.

Restorasyon sonrası kilise hem yerel hem de uluslararası ziyaretçiler tarafından büyük ilgi görmekte ve UNESCO tarafından dünya tarih mirası içinde kabul edilen bir yapı olarak değerlendirilmektedir.

Bu restorasyon çalışmaları, kilisenin yanı sıra Van ve çevresinin de kültürel mirasının korunması ve tanıtılması açısından önemli bir rol oynamış, bölgeye turistik ilgiyi artırmıştır.Akdamar Kilisesi,Van

Zeugma Antik Kenti Restorasyonu

Son yirmi yılda Zeugma Antik Kenti'nde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından desteklenen bir dizi restorasyon ve koruma çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar, Zeugma'nın benzersiz mozaiklerini korumak, antik kentin tarihini daha iyi anlamak ve kültürel mirası gelecek nesillere aktarmak amacıyla yapılmıştır.

ZEUGMA ANTİK KENTİ,
GAZİANTEP

Zeugma, özellikle Roma döneminden kalma zengin mozaik koleksiyonu ile ünlüdür ve bu mozaikler, antik kentin en önemli cazibe merkezlerinden biridir. Restorasyon projeleri kapsamında, "Çingene Kızı" mozaiği gibi önemli eserlerin korunması ve sergilenmesi için özel önlemler alınmış, müze ve kazı alanlarının ziyaretçi altyapısı iyileştirilmiştir.

Ayrıca, kayıp mozaik parçalarının yurda dönüşü gibi önemli gelişmeler, Zeugma'nın dünya kültürel mirası içindeki yerini pekiştirmiştir. Bu çalışmalar, Zeugma'nın hem bilimsel araştırma hem de turizm açısından değerini artırmıştır.

Kız Kulesi Restorasyonu

2021 yılında başlanan İstanbul Kız Kulesi Restorasyonu Teşhir Tanzim ve Çevre Düzenlemesi İşi, Koruma Kurulu onaylı projeler doğrultusunda 11 Mayıs 2023 tarihinde tamamlanmış ve Kız Kulesi, yeni yüzüyle ziyarete açılmıştır. Söz konusu çalışmalarla yapı, özgün karakterine uygun olmayan ve sonradan eklenen bölümlerden arındırılmış ve özgün detaylarına yeniden kavuşturulmuştur.

2021-2023 YILLARI ARASINDA TAMAMLANAN RESTORASYON VE PROJE İŞLERİ

2021 Yılında Tamamlanan – Destek Verilen Restorasyon ve Proje İşleri

- **Ankara** Augustus Mabedi Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon, Statik ve Çevre Düzenleme Projeleri Yapımı
- **Ankara** Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Proje Yapımı
- **Ankara** Anadolu Medeniyetleri Müzesi Çevre Düzenlemesi Projeleri Yapılması
- **Balıkesir,** Erdek, Ballıpınar Kilisesi Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon ve Mühendislik Projeleri Yapımı
- **Bolu** Eski Adliye Binasının Müzeye Dönüştürülmesine Yönelik Proje Yapımı
- **Burdur** Ağlasun Sagalassos Antik Kenti Anıtsal Yapılar Projeleri Yapımı
- **Burdur** Kibyra Antik Kenti Anıtsal Yapılar Projeleri Yapımı
- **Bursa** Eski Merkez Bankası Binası Rölöve, Restorasyon ve Mühendislik Projeleri Temini
- **Çanakkale** Eski Askerî Hastane ve Şehitliği Projesi Yapımı
- **Denizli** Yeni Müze Proje Yapımı
- **Diyarbakır** Surları Projelerinin Yapılması
- **Diyarbakır** Surlarının Projelendirilmesi (2. Etap)
- **Erzurum** Yeni Müze Yapımı Meslekî Kontrollük Hizmet Alımı
- **Eskişehir** Mihalıççık Gürleyik Hacı Halit Ağa Konağı 2018-2019 Yıllarına Sari Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon, İnşaat-Elektrik-Makine Mühendisliği İle Çevre Düzenleme Projeleri Yapımı
- **Eskişehir** Sivrihisar I. Etap (Horoz, Mavi Kadın ve Uzun Sokaklar ile İsmet Çağlar Paşa Caddesi) Sokak Sağlıklaştırma Projeleri Yapımı
- **Hatay** Sokak Sağlıklaştırma Projeleri Yapımı
- **Iğdır** Yeni Müze Proje Yapımı
- **İstanbul** Ayasofya Müzesi Ana Mekân İç Yüzeylerinin Acil Müdahale ve Proje Yapımı
- **İstanbul** Kız Kulesi Proje Yapımı
- **İstanbul** Arkeoloji Müzeleri Eser Deposu Teşhir Tanzimi Projelerinin Hazırlanması

- **İstanbul** Harbiye Askerî Müzesi Proje Yapımı
- **İstanbul** Büyük Saray Mozaikleri Müzesi Statik Projeleri
- **İstanbul** Eyüpsultan Rami Kışlası Kütüphanesi Müştemilatı Projelerinin Hazırlanması
- **İzmir** Ege Uygarlıkları Müzesi Proje Yapımı
- **İzmir** Tire Yeni Müze Proje Yapımı
- **Karabük** Yeni Müze (Eski Hükûmet Konağı) Proje Yapımı
- **Kayseri** Kazımpaşa ve Karamanbayır Caddesi Sokak Sağlıklaştırma Proje Yapımı
- **Kilis** Kendirli Kilisesi Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon, Statik, Elektrik ve Mekanik Projelerinin Yapımı
- **Konya** Yalburt Hitit Anıtı Çevre Düzenleme Rölöve Projesi
- **Mersin** Uzuncaburç Antik Kenti Çevre Düzenleme ve Taşınmaz Kültür Varlıkları Rölöve, Restorasyon Fizibilite Projesi
- **Muğla** Datça Knidos Ege Trireme Limanı ve Liman (Boulakrates) Çeşmesi Kültür Turizmine Kazandırma Projesi
- **Niğde** Konakları (Bakanlıkça Kamulaştırılan 7 Konak) Projelerinin Yapımı
- **Zonguldak**, Meşrutiyet Mahallesi, 43 Ada, 1 Parsel Üzerindeki Tescilli Yapının Projelerinin Hazırlanması

Tamamlanan Uygulama İşleri (75 Adet)

- **Adıyaman** Tuz Hanı Restorasyonu
- **Adıyaman** Nemrut Dağı Tümülüsü Restorasyonu Çevre Düzenlemesi (1. Etap)
- **Ankara** Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Hizmet Binaları Tadilatı ile Cumhuriyet Müzesi Ek Teşhirine Yönelik İşlerin Yapılması
- **Ankara** II. TBMM Sığınağının Onarımı
- **Antalya** Perge Örenyeri Anıtları ve Antik Kent Stadyumunun Restorasyonu
- **Antalya** Müze Bahçesine Sahra Tipi Yangın Dolabı Yapılması
- **Ardahan** Kalesi, Kale Kapısı Yenileme ve Çevre Duvarları Restorasyonu
- **Aydın**, Tralleis Antik Kenti Gymnasium ve Hamam Yapısı Giriş Kapısı (Üç Gözler) Restorasyon

- **Aydın** Karacasu Kunak Evi Restorasyonu
- **Balıkesir** Bandırma Müzesi Güvenlik Kamerası ve Sensör Alımı
- **Bartın** Amasra Kalesi ve Sur Duvarları Restorasyonu
- **Batman** Hasankeyf Müzesindeki Teşhir Salonlarına ve Depolara Nem Alma Cihazı Temini
- **Bilecik** İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Binası Onarımı
- **Bitlis** Adilcevaz Kalesi Restorasyonu (1. Etap)
- **Bitlis** Ahlat Sahil Kalesi Restorasyonu (4. Etap)
- **Bitlis** Ahlat Selçuklu Meydan Mezarlığına Dijital Rehberlik Sisteminin Kurulması
- **Bursa** Türk İslam Eserleri Müzesi Onarımı, Teşhir-Tanzim ve Çevre Düzenlemesi
- **Bursa**, İznik, Nilüfer Hatun İmarethanesi (İznik Müzesi) Teşhir Tanzimi ile Müştemilat Yapımı, Teşhir Tanzimi ve Çevre Düzenlemesi
- **Çanakkale** Askerî Hastanesi Tel Örgü ve Güvenlik İşi
- **Çankırı** Müzesi Zemin Güçlendirme Uygulamaları
- **Edirne** Hıdırlık Tabyası Teşhir Tanzim ve Çevre Düzenlemesi
- **Erzurum** Karanlık Kümbet Restorasyonu ve Yakutiye Medresesi Üst Örtü Yalıtımı (Erzurum Anıtları Restorasyonu)
- **Erzurum** Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü Hizmet Binası Onarımı
- **Gaziantep** Zeugma Mozaik Müzesi Ups ve Yangın Alarm Sistemleri
- **Gümüşhane** Kov Kalesi Ziyaretçi Karşılama Merkezi ve Gezi Güzergahı Çevre Düzenlemesi
- **Hatay** Payas Kalesi Çevre Düzenlemesi
- **Hatay** Uzun Çarşı Sokak Sağlıklaştırma Uygulaması (1. Etap)
- **İstanbul** Kalender Kasrının Restorasyonu ve Uygulama İkmal İşi
- **İstanbul** Topkapı Sarayı Sur-i Sultani 2. Etap Surlarının Restorasyonu, Elektrik, Peyzaj ve Peyzaj Altyapı İşleri, Aydınlatma İşlerinin Yapılması
- **İstanbul** Galata Mevlevîhanesi Basit Bakım Onarım İşi
- **İstanbul** Arkeoloji Müzesi Klasik Bina Onarımı Teşhir Tanzimi ve Çevre Düzenlemesi
- **İstanbul** Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi Tiyatro Ses ve Işık Sistemi Kurulması

- **İstanbul** Sinema Müzesi (Atlas Pasajı) Teşhir Tanzimi
- **İstanbul** Atlas Sinema Salonu Basit Onarımı ve Ulusal Film Arşivi ve Sinema Müzesi Elektrik İşleri, Yangın, Muhtelif İmalatları ve Kamulaştırılan A Blok Zemin Kat Restorasyonu
- **İstanbul** Yavuz Sultan Selim Türbesi Basit Onarımı
- **İstanbul** Arkeoloji Müzesi Klasik Bina Teşhirinde Sergilenecek Olan Her Türlü Eser için Kaideler ve Askı Aparatlarının Yapılması ile Eserlerin Yerleştirilmesi
- **İstanbul** Sokullu Mehmet Paşa Türbesi Restorasyonu
- **İstanbul** Beyoğlu Mehmet Akif Müze Evi Onarımı ve Teşhir Tanzimi
- **İstanbul** Eski Fransız Hapishanesi Elektrik Mekanik İkmal İşi
- **İstanbul** Galata Kulesi Kamera Güvenlik Sistemi İkmal İşi
- **İzmir** Efes Antik Tiyatrosu Restorasyonu
- **İzmir** Efes Müzesi Vitrin Kilitlerinin Değiştirilmesi
- **İzmir** Osmanağa Konağı Restorasyonu
- **İzmir** Efes St. Jean Giriş Takip Kapısı Restorasyonu
- **İzmir** Konak 1002 Ada, 5 Parselde Bulunan Tescilli Taşınmazın Güvenlik Önlemlerinin Alınması
- **Kars** Ani Ören Yeri Ebu'l Menucheyr Camii Restorasyonu
- **Kars** Müze Müdürlüğü Bakım Onarım Teşhir Tanzim ve Çevre Düzenlemesi
- **Kars** Ani Ören Yeri Kamera Yapım İşi
- **Kocaeli** Atatürk, Redif ve Etnografya Müzesi Bakım, Onarım ve Teşhir Tanzimi
- **Kocaeli** Atatürk Redif ve Etnografya Müzesi İnteraktif Uygulamalar
- **Konya** Akşehir Taş Eserler Müzesi Bakım Onarım Yenilenmesi
- **Kütahya** Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Restorasyonu
- **Kütahya** Kalesi Restorasyonu (1. Etap)
- **Manisa** Yeni Müze Yapımı
- **Mersin** Anemurium Antik Kenti Küçük Hamam (III–15 Hamamı) Restorasyon Yapımı
- **Mersin** Kızkalesi (Deniz Kalesi) Aydınlatması
- **Muğla** Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü Hizmet Binası Onarımı

- **Muğla** Bodrum Kalesi Restorasyonu (2. Etap)
- **Muğla** Marmaris Müzesi Ek Hizmet Binası Restorasyonu
- **Muğla** Seydikemer Tlos Antik Kenti Tiyatrosu Sahne Binası Restorasyonu
- **Muğla** Lagina Hekate Kutsal Alanı Çevresine Tel Çit Yapılması ve Elektrik Hattının Yer Altına Alınması
- **Muğla** Milas Beçin Örenyeri Yelli Camii Restorasyonu
- **Muğla** Milas Iassos Antik Kenti Mozaikli Ev Koruma Çatısı ve Çevre Düzenlemesi
- **Muğla** Milas Beçin Kale Çeşmesi Çevresi Antik Dönem Yapılarının Restorasyonu
- **Muş** Malazgirt Kalesi Basit Onarımı
- **Nevşehir** Meryem Ana Kilisesi Restorasyonu
- **Nevşehir** Bektaş Efendi Türbesi Basit Onarımı
- **Osmaniye** Toprakkalesi Giriş Tonozu Restorasyonu Yapılması
- **Samsun** Gazi Müzesi CCTV Kamera ve Kompanzasyon İşi
- **Sinop** Müzesi CCTV Kamera Sistemleri
- **Sivas** Gürün 124 Ada, 3 Parseldeki Tescilli Ermeni Kilisesinin Restorasyonu
- **Siirt** Tillo Kentsel Tasarım ve Tarihî Kent Dokusunun Sağlıklaştırması Uygulamaları
- **Şanlıurfa** Kalesi Batı Burcu Restorasyonu
- **Trabzon** Kundupoğlu Konağı Restorasyonu
- **Van** Müzesi Onarımı

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İlgili Kurum Arasında İş Birliği Yapılmasına Yönelik İmzalanan Protokoller Doğrultusunda 2021 Yılında Ödenek Desteği Verilen İşler Proje İşleri (2 adet)

- **Ardahan** Kalesi'nin Turizme Kazandırılması ve Destinasyon Projesi
- **Rize**, Güneysu, 102 Ada, 3 Parselde Bulunan Tescilli Taşınmazın Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon ve Mühendislik Projeleri Yapımı

Uygulama İşleri (18 adet)

- **Afyonkarahisar**, Sandıklı, Yeşildirek Sokak Sağlıklaştırma Uygulaması
- **Ankara**, Altındağ, Hacettepe Mahallesi, Hamamarkası Mevkii, Koyungözü ve Cevizaltı Sokak Sağlıklaştırma İşi
- **Antalya** Demre Müze Müdürlüğü ve Bağlı Örenyerlerinde Tespit Edilen Eksikliklerin Giderilmesi
- **Ardahan** Kalesi Kapı Restorasyonu
- **Bolu**, Dörtdivan, Tescilli Camii'nin Çevre Düzenlemesi Uygulamaları
- **Çankırı**, Ilgaz, Han Sokak, 84 Ada, 3 Parselde Yer Alan Tescilli Hamam Binası'nın Restorasyonu
- **Denizli** Laodikeia Batı Tiyatrosu Sahne Binasının Restorasyonu
- **Giresun** Çakrak Kilisesinin Turizme Kazandırılması
- **Kastamonu**, Taşköprü Delibeyoğlu Konağı'nın Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi
- **Kırklareli** Aşağıpınar Örenyeri ve Ziyaretçi Karşılama Merkezi Yapım İşi
- **Konya** Mevlânâ Müzesi Teşhir ve Tanzimi
- **Malatya** Taşhoron Kilisesi Restorasyonu
- **Mardin**, Artuklu, Dara Örenyeri Ziyaretçi Karşılama ve Kazı Evi Yapımı
- **Niğde**, Merkez, Sokullu Mehmet Paşa Bedesteninin Kent Müzesi Olarak Düzenlenmesi
- **Niğde** Gülbaba Türbesi Bakım ve Çevre Düzenlemesi (Niğde Anıtları Restorasyonu)
- **Rize** Kalesi Çevre Düzenlemesi
- **Tunceli** Anıtları Restorasyonu (Tunceli ilinde Tarihî ve Kültürel Varlıkların Bakım, Onarım ve Restorasyonu)
- **Zonguldak** Maden Müzesi ve Eğitim Ocağı'nda Yürütülen Çalışmaların Tamamlanması

2022 YILINDA TAMAMLANAN – DESTEK VERİLEN RESTORASYON VE PROJE İŞLERİ

Tamamlanan Proje İşleri (22 Adet)

- **Ankara** Eski Adliye Binası Rölöve (Revize), Restitüsyon, Restorasyon ve Mühendislik Projeleri Yapımı
- **Ankara** Restorasyon ve Konservasyon Bölge Laboratuvarı Müdürlüğü Hizmet Binası Proje Yapımı
- **Ankara** 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Müzesi Mesleki Kontrollük Hizmet Alımı
- **Antalya** Perge Tiyatrosu Projeleri Yapımı
- **Aydın**, Karacasu, Afrodisias Müze Binasının Deprem Risk Raporu Hazırlanması
- **Bursa** Ahmet Vefik Paşa Hizmet Binası Restorasyon, Statik, Elektrik ve Mekanik Tesisat Projeleri Hazırlanması
- **Denizli**, Pamukkale, Hierapolis Müzesi (Roma Hamamı) Çevre Düzenleme Projesi
- **Erzurum** Atatürk Evi Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon, Teşhir Tanzim, Mühendislik ve Çevre Düzenleme Projeleri Yapılması
- **Eskişehir** Sivrihisar Kumacık Hamamı Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon, İnşaat, Elektrik ve Makine Mühendisliği Projeleri Yapımı
- **İstanbul** Eyüp Hüsrev Paşa, Halil Rıfat Paşa, Prens Sabahattin Türbeleri Rölöve Restitüsyon Restorasyon ve Mühendislik Projeleri
- **İstanbul** Türbeleri Teşhir Tanzim Projesi
- **İstanbul** Beyoğlu İlçesi Lohusa Rahime Kadın Türbesi Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon ve Elektrik Mühendisliği Projesi Hazırlanması
- **İzmir** Efes Antik Tiyatro Revize Restorasyon ve Statik Proje Hazırlanması
- **Karabük** Hadrianapolis Ören Yeri Karşılama Merkezi Zemin Etüdü ve İnşaat Mühendisliği Projesi Yapımı
- **Mardin** Dargeçit Sokak Sağlıklaştırma Proje Yapımı
- **Mersin** Silifke Atatürk Evi ve Etnografya Müzesi Projelerinin Hazırlanması
- **Muğla** Müze Müdürlüğü Hizmet Binası Rölöve, Restitüsyon, Res-

torasyon, Teşhir Tanzim, Makine ve Elektrik Projeleri Yapımı

» **Muğla** Bodrum Mousoleumda Bulunan Tescilli Yapının Rölöve ve Mekanik Projelerinin Yapımı ve Bakım Onarımı

» **Muğla** Seydikemer Tlos Antik Kenti Tiyatrosu Caveası Restitüsyon, Restorasyon, Statik Projeleri Yapımı

» **Muğla** Fethiye Letoon Kutsal Alanı Antik Tiyatrosu Revize Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon ve Statik Güçlendirme Projesi Yapımı

» **Şanlıurfa** Harran Ulucamii Proje Yapımı

» **Trabzon** Ortahisar Sokak Sağlıklaştırma Projeleri Yapımı

Tamamlanan Uygulama İşleri (85 Adet)

» **Afyonkarahisar** İli, Bolvadin İlçesi, Şıhlar Mahallesi Kestermet Şehitliği Çevre Düzenleme Yapımı

» **Afyonkarahisar** Ayazini Sokak Sağlıklaştırma Uygulaması (2. Etap)

» **Ağrı** İshakpaşa Sarayı Çevre Düzenleme 2. Etap Uygulaması

» **Ankara** 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Müzesi Yapımı

» **Ankara** Resim ve Heykel Müzesi Restorasyonu

» **Ankara** Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Eski Binası Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi

» **Ankara** Ulus II. TBMM ve Cumhuriyet Müzesi Kısmî Restorasyon

» **Ankara** II. TBMM Binası Genel Kurul Salonu ve Ana Hizmet Binası Restorasyonu

» **Antalya** Serik Aspendos Örenyeri Otopark Aydınlatması

» **Ardahan** Kalesi, Ahşap Güvenlik Kulübesi ve Demir Korkuluk Yap.

» **Artvin** İşhan Kilisesi Cam Korkuluk Yapımı

» **Aydın** Yörük Ali Efe Müzesi Onarımı

» **Batman** Mor Kuryakos Manastırı Çevre Düzenlemesi

» **Bitlis** Ahlat Kale Selçuklu Hamamı Restorasyonu (Bitlis Ahlat Anıtları Restorasyonu 1. Etap)

» **Bitlis** Etnografya Müzesinin Doğalgaza Dönüştürülmesi

» **Bursa** İznik Surları II. Etap Restorasyonu

» **Bursa** Atatürk Evi Müzesi Bakım Onarımı

» **Bursa** Şemaki Evi Müzesi Teşhir Tanzim

- **Bursa** Osmangazi 4288 Ada 144-145-146 Parsellerde Yer Alan Tescilli Yapıların (Bursa Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü Hizmet Binası) Çatı Onarımı
- **Çanakkale** Lapseki Çınaraltı Meydan Düzenlemesi
- **Çorum** Alacahöyük Müzesi ve Örenyeri Kamera Güvenlik Sistemi Yenilenmesi
- **Çorum**, Boğazkale Müzesi Kamera Güvenlik Sistemi ve Yangın Algılama Sistemi Yenilenmesi
- **Çorum** İli Boğazkale İlçesi Yazılıkaya Açık Hava Tapınağı Kamera Güvenlik Sistemi Yenilenmesi
- **Denizli** Hierapolis Ören Yeri Kuzey Kapı Granitküp Taş Yol Yapımı ve Antik Havuz Çevresi Ahşap Döşemelerin Yenilenmesi
- **Denizli** Hierapolis Örenyeri Gezi Güzergahı Yol Yapımı ve Ahşap Yürüyüş Platformlarının Yenilenmesi
- **Edirne** Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü (İlhan Koman Evi) Basit Onarımı
- **Edirne** Keşan Kent Müzesi Restorasyonu ve Teşhir Tanzimi
- **Edirne** Arkeoloji ve Etnografya Müzesi Yangın Tesisatı Yenilenmesi
- **Gaziantep** Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Hizmet Binası Bakım Onarımı
- **Gaziantep** Rumkale Barşavma Manastırı Restorasyonu
- **Gaziantep** Zeugma Müzesi ve Zeugma Örenyeri Karşılama Merkezi Bakım Onarımı
- **Giresun** Şehir Müzesine (Eski Ticaret Lisesi) Ait Isıtma Sisteminin Doğalgaza Dönüşümü
- **Hatay** Arkeoloji Müzesi Kamera Sistemi
- **İstanbul** Hafıza 15 Temmuz Müzesi Basit Onarımı
- **İstanbul** Ayasofya Müzesi Ziyaretçi Dolapları ve Çevre Düzenlemesi
- **İstanbul** Sarıyer Eski Askerlik Şubesi Binasının Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi
- **İstanbul** Arkeoloji Müzeleri Kazan Dairesi Doğalgaz Dönüşümü
- **İstanbul** Sinema Müzesi Yangın Güvenlik Sistemleri Müteferrik İşler
- **İstanbul** Harbiye Askeri Müzesi Ahmet Fethi Paşa Yapısı Restorasyonu ve Teşhir Tanzimi

- **İstanbul** Kız Kulesi Restorasyonu Teşhir Tanzim ve Çevre Düzenlemesi
- **İstanbul** Rumeli Hisarı Müzesi Halil Paşa Kulesi Acil Elektrik İmalatları
- **İstanbul** Pir Ahmet Edirnevi Türbesi, Abdurrahman Paşa Türbesi, Lala Mustafa Paşa Türbesi Bakım Onarım
- **İstanbul** Mustafa Reşit Paşa, Pertevniyal Valide Sultan Türbeleri Basit Bakım Onarım
- **İstanbul** Sultan III. Mustafa, III. Selim ve Ayn-ül Hayat Türbesi, Sancaktar Hayrettin Paşa Türbesi, Köprülü Mehmet Paşa Türbesi Basit Bakım Onarım
- **İstanbul** Nev-İ Fidan Kadın, Sultan II. Mahmut Türbesi Bakım Onarım
- **İstanbul** Yavuz Sultan Selim Türbesi, Baba Cafer Türbesi, Defterdar Mahmut Efendi Türbesi Bakım Onarım
- **İstanbul** Keçecizade Fuat Paşa – Fatma Sultan Türbeleri Bakım Onarım
- **İstanbul** Sultan II. Mahmut Türbesi Hazire Duvarları Onarımı ve Çevre Düzenlemesi
- **İstanbul** Sultan I. Ahmet Türbesi, Destari Mustafa Paşa Türbesi, Halet Efendi Türbesi, Şehzadeler Türbesi, Gülnuş Valide Sultan Türbesi, Nakkaş Hasan Paşa Türbesi, Ferhad Paşa Türbesi, Nuru Osmaniye Türbesi, Gazi Osman Paşa Türbesi, Sümbül Efendi Türbesi, Muhammed El Ensari Türbesi, Ya Vedud Türbesi, Zal Mahmut Paşa Türbesi, Ebu Şeybe El Hudri Türbesi
- **İstanbul** Sultan III.Selim-III.Mustafa Türbesi ve Köprülü Mehmet Paşa Türbesi Bakım Onarım
- **İstanbul** Ahmet Cevat Paşa Türbesi Bakım Onarım
- **İstanbul** Eski Fransız Hapishanesi Santral ve Kamera Sistemi Revizyon
- **İstanbul** Türbeler Müze Müdürlüğü Merkezi Kamera Güvenlik Sistemi İzleme
- **İzmir** Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü Hizmet Binası Onarımı
- **İzmir** Tarih ve Sanat Müzesi Kıymetli Eserler Binası Onarımı
- **İzmir** Bergama Akropol Örenyeri İstinad Duvarının Onarımı
- **Kars** Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Kamera Yapımı

- **Kayseri** Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü Hizmet Binası Bakım ve Onarımı
- **Kayseri** Arkeoloji Müzesi Teşhir Salonu Kapısı ve Alarm Sistemleri
- **Kırşehir** Yeni Müze İkmal ve Teşhir Tanzimi
- **Kilis** Alaaddin Yavaşça Evi Restorasyonu ve Teşhir Tanzimi
- **Kocaeli** Saray Müzesi (Av Köşkü) Bakım ve Onarımı
- **Konya** İli, Ilgın İlçesi, Yalburt Hitit Anıtı Çevre Düzenlemesi
- **Konya** Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü Hizmet Binası Güvenlik Sistemleri Bakım-Onarım ve Yenileme İşi
- **Manisa** Sardes Örenyeri Ziyaretçi Merkezi ve Çevre Düzenlemesi
- **Mardin** Midyat Sokak Sağlıklaştırması
- **Mersin** Mamure Kalesi Camii ve C Avlusu Uygulaması
- **Mersin** Silifke Kalesi 2. Etap Restorasyonu
- **Muğla** Sedir Adası Çevre Düzenlemesi
- **Muğla** Yatağan Stratonikeia Örenyeri 2021 Yılı Bakım Onarımı
- **Muğla** Bodrum Kissebükü Antik Kenti Çevresine Tel Çit Yapılması
- **Muğla** Stratonikeia Antik Tiyatrosu Batı Bölgesi Taş Blokların Taşınması
- **Muğla** Bodrum Mousoleum Anıt Müzesi Bakım Onarımı
- **Muğla** Knidos Antik Tiyatro Restorasyonu II. Etap ve III. Etap Yapımı İşi ve Knidos Küçük Tiyatro Restorasyonu (Revize Proje)
- **Nevşehir** Hacı Bektaş Müzesi Bakım Onarımı
- **Niğde** Gümüşler Örenyerinde Yamaç ve Saha Temizliği Yapılması
- **Sinop** Cezaevi ve Surları Acil Onarım İşleri
- **Sinop** Boyabat Kentsel Tasarım ve Tarihî Kent Dokusunun Sağlıklaştırması
- **Sivas** Gürün Mağara Evleri Çevre Düzenlemesi
- **Şanlıurfa** Haleplibahçe Mozaik Müzesinin Isıtma ve Soğutma Sistemlerine Yönelik Çalışmaların Yapılması
- **Şırnak** Cizre İçkale Yapıları Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi
- **Tokat** Suluhan Restorasyonu ve Teşhir Tanzimi
- **Tokat** Komana Antik Kentinde Güvenlik Kamera Sistemi Yapımı
- **Trabzon** Küçük Ayvasıl Kilisesi Konservasyonu
- **Trabzon** Sümela Örenyeri Çevresindeki Taş Düşme Tehlikesi Önlemleri (1. Etap)

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI İLE İLGİLİ KURUM ARASINDA İŞ BİRLİĞİ YAPILMASINA YÖNELİK İMZALANAN PROTOKOLLER DOĞRULTUSUNDA 2022 YILINDA ÖDENEK DESTEĞİ VERİLEN İŞLER

Proje İşleri (3 adet)

- **Batman** Hasankeyf Kalesinin 2. ve 3. Etabının, Kuzey Sahil Şeridinin Turizme Kazandırılması Projelendirilmesi
- **Isparta** Eğirdir Kalesi Revize Proje Yapımı
- **Konya** Hüyük Bahçelievler Mahallesi Sokak Sağlıklaştırma ve Kentsel Tasarım Projesi

Uygulama İşleri (17 adet)

- **Afyonkarahisar**, Maltaş/Malkaya Frig Anıtının Çevre Düzenlemesi Yapımı
- **Ağrı** Eski İl Halk Kütüphanesi Binasının Müzeye Dönüştürülmesi
- **Aydın** İli, Sultanhisar İlçesi, Nysa Ören Yeri Ziyaretçi Karşılama Merkezi Projesi
- **Batman** Hasankeyf Büyüksaray Yapısının İçerisinde ve Çevresinde Bulunan Moloz ve Dolgu Toprağın Alınması ve Çevre Düzenlemesi
- **Çankırı** Merkez Abdülhalik Renda Mahallesi, 759 Ada, 20 Nolu Parselde Yer Alan ve İstiklal Yolu Müzesi Olarak Kullanılması Planlanan Tescilli Taşınmazın Restorasyonunun Yapılması
- **Çorum** Çöplü Arastası 2. Etap Sokak Sağlıklaştırma
- **Denizli** Hierapolis Antik Tiyatronun Korkuluklarının Yenilenmesi
- **İstanbul** İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Hizmet Binası Rest.
- **Kırıkkale**, Siyer–i Nebi ve Mushafı Şerif Müzesinde Yapılacak Teşhir Tanzim İşleri
- **Kütahya** Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün Ek Hizmet Binası Yapım İşi
- **Kütahya** Tavşanlı, Yeni Mahalle, 143 Ada, 4 Parsele Tavşanlı Belediye Müze Binası Yapılması
- **Nevşehir** Üzümlü (Aziz Theodoros Trion) Kilisesi Restorasyonu
- **Siirt** Tillo Kentsel Tasarım ve Tarihî Kent Dokusunun Sağlıklaştırması Uygulamaları

- **Tokat** İlindeki Tarihî ve Kültürel Varlıkların Bakım, Onarım ve Restorasyonu (Tokat Anıtları Restorasyonu)
- **Tokat** Kalesi Restorasyonu
- **Tokat** Mustafa Ağa Hamamı Restorasyonu
- **Tunceli**, Hozat, 103 Ada 286 Parselde Yer Alan Sarısaltık Türbe ve Ziyaretgahın Bakım-Onarımı ve Çevre Düzenlemesi

2023 YILINDA TAMAMLANAN – DESTEK VERİLEN RESTORASYON VE PROJE İŞLERİ

Tamamlanan Proje İşleri (18 Adet)

- **Antalya** Kaş Xanthos Örenyeri Kriptoportik Rölöve ve Acil Müdahale Projeleri Temini
- **Antalya** Alanya Atatürk Evi Proje Yapımı
- **Aydın** Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu A ve C Blok Hizmet Binaları Deprem Tahkik Raporu Hazırlanması
- **Aydın** İli, Kuşadası İlçesi, Davutlar Beldesi, Kurşunlu Manastırı Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon ve Statik Projelerinin Hazırlanması
- **Edirne** Yeni Saray (Saray-I Cedid) Alanı Yapılarından Adalet Kulesi'nin Projelerinin Yapımı
- **Hatay** Arkeoloji Müzesi Zemin Etüd Raporu ve Sondaj Yapılması ile Statik (Güçlendirme) Projelerinin Hazırlanması
- **İstanbul** Eski Fransız Hapishanesi Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon ve Mühendislik Projelerinin Yapımı
- **İstanbul** Büyüksaray Mozaikleri Müzesi Mimarî Uygulama, Statik, Elektrik ve Mekanik Projelerinin Hazırlanması
- **İstanbul** Anadolu; Şile Ovacık Türbesi, Şile Kemallı Köyü; Kemallı Türbesi, Şile Hacılı Köyü; Hacılı Türbesi, Beykoz Gazi İskender Paşa Türbesi, Üsküdar Şeyh Mustafa Devati Türbesi, Hacı Doğancı Ahmet Paşa Türbesi, İstanbul Avrupa; Beyoğlu Galata Mevlevihanesi Hasan Ağa Çeşmesi, Fatih Hekimoğlu Ali Paşa Türbesi, Oğlanlar Türbesi Proje İşi (İstanbul Türbeleri Genel Onarım Proje İşleri)
- **İstanbul** Eyüp Nişancı Feridun Paşa Türbesi Rölöve Restitüsyon Restorasyon Mühendislik ve Mühendislik ve Çevre Düzenleme
- **İstanbul** Arkeoloji Müzeleri Çukurbostan Tonozlu Yer Altı Yapısı Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon, Mühendislik Projeleri ve Çevre Düzenlemesi

- **Kocaeli** Saray Müzesi (Av Köşkü) Projelerinin Hazırlanması
- **Konya** Çumra Çatalhöyük Projelerinin Hazırlanması
- **Malatya**, Battalgazi Mahallesi, Arslantepe Höyüğü Koruma Çatısı Proje Hazırlama
- **Nevşehir**, Ürgüp, Ürgüp Müzesi Deprem Performans Analizi
- **Niğde** Müzesi Depreme Dayanıklılık Analizi ve Güçlendirme Projelerinin Hazırlanması
- **Ordu** Ünye Kaledere ve Hamidiye Mahalleleri Sokak Sağlıklaştırma, Kentsel Tasarım ve Altyapı Projeleri Yapımı
- **Tekirdağ** Muratlı Atatürk Evi Projeleri Yapımı

Tamamlanan Uygulama İşleri (107 Adet)

- **Afyonkarahisar** Yeni Müze Teşhir Tanzimi ve Çevre Düzenlemesi
- **Afyonkarahisar** Yeni Müze Teşhir Tanzimi ve Peyzaj Düzenlemesi
- **Afyonkarahisar** Bolvadin, Kestemet Şehitiği'nde Yer Alan Şehitlere Yönelik İsim Kaidelerinin Yapılması
- **Ankara**, Çankaya Mithatpaşa Caddesinde 18 Nolu Binada Bakanlığa Tahsisli Katların Onarımı
- **Ankara** Roma Hamamı Restorasyon ve Çevre Düzenlemesi
- **Ankara** Sayıştay Eski Binaları A Blok ve Genel Müdürlük Hizmet Binası Onarımı
- **Ankara** Güdül Sokak Sağlıklaştırma Uygulamaları
- **Antalya** Demre Aziz Nikola Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi
- **Antalya** Alanya Sur Duvarlarında İS01 Duvarının Yeniden Yapılması
- **Antalya** Perge Helenistik Kuleler Batı Kule Restorasyonu
- **Antalya** Side Antik Kenti C1 Caddesi (Portikli Yol) Dükkanlarında ve Çevresinde I. Etap Basit Onarım ve Koruma Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Güney Stoa Cephe Nişlerine Ait 600 Adet Parça Mermer Levhanın Epoksi ile Bileştirilerek Nişlerin İçerisine Aplike Edilmesi
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı, Güney Stoa Cephe Nişlerine Ait 8 Adet Heykelin, Koruma ve Onarım Çalışmaları Kapsamında 3D Belgeleme Çalışmaları

- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı, Güney Stoa Cephe Nişlerine Ait Heykellerin Teşhir Tanzim Çalışmaları Kapsamında Nişlerin İçine Yerleştirilmesi
- **Antalya** Side Antik Kenti Tapınaklar Bölgesi'nde (Athena ve Apollon Tapınağı ile AA Bazilikası ve Çevresi) II. Etap Kazı ve Onarım Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Ziyaretçi Girişindeki Kent Kapısı ve Çevresinin Düzenlenmesi
- **Antalya** Side Antik Kenti Mansel Sokakları Kazısı ve Basit Onarım Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti R1 ve R2 Evleri Basit Onarım ve Koruma Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Doğu Stoa, Doğu Ucundaki Bedeninden Ayrılmış Kemerin Acil Onarımı
- **Antalya** Side Antik Kenti B Caddesi Mimarî Blokların Yerlerine Yerleştirilmesi, Basit Onarım-Koruma ve Çevre Düzenleme Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Anıtsal Çeşmenin Güneyindeki Alanın Kazısı ve Temizlik Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Anıtsal Çeşmenin Doğusundaki Bizans Konutlarının Kazısı ve Temizlik Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Dionysos Tapınağı Mimarî Blokların Yerlerine Yerleştirilmesi Basit Onarım ve Çevre Düzenlemesi Çalışm.
- **Antalya** Side Antik Kenti B Caddesi Batı Stoaa Taban Döşemelerinin Koruma ve Onarım Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Büyük Hamam Kazısı ve Temizlik Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Küçük C Caddesi Restorasyona Esas Kazı ve Temizlik Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Tapınaklar Bölgesi'nde (Athena ve Apollon Tapınağı ile AA Bazilikası ve Çevresi) III. Etap Kazı ve Onarım Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Mansel Sokakları Kazı Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti R1 ve R2 Evleri Basit Onarım ve Koruma Çalışmaları II. Etap
- **Antalya** Side Antik Kenti B Caddesi Mimarî Blokların Yerlerine Yerleştirilmesi, Basit Onarım-Koruma ve Çevre Düzenleme Çalışm. II. Etap

- **Antalya** Side Antik Kenti Anıtsal Çeşmenin Güneyindeki Alanın Kazısı ve Temizlik Çalışmaları II. Etap
- **Antalya** Side Antik Kenti Küçük 'C' Caddesi Stylobatın Onarımı ve Sütunların Yerlerine Yerleştirilmesi Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Küçük 'C' Caddesi Cadde Zemininde Taş Taban Döşemelerinin Tesviye Edilmesi Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Güney Stoa Cephe Nişlerine Ait 4000 Adet Parça Mermer Levhanın Epoksi ile Bileştirilerek Nişlerin İçerisine Aplike Edilmesi
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Güney Stoa 40 Adet Sütun Kaidesi Yeniden Üretimi
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Kuzey Stoa, Kuzey Stylobat Bloklarının Tamiri, Eksik Stylobat Blokların Yeniden Üretilmesi
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Batı Stoa Batı Stylobat Bloklarının Tamir Edilmesi, Eksik Stylobat Blokların Yeniden Üretilmesi
- **Antalya** Side Antik Kenti C1 Caddesi (Portikli Yol), R1-R2 Konutlarının Önünde Bulunan Stylobatın Basit Onarım Çalışmaları ve Sütunların Kaldırılması
- **Antalya** Side Antik Kenti C2 Caddesi 33 Adet Sütun Kaidesi Yeniden Üretimi
- **Antalya** Side Antik Kenti B Caddesi Yol Taban Döşemelerinin Ür.
- **Antalya** Side Antik Kenti Anıtsal Çeşmenin Güneyindeki Alanın Kazısı ve Temizlik Çalışmaları III. Etap
- **Antalya** Side Antik Kenti R1 ve R2 Evleri Taban Döşemeleri Koruma ve Onarım Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Kuzeydoğu Güneydoğu Stoa Köşeleri için 15 Adet Sütunun Yeniden Üretimi
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Doğu Stoa Doğu Stylobatın Düzenlenmesi, Eksik Stylobatların Üretilmesi
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı İmparatorluk Salonu Stylobatın Düzenlenmesi, Eksik Stylobatların Üretilmesi ve Sütunların Kaldırılması
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı İmparatorluk Salonu Rizalitlerin Düzenlenmesi ve Basit Onarımı
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Hamam-Gymnasium'da Dağınık Biçimde Bulunan Mimarî Blokların Teşhir Çalışmaları Kapsamında Vinç ile Düzenlenmesi

- **Antalya** Side Antik Kenti C1 Caddesi (Portikli Yol) Dükkanlarında ve Çevresinde II. Etap Basit Onarım ve Koruma Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Küçük 'C' Caddesi Mimarî Blokların Düzenlemesi Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Küçük 'C' Caddesi Antik Mimarî Kalıntıların Derz ve Capping Uygulama Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik kenti Agora Temizlik, Basit Onarım ve Koruma Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Agora'da Bulunan Mimarî Blokların Vinç ile Düzenlenmesi Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti I. Derece Arkeolojik Sit Alanında Genel Bitki Temizliği ve Çevre Düzenlemesi
- **Antalya** Side Antik Kenti Mansel Sokakları Basit Onarım Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti Anıtsal Çeşmenin Doğusundaki Bizans Konutlarının Basit Onarım ve Koruma Çalışmaları I. Etap
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Doğu Stoa Güney Mekanında Basit Onarım ve Koruma Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti B Caddesi 80 Adet Sütun Kaidesi Yeniden Üretimi
- **Antalya** Side Antik Kenti C2 Caddesi Güneydoğu Stylobatın Düzenlenmesi ve Sütunların Kaldırılması Çalışmaları
- **Antalya** Side Antik Kenti M Yapısı Doğu Stoa Kuzey Mekanında Basit Onarım ve Koruma Çalışmaları
- **Antalya** Akseki Kentsel Tasarım ve Tarihî Kent Dokusunun Sağlıklaştırması
- **Batman** Hasankeyf İç Kale Büyük Saray Dış Cephelerinin (Kuzey Cephe) Restorasyonu (Batman Hasankeyf Kalesi, Büyüksaray Sur Duvarları Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi kapsamında gerçekleştirilen iş)
- **Bayburt** Müze Müdürlüğü Bakım ve Onarımı
- **Bitlis** Ahlat Müzesi Restorasyonu ve Cephe Porselen Uygulaması
- **Bitlis** Ahlat Sahil Kalesi Restorasyonu (5. Etap), Bitlis Ahlat Kale Hamamı Restorasyonu (2. Etap), Bitlis Ahlat Selçuklu Meydan Mezarlığı Çevre Düzenlemesi (Bitlis Anıtları Restorasyonu)
- **Bursa** İznik Arkeoloji Müzesi Onarım ve Teşhir-Tanzimi (İkmal)
- **Bursa** Mudanya Mütareke Evi Müzesi Bakım Onarımı

- **Çorum** Sungurlu Tescilli Saat Kulesi Restorasyonu
- **Çorum** Hattuşa Örenyeri Kamera Güvenlik Sistemi Yenilenmesi
- **Diyarbakır** Paşa Hamamı İkmal Restorasyonu
- **Edirne** Yeni Saray Alanı Yapıları İkmal Teşhir Tanzim Çevre Düzenlemesi
- **Edirne** Makedonya Saat Kulesi Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi
- **Erzincan** Müzesi İkmal Onarımı ve Teşhir Tanzimi
- **Gaziantep** Zeugma Mozaik ve Arkeoloji Müzesinin Depremden ve Selden Zarar Gören Bölümlerinin Acil Bakım Onarımı
- **Gümüşhane** İkizevler Etnografya Müzesi Onarım, Teşhir-Tanzim ve Çevre Düzenlemesi
- **Hatay** Müzeleri Deprem Sonrası Acil Müdahale Uygulamaları
- **Hatay** İli Çelik Hangar ve Hizmet Binaları Yapımı
- **Hatay** Arkeoloji Müzesinde Bulunan Erzin Bölümü Tavanı Alçıpan Yapılması Onarım İşi (Hatay Arkeoloji Müzesi Onarım ve Teşhir Tanzim İşi Kapsamında Yaptırılan İş)
- **Isparta** Yalvaç Müze Müdürlüğü, CCTV Sistemlerinin Yenilenmesi
- **İstanbul** Defteri Hakani ve Türk İslam Eserleri Restorasyonu (Tapu Kadastro Binası)
- **İstanbul** Defter-i Hakani ve Türk İslam Eserleri Restorasyonu ve Teşhir Tanzimi (Tapu Kadastro Binası) 2.Etap İşi
- **İstanbul** Rami Kışlası 3. Etap Restorasyonu
- **İstanbul** Rami Kışlasının 4. Etap Restorasyon ve Rekonstrüksiyonunun Gerçekleşmesi
- **İstanbul** Rami Kışlası Kütüphanesi Teşhir Tanzimi ve Çevre Düzenlemesi (5. Etap)
- **İstanbul** Kız Kulesi İkmal Restorasyonu ve Teşhir Tanzimi
- **İstanbul** Lohusa Rahime Kadın Türbesi ve Tanıtım Ofisi Bakım On.
- **İstanbul** Üryanizade Ahmet Esat Efendi Türbesi Haziresi Bakım Onarımı
- **İstanbul** Mahmut Nedim Paşa Türbesi Bakım Onarımı
- **İstanbul** Hatice Turhan Sultan Türbesi Dış Hazire Restorasyonu ve Sultan I. Abdülhamit Türbesi Onarımı
- **İzmir** Birgi Çakırağa Konağı Onarım, Teşhir Tanzim ve Çevre Düzenlemesi

- **İzmir** Eski Tekel Binaları Müze ve Kültür Kompleksi
- **Kahramanmaraş** İl Sınırlarında Bulunan Tescilli Kültür Varlıklarının Deprem Sonrası Kültür Enkazı Ayrıştırması ve Desteklemelerinin Yapılması
- **Kastamonu** Ginolu Kalesi Restorasyonu
- **Kastamonu** Saraçlar Mahallesi, Sanat Okulu Caddesi 2021-2022 Yıllarına Sari Cephe İyileştirme Uygulaması (Kastamonu Saraçlar Mahallesi Kentsel Tasarım ve Tarihî Kent Dokusunun Sağlıklaştırılması- 2.Etap)
- **Konya** Mevlânâ Müzesi Güvenlik - Pano Odası Yapımı, Elektrik Tesisatı, Güvenlik Sistemleri ve Aydınlatma Kurulum İşi Yenilenmesi
- **Mersin** Anamurium ve Uzuncaburç Örenyerleri Restorasyonu
- **Mersin** Silifke Atatürk Evi ve Etnografya Müzesi Basit Bakım Onarımı
- **Mersin** Anamur Anemurium Antik Kenti Odeon Yapısı Restorasyonu
- **Mersin** Atatürk Evi ve Müzesi Onarımı
- **Muğla** Bodrum Kissebükü Kazı Evi Yapımı
- **Nevşehir** Meryem Ana Kilisesi Onarımı ve Çevre Düzenlemesi İkmal İşi
- **Rize** Ciha Kalesi Restorasyonu Çevre Düzenlemesi
- **Sinop** Boyabat Kentsel Tasarım ve Tarihî Kent Dokusunun Sağlıklaştırması (1. Etap)
- **Şanlıurfa** Arkeoloji Müzesinin Selden Etkilenen Elektrik Tesisatının Acil Onarılarak Devreye Alınması
- **Şanlıurfa** Karahantepe Ören Yeri Bakım Onarım ve Çevre Düzenlemesi
- **Trabzon** Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü Onarımı
- **Trabzon** İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Hizmet Binası Onarımı
- **Yozgat** Sarıkaya Hamamı Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI İLE İLGİLİ KURUM ARASINDA İŞ BİRLİĞİ YAPILMASINA YÖNELİK İMZALANAN PROTOKOLLER DOĞRULTUSUNDA 2023 YILINDA ÖDENEK DESTEĞİ VERİLEN İŞLER

- **Ankara**, Kalecik Halil Ağa Mahallesi Cephe İyileştirmesi (Ankara Kalecik Sokak Sağlıklaştırma Uygulaması işi kapsamında)
- **Aydın** Nysa Örenyeri Ziyaretçi Karşılama Merkezi Proje Uygulaması
- **Bayburt** Eski Kız Meslek Lisesinin Kent Müzesine Dönüştürülmek Üzere Restorasyonunun Yapılması
- **Bilecik** Gölpazarı Sokak Sağlıklaştırma Uygulaması (2. Etap)
- **Denizli** Laodikeia Anıtsal Çeşmenin ve Batı Tiyatrosu Sahne Binasının Restorasyonu
- **Edirne**, Keşan, 814 Ada 2 Parsel'de Bulunan Eski Sağlık Lisesi (Tarihi Kızılay Hastanesi) Restorasyonu Uygulama İkmal İşi
- **Erzincan** Kemah Bey Camii ve Kale Aydınlatma Yapımı
- **Hatay** Antakya Ayakkabıcılar Çarşısı Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi Yapımı
- **İstanbul** Kız Kulesi Adası Kıyı Koruma ve Zemin İyileştirme
- **Kayseri** Yeşilhisar Erdemli Yürüyüş Yolu ve Karşılama Binası Yapımı
- **Konya**, Türkiye Selçukluları Konya Hanedan Türbesindeki Naaşların Tanzimi işi (2017-2023) (Tasnif, Techiz, Tekfin, Tedfini İle Adli Bilimler, Osteoarkeolojik İnceleme, Yeniden Yüzlendirme, 3d, Uygulamalı Heykeltraşlık, Sergileme)
- **Manisa** Kula İlçesi, Zafer Sokak Sağlıklaştırma
- **Mardin** Artuklu İlçesi Dara Örenyeri Ziyaretçi Karşılama Merkezi ve Kazı Evi Yapımı
- **Mardin** Midyat Akçakaya ve Işıklar Mahallelerinde Kuyumcular, Hazır Giyimciler Caddesi ve Telkari Müzesi Onarımı (Mardin Midyat Anıtları Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi) (Mardin Midyat Anıtlarının Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi İşi Kapsamında)
- **Mardin** Matiate Yer Altı Şehrine Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projelerinin Hazırlanması (Mardin Midyat Sokak Sağlıklaştırma Uygulamaları işi kapsamında yürütülen iş)
- **Muğla** Stratonikeia Antik Tiyatrosu Antik Drenaj ve Teras Duvarı Onarımı

- **Rize** Güneysu İlçesi, 102 Ada, 3 Parselde Bulunan Tescilli Taşınmazın Restorasyonunun Yapılarak Kent Müzesine Dönüştürülmesi
- **Sakarya** Millet Hamamı Restorasyonu
- **Tokat** Merkez Mustafa Ağa Hamamı (Hamam Müzesi) Restorasyon İşi (Tokat Anıtları Restorasyonu)
- **Van** Kalesi Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi ile Van Akdamar Kilisesi Restorasyonu
- **Van** Kalesi Aydınlatma Yapım İşi
- **Akdamar** Adası Bakım-Onarım İşi

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde Türkiye

Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Kaydedilen Dünya Mirası Alanları

Bütün insanlığın ortak mirası olarak kabul edilen evrensel değerlere sahip kültürel ve doğal varlıkları dünyaya tanıtmak, toplumda söz konusu evrensel mirasa sahip çıkacak bilinci oluşturmak ve çeşitli sebeplerle bozulan, yok olan kültürel ve doğal değerlerin yaşatılması için gerekli iş birliğini sağlamak amacıyla UNESCO'nun 17 Ekim – 21 Kasım 1972 tarihleri arasında Paris'te toplanan 17. Genel Konferansı kapsamında, 16 Kasım 1972 tarihinde "Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme" kabul edilmiştir. 14.04.1982 tarih ve 2658 sayılı Kanun'la Türkiye'nin katılımı uygun bulunan bu Sözleşme, 23.05.1982 tarih ve 8/4788 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak, 14.02.1983 tarih ve 17959 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanmıştır.

"Dünya Mirası" statüsü, uluslararası öneme sahip doğal oluşumlar, anıtlar ve sitelere verilmektedir. Bu statü, UNESCO'ya başvuran ve sözleşmeyi kabul eden üye devletlerin iş birliğiyle belirlenmektedir. Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS) ile Uluslararası Doğayı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği (IUCN) uzmanlarının değerlendirmeleri sonucunda aday varlıkların Dünya Mirası statüsüne kazandırılması, Dünya Miras Komitesinin kararıyla tamamlanmaktadır.

Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Kriterleri

Eğer bir varlık aşağıdaki kriterlerden bir veya daha fazlasını karşılıyor ise, Komite bu varlığın istisnai evrensel değere sahip olduğunu kabul etmektedir. Bu nedenle aday gösterilen varlıklar:

(i) insanoğlunun yaratıcı dehasının bir şaheserini temsil eder;

(ii) mimarî veya teknoloji, abidevî sanatlar, şehir planlama veya peyzaj tasarımı konusundaki gelişmeler üzerine bir zaman zarfı içinde dünyanın belli bir kültürel alanında insan değerleri arasındaki önemli alışverişi sergiler;

(iii) yaşayan veya ortadan yok olmuş bir kültürel geleneğe veya bir medeniyete yönelik eşsiz veya en azından istisnai tanıklık üstlenir;

(iv) insanlık tarihinde önemli bir aşamayı veya aşamaları gösteren bir yapı türü, mimarî veya teknolojik grup veya peyzaj için istisnai bir örnek olur;

(v) özellikle geri döndürülemez değişikliklerin etkisi altında hassas hale gelen insanın çevre ile etkileşiminin veya kültürün (veya kültürlerin) bir temsilcisi olan geleneksel insan yerleşimi, arazi kullanımı veya deniz kullanımının istisnai bir örneği olur;

(vi) istisnai evrensel öneme sahip olaylar veya yaşayan gelenekler ile, fikirler ile veya inançlar ile, sanatsal ve edebi eserler ile doğrudan veya somut bir biçimde ilişkili olur. (Komite bu kriterin tercihen diğer kriterler ile birlikte kullanılması gerektiğini kabul etmektedir);

(vii) üstün doğal bir fenomeni veya istisnai bir doğal güzelliğe veya estetik öneme sahip alanları ihtiva eder;

(viii) yaşamın kaydı, yer şekillerinin oluşumunda devam eden coğrafik süreçler veya önemli jeomorfik veya fizyografik özellikler dahil dünya tarihinin önemli aşamalarını temsil eden istisnai örnekler olurlar;

(ix) kara, tatlı su, kıyı ve deniz ekosistemlerinin ve bitki ve hayvan topluluklarının evrim ve gelişimindeki devam eden önemli ekolojik ve biyolojik süreçleri temsil eden istisnai örnekler olurlar;

(x) bilim veya muhafaza açısından istisnai evrensel değere sahip tehdit altındaki türleri ihtiva edenler dahil biyolojik çeşitliliğin yerinde korunması için en önemli ve dikkat çeken doğal habitatları kapsar.

2023 yılı itibarıyla dünya çapında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne kayıtlı toplam 1199 kültürel ve doğal varlık bulunmaktadır. Bu varlıkların 933'ü kültürel, 227'si doğal ve 39'u karma (hem kültürel hem de doğal özelliklere sahip) olarak sınıflandırılmıştır. Her yıl düzenlenen Dünya Miras Komitesi toplantılarıyla bu sayı artmaktadır. UNESCO Dünya Miras Merkezinin resmi web sitesi olan http://whc.unesco.org/en/list adresinde detaylı bilgiler yer almaktadır.

Bugüne kadar Türkiye'nin Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün sorumluluğu altında yürütülen çalışmalar neticesinde, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne 21 varlığımızın dâhil edilmesi başarıyla gerçekleştirilmiştir. Bu varlıklardan 19'u kültürel kategoride, ikisi de hem kültürel hem doğal miras olarak listeye alınmıştır.

Kültürel Kategoride Olan Miras Alanlarımız

- İstanbul'un Tarihî Alanları (1985)
- Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas) (1985)
- Hattuşa (Boğazköy) - Hitit Başkenti (Çorum) (1986)
- Nemrut Dağı (Adıyaman - Kâhta) (1987)
- Xanthos-Letoon (Antalya - Muğla) (1988)
- Safranbolu Şehri (Karabük) (1994)
- Troya Arkeolojik Alanı (Çanakkale) (1998)
- Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne) (2011)
- Çatalhöyük Neolitik Alanı (Konya) (2012)
- Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir) (2014)
- Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu (Bursa) (2014)
- Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı (2015)
- Efes (İzmir) (2015)
- Ani Arkeolojik Alanı (Kars) (2016)
- Afrodisias (Aydın) (2017)
- Göbeklitepe (Şanlıurfa) (2018)
- Arslantepe Höyüğü (Malatya) (2021)
- Gordion (Ankara) (2023)
- Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Hipostil Camiileri (2023)

Hem Kültürel Hem Doğal Kategoride Olan (Karma) Miras Alanlarımız

» Göreme Millî Parkı ve Kapadokya (Nevşehir) (1985)
» Pamukkale-Hierapolis (Denizli) (1988)

İstanbul'un Tarihî Alanları

» UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 1985
» Liste Sıra No: 356
» Yeri: Marmara Bölgesi, İstanbul
» Listeye Alınma Kriterleri: (i), (ii), (iii), (iv)
» Kategori: Kültürel

M.Ö. 7. yy. da kurulan İstanbul'un, kuzeyde Haliç, doğuda İstanbul Boğazı ve güneyde Marmara Denizi ile çevrili bölgesi günümüzde "Tarihî

Yarımada" olarak bilinmektedir. Kent, Avrupa ve Asya'yı birbirine bağlayan stratejik konumuyla tarih boyunca birçok önemli uygarlık için kritik bir merkez olmuştur. Bu nedenle, İstanbul, Roma, Doğu Roma ve Osmanlı gibi büyük imparatorluklara başkentlik yapmıştır. Bu görkemli geçmişi ile farklı dinleri, kültürleri, toplulukları ve bunların ürünü olan yapıtları benzersiz bir coğrafyada bir araya getiren İstanbul, 1985 tarihinde UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dört bölge olarak dâhil edilmiştir; Sultanahmet Kentsel Arkeolojik Sit Alanı (Hipodrom, Ayasofya-ı Kebir Camii Şerifi, Aya İrini, Küçük Ayasofya Camisi ve Topkapı Sarayı'nı içeren alan), Süleymaniye Koruma Alanı (Süleymaniye Camisi ve çevresi), Zeyrek Koruma Alanı (Zeyrek Camisi ve çevresi) ve İstanbul Kara Surları Koruma Alanı.

Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 1985
- Liste Sıra No: 358
- Yeri: İç Anadolu Bölgesi, Sivas
- Listeye Alınma Kriterleri: (i), (iv)
- Kategori: Kültürel

Divriği ve çevresindeki yerleşim, en erken Hititler dönemine kadar uzanmaktadır. Bölge, Mengücekoğulları'nın hüküm sürdüğü dönem-

de Ahmet Şah ve eşi Turan Melek tarafından 1228-1229 yıllarında inşa edilen cami ile tanınmaktadır. Bu başyapıt, İslam mimarîsinin önemli bir örneği olup iki kubbeli bir cami ile ona bitişik bir hastaneden oluşur. Mimarî özelliklerinin yanı sıra, yapılar Anadolu'nun zengin geleneksel taş işçiliğini sergiler ve bu özellikleriyle UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır.

Hattuşa (Boğazköy) - Hitit Başkenti

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 1986
- Liste Sıra No: 377
- Yeri: Karadeniz Bölgesi, Çorum
- Listeye Alınma Kriterleri: (i), (ii), (iii), (iv)
- Kategori: Kültürel

1986 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dâhil edilen Hattuşa (Çorum, Boğazköy), Hitit İmparatorluğu'nun başkenti olarak Anadolu'da uzun yıllar boyunca önemli bir merkez olmuştur. Başlangıçta Hattiler tarafından "Hattuş" olarak adlandırılan şehir, Hitit hâkimiyetine geçtikten sonra "Hattuşa" adını almıştır. M.Ö. 1700'lerde Kuşşara şehrinin kralı Anitta tarafından ele geçirilen Hattuşa, yine Anitta tarafından yok edilmiştir. Anitta, yazılı kayıtlarda ilk Hitit kralı olarak geçmektedir. Yaklaşık yüz yıl sonra, I. Hattuşili tarafından tekrar kurulan şehir, 400 yıldan fazla bir süre boyunca hüküm süren bir uygarlığın başkenti olmuştur. Günümüzde görülebilen kalıntılar arasında tapınaklar, kraliyet konutları ve surlar gibi büyük çoğunluğu Büyük Kral IV. Tudhaliya dönemine ait yapılar bulunmaktadır.

Nemrut Dağı

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 1987
- Liste Sıra No: 448
- Yeri: Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Adıyaman
- Listeye Alınma Kriterleri: (i), (iii), (iv)
- Kategori: Kültürel

Adıyaman'ın Kâhta ilçesinde, 2150 metre yükseklikteki Nemrut Dağı'nın yamaçlarında, Kommagene Kralı I. Antiochos'un tanrılara ve atalarına minnettarlığını ifade etmek amacıyla yaptırdığı mezarı bulunmaktadır. Bu mezar, anıtsal heykelleri ve eşsiz manzarasıyla Helenistik Dönem'in en görkemli kalıntılarından biridir. Anıtsal heykeller doğu, batı ve kuzey teraslarına dağılmıştır. Doğu terası, kutsal merkez olarak kabul edilir ve en önemli heykel ve mimarî kalıntılar burada yer alır. Kireçtaşı bloklarından yapılan ve 8-10 metre yüksekliğinde olan dev heykeller iyi korunmuş durumdadır. Kral mezarının varlığı bilinmesine rağmen henüz keşfedilememiştir.

Xanthos-Letoon

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 1988
- Liste Sıra No: 484
- Yeri: Akdeniz Bölgesi, Antalya - Muğla
- Listeye Alınma Kriterleri: (ii), (iii)
- Kategori: Kültürel

XANTHOS: Fethiye'ye 46 kilometre mesafede, Kınık köyü yakınlarında bulunan Xanthos, Antik Çağ'da Likya'nın en büyük idari merkezi-

dir. Perslerin egemenliği altına girdiği M.Ö. 545'e kadar bağımsız bir konumda olan kent, yaklaşık bir yüzyıl sonra tamamen yanmıştır. Bu yangından sonra şehir yeniden inşa edilmiş ve hatta M.Ö. 2. yüzyılda Likya Birliği'nin başkenti olmuştur. Daha sonra Roma'nın kontrolüne geçen kent, ardından Bizans egemenliğine girmiş ve 7. yüzyıldaki Arap akınlarına kadar Bizans yönetiminde kalmıştır. Her medeniyetin izlerini taşıyan yapıların bulunduğu Xanthos, Likya geleneklerini, Helenistik ve Roma dönemi etkilerini yansıtan bir merkezdir. Bu özelliğiyle 1988 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dâhil edilmiştir.

LETOON: Xanthos'a 4 kilometre uzaklıkta bulunan Letoon, Antik Çağ'da Likya'nın dinî merkezi konumundadır. Bu kutsal alanda Leto,

Apollon ve Artemis tapınakları ile birlikte, bir manastır, bir çeşme ve Roma Tiyatrosu kalıntıları bulunmaktadır. Artemis ve Apollo'nun annesi Leto'ya adanmış olan en büyük tapınak, batıda bulunan ve peripteros tarzında yapılmış Leto Tapınağı'dır ve 30,25 metre uzunluğunda ve 15,75 metre genişliğindedir. Doğuda yer alan Dor tarzında yapılmış olan Apollon Tapınağı, Leto Tapınağı'ndan daha az korunmuş durumdadır ve 27,90 metre uzunluğunda ve 15,07 metre genişliğindedir. Her iki tapınağın ortasında yer alan ve en küçük tapınak olan Artemis Tapınağı ise 18,20 metre uzunluğunda ve 8,70 metre genişliğindedir. Letoon, Xanthos ile birlikte UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır.

Safranbolu Şehri

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 1994
- Liste Sıra No: 614
- Yeri: Karadeniz Bölgesi, Karabük
- Listeye Alınma Kriterleri: (ii), (iv), (v)
- Kategori: Kültürel

Batı, Kuzey ve Orta Anadolu'ya uzanan yoluyla Karadeniz kıyılarını birbirine bağlayan tarihî Safranbolu şehri, coğrafî konumu nedeniyle çok eski zamanlardan beri yerleşim görmektedir. 14. yüzyılın başlarından itibaren Türklerin egemenliğinde olan Safranbolu, özellikle 18. yüzyılda Asya ve Avrupa arasındaki ticaretin önemli bir merkezi hâline gelmiştir. Türk kentsel tarihinin bozulmamış bir örneği olan bu şehir, geleneksel şehir dokusu, ahşap yığma evleri ve anıtsal yapılarıyla, bütünüyle korunmuş ender kentlerden biri olarak UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır.

Troya Arkeolojik Alanı

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 1998
- Liste Sıra No: 849
- Yeri: Marmara Bölgesi, Çanakkale
- Listeye Alınma Kriterleri: (ii), (iii), (vi)
- Kategori: Kültürel

Dünyanın en ünlü antik kentlerinden biri olan Troya'da görülen 9 katman, kesintisiz olarak 3 bin yıldan fazla bir zamanı göstermekte olup Anadolu, Ege ve Balkanlar'ın buluştuğu bu benzersiz coğrafyada yerleşmiş uygarlıkların izlenmesini sağlamaktadır. Troya'daki en erken yerleşim katı M.Ö. 3000-2500 ile erken Tunç Çağı'na tarihlenmektedir, daha sonra sürekli yerleşim gören Troya katmanları M.Ö. 85 – M.S. 8. yüzyıla tarihlenen Roma Dönemi ile sona ermektedir. Troya, bulunduğu coğrafî konum nedeniyle bu bölgede hüküm süren uygarlıkların diğer bölgelerle ticarî ve kültürel bağlantıları açısından daima çok önemli bir rol üstlenmiştir. Ayrıca Troya, gösterdiği kesintisiz katmanlaşma ile Avrupa ve Ege'deki diğer arkeolojik alanlar için referans görevi görmektedir. İlk olarak 1871'de Heinrich Schliemann, daha sonra W. Dörpfeld, C.W Blegen tarafından kazılmış olan Troya'da kazılar hâlen devam etmektedir.

Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi

» UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2011
» Liste Sıra No: 1366
» Yeri: Marmara Bölgesi, Edirne
» Listeye Alınma Kriterleri: (i), (iv)
» Kategori: Kültürel

İstanbul'un fethinden önce Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olan Edirne'nin silüetini taçlandıran ve şehrin en önemli anıtsal eseri olan Selimiye Camii ve Külliyesi, 16. yüzyılda Sultan II. Selim tarafından yaptırılmıştır. Teknik ustalığı, boyutları ve estetik değerleriyle döneminin ve sonraki zamanların en muhteşem eseri olan bu cami ve külliye, Osmanlı mimarlarının en önemlisi Mimar Sinan'ın ustalık dönemi eseridir.

Büyük kubbesi ve dört ince ve zarif minaresiyle göz kamaştıran bu görkemli cami, iç tasarımında kullanılan taş, mermer, ahşap, sedef ve özellikle çini motifleri ile döneminin en iyi örneklerinden biridir. Ayrıca kubbe ve kemerlerdeki ince işçilikler ve kalem işleri, mermer döşemeli avlu, yapıyla bağlantılı el yazması kütüphanesi, eğitim kurumları, dış avlu ve arastası ile birlikte bu yapı, sanatın en yüce örneklerinden birini oluşturmaktadır.

Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi, UNESCO Dünya Miras Komitesinin 19-29 Haziran 2011 tarihleri arasında gerçekleştirilen 35. Dönem Toplantısında alınan 35 COM 8B.37 sayılı karar ile 1. ve 4. kriterler kapsamında kültürel varlık olarak Dünya Mirası Listesi'ne dâhil edilmiştir. Selimiye Camii'nin Dünya Mirası Listesi'ne dâhil edilmesi, Türkiye'nin kültürel mirasının uluslararası alanda tanınması ve korunması için bir adım olmuştur.

Çatalhöyük Neolitik Alanı

» UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2012
» Liste Sıra No: 1405
» Yeri: İç Anadolu Bölgesi, Konya İli, Çumra İlçesi
» Listeye Alınma Kriterleri: (iii), (iv)
» Kategori: Kültürel

Yerleşik toplumsal hayata geçişle birlikte insanlığın önemli bir evresine tanıklık eden Çatalhöyük Neolitik Kenti, Güney Anadolu Platosu'nda yaklaşık 14 hektarlık bir alanda yer almaktadır. İki höyükten oluşan Çatalhöyük Neolitik Kenti'nin Doğu Höyüğü, M.Ö. 7400 ile 6200 yılları arasına tarihlenen 18 Neolitik yerleşim katmanından oluşmaktadır. Bu katmanlarda, sosyal örgütlenmeyi ve yerleşik hayata geçişi simgeleyen duvar resimleri, rölyefler, heykeller ve diğer sanatsal öğeler bulunmaktadır. Batı Höyüğü ise M.Ö. 6200 ile 5200 yılları arasına tarihlenen Kalkolitik Döneme ait kültürel özellikleri göstermektedir. Çatalhöyük, bu özellikleriyle aynı coğrafyada 2000 yıldan fazla bir süredir var olan köylerden kentsel hayata geçişin önemli bir kanıtıdır.

Çatalhöyük, içlerine çatılardan girilen birbirine bitişik evlerle ve sokağı olmayan bir yerleşim düzeniyle benzersiz bir özellik sergilemektedir. Ortadoğu ve Anadolu'da diğer Neolitik alanlar bulunmasına rağmen, Çatalhöyük Neolitik Kenti, kalıntıların boyutu, yaşayan toplumun yoğunluğu, güçlü sanatsal ve kültürel geleneklerin yanı sıra zaman içindeki sürekliliğin eşsiz bir bileşimiyle olağanüstü evrensel değer taşımaktadır.

Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı

» UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2014
» Yeri: Ege Bölgesi, İzmir İli, Bergama İlçesi
» Listeye Alınma Kriterleri: (i), (ii), (iii), (iv), (vi)
» Kategori: Kültürel Peyzaj

Dünya Miras Komitesinin 38. Dönem Toplantısında Kültürel Peyzaj kategorisinde Dünya Mirası Listesi'ne alınan ve içinde Helenistik, Roma, Doğu Roma ve Osmanlı dönemlerine ait katmanları barındıran Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı, Pergamon (çok katmanlı kent), Kibele Kutsal Alanı, İlyas Tepe, Yığma Tepe, İkili, Tavşan Tepe, X Tepe, A Tepe ve Maltepe Tümülüsleri olmak üzere dokuz bileşenden oluşmaktadır.

Kale Dağı'nın tepesindeki antik Pergamon yerleşimi anıtsal mimarîsiyle Helenistik Dönem şehir planlamacılığının en iyi örneğini temsil etmektedir. Athena Tapınağı, Trajan Tapınağı, Helenistik Dönem'in en dik tiyatro yapısı, kütüphane, Heroon, Zeus Sunağı, Dionysos Tapınağı, agora ve gymnasion yapıları bu planlama sisteminin ve dönem mimarîsinin en seçkin örnekleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Helenistik Bergama Krallığının başkenti olan kent, önemli bir eğitim merkezidir. Daha sonra Roma İmparatorluğu'nun Asya Eyaleti başkenti olan Bergama, döneminin en önemli sağlık merkezlerinden Asklepion'a ev sahipliği yapmıştır.

Çevresindeki kültürel peyzaj ile birlikte Helenistik ve Roma dönemlerine ait pek çok istisnai örneği içerisinde barındıran kent, özellikle Roma ve Doğu Roma dönemlerine ait katmanlar üzerinde yayılmış olan Osmanlı mimarîsine ait pek çok cami, han, hamam ve ticarî merkez ile de önemini korumuştur.

Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğu'nun Doğuşu

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2014
- Liste Sıra No: 1452
- Yeri: Marmara Bölgesi, Bursa İli
- Listeye Alınma Kriterleri: (i), (ii), (iv), (vi)
- Kategori: Kültürel

Dünya Miras Komitesinin 38. Dönem Toplantısında Kültürel kategoride Dünya Mirası Listesi'ne alınan "Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğu'nun Doğuşu" Dünya Miras Alanı, Orhangazi Külliyesi ve çevresini içine alan Hanlar Bölgesi, Hüdavendigar Hüdavendigâr (I. Murad) Külliyesi, Yıldırım (I. Bayezid) Külliyesi, Yeşil (I. Mehmed) Külliye, Muradiye (II. Murad) Külliyesi ve Cumalıkızık köyü olmak üzere altı bileşenden oluşmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk başkenti olarak kurulan ve külliyelerle şekillenen Bursa'nın tarih boyunca sahip olduğu önemli ticarî rolü, kentteki büyük hanlar, bedesten ve çarşılarla ortaya konulmaktadır. Hanlar Bölgesi 14. yüzyıldan bu yana kent ekonomisinin kalbi olmuş-

tur. Erken dönem Osmanlı kentine istisnai bir örnek olan Bursa'nın kentleşme modeli, daha sonra kurulan Osmanlı-Türk kentlerine örnek teşkil etmiştir.

Cumalıkızık köyü ve çevresindeki diğer vakıf köylerinin, payitaht Bursa'nın kent merkezindeki hanlar ve külliyelerle ekonomik ilişkileri, Osmanlı'nın bütün kurumlarıyla bir beylikten imparatorluğa dönüşmesine önemli bir katkı sağlamıştır.

Bursa ve Cumalıkızık hâlâ yaşayan ticarî kültürü ve kente oldukça yakın kırsal yaşamın devamlılığı ile birlikte erken dönem Osmanlı yaşam şekli ve vizyonuna iyi bir örnek teşkil etmektedir.

Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2015
- Liste Sıra No: 1488
- Yeri: Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Diyarbakır
- Listeye Alınma Kriterleri: (v)
- Kategori: Kültürel

Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı; Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri olmak üzere iki ana bileşenden oluşmaktadır. Bölgede hüküm süren medeniyetlerin, kültürlerin ve dönemin ihtiyaçları doğrultusunda şekillenerek özgünlüğünü koruyan Diyarbakır Kalesi, surları ve burçları, orijinal ve benzersiz kültürel değer olarak varlığını günümüzde de sürdürmektedir. 7 bin yılı aşkın bir süredir ta-

HEVSEL BAHÇELERİ

DİYARBAKIR SURLARI

rihî ve kültürel dokuyu yansıtan bu yapılar, önemli bir evrensel miras niteliği taşımaktadır.

Hevsel Bahçeleri, bahçe kültürünün önemli olduğu bir coğrafyada yer alan ve tarihi boyunca halkın kullanımına açık sivil bir bahçe olarak öne çıkan özgün bir değere sahiptir. Bu bölgede 30'dan fazla uygarlığın izlerini taşıyan Hevsel Bahçeleri, 8 bin yıldan fazla bir süredir bahçe olarak var olmasıyla tarımsal bir değere sahip olmanın yanı sıra kültürel ve tarihî açıdan da benzersiz bir konuma sahiptir.

Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri'nin birlikte oluşturduğu yaşamsal iş birliği ve Hevsel Bahçeleri'nin peyzajının, binlerce yıldır kesintisiz yaşamın sürdürülmesinde kentin ve çevrenin en önemli etmenlerinden biri olduğu kabul edilmektedir.

Efes

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2015
- Liste Sıra No: 1018 rev.
- Yeri: Ege Bölgesi, İzmir
- Listeye Alınma Kriterleri: (iii), (iv), (vi)
- Kategori: Kültürel

Dünya Mirası Listesi'ne alınan "Efes" Dünya Miras alanı; Çukuriçi Höyük, Ayasuluk Tepesi (Selçuk Kalesi, St. John Bazilikası, İsa Bey Hamamı, İsa Bey Camii, Artemision), Efes Antik Kenti ve Meryem Ana

Evi olmak üzere dört bileşenden oluşmaktadır.

Antik dönemin en önemli merkezlerinden biri olan Efes, tarih öncesi dönemden başlayarak Helenistik, Roma, Doğu Roma, Beylikler ve Osmanlı dönemleri boyunca yaklaşık 9000 yıl kesintisiz yerleşim görmüş ve tarihinin tüm aşamalarında çok önemli bir liman kenti ve kültürel ve ticarî merkez olmuştur.

Efes, Helenistik ve Roma Dönemi'nin üstün kentleşme, mimarlık ve dinî tarihine ışık tutan simgeleri barındıran bir şehirdir. Farklı dönemlere ait en üstün mimarî ve kent planlama örneklerine sahiptir. Örneğin, M.Ö. 8. yüzyıla tarihlenen ve Antik Dönem'in yedi harikasından biri olarak ünlenen kült merkezi Artemision, Hz. Meryem'in İsa'nın annesi olarak kabul ve ilan edildiği 431 tarihli Ekümenik Konsül'ün gerçekleştiği yer olan Meryem Kilisesi, İsa'nın havarilerinden biri olan ve Yahya İncili'ni Efes'te yazan St. John'ın mezarı üzerine inşa edilen Bazilika gibi Erken Hristiyanlık dönemine ait benzersiz eserler bulunmaktadır. Ayrıca günümüzde Hristiyanlar tarafından hac mekânı olarak kabul edilen Meryem Ana Evi ve Beylikler döneminde inşa edilen İslam yapıları da Efes'in dinî tarih açısından önemli bir birikime sahip olduğunu göstermektedir.

Ani Arkeolojik Alanı

» UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2016
» Liste Sıra No: 1518
» Yeri: Doğu Anadolu Bölgesi, Kars
» Kriter: (ii), (iii), (iv)
» Kategori: Kültürel

Kars ili, Merkez ilçesi sınırları içinde bulunan Ani Arkeolojik Alanı, Türkiye ve Ermenistan sınırında konumlanmıştır. Bu alan, Erken Demir Çağı'ndan 16. yüzyıla kadar sürekli yerleşimin olduğu bir bölge olup, Orta Çağ'ın şehircilik, mimarlık ve sanat açısından gelişiminin tüm zenginliğini ve çeşitliliğini yansıtan çok kültürlü bir İpek Yolu yerleşimidir.

İçkale'de 4. yüzyılda başlayan yerleşim, bölgedeki ilk örneğini belgelemesi açısından önemlidir çünkü bu yerleşim, kapalı kent modelinden açık kent modeline geçişin ilk örneğini sunar. Yerleşimin, yoğun ticaret akslarının üzerine kurulması, ilerleyen zamanlarda çok kültürlü bir ticarî merkez olarak gelişmesine neden olmuş ve bu da kenti Ermeni, Gürcü, Bizans ve Selçuklu kültürlerinin buluşma noktası hâline getirmiştir.

Bu karşılıklı kültürel etkileşimin sonucunda ortaya çıkan mimarî tasarım fikirleri, inşaat malzemeleri, teknikleri ve dekorasyon ayrıntıları, daha sonra tüm Anadolu'ya ve Kafkasya'ya yayılacak olan Ani'ye özgü bir mimarî dilin oluşumuna öncülük etmiştir. Bu süreçte, sürekli dönüşen bir kentsel peyzaj içinde özgün mimarî anıtlar üretilmiştir.

Bu özellikleriyle Ani Arkeolojik Alanı 2016 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne kaydedilmiştir.

Afrodisias

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2015
- Liste Sıra No: 1519
- Yeri: Ege Bölgesi, Aydın
- Listeye Alınma Kriterleri: (ii), (iii), (iv), (vi)
- Kategori: Kültürel

Aydın iline bağlı Karacasu ilçesinde bulunan Geyre Mahallesi'nde yer alan Aphrodisias Antik Kenti, Menderes (Meander) Irmağı'nın bir kolu olan Dandalaz (Morsynus) Çayı'nın verimli vadisinde, denizden yaklaşık 600 metre yükseklikteki bir platoda konumlanmıştır. Kent, tarih boyunca doğal özellikleriyle beslenen nehir havzasında yer almıştır. Antik dönemde kentin en büyük zenginlik kaynağı, kuzeyinde, Babadağ eteklerinde bulunan mermer ocakları olmuştur.

Aphrodisias, yerleşim tarihi MÖ 5. bin yıl ortalarına kadar uzanan bir geçmişe sahiptir. MÖ 6. yüzyılda küçük bir köy görünümünde olan bu antik kent, Menderes Vadisi'ndeki yoğun şehirleşme döneminde MÖ 2. yüzyılda kent devleti (polis) statüsü kazanmıştır. MÖ 1. yüzyılda Roma İmparatorluğu ile yakın ilişkiler içinde olan Aphrodisias, daha sonra Roma İmparatoru olacak olan Octavian tarafından "Tüm Asya'dan kendime bu kenti seçtim." sözleriyle koruma altına alınmıştır. Bu durum, Roma Senatosu tarafından MÖ 39 yılında vergi muafiyeti ve özerklik gibi ayrıcalıkların tanınmasıyla desteklenmiş ve kent hızla gelişmeye başlamıştır.

Aphrodisias'ın arkeolojik önemi, Geç Helenistik Dönem'den Roma ve Bizans dönemlerine kadar süren yoğun bir fikir ve değer alışverişini gözler önüne seren, büyük ölçüde mermerden inşa edilmiş yapıların ve bunlarla ilişkili kabartma ve yazıtların istisnai ölçüde iyi korunmuş olmasından gelmektedir. MS 1.-5. yüzyıllar arasında Aphrodisias, bütün Akdeniz dünyasında büyük üne kavuşmuş ve başta Roma İmparatorluğu olmak üzere, İmparatorluğun dört bir yanında imzalarını taşıyan eserleriyle tanınmış heykeltıraşlar yetiştirmiştir. Kentin yüksek kaliteli mermer ocaklarına sahip olması, Aphrodisias'ı mermer heykel sanatı için önemli bir üretim merkezi hâline getirmiştir. Bu özelliği sayesinde Roma İmparatorluğu'nun Asya Eyaleti'nde, dönemin mermer sanatı ve mimarîsinin tüm yönleriyle araştırılıp anlaşılmasını sağlayan kentlerden biri olmuştur. Ayrıca, kente adını veren ve kent kimliğinin gelişiminde önemli bir rol oynayan Aphrodite kutsal alanının ve kentteki özgün Aphrodite kültünün, Akdeniz Havzası'nda geniş bir alanı kültürel açıdan etkilediği bilinmektedir.

Bu belirgin özellikleri nedeniyle, Aphrodisias Antik Kenti, yaklaşık 2-3 km. kuzeydoğusunda bulunan antik mermer ocaklarıyla birlikte 2017 yılında Dünya Mirası Listesi'ne kaydedilmiştir. Bu kayıt, kentin kültürel ve tarihî öneminin uluslararası arenada tanınması ve korunmasını sağlamak için önemli bir adımdır. Aphrodisias'ın bu kaydı, dünya çapında tarihî ve arkeolojik mirası koruma çabalarına destek vermektedir.

Göbeklitepe

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2018
- Liste Sıra No: 1572
- Yeri: Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Şanlıurfa
- Listeye Alınma Kriterleri: (i), (ii), (iv)
- Kategori: Kültürel

Göbeklitepe Arkeolojik Alanı, Şanlıurfa kent merkezinin 18 kilometre kuzeydoğusunda, Örencik köyü yakınlarında bulunmaktadır. Alan, 1963 yılında, İstanbul ve Chicago üniversitelerinin ortaklığıyla gerçekleştirilen bir yüzey araştırması sırasında keşfedilmiş ve "V52 Neolitik Yerleşimi" olarak tanımlanmıştır. Ancak, alanın gerçek değeri 1994 yılında başlatılan kazı çalışmalarıyla ortaya çıkmıştır. Bu çalışmalar sonucunda, Göbeklitepe'nin 12 bin yıl öncesine uzanan bir kült merkezi olduğu anlaşılmıştır. Göbeklitepe'nin keşfi, insanlık tarihine dair bilgileri yeniden şekillendirmiş ve Neolitik dönemdeki insanların kültürel ve dini yaşantılarına ışık tutmuştur.

GÖBEKLİTEPE ÖREN YERİ

Göbeklitepe ile ilgili bahsedilen bilimsel veriler, arkeoloji çalışmalarında neolitik dönemle ilgili kuramsal çerçevenin ve tarihlendirmelerin yeniden değerlendirilmesini gerektiren önemli bilgiler sağlamaktadır. Göbeklitepe'nin konumu, boyutları, tarihlendirilmesi ve yapılarının anıtsallığı, Neolitik dönem için benzersiz bir kutsal alan olduğunu göstermektedir. Alanın 12 bin yıl boyunca doğal çevresi içinde dokunulmadan kaldığından dolayı, önemli arkeolojik buluntular ortaya çıkmıştır. Göbeklitepe'nin keşfi, insanlık tarihine ilişkin bilgileri yeniden değerlendirmemize ve Neolitik dönemin dinî, kültürel ve sosyal yapıları hakkında daha derin bir anlayışa sahip olmamıza yardımcı olmuştur. Bu alan, insanlığın geçmişine ışık tutarak evrimi ve toplumsal değişimi anlamamıza katkı sağlamaktadır.

Göbeklitepe'nin Dünya Mirası Listesi'ne girmesi, insanlık tarihinin en eski bilinen yapılarının bulunduğu bu alanın kültürel ve tarihî önemini uluslararası alanda tanınmasını sağlamıştır. Göbeklitepe'nin bu prestijli listeye dâhil edilmesi, alanın dünya çapında korunması, araştırılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için önemli bir adımdır. Bu karar, Göbeklitepe'nin Neolitik Dönem'e ait kutsal ve ritüel alanların en önemlilerinden biri olduğunu ve insanlık tarihini anlamak için kritik bir kaynak olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, bu kararın bölgeye turizm ve ekonomik açıdan da olumlu etkileri olmuştur, çünkü Dünya Mirası Listesi'nde yer almanın bölgenin uluslararası ilgi çekmesine ve ziyaretçi sayısının artmasına katkı sağlamıştır.

Arslantepe Höyüğü

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2021
- Liste Sıra No: 1622
- Yeri: Doğu Anadolu Bölgesi, Malatya
- Listeye Alınma Kriterleri: (iii)
- Kategori: Kültürel

Malatya'nın 7 km kuzeydoğusunda, Fırat Nehri'nin (Karakaya Baraj Gölü) batı kıyısı yakınındaki Orduzu beldesinde yer alan Arslantepe Höyüğü'nün kültür dolgusu 30 metre yüksekliğinde olup 4,5 hektarlık bir alana yayılmaktadır. M.Ö. 6000 yıllarından M.S. 11. yüzyıla kadar yerleşim görmüş olup M.S. 5-6. yüzyıllar arasında Roma köyü olarak kullanılmış ve daha sonra Bizans Nekropolü (mezarlık) olarak yerleşimini tamamlamıştır.

Arslantepe'de ilk kazılara 1930'lu yıllarda Louis Delaporte başkanlığında bir Fransız ekip tarafından başlanmış, daimî kazılar İtalya'nın Roma kentinde bulunan 'La Sapienza Üniversitesinden bir ekip tarafından 1961 yılından bu yana devam ettirilmiştir.

Höyükte gerçekleştirilen kazılar sonucunda, M.Ö. 3300-3000 yıllarına tarihlenen bir kerpiç saray, M.Ö. 3600-3500'lere ait bir tapınak, 2 binden fazla mühür baskısı ve kaliteli metal eserler bulunmuştur. Bu bulgular, Arslantepe'nin o dönemde aristokrasinin doğuşuna ve ilk devlet yapılarının ortaya çıkmasına tanıklık ettiği, aynı zamanda resmî, dinî ve kültürel bir merkez olduğunu göstermektedir.

Sarayın koridor duvarları, baskı motifleri ve duvar resimleriyle süslenmiştir. Binanın farklı bölgelerinde bulunan çok sayıda mühür baskısı, idari faaliyetlerin yoğunluğunu ve birçok memurun çalıştığını göstermektedir. Arslantepe Höyük, Yakın Doğu'da ilk devlet toplumunun ortaya çıkışına istisnai bir şekilde tanıklık ederken, 4. binyıl Uruk uygarlığı ile ilişkilendirilmesine rağmen özgün mimarî özellikler sunmaktadır.

UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'ne alınması, Arslantepe'nin korunması ve kültürel değerlerinin uluslararası alanda vurgulanması açısından hayati bir adımdır. Ayrıca, turizm açısından da önemli bir potansiyel sunar; Türkiye'nin tarihî mirasını keşfetmek isteyen ziyaretçiler için çekici bir destinasyon oluşturur. Bu nedenle, Arslantepe'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınması, Türkiye'nin kültürel zenginliğini ve tarihî derinliğini uluslararası platformlarda daha görünür hale getirerek, koruma ve tanıtma çabalarına büyük bir katkı sağlamaktadır.

Gordion

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2023
- Liste Sıra No: 1669
- Yeri: İç Anadolu Bölgesi, Ankara
- Listeye Alınma Kriterleri: (iii)
- Kategori: Kültürel

Gordion, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde, Ankara il merkezinin

yaklaşık 90 km güneybatısında, Polatlı ilçesinin yaklaşık 18 km kuzeybatısında, Yassıhöyük mahallesinde yer almaktadır. Doğudaki (Asurlular, Babilliler, Hititler) ve batıdaki (Yunanlılar, Romalılar) büyük imparatorlukların kesişme noktasında yer alan Gordion, Ege ve Akdeniz'i Yakın Doğu'ya bağlayan neredeyse tüm ticaret yolları üzerinde stratejik bir konuma sahiptir.

M.Ö. 2500'lü yıllarda (Erken Bronz Çağı) başlayan Gordion'daki yerleşim, günümüzde antik kentin bitişiğinde bulunan Yassıhöyük mahallesinde devam etmektedir. 4 bin 500 yıla yayılan uzun bir süre boyunca Gordion ve çevresindeki yerleşim neredeyse hiç kesintiye uğramamıştır. Bu durum, alanın 4 bin 500 yıllık yerleşim tarihiyle Gordion'u dünyanın en uzun süre yerleşim görmüş nadir alanlarından biri hâline getirmektedir.

Bölgenin peyzajı, yoğun tümülüslerle eşsiz bir şekilde tanımlanmaktadır. Kraliyet ve seçkin sınıf mezarları olan tümülüsler, M.Ö. 9. yüzyıldan M.Ö. 3. yüzyıla kadar uzanan bir dönemde bölgede görülmüştür. Büyük Tümülüs (Tümülüs MM) olarak bilinen biri, 53 metre yüksekliğe ulaşarak dünyanın üçüncü büyük tümülüsü olarak kabul edilir. Özellikle Tümülüs MM'in altındaki ahşap mezar odasının günümüze kadar bozulmadan ve sağlam bir şekilde ulaşması, benzeri görülmemiş bir durumdur.

Gordion'un UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınması, Türkiye için büyük bir kültürel ve tarihî zenginlik olarak kabul edilmekte olup, Gordion'un korunması ve kültürel mirasının gelecek nesillere aktarılması açısından da önem taşımaktadır.

Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Hipostil Camileri

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 2023
- Liste Sıra No: 1694
- Yeri: Seri varlığımızı oluşturan bileşenler 5 farklı ilde yer almakta olup aşağıda listelenmektedir.
- 1.Afyonkarahisar Ulu Camii: Ege Bölgesi, Afyonkarahisar, Merkez
- 2.Ahi Şerefeddin (Arslanhane) Camii: İç Anadolu Bölgesi, Ankara, Altındağ

» 3.Sivrihisar Ulu Camii: İç Anadolu Bölgesi, Eskişehir, Sivrihisar
» 4.Mahmut Bey Camii: Karadeniz Bölgesi, Kastamonu, Merkez
» 5.Eşrefoğlu Camii: Akdeniz Bölgesi, Konya, Beyşehir
» Listeye Alınma Kriterleri: (ii), (iv)
» Kategori: Kültürel

Seri alan, Anadolu'da 13. yüzyılın sonu ile 14. yüzyılın ortaları arasında inşa edilen ve her biri Türkiye'nin farklı bir bölgesinde bulunan beş hipostil camiden oluşmaktadır. Bunlar Afyonkarahisar Ulu Camii (1272-77), Eskişehir Sivrihisar Ulu Camii (1274-75), Ankara Ahi Şerefeddin (Arslanhane) Camii (1289-90), Konya Beyşehir Eşrefoğlu Camii (1296-99) ve Kastamonu Kasaba Köyü Mahmut Bey Camii'dir (1366-67).

Düz ahşap tavanın mukarnaslı veya devşirme sütun başlıklı ahşap direkler tarafından taşındığı benzersiz bir ahşap yapı sisteminde inşa edilen beş cami, İslam mimarîsinin gelişiminde önemli bir yer teşkil eden belirli bir yapı türünün seçkin örneklerini temsil etmektedir.

Seri alanın bileşenlerini oluşturan beş cami, bazı ortak mimarî özelliklere ve tarihî bağlantılara sahip olmaları ve konum, kullanım/işlev, tasarım ve malzeme açısından özgünlüklerini büyük ölçüde korumaları sebebiyle hipostil tipi ahşap caminin en iyi korunmuş ve erken örneklerini temsil eden bir grup olarak değerlendirilmiştir.

KAPADOKYA, NEVŞEHİR

Göreme Millî Parkı ve Kapadokya

» UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 1985
» Liste Sıra No: 357
» Yeri: İç Anadolu Bölgesi, Nevşehir - Kayseri
» Listeye Alınma Kriterleri: (i), (iii), (v), (vii)
» Kategori: Doğal/Kültürel

Kuzeyde Kızılırmak, doğuda Yeşilhisar, güneyde Hasan ve Melendiz Dağları, batıda Aksaray ve kuzeybatıda Kırşehir ile çevrelenen Kapadokya bölgesi, Kalkolitik Dönem'den beri sürekli olarak insan yerleşimine ev sahipliği yapmaktadır. Bu alanın en dikkat çekici özelliği, Erciyes Dağı ve Hasan Dağı'nın tüflerinin, rüzgâr ve su erozyonuyla oluşan benzersiz kaya oluşumları ve yazın serin, kışın ılık olan iç iklim koşullarına sahip kayalara oyulmuş alanlardır.

Özellikle 7-13. yüzyıllar arasında baskılardan kaçan Hıristiyan toplulukların yerleşmesiyle Göreme, Hıristiyanlığın önemli bir merkezi hâline gelmiştir. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan alanlar arasında Göreme Millî Parkı, Derinkuyu ve Kaymaklı Yeraltı şehirleri, Karain Güvercinlikleri, Karlık Kilisesi, Yeşilöz Theodore Kilisesi ve Soğanlı Arkeolojik Alanı bulunmaktadır.

PAMUKKALE-HİERAPOLİS ANTİK KENTİ

Pamukkale-Hierapolis (Denizli) (1988)

- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Alınma Tarihi: 1988
- Liste Sıra No: 485
- Yeri: Ege Bölgesi, Denizli
- Listeye Alınma Kriterleri: (iii), (iv), (vii)
- Kategori: Doğal/Kültürel

Çaldağı'nın güney eteklerinden kaynaklanan kalsiyum oksit içeren suların oluşturduğu muhteşem beyaz travertenler ve Helenistik ile erken Hıristiyanlık dönemlerine ait kalıntılar barındıran Hierapolis arkeolojik kenti, antik çağlardan günümüze ulaşan etkileyici merkezlerden biridir. Denizli'ye 2 km uzaklıkta yer alan bu alan, aynı zamanda çeşitli rahatsızlıklara iyi geldiğine inanılan şifalı sularıyla da ünlüdür.

Antik kentin M.Ö. II. yüzyılda Bergama krallarından II. Eumenes tarafından kurulduğuna ve adını Bergama'nın kurucusu Telephos'un eşi Heira'dan aldığına inanılmaktadır. Eski kaynaklara göre metal ve taş işlemeciliği ile ünlü olan kent, Büyük Konstantin döneminde Frigya bölgesinin başkenti olmuş ve Bizans döneminde Piskoposluk merkezi hâline gelmiştir. Bu özellikleriyle alan, UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır.

Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesine Kaydedilen Alanları

UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme uyarınca, Taraf Devletler, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dâhil edilmeye uygun gördükleri varlıkların envanterlerini (geçici liste) UNESCO Dünya Miras Merkezi'ne sunmakla yükümlüdür. Bu listelerde yer alan varlıklar için adaylık dosyaları hazırlanmakta ve Dünya Miras Komitesi'ne sunulmaktadır. Geçici listeler oluşturulurken, varlıkların Dünya Miras Komitesi tarafından belirlenen kriterleri karşılama durumu yanı sıra mimarî, tarihî, estetik, kültürel, ekonomik, sosyal, sembolik ve felsefi özellikleri de göz önünde bulundurulmaktadır.

İlk kez 1994 yılında UNESCO Dünya Miras Merkezi'ne iletilen Geçici Listemiz 2000, 2009, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2023 yıllarında güncellenmiştir. Listede 4 karma (kültürel/doğal), 3 doğal ve 72 kültürel olmak üzere toplam 79 varlık bulunmaktadır.

Kültürel ve doğal mirasın dünyaya tanıtılması ve korunması için uluslararası kaynaklardan da faydalanarak bu mirasın gelecek nesillere en etkili şekilde aktarılması büyük önem taşımaktadır. Belirli bir varlığın Dünya Mirası statüsüne aday olduğunu gösteren liste, uluslararası topluma bu varlıkların korunması ve öneminin bilincinde olunması için bir fırsat sunmaktadır. Geçici liste, varlıkların gelecekte Dünya Mirası Listesi'ne eklenip eklenmeyeceği konusunda bir ön değerlendirme sunmakta ve bu süreçte koruma ve restorasyon çalışmalarına yönelik kaynakların tahsis edilmesine yardımcı olmaktadır. Ayrıca, geçici listedeki varlıkların tanıtımı ve korunması için ulusal ve uluslararası düzeyde farkındalık ve iş birliği oluşturulmasına katkıda bulunur. Bu nedenle, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi, kültürel ve doğal mirasın korunması ve dünyaya tanıtılması için önemli bir araç olarak kabul edilmektedir.

UNESCO Dünya Mirası Geçici Listemizde aşağıdaki varlıklarımız yer almakta olup; detaylı bilgilere UNESCO Dünya Miras Merkezi'nin resmi web sitesi olan http://whc.unesco.org/en/tentativelists/state=tr adresinden ulaşılabilmektedir.

Kültürel kategori;

- Karain Mağarası (Antalya) (1994)
- Ahlat Eski Yerleşimi ve Mezar Taşları (Bitlis) (2000)

IŞIKLANDIRMA YAPILAN VAN KALESİ

- Alahan Manastırı (Mersin) (2000)
- Alanya (Antalya) (2000)
- Harran ve Şanlıurfa Yerleşimleri (Şanlıurfa) (2000)
- İshakpaşa Sarayı (Ağrı) (2000)
- Konya Selçuklu Başkenti (Konya) (2000)
- Mardin Kültürel Peyzaj Alanı (Mardin) (2000)
- Selçuklu Kervansarayları Denizli-Doğubayazıt Güzergâhı (2000)
- St. Nicholas Kilisesi (Antalya) (2000)
- St. Paul Kilisesi, St. Paul Kuyusu ve Çevresi (Mersin) (2000)
- Sümela Manastırı (Trabzon) (2000)
- Likya Uygarlığı Antik Kentleri (Antalya ve Muğla) (2009)
- Perge Antik Kenti (Antalya) (2009)
- Sagalassos Antik Kenti (Burdur) (2009)
- St. Pierre Kilisesi (Hatay) (2011)
- Aizanoi Antik Kenti (Kütahya) (2012)
- Beçin Ortaçağ Kenti (Muğla) (2012)
- Birgi Tarihî Kenti (İzmir) (2012)

BEYPAZARI TARİHÎ KENTİ

- Hacı Bektaş Veli Külliyesi (Nevşehir) (2012)
- Hekatomnos Anıt Mezarı ve Kutsal Alanı (Muğla) (2012)
- Niğde'nin Tarihî Anıtları (Niğde) (2012)
- Mamure Kalesi (Mersin) (2012)
- Odunpazarı Tarihî Kent Merkezi (Eskişehir) (2012)
- Yesemek Taş Ocağı ve Heykel Atölyesi (Gaziantep) (2012)
- Zeugma Arkeolojik Siti (Gaziantep) (2012)
- Laodikeia Antik Kenti (Denizli) (2013)
- Sardes Antik Kenti ve Bintepeler Lidya Tümülüsleri (Manisa) (2013)
- Ceneviz Ticaret Yolu'nda Akdeniz'den Karadeniz'e Kadar Kale ve Surlu Yerleşimleri (2013) * (Adaylık dosyasına 2020 yılında Çeşme Kalesi ile Güvercinada Kalesi ve Kuşadası Şehir Surları eklenmiştir.)
- Anavarza Antik Kenti (Adana) (2014)
- Kaunos Antik Kenti (Muğla) (2014)
- Korykos Antik Kenti (Mersin) (2014)
- Kültepe Arkeolojik Alanı (Kayseri) (2014)
- Çanakkale ve Gelibolu 1. Dünya Savaşı Alanları (Çanakkale) (2014)

ZERZEVAN KALESİ, DİYARBAKIR

- Eflatunpınar: Hitit Su Anıtı (Konya) (2014)
- İznik (Bursa) (2014)
- Ahi Evran Türbesi (Kırşehir) (2014)
- Vespasianus-TitusTüneli (Hatay) (2014)
- Zeynel Abidin Camii ve Mor Yakup Kilisesi (Mardin) (2014)
- Anadolu Selçuklu Medreseleri (Erzurum, Sivas, Kayseri, Konya ve Kırşehir) (2014)
- Akdamar Anıt Müzesi (Kilisesi) (Van) (2015)
- Dağlık Frigya Vadisi (Kütahya, Afyon ve Eskişehir) (2015)
- Antik Aspendos Kenti Tiyatrosu ve Su Kemerleri (Antalya) (2015)
- Yıldız Saray Kompleksi (İstanbul)(2015)
- Stratonikeia Antik Kenti (Muğla) (2015)
- Uzunköprü (Edirne) (2015)
- Eshab-ı Kehf (Kahramanmaraş) (2015)
- Mudurnu Tarihî Ahi Kenti (Bolu) (2015)
- İsmail Fakirullah Türbesi (Siirt) (2015)
- Sultan II. Beyazıd Han Külliyesi (Edirne) (2016)

OSMANLI'NIN İLK BAROK MİMARÎ ESERİ
NURUOSMANİYE, İSTANBUL

TUZ GÖLÜ

- Nuruosmaniye Külliyesi (İstanbul) (2016)
- Kibyra Antik Kenti (Burdur) (2016)
- Van Kalesi (Van) (2016)
- Yivli Minare Camii (Antalya) (2016)
- Bodrum Kalesi (Muğla) (2016)
- Silvan Malabadi Köprüsü (Diyarbakır) (2016)
- Hacıbayram Camii (Ankara) (2016)
- Assos Arkeolojik Alanı (Çanakkale) (2017)
- Ayvalık Endüstriyel Peyzajı (Balıkesir) (2017)
- İvriz Kültürel Peyzajı (Konya) (2017)
- Harput Tarihî Kenti (Elazığ) (2018)
- Justinianus Köprüsü (Sakarya) (2018)
- Gaziantep Yeraltı Su Sistemleri: Kasteller ve Livaslar (Gaziantep) (2018)
- Anadolu Türk Mirasının Erken Dönemi: Niksar, Danişmend Hanedanının Başkenti (Tokat) (2018)
- Priene Arkeolojik Alanı (Aydın) (2018)

BALLICA MAĞARASI ,TOKAT

- Sarıkaya Roma Hamamı (Yozgat) (2018)
- Beypazarı Tarihî Kenti (Ankara) (2020)
- İzmir Tarihî Liman Kenti (İzmir) (2020)
- Karatepe-Aslantaş Arkeolojik Alanı (Osmaniye) (2020)
- Koramaz Vadisi (Kayseri) (2020)
- Zerzevan Kalesi ve Mithraeum (Diyarbakır) (2020)
- Midyat ve Çevresindeki (Tur' Abdin) Geç Antik ve Ortaçağ Dönemi Kilise ve Manastırları (Mardin) (2021)

Karma Kategori;

- Güllük Dağı-Termessos Millî Parkı (Antalya) (2000)
- Kekova (Antalya) (2000)
- Harşena Dağı ve Pontus Kral Kaya Mezarları (Amasya) (2015)
- Kemaliye Tarihî Kenti (Erzincan) (2021)

Doğal kategori;

- Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Alanı (2013)
- Kızılırmak Deltası (Samsun) (2016)
- Ballıca Mağarası Doğa Parkı (Tokat) (2019)

UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi ve Türkiye'nin Yeri

UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu), Birleşmiş Milletler sistemi içinde eğitim, bilim ve kültürün teşviki amacıyla 1945 yılında kurulmuş bir ihtisas kuruluşudur. Küresel barış ve güvenliğin, halklar arası diyalog ve karşılıklı anlayışın güçlendirilmesi yoluyla sağlanabileceğinden hareketle çalışmalarını yürütür. Bu vizyon, kültürel çeşitliliğin korunması, evrensel eğitim fırsatlarının genişletilmesi ve bilimsel iş birliğinin teşvik edilmesi gibi çok yönlü programlar aracılığıyla hayata geçirilir. Kurum, dünya mirası alanlarının korunmasından, özgür ve bağımsız medya için kapasite geliştirmeye, su güvenliği ve doğal felaketlerde risk azaltma stratejilerine kadar geniş bir yelpazede faaliyet gösterir. Bu çabalar, uluslararası toplumun sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmayı amaçlar.

Türkiye; UNESCO somut olmayan kültürel miras listelerine kaydettirdiği 30 unsur ile en çok kültürel değer kaydettiren ilk iki ülke arasında yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS TANITIM FİLMİ

UNESCO'nun İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi, kültürel pratiklerin, ifadelerin, bilgi ve becerilerin, topluluklar, gruplar ve bazen bireyler tarafından nesilden nesle aktarılmasını amaçlar . Türkiye'den bu listeye dâhil edilen unsurlar, çok geniş bir yelpazedeki zengin kültürel mirası da temsil eder. Bu kapsamda, Türk kahvesi kültürü ve geleneği, geleneksel Türk okçuluğu, Mevlevi semazen ritüelleri gibi öğeler hem ulusal hem de uluslararası düzeyde tanınmıştır. Bu örnekler, Türkiye'nin kültürel çeşitliliğinin ve zengin tarihî mirasının korunması ve tanıtılmasında önemli bir rol oynar. Akademik çalışmalarda, bu kültürel miras unsurlarının sosyal yapı, kimlik ve kültürel süreklilik üzerindeki etkileri detaylı incelenir. Bu incelemeler, kültürel mirasın sadece geçmişin bir yansıması olmadığını, aynı zamanda toplumların geleceğini şekillendirmede de kritik bir öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO), 17 Ekim 2003 tarihinde gerçekleştirilen 32. Genel Konferansı'nda insanlığın somut olmayan kültürel mirasının korunması amacı ile Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'ni kabul etmiştir. Türkiye 19 Ocak 2006 tarihli ve 5448 sayılı Somut Olmayan Kültürel

UNESCO SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS LİSTELERİNE KAYITLI UNSUR BERATI

Mirasın Korunması Sözleşmesi'nin Uygun Bulunduğuna Dair Kanun'la bu sürece dâhil olmuş ve 27 Mart 2006 tarihinde Sözleşmeye resmen taraf olmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığı teşkilatında yer alan Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü, Sözleşmenin icracı birimi olarak belirlenmiştir.

Türkiye'nin ilk yazımları Hükûmetler Arası Komite'nin 2008 yılında İstanbul'da gerçekleşen Üçüncü Olağan Toplantısı'nda daha önce ilan edilen Başyapıtların 16. madde kapsamındaki Somut Olmayan Kültürel Miras Temsilî Listesine alınmasıyla gerçekleşmiştir.

Aralık 2023 tarihi itibarıyla Türkiye'nin Somut Olmayan Kültürel Miras Listelerine kayıtlı 27 unsuru bulunmaktadır.

» ***Meddahlık Geleneği*** (2008)
» ***Mevlevî Sema Törenleri*** (2008)

MEDDAHLIK GELENEĞİ

MEVLEVİ SEMA TÖRENLERİ

ÂŞIKLIK GELENEĞİ

KARAGÖZ-HACİVAT GÖLGE OYUNU

» ***Âşıklık Geleneği*** (2009)
» ***Karagöz*** (2009)
» ***Nevruz.*** Azerbaycan, Hindistan, İran, Kırgızistan, Özbekistan ve Pakistan ile ortak dosya (2009) (2016 yılında dosya Afganistan, Azerbaycan, Hindistan, Irak, İran, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Pakistan, Tacikistan ve Türkmenistan katılımı ile genişletilmiştir.
» ***Geleneksel Sohbet Toplantıları*** (Yaren, Barana, Sıra Geceleri ve diğer, 2010)
» ***Alevi-Bektaşi Ritüeli Semah*** *(2010)*
» ***Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali*** *(2010)*

NEVRUZ KUTLAMALARI

ALEVİ-BEKTAŞİ RİTÜELİ SEMAH

- ***Geleneksel Tören Keşkeği*** *(2011)*
- ***Mesir Macunu Festivali*** *(2012)*
- ***Türk Kahvesi ve Geleneği*** *(2013)*
- ***Ebru: Türk Kâğıt Süsleme Sanatı*** *(2014)*
- ***İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği:*** Lavaş, Katırma, Jupka, Yufka (Azerbaycan, İran, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye ile Ortak Dosya) (2016)
- ***Geleneksel Çini Sanatı*** *(2016)*
- ***Bahar Bayramı Hıdırellez*** *(Makedonya ile Ortak Dosya) (2017)*

GELENEKSEL SOHBET TOPLANTILARI

GELENEKSEL TÖREN KEŞKEĞİ

TÜRK KAHVESİ

EBRU: TÜRK KÂĞIT SÜSLEME SANATI

MESİR MACUNU FESTİVALİ

EBRU SANATI

YUFKA EKMEK YAPIMI

GELENEKSEL ÇİNİ SANATI

HIDIRELLEZ GELENEĞİ

GELENEKSEL TÜRK OKÇULUĞU

- ***Geleneksel Türk Okçuluğu*** *(2019)*
- ***Dede Korkut-Korkut Ata Mirası: Kültürü, Efsaneleri ve Müziği*** *(Azerbaycan ve Kazakistan ile Ortak Dosya, 2018)*
- ***Minyatür Sanatı*** *(Azerbaycan, İran ve Özbekistan ile Ortak Dosya) (2020)*
- ***Geleneksel Zekâ ve Strateji Oyunu: Togyzqumalaq, Toguz Korgool, Mangala,Göçürme*** *(Kazakistan ve Kırgızistan ile Ortak Dosya) (2020)*
- ***Hüsnühat, Türkiye'de İslam Sanatında Geleneksel Güzel Yazı*** *(2021)*

MİNYATÜR SANATI

MANGALA, GÖÇÜRME

HÜSNÜHAT

ÇAY KÜLTÜRÜ

- ***Çay Kültürü: Kimlik, Misafirperverlik ve Toplumsal Etkileşim Sembolü*** (Azerbaycan ile Ortak Dosya, 2022)
- ***İpek Böcekçiliği ve Dokuma İçin İpeğin Geleneksel Üretimi*** (Afganistan, Azerbaycan, İran, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan ile Ortak Dosya, 2022)
- ***Nasreddin Hoca/Molla Nesreddin/Molla Ependi/Apendi/Afendi Kozhanasyr Fıkra Anlatma Geleneği*** *(Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan ile Ortak Dosya, 2022)*
- ***Tezhip/Tazhib/Zarhalkori/Tezhip/Naqqoshlik*** *(Azerbaycan, İran İslam Cumhuriyeti, Tacikistan ve Özbekistan ile Ortak Dosya, 2023)*

İPEK BÖCEKÇİLİĞİ

NASREDDİN HOCA

TEZHİP

İFTAR

- ***İftar/Eftari/İftar/İftor ve Sosyo-Kültürel Gelenekleri*** (Azerbaycan, İran İslam Cumhuriyeti ve Özbekistan ile Ortak Dosya, 2023)
- ***Balaban/Mey Zanaatkârlığı ve İcra Sanatı*** *(Azerbaycan ile Ortak Dosya, 2023)*İzmir,Türkiye
- ***Sedef Kakma İşçiliği*** *(Azerbaycan ile Ortak Dosya, 2023)*

UNESCO Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi ve Türkiye'nin Yeri

UNESCO'nun Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi, kaybolma riski altındaki kültürel miras unsurlarını belirlemek ve korumak amacıyla oluşturulmuştur. Bu liste, söz konusu kültürel faaliyetlerin yaşatılması ve aktarılması için alınması gereken ve acil önem arz eden tedbirleri vurgular. Zamanla değişen sosyoekonomik koşullar, kültürel globalleşme ve çevresel zorluklar gibi faktörler, bazı somut olmayan kültürel miras unsurlarının varlığını tehdit eder. Listeye alınan unsurlar için uluslararası toplumun dikkatini çekmek ve bu durum için kaynak sağlamak, bu mirasların korunması ve sürdürülebilir şekilde aktarılması için kritik öneme sahiptir. Bu anlamda bu çaba, kültürel çeşitliliğin korunması için uluslararası iş birliğini ve dayanışmayı teşvik eder.

Aralık 2023 tarihi itibarıyla Türkiye'nin Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listelerine kayıtlı üç unsuru bulunmaktadır:

- ***Islık Dili*** *(2017)*
- ***Geleneksel Ahlat Taş İşçiliği*** *(2022)*
- ***Zeytin Yetiştiriciliği ile İlgili Geleneksel Bilgi, Yöntem ve Uygulamalar*** *(2023)*

ISLIK DİLİ, GİRESUN

GELENEKSEL AHLAT TAŞ İŞÇİLİĞİ

Bölüm IV

2000 YILI SONRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN SANAT FAALİYETLERİ

Müzik ve Sahne Sanatları Faaliyetleri
Opera ve Bale
Orkestralar ve Korolar
Tiyatro
Geleneksel Sahne Sanatları
Görsel Sanat Faaliyetleri
Plastik Sanatlar
Geleneksel El Sanatları
Kültürel Yayın Faaliyetleri
Sinema
Televizyon
Dizi

Müzik ve Sahne Sanatları Faaliyetleri

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, kendine tevdi edilen görevlerinden müzik ve sahne sanatlarıyla ilgili olanlarını altı senfoni orkestrası, 11 koro, 11 topluluk olmak üzere toplam 28 sanat kurumunda görev yapan 1489 sanatçı ile; görsel sanatlarla ilgili olanlarını üç resim ve heykel müzesi ve güzel sanatlar galerileri ile yerine getirmektedir.

Genel Müdürlük, kendine bağlı sanat birimleri aracılığıyla yurt içinde periyodik etkinlikler, eğitim konserleri, yurt içi ve yurt dışında turneler ve festivaller düzenlemekte, çeşitli kamu/özel kurum ve kuruluşlarının etkinliklerine sanatçı/sanat birimi göndermekte ve anma günlerinde özel programlar yapmakta; böylece halkın sanat etkinliklerinden daha çok yararlanmasını sağlamaya çalışmaktadır.

Resim, heykel, fotoğraf ve Türk süsleme sanatları alanlarında gelenekselleşen köklü yarışmalar ile sanatçılar teşvik edilmekte ve ödüllendirilmektedir. Devlet Resim ve Heykel Yarışması 1939, Devlet Fotoğraf Yarışması 1984, Devlet Türk Sanatları Yarışması 1986 ve Şefik Bursalı Yarışması 2001 yılından bu yana periyodik olarak düzenlenmektedir. Müzik alanında ise düzenlenen "Yunus Emre Şiirleri Beste Yarışması", "Mevlâna Eserleri Beste Yarışması" "Çoksesli Koro Eseri Beste Yarışması" gibi tematik yarışmalar aracılığıyla bu alanda eserler üretilmesi teşvik edilmektedir.

Son yıllarda, gençlerin sanatsal üretkenliğini desteklemek amacıyla yeni yarışmalar açılmıştır. Görsel sanatlar alanında "Genç Güncel Sanat ve Afiş Tasarım Yarışmaları" ile müzik alanında "Genç Ses: Türk Müziği Ses Yarışması" sadece gençlere yönelik gerçekleştirilen yarışmalar arasındadır.

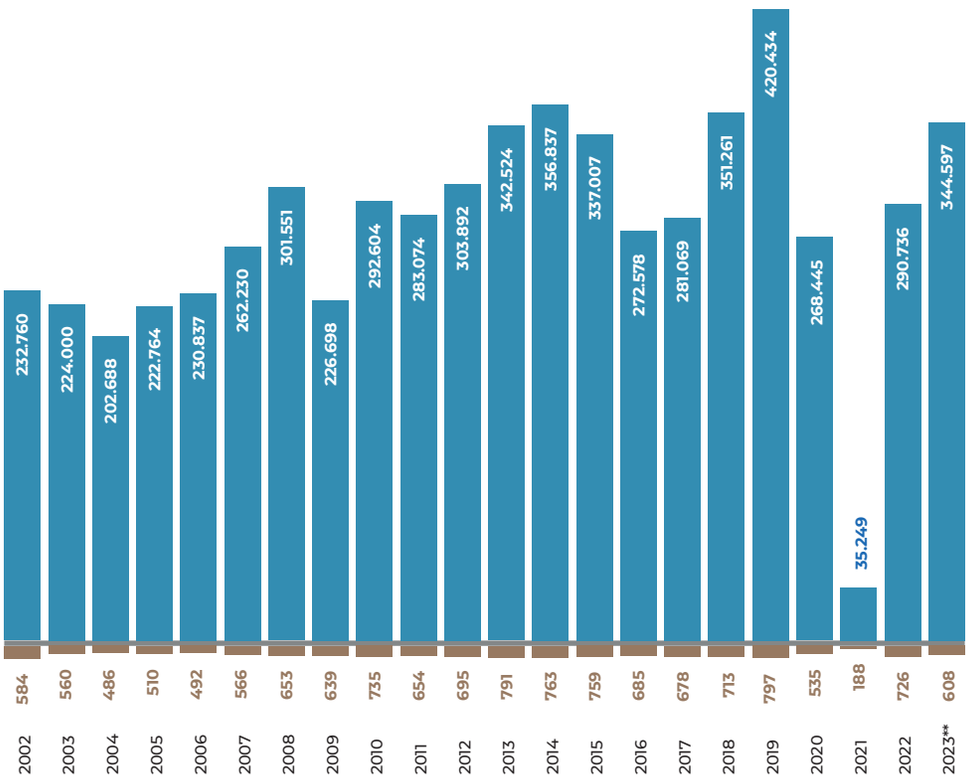
"Milletimizin güzel sanatlar sevgisini, her türlü vasıta ve tedbirlerle besleyerek inkişaf ettirmek millî ülkümüzdür".

—Mustafa Kemal Atatürk

Opera ve Bale

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü (DOBGM) sahneleri Türkiye genelinde altı ile dağılmış olup dokuz sahnede temsiller gerçekleştirilmektedir. Sahnelerin toplam koltuk kapasitesi 4 bin 896'dır. İzmir Elhamra Sahnesi dışındaki bütün sahneler, devlet tiyatroları, müze müdürlükleri, kültür merkezleri gibi diğer kurum ve kuruluşlarla ortaklaşa kullanılmaktadır.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü; opera, bale ve çok sesli müzik sanatlarını halka tanıtmak ve yaymak amacıyla her sanat sezonunda yerleşik sahnelerinde opera-bale temsilleri ile konserler vermekte, yurt içi ve yurt dışı turneler ile ulusal ve uluslararası festivaller düzenlemektedir. Bütün bu etkinlikler kapsamında 2002-2023 yılları arasında kalan sezonlara ilişkin temsil ve seyirci istatistikleri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

TABLO: 2002-2023 YILLARI ARASINDAKİ SEZONLARA İLİŞKİN TEMSİL VE SEYİRCİ İSTATİSTİKLERİ

Temsil Performansı

2000'li Yıllar

2003 yılında, Bodrum Kalesi'nde dünyaca ünlü grupların katılımıyla ilk kez Uluslararası Bodrum Bale Festivali düzenlenmiştir.

2008 yılında Ankara Müdürlüğü kurulmuştur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı ile birlikte AB mevzuatına uyum çalışmalarını yürütmekte ve uluslararası platformlarda opera ve bale adına Türkiye'nin çağdaş boyutuyla temsilini sağlamaktadır. Bu kapsamda; 8 Ocak 2008'de Avrupa Festivaller Birliği (EFA) Genel Kurulu, Antalya'da Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün organizasyonu ve ev sahipliğiyle gerçekleştirilmiştir.

Konservatuvar eğitimi devam eden ya da henüz mezun olanlara yönelik ilk Ulusal Genç Solist Yarışması, İzmir'de düzenlenmiştir.

İstanbul Uluslararası Bale Yarışması'nın ilki gerçekleşmiş ve kurumsallaşarak iki yılda bir düzenlenmesine karar verilmiştir.

Rusya Federasyonu'nda gerçekleştirilen Türkiye Yılı çerçevesinde; Moskova'nın en büyük spor salonu Lujniki'de Tarkan konseri, Kremlin Sarayı'nda Anadolu Ateşi grubu gösterisi, Moskova'nın en önemli konser salonu Dom Muzıki'de (Müzik Evi) opera sanatçılarımızın konseri düzenlenmiş olup söz konusu etkinlikler Ruslar tarafından büyük ilgi görmüştür.

2009 yılında; Samsun Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü kurulmuş, Ankara Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü, genel müdürlükten ayrı bir yapılanma ile yeniden oluşturulmuştur. Bugün Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü İstanbul, Ankara, İzmir, Mersin, Antalya ve Samsun olmak üzere mevcut altı il müdürlüğü ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yerleşik sahne etkinlikleri yanında yurt içi ve yurt dışı turneleri ile izleyici sayısı giderek artan Devlet Opera ve Balesi, 2009-2010 sanat sezonunda yerleşik sahnelerde 778 temsil gerçekleştirmiştir. Yurt içinde 35 vilayete, yurt dışında 11 ülkeye turne etkinliği düzenlenmiştir.

2010'lu Yıllar

2010 yılında; 17. Aspendos Uluslararası Opera ve Bale Festivali'ne Devlet Opera ve Balesi müdürlükleri, Tokyo Balesi, Berlin Radyosu Korosu ve "Sing Along Turkey" Korosu ve Makedonya Opera ve Balesinin katılımlarıyla temsil gerçekleştirilmiştir.

Tarihî Bodrum Kalesi'nde sekizincisi düzenlenen Uluslararası Bodrum Bale Festivali'nde, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün projesi "Barbaros" adlı Dans Prodüksiyonu sahnelenmiş, İzmir Devlet Opera ve Balesi, Sofya Opera ve Balesi, Universal Ballet-Korea , Nuevo Ballet Espanol ve Raffaele Paganini Ulusal Topluluğunun katılımlarıyla sekiz temsil gerçekleştirilmiştir.

İstanbul'un "Avrupa Kültür Başkenti" olması sebebiyle 1. İstanbul Uluslararası Opera Festivali gerçekleştirilmiştir.

Ankara Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü, Leyla Gencer Sahnesi'ni çocuk opera ve balesi sahnesi olarak düzenlemiştir. Sahne, çocuk balesi, çocuk korosu kurslarıyla, çocuklara yönelik temsillerle 2009 yılında faaliyete geçirilmiştir. Başkentteki 23 Nisan Dans Günleri'nin ikincisi, Leyla Gencer Sahnesi'nde gerçekleştirilmiştir.

23 NISAN DANS GÜNLERİ
LEYLA GENCER SAHNESİ,
2009

TÜRKSOY üyeleri Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenis-

tan; gözlemci üyeler Altay Cumhuriyeti, Başkurdistan, Gagavuz Yeri, Hakas Cumhuriyeti, K.K.T.C, Yakutistan, Tataristan, Tuva Cumhuriyeti ile ilişkiler sürdürülmektedir. TÜRKSOY, üyesi ülkelerin sanatçılarının katılımlarıyla Haziran 2010'da Türksoy Opera Günleri Festivali'nin 13'üncüsü gerçekleştirilmiştir. Aynı yıl, TÜRKSOY üye ülkeleri operalarının katkı ve katılımlarıyla Üzeyir Hacıbeyov'un "Köroğlu" Operası Bişkek, Almatı, Bakü, Ankara ve İstanbul'da sahnelenmiştir.

2010 yılında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) Genel Müdürlüğü ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü arasında Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü himayesindeki çocuk ve gençlere müzik ve bale eğitimi verilmesini hedefleyen iş birliği protokolü imzalanmıştır.

2011 yılında; Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve bağlı müdürlüklerdeki yerleşik sahnelerde, festivallerde ve turnelerde toplam 862 temsil gerçekleştirilmiş ve 379 bin 48 seyirciye ulaşılmıştır. 2010-2011 sanat sezonunda yurt içindeki turnelerin yanı sıra yurt dışında da büyük opera ve bale yapımları ile turneler düzenlenmiş, uluslararası festivallere katılım sağlanarak konserler ve temsiller verilmiştir. Ankara Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü, "Saraydan Kız Kaçırma" adlı eserle dünyanın en iyi opera festivallerinden biri olarak kabul edilen Estonya Saaremaa Opera Festivali'ne onur konuğu olarak katılmış ve Estonya'da iki ülke sanatçılarının birlikte sahne aldığı bir konser gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, "Saraydan Kız Kaçırma" operası, Kore'de düzenlenen Daegu Uluslararası Opera Festivali'nde Koreli sanatseverlere sunulmuştur.

Sadece Türk bestecileri ile koreografларının eserlerinin sahnelendiği 1. Eskişehir Ulusal Opera ve Bale Günleri, IV. Murat, Cem Sultan, Güldestan, Karacaoğlan, Kösem Sultan ve Aşk-ı Memnu temsilleriyle gerçekleştirilmiştir.

2012 yılında; 19. Uluslararası Aspendos Opera ve Bale Festivali, 2000 yıllık Aspendos Antik Tiyatrosu'nda yapılmıştır. Festivalde Estonya Ulusal Operası, Ekaterinburg Devlet Akademik Opera ve Balesi, Daegu Operası (Güney Kore) ve Çin Ulusal Operası gibi dünyada saygınlığı kabul edilmiş uluslararası konuk topluluklar sahne almışlardır.

"Pilot İller Projesi" uygulaması başlatılmıştır. Proje kapsamında Bursa, Eskişehir, Sivas, Kayseri, Bolu, Tekirdağ, Edirne, Denizli, Aydın, Adana, Gaziantep, Muğla, Konya, Isparta, Trabzon ve Ordu pilot iller

olarak belirlenmiş ve bugüne kadar birçok turne başarıyla gerçekleştirilmiştir.

"HAREM" BALESİ-1. MARDİN OPERA VE BALE GÜNLERİ, 2015

Selman Ada'nın "Ali Baba ve Kırk Haramiler" adlı operası Almanya'nın Wuppertal Bühnen Operası'nda Almanca sahnelenmiştir. Bu eser, Avrupa'da repertuvara alınarak Avrupalı sanatçılar tarafından kendi dillerinde sahnelenen ilk Türk operası olmuştur.

2011-2012 sanat sezonunda çocuklara ve gençlere yönelik 127 temsil gerçekleştirilerek 55 bin 361 seyirciye ulaşılmıştır. Kurumun bütün müdürlüklerinde çocuk balesi ve çocuk korosu kursları verilmektedir.

2013 yılında; 2013 Çin'de Türk Kültür Yılı etkinliklerinin açılış programları kapsamında Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü sanatçılarından oluşan 140 kişilik sanatçı topluluğu 21 Mart 2013 tarihinde Pekin'de ve 25 Mart 2013 tarihinde

Şanghay'da iki temsil vermiştir. Aynı etkinliklerin kapanış gösterilerini de yapan Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, 28 Şubat 2014'te Pekin'de ve 3 Mart 2014'te Şangay'da iki temsil ile "Mevlana'nın Çağrısı" eserini sahnelemiştir.

2012-2013 sanat sezonunda çocuklara ve gençlere yönelik 202 temsil gerçekleştirilerek 88 bin 491 seyirciye ulaşılmıştır.

2014 yılında; Sicilya'nın ünlü kasabası Taormina'da düzenlenen ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün karşılıklı kültürel ve sanatsal faaliyetler içerisinde olduğu Uluslararası Taormina Festivali menşeili Taormina Festival Operası, "Tosca" adlı eseri orkestra şefi Cem Mansur yönetimindeki Türkiye Gençlik Filarmoni Orkestrası ve Antalya Devlet Opera ve Balesi Korosu eşliğinde sahnelemişlerdir. Festivalin kapanışı, Mersin Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğünce "Herkül" müzikali ile yapılmıştır.

Ankara Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü solist sanatçıları, orkestrası, korosu ve teknik kadrosuyla 140 kişilik bir ekip, Wolfgang Amadeus Mozart'ın Osmanlı'nın hoşgörüsünü ve bağışlayıcı kimliğini anlattığı "Saraydan Kız Kaçırma" adlı opera eserini rejisör Yekta Kara sahneye koymuştur. Rejisörün, aslına sadık kalarak diyalogları dört dilde (Almanca, İngilizce, Türkçe ile İtalyanca) harmanlayarak yeniden düzenlediği eser, İtalya'nın Taormina Antik Tiyatrosu'nu dolduran 4 bin izleyici tarafından dakikalarca ayakta alkışlanmıştır.

2015 yılında; Uluslararası Aspendos Opera ve Bale Festivali, dünyanın ilk ve tek "Kalite Yönetim Belgesi"ne (TS-EN-ISO 9001: 2000) layık bulunan festival olmuştur.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, 2014'te Ankara Devlet Opera ve Balesinin Mardin Artuklu Üniversitesinde sahnelediği "Arşın Mal Alan" müzikalinin Mardinliler tarafından büyük ilgiyle (635 seyirci) karşılanmasının ardından, Mardin Valiliğinin desteğiyle 2015'te ilk kez "Mardin Opera ve Bale Günleri" düzenlemiştir. Etkinlik boyunca yedi temsil ücretsiz sahnelenmiş, temsiller yaklaşık 5 bin Mardinli tarafından izlenmiştir.

2013-2014 sanat sezonunda sahnelenen eserlerin %52,5'ini, 2014-2015 sanat sezonunda sahnelenen eserlerin %50,9'unu, 2015-2016 sanat sezonunda sahnelenen eserlerin %53,4'ünü yerli eserler oluşturmuştur.

Ankara Devlet Opera ve Balesi tarafından 2013-2016 yılları arasında sahnelenen eserlerin temsil başına salon doluluk oranı şöyledir:

- Ankara Devlet Opera ve Balesince sahnelenen eserler içerisinde %99,94 doluluk oranı ile "Carmen" operası,
- İstanbul Devlet Opera ve Balesince sahnelenen eserler içerisinde %100 doluluk oranı ile "Giulio Cesare" operası,
- İzmir Devlet Opera ve Balesince sahnelenen eserler içerisinde %100 doluluk oranı ile "Giselle" balesi,
- Mersin Devlet Opera ve Balesince sahnelenen eserler içerisinde %92,22 doluluk oranı ile "Bremen Mızıkacıları" müzikli oyunu,
- Antalya Devlet Opera ve Balesince sahnelenen eserler içerisinde %86,01 doluluk oranı ile "Fındıkkıran" balesi,
- Samsun Devlet Opera ve Balesince sahnelenen eserler içerisinde %100 doluluk oranı ile "Notre Dame'ın Kamburu" balesi en büyük ilgiyi gören eser olmuştur.

2013-2016 YILLARI ARASINDA SAHNELENEN TEMSİL VE SEYİRCİ SAYILARI

2017 yılında; Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü tarafından Trabzon Opera Bale Günleri, Gaziantep Opera ve Bale Günleri ve İzmir Opera ve Bale Günleri ilk kez gerçekleştirilmiştir.

Aynı yılda, ilk kez gerçekleştirilen İzmir Efes Opera ve Bale Günleri programı, İzmir Opera Orkestrası eşliğinde, ünlü İtalyan soprano Daniel Cappiello ile tenor Gianluca Terrranova'nın konseriyle açılmış, Mozart'ın Saraydan Kız Kaçırma operası ile devam etmiş, Çaykovski'nin "Rome ile Jülyet" klasik balesi ile kapanmıştır.

2018 yılında; 2018 Türkiye-Tayland Karşılıklı Kültür Yılı kapsamında 21 Aralık 2018 tarihinde Bangkok Ulusal Tiyatrosu'nda "Piri Reis Bale" performansı düzenlenmiştir. Aynı yılın haziran ayında Şanhay Oriental Art Center Küçük Salon'da sekiz kadın opera sanatçısından oluşan sanatçı topluluğu yaklaşık 400 kişilik bir izleyici grubuna türkü düzenlemeleri, müzikaller, tangolar, caz ve dünya müziklerinden oluşan oldukça geniş repertuvara sahip bir konser vermiştir. Türk sanatçıların Çince bir eser de seslendirdiği konser izleyicilerin büyük beğenisini kazanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Ukrayna Kültür Bakanlığının katkılarıyla Kiev'de Hürrem Sultan Konseri düzenlenmiştir. Konserin sunuculuğunu 20 sene önce Ukrayna'da yayımlanan Hürrem Sultan dizi-

sinin başrol oyuncusu ünlü Ukraynalı sanatçı Olga Sumska yapmıştır. Ukrayna Ulusal Filarmonisi'nde düzenlenen konserde Türk, Ukraynalı ve Avrupalı müzisyenlerin Hürrem Sultan'dan ilham alarak besteledikleri eserler seslendirilmiştir.

Devlet Opera ve Balesi il müdürlükleri 2017-2018 sanat sezonunda yerleşik sahnelerinde 648 temsil gerçekleştirmiş olup %75'lik salon doluluk oranıyla 293 bin 2 seyirciye ulaşmıştır.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünce Kasım 2018'de, başta projenin Genel Sanat Yönetmeni ve ünlü tenorumuz Murat Karahan olmak üzere Türkiye'nin tanınmış solistleri ve ünlü balet Tan Sağtürk'ün de katılımıyla sahnelenen, opera ve bale sanatlarının eşit oranda sahneye konulduğu, 340 kişilik dev bir yapım olan "Troya" eseri, Ankara Congressium sahnesindeki iki temsiliyle 6 bin seyirciye ulaşmıştır.

2017 yılında bir opera ve bale günleri olarak düzenlenen, 2018'de ise uluslararası boyuta taşınan 1. Uluslararası Gaziantep Opera ve Bale Festivali gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin de üyesi bulunduğu TÜRKSOY'un açılış konseri ile başlayan festivalde TÜRKSOY üyesi ülkelerden katılan opera solistlerine Kazak şef Petr Gribanov yönetiminde Kazakistan'ın Karaganda Senfoni Orkestrası eşlik etmiştir. Festival kapsamında toplam dört temsil gerçekleştirilmiş, 5 bin izleyiciye ulaşılmıştır. Temsiller, halka ücretsiz sunulmuştur.

İzmir Efes Opera ve Bale Günleri, ilk kez uluslararası olarak gerçekleştirilmiştir. Gala konserinde İtalyan şef Alberto Veronesi yönetiminde İzmir Devlet Opera ve Balesi Orkestrası, ünlü İspanyol soprano Carmen Solis, Rus mezzosoprano Yulia Mazurova'ya eşlik etmiştir. Ankara Devlet Opera ve Balesi "Zorba" balesini, İzmir Devlet Opera ve Balesi "Tosca" operasını ve "Carmina Burana" balesini sahnelemiştir. Festival kapsamında dört temsille 9 bin 651 izleyiciye ulaşılmıştır.

2019 yılında; Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünce yerleşik temsil seyirci sayısı 322 bin 189'ye ulaşılmıştır. 2017-2019 yılları ara-

2015-2018 YILLARI ARASINDA SERGİLENEN YERLİ VE YABANCI ESERLER

sında yerleşik temsil seyirci sayısı %15 artmıştır. Aspendos, Bodrum, İstanbul ve Efes festivallerinde 2017 yılında 21 temsilde 24 bin 163, 2018 yılında 20 temsilde 32 bin 504, 2019 yılında 29 temsilde 38 bin 184 seyirciye ulaşılmıştır. 2017-2019 yılları arasında uluslararası festival temsil sayısı %39, seyirci sayısı %58 artmıştır.

2019 yılında ulusal ve uluslararası festivaller kapsamında; 26. Uluslararası Aspendos Opera ve Bale Festivali, 17. Uluslararası Bodrum Bale Festivali, 1. Bodrum Yaz Konserleri, 10. Uluslararası İstanbul Opera Festivali, 2. Uluslararası Efes Opera ve Bale Festivali, 2. Uluslararası Gaziantep Opera ve Bale Festivali, 9. Ulusal Eskişehir Opera ve Bale Günleri ve 3. Trabzon Opera ve Bale Günleri gerçekleştirilmiştir.

DOBGM Genel Müdür ve Genel Sanat Yönetmeni Murat Karahan, 2019 yılında 100. yıl dönümünü kutlayan ve 2019'un haziran-eylül ayları arasında düzenlenen, dünyanın en eski açık hava opera festivali olan "Arena di Verona Opera Festivali"nde; G. Verdi'nin "Aida", G. Bizet'in "Carmen", G. Verdi'nin "Il Trovatore" ve G. Puccini'nin "Tosca" operaları olmak üzere, sahnelenen beş eserin dördünde başrolde sahneye çıkarak Türk opera tarihinde bir ilke imza atmıştır.

2020'li Yıllar

2019-2020 sanat sezonunda, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünce ekim-şubat döneminde 429 yerleşik temsil gerçekleştirilerek 230 bin 794 seyirciye ulaşılmıştır. 2018-2019 sanat sezonunun ekim-şubat dönemi ile karşılaştırıldığında, temsil sayısında %15, seyirci sayısında %20, hasılatta ise %63 oranında artış gözlemlenmektedir.

2020 yılında ulusal ve uluslararası festivaller kapsamında 10. Eskişehir Opera ve Bale Günleri (4-13 Ocak 2020), 3. Bodrum Kaleiçi Etkinlikleri (5 Temmuz-25 Ağustos 2020), 3. Uluslararası Efes Opera ve Bale Festivali (21-28 Temmuz 2020), 27. Uluslararası Aspendos Opera ve Bale Festivali (5-12 Eylül 2020), 11. Uluslararası İstanbul Opera Festivali (19-27 Eylül 2020) gerçekleştirilmiştir. 2019-2020 sanat sezonunda ulusal ve uluslararası festivaller kapsamında 21 temsil gerçekleştirilerek 8 bin 763 seyirciye ulaşılmıştır.

2021 yılında; 4. Uluslararası Gaziantep Opera ve Bale Festivali gerçekleştirilmiştir. Festivalde, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Samsun ve Antalya müdürlüklerince hazırlanan üç müzikal ve bir çocuk müzikali izleyicinin beğenisine sunulmuştur. 1 Temmuz 2021'de başlayan normalleşme süreci kapsamında yaz festivalleri, Kovid-19 tedbirleri eşliğinde, sosyal mesafe kurallarına göre belirlenen oturma düzeni gereği seyirci sayısı sınırlı tutulmak suretiyle gerçekleştirilmiştir.

2020-2021 sanat sezonu kapsamında 1 Eylül-30 Kasım 2020 tarihleri arasında Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin, Antalya ve Samsun Devlet Opera ve Balesi müdürlüklerince 140 temsil gerçekleştirilmiş olup 14 bin 32 izleyiciye ulaşılmıştır. 30 Kasım 2020 tarihinden sonraki temsiller, pandemi koşulları gereği iptal edilmiştir. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve bağlı il müdürlüklerinde seyircisiz gerçekleştirilen bale, modern dans ve konserler, Bakanlığın YouTube kanalında ve kurumun sosyal medya hesaplarında yayımlanarak dijital izlenme sayısı 500 bini aşmıştır.

Ayrıca, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve bağlı il müdürlüklerinde gerçekleştirilen dokuz konser, iki opera, bir çocuk oyunu, Aspendos Antik Tiyatrosu'nda düzenlenen "Yabancı Misyon Konseri", Uluslararası İstanbul Opera Festivali, Uluslararası Aspendos Opera ve Bale Festivali ve AKM açılış etkinliklerinde sahnelenen eserlerle birlikte toplam 19 etkinlik TRT2'den canlı ve banttan yayımlanarak milyonlarca seyirciye ulaştırılmıştır. Bu etkinlikler internet ortamından hâlen binlerce sanatsevere ulaşmaya devam etmektedir.

İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nin "Sinan" Operası Dünya Prömiyeriyle Açılışı

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (AKM)'NİN AÇILIŞI, 2021

29 Ekim 2021 tarihinde faaliyete başlayan Atatürk Kültür Merkezi'nin açılışı, İstanbul Devlet Opera ve Balesi tarafından sahnelenen "Sinan" operasının dünya prömiyeriyle gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanımızın talimatı ve yönlendirmesiyle millî sanatımıza katkıda bulunacak bir eser olarak "Sinan", Türk opera tarihine damgasını vurmuştur.

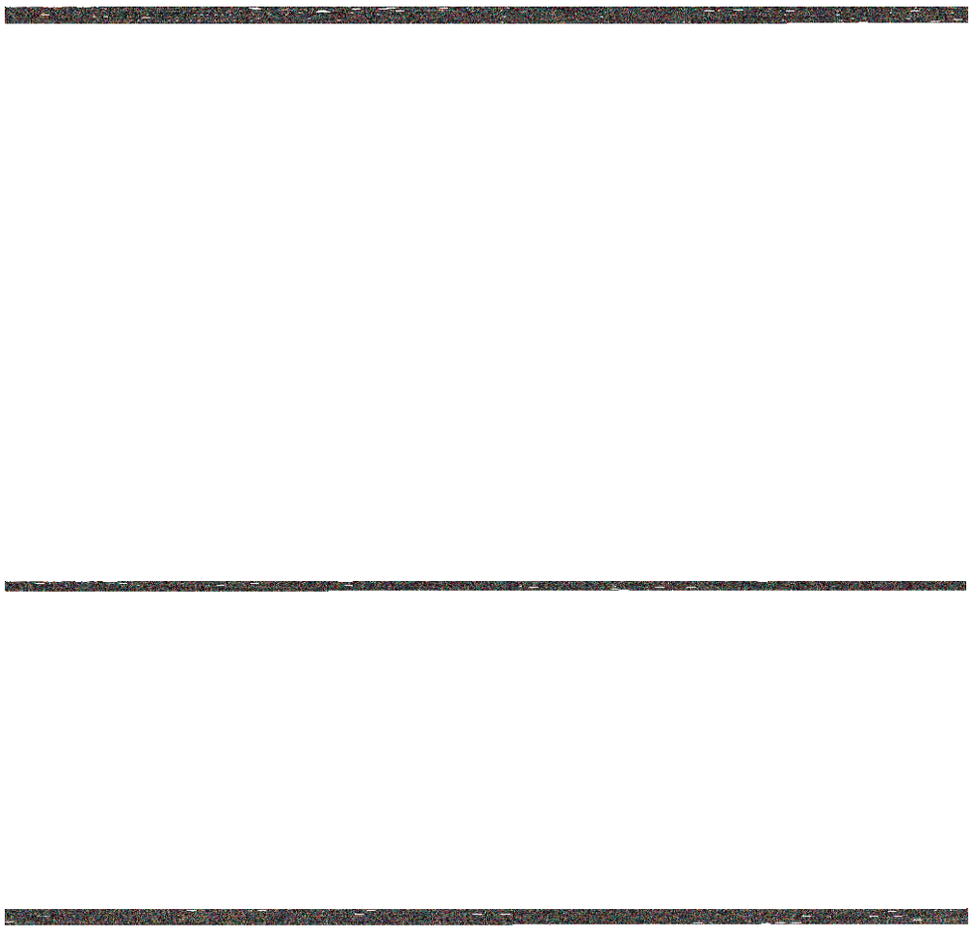
2021-2022 sanat sezonunda 1 Eylül 2021-31 Ağustos 2022 tarihleri arasında Devlet Opera ve Balesi müdürlüklerince sadece yerleşik sahnelerde 599 temsil gerçekleştirilerek 211 bin 233 seyirciye ulaşılmıştır. Pandemi koşullarının gerektirdiği sıkı önlemler eşliğinde gerçekleşen bir önceki sezona göre seyirci sayısında %1.405 artış meydana gelmiştir.

2022 yılında ulusal ve uluslararası festivaller kapsamında; 4. Uluslararası Gaziantep Opera ve Bale Festivali (18-24 Mayıs 2022), 13. Uluslararası İstanbul Opera Festivali (17-30 Temmuz 2022), 4. Uluslararası Efes Opera ve Bale Festivali (24 Haziran-7 Temmuz 2022), 19. Uluslararası Bodrum Bale Festivali (6-19 Ağustos 2022) ve 29. Uluslararası Aspendos Opera ve Bale Festivali (10-25 Eylül 2022) gerçekleştirilmiştir.

26 Eylül 2022 tarihi itibarıyla uluslararası opera ve bale festivalleri kapsamında 25 temsil sahnelenmiş ve 37 bin 710 seyirciye ulaşılmıştır. Bir önceki sezona göre seyirci sayısında %107'lik artış gözlemlenmiştir.

		2020-2021 SANAT SEZONU	2021-2022 SANAT SEZONU	ARTIŞ ORANI (SON 2 SEZON)
ANKARA	TEMSİL SAYISI	28	97	%246
	SEYİRCİ SAYISI	2.683	39.954	%1.389
	HASILAT	101.399,00 TL	2.342.394,00 TL	%2.210
İSTANBUL	TEMSİL SAYISI	20	166	%730
	SEYİRCİ SAYISI	2.263	68.509	%2.927
	HASILAT	96.886,00 TL	4.254.851,00 TL	%4.292
İZMİR	TEMSİL SAYISI	16	91	%469
	SEYİRCİ SAYISI	1.171	28.849	%2.364
	HASILAT	41.487,00 TL	1.290.829,00 TL	%3.011
MERSİN	TEMSİL SAYISI	23	66	%187
	SEYİRCİ SAYISI	2.678	20.794	%676
	HASILAT	68.661,00 TL	618.462,00 TL	%801
ANTALYA	TEMSİL SAYISI	27	83	%207
	SEYİRCİ SAYISI	3.029	31.481	%939
	HASILAT	85.190,50 TL	1.122.038,00 TL	%1.217
SAMSUN	TEMSİL SAYISI	26	96	%269
	SEYİRCİ SAYISI	2.208	21.646	%808
	HASILAT	54.842,00 TL	603.004,50 TL	%1.000
TOPLAM	TEMSİL SAYISI	140	599	%328
	SEYİRCİ SAYISI	14.032	211.233	%1.405
	HASILAT	448.465,50 TL	10.231.578,50 TL	%2.181

	2021			2022			ARTIŞ ORANI	
	TEMSİL	SEYİRCİ	HASILAT	TEMSİL	SEYİRCİ	HASILAT	SEYİRCİ	HASILAT
ASPENDOS OPERA VE BALE FELTİVALİ	5	6.201	340.765,00 TL	5	12.097	1.551.530,00 TL	%95	%355
BODRUM BALE FESTİVALİ	5	2.462	199.832,00 TL	6	6.349	817.316,00 TL	%158	%309
İSTANBUL OPERA VE BALE FESTİVALİ	6	1.450	72.000,00 TL	5	8.386	1.234.510,00 TL	%478	%1.615
EFES OPERA VE BALE FESTİVALİ	5	6.326	305.935,00 TL	5	7.878	896.880,00 TL	%25	%193
GAZİANTEP OPERA VE BALE FESTİVALİ	3	1.800	34.200,00 TL	4	3.000	30.000,00 TL	%67	%-12
TOPLAM	24	18.239	952.732,00 TL	25	37.710	4.530.236,00 TL	%107	%375

* TABLODAKİ VERİLERDE 1 OCAK-31 ARALIK 2023 TARİHLERİ ARASI ESAS ALINMIŞTIR.

"KANLI NİGÂR" MÜZİKALİ, 4. ULUSLARARASI GAZİANTEP OPERA VE BALE FESTİVALİ, 2022

2022'de ayrıca, Kültür Bakanlığınca 4. Bodrum Kaleiçi Etkinlikleri (16 Temmuz-5 Ağustos 2022), 1. ve 2. Beyoğlu Kültür Yolu Festivalleri (30 Ekim-14 Kasım 2021 ve 28 Mayıs-12 Haziran 2022), Başkent Kültür Yolu Festivali (28 Mayıs-12 Haziran 2022) ve Troya Kültür Yolu Festivali (17-25 Eylül 2022) gerçekleştirilmiştir.

2023 yılında; 665'i opera ve bale müdürlüklerinde, 23'ü opera ve bale festivallerinde, 44'ü kültür yolu festivallerinde olmak üzere toplam 732 temsil gerçekleştirilerek 426 bin 264 seyirciye ulaşılmıştır.

2023 yılında ulusal ve uluslararası festivaller kapsamında; 14. Uluslararası İstanbul Opera Festivali (10-22 Haziran 2023), 6. Uluslararası Efes Opera ve Bale Festivali (7-21 Temmuz 2023), 20. Uluslararası Bodrum Bale Festivali (5-16 Ağustos 2023), 30. Uluslararası Aspendos Opera ve Bale Festivali (4-21 Eylül 2023) gerçekleştirilmiştir.

2023 YILINDA ULUSAL VE ULUSLARARASI FESTİVALLERİN AFİŞLERİ

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle etkilenen bölgelerde yaşayan depremzede çocuklara yönelik moral ve motivasyon sağlanması amacıyla turneler düzenlenmiş, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde 50 çocuk oyunu sahnelenmiş ve 19 bin 954 çocuk ve aileye ulaşılmıştır.

"A PASSAGE TO BOLLYWOOD" (NAVDHARA HİNDİSTAN DANS TİYATROSU)-20. ULUSLARARASI BODRUM BALE FESTİVALİ, 2023

"DON KİŞOT", 20. ULUSLARARASI BODRUM BALE FESTİVALİ, 2023

"NOTRE DAME'IN KAMBURU", 20. ULUSLARARASI BODRUM BALE FESTİVALİ, 2023

"AİDA" OPERASI, 30. ULUSLARARASI ASPENDOS OPERA VE BALE FESTİVALİ, 2023

2023 yılında, 12 ülkede (ABD, Almanya, Arjantin, Estonya, Hollanda, İskoçya, İtalya, Karadağ, KKTC, Lüksemburg, Madagaskar ve Tanzanya) düzenlenen etkinliklerde 100'ün üzerinde Devlet Opera ve Balesi sanatçısı sahne almıştır.

Aynı yıl, İzmir DOB tarafından "Yeniden Doğuş" operası 19 Mayıs'ta ve 29 Ekim haftasında Efes Kültür Yolu Festivali'nde sahnelenmiştir. Cumhuriyetimizin 100. yılı etkinlikleri kapsamında sahnelenen opera, Millî Mücadele yıllarının sahneye taşındığı ve ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıkışını konu alan bir eserdir. "Yeniden Doğuş" operası ile Türk opera tarihinde bir ilke imza atılarak Mustafa Kemal Atatürk ilk defa bir opera eserinin kahramanı olarak canlandırılır.

2024 yılında; Ulusal Genç Solist Yarışması'nın 16'ncısı, opera dalında yaklaşık 60 yıl çalışmış Şikago Operası eski genel müdürü Brian Dickie'nin anısına 2-8 Şubat 2024 tarihleri arasında İzmir'de gerçekleştirilmiş ve onun adına bir özel ödül konulmuştur.

Türkiye-Macaristan Kültür Yılı kapsamında, Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Türkiye'nin Budapeşte Büyükelçiliği iş birliğiyle "Güldestan" ve "Dans Adrenalin" isimli gösteriler sanatseverlerle buluşmuştur.

“KUĞU GÖLÜ” BALESİ, 30. ULUSLARARASI ASPENDOS OPERA VE BALE FESTİVALİ, 2023

“DANS ADRENALİN”, TÜRKİYE-MACARİSTAN KÜLTÜR YILI, 2024

"BİR KUMRU MASALI" BALESİ,
DÜNYA PRÖMİYERİ, 2007

Dünya Prömiyeri Yapılan Eserler

2007

Ahmet Adnan Saygun'un "Bir Kumru Masalı" balesinin dünya prömyeri, 15 Mart 2007 tarihinde yapılmıştır.

2009

2009'da ilk büyük Türk operası sayılan Ahmed Adnan Saygun'un "Kerem" operası 56 yıl aradan sonra Ankara'da sahnelenmiş, Mustafa Erdoğan'ın "Ankara 1923", Hasan Niyazi Tura'nın "Şehitler Oratoryosu" ve yine Tura'nın bestelediği, Aytaç Yalman'ın librettosunu yazdığı "Mehmetçik Oratoryosu" adlı eserin dünya prömiyeri yapılmıştır. Ayrıca, Can Atilla ve Mehmet Balkan'ın "Çağrı (Mevlana)" balesinin, Sabahattin Kalender'in "Cem Sultan" operasının, Yalçın Tura'nın "Karacaoğlan" operasının, Cem İdiz ve İhsan Bengier'in "Çakırcalı Efe" dans tiyatrosunun, Cemal Reşit Rey'in "Çelebi" operasının, Ali Aykaç'ın "Seslerle Anadolu" müzikli oyununun, Bujor Hoinic'in "Karadeniz Rapsodisi", Tolga Taviş'in "Sonsuzluğa Atılan Adım" adlı eserlerinin de dünya prömiyerleri yapılmıştır.

2010-2011 sanat sezonunda; Samsun Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğünce "Amazonlar" balesinin, İzmir Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğünce Sabri Tuluğ Tırpan'ın "Kahraman Türk Kadınları" adlı eserinin, Tevfik Akbaşlı'nın "Kösem Sultan" balesi ile Selman Ada ve D.

"AMAZONLAR BALESİ",
DÜNYA PRÖMİYERİ, 2011

"LALE ÇILGINLIĞI" OPERASI

Şadi Erdoğan'ın "Keloğlan'ın Sırrı" çocuk müzikalinin, İstanbul Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğünce Yalçın Tura'nın "Sevmek Nedir" müzikalinin dünya prömiyerleri gerçekleştirilmiştir.

2012

"V. Murad" bale eserinin dünya prömiyeri, 3 Mayıs 2012 tarihinde Ankara DOB tarafından gerçekleştirilmiştir.

10. Uluslararası Bodrum Bale Festivali'nin açılış koreografisi; Devlet Opera ve Balesi Başkoreografı Mehmet Balkan tarafından bu festivale özel olarak hazırlanan "Bodrum Aşkı" eserinin dünya prömiyeri ile gerçekleştirilmiştir.

10 Kasım 2012 tarihinde, İzmir DOB tarafından Turgut Özakman'ın romanından besteci Çetin Işıközlü tarafından operaya uyarlanan "Şu Çılgın Türkler" adlı eserin dünya prömiyeri yapılmıştır.

2013

2 Şubat 2013 tarihinde, Antalya Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü tarafından, Türkiye Hollanda ilişkilerinin 400. yılı dolayısıyla Ali Hoca tarafından bestelenen ve Murat Atak'ın sahneye koyduğu "Lale Çılgınlığı " operasının; 5 Haziran 2013 tarihinde Antalya Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü tarafından, bestesi Hasan Niyazi Tura'ya, koreografisi Nugzar Magalashvili'ye ait "Aspendos-Yüzyılların Aşkı" bale eserinin dünya prömiyerleri gerçekleştirilmiştir.

"ASPENDOS-YÜZYILLARIN AŞKI" BALESİ, DÜNYA PRÖMİYERİ, 2013

"MASAL ŞATOSU" ADLI ÇOCUK MÜZİKALİNİN DÜNYA PRÖMİYERİ, 2014

2014

İzmir Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü tarafından, bestesi Cem İdiz'e, metni Özlem Belkıs'a ait "Kanlı Nigâr" müzikalinin; Samsun Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü tarafından, bestesi Çelik Kasapoğlu, metni Cennet Türker ve Şahan Gürkan'a ait "Masal Şatosu" adlı çocuk müzikalinin; İzmir Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü tarafından, Ali Berktay'ın kaynak eserinden yola çıkılarak müzik ve librettosu Can Atilla'ya, koreografisi Mehmet Balkan'a ait "Kerbela" balesinin; bestesi Can Atilla'ya, koreografisi ve librettosu G. Armağan Davran ve A. Volkan Ersoy'a ait "Piri Reis" balesinin; librettosu Bertan Rona'ya, rejisi Figen Ayhan'a ait "Hekimoğlu" operasının; Ankara Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü tarafından, koreografisi Anna Akabalı'ya ait "Yanlışların Suçu" adlı modern dans eserinin; Ankara Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü tarafından, koreografisi, rejisi ve librettosu İ. Kadir Bengier'e, beste ve müzik düzenlemesi A. Murat Gedikli'ye ait "Dostlar Beni Hatırlasın" adlı dans tiyatrosunun; Ankara Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü tarafından, koreografisi Anna Vita'ya ait "Cinderella" adlı modern dans eserinin dünya prömiyerleri gerçekleştirilmiştir.

2015

Koreografisi Bedirhan Dehmen'e, müziği İbrahim Özmen'e ait "Ezel Bahar" adlı modern dans eserinin, Bestesi Selman Ada'ya, librettosu

"TROYA", DÜNYA PRÖMİYERİ, ANKARA, 2018

"GÖBEKLİTEPE" OPERASI, DÜNYA PRÖMİYERİ, ATO CONGRESSİUM SAHNESİ, 2020

Tarık Günersel'e ait "Başka Dünya" operasının dünya prömiyerleri gerçekleştirilmiştir.

2018

Devlet Opera ve Balesinin (DOB) en iddialı eserlerinden Troya'nın dünya prömiyeri, 10 Kasım 2018 tarihinde ATO Congresium'da binlerce sanatseverin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

2020

2019 Göbeklitepe Yılı etkinlikleri kapsamında Türkçe "Göbeklitepe-Mabedin Hüznü" epik operası yapılmıştır. ATO Congressium Sahnesi'nde gerçekleştirilen ve iki saat süren eseri 2 bin 890 kişi izlemiştir. Proje kreatörlüğünü Devlet Opera ve Balesi Genel Müdür ve Genel Sanat Yönetmeni Murat Karahan'ın gerçekleştirdiği, müzikleri Can Atilla tarafından bestelenen, librettosu Burcu Kılınç Kızıltepe ve Hacer Buyruk'a ait olan bu eserde, binlerce yıllık geçmişi ile Göbeklitepe efsanesi sahneye taşınmıştır.

2021-2022

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünce 2021-2022 sanat sezonunda; "Sinan" operası (29 Ekim 2021/İstanbul), "C-19" balesi (9 Ekim 2021/Ankara), "Yunus'un Yolu" bale/opera (28 Şubat 2022/Ankara), "Yunus Emre Gel Gör Beni Aşk Neyledi" bale/opera (20 Kasım 2021/

"SİNAN" OPERASI, DÜNYA PRÖMİYERİ, İSTANBUL AKM, 2021

İzmir), "Yunus Emre" sahne kantatı (9 Aralık 2021/İzmir), "Yunus 'Mana'/Alaz İle Cemre" bale (17 Mart 2022/İstanbul), "Madam Butterfly" kukla operası (17 Mart 2022/Mersin), "Yunus Bir Bedenden İçeri" modern dans (11 Mayıs 2022/İstanbul), "Yeni Hayat" modern dans (22 Eylül 2021/İstanbul) olmak üzere dokuz eserin dünya prömiyeri gerçekleştirilmiştir.

2023

2022-2023 sanat sezonunda; "Âşık Veysel Sahne Kantatı" kantat (21 Mart 2023/İzmir), "Hayal" çocuk oyunu (15 Ekim 2023/İstanbul), "Dans Adrenalin" modern dans (4 Kasım 2023/İstanbul), "Muhteşem Gatsby" balesi (23 Aralık 2023/Mersin) olmak üzere dört eserin dünya prömiyeri gerçekleştirilmiştir.

Opera ve Bale Alanındaki Ödüller

2005

Çek Cumhuriyeti'nin başkenti Prag'daki 9. Uluslararası Dans Festivali'ne katılan Bodrum'da yerleşik özel bir bale okulunun öğrencileri altı ödülle yurda dönmüştür.

2011

Ankara Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü, Semiha Berksoy Opera Vakfının 2010-2011 özel ödülüne layık görülmüştür.

"HAYAL" ÇOCUK OYUNU,
İSTANBUL DOB, 2023

"DANS ADRENALİN", DÜNYA
PRÖMİYERİ, İDOB, 2023

2012

Mersin DOB sanatçısı bariton Orhan Yıldız, 11-22 Ocak 2012'de İspanya'nın Barcelona şehrinde 49. Uluslararası Francisco Vinas Şan Yarışması'nda birincilik ödülü almıştır.

Samsun DOB solistlerinden soprano Seda Ortaç, İtalya'nın Padova kentinde 9. Giovanni Martinelli-Aureliano Pertile Uluslararası Şan Yarışması'nda birinci olmuştur.

Samsun Devlet Opera ve Balesi bale sanatçısı Yiğit Erhan, 2012'de Moskova'da gerçekleştirilen Ekaterina Maksimova Uluslararası Bale Yarışması'nda Diploma ve Jüri Özel Ödülü almıştır.

Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Azerbaycan Devlet Filarmoniyasının Uluslararası Bülbül Vakfı Başkanı Polad Bülbüloğlu'nun önderliğinde 29 Ekim-4 Kasım 2012 tarihlerinde düzenlenen Bakü 6. Uluslararası Bülbül Şan Yarışması'na Türkiye'den katılan tek Türk sanatçı, İstanbul Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğünden soprano Deniz Yetim, Grand Prix ödülünü kazanarak Türkiye'yi başarıyla temsil etmiştir.

2013

Macaristan'ın Szeged şehrinde 6'ncısı gerçekleştirilen Armel Opera Yarışması ve Festivali'ne Türkiye'yi temsilen "Kötülüğün Döngüsü" (The Turn Of The Screw) adlı eserle katılan İstanbul Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü (İDOB), beş ödülden dördünü Türkiye'ye kazandırmıştır.

2014

Krasnoyarsk Uluslararası Bale Yarışması GrandPrix Sibirya Bale Yarışması'nda Ankara Devlet Opera ve Balesi sanatçısı Kadir Okurer, gümüş madalya ve para ödülü; Ankara Devlet Opera ve Balesi sanatçısı İlhan Durgut ise diplomalı para ödülü kazanmıştır.
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü (DOB), her yıl düzenlediği uluslararası opera ve bale festivalleriyle Avrupa Festivaller Birliği projesi olan EFFE tarafından kalite belgesi ile ödüllendirilmiştir.

2015

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün her yıl düzenlediği uluslararası opera ve bale festivalleri; Aspendos Opera ve Bale Festivali, İstanbul Opera Festivali, Bodrum Bale Festivali ve iki yılda bir gerçekleştirilen İstanbul Bale Yarışması ve Festivali, Avrupa Birliği Komisyonu ve Avrupa Festivaller Birliğinin ortak projesi olarak geliştirilen EFFE (Avrupa için Festivaller, Festivaller için Avrupa/Europe for Festivals, Festivals for Europe) tarafından, Avrupa Festivaller Birliği Kalite Belgesi'ne layık görülmüştür.
Ankara Devlet Opera ve Balesinin dansçıları, İtalya'da katıldıkları yarışmadan altın madalyayla dönmüştür. İtalya'nın Spoleto şehrinde düzenlenen ve dünyanın dört bir yanından dansçıların katıldığı Uluslararası Spoleto Bale Yarışması'nda tekler ve çiftlerde altın madalya kazanan Özge Onat ve ilhan Durgut büyük bir başarıya imza atmıştır. Dünyanın farklı bölgelerinden 100'den fazla dansçının katıldığı yarışmaya Türkiye ilk kez katılmıştır.

2016

13 Ağustos 2016 tarihinde 2016 European Music Academy tarafından düzenlenen şan yarışmasında en büyük ödül olan "Beethoven Ödülü", Ankara Devlet Opera ve Balesi solist sanatçısı tenor Arda Doğan'a verilmiştir.
Grammy Ödüllü dünyaca ünlü tenorumuz, Mersin Devlet Opera ve Balesi baş solistlerinden Bülent Bezdüz, dünyanın en önemli müzik ödüllerinden biri olan Grammy Müzik ödüllerinin 14 Mart 2021'de de 64'üncü kez gerçekleştirilen töreninde ödül alarak Türkiye adına bir ilke imza atmıştır.

2023

Antalya Devlet Opera ve Balesi (DOB) solist sanatçısı Burcu Bükem Kuru, İtalya'da düzenlenen "7. Seneca Uluslararası Çağdaş Edebiyat Akademi Ödülleri"nde ödüle layık görülmüştür.

Orkestralar ve Korolar

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası (CSO)

2008 yılında, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Doğuş Grubu arasında imzalanan protokolle CSO Konser Salonu renovasyonla yenilenmiş, 10 Ekim 2008'de piyanist İdil Biret'in resitali ve Rengim Gökmen yönetimindeki CSO'nun 12 Kasım'da verdiği konserle açılmıştır. 2008'deki yurt dışı turnelerden biri Moskova'ya, diğeri ise Türkiye'nin "Onur Konuğu Ülke" olarak katıldığı Frankfurt Kitap Fuarı kapsamında ekim ayında Frankfurt'a yapılmıştır. Frankfurt'taki konserde Saygun'un başyapıtı Yunus Emre Oratoryosu Almanca seslendirilmiştir. Sevda-Cenap And Müzik Vakfının Türkiye'nin müzik hayatına olağanüstü katkılarda bulunmuş kişi ve kurumlara 1989 yılından beri her yıl dağıttığı Onur Ödülü Altın Madalyası'nın 2008 yılındaki sahibi CSO olmuştur.

CSO'nun 2019-20 Konser Sezonu, Beştepe Millet Kültür ve Kongre Merkezi'nde, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himayesinde, 10 Ekim 2019'da verilen konserle açılmıştır.

CUMHURBAŞKANLIĞI SENFONİ ORKESTRASI (CSO) YENİ BİNA AÇILIŞI, 2020

CUMHURBAŞKANLIĞI SENFONİ ORKESTRASI (CSO) YENİ BİNA AÇILIŞI, 2020

3 Aralık 2020 tarihinde, açılışı Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından yapılan CSO'nun yeni konser salonu hizmete sunulmuştur. Orkestra, yeni salonuna görkemli bir açılışla eleştirmenler ve opera severler tarafından tüm zamanların en büyük sopranolarından biri olarak kabul edilen Romen soprano Angela Gheorghiu'nun solist olarak yer aldığı gala konseri ile taşınmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası (CSO), 200 yıla yaklaşan tarihi içinde, sanat hayatında hiçbir kesintiye uğramadan sürekliliğini korumuş ender sanat kurumlarından biridir. Periyodik konserleri dışında Ankara'da 2 binden fazla radyo-televizyon, gençlik ve halk konseri gerçekleştiren Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, çocuklara yönelik açıklamalı eğitim konseriyle beraber "Kampüste Senfonik Akşamlar" turneleri ile 36 kampüste on binlerce gence ulaşmıştır.

EMİNE ERDOĞAN, FİLİSTİNLİ MÜZİSYENLER VE CSO SANATÇILARIYLA BİRLİKTE

FİLİSTİN GENÇLİK ORKESTRASI

Filistin Gençlik Orkestrası Türkiye Turnesi

Filistin'den Türkiye'ye gelen Filistin Gençlik Orkestrasının Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası ve diğer sanat birimlerinden görevlendirilen sanatçıların katılımıyla 19 Temmuz 2022 tarihinde Ankara CSO Ada Konser Salonu'nda; ardından 21 Temmuz 2022 tarihinde İstanbul AKM Tiyatro Salonu'nda yapılan konserleri kapsayan "Filistin Gençlik Orkestrası Türkiye Turnesi" yapılmıştır.

Âşık Veysel Senfonisi

Erberk Eryılmaz tarafından bestelenen "Bir Büyük Dünya-Âşık Veysel" adlı eserin dünyada ilk seslendirilişi, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası CSO Ada Ana Salon'da 24 Mart 2023 tarihinde gerçekleştirmiştir.

100. Yıl Marşı'nın İlk Seslendirilişi

30 Ağustos 2023 tarihinde, Ankara Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, Devlet Çoksesli Korosu, Muhafız Alayı Bandosu, kuvvet komutanlıkları bandoları ve MSB Mehteran Birliğinin de aralarında bulunduğu 1071 kişilik sanatçı ile 100. Yıl Marşı'nın ilk seslendirilişi gerçekleştirilmiştir.

CSO1826 SERGİ ALANI

CSO1826 Sergi Alanı

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak hizmet veren ve Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının (CSO) yaklaşık 200 yıllık tarihine ışık tutan CSO1826 sergi alanı; içerisinde geniş bilgi, belge, fotoğraf ve CSO'nun tarihi boyunca kullanmış olduğu enstrümanlardan örneklerin yer aldığı çok sayıda eseri barındırmaktadır. Sergi alanında ayrıca, İstiklal Marşımızın 1933 yılına ait ilk plak kaydı da bulunmaktadır.

İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası (İDSO)

Besteci Cemal Reşit Rey'in yönetiminde 1945 yılında kurulan, temelleri ise 1827'de Donizetti Paşa'nın kurduğu Mızika-i Humayun Orkestrasına dayanan İstanbul Belediyesi Şehir Orkestrası, 1972 yılında Kültür Bakanlığına bağlanarak İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası adını almıştır. Orkestra, yıllarca yurt içi turnelerin yanı sıra İstanbul, Ankara,

İDSO, ÇANAKKALE ZAFERİ'NİN 107. YIL DÖNÜMÜNE ÖZEL HAZIRLADIĞI KONSER, AKM, 2022

Bratislava ve Patras uluslararası festivallerinde konserler gerçekleştirmiştir.

İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası, Türk bestecilerinin eserlerinin birçoğunu ilk kez seslendirmiş, radyo ve televizyon programları yapmıştır. Türk sanat ve kültürünün yurt dışında tanıtımı için İspanya (1990 ve 1993), İtalya, Yugoslavya, Çekoslovakya, Avusturya, Yunanistan ve ABD'nin Memphis kentinde açılan "Muhteşem Süleyman" sergisi (1992) sırasında konserler vermiş, 1993 yılında Münih'te yapılan Europa Musicale Festivali'nde ve 2000 yılında Yunanistan'da yapılan Atina Festivali'nde Türkiye'yi temsil etmiştir.

İDSO, 2022 yılında Arnavutluk'un Tiran kentinde düzenlenen Türk Kültür Günleri kapsamında Hasan Niyazi Tura yönetiminde solist Elvin Ganiyev'e eşlik etmiştir.

Orkestra, 20 yıllık bir aradan sonra 2023 Ekim ayında Asya Orkestraları Haftası kapsamında, Tokyo'nun prestijli konser salonu Tokyo Opera City Konser Salonu'nda Gürer Aykal yönetiminde ve solist Cihat Aşkın ile konser vermiştir.

Yine 2023 ekim ve kasım aylarında İDSO, Cumhuriyet'in 100. yılı kutlamaları kapsamında Berlin Filarmoni ve Zurizh Tonhalle konser salonlarında Howard Griffiths yönetiminde solist Can Çakmur ile birlikte iki konser gerçekleştirmiştir.

İzmir Devlet Senfoni Orkestrası (İZDSO)

İzmir Devlet Senfoni Orkestrası (İZDSO), 1975 yılından bu yana öncelikle İzmir ve Ege Bölgesi'nde ve giderek tüm Türkiye çapında çok sesli müzik kültürünün tanıtılması, özendirilmesi, sevdirilmesi ve geliştirilerek ülke genelinde yaygınlaştırılması için yaptığı çalışmalarla pek çok ilke imza atmıştır.

Orkestra, çocuklara ve gençlere çok sesli müziği, senfonik orkestrayı, orkestra enstrümanlarını tanıtmak, çok sesli müziğin toplum ve birey üzerindeki olumlu etkilerini anlatmak için özel programlar hazırlayıp halka ulaştırmaktadır. Orkestra, kuruluşundan bu yana çocuklara ve gençlere yönelik hazırladığı çeşitli eğitim konserleri aracılığıyla yüz binlerce çocuğa ulaşmıştır.

Günümüzde 83 kişilik sanatçı kadrosuyla köy, kasaba ve ilçelerde konserler düzenleyen İzmir Devlet Senfoni Orkestrası, aralarında İstanbul, Ankara, Muğla, Aydın, Denizli, Balıkesir, Bursa, Antalya, Trabzon, Samsun, Ordu, Erzincan, Gaziantep, Kütahya, Erzincan, Erzurum, Kars, Diyarbakır, Şanlı Urfa'nın da olduğu pek çok ilde konserler vermiştir.

Orkestra, ulusal ve uluslararası festivallerde de Türkiye'yi başarıyla temsil etmiş, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Almanya, Belçika, İsviçre, İtalya, İspanya, Yunanistan, Gürcistan, Güney Kore, Malezya, Japonya'da onlarca konser gerçekleştirmiş ve uluslararası festivallerde önemli görevler almıştır. İZDSO'nun uluslararası başarılarından bazıları şunlardır:

- 2000 yılında, 32 gün süren ve 22 konserlik Japonya-Malezya turnesi kapsamında, Tokyo'da gerçekleştirdiği CD kaydı ile "Japon En iyi Plak Ödülü'ne" layık görülmüştür.
- 2001 yılında İzmir-Bremen Kardeş Şehir ilişkisi çerçevesinde düzenlenen Almanya turnesinde bir ilki gerçekleştirerek sadece çağ-

İZMİR DEVLET SENFONİ ORKESTRASI (İZDSO)

daş Türk bestecilerinin eserlerinden oluşan konser vermiş ve CD kaydını yapmıştır.

- 2002 yılında İtalya'da iki uluslararası festivalde (Festival Euro Mediterraneo, Roma ve Festival Musicale Ravello, Napoli) konserler vermiştir.
- 2006 yılında solist Devlet Sanatçısı Gülsin Onay ile İzmir-Bremen Kardeş Şehir ilişkisi çerçevesinde gerçekleştirilen Almanya turnesinde Ulvi Cemal Erkin, Ferit Tüzün ve A. Adnan Saygun'un eserlerini seslendirerek aynı zamanda bu konserin CD kaydını yapmıştır.
- 2008 yılında İspanya'ya gerçekleştirdiği 14 gün süren turnede 9 şehirde 9 konser vererek İspanya basınında büyük takdir toplamıştır.
- 2009 yılında Almanya'nın Rosenheim, Duisburg ve Köln şehirlerinde İzmir Rotari ve Rosenheim Rotary kulüplerinin organizasyonuyla "Dil Birleştirir" başlığı altında Zülfü Livaneli'nin senfonik süiti ile gerçekleştirdiği konserlerle Almanya'daki Türk çocuklarının ve gençlerinin Almanca öğrenerek bu ülkeye uyum sağlamalarında katkı sağlamıştır.
- 2012 yılında Yunanistan'da, Mykonos Anastasia Classis Festivali'nde, Atina Parnassos Sezon Açılışı'nda ve Selanik Dimitris Festivali'nde konserler vermiş, Atina'daki konseri elli ülkenin büyükelçileri de izlemiştir.

» 2014 yılında İsviçre'nin Baden ve Muri şehirlerinde iki konser gerçekleştirmiştir.
» 2016 yılında Türkiye-Gürcistan ilişkilerinin 25. yıl dönümü onuruna, Tiflis'te iki salonda iki konser gerçekleştirmiştir.

Tarihi boyunca dünya çapında tanınmış şefler tarafından yönetilen ve ünlü solistlere eşlik eden orkestra, çok sesli müziğin en seçkin örneklerini yorumlayıp en büyük sanatçılarını konuk ederken aynı zamanda genç Türk sanatçılara da büyük değer ve önem vermekte, onları desteklemektedir.

Çukurova Devlet Senfoni Orkestrası (ÇDSO)

Çukurova Devlet Senfoni Orkestrası (ÇDSO), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kurulan 4. senfoni orkestrasıdır. Resmî olarak 1988 yılında kurulan orkestra, ilk çalışmalarına 17 kişilik küçük bir kadroyla, Emin Güven Yaşlıçam'ın orkestra şefliğinde 1991'da başlamıştır.

ÇDSO, kurulduğu günden bu yana birçok yurt içi ve yurt dışı turnesi gerçekleştirmiştir. Bunlardan bazıları: Tarsus, İskenderun, Diyarbakır, Malatya, Trabzon, Mersin, Gaziantep, Antalya Aspendos Antik Tiyatrosu, Ankara, İstanbul, Elazığ, Kıbrıs, Suriye, Almanya, Azerbaycan ve Japonya'dır.

Orkestra, Side Uluslararası Müzik Festivali, Mersin Uluslararası Müzik Festivali, Xheki Uluslararası Müzik Festivali (Azerbaycan), Bellapais

Uluslararası Müzik Festivali (Kıbrıs), Bodrum D-marin Uluslararası Müzik Festivali, Adana Altın Koza Film Festivali ve Adana Uluslararası Portakal Çiçeği Karnavalı gibi birçok festivalde konserler vermiştir.

ÇDSO, her sezon özel haftalarda zengin klasik Batı müziği repertuvarının yanı sıra, pop müzik, klasik Türk müziği ve film müziği repertuvarlarını da içeren konserlere yer vermektedir. Ayrıca, ÇDSO'da birçok eserin dünyada ve Türkiye'de ilk seslendirilişleri gerçekleştirilmiştir.

2005-2006 yıllarında, mayıs ve eylül aylarında Antalya Aspendos Açıkhava Tiyatrosu'nda yerli ve yabancı turistlere düzenli olarak konserler vermiştir. "Hacı Sabancı'yı Anma Konseri" gibi her sezon düzenli olarak yapılan özel konserleri de Adana izleyicisine sunmaktadır.

ÇDSO, hava şartlarının elverişsizliğine rağmen Nemrut Dağı'nda konser vererek Türkiye'de bir ilki gerçekleştirmiştir. Portakal Çiçeği Karnavalı kapsamında 2015 yılında gerçekleştirilen ve büyük övgüler alan kapanış konserini 100 bin kişi izlemiş ve bir rekora imza atılmıştır.

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası (BBDSO)

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası (BBDSO) Türkiye'nin ilk ve tek bölge devlet senfoni orkestrasıdır. 1995 yılında dönemin Uludağ Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ayhan Kızıl'ın desteği ile üniversite bünyesinde oluşan yaylı çalgılar oda orkestrası, 1996 yılında kurulan nefesli ve vurma çalgılar topluluğu ile birleştirilerek 1998 yılında Bursa Senfoni Orkestrası adını almış ve 23 Eylül 1998 tarihli *Resmî Gazete*'de ya-

yımlanarak Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası adıyla resmîleşmiştir.

1999-2000 sanat sezonunda faaliyete geçen ve birçok uluslararası festivalde yer alan BBDSO, çocuklara ve genç kuşaklara yönelik ücretsiz eğitim konserleri de vermektedir. Orkestra, 2009-2011 yılları arasında 16 bin çocuğa ücretsiz ulaşan, sanatçıların aynı zamanda oyunculuk da yaptığı "Yaramaz Notalar" adlı senfonik oyunu sergilemiştir. Orkestra, eğitim konserlerini düzenli olarak sürdürmektedir.

BBDSO, 2012 yılında Andante dergisi tarafından düzenlenen Donizetti Klasik Müzik Ödülleri kapsamında, Türkiye'nin dört bir yanından gelen 200'ün üzerinde profesyonelin oylarıyla Yılın Orkestrası Ödülü'ne layık bulunarak bu ödülü kazanan ilk ve tek devlet orkestrası olmuştur.

İlklerle dikkat çeken orkestra bugüne dek dünya çapında pek çok sanatçıyı ağırlamıştır.

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası, yurt içinde turneler ve bölge konserleri kapsamında Çanakkale, Balıkesir, Muğla, Nevşehir, Çorum, Konya, İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Eskişehir, Kütahya, Yalova, Kocaeli gibi illerde konserler vermiş, 21. ve 22. Uluslararası Afyonkarahisar Klasik Müzik Festivali'nin açılış konserini gerçekleştirmiştir. Polonya, Suriye, Yunanistan, Bulgaristan, KKTC, Azerbaycan, Malta gibi uluslararası turnelerle yurt dışında da Türkiye'yi başarıyla temsil etmiştir.

Antalya Devlet Senfoni Orkestrası

1995 yılında Antalya Oda Orkestrası olarak kurulan ve bu statüde konserler veren orkestra, 1997 yılında adını Bakanlar Kurulu kararıyla Devlet Senfoni Orkestrası olarak değiştirmiştir. Antalya'nın kültür yaşamında önemli yeri olan, ayrıca bölgenin ve Türkiye'nin tanıtılmasına katkı sağlayan Antalya Devlet Senfoni Orkestrası, konserlerini Antalya Kültür Merkezi'nde gerçekleştirmektedir.

Orkestra, kuruluşundan bu yana Nemrut, Kapadokya, Konya, Burdur, İzmir, Adana, Denizli, Isparta, İstanbul ve Güney Kore'ye düzenlediği turneleriyle, düzenli olarak katıldığı Side Kültür ve Sanat Festivali, Antalya Piyano Festivali, Antalya Film Festivali'nde ve Expo 2016 kapsamında gerçekleştirdiği konserlerle yerli ve yabancı sanatseverleri bir araya getirmiştir.

ANTALYA DEVLET SENFONİ ORKESTRASI

ANKARA DEVLET ÇOKSESLİ MÜZİK KOROSU

Ankara Devlet Çoksesli Müzik Korosu

1989 yılında ilk konserini gerçekleştiren Ankara Devlet Çoksesli Müzik Korosu, Türkiye'nin birçok şehrinde binden fazla konser vermiş; birçok ülkede de dünya seyircisiyle buluşmuştur. Koronun, Vatikan'da Harbison'un Papa II. Jean Paul'e adadığı eserin dünya prömiyeri, Berlin'de "Mahler: 2. Senfoni", "Britten: War Requiem" ve "Verdi: Requiem" gibi eserler önemli performansları arasında yerini almıştır.

Devlet Çoksesli Korosu, 2010 yılında Donizetti Ödülleri kapsamında

"Yılın Korosu" ödülünü kazanmıştır. 2023 yılında İstanbul'da gerçekleşen ve koro etkinliklerinin en prestijlisi olarak anılan Dünya Koro Müziği Sempozyumu'nun açılış konserinde sahneyi Grammy Ödüllü Estonya Filarmonik Oda Korosu ile paylaşarak "Köprüler" temalı bir özel konser vermiştir.

Devlet Çoksesli Korosu, son yıllarda Eurico Carrapatoso, Giovanni Bonato, Henning Sommerro ve Sean Doherty gibi dünya çapında tanınan bestecilere Türk şairlerinin şiirlerini besteleterek Türk kültürünü taşıyan koro eserlerinin uluslararası sahnelere taşınmasında önemli rol oynamaktadır.

Kuruluşundan bugüne pek çok saygın orkestra ve koro şefi ile konserler veren koro, yeni koro şeflerinin de yetişmesi için 2016 yılından beri Türkiye'nin dört bir yanından ve yurt dışından şef ve şef adaylarının katıldığı "Walter Strauss Koro Şefliği Masterclass" adıyla bir ustalık sınıfı düzenlemektedir. Paulo Lourenço, Lorenzo Donati, Ragnar Rasmussen, Josep Vila i Casanas, Jan Schumacher ve Georg Grün gibi dünyaca tanınan şefler bu ustalık sınıfının eğitmenliğini yapmıştır.

Devlet Çoksesli Korosu, koro müziğini tanıtmak ve bu alanda sürdürülebilir bir gelişimi desteklemek amacıyla eğitim faaliyetleri de gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda verdiği konserlerin yanı sıra seminer,

söyleşi ve atölye gibi faaliyetleriyle çoksesli koro müziğinin niteliklerini ve ahengini başta çocuklar, gençler ve müzik eğitimcileri olmak üzere tüm vatandaşlara aktarmakta olup "Birlikte Söyle" formatıyla katılımı herkese açık olan birlikte şarkı söyleme konserleri düzenlemektedir.

2019 yılı itibarıyla Devlet Çoksesli Korosu, Avrupa Profesyonel Korolar Birliği (TENSO) üyesidir.

Cumhuriyet'in 100. Yılı

Devlet Çoksesli Korosu, kuruluşunun 35. yılında, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yıl dönümünü görkemli konserlerle kutlamıştır. 13 Ekim'de Bursa Senfoni Orkestrası ve çeşitli şehirlerden dokuz katılımcı koro ile toplam 600 kişilik bir koro; 26-27 Ekim 2023 tarihlerinde Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası ve dokuz şehirden 26 katılımcı koro ile 1500 kişilik bir koro hâlinde Cumhuriyet marşlarımızı seslendirmiştir. Bu konserlerle konser salonlarında binlerce, ekranları başında yüz binlerce sanatsevere ulaşmış olan Devlet Çoksesli Korosu, 29 Ekim'de Cumhuriyet'in ilan edildiği tarihî meclis binasının önünde Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası ile birlikte canlı yayın özel konseri gerçekleştirmiştir.

Türk Halk Müziği Koroları

Ankara Devlet Türk Halk Müziği Korosu

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan ve 1986 yılında sanatsal faaliyetlerine başlayan Ankara Devlet Türk Halk Müziği Korosu, Türk halk müziği repertuarından seçkilerle, disiplinli koral ve orkestralicra teknikleri kullanarak sanatsal icra yetisini geliştirmemiş yönüyle çalışmaktadır. Kuruluşundan günümüze kadar yurt içinde ve yurt dışında, koro ve solo, sayısız konserler sunmuştur. Bunların yanı sıra eğitim konserleri vermiş ve bünyesinde Türk Halk Müziği Amatör Gençlik Korosu kurup faaliyete geçirmiştir. TV konserleri ve CD albümleri de bulunan koro, hâlen çalışmalarını CSO Ada Ankara'da sürdürmektedir.

ANKARA DEVLET TÜRK HALK MÜZİĞİ KOROSU

İSTANBUL DEVLET TÜRK HALK MÜZİĞİ KOROSU VE
İSTANBUL DEVLET MODERN FOLK MÜZİĞİ TOPLULUĞU

İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korosu ve İstanbul Devlet Modern Folk Müziği Topluluğu

Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı, İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korosu Müdürlüğü ve İstanbul Devlet Modern Folk Müzik Topluluğu Müdürlüğü iki ayrı koro ve topluluk olarak çalışırken 2022'de tek bir müdürlük başlığı altında, İstanbul Devlet Türk Halk Müziği ve Modern Folk Müziği Topluluğu, Araştırma ve Uygulama Korosu Müdürlüğü adını almıştır.

2008 de faaliyetlerine başlayan İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korosu bölümünde 40 sanatçı görev yapmaktadır. 2008 yılından bu yana Kültür ve Turizm Bakanlığını temsilen yurt içinde ve yurt dışında turne ve konser faaliyetlerini sürdürmektedir.

"Geleneksel Müziğimizde Divanlar ve Klasik Uzun Havalar" ile "Bar Havaları, Ağırlamalı Halaylar ve Zeybekler" adlı iki adet Proje CD çalışması bulunan koro, her bir konserini proje kapsamında ele almıştır.

Buna yönelik kültür zengini Türkiye'nin âdeta "Türkü Haritası" çıkarılarak bölgelerimizin farklı üslup ve özelliklerini ifade eden konserler gerçekleştirmektedir.

İstanbul Devlet Modern Folk Müzik Topluluğu bölümü ise 33 üyeden oluşmakta, Doğu ve Batı sazlarını sentezleyerek oluşturduğu çok sesli halk türküleri formuyla, geleneksel ve otantik yapıyı bozmadan türkülerimizi günümüze ve geleceğe taşıyan çağdaş bir anlayışa sahiptir.

Türkülerden tangolara, saz eserlerinden dünya müziklerine kadar çok geniş müzik türlerini kapsayan repertuvarlarının tamamı, her biri kendi dalında uzman olan orkestra sanatçıları tarafından düzenlenmekte ve seslendirilmektedir.

Sivas Devlet Türk Halk Müziği Korosu

Türk halk müziğini yozlaştırıcı müzik türlerinin etkisinden korumak, sanat değeri olan halk müziği eserlerini sunmak ve en üst seviyede icra etmek, yurt içi ve yurt dışında Türk halk müziğinin tanıtılması ve bu sanatın gelişmesi için konserler vermek plak, bant ve çeşitli yayın yapılarak sanatsal faaliyetlerde bulunmak amacıyla kurulan Sivas Devlet Türk Halk Müziği Korosu, 15 Kasım 1990 tarihinde faaliyete geçmiştir.

Klasik Türk Müziği Koroları

Klasik Türk Müziği Koroları kapsamında, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu (eski adıyla İstanbul Devlet Klasik Türk Müziği Korosu) başta olmak üzere; İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, Bursa Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, Diyarbakır Devlet Klasik Türk Müziği ve Medeniyetler Korosu, Samsun Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, Mersin Devlet Klasik Türk Müziği Korosu faaliyet göstermektedir.

Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu (İstanbul Devlet Klasik Türk Müziği Korosu)

Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu; millî kültürümüzün, dilimizle birlikte en önemli dalı olarak değerlendirilen Türk mûsıkîsini gelecek kuşaklara önemiyle paralel biçimde aktarmak, yurt içinde ve yurt dışında en üst düzeyde icra ve temsil etmek, tanıtmak ve yaygınlaştırmak amaçlarıyla 1975'te İstanbul Devlet Klasik Türk Müziği Korosu adıyla kurulan ve 2012'de yeni adıyla devletin en üst düzeyde himayesiyle onurlandırılan ilk Türk Mûsıkîsi icra kurumudur.

Kurulduğu tarihten beri TRT'de TV ve radyo programları da yapan koro, yükseköğretim kurumlarında konserler vermekte, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen çeşitli uluslararası festivallerde, kongrelerde ve sempozyumlarda faaliyetlerini sergilemektedir.

Hâlen Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosunun İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu Bölümü, Türk

müziği repertuarındaki klasik formları, neoklasik eserleri, Türk müziğine özgü usul, makam ve tavırlara azami bağlı kalarak icra ve yorumlama gayesinden hareket ederek sanatsal faaliyetlerini sürdürmektedir.

Koro, programlarında geniş bir repertuvardan seçilmiş klasik saz, söz ve tasavvuf eserlerinin yanı sıra, icrası hüner gerektiren yüksek sanat değeri taşıyan modern anlayışla yazılmış saz eserlerine de yer vermektedir.

Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosu

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, 10 Kasım 1986 tarihinde faaliyete başlamıştır. Kuruluşundan beri çok yoğun bir çalışma programı uygulayan koro; konser, turne, repertuar çalışmalarının yanı sıra Türk mûsıkîsi nazariyatı, usul, solfej, Türk mûsıkîsi tarihi ve Türk mûsıkîsinin geliştirilip yaygınlaştırılması konusunda etüt ve araştırmalar yaparak bu çalışmalarını CD ve kaset hâlinde yayımlamıştır. Bu çalışmalar belli periyotlarda devam etmektedir.

Koro, programlarında geçmiş dönem eserlerinin yanı sıra, yakın tarihimiz ve günümüz bestekârlarının eserlerine de yer vermektedir. Kurulduğundan bugüne kadar koro, yurt içinde ve yurt dışında başarılı konserler vermiş ve TV çekimleri gerçekleştirmiştir.

Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosunun Mart 2024 programı arasında; “Gelin Allah Diyelim” Türk Tasavvuf Müziği Konseri, “Merhaba Ey Şehr-i Ramazan” Türk Tasavvuf Müziği Konseri, “Gel Gör Beni Aşk Neyledi” Yunus Emre İlahileri ve “Bana Seni Gerek Seni” Türk Tasavvuf Müziği Özel Konseri etkinlikleri yer almıştır.

ANKARA DEVLET KLASİK TÜRK MÜZİĞİ KOROSU

Tiyatro

Devlet Tiyatroları, kuruluşundan itibaren kurumsal kapasitesinin gelişmesi ve işlevselliğinin artmasıyla beraber Türkiye'nin kültür ve sanat hayatındaki yerini daha önemli konuma getirmiştir. Özellikle 2000'li yıllarda yeni müdürlüklerin kurulmaya başlaması ve bütçenin arttırılmasıyla tiyatronun ülke çapında daha geniş sanatsever kitlesine ulaşması sağlanmıştır.

2002 yılında 13 olan devlet tiyatrosu müdürlükleri sayısı, Gaziantep (2003), Malatya (2008), Samsun (2009), Zonguldak (2010), Kahramanmaraş (2010), Denizli (2011), Ordu (2012), Elazığ (2013), Edirne (2019) ve Kayseri (2020) illerinde açılan yeni tiyatro müdürlükleri ile günümüzde 23'e yükselmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, 2002 yılından bu yana düzenlediği yerleşik temsilleri, turneleri, festivalleri ve çeşitli etkinlikleriyle 1 milyon 14 bin 57 olan seyirci sayısını 1 milyon 961 bin 34'e, 2002 yılında 4 bin 63 olan temsil sayısı 6 bin 863'e çıkarmıştır.

2000-2024 yılları arasında 42 sahne açılmış ve bu sahneler açılış tarihinden bu yana faaliyet göstermektedir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne bağlı tiyatro müdürlükleri, icra ettikleri tiyatro yapımları ile sezon boyunca, aylık programlar çerçevesinde, kendi bölgelerindeki ve diğer illere turneler düzenlemektedirler. Böylelikle tüm il, ilçe, kasaba ve köylerde yaşayan vatandaşlara ulaşmaktadırlar. Bunların yanı sıra, Türk sahne sanatlarının yurt dışında tanıtılmasını sağlamak, dünyayla kültür köprüleri kurmak, uzun vadeli kültürel iş birliği ve projelere adımlar atmak ana hedefleri ile yurt dışı turneleri de düzenlenmektedir.

Devlet Tiyatroları, sosyal sorumluluk faaliyetleri kapsamında da birçok çalışma yapmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığıyla yapılan protokol ile tiyatro bilincine katkıda bulunmak, tiyatro sanatını benimsetmek, yaygınlaştırmak ve geleceğin seyircisini yetiştirmek amacıyla, tiyatroya gitme imkânı olmayan çocukların ücretsiz oyun seyretmesi sağlanmaktadır. Bu kapsamda, Diyarbakır Devlet Tiyatrosu Müdürlüğünce "Tiyatrosuz Kimse Kalmasın" ve "Liseler Arası Tiyatro Şenliği" projeleri yürütülmektedir.

2006 yılından bu yana sürdürülen "Hiç Tiyatro İzlememiş Çocuk Kalmasın" kapsamında İstanbul Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü başta

DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KULLANILAN SAHNELERİ

İL	SAHNE	SAHNE AÇILIŞ TARİHİ
ADANA	01 BURDA PERFORMANS GÖSTERİ MERKEZİ	11 EKİM 2023
ANKARA	AKÜN SAHNESİ	12 OCAK 2003
ANKARA	MACUNKÖY AÇIK HAVA YAZ SAHNESİ	23 TEMMUZ 2020
ANKARA	CÜNEYT GÖKÇER SAHNESİ	11 NİSAN 2006
ANKARA	PURSAKLAR DEVLET TİYATROSU SAHNESİ	12 EKİM 2021
ANKARA	STÜDYO SAHNE	4 OCAK 2008
ANKARA	ZİRAAT SAHNESİ	22 EKİM 2015
ANKARA	ETİMESGUT 100. YIL CUMHURİYET KÜLTÜR MERKEZİ SAHNESİ	27 ARALIK 2023
ANTALYA	ANTALYA HAŞİM İŞCAN KÜLTÜR MERKEZİ KÜÇÜK SALON	20 ARALIK 2006
DİYARBAKIR	KAYAPINAR KÜLTÜR MERKEZİ SAHNESİ	10 EKİM 2019
DİYARBAKIR	ODA TİYATROSU	14 EKİM 2019
ERZURUM	ERZURUM DEVLET TİYATROSU SAHNESİ	5 EKİM 2023
İSTANBUL	ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ ÇOK AMAÇLI SALON	2 ARALIK 2021
İSTANBUL	ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	30 EKİM 2021
İSTANBUL	FATİH BELEDİYESİ KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ	9 EKİM 2021
İSTANBUL	GARİBALDİ SALON 2	17 EKİM 2019
İSTANBUL	KADIKÖY BELEDİYESİ SÜREYYA OPERA SAHNESİ	1 KASIM 2022
İSTANBUL	KOZYATAĞI KÜLTÜR MERKEZİ	27 EKİM 2015
İSTANBUL	MECİDİYEKÖY BÜYÜK SAHNE	1 EKİM 2019
İSTANBUL	MECİDİYEKÖY STÜDYO SAHNE	22 EKİM 2019
İSTANBUL	SANCAKTEPE SAHNESİ	9 EKİM 2021
İSTANBUL	ÜSKÜDAR STÜDYO SAHNE	17 NİSAN 2009
İSTANBUL	ZEYTİNBURNU KÜLTÜR MERKEZİ	2 ŞUBAT 2010
İZMİR	BORNOVA KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ BOZKURT KURUÇ SAHNESİ	7 ŞUBAT 2019
İZMİR	URLA ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ DEVLET TİYATROSU SAHNESİ	16 EKİM 2015
İZMİR	KARŞIYAKA RAGIP HAYKIR SAHNESİ	21 MART 2019
KAYSERİ	KAYSERİ DEVLET TİYATROSU SAHNESİ	28 ŞUBAT 2020
DENİZLİ	HASAN KASAPOĞLU KÜLTÜR MERKEZİ DEVLET TİYATROSU SAHNESİ	24 KASIM 2011
EDİRNE	EDİRNE DEVLET TİYATROSU SAHNESİ	1 KASIM 2019
ELAZIĞ	NURETTİN ARDIÇOĞLU KÜLTÜR MERKEZİ DEVLET TİYATROSU SAHNESİ	30 EKİM 2013
GAZİANTEP	DEVLET TİYATROLARI ŞEHİTKAMİL SAHNESİ	12 MART 2010
KAHRAMANMARAŞ	NECİP FAZIL KISAKÜREK SAHNESİ	12 MART 2010
MALATYA	MALATYA KONGRE KÜLTÜR MERKEZİ (KEMAL SUNAL SALONU)	15 ARALIK 2023
ORDU	DEVLET TİYATROSU SAHNESİ	28 MART 2012
SAMSUN	ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ BÜYÜK SALON	31 MART 2009
ZONGULDAK	ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ SAHNESİ	15 OCAK 2010
AYDIN	DR. HİDAYET SAYIN SAHNESİ	26 KASIM 2011
MERSİN	MEZİTLİ BELEDİYESİ KÜLTÜR MERKEZİ SAHNESİ	16 ARALIK 2022
NEVŞEHİR	DAMAT İBRAHİM PAŞA SALONU	18 EKİM 2022
RİZE	İSMAİL KAHRAMAN KÜLTÜR MERKEZİ SAHNESİ	22 KASIM 2010

olmak üzere diğer müdürlükleri tarafından bulundukları illerde öğrenim gören öğrenciler, oyunların galalarına ve genel provalarına davet edilmektedirler.

Çocuk ve gençlerin kültür ve sanat ağırlıklı etkinliklere katılmasını teşvik edici faaliyetlerde bulunmak amacıyla, Van Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü ile Millî Eğitim Bakanlığının iş birliği çerçevesinde, Van Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü sanatçıları tarafından ilköğretim öğretmenlerine oyun sahneleme tekniğine ilişkin üç ay süreyle kurs verilmiştir. Kurs alan öğretmenler, bu kursun sonucunda, kendi okullarında sahneledikleri oyunların sergilendiği ve ana teması "Her Okul Bir Tiyatro" olan festivaller düzenlemiştir.

Tiyatro müdürlüklerinin bulunduğu illerdeki okullarda eğitim ve öğretim yılı içerisinde yapılmış olan tiyatro çalışmalarına gereken eğitim ve teknik destek verilmektedir. Sezon boyunca gazi, şehit dul ve yetimleri, özürlüler ve 2022 Sayılı 65 yaşını doldurmuş muhtaç, güçsüz ve kimsesiz Türk vatandaşlarına aylık bağlanması hakkında kanun kapsamındaki kişilere oyunlar ücretsiz olarak izlettirilmektedir.

Ulusal ve uluslararası festivaller kapsamında; "Her Okul Bir Tiyatro" sloganıyla Akdamar Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Şenliği yapılmış ve Adana Devlet Tiyatrosu, Adana Valiliği ile iş birliği yapılarak "Bütün Çocuklar Tiyatroya" adıyla bir kampanya başlatılmıştır. Yine çocuklara tiyatroyu sevdirmek için yabancı tiyatroların da yer aldığı Küçük Hanımlar Küçük Beyler Festivali düzenlenmiştir. Tiyatro Treni-DT Vagon Sahnesi ve Devlet Tiyatrolarının öncülüğünde altı ülkenin düzenlediği Tiyatro Şark Ekspresi (Theatre Orient Ekspres) gibi projeler hayata geçirilmiştir. İki ulusal ve beş uluslararası festival olmak üzere toplam 7 festival devam etmektedir.

2023-2024 sanat sezonunda Özel Tiyatroların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik uyarınca başvurularını eksiksiz tamamlayan 476 özel tiyatronun tümüne toplam 55 milyon TL destek sağlanmıştır. Böylelikle bir sanat sezonu için dağıtılan en yüksek miktar ile destek sağlanan en yüksek proje sayısına ulaşılmıştır. Özellikle son yıllarda özel tiyatrolara sağlanan desteklerde ve destek verilen tiyatro sayısında önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2002 yılına kıyasla destek verilen tiyatro sayısı sekiz, destek miktarı da yaklaşık 65 kat artmıştır. Ayrıca, pandemi sürecinden en çok etkilenen sektörler arasında bulunan özel tiyatrolar ile ilgili çok sayıda destek mekanizması geliştirilmiştir. "Dijital Tiyatro", "Tiyatrolarımız DT Sahnelerinde" ve

"Özel Tiyatrolar Yaz Turnesinde" projeleri ile özel tiyatrolara her yıl verilen sanat sezonu desteğinin yanı sıra ek destekler de sağlanmıştır.

2000'li Yıllar

1999-2000 sezonunda 17'si çocuk oyunu, toplam 87; 2000-2001 sezonunda 10'u çocuk oyunu toplam 75; 2001-2002 sezonunda 17'si çocuk oyunu toplam 80; 2002-2003 sezonunda 13'ü çocuk oyunu toplam 73; 2003-2004 sezonunda 10'u çocuk oyunu toplam 73; 2004-2005 sezonunda 9'u çocuk oyunu toplam 68; 2005-2006 sezonunda 21'i çocuk oyunu olmak üzere toplam 86 yeni oyun sahnelenmiştir.

16-25 Mayıs 2000 tarihleri arasında "Uluslararası Karadeniz'e Kıyısı Olan Ülkeler Tiyatro Buluşması" başlamıştır. 20 Mayıs 2000'de Antalya'da Aspendos Tiyatro-Türk Müzikalleri Festivali başlamıştır.

7 Mart-27 Nisan 2002 tarihleri arasında DT Sabancı Ulusal Tiyatro Şenliği uluslararası yapılan bir festival hâline getirilerek Devlet Tiyatroları Sabancı Uluslararası Tiyatro Festivali adını almıştır. 15-30 Nisan 2002 tarihleri arasında Diyarbakır Devlet Tiyatrosu Orhan Asena Tiyatro ve Sinema Festivali düzenlenmeye başlamıştır. 24 Ekim 2002'de Behiç Ak imzalı "Ayrılık" adlı oyun ile İzmir Devlet Tiyatrosu Karşıyaka Oda Tiyatrosu açılmıştır.

12 Ocak 2003'te Maksim Gorki imzalı "Ayaktakımı Arasında" adlı oyun ile Akün Sahnesi açılmıştır. 2 Nisan-30 Nisan 2003 tarihleri arasında, daha önce adı "Orhan Asena Tiyatro ve Sinema Festivali" olan festival "Devlet Tiyatroları Orhan Asena Ulusal Tiyatro Buluşması" adıyla düzenlenmeye başlamıştır. 30 Ekim 2003'te Devlet Tiyatroları, Nâzım Hikmet imzalı "Kuvayi Milliye" adlı oyun ile Gaziantep Onat Kutlar Sahnesi'ni düzenli turne bölgesi olarak açmıştır.

15 Nisan 2004'te Devlet Tiyatroları Orhan Asena Ulusal Tiyatro Buluşması, 15 Nisan-15 Mayıs tarihleri arasında "Orhan Asena Tiyatro Festivali" adıyla düzenlenmeye başlamıştır.

9 Şubat 2005'te İzmir Devlet Tiyatrosu, Selahattin Akçiçek Kültür Merkezi, M. Gündüz Badak imzalı "Sihirli Kaval" adlı oyun ile temsillerine başlamıştır. 14 Ekim 2005'te Grigory Gorin imzalı "Bir Efes Masalı" adlı oyun ile İzmir Devlet Tiyatrosu Sabancı Kültür Merkezi'nde temsiller vermeye başlamıştır. 24 Aralık 2005'te İstanbul Devlet Tiyatrosu Cevahir Sahnesi Haluk Işık imzalı "Kurşun Askerin Utancı" adlı oyun ile perdelerini açmıştır.

9 Mart 2006'da Ankara Devlet Tiyatrosu, Muhsin Ertuğrul Sahnesi'ni Ali Toygun imzalı "Masal Bahçesi" adlı oyun ile açmıştır. 11 Nisan 2006'da Ankara Devlet Tiyatrosu, Çayyolu Cüneyt Gökçer Sahnesi'ni Refik Erduran imzalı "El Ele" adlı oyun ile açmıştır. 14 Kasım 2006'da İstanbul Devlet Tiyatrosu, Tim Kültür Merkezi'nde John Boynton imzalı "Tatlı Kaçık" adlı oyun ile temsillerine başlamıştır. 20 Aralık 2006'da Antalya Devlet Tiyatrosu, Haşim İşcan Küçük Sahnesi'ni Haldun Taner imzalı "Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım" adlı oyun ile açmıştır.

2002-2003/2003-2004/2004-2005 sezonlarında, dünyada bir ilk olma özelliğini taşıyan Büyük Anadolu turneleri gerçekleştirilmiştir. 26 Mayıs-16 Haziran 2003 tarihleri arasında düzenlenen ve bütün illeri ve 86 ilçeyi kapsayan "Büyük Anadolu Turnesi" kapsamında 54 bin 519 seyirciye ulaşılmış, 80 bin kilometre yol katedilmiştir. Turne kapsamındaki 183 temsil, yüzde 86 doluluk oranıyla geçmiştir.

2007-2008 sezonunda "Her Ay Her İle Tiyatro" projesi gerçekleşmiştir. Bu proje de dünyada bir ilk olma özelliği taşımaktadır.

"Tiyatro Orient Express" Projesi

2009 yılında, dünyada tek olan "Tiyatro Orient Express Projesi" gerçekleştirilmiştir. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün ana ortağı olduğu, Avrupa Tiyatro Konvansiyonu-ETC ve Stuttgart Devlet Tiyat-

"TİYATRO ORİENT EXPRESS" PROJESİ

rosu iş birliğiyle gerçekleştirilen "Orient Express-Sınırları Aşan Avrupa Tiyatrosu" projesi 2008'de hayata geçirilmiştir.

2009 yılının Mayıs ayında Ankara'dan Stuttgard'a kadar olan güzergâhtaki proje ortağı altı ülkenin şehirlerinde hazırladıkları altı daha önce hiç oynanmamış oyun sahnelenmiştir.

T.C.D.D. tarafından sağlanan "Tiyatro Treni"nin vagonlarında yol boyunca sahnelenen tüm oyunlar, trenin son durağı ülkeye vardığında, uluslararası bir festival kapsamında tekrar oynanmıştır. Proje kapsamında, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün Ex-press adlı oyunu, proje ortağı ülkelerde (Türkiye, Romanya, Hırvatisatan, Sırbistan, Slovenya ve Almanya) toplam 13 kez sahnelenmiştir.

2010'lu Yıllar

Selanik'te Sema Etkinliği

İstanbul Tarihî Türk Müziği Topluluğu Sema Ayini Grubu, 15 Mart 2018 gecesi, Selanik'in en prestijli mekânlarından Selanik Müzik Sarayı'nın 1500 kişi kapasiteli en büyük salonu olan Friends of Music Hall'da sahne almışlardır.

1500 kişilik salonun tamamının dolduğu ve Selaniklilerin büyük ilgi gösterdiği etkinliğe, Makedonya-Trakya Bakan Yardımcılığı, Orta Makedonya Bölge Başkanlığı, Selanik Belediyesi, Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Selanik Uluslararası İlişkiler Ofisinden üst düzey bürokratların yanı sıra, Selanik Metropoliti Anthimos'un temsilcisi ve Orta Makedonya Bölgesi Turizm Dairesi Müdürü Persefoni Triha katılmışlardır. Ayrıca, şehrin sanat ve kültür camiasından yetkililer, iş çevreleri, İstanbullu ve Gökçeadalı Rum derneklerinden temsilciler, korkonsüler üyeleri ile Selanik'te bulunan vatandaşlarımız ve soydaşlarımız etkinliğe iştirak etmişlerdir.

Türkiye'nin Renkleri: Müzik, Dans ve Moda Şovu Programı

2018 Türkiye-Tayland Karşılıklı Kültür Yılı kapsamında 21 Kasım 2018 tarihinde Türkiye'nin Renkleri: Müzik, Dans ve Moda Şovu düzenlenmiştir.

Tayland'ın başkenti Bangkok'taki Ulusal Tiyatro'da, Türkiye ile Tayland Karşılıklı Kültür Yılı kapsamında düzenlenen "Türkiye'nin Renkleri: Müzik, Dans ve Moda Gösterisi" etkinliği büyük ilgi görmüştür. Kültür ve Turizm Bakanlığının organizasyonunda gerçekleştirilen

"TÜRKİYE'NİN RENKLERİ" ETKİNLİĞİ, TAYLAND, 2018

programa, Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Ahmet Haluk Dursun, Tayland Kültür Bakanı Vira Rojpojchanarat, Türkiye'nin Bangkok Büyükelçisi Evren Dağdelen Akgün de katılmıştır.

2019'da, Bursa Devlet Tiyatrosu tarafından sahnelenen Barbara'nın Doğumu, ITF Othello 2019 Gostivar 3. Uluslararası Tiyatro Festivali'nde "En İyi Oyun" ödülüne layık görülmüştür.

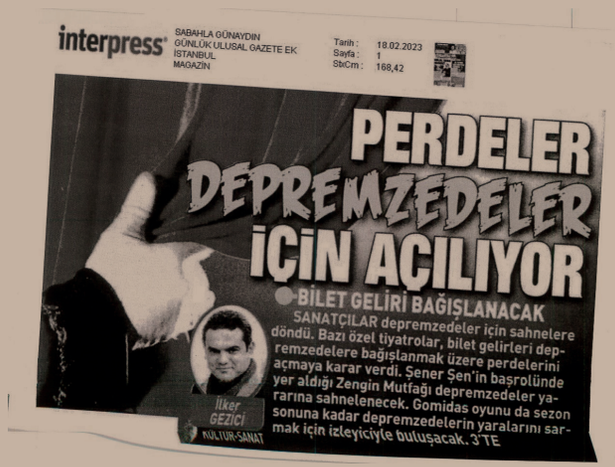
2020 yılında Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü tarafından Kamyon Tiyatro Projesi başlatılmıştır. Hiç tiyatro izlememiş çocuk ve gençleri tiyatroyla buluşturmak amacıyla başlatılan bu uygulama ile Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, İç Anadolu, Marmara ve Karadeniz bölgelerindeki 65 il 209 ilçede faaliyet gösterilerek 159 bin 269 seyirciye ulaşılmıştır.

2020'li Yıllar

27 Mart 2022 Dünya Tiyatro Günü'nde 81 ilde ilk defa özel tiyatrolarla birlikte gösterimler yapılmıştır. Pandemi sürecinde gerçekleşemeyen iki ulusal ve altı uluslararası festival tekrar hayata geçirilmiştir.

"Cumhuriyet'in 100. Yılında Kadın" temalı oyun yazma yarışması düzenlenmiştir. 16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara Küçük Tiyatro'da yapılan özel bir törenle hem yarışmacılara hem de eserleri Devlet Tiyatrolarında ilk kez oynanan yazarlara teşvik ödülleri verilmiştir.

Eylül 2023'te Kırgız Cumhuriyeti'nin başkenti Bişkek'te düzenlenen 9. Uluslararası "ART-ORDO-2023" Tiyatro Festivali'ne davet edilen

interpress
SABAHLA GÜNAYDIN
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE EK
İSTANBUL
MAGAZİN
Tarih : 18.02.2023
Sayfa : 1
SbCm : 168,42

PERDELER DEPREMZEDELER İÇİN AÇILIYOR

BİLET GELİRİ BAĞIŞLANACAK

SANATÇILAR depremzedeler için sahnelere döndü. Bazı özel tiyatrolar, bilet gelirleri depremzedelere bağışlanmak üzere perdelerini açmaya karar verdi. Şener Şen'in başrolünde yer aldığı Zengin Mutfağı depremzedeler yararına sahnelenecek. Gomidas oyunu da sezon sonuna kadar depremzedelerin yaralarını sarmak için izleyiciyle buluşacak. 3'TE

İlker GEZİCİ

KÜLTÜR-SANAT

interpress

"KAMYON TİYATROSU" DEPREM BÖLGESİNDE

Yaralar oyunlarla sarılıyor

DT Genel Müdürü Mustafa Kurt: Bir nebze olsun çocuklarımızı depremin atmosferinden çıkardık. İleride de büyüklere yönelik oyunlarımızı deprem bölgesine götüreceğiz

Kahramanmaraş merkezli deprem felaketinin yaraları sarılmaya devam ediyor. Devlet Tiyatroları (DT) da depremin mağduru çocukları "Kamyon Tiyatrosu" ile buluşturuyor. İstanbul Devlet Tiyatrosu "Masal Yolu" ve Van Devlet Tiyatrosu ise "Âşkın Altında" adlı çocuk oyunlarını bölgede sahneliyor. Konu hakkında Türkiye genelinde açıklamalarda bulunan DT Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Kurt, deprem bölgesinde edindiği izlenimleri aktardı.

Türkiye'nin çok büyük bir felaket yaşadığını söyleyen Mustafa Kurt "Allah kimseyin başına vermesin. Bu süreç çok zor ama İnşallah milletçe el ele üstesinden geleceğiz. Devlet kuramımız deprem bölgesinde var gücüyle çalışıyor. Biz de bunları ortadan çıkan çocuklarımızın yüzünü gülümsetelim diye düşündük. Duvarın sıvasıyla olarak kafa sıvamak istedik. Bu sebeple depremin bölgesel bir felaket yaşandığı İstanbul Devlet Tiyatrosu Molatyalı 6 temsil verdi. Devlet ve Van Devlet Tiyatrosu ve İzmir Devlet Tiyatrosu'nun oyunlarını çocuklarımızla buluşturacağız. Bir nebze olsun çocuklarımızın deprem atmosferinden çıkardık. Belki de büyüklere yönelik oyunlarımızı deprem bölgesine götüreceğiz" diye konuştu.

İNSANLAR UMUTSUZ DEĞİL

Hem kamyonda hem de açık alanlar ve çadır kentlerinde oyun sahnelediklerini söyleyen Kurt, bölgede gördükleri hakkında ise şu ifadeleri kullandı: Halkımız hiç umutsuz değil. Çocuklarımız da oyun sonrası çok mutlu oluyor. Yürüdüğümüz bir nebze olsun gülümsüyorum. Onlar her daim gülesin istiyoruz. İnşallah hep beraber bu yaraları sarıyoruz.

1 Mart'a kadar Türkiye'nin diğer bölgelerindeki oyunlarımızı sergilemeye ara vereceğiz. Mustafa Kurt, bunu rağmen DT olarak her an açılışa hazır durumda bulunduklarını sözlerine ekledi.

interpress

Devlet Tiyatrosu Çocuklar İçin Deprem Bölgesinde

Ülkemizin en büyük felaketi olarak kayıtlara geçen depremin ardından Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, afetten etkilenen 11 ilde travma yaşayan çocuklara moral motivasyon için bölgeye adeta demir attı.

"Kamyon Tiyatro" Deprem Bölgesinde

"Kamyon Tiyatro" projesi, 2022-2023 sezonundaki gösterilerini deprem bölgelerindeki çocuklara yönelik gerçekleştirilmiştir. Devlet Tiyatrosu, depremzede çocukların deprem travmasını atlatmalarına yardımcı olmak amacıyla, "Sanatın iyileştirici gücüyle depremden etkilenen çocuklarımızla buluşuyoruz" sloganıyla bir dizi etkinlik düzenlemiştir.

oyun, T. Abdumomunov Kırgız Ulusal Drama Tiyatrosunda oyuncu Erdinç Doğan, "Özel Jüri Ödülü"ne layık görülmüştür.

4 Aralık 2023 tarihinde, Âşık Veysel'in hayatını ve eserlerini konu alan "Dostlar Beni Hatırlasın" adlı özel etkinlik Paris'teki UNESCO genel merkezinde gerçekleştirilmiştir.

"Cumhuriyet'e Doğru" Tiyatro Oyunu

Millî Eğitim Bakanlığınca Cumhuriyet'in 100. yılı kutlamaları kapsamında hazırlanan "Cumhuriyet'e Doğru" tiyatro oyunu birçok ilde sahnelenmiştir. Perdelerini ilk 25 Kasım 2023 tarihinde Ankara MEB Şura Sahnesi'nde açan oyun Samsun, Ordu, Trabzon, Erzurum, Sivas, Tokat, İzmir, İstanbul, Ankara, Kayseri, Kahramanmaraş, Denizli gibi birçok şehrin seyircisiyle buluşmuştur.

CUMHURİYET'E DOĞRU"
TİYATRO OYUNUNU, ANKARA, 25
KASIM 2023

Bora Severcan'ın yazıp yönettiği, 110 kişilik kadroyla sahnelenen oyunda, Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının Türk milletinin güçlü desteğiyle Millî Mücadele'yi başlatması ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş öyküsü anlatılmaktadır. Bir bölümünde Gazzeli çocukların yaşadığı trajediye de değinilen oyunda, öğretmen 10 yaşındaki öğrencisi Ali'ye Cumhuriyet'in kuruluşuna giden süreci anlatmaktadır.

Tiyatro Festivalleri

Küçük Hanımlar Küçük Beyler Uluslararası Çocuk Tiyatroları Festivali

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü; Atatürk'ün çocuklara armağan ettiği 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'na tiyatro sanatı ile katkıda bulunmak, Türk tiyatrosunun dünya çocukları yoluyla yurt dışına açılımını sağlamak, tanıtmak ve yurt dışında bu daldaki gelişmeleri takip ederek kültürler arası gelişim ve değişime hizmet etmek amacıyla, 2005 yılından beri Ankara'da "Küçük Hanımlar Küçük Beyler Uluslararası Çocuk Tiyatroları Festivali" düzenlemektedir. Festival, adını ve içeriğini büyük önder Atatürk'ün çocuklara yönelik şu cümlelerinden almıştır: "Küçük Hanımlar Küçük Beyler, sizler, hepiniz geleceğin bir gülü, yıldızı, bir mutluluk parıltısısınız. Memleketi asıl aydınlığa boğacak sizsiniz. Kendinizin ne kadar mühim, kıymetli olduğunuzu düşünerek, ona göre çalışınız. Sizlerden çok şeyler bekliyoruz!"

18. Küçük Hanımlar Küçük Beyler Uluslararası Çocuk Tiyatroları Festivali, 25 Nisan 2023 tarihinde Devlet Tiyatroları yöneticilerinin, sanatçıların ve küçük sanatseverlerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Türkiye'den beş, yurt dışından yedi olmak üzere toplam 12 oyun, atölye çalışmaları, sosyal sorumluluk projeleri, meslek tanıtımı ve oyuncu söyleşileri ile Devlet Tiyatroları, beş gün boyunca küçük sanatseverlerini ağırlamıştır.

KÜÇÜK HANIMLAR KÜÇÜK BEYLER ULUSLARARASI ÇOCUK TİYATROLARI FESTİVALİ, 2022

Van Akdamar Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Şenliği

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce düzenlenen Van Akdamar Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Şenliği, 1999-2000 sezonunda Van Devlet Tiyatrosu çalışanlarının, "Her tiyatro bir okul olsun!" düşüncesiyle Van'ın ilçe ve köylerinden belirlenmiş okullara ulaşarak çocukların ve gençlerin Van'ın her köşesinde sanat yapması ve tiyatronun tüm okullara girip sanatın birleştirici gücüyle gençliğin el ele vermesi hayaliyle yola çıkmıştır.

Vanlı çocuk ve gençlerin sahnede sesini duyurmasının yanı sıra Van Akdamar Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Şenliği, Türkiye'nin dört bir yanından gelen tiyatroların oyunlarının da etkinlik kapsamında yerlerini almasını sağlamıştır. 2011 yılında yaşanan büyük depremin ardından Vanlı çocuk ve gençlerin yaralarını hafifletmek ve onları sanatın birleştirici gücü altında bir nebze olsun iyileştirmek için 2012 yılı itibarıyla etkinlik kapsamında çocuk ve gençler için atölyeler hayata geçirilmiştir. Bölgedeki çocuk ve gençlerin; müziği, resmi, heykeli, tiyatroyu, operayı, baleyi profesyonel ellerden tanımalarını sağlayacak gösteriler düzenlenerek yaşanılan zorlu günleri sanatın ışığıyla geride bırakmaları amaçlanmıştır.

Van Akdamar Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Şenliği'nin 20'ncisi Van Devlet Tiyatrosunun ev sahipliğinde 20 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleşmiştir.

20. AKDAMAR ÇOCUK VE GENÇLİK TİYATROLARI ŞENLİĞİ, 2023

ORHAN ASENA YERLİ
OYUNLAR TİYATRO FESTİVALİ

Orhan Asena Yerli Oyunlar Tiyatro Festivali

Diyarbakır Devlet Tiyatrosu tarafından 15 Nisan 2002 tarihinde Orhan Asena Tiyatro ve Sinema Festivali olarak düzenlenmeye başlayan, 2 Nisan 2003 tarihinde "Devlet Tiyatroları Orhan Asena Ulusal Tiyatro Buluşması", 15 Nisan 2004 tarihinden itibaren ise "Orhan Asena Yerli Oyunlar Tiyatro Festivali" adını alan etkinlik, her yıl gerçekleştirilmektedir.

Diyarbakır'da düzenlenen "Yerli Oyunlar Tiyatro Festivali" nde, Diyarbakır'da doğan ve çocuk hastalıkları hekimi olan, uzun yıllar Diyarbakır'a hizmet etmiş, Türk tiyatrosunun ve yazın hayatının değerli isimlerinden Orhan Asena'nın oyunları, Diyarbakırlı sanatseverlerle buluşmaktadır.

6 Ekim 2023 tarihinde 19. kez izleyicisiyle buluşan Orhan Asena Yerli Oyunlar Tiyatro Festivali, İstanbul Devlet Tiyatrosunca "Uçmak-Hezarfen Ahmed Çelebi" adlı oyunla başlamış ve festival kapsamında yedi oyun sahnelenmiştir.

Uluslararası Karadeniz Tiyatro Festivali

16-25 Mayıs 2000 tarihleri arasında birincisi yapılan Uluslararası Karadeniz Tiyatro Festivali, başlangıçta Karadeniz'e kıyısı olan altı ülkenin (Gürcistan, Moldova, Rusya, Romanya, Ukrayna) katılımıyla gerçekleştirilmiş ve 2006'da tüm dünya ülkelerinin davet edilmeye başlamasıyla festivalin kapsamı genişletilmiştir. Festival, 2006'dan bu

yana 200'ün üzerinde tiyatroyu ağırlamıştır. Yunanistan, İran, Fransa, Slovenya, Çin Halk Cumhuriyeti gibi pek çok ülkenin katıldığı Trabzon Uluslararası Karadeniz Tiyatro Festivali, dünya çapındaki yönetmen ve oyun yazarlarıyla yapılan atölye çalışmaları, söyleşi, konferans ve sergilerle giderek zenginleşmektedir. Ülkeler arasındaki barış, dostluk, kardeşlik duygularının yaşatılması ve paylaşılmasında önemli bir işlevi yerine getiren festival, sanatın evrensel diliyle pek çok ülkeyi bir araya getirmektedir. 15-26 Mayıs 2023 tarihleri arasında 23. kez düzenlenen Uluslararası Karadeniz Tiyatro Festivali'nde, Devlet Tiyatrosunun beş, katılımcı ülkelerden Azerbaycan, Norveç, Kazakistan, Bulgaristan ve İtalya'nın birer oyunu sanatseverlerle buluşmuştur.

23. ULUSLARARASI KARADENİZ TİYATRO FESTİVALİ, 2023

13. ULUSLARARASI KARADENİZ TİYATRO FESTİVALİ, ATATÜRK ALANI'NDA DÜZENLENEN ACILIŞ TÖRENİ VE FESTİVAL YÜRÜYÜŞÜ, 2012

ANTALYA ULUSLARARASI
TİYATRO FESTİVALİ

Antalya Uluslararası Tiyatro Festivali

2010 yılından itibaren her yıl Antalya'da Devlet Tiyatroları tarafından düzenlenen Antalya Uluslararası Tiyatro Festivali'nin amacı, günümüz tiyatrosunu Antalya'daki antik tiyatrolarda, sergilemek ve Türkiye'nin sanatsal dokusunu uluslararası platforma taşıyarak tanıtmaktır.

Türkiye'den ve birçok ülkeden oyunlara yer verilen Antalya Uluslararası Tiyatro Festivali, 10 yılda (2010-2020) 53 ülkeden 70 yabancı tiyatro grubunu ve binden fazla sanatçıyı ağırlamıştır. Festivalde şimdiye kadar toplam 102 oyun ve 204 temsil gerçekleştirilmiş ve sahnelenen oyunları 120 bin sanatsever izlemiştir.

16-26 Mayıs 2023 tarihleri arasında 13'üncüsü düzenlenen Antalya Uluslararası Tiyatro Festivali, Ankara Devlet Tiyatrosu yapımı "12 Öfkeli" oyunu ile başlamıştır.

Uluslararası Balkan Ülkeleri Tiyatro Festivali

İlki 2014 yılında düzenlenen Uluslararası Balkan Ülkeleri Tiyatro Festivali, Devlet Tiyatrolarının önderliğinde her sene mart ayında Bursa'da gerçekleştirilmektedir. Festivalde, Balkan ülkelerinin tiyatro sanatına katkı sağlamış tiyatro topluluklarına öncelikli olarak yer verilmektedir. Başlangıcından bugüne festivale 15 ülke katılım sağlayarak 101 oyun sahnelenmiş, 190 temsil gerçekleşmiş ve 39 bin 650 seyirci ağırlanmıştır.

Bursa Uluslararası Balkan Ülkeleri Tiyatro Festivali, 1-10 Mart 2024 tarihleri arasında 11. kez perdelerini açmıştır. "Tiyatro Her Yerde" teması ile yola çıkan festivalin oyunları Ahmet Vefik Paşa Sahnesi'nin yanı sıra "Genç Sahne" projesi kapsamında Uludağ Üniversitesi Mete Cengiz Kültür Merkezi, Merinos Atatürk Kongre ve Kültür Merkezi ve Tayyare Kültür Merkezi'nin de aralarında bulunduğu dokuz mekânda, yerli ve 6 Balkan ülkesinden toplam 19 grubun oyunlarıyla, tiyatro severlerle buluşmuştur.

Festivale; Kuzey Makedonya, Bosna Hersek, Arnavutluk, Sırbistan, Hırvatistan ve Bulgaristan'dan gelen seçkin tiyatro toplulukları ile birlikte Ankara, Antalya, Adana, Sivas, Trabzon, İstanbul, Konya, İzmir, Kayseri Devlet Tiyatrosu ve Bursa Büyük Şehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu oyunları konuk olmuştur.

"Bin Nefes Bir Ses" Uluslararası Türkçe Tiyatro Yapan Ülkeler Festivali

"Bin Nefes Bir Ses" Uluslararası Tiyatro Festivali, 2008'den beri her sene 20-30 Mayıs tarihleri arasında Konya'da düzenlenmektedir. Festival kapsamında dünyanın dört bir yanına şu sözlerle seslenilmektedir: "Ey Türkçe oynayan tiyatrolar! Hangi ülkede, nerede olursanız olun, 20-30 Mayıs tarihleri arasında Konya'ya gelin. Gelin ki bu yıl da festivalimizin coşkusunu birlikte paylaşalım. Farklı dinler, kültürlerle yaşasak da, aynı dili farklı lehçe ve ağızlarla konuşsak da gelin... Dostça, kardeşçe, hoşgörü ve barış içinde bu açık hava müzesi görü-

"BİN NEFES BİR SES" ULUSLARARASI TİYATRO FESTİVALİ

nümündeki kentte bizim de bir izimiz, sesimiz, nefesimiz olsun... "BİN farklı NEFES'ten tek BİR SES çıksın."

2023 yılında 15'incisi düzenlenmiş olan festival, Devlet Tiyatrolarının Konya ilinin bir marka şehir olma yolundaki çabasına büyük katkı sağlamaktadır. Türk dili gibi emsalsiz bir değeri sanat gibi evrensel bir değerle buluşturan bu festival, Türk diline sanat penceresinden tutulan bir ışık olmakta, bunu en zarif dille ilan eden bir ferman niteliği taşımaktadır.

Günümüze değin festivale; Kırgızistan, KKTC, Kosova, Makedonya, Kırım-Tatar, Çuvaşistan, Türkmenistan, Azerbaycan, Tataristan, Kazakistan, Moldova-Gagavuz Yeri, Başkurdistan, Bulgaristan'ın da aralarında bulunduğu pek çok ülkeden tiyatro grubu katılmış, festival 12 yılın toplamında 80 bin 495 seyirciyi ağırlamıştır.

Uluslararası Kadın Oyun Yazarları Tiyatro Festivali

Devlet Tiyatroları tarafından ilki 2022 yılında düzenlenen Uluslararası Kadın Oyun Yazarları Tiyatro Festivali'nin ikincisi, 16-26 Kasım 2023 tarihleri arasında düzenlenmiştir. Küba'dan gelen Ecos Company'nin AKM'de sahnelediği "Bernardo, Hayır!" oyunuyla başlayan festivalde Türkiye'den ve yurt dışından altışar olmak üzere, 12 oyun seyirciyle buluşmuş, dünyanın dört bir yanından kadınların yazdığı tiyatro metinlerinin sahne performansları izlenebilmiştir.

Etkinlik kapsamında ayrıca, oyunlar üzerine söyleşiler, uzman eğitmenlerden tasarım, dramatik yazarlık, oyunculuk ve dans alanlarında seminer ve atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Festivalde, "Sanatsal Yaratım-Dönüşüm" adlı atölye sergisi Atatürk Kültür Merkezi'nde (AKM) açılmıştır. Sergide, sanatsal yaratım süreciyle

SANATSAL YARATIM-DÖNÜŞÜM SERGİSİ, 2. ULUSLARARASI KADIN OYUN YAZARLARI TİYATRO FESTİVALİ, 2023

2. ULUSLARARASI KADIN OYUN YAZARLARI TİYATRO FESTİVALİ, 2023

kostüme dönüşen kâğıt ve plastik gibi atık malzemelerden yapılmış eserler yer almıştır.

Afife Tiyatro Ödülleri

Afife Tiyatro Ödülleri, tiyatro sahnesine çıkan ilk Türk kadın oyuncu Afife Jale anısına İstanbul'da 1996-1997 tiyatro sezonundan beri her yıl verilmektedir. Türkiye'de tiyatro sanatına ilginin gelişmesini sağlamak ve tiyatro sanatına ve sanatçısına destek olmak amacıyla düzenlenen etkinlikte, 11 ana ve dört özel olmak üzere 15 dalda ödül verilmektedir.

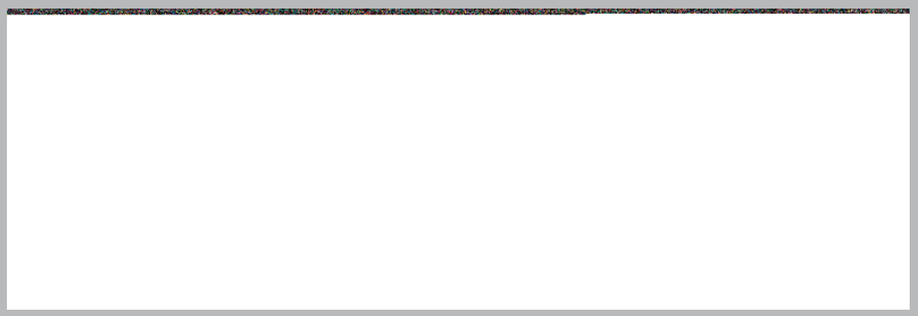
Afife Ödülü alanlar arasında birçok Devlet Tiyatroları sanatçıları da bulunmaktadır. Aynı yıl içinde en çok ödül kazanan prodüksiyonlar, 2003'te "Ayaktakımı Arasında" oyunuyla 8 ödül (En İyi Prodüksiyon, En İyi Yönetmen, En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu, En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu, En İyi Sahne Tasarımı, En İyi Kostüm Tasarımı, En İyi Sahne Müziği, En İyi Işık Tasarımı) ve 2005 yılında da "Çayhane" oyunuyla 5 ödül (En İyi Prodüksiyon, En İyi Yönetmen, En İyi Erkek Oyuncu, En İyi Sahne Tasarımı, En İyi Işık Tasarımı) alan İstanbul Devlet Tiyatrosu olmuştur.

"24. YAPI KREDİ AFİFE TİYATRO ÖDÜLLERİ", 2022

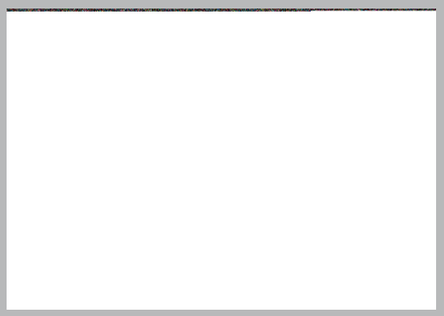
Türk Tiyatrosunda Nesilden Nesile Aktarılan Kavuk Geleneği

Türk tiyatrosunda güldürü geleneğinin bir simgesi olan Kel Hasan Efendi Kavuğu, tuluat tiyatrosunun ustalık nişanı olarak nitelendirilmektedir. 1800'lü yılların sonunda orta oyunundaki Kavuklu'ya benzer bir tiplemeyi canlandıran ve saçı olmadığı için "Kel" lakabıyla anılan Hasan Efendi, oyunlarında kullandığı kavuğunu çırağına, yani geleneksel Türk tiyatrosunun son temsilcisi olarak kabul edilen İsmail Hakkı Dümbüllü'ye teslim etmiştir.

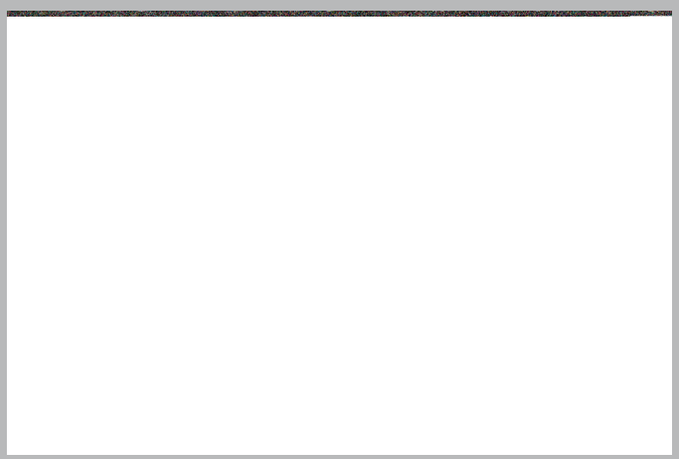
Dümbüllü 1960'lı yıllarda "Kanlı Nigâr" oyunundaki performansıyla büyük beğeni kazanan usta oyuncu Münir Özkul'u sahnede izlemiş ve kendisinden sonra kavuğu onun taşımasını istemiştir. Münir Özkul, 1968'den itibaren taşıdığı kavuğu 1989 yılında Ferhan Şensoy'a devret-

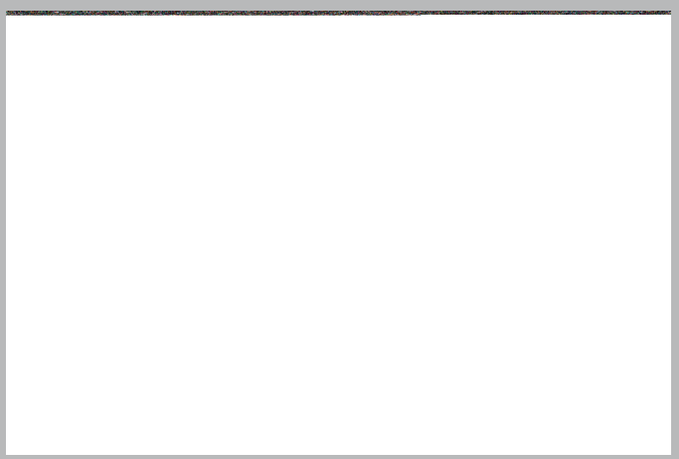
KAVUKLULAR (SOLDAN SAĞA): KEL HASAN EFENDİ, İSMAİL DÜMBÜLLÜ, MİNÜR ÖZKUL, FERHAN ŞENSOY

MÜNİR ÖZKUL'UN (SAĞDA), KAVUĞU FERHAN ŞENSOY'A DEVRETMESİ (1989)

FERHAN ŞENSOY (SOLDA), KEL HASAN EFENDİ'NİN KAVUĞUNU RASİM ÖZTEKİN'E DEVRETMESİ, 12 MAYIS 2016

RASİM ÖZTEKİN'İN (SOLDA), KEL HASAN EFENDİ'NİN KAVUĞUNU ŞEVKET ÇORUH'A DEVRETMESİ (20 EYLÜL 2020)

miştir. Münir Özkul'un Ferhan Şensoy'a kavuğu sunduğu devir teslim töreni, Türk tuluat tiyatrosu tarihinin simgeleşen anlarından biri olmuştur.

Kavuk geleneği 2000'den sonra da devam etmiştir. Ferhan Şensoy kavuğu 2016 yılında Rasim Öztekin'e, Öztekin de 2020'de sağlık sorunları nedeniyle tiyatro oyuncusu Şevket Çoruh'a devretmiştir.

Geleneksel Sahne Sanatları

Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu; Türkiye'de sahne sanatlarının gelişmesi, nitelikli eser üretiminin hızlanması, dünya sanat ortamına katkı sağlayacak eserlerin daha sık ve etkin biçimde ortaya çıkması, Türkiye'nin köklü tarih ve medeniyet birikiminin sahnelere taşınması, amatör tiyatrolara ve sanata yönelen gençlere yol açıcı imkânlar sunulması gibi konularda mevcut şartların iyileştirilmesi ve kalıcı hâle getirilmesi amacıyla ilgili bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar, sivil toplum ve sektör temsilcileri, alanında uzman kişiler ve diğer ilgililerin görüşünü alarak müzakereler yürütmüş ve konuyu çeşitli yönlerinden irdeleyen bir politika önerisi hazırlamıştır. Söz konusu öneri, sektöre dönüşen sahne sanatları alanının geçmişten bu yana getirdiği sorunlar ve gelecekte nasıl olması gerektiğine dair teklifler ekseninde bir vizyon belgesi niteliğindedir.

Geleneksel Türk Tiyatrosu

Geleneksel tiyatro başlığı altında genellikle kukla, meddah, Karagöz, orta oyunu ve köy seyirlik oyunu gibi gösteri türleri yer almaktadır. Şarkı, dans ve söz oyunlarına dayanan geleneksel tiyatro, yazılı bir metne dayanmaz. Geleneksel tiyatroda güldürü ögesi ön plandadır. Genellikle sahnesiz bir tiyatrodur. Bunlardan seyirlik köy oyunlarının kökeni, tarih öncesi bolluk törenlerine ve ilkel inançlara uzanmaktadır. Bunlarda Türklerin Orta Asya'dan getirdikleri inançların izleri olduğu gibi, Anadolu'da daha önce yaşamış olan toplulukların kültürlerinin de katkısı vardır. Bu oyunların başlangıçtaki amaçları zamanla değişmiş olsa da Türk köylüsünün bu geleneği sürdürdüğü görülmektedir.

Kukla

Türklerin Anadolu'ya geldiklerinde birlikte getirdikleri bir gösteri sanatıdır. İstanbul'da Osmanlı döneminde el kuklası, ipli kukla, sopalı kukla, araba kuklası, yer kuklası, ayak kuklası, iskemle kuklası gibi değişik türde kukla gösterileri 19. yüzyıla kadar geliştirilerek sürdürülmüştür.

Türkiye'de kukla sanatının sevilmesi ve yaygınlaşması amacıyla 1998'den bu yana Uluslararası İstanbul Kukla Festivali düzenlenmektedir. Cumhuriyet'in 100. yılında 25. kez izleyiciyle buluşan ve Cumhuriyet tarihinin kendi alanında ilk ve en uzun soluklu özel festivali hâline gelen Uluslararası İstanbul Kukla Festivali, bugüne dek dünyanın dört bir yanından 250'den fazla gösteriyi Türkiye'ye getirmiş ve kukla

25. ULUSLARARASI İSTANBUL KUKLA FESTİVALİ, TURŞUCUZADE KONAĞI SIBYAN MEKTEBİ, 2023

25. ULUSLARARASI İSTANBUL KUKLA FESTİVALİ, TURŞUCUZADE KONAĞI SIBYAN MEKTEBİ, 2023

sanatının hem geleneksel hem de modern anlamdaki en seçkin örneklerini sanatseverlerle buluşturmuştur.

Bu sanatın gelecek kuşaklara aktarılması yolunda atılan adımların belki de en önemlisi yine Cengiz Özek tarafından kurulan İstanbul Karagöz Kukla Vakfı (İKKV) olmuştur.

2 Mayıs 2012 tarihinde TRT Çocuk'ta yayınına başlamış bulunan Kukla Tiyatrosu da yeni nesli bu sanatla tanıştıran önemli işlerdendir.

Meddahlık

Meddahlık, bir konuyu oynayarak anlatma sanatıdır ve İslam ülkelerinde oldukça yaygın bir gelişme alanı bulmuştur. Öbür gösteri türlerinde güldürüye ağırlık verilmesine karşılık meddahlıkta acıklı, duygusal, dinsel ve kahramanlıkla ilgili konulara da rahatlıkla yer verilebilmektedir. Aynı zamanda kıssahan diye anılan meddahlar, sarayda olduğu gibi halk arasında da büyük ilgi görmüş, özellikle kahvehanelerde İstanbulluların eğlence gereksinimini yüzyıllar boyunca karşılamıştır.

2003 yılında "İnsanlığın Sözlü ve Somut Olmayan Kültürel Mirasının Başyapıtları" arasına giren meddahlık geleneği, 2008 yılında UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı, bu geleneği korumak ve yaşatılmasını sağlamak amacıyla 2011 yılında bir DVD çalışması hazırlamıştır. Aralarında Erol Günaydın, Gazanfer Özcan, Münir Özkul ve Hakkı

TÜRK TİYATROSUNUN SON MEDDAHI EROL GÜNAYDIN

Karadayı gibi meddah ustalarının TRT arşivlerinden derlenen gösterilerinin de yer aldığı çalışma, iki DVD ve bir kitapçıktan oluşmaktadır. Çalışmadaki ikinci DVD'de Prof. Dr. Nurhan Tekerek'in "Zilli Şıh", Sinan Bayraktar'ın "Deli Dumrul", Ahmet Yenilmez'in de "Kınalı Kuzular" adlı meddahlık gösterileri yer almaktadır. Bu çalışmada Türkçe ve İngilizce bir kitapçık da bulunmaktadır.

Karagöz ve Hacivat

Türklerin toplumsal yaşamında önemli yeri olan bir başka geleneksel gösteri türü de bir çeşit gölge oyunu olan Karagöz'dür. Karagöz de meddahlık gibi, bir kişinin yaratıcılığına dayanan bir gösteri türüdür. Karagöz, oyununun başrol oyuncusudur. Okumamış, cesur, tepkilerini

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN "KARAGÖZ İLE HACİVAT" GÖLGE OYUNUNUN SUNUMU, BURSA, 2019

açıkça gösteren, çabuk öfkelenip kavga eden, yalancılığa ve ikiyüzlülüğe tahammül edemeyen gerçekçi bir halk adamıdır. Hacivat, Karagöz'ün tam tersi bir tiptir. Eğitim görmüş, iyi konuşan, bilgili, kişisel çıkarlarını önde tutan, kurulu düzeni kabul etmiş, içten pazarlıklı, nabza göre şerbet veren, tüm mahallelinin akıl danıştığı, yardım istediği kurnaz bir tiptir.

Karagöz oyunlarının konuları çoğunlukla gerçek yaşamdan alınmış sahnelerden oluşmaktadır: Mahalle yaşayışı, esnaf ve evlenme töreleri, toplumsal ve siyasal taşlamaya elverişli olaylar gibi. Karagöz, 2009 yılında UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesi'ne kaydedilmiştir. Günümüzde Bursa'da Karagöz ve Hacivat geleneği sürdürülmektedir. Karagöz ile Hacivat'ın anıt mezarları karşısında faaliyet yürüten Karagöz evinde hem bu gelenek yaşatılmakta hem de bir sonraki kuşaklara aktarılması için genç hayali ustaları yetiştirilmektedir. Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından 2007 yılında açılan Karagöz Müzesi, Karagöz gölge oyunu kültürünü tanıtmak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla kurulmuş özel bir müzedir.

25 Haziran 2017 tarihinde Polonya'da Wroclaw şehrinde, Türkiye'nin ve kültürel değerlerinin tanıtımı amacıyla Wroclaw belediyesi tarafından düzenlenen "Eğitim Bahçeleri" isimli etkinlik kapsamında Karagöz ve Hacivat gölge oyunu sergilenmiştir.

Kültür Bakanlığı Antalya Devlet Tiyatrosu sanatçılarının 18-19 Kasım 2023 tarihlerinde Aşkabat Büyükelçiliği Kültür Merkezi'nde yaptığı atölye çalışmaları ve gösterilere davetliler ve Ortak Türkmen Türk Okulu öğrenci ve velileri yoğun ilgi göstermiştir. Atölye çalışmaları sırasında kendi Karagöz ve Hacivat tasvirlerini oluşturan minikler, ardından yapılan gösteriyle hem eğlenip hem öğrenmişlerdir.

Halk Oyunları

Halk oyunları, çok eski ve genel bir oluşumdur. Bunlara "halk dansları" da denilmektedir. Halk oyunlarında esas, ritmik, gösterişli ve zaman zaman dramatik unsurlar taşıyan, ilk çıkış kaynağı bilinmeyen ve bu nedenle anonimleşmiş toplu veya bireysel bir dans biçimidir. En yalıtılmış ve modernleşmenin herhangi bir türüyle tanışmamış topluluklardan, en gelişkin topluluğa kadar her toplum tipinde halk danslarına rastlanır. Türkiye'de görülen yaygın dans formları arasında halay, zeybek, bar, horon, hora, köçek, Kafkas dansı, karşılama gibi biçimleri sayılabilir. Bu formlar, genellikle yöresel ve tarihsel unsurların dansa yansıması biçiminde karşımıza çıkar ve yöresellik ağır bastığı için farklı etnik grupların aynı dansı icra ettiklerine şahit oluruz.

Türkiye Halk Oyunları Federasyonu

Devlet Halk Dansları Topluluğu Federasyonunun temel amacı, halk oyunlarının geniş kitleler tarafından tanınması, korunması, tanıtımının yapılması, ulusal ve uluslararası platformda en üst düzeyde temsil edilmesini sağlamakla birlikte kendi kültürüne sahip çıkan, örf, adet ve göreneklerine duyarlı, kendini doğru ifade edebilen, sosyal, çağdaş, kötü alışkanlıklardan uzak, sağlıklı bir nesil yetiştirmektir.

Türk halk oyunları, tespit edilen 4 binin üzerinde oyun ile dünya üzerinde en zengin oyun karakterine sahip ülke konumuna gelmesini sağlamıştır. Bir kültür ve medeniyetler beşiği olan Türkiye'nin hemen hemen her yöresinde ayrı oyunlar, ayrı giysiler ve ayrı müziklere rastlamak mümkündür. Bu da Türkiye'nin bu alandaki zenginliğinin bir göstergesidir.

Federasyon bünyesinde 81 il temsilciliği, tescilli 1900 kulüp, 1100 hakem, lisanslı 145 bin 325 sporcu, 14 bin antrenör, halk oyunları camiasının değerli üyelerinden ve akademisyenlerden oluşan alt kurul üyeleri bulunmaktadır.

THOF mahallî, geleneksel, stilize, komple nitelikli ve proje yarışmala-

TÜRKİYE HALK OYUNLARI FEDERASYONU (THOF), "HALK OYUNLARI GENÇLER TÜRKİYE ŞAMPİYONASI", GAZİANTEP, 2022

rı dallarında kulüpler arası halk oyunları yarışmaları düzenlemektedir. Bu düzenlenen yarışmalar minikler, yıldızlar, gençler ve büyükler olmak üzere dört kategoride yapılmaktadır. 12 grup ve dört Türkiye şampiyonası olarak düzenlenen yarışmalara 81 il merkezinden yaklaşık 650 kulüp ve 40 bin oyuncu katılmaktadır.

Devlet Halk Dansları Topluluğu Müdürlüğü

1975 yılında kurulan Devlet Halk Dansları Topluluğu, halk danslarını çağdaş sanat anlayışına dayanan bir yorumla uygulamak, Türkiye'nin

DEVLET HALK DANSLARI TOPLULUĞU, İSTANBUL TARİHÎ TÜRK MÜZİĞİ TOPLULUĞU, MEHTERAN GRUBU, İSTANBUL DEVLET TÜRK HALK MÜZİĞİ VE MODERN FOLK MÜZİĞİ ARAŞTIRMA VE UYGULAMA KOROSU, İZMİR, 2023

ÇANAKKALE SAVAŞI'NI ANLATAN "1915 BİR HİLAL UĞRUNA" DANS GÖSTERİSİ, AKM, 2024

"ZAFERE DOĞRU EZELDEN EBEDE" KURTULUŞ MÜCADELESİNİN ANLATILDIĞI DRAMATİK DANS GÖSTERİSİ, DEVLET HALK DANSLARI TOPLULUĞU, UŞAK, 2023

sahip bulunduğu kültürel ve folklorik değerleri korumak, tanıtmak, böylece Türkiye'ye dönük turizm hareketlerini artırmak ve ülke tanıtımına katkıda bulunmak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

Geleneksel Türk kültür ve sanatının doğru tanıtılmasını gaye edinen Topluluk, gerek Türk halk danslarını ve müziğini, gerek giysilerini özüne bağlı kalarak çağdaş teknik ve imkânlardan da yararlanarak yeni bir sahne düzeni ve anlayışı içinde sergilemektedir.

Topluluk, bir yandan millî kültürü ve estetik değerleri korurken öte yandan çağdaş sanat ve kültür araçlarını da kullanmaktadır.

"Türkiye'nin Renkleri" Projesi

Asya'dan Avrupa'ya uzanan, medeniyetler beşiği Anadolu coğrafyasını yurt edinmiş Türk milletine ait müzik ve sahne sanatlarından çok değerli bir seçkiyi bir araya getiren "Türkiye'nin Renkleri" projesi, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü sanat birimlerinde görev yapan 60 kişilik sanatçı gurubu tarafından 28 Ekim 2023 tarihinde Almanya'da 6000 kişi izleyici kapasiteli Essen Kongre ve Fuar Merkezi'nde sahnelenmiş, 28 Şubat 2024 tarihinde CSO Ada Ana Salon'da da sahnelen proje büyük ilgi ve beğeni toplamıştır.

"İLLÂ HÛ MEVLEVÎ MUKABELESİ",
CSO ADA ANKARA ANA SALON, 2023

İlla Hû Mevlevî Mukabelesi

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca, 2023 yılında Hazreti Mevlânâ'nın vuslatının 750. yılı anısına CSO Ada Ankara Ana Salon'da "İllâ Hû Mevlevî Mukabelesi" düzenlenmiştir.

Programda, Türk mûsıkîsi bestekârı ve hanende Hammâmîzâde İsmail Dede Efendi'nin "Hüzzâm Mevlevî Âyin-i Şerifi" icra edilmiştir. Sanat yönetmenliğini Doç. Dr. Tolga Oter'in yaptığı etkinlikte, Mevlânâ'nın makamını simgeleyen kırmızı posta selam vererek alana giren semazenler de gösteri sunmuştur.

Görsel Sanat Faaliyetleri

Plastik Sanatlar

Plastik sanatlar, genel itibarıyla, şekil verilebilen somut malzemelerden renk, boyut veya derinlik ihtiva eden ürünlerin ortaya konulduğu sanat dallarının tümünü kapsayan bir terim olup "görsel sanatlar" olarak da ifade edilmektedir. Plastik sanatları oluşturan alt dallar arasında; resim, heykel, seramik, fotoğraf, özgün baskı, gravür vb. sayılmaktadır.

Türkiye'de 2002 yılından bu yana birçok alanda olduğu gibi plastik sanatlar alanında da önemli gelişmeler yaşanmıştır. Hâlihazırda plastik sanatlara ilişkin resim ve heykel müzeleri ve galeriler, ilgili alanın taşıyıcıları konumundadır. Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı hizmet veren üç resim ve heykel müzesi mevcuttur. Söz konusu müzeler Ankara, İzmir ve Erzurum'da bulunmaktadır.

Ankara Resim ve Heykel Müzesi

Ankara Resim ve Heykel Müzesi, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla, 28 Aralık 2020 tarihinde törenle yeniden ziyarete açılmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, Türkiye'nin plastik sanatlarda önemli merkezlerinden olan Ankara Resim Heykel Müzesinin restorasyon çalışmalarına, 2019 yılının aralık ayında başlanmıştır. Mimar

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN, ANKARA DEVLET RESİM VE HEYKEL MÜZESİ'NİN AÇILIŞI, 2020

Arif Hikmet Koyunoğlu'nun projesiyle 1927-1930 yılları arasında Türk Ocakları Genel Merkezi olarak inşa edilen yapının özgün hâli korunarak eşsiz güzelliği ortaya çıkarılmıştır. Bilimsel çalışmalar neticesinde, depreme dayanıklılığının zayıf olduğu tespit edilen yapının yıpranmış betonarme elemanları güçlendirilmiş ve özgün detayları geleneksel restorasyon teknikleriyle korunmuştur.

1980 yılından bu yana görsel sanatlar alanında Türk sanat tarihinin en nadide eserlerini bünyesinde barındıran müzenin kurumsal kimliği ve teknik alt-yapısı, çağdaş müzecilik anlayışına uygun olarak yeniden yapılandırılmıştır. Kapsamlı envanter çalışmasıyla müze koleksiyonundaki eserlerin detaylı bilgileri dijitalize edilerek kayda alınmıştır. Aynı restorasyon çalışmaları kapsamında; eserler, ileri teknolojiye sahip, yanmaz özellikli, yeni nesil akıllı depo sistemi ile korunmaya

alınmıştır. Müze ve eserlerin devamlı takip edilmesini sağlayan gelişmiş kamera ve alarm sistemi kurulmuştur.

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN VE MHP GENEL BAŞKANI DEVLET BAHÇELİ, ANKARA DEVLET RESİM VE HEYKEL MÜZESİ'NİN AÇILIŞI, 2020

Görsel sanatlar alanında Türk sanat tarihinin son 150 yıllık serüvenini muhafaza eden millî bir hazine olan Ankara Resim ve Heykel Müzesi'nin teşhiri de yenilenmiştir. 240 adet eserin daimî olarak sergilendiği müzede Türk resim ve heykel sanatının "başyapıtları" sergilenmektedir.

Ankara Resim ve Heykel Müzesi'nde Türk resim ve heykel sanatının kültürel gelişiminin artırılması hedefiyle sanat tarihi programları, seminerler, sanatçı buluşmaları gerçekleştirilmekte; gençlere ve çocuklara sanatı sevdirmek amacıyla atölye çalışmaları düzenlenmektedir. Ayrıca, yenilenen Arif Hikmet Koyunoğlu ve Mihri Müşfik geçici sergi

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN VE EŞİ EMİNE ERDOĞAN, ANKARA DEVLET RESİM VE HEYKEL MÜZESİ'NİN AÇILIŞI, 2020

salonlarında ilgililer, çeşitli süreli sergilerle buluşturulmaktadır. Cumhuriyet dönemindeki ilk konser, ilk opera gösterisi ve ilk tiyatro oyununun sahnelendiği bir kültür merkezi olan müze binası, "Türk Ocağı Salonu" olarak da bilinen 400 kişilik görkemli konser salonunda sanatseverlerin merakla takip ettiği programlara ev sahipliği yapmaktadır.

İzmir Resim ve Heykel Müzesi

Türk sanat tarihinin en seçkin eserlerinden oluşan koleksiyonuyla İzmir kültür-sanat hayatının çok önemli bir değeri olan İzmir Resim ve Heykel Müzesi, 29 Nisan 2023 tarihinde İzmir Kültür Sanat Fabrikası bünyesinde yer alan yeni binasında ziyarete açılmıştır.

İzmir Kültür ve Sanat Fabrikası adıyla kültür merkezine dönüştürülen tarihî Alsancak Tekel Sigara Fabrikası'nın yaklaşık 3 bin m²'lik 7 numaralı binası, yürütülen başarılı restorasyon ve renovasyon süreci ile resim ve heykel müzesi olarak tasarlanıp yepyeni bir kurumsal kimlik ve çağdaş müzecilik anlayışıyla İzmir'e kazandırılmıştır. Aynı zamanda endüstriyel bir yapının müze binasına dönüştürülmesi, kültürel belleğin ve sürdürülebilir sanat birikiminin geleceğe taşınması anlamında önem arz etmektedir.

Daimî teşhirin yer aldığı dört büyük salon ile iki geçici sergi salonunun bulunduğu müzede Türk sanat tarihinin tüm gelişim evrelerini yansıtan kronolojik bir sergileme anlayışı benimsenmiştir. Müzedeki

İZMİR RESİM HEYKEL MÜZESİ VE GALERİSİ, 2022

İZMİR RESİM HEYKEL MÜZESİ VE GALERİSİ, 2022

daimî sergi, "Mekânın Duygusu: Zaman, Temsil ve Düzen/ Çağdaş Türk Sanatı" adıyla 311 eserle yeniden düzenlenmiştir. Yenilenen daimî teşhir için müze koleksiyonu zenginleştirilmiş ve daha önce teşhir imkânı bulunmayan çok sayıda eserin sanatseverlerle buluşturulması sağlanmıştır.

Erzurum Resim ve Heykel Müzesi

Erzurum Resim Heykel Müzesi ve Galerisi koleksiyonu, Türk resim sanatının çeşitli dönem özelliklerini yansıtan öncü sanatçıların eserlerinden oluşmaktadır. Türk sanat tarihinin önemli örneklerini bünyesinde barındıran müze, bulunduğu yapının tarihi önemi ve sanat tarihsel niteliğindeki eserlerle bölgesel etki alanı içinde önemli bir kimliğe sahiptir.

Erzurum Resim ve Heykel Müzesi binası Erzurum Kongresi'nin toplandığı ilk binadır. 1864'de Mıgırdiç Sanasaryan tarafından yaptırılan

ERZURUM KONGRE BİNASI

bina Sanasaryan Koleji (Ermeni Kız Yatılı Okulu) olarak eğitim vermiştir. Cumhuriyet öncesinde kamulaştırılan bina 1924 sonlarında bir yangın geçirmiş ve ahşap kısım tamamen yanmıştır. Yangından sonra onarılan bina, Gazi İlkokulu olarak 1926'da hizmete açılmış, zaman içerisinde Güzel Sanatlar Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi olarak kullanılmıştır. 2011-2013 yılları arasında TBMM tarafından yapılan restorasyonun ardından 2014 yılı sonunda Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Güzel Sanatlar Galerileri

Plastik sanatlar için önemli merkezlerden bir diğeri de güzel sanatlar galerileridir. Söz konusu galerilerin kuruluş amacı;

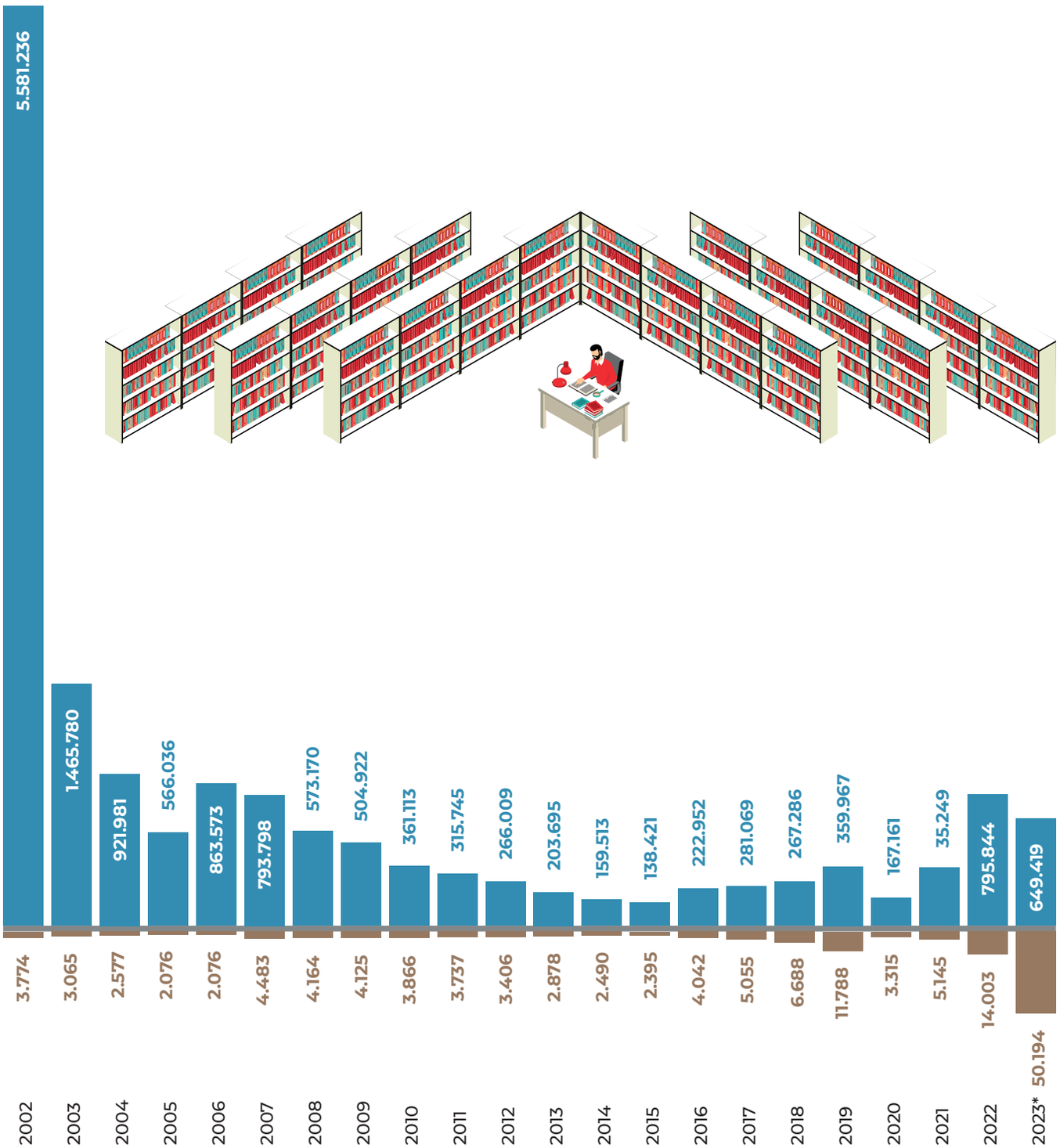
- Sanatçılara sanat eserlerini sergileme kolaylığı sağlamak,
- Yetenekli genç sanatçıları desteklemek,
- Plastik sanatlar zevkini yaymak ve geliştirmek,
- Plastik sanatlar alanında konferans, açık oturum, film ve dia gösterileri düzenlemek,
- Sanatseverlere ve sanatçılara dünya plastik sanatını ve eserlerini tanıtmaktır.

Güzel sanatlar galerilerinde, öncelikle plastik sanatlar değer ve kriterlerine uygun nitelikte sergiler olmak üzere, yan faaliyet olarak da konferans, açık oturum, film ve dia gösterileri, atölye ve kurs çalışmaları düzenlenmektedir. Böylece topluma yaygın bir kültür-sanat eğitimi ve bu alanda çalışan usta ve genç sanatçılarımıza eserlerini sergileme ve çalışma imkânı sağlanmaktadır.

Türkiye genelinde çeşitli illerde yukarıdaki amaçlar doğrultusunda kurulmuş il kültür ve turizm müdürlüklerine bağlı 48 güzel sanatlar galerisi bulunmaktadır.

Türkiye, güzel sanatların her alanında olduğu gibi, plastik sanatlar alanında da önemli atılımlar içerisindedir. Son 2002 yılından bu yana, başka Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere birçok kurum ve kuruluş tarafından faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Yurt genelinde hizmet veren tüm halk kütüphanelerinde; robotik, keçe, origami, örgü, seramik, ebru, dikiş, ahşap, takı tasarımı, ayraç ve şapka yapım atölyeleri, Karagöz ve Hacivat gösterileri, Anadolu masalları, dünya dillerinden masallar ile edebiyat, kültür, sanat, kişisel gelişim ve sağlık alanlarında söyleşiler, aile seminerleri ve farkındalık eğitimleri düzenlenmektedir. Bakanlığa bağlı halk kütüphanelerinde katılan kişi ve etkinlik sayısı infografikte gösterilmiştir.

TABLO: BAKANLIĞA BAĞLI HALK KÜTÜPHANELERİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN ETKİNLİK VE KATILIMCI SAYISI

** 1 Ocak-30 Haziran 2023*

BELGELER VE RESİMLERLE AYASOFYA SERGİSİ, 2017

"AYASOFYA İÇİN PEDALLIYORUZ" PROGRAMI, 2017

Yurt İçi Sergiler

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından, tarihî eserlerimizi hem Türkiye'de hem de yurt dışında geçici sergiler yoluyla tanıtma ve halka kültür, sanat, tarih bilinci ve estetik anlayış kazandırma gibi amaçlar doğrultusunda, geçmişten günümüze pek çok sergi düzenlenmiştir. Bu hususta, 2002 ve 2023 yılları arasında yurt içinde 170'i eski eser, 47'si fotoğraf sergisi olmak üzere 217, yurt dışında ise 80 olmak üzere toplam 297 sergi düzenlenmiştir.

Belgeler ve Resimlerle Ayasofya Sergisi

Türk Tarih Kurumunun 23- 30 Temmuz 2017 tarihleri arasında Ayasofya Camii Meydanı'nda düzenlediği "Belgeler ve Resimlerle Ayasofya Sergisi"nin halka tanıtılması amacıyla 18 Temmuz günü Ankara'dan pedal çevirmeye başlayan 30 profesyonel bisikletçi İzmit'e ulaşmıştır. "Ayasofya İçin Pedallıyoruz-Ayasofya Bisiklet Turu" projesi kapsamında pedal çeviren 30 bisikletçi, 23 Temmuz Pazar günü yaklaşık 520 kilometrelik sürüşlerini tamamlayarak serginin açılışını gerçekleştirmiştir.

Fotoğraflarla Gazi Mustafa Kemal Atatürk Sergisi

10-20 Kasım 2017 tarihleri arasında Türk Tarih Kurumu binasının fuayesinde ziyarete açılmış olan "Fotoğraflarla Gazi Mustafa Kemal

Atatürk" isimli sergi, Atatürk'ün çocukluk ve öğrencilik yıllarından Millî Mücadele yıllarına, Cumhurbaşkanlığı sırasında gerçekleştirdiği yurt gezilerinden katıldığı diplomatik görüşmelere ve vefatına kadar tarihsel belge niteliği taşıyan çok sayıda fotoğraf ve belgeyi içermektedir. Türk Tarih Kurumu Başkanlığı arşivinden seçilen görsellerin Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) ve Denetleme Başkanlığından ve Hakimiyet-i Milliye gazetesinden teyit edilmesiyle oluşturulan çalışma, Atatürk'ün kamuoyunca bilinen fotoğraflarının hikâyelerini aydınlatması ve fotoğraflara dair bugüne gelen bazı yanlış bilgileri düzeltmesi bakımından da önem taşımaktadır.

Tuvalde Yüzyıl: Cumhuriyet'in Yüzüncü Yılında 100 Ressam 100 Resim Sergisi

Türkiye Cumhuriyeti'nin yüzüncü kuruluş yıl dönümünde, Türk Tarih Kurumu tarafından, Tuvalde Yüzyıl: Cumhuriyet'in Yüzüncü Yılında 100 Ressam 100 Resim sergisi, Ankara Cermodern ana salonunda 2 Mayıs-2 Temmuz tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Türk resim sanatında iz bırakan 100 ressamın eserlerinden oluşan seçki sanatseverlere sunulmuştur. Sergide, Cumhuriyet döneminin ilk yıllarından günümüze kadar uzanan süreç içerisinden seçilen eserlere yer verilmiştir. Sanatçıların özgün anlatım biçimleri ve yaşadıkları dönemin plastik değerleri ile aktarımları Türk resim sanatının yüzyılındaki sürecini de yansıtmaktadır. Tuvalde Yüzyıl, bir asrın sanatsal serüveninden örnekleri sunmuştur. Peyzajdan natürmorta portreye ve figüratif eserlere, soyut resimden sürrealizme, günlük yaşamdan mekân içine, sokaktaki insan yaşamlarına kadar farklı birçok konu ve resim üslubu bu sergide buluşmuştur. Sergi; kronolojik olarak Cumhuriyet'in kuruluş dönemindeki süreç, bu dönemde yer alan gruplar ayrıca gruplara

TUVALDE YÜZYIL: CUMHURİYET'İN YÜZÜNCÜ YILINDA 100 RESSAM 100 RESİM SERGİSİ, ANKARA, 2023

CEPHEDEN CUMHURİYET'E YÜZYILIMIZ
SERGİSİ, 2023

dâhil olmayan ancak aynı kuşak olan ressamların da eserleri ile 1923-1950 arasındaki dönemle, 1950 sonrası bireyselleşme olgusu bağlamında Türk resim sanatındaki döneme iz bırakan ressamların eserlerini içermiştir.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı tarafından, 2019 yılında "UNESCO Dünya Miras Listesinde Türkiye" isimli fotoğraf sergisi düzenlenmiştir.

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü tarafından,100. yıl etkinlikleri kapsamında Ankara Resim ve Heykel Müzesi'nde "Cepheden Cumhuriyet'e Yüzyılımız", "Cumhuriyet'in 100. Yılında Yine, Yeniden Anadolu'da Açılan İlk Sergi" ve "Mustafa Kemal Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Resimleri" sergileri düzenlenmiştir.

"Veysel Gider, Adı Kalır" Sergisi

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü tarafından, Âşık Veysel yılı kapsamında "Veysel Gider, Adı Kalır" adlı sergi düzenlenmiştir. Küratörlüğünü Erkan Doğanay'ın yaptığı, Âşık Veysel'in torunu Nazender Süzer Gökçe ve eşi Gürsel Gökçe'nin özel koleksiyonundan oluşturulan kapsamlı anma sergisi 07-23 Nisan 2023 tarihleri arasında İstanbul AKM'de, 12 Mayıs-11 Haziran 2023, tarihleri arasında İzmir Resim ve Heykel Müzesi'nde ve 6 Temmuz-27 Ağustos 2023 tarihleri arasında Ankara Resim ve Heykel Müzesi'nde sergilenmiştir.

"VEYSEL GİDER, ADI KALIR" SERGİSİ, ANKARA, 2023

OSMAN HAMDİ BEY'İN 100. ÖLUM YIL DÖNÜMÜ SEBEBİYLE UNESCO'DA ANMA PANELİ, 2010

Osman Hamdi Bey'i Anma Paneli

Türk plastik sanatlarının en önemli sanatçılarından arkeolog ve ressam Osman Hamdi Bey'in ölümünün 100. yılı münasebetiyle Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü ve UNESCO Nezdinde Türkiye Daimî Temsilciliği iş birliği ile 10 Mayıs 2010 tarihinde Paris'te çok sayıda uzmanın katılımıyla "Osman Hamdi Bey'i Anma Paneli" düzenlenmiştir. Yıl dönümü etkinlikleri kapsamında ayrıca 30 Haziran'da İstanbul Arkeoloji Müzelerinde "Türksoy Ressamlar Buluşması" gerçekleştirilmiştir.

"Fresh Ankara" Sergisi

Başkent Kültür Yolu Festivali kapsamında genç sanatçıların tanıtılması ve eserlerinin sanat çevresine kazandırılması amacıyla 17-25 yaş arası tüm güzel sanatlar liseleri ve fakültelerinin öğrenci ve mezunlarına yönelik olarak düzenlenen "Fresh Ankara" projesiyle 52 ilden 200 gencin üçer eseri 16 Eylül-1 Ekim 2023 tarihleri arasında Ankara Atatürk Kültür Merkezi'nde sergilenmiştir.

"FRESH ANKARA" SERGİSİ, ANKARA KALESİ'NDEKİ TARİHÎ ULUS İLK MECLİS İLKOKULU, 2022

"125. Yılda Türkiye Resimleniyor" Sergisi

Atatürk'ün doğumunun 125. yılında, Türkiye'nin 81 ilinin tarihî, doğal, kültürel, folklorik özellikleri ve güzellikleriyle tuvallere yansıtılması amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığınca "125. Yılda Türkiye Resimleniyor Sergisi" düzenlenmiştir. Resimler, Cumhuriyetimizin 83. kuruluş yıl dönümünde, 28 Kasım-08 Aralık 2006 tarihleri arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi Şeref Salonu'nda sergilenmiştir. Sergi, daha sonra İstanbul, İzmir, Erzurum, Çanakkale, Manisa ve Aydın'da tekrarlanmıştır.

"125. YILDA TÜRKİYE RESİMLENİYOR" SERGİSİ, 2006

Yıldız Sarayı Fotoğraf Koleksiyonu Sergisi

Türk Kültür ve Miras Vakfı tarafından 19-23 Ocak 2023 tarihleri arasında Saray Koleksiyonları Müzesi'nde XIX. Yüzyıl Türk Dünyası Kültür Mirası Konulu Sultan II. Abdülhamit Han Fotoğraf Arşivi Sergisi düzenlenmiştir. Sultan II. Abdülhamit'in fotoğraf merakı sonucu ortaya çıkan Yıldız Fotoğraf Koleksiyonu'ndan bir seçkinin yer aldığı sergi, 918 albümden ve 36 bin 585 fotoğraftan oluşmaktadır.

YILDIZ SARAYI FOTOĞRAF KOLEKSİYONU SERGİSİ, 2023

"SEYYAHİNDEN TURİZME" SERGİSİ, 2015

"ANADOLU'DA TURİZMİN RENKLERİ" SULU BOYA RESİM SERGİSİ, ANKARA, 2018

"Seyyahinden Turizme" Sergisi

"Seyyahinden Turizme" temalı gezici sergi, Turizm ve Tanıtma Bakanlığının 2 Temmuz 1963 tarihli kuruluşunun 50. yıl dönümü vesilesiyle Türkiye turizminin 50 yıllık tarihini içeren "Seyyahinden Turizme" temalı bir gezici sergi hazırlanmıştır. Bu sergi; 27 Aralık- 2013 tarihinde İstanbul Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda, 30 Aralık 2013-24 Ocak 2014 İstanbul İl Kültür Müdürlüğünün Atlas Pasajı Beyoğlu binasında, 30 Ocak-02 Şubat 2014 tarihlerinde EMİTT fuar alanında, Nisan 2014 tarihlerinde Ankara CerModern Sanatlar Merkezi'nde sergilenmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Erciyes Üniversitesi (ERÜ) Turizm Fakültesine devredilen "Seyyahinden Turizme" sergisinde yer alan asırlık broşürler, turizm kitapları ve diğer tanıtım materyalleri, eğitim amaçlı kullanılmaktadır.

"Anadolu'da Turizmin Renkleri" Sulu Boya Resim Sergisi

"Anadolu'da Turizmin Renkleri" adlı sulu boya resim sergisi, 4-15 Ocak 2018 tarihleri arasında Millî Kütüphane Sergi Salonu'nda düzenlenmiştir.

"Sizce Türkiye Neyin Evi Yurdu"? Fotoğraf Yarışması

"Sizce Türkiye Neyin Evi Yurdu"? (Home of....) adıyla 2014 yılında açılan fotoğraf yarışması sonuçları, 11-22 Şubat 2015 tarihlerinde Ankara CerModern Sanatlar Merkezi'nde sergilenmiştir.

Yurt Dışı Sergiler

"Hadrian: Empireand Conflict" Sergisi

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı tarafından, 24 Temmuz-26 Ekim 2008 tarihleri arasında Londra British Museum'da "Hadrian: Empireand Conflict" adlı sergi düzenlenmiş, sergiyi 244 bin 44 kişi ziyaret etmiştir.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı tarafından, Japonya'da faaliyet gösteren Ortadoğu Kültür Merkezine bağlı Japon Anadolu Arkeoloji Enstitüsünün iş birliği ile 5 Haziran 2008 tarihinde "Kaman-Kalehöyük Fotoğraf Sergisi" düzenlenmiştir.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı tarafından, 5 Mayıs-10 Temmuz 2010 tarihleri arasında "Japon Sanatının 5000 Yılı" sergisi düzenlenmiştir.

Roma Kültür ve Tanıtma Müşavirliği tarafından, 14-21 Eylül 2017 tarihleri arasında, Gencay Kasapçı'nın eserlerinin sergilendiği "Zero 1960-2016" isimli sergi düzenlenmiştir.

Varşova Kültür ve Tanıtma Müşavirliğince, Polonezköy'ün kuruluşunun 175. yıl dönümü olması vesilesiyle, 6 Nisan 2017 tarihinde Varşova'da bulunan The Royal Castle Müzesi'nde Polonezköy fotoğraf sergisi düzenlenmiştir.

"HADRİAN: EMPİREAND CONFLİCT" SERGİSİ

Varşova Kültür ve Tanıtma Müşavirliğince, Varşova'nın en prestijli mekânlarından biri olan The Royal Castle isimli müzeye ait bahçe avlusunda Türkiye'nin Ege ve Akdeniz bölgeleri temalı bir açık hava sergisi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu sergi Nisan ayında başlamış, mayıs ayı sonuna kadar devam etmiştir.

DEVRİM ERBİL'İN İSTANBUL KONULU RESİM SERGİSİ, PEKİN, 2018

"TÜRK SANATINI KEŞFEDİN" RESİM SERGİSİ, PEKİN, 2018

Saraybosna Kültür ve Tanıtıma Müşavirliğince, Çanakkale Zaferi'nin 102. yıl dönümü nedeniyle Sanski Most kentinde "Çanakkale Savaşları" adlı fotoğraf sergisi düzenlenmiştir. Savaş sırasında gazeteciler ve askerler tarafından çekilen bu fotoğraflar Zenica'dan sonra Sanski Most'ta da sergilenmiştir.

Belgrad Kültür ve Tanıtıma Müşavirliğince, Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da Parobrod Kültür Merkezi'nde "İstanbul'un Gözü" adlı belgesel filmin gösterimi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, aynı mekânda 1-5 Mart 2017 tarihleri arasında Ara Güler'in 40 fotoğrafından oluşan bir sergi düzenlenmiştir.

Pekin Kültür ve Tanıtıma Müşavirliğince, 24-31 Ocak 2018 tarihleri arasında "Home of" temalı Türkiye Turizm Fotoğrafları Sergisi düzenlenmiştir.

Çin'de Devrim Erbil'in İstanbul Konulu Resim Sergisi

Pekin Kültür ve Tanıtma Müşavirliği tarafından, Peninsula Otel Sanat Galerisi'nde 11 Nisan-30 Mayıs 2018 tarihleri arasında Devrim Erbil'in İstanbul konulu soyutsal resim sergisi, Çinli sanatseverler ile buluşmuştur.

"Yeniden Birleşme: Türkiye-Çin İpekyolu Son Karavan" Fotoğraf Sergisi

Pekin Kültür ve Tanıtma Müşavirliği tarafından, 19 Haziran-4 Temmuz 2018 tarihleri arasında Guanco Kütüphanesi'nde, "Yeniden Bir-

"TÜRK SANATINI KEŞFEDİN" RESİM SERGİSİ, PEKİN, 2018

LEYLA GENCER'İN ANISINA FOTOĞRAF SERGİSİ, MİLANO, 2018

leşme: Türkiye-Çin İpekyolu Son Karavan" fotoğraf sergisi düzenlenmiştir.

"Türk Sanatını Keşfedin" Resim Sergisi

Pekin Kültür ve Tanıtma Müşavirliği tarafından, 27 Eylül 2018 tarihinde Yalçın Gökçebağ ve Ahmet Yeşil'in eserlerinden oluşan "Türk Sanatını Keşfedin" resim sergisi düzenlenmiştir.

Leyla Gencer'in Anısına Fotoğraf Sergisi

Roma Kültür ve Tanıtma Müşavirliğince, İtalya'da La Diva Turca olarak bilinen ünlü soprano Devlet Sanatçısı Leyla Gencer'in vefatının 10. yılı sebebiyle Milano'da bulunan dünyanın en önemli opera salonlarından Scala Tiyatrosu ve Akademisinde 12 Mayıs 2018 tarihinde yaz boyu açık kalacak olan Leyla Gencer'in fotoğraflarından oluşan serginin açılışı yapılmıştır.

"UNESCO Dünya Miras Listesi'nde Türkiye" Açık Hava Fotoğraf Sergisi

Varşova Kültür ve Tanıtma Müşavirliğince, Polonya'nın Varşova, Krakow, Katowice, Wroclaw ve Poznan şehirlerinde, 31 Nisan- 28 Eylül 2018 tarihleri arasında "UNESCO Dünya Miras Listesi'nde Türkiye" konulu açık hava fotoğraf sergisi düzenlenmiştir.

TÜRKİYE KONULU RESİM SERGİSİ,
KİEV, 2019

UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİNDE
TÜRKİYE FOTOĞRAF SERGİSİ,
MOSKOVA, 2019

"Ukrayna'da Türkiye" Resim Sergisi

Kiev Kültür ve Tanıtma Müşavirliği ile Dalaman Havalimanı'nın desteğiyle Kiev'de "Ukrayna'da Türkiye" konulu resim sergisi açılmıştır. Ukrayna Sanatçılar Evi'nde 21 Eylül 2019 tarihinde açılan sergide Ukraynalı sanatçıların Türkiye (Marmaris, Dalaman, Fethiye) konulu 120 tablosu sergilenmiş olup açılış öncesinde 100 kişilik kokteyl düzenlenmiştir.

Moskova'da "UNESCO Dünya Miras Listesinde Türkiye" Fotoğraf Sergisi

Moskova Kültür ve Tanıtma Müşavirliğince, 14-16 Mart 2019 tarihleri arasında Moskova'da "UNESCO Dünya Miras Listesinde Türkiye" isimli fotoğraf sergisi düzenlenmiştir.

Rus-Türk Diplomatların Gözüyle Türkiye ve Rusya" Fotoğraf Sergisi

Moskova Kültür ve Tanıtma Müşavirliğince, 28 Şubat 2019 tarihinde Moskova Yunus Emre Enstitüsü ile birlikte Rusya'nın en prestijli üniversitelerinden olan MGİMO'da "Rus-Türk Diplomatların Gözüyle Türkiye ve Rusya" fotoğraf sergisi düzenlenmiştir.

"Türkiye'nin Güzellikleri" Fotoğraf Sergisi

14 Mart 2019'da 2019 Türkiye-Rusya Kültür Turizm Yılı kapsamında, Moskova Yunus Emre Enstitüsünde T.C. Moskova Büyükelçiliği ve

"RUS-TÜRK DİPLOMATLARIN GÖZÜYLE TÜRKİYE VE RUSYA" FOTOĞRAF SERGİSİ, MOSKOVA, 2019

Türkiye Foto Muhabirleri Derneği tarafından, Türk Hava Yollarının desteğiyle "Türkiye'nin Güzellikleri" fotoğraf sergisi düzenlenmiştir.

"Rus Ressamların Fırçasıyla Türkiye" Fotoğraf Sergisi

"Rus Ressamların Fırçasıyla Türkiye" sergisi 14 Haziran 2019'da Moskova Yunus Emre Enstitüsünde yapılan programla sanatseverlerle buluşmuştur. 2019 Türkiye-Rusya Karşılıklı Kültür ve Turizm Yılı etkinlikleri kapsamında düzenlenen sergi, "Dünya Barışı Adına" isimli uluslararası projeye katılmış 15 ünlü ressamın eserlerinden oluşmuştur. Sergide, Rusya Onur Ödülü sahibi ressam Konstantin Aleksandrov, Kosıgin Rusya Devlet Enstitüsü Güzel Sanatlar Profesörü Aleksey Sheboldayev gibi ünlü ressamların yanı sıra Türkiye'de yaşayan Rus ressamlar Olga Kelesh, Valeriya Sülü'nün de eserleri bulunmuştur. Ayrıca, Rusya'da yaşayan Mustafa Çokbilir'in eserleri de sergide yer almıştır.

"Yıldız Sarayı Fotoğraf Koleksiyonu'ndan Çarlık Rusya'sına Bakmak" Fotoğraf Sergisi

Moskova Kültür ve Tanıtma Müşavirliğince, 21 Haziran 2019 tarihinde "Yıldız Sarayı Fotoğraf Koleksiyonu'ndan Çarlık Rusya'sına Bakmak" isimli fotoğraf sergisi açılmıştır.

Roma'da Ara Güler Fotoğraf Sergisi

30 Mayıs 2020 tarihinde Ara Güler'in özellikle İstanbul fotoğraflarından oluşan fotoğraf sergisi Roma'da Trastevere Müzesi'nde (Museo di Roma in Trastevere) açılmıştır.

ARA GÜLER FOTOĞRAF SERGİSİ, ROMA, 2020

GÖBEKLİTEPE FOTOĞRAF SERGİSİ, SAO PAULO, 2019

XIX. Yüzyıl Türk Dünyası Kültür Mirası Sergisi

Türk Kültür ve Miras Vakfı tarafından 30 Ekim-3 Kasım 2023 tarihleri arasında, Türk Devletleri Teşkilatı Onuncu Zirvesi kapsamında, Astana, Kazakistan'da Yıldız Sarayı Fotoğraf Arşivinden XIX. Yüzyıl Türk Dünyası Kültür Mirası Sergisi düzenlenmiştir.

Göbeklitepe Fotoğraf Sergisi

25 Nisan-5 Mayıs 2019 tarihleri arasında, Brezilya Kültür Bakanlığının bir kuruluşu olan Cinemateca iş birliğinde düzenlenen Türk Filmleri Festivali kapsamında Cinemateca bünyesinde bulunan sinema salonunun girişindeki alanda Göbeklitepe fotoğrafları sergilenmiştir.

Paneller/Sempozyumlar /Yarışmalar

"Güzel Bir Öykü: Türk Resim Sanatı"Paneli

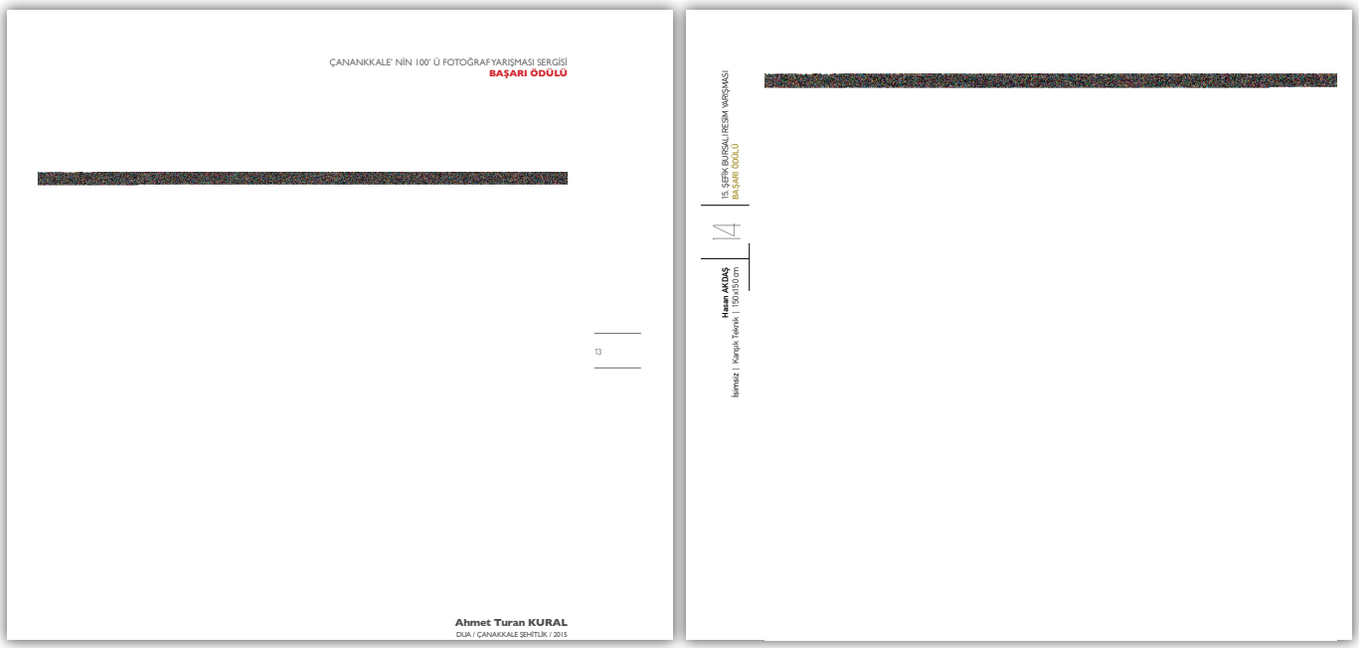
Türk Tarih Kurumu tarafından 2 Haziran 2023 tarihinde "Güzel Bir Öykü: Türk Resim Sanatı" başlıklı panel düzenlenmiştir.

Osman Hamdi Bey'i Anma Paneli

Türk plastik sanatlarının en önemli sanatçılarından arkeolog ve ressam Osman Hamdi Bey'in ölümünün 100. yılı münasebetiyle Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü ve UNESCO Nezdinde Türkiye Daimî Temsilciliği iş birliği ile 10 Mayıs 2010 tarihinde Paris'te çok sayıda uzmanın katılımıyla "Osman Hamdi Bey'i Anma Paneli" düzenlenmiştir. Yıl dönümü etkinlikleri kapsamında ayrıca 30 Haziran'da İstanbul Arkeoloji Müzelerinde "Türksoy Ressamlar Buluşması" gerçekleştirilmiştir.

"Happy Ukrainian in Turkey" Fotoğraf Yarışması Ödül Töreni

Kiev Kültür ve Tanıtma Müşavirliğince düzenlenen "Happy Ukrainian in Turkey" Fotoğraf Yarışması Ödül Töreni UITT-2017 Ukrayna Ulus-

ÇANAKKALE'NİN 100'Ü FOTOĞRAF YARIŞMASI, AĞUSTOS 2015

15. ŞERİF BURSALI RESİM
YARIŞMASI SERGİSİ, EKİM 2015

lararası Turizm ve Seyahat Fuarı çerçevesinde Türkiye standında gerçekleştirilmiştir. Ukrayna halkının Türkiye'ye sevgisini gösteren Ukraynalı turistler arasında yapılan yarışmada 2016 yılında Türkiye'de çekilmiş ve içinde gülen bir Ukraynalının bulunduğu fotoğraflardan seçilmiş dört yapıt, sahiplerine ödüller kazandırmıştır.

Genç Sanat: Güncel Sanat Proje Yarışması ve Afiş Tasarım Yarışması

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü tarafından görsel sanatlar alanında genç sanatçıları desteklemek amacıyla; "Genç Sanat" başlığı altında 2015 yılından itibaren "Güncel Sanat Proje Yarışması" ve 2016 yılından itibaren ise "Afiş Tasarım Yarışması" düzenlenmektedir.

"Genç Sanat" kapsamında, Güncel Sanat Proje Yarışması ile Afiş Tasarım Yarışması; uygulamalı sanat eğitimi veren ilgili fakültelerde (güzel sanatlar, iletişim, sanat ve sosyal bilimler, sanat ve tasarım, mimarlık ve eğitim fakültelerinde) eğitim gören veya bu fakültelerden mezun olmuş 35 yaş ve altı gençlere yöneliktir.

Güncel Sanat Proje Yarışması

"Güncel Sanat Proje Yarışması", genç sanatçıların kendilerini ifade etmelerini ve bağımsız üretimler ortaya koymalarını sağlayacak bir temsil alanı oluşturmak amacıyla düzenlenmeye başlamıştır. Yarışma, günümüz genç sanatçılarının güncel sanat alanındaki üretimlerini desteklemek için her yıl gerçekleştirilmektedir.

Güncel Sanat Proje Yarışması'nın görsel sanatlar alanındaki diğer devlet yarışmalarından farkı ve getirdiği yenilik; resim, heykel, seramik, baskı gibi geleneksel uygulamaların yanı sıra fotoğraf, video, yerleştirme, yeni medya, grafik, karışık teknik, çizim ve obje üretimi alanlarında da eser kabul etmesidir. Yarışma, bu teknikleri "günümüz sanatının başlıca dinamikleri" olarak nitelendirmektedir. Bu açılım, "görsel sanatın tüm ifade biçimleri", "her türlü teknik ve malzeme" ve "yeni yaklaşımlar" şeklinde ifade edilebilir.

İlkinden itibaren her yarışma için Hacı Bektaş-ı Veli, Mevlânâ, İbn Haldun, Yunus Emre, Ahmet Hamdi Tanpınar ve Âşık Veysel gibi Türkiye ve dünya düşünce tarihinde ayrıcalıklı yer edinen kişilerin düşünce dünyalarını ifade eden kavramsal çerçeveler belirlenmektedir. Bu sayede yarışma, kültür tarihimizde büyük kıymeti olan şahsiyetlerle ilgili farkındalık oluşturarak genç sanatçıları, güncel sanat alanında özgün ve anlamlı bir bakış açısıyla yeni üretimler yapmaya teşvik etmektedir.

Afiş Tasarım Yarışması

Grafik tasarım alanında öğrenim gören genç tasarımcıları desteklemek ve belirlenen konularda farkındalık oluşturmak amacıyla 2016 yılından itibaren düzenlenen bir diğer yarışma ise "Genç Sanat: Afiş Tasarım Yarışması"dır.

Afiş tasarım yarışmalarında; genç tasarımcılardan görsel, estetik ve sanatsal niteliklerin yanı sıra farkındalık oluşturmak amacıyla seçilen bir temanın kuramsal yorumu, stratejik çözümleme gücü ve özgünlüğü ile belli bir mesajı etkili biçimde iletmesi beklenmektedir.

İstanbul Photo Awards

Anadolu Ajansı, 2015 yılından bu yana foto muhabirlerini desteklemek amacıyla Istanbul Photo Awards uluslararası fotoğrafçılık yarışmasını düzenlemektedir. Yarışma, 10. yılında binlerce profesyonel fotoğrafçı-

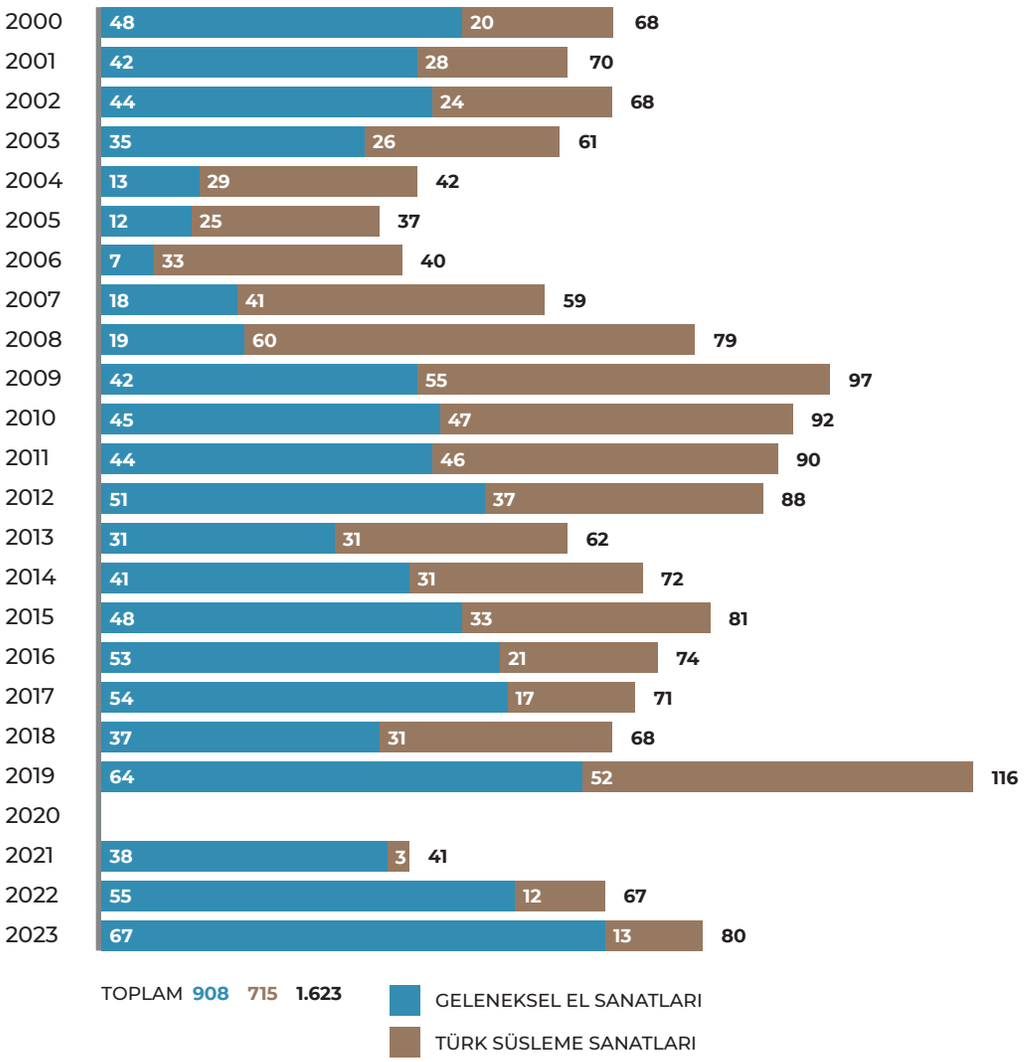
İSTANBUL PHOTO AWARDS
2023, ANKARA

İSTANBUL PHOTO AWARDS
2023, İSTANBUL

nın katıldığı özel ve küresel bir platform hâline gelmiştir. 100'den fazla uyruktan profesyonel fotoğrafçı, her yıl en iyi çalışmalarından oluşan yaklaşık 20 bin fotoğraf göndermektedir. Istanbul Photo Awards kapsamında önceki yıllarda İstanbul, Ankara, İzmir gibi şehirlerin yanı sıra Şanhay, New York, Viyana, Londra, Tokyo ve Moskova'da sergiler düzenlenmiştir. 2024 yılında 118 uyruktan bin 817 fotoğrafçı,10 kategoride 20 bin 520 fotoğraf ile yarışmaya katılmıştır.

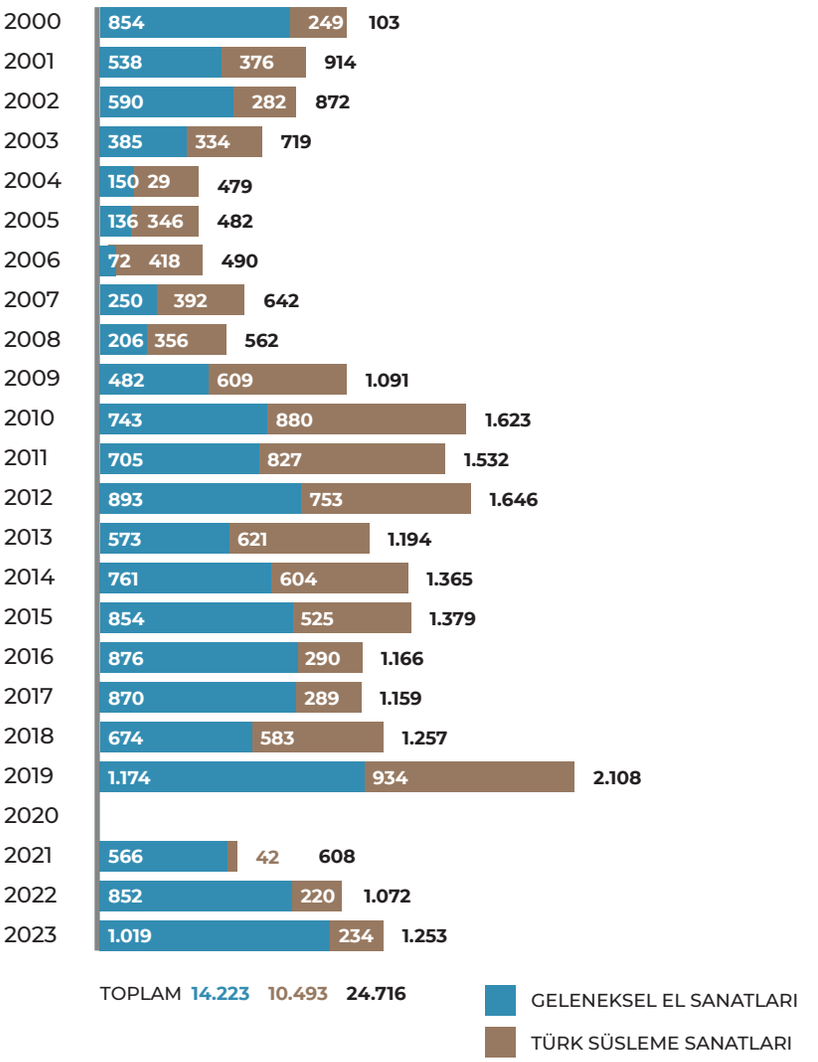
Geleneksel El Sanatları

Türk süsleme sanatları ve geleneksel el sanatları, Türk kültürünün binlerce yıllık geçmişine kök salan ve kadim medeniyetin estetik anlayışını yansıtan sanat eserleridir. Bu eserlerin başında kilim, halı, ebru,

TABLO: 2000-2023 YILLARI ARASINDA KURS SAYISI

çini, hat, tezhip ve minyatür gelmektedir. Türk süsleme ve el sanatlarının yaşatılması, korunması ve toplumsal ilginin artırılması amacıyla kurslar, atölye çalışmaları, festivaller ve sergiler gerçekleştirilmektedir. Çeşitli sanatsal etkinliklerde profesyonel sanatçılar ve Türk süsleme sanatlarına ve geleneksel el sanatlarına ilgi duyan vatandaşlar bir araya gelerek tecrübe paylaşımı yapmaktadırlar. Aynı zamanda bu sanat dallarının yurt dışında tanıtımı amacıyla Türk sanatçılar dünyanın birçok ülkesinde gerçekleştirilen etkinliklerde yer almaktadır. Belirlenen kültür politikaları çerçevesinde; kaybolmaya yüz tutan kültürel miras niteliğindeki Türk süsleme sanatları ve geleneksel el sanatlarının yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasına yönelik projeler ve mali destekler hayata geçirilmiştir.

TABLO: 2000-2023 YILLARI ARASINDA KURSİYER SAYISI

CAĞALOĞLU GELENEKSEL TÜRK SANATLARI MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

Bu kapsamda, Türk Süsleme Sanatları ve Geleneksel El Sanatları Kursları Yönetmeliği, 29 Ağustos 2009 tarihinde *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelikle geleneksel Türk süsleme sanatları ve geleneksel el sanatlarına ilişkin açılacak kurslarda aranan şartlar, sanatçılara, öğrencilere ve desteklere ilişkin standartlar belirlenerek kurumsal bir yapıya kavuşturulmuştur. Gerekli yasal düzenleme ve desteklerle birlikte kurs ve kursiyer sayılarında artış yaşanmıştır.

Türkiye'nin farklı illerinde, 2000-2023 yılları arasında 908 geleneksel el sanatları, 715 Türk süsleme sanatları olmak üzere toplam 1623 kurs programı gerçekleştirilmiştir.

Son yıllarda Türkiye'nin birçok illerinde açılan kurslarda 14 bin 223 geleneksel el sanatları, 10 bin 493 Türk süsleme sanatları olmak üzere toplamda 24.716 kursiyer eğitim almıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında 25 Eylül 2018 tarihinde "Geleneksel Türk Sanatlarını Gelecek Nesillere Aktarma ve Yaşatma İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Bu kapsamda Cağaloğlu Anadolu Moda Tasarımı Meslek Lisesi ve Moda Sanat Eğitimi Merkezinin ismi Geleneksel Türk Sanatları Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi olarak değiştirilmiş ve aynı yıl bünyesinde Geleneksel Türk Sanatları alanı açılmıştır. 1874 yılında Bab-ı Ali Hariciye Kâtipleri için lisan mektebi olarak yapılan ve I. derece tarihî eser kabul edilen bina, günümüzde geleneksel sanatların yaşatılmasında önemli rol oynamaktadır.

Sanatçı Tanıtma Kartı

1 Temmuz 2023 tarihinde yürürlüğe giren "Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcılarının Başvuru, Değerlendirme, Tespit ve Kayıt İşlemlerine İlişkin Yönerge" kapsamında, Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcısı Tespit ve Değerlendirme Kurulları oluşturulmaktadır. Bu kurullar, çeşitli alanlarda değerlendirme ve tespit işlemleri gerçekleştirmektedir. Söz konusu alanlar şunlardır:

- Âşıklık-Ozanlık, Zâkirlik, Halk Şairliği ve Kalem Şairliği
- Mahallî Müzik Sanatları ve Geleneksel Çalgı Yapımcılığı
- Geleneksel El Sanatları ve Türk Süsleme Sanatları
- Geleneksel Tiyatro Sanatları

Söz konusu alanlarda faaliyet gösteren ve kurullarca uygun bulunan sanatçılar, Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinde, Somut Olmayan

BAŞVURU ALANLARI
EBRU
TEZHİB
MİNYATÜR
HÜSN-İ PHAT
KAT'I
KALEMKÂRLIK
CİLT
ŞUKÛFE

SANATÇI TANIMA KARTI ALANLARIN SAYISI
643

TÜRK SÜSLEME SANATLARI ALANINDA VERİLEN SANATÇI TANITMA KARTI SAYISI

BAŞVURU ALANLARI
HAMMADDESİ AHŞAP, DOKUMA, METAL, TAŞ-TOPRAK, DERİ OLANLAR
KALİGRAFİ
FİLOGRAFİ
TESPİH

SANATÇI TANIMA KARTI ALANLARIN SAYISI
2.270

GELENEKSEL EL SANATLARI ALANINDA VERİLEN SANATÇI TANITMA KARTI SAYISI

Kültürel Miras Taşıyıcısı olarak kayıt altına alınmaktadır. Kayıt işlemi tamamlandıktan sonra, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bu sanatçılara sanatçı tanıtma kartı verilmektedir.

Sanatçı tanıtma kartına sahip olanlar, yurt içi ve yurt dışında düzenlenen sergi, fuar ve festival gibi kültürel etkinliklere katılarak desteklenmektedir. Bu sayede, miras taşıyıcılar âdeta bir kültür elçisi rolü üstlenerek kültürel diplomasiye önemli katkılarda bulunmaktadır. Ayrıca, bu sanatçıların Kültür ve Turizm Bakanlığı Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kaydedilen belgeleri vasıtasıyla, geleneksel sanatların gelecek kuşaklara aktarımı sağlanmaktadır.

2024 yılı itibarıyla Türk süsleme sanatları alanında 643, geleneksel el sanatları alanında 2 bin 270 olmak üzere toplamda 2 bin 913 sanatçı tanıtma kartı verilmiştir.

Altın Eller Geleneksel El Sanatları Festivali

Kültürel mirasın korunması, nesilden nesle aktarılması ve geleneksel sanatların tanıtılması hedefiyle Altın Eller Geleneksel El Sanatları Festivali düzenlenmektedir. Bu etkinlikte, Kültür ve Turizm Bakanlığı Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinde kayıtlı sanatçılar toplumla buluşturularak, onların duygularını, sanatsal tercihlerini ve çağa dair

bilgilerini yansıtan eserleri sunulmaktadır. Bu festivaller, kültürel çeşitliliği korumak ve kültürler arası diyaloğu teşvik etmek amacıyla pratik performans atölyeleriyle gençleri ve çocukları sanatla bir araya getirmektedir. Ayrıca katılımcılara farklı sanat dallarını deneyimleme fırsatı da sunulmaktadır. Ülke genelinde düzenlenen bu festivaller, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içinde gerçekleştirilmektedir. İlk olarak 1998 yılında "Mahallî El Sanatları Sergileri" olarak başlayan etkinlikler, çeşitli vakıf ve belediyelerin katkılarıyla 2005 yılından bu yana "Geleneksel Altın Eller Festivali" adı altında yaşatılmaya devam etmektedir.

Türkiye Dokuma Atlası

Dokuma kültürünün araştırılması ve verilerin tek kaynakta toplanması için Sayın Cumhurbaşkanımızın eşi Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayesinde "Dokuma Atlası" projesi başlatılmıştır. Bu proje, geleneksel dokumaların bölge ve il bazında incelenmesini, teknik detayların ortaya konulmasını, yöresel dokumaların kimliklendirilmesini, kataloglanmasını, aslına uygun üretilmesini ve geleneksel yöntemlerle yapılanların korunmasını amaçlamaktadır. Coğrafî işaret tescilinin teşvik edilmesi ve tescil alan dokumaların standartlara uygun olarak üretilmesi için çalışmalar yürütülmektedir. Projenin baş-

langıcından bu yana, Türkiye Dokuma Atlası Projesi için toplam 344 literatür kaynağı, 28 yazılı belge, 1.188 fotoğraf, 450 slayt, 44 video ve 76 etnografik eşyanın bilgileri proje koordinasyon birimine sunulmuş ve sanatçılar desteklenmiştir. Söz konusu materyaller, 22 Haziran 2021'de Cumhurbaşkanlığı Beştepe Sergi Salonu'nda açılan sergi ile tanıtılmıştır. Ayrıca, Türkiye'nin Dokuma Albümü adı altında, yurdumuzun her köşesinden gelen nadide kumaş örnekleri Halk Kültürü Bilgi Belge Merkezi'ne kaydedilmiş ve proje kapsamında sergilenmektedir.

Bir Usta Bin Usta

Toplumun dikkatini, kaybolmaya yüz tutmuş meslekler ve yerel değerler üzerine çekmek, bu mesleklerin canlanmasını sağlamak ve meslek ustalarının bilgi birikimlerini geleceğe aktarmak amacıyla "Bir Usta Bin Usta" adlı sosyal sorumluluk projesi geliştirilmiştir. 2010 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığının himayesinde Anadolu Sigorta tarafından başlatılan bu projede, toplam 1000 usta adayının yetişmesi için 10 yıl boyunca 47 alanda 50 mesleki kurs düzenlenmiştir. Proje, Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğünün teknik danışmanlığında, Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi ve çeşitli sivil toplum kuruluşları iş birliğiyle gerçekleştirilmiştir. Kurslara katılanlar arasında 15-55 yaş aralığında öğrenciler, öğretmenler, heykeltıraşlar,

ÇİNİ

ŞİLE BEZİ ŞİLE BEZİ DERİ İŞLEME

İĞNE OYACILIĞI YAZMA BASKI LÜLETAŞI

ressamlar, resim öğretmenleri, animatörler, araştırmacılar, memurlar, ev hanımları ve emekliler bulunmaktadır. Kursu başarıyla tamamlayan tüm katılımcılar, katılım belgesinin yanı sıra 2012 yılından itibaren Millî Eğitim Bakanlığı onaylı kurs bitirme sertifikası almaya hak kazanmışlardır.

"Bir Usta Bin Usta" Projesi, Çorum'un Kargı ilçesinde üretilen dokumalarla tasarlanan kreasyonun İtalyan moda dünyasına tanıtıldığı "ÇOROME" organizasyonuna verdiği destekle uluslararası alanda da tanınmıştır. Proje kapsamında her il için bir belgesel çekilmiş ve bu

sayede projenin ve mesleklerin görsel bir arşivi oluşturulmuştur. "Bir Usta Bin Usta" projesi, ulusal ve uluslararası birçok ödül kazanmıştır:

- PRİDA Ödülleri – Sürdürülebilir İş Birliği Ödülü (2019)
- PRİDA Ödülleri- Yılın Topluma Değer Katan Projesi Ödülü (2018)
- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu- Büyük Ödül (2017)
- OSTİM Rotary Kulüpleri- Kurumsal Alanda En İyi Proje Ödülü (2016)KSS Pazaryeri- Yılın Kurumsal Sosyal Sorumluluk Çözümü Ödülü (2014)
- Uluslararası Marcom Ödülleri- Platin Ödül (2013)
- Altın Pusula Halkla İlişkiler Ödülleri-Büyük Ödül (2013)
- Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu "Medya ve Yeni Medya" Ödüllerinde En İyi Sosyal Sorumluluk Projesi Ödülü (2013)
- Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği, KSS'nin Yaygınlaştırılması Ödülü, (2012)
- Uluslararası Stevie Ödülleri-Avrupa'da Yılın Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projesi kategorisinde gümüş ödül (2012)
- The Holmes Report Altın Sabre 2012 Ödülü
- Dünya Gazetesi Demirkent Ödülleri Sosyal Sorumluluk Ödülü (2012)
- 17. Motif Halk Bilim Ödülleri-Büyük Ödül (2011)
- Reklamcılar Derneği İz İletişimin Zirvesindekiler Ödülleri Yılın Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projesi (2011)

Nakkaş Osman Surnâme-i Hümayun Dijital Minyatür Sergisi

Dünya liderlerinin, bakanların, akademisyenlerin ve fikir önderlerinin katıldığı, çeşitli güncel konuların farklı oturumlarda ele alındığı prestijli bir organizasyon olan Antalya Diplomasi Forumu, 11-13 Mart 2022 tarihleri arasında gerçekleşen "Nakkaş Osman Surnâme-i Hümayun Dijital Minyatür Sergisi"ne ev sahipliği yapmıştır. Sergi, Kongre Merkezi'nde büyük led ekranda sergilenmiştir. 16. yüzyıl Osmanlı sarayının baş nakkaşlarından Nakkaş Osman ve ekibinin minyatürleriyle divan kâtibi İntizâmi'nin kaleme aldığı "Surnâme-i Hümayun", Osmanlı hayat tarzı ve eğlence anlayışına dair heyecan verici bir hikâye sunarak Osmanlı kültür ve sanat tarihine benzersiz bir katkı sağlamaktadır. Hologram ve video mapping teknikleriyle dijital ortama aktarılan eser, foruma katılan üst düzey isimler, fikir önderleri, akademisyenler ve öğrenciler tarafından büyük ilgi görmüştür. Serginin amacı, dünya

meselelerinin tartışıldığı küresel bir etkinlik olan Antalya Diplomasi Forumu'na kültürel bir boyut kazandırmak ve minyatür sanatının bilinirliğini artırmaktır. Nakkaş Osman'ın eserlerinden oluşan sergi, bu değerli sanatın koruyucusu olan Nakkaş Osman'ın anısını yaşatarak Osmanlı kültür ve sanat tarihine ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Geleneksel El Sanatları ve Kitap Satış Mağazası

Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Geleneksel El Sanatları ve Kitap Satış Mağazası, 2005 yılında kurulmuştur. Bu mağaza, geleneksel el sanatlarının araştırılması, geliştirilmesi, üretiminin desteklenmesi, tanıtılması ve pazarlanmasına odaklanarak bu kültürel mirası yaşatmayı hedeflemektedir. Ankara, İstanbul ve İzmir'de fiziksel mağazaları bulunan kuruluşun yanı sıra ges.gov.tr adlı sanal mağaza da faaliyet göstermektedir. Bu platformlar aracılığıyla, el işi ürünlerin geniş kitlelere ulaşması sağlanarak geleneksel el sanatlarının sürdürülebilirliğine katkıda bulunulmaktadır.

ÇİN'İN EKONOMİ VE FİNANS KENTİ ŞANGHAY'DA DANGDİ TİYATRO MERKEZİ'NDE DÜZENLENEN TURİZM YILI ETKİNLİĞİ

MALEZYA'NIN BAŞKENTİ KUALA LUMPUR'DA KÜLTÜR SARAYINDA, TÜRKİYE İLE MALEZYA ARASINDAKİ DİPLOMATİK İLİŞKİLERİN 60. YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA DÜZENLENEN EBRU SANATI GÖSTERİSİ

Çin'de Türkiye Turizm Yılı

2018 yılında, Çin'de Türkiye Turizm Yılı çerçevesinde, Çin Halk Cumhuriyeti'nde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 41 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, Pekin, Şanhay, Guangzhou ve Hong Kong'da hazırlık toplantıları ve çalıştaylar düzenlenmiştir. Ayrıca Çinli çekim ekipleri ve kanaat önderleri Türkiye'de ağırlanmıştır. Çin'de Türkiye Turizm Yılı açılış etkinlikleri, Çin turizm sektörü ile buluşmalar, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı etkinlikleri, Kültür Varlıkları ve Arkeoloji Seminerleri, Türkiye Günü etkinlikleri ve kültür festivalleri düzenlenmiştir. Bu etkinlikler arasında el sanatları, Türk çinileri ve fotoğraf sergileri de yer almıştır. Ayrıca Türk yemekleri sunumları, klasik Türk müziği konserleri ve ebru sanatı gösterileri gibi kültürel etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

21-22 Nisan 2018 tarihlerinde Chongbang gruba ait üç alışveriş merkezinde Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü İzmir Türk Dünyası Müzik Topluluğu sanatçıları ve ebru sanatçısı Ömer Sabuncu sanatlarını icra etmişlerdir. İki gün boyunca gerçekleşen etkinlikleri yaklaşık 10 bin kişi izlemiştir.

21-29 Ağustos 2018 tarihleri arasında Şanhay Kütüphanesi'nde, Türkiye'nin önde gelen dört sanatçısının eserlerinden oluşan "Intangible Cultural Heritage across the Ancient Silkroad: The Marvel of Turkish

Traditional Arts (Tarihi İpekyolu Boyunca Somut Olmayan Kültürel Miras: Geleneksel Türk Sanatları Harikası)" adlı sergi düzenlenmiştir. Hat, tezhip, minyatür ve ebru sanatlarında toplam 80 eserin yer aldığı sergide sanatçılar, geleneksel Türk süsleme sanatları hakkında bilgi vermişlerdir. 22 Ağustos 2018 tarihinde, sanatçılar "Halk Programı" kapsamında çeşitli atölye çalışmaları düzenlemişlerdir. Bu etkinlik, sanat çevrelerine, güzel sanatlar öğrencilerine ve halka yönelik olmuştur. Ayrıca, Shanghai United Media Group gazete ve televizyonlarına da mülakatlar verilerek serginin tanıtımı yapılmıştır.

Ebru Tanıtımı

23 Mart 2017 tarihinde, ebru sanatının önde gelen isimlerinden Hikmet Barutçugil'in katılımıyla Kiev'in önemli kültür-sanat mekânlarından Taras Şevçenko Müzesi'nde bir atölye çalışması düzenlenmiştir. Programa basın mensupları, uzmanlar ve diğer davetliler katılmıştır. Atölye çalışmasının ardından, müzede Hikmet Barutçugil'in eserlerinden oluşan "Ebru Sergisi" açılmış ve sergi nisan ayı başına kadar açık kalmıştır. 24 Mart 2017 tarihinde ise Kiev'deki Ukrayna Güzel Sanatlar Üniversitesinde Hikmet Barutçu-

HİKMET BARUTÇUGİL'İN ESERLERİNDEN OLUŞAN "EBRU SERGİSİ VE ATÖLYE ÇALIŞMASI

3. BELGRAD MANİFEST FESTİVALİ

gil önderliğinde akademisyenler ve sanatçılar için bir ebru atölye çalışması düzenlenmiştir. Aynı gün akşamında ise Kiev Kültür ve Tanıtma Müşavirliğine bağlı ebru sanat odasında Hikmet Barutçugil, ebru severlerle birlikte bir atölye çalışması gerçekleştirmiştir.

Belgrad Manifest (26-28 Mayıs 2017)

Belgrad Kültür ve Tanıtma Müşavirliğince 3. Belgrad Manifest Festivali'ne katılım sağlanmıştır. Söz konusu festivale katılan ebru ve hat sanatçıları, üç gün boyunca uygulamalı tanıtım gerçekleştirmişlerdir.

Mehmet Gürsoy- Nida/Sıtkı Olçar Türk Çinileri Sergisi

31 Mayıs – 19 Ağustos 2018 tarihleri arasında Hong Kong Üniversitesi Müzesi ve Sanat Galerisi'nde "Contemporary Blue and White Turkish Ceramics by Mehmet Gürsoy and Nida Olçar" adlı Türk çinileri sergisi düzenlenmiştir.

2019 Rusya-Türkiye Karşılıklı Kültür ve Turizm Yılı

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Rusya ziyaretinde imzalanan anlaşmayla 2019, "Türkiye-Rusya Kültür ve Turizm Yılı" ilan

2019 RUSYA-TÜRKİYE KARŞILIKLI KÜLTÜR VE TURİZM YILI

BİŞKEK EBRU SANATI SERGİ VE TANITIM ETKİNLİĞİ

edilmiştir. Bu kapsamda yıl boyunca her iki ülkede edebiyat alanında konferansların yanı sıra sergiler, konserler, sinema, tiyatro, opera, bale, el sanatları atölyeleri gibi kültürel faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Ebru Sanatı Sergi ve Tanıtım Etkinliği

Türkiye Cumhuriyeti Bişkek Büyükelçiliği Kültür Kulübü ve Bişkek Kültür ve Tanıtma Müşavirliği tarafından 23 Nisan 2019 tarihinde, Alıkul Osmonov Kırgız Millî Kütüphanesi, Kırgızistan-Türkiye Cengiz Aytmatov Kültür Merkezi'nde Suna Koçal'ın ebru ve minyatür sanatı çalışmaları sergisi gerçekleştirilmiştir. Sanatçı Suna Koçal'ın yardımıyla etkinliğe katılan üniversite öğrencileri ebru çalışmaları yapmıştır.

Atayurttan Anayurda: Kırgız Kardeşler Van'da Buluşuyor Projesi

12-24 Ağustos 2019 tarihleri arasında Van-Erciş'te yaşayan ve Ulu Pamir Kırgızları adı ile anılan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı Kırgız halkına öz-ana vatanlarından gelen sanatçı ve zanaatkârlar aracılığı ile geleneksel sanatlarını öğretmek, icralarını sağlamak için bir buluşma düzenlenmiştir.

MOSKOVA'DA DÜZENLENEN
2. TÜRKİYE FESTİVALİ

2. Türkiye Festivali

TÜROFED iş birliğiyle, 14-16 Haziran 2019 tarihleri arasında Rusya'nın başkenti Moskova'da düzenlenen 2. Türkiye Festivali, sanat, kültür, turizm, gastronomi, alışveriş ve spor gibi çeşitli alanlarda zengin etkinliklere ev sahipliği yapmıştır. Krasnaya Presnaya'daki Moskova'nın önde gelen parklarından birinde gerçekleştirilen festival, Rus halkının büyük ilgisini çekmiş ve üç gün boyunca yaklaşık 120 bin kişi tarafından ziyaret edilmiştir. Festival süresince Antalya, İstanbul ve Nevşehir gibi pek çok destinasyonun tanıtımı yapılmıştır. Gastronomiden Türk el sanatları gösterilerine (cam üfleme, ebru, seramik), Karagöz-Hacivat oyunlarından mehteran takımı konserine, klasik müzik ve opera dinletilerinden Türk pop müziğine kadar geniş bir yelpazede kültürel ve sanatsal etkinlikler düzenlenmiştir. Bu önemli etkinlik, Rus ve Türk basınında da geniş yer bulmuştur.

Kültürel Yayın Faaliyetleri

Sinema

Sinema Genel Müdürlüğü, 02.11.2011 tarih ve 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Kültür ve Turizm Bakanlığının ana hizmet birimi olarak teşkilatlanmıştır. Genel Müdürlükçe, Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde sinema endüstrisinin gelişmesi, nitelikli ve özgün yapımların sayısının arttırılması, yeni yönetmen, yapımcı, oyuncu ve senaristlerin sektöre kazandırılması amacıyla destek faaliyetleri yürütülmektedir.

2000 Sonrası Türk Sineması

Genel kabule göre, Fuat Uzkınay'ın Ayastefanos Anıtı'nın 14 Kasım 1914'te yıkılmasına ilişkin filmi, "çekilen ilk Türk filmi", Fuat Uzkınay da "ilk Türk sinemacısı" olarak nitelenmektedir.

Sinema seyirci sayısı 2002 yılında 23,5 milyon iken pandemi döneminin bir önceki yılı olan 2019 da 59,4 milyona, 2022 yılında ise 35,7 milyona ulaşmıştır. Gösterime giren yerli film sayısı 2002 yılında 9 iken, 2022 yılında 189, 2002 yılında 2 milyon olan yerli film izleyici sayısı ise 2022 yılında 18,2 milyon olmuştur.

Yıllar içinde Türk filmlerinin teknik düzeyi dünya standartlarını yakalamış, sektöre sinema okullarından yetişmiş eğitimli gençler hâkim

olmaya başlamıştır. Türk filmlerinin bütçeleri milyon dolarlık, seyirci sayıları da milyon kişilik rakamlara ulaşmaya başlamıştır. Türk sineması için bir dönüm noktası olan 5224 sayılı "Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun" 2004 yılında çıkarılmıştır. Bu yasa ile film üretiminde ve seyirci sayılarında artış yaşanmıştır. 2005 yılında 30 milyona yaklaşan seyirci sayısı 2019 yılında 59 milyonu aşmıştır. 2019 yılında sadece gişe gelirleri 976 milyon TL'lik büyüklüğe ulaşmış, film sektörünün toplam büyüklüğü 7 milyar TL'yi aşmıştır.

Son yıllarda artan seyirci ve film sayısı, üretimdeki çeşitlilik, uluslararası arenada kazanılan ödüller Türk sineması için umut verici bir tablo oluşturmaktadır. 2019 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde Sinema Bilet Sistemi kurulmuştur. Daha önceki yıllara ilişkin sinema salon bilgileri bulunmamakla birlikte 2023 yılı itibarıyla Türkiye'de 402 sinema, 2 bin 350 sinema salonu, 375 bin koltuk bulunmaktadır.

1 Temmuz 2019 tarihinde hayata geçirilen Sinema Bilet Sistemi, sinema kanunu ile sinema bileti satış bilgilerinde şeffaflığın sağlanabilmesi amacıyla ülke genelinde faaliyet gösteren tüm sinema salonlarında satılan biletlerin bilgilerinin (sinema, salon, seans bilgisi, koltuk numarası, bilet bedeli vb.) eş zamanlı olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde hazırlanan veri tabanına aktarılmasına ve bu verilerin derlenerek yapım ve dağıtım şirketleriyle paylaşılmasına imkân vermektedir.

1990-2002 yılları arasında sinema sektörüne verilen destek toplam 5,4

“SİNEMAYA GİTMEYEN ÇOCUK KALMASIN” ETKİNLİĞİ

milyon dolar iken yürürlüğe giren bu Kanun sonrasında 2005-2024 yılları arasında bu tutar 48 kat artarak 260,5 milyon dolara ulaşmıştır.

“Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun”da yapılan değişiklik ile ek olarak yabancı film yapım, dizi film, çekim sonrası, yerli film gösterim ve ortak yapım kategorilerinde destek verilebilmesine imkân sağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığınca sinema sektörüne, aralarında ilk uzun

“SİNEMAYA GİTMEYEN ÇOCUK KALMASIN” ETKİNLİĞİ, GRAND PERA, 2018

SİNEMAYA GİDEMEYEN 178 ÖĞRENCİYE İLK KEZ SİNEMA ORTAMINDA FİLM İZLEME İMKÂNI SUNULMUŞ, MUŞ’UN KORKUT İLÇESİ, 2022

ATLAS 1948 SİNEMASI İLE İSTANBUL SİNEMA MÜZESİ AÇILIŞ PROGRAMI, CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN KONUŞMASI, 2021

metrajlı kurgu film yapım, uzun metrajlı sinema film yapım, belgesel film yapım olmak üzere toplam 14 kategoride sağlanan desteklere ilişkin başvuru ve değerlendirme işlemleri dijital ortamda yürütülmektedir.

Çocukların kültürel ve sosyal etkinliklere katılımının sağlanması ve sinema kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla 2017 yılında hayata geçirilen "Sinemaya Gitmeyen Çocuk Kalmasın" projesi kapsamında, sinemaya gitme fırsatı yakalayamayan 3,7 milyon çocuk sinema ile buluşturulmuştur.

Türk sinemasının tarihinde önemli bir yeri olan Beyoğlu Atlas Sineması'nı da kapsayan, sinema estetiğini dünü ve bugünüyle yeni nesillere aktarmak amacıyla İstanbul Sinema Müzesi hizmete açılmıştır.

1870'li yıllarda inşa edilen ve 1948 yılından beri faaliyette olan tarihî Atlas binası yaklaşık iki yıl süren çalışma ile sahnesinden koltukları-

İSTANBUL SİNEMA MÜZESİ

na, ses sisteminden fuayesine kadar aslına uygun olarak restore edilmiştir.

"Eğiten, eğlendiren ve ağırlayan" işlevleriyle bütün olarak yaşayan bir müze olması tasarlanan ve Beyoğlu Kültür Yolu" projesinin önemli duraklarından biri olan İstanbul Sinema Müzesi'nin, İstanbul'un kültür hayatına büyük katkı sağlaması, önemli bir turizm destinasyonu olarak faaliyet göstermesi hedeflenmektedir.

Osmanlı'nın son dönemi, Cumhuriyet'in ilk yılları, Anıtkabir'in yapımı, Kore Savaşı görüntülerinin yanı sıra Atatürk'ün daha önce yayımlanmamış yüksek kalitede görüntülerinin de yer aldığı site ve mobil uygulamaya bini aşkın belgesel film yüklenmiştir.

SİNEMA SALONU SAYISI, 2007-2022

SİNEMA SALONU SAYISI 2022 YILINDA BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE %1,3 AZALARAK 2 BİN 366, SİNEMA SALONLARINDAKİ KOLTUK SAYISI %0,3 AZALARAK 284 BİN 204 OLMUŞTUR.

KAYNAK: TÜİK

SİNEMA SEYİRCİ SAYISI, 2007-2022

SİNEMA SEYİRCİ SAYISI BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE %187,9 ARTARAK 35 MİLYON 754 BİN 644, YERLİ FİLM SEYİRCİ SAYISI %476,9 ARTARAK 18 MİLYON 834 BİN 898, YABANCI FİLM SEYİRCİ SAYISI %84,8 ARTARAK 16 MİLYON 919 BİN 746 OLMUŞTUR.

KAYNAK: TÜİK

GÖSTERİLEN YERLİ VE YABANCI FİLM SAYISI, 2007-2022

GÖSTERİLEN FİLM SAYISI BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE %107,9 ARTARAK 55 BİN 56, GÖSTERİLEN YERLİ FİLM SAYISI %159,2 ARTARAK 25 BİN 869, GÖSTERİLEN YABANCI FİLM SAYISI %76,9 ARTARAK 29 BİN 187 OLMUŞTUR.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞININ SON VERİLERİNE GÖRE; 2002'DE %8 OLAN YERLİ FİLM İZLENME ORANI, 2023 YILINDA %44'E (PANDEMİ ÖNCESİ 2019 YILINDA %56) ULAŞMIŞTIR. YERLİ FİLM İZLENME ORANINDA TÜRKİYE AVRUPA'DA BİRİNCİ SIRADA YER ALMAKTADIR.

KAYNAK: TÜİK

GÜÇLÜ ÜRETİM	ARTAN SEYİRCİ	TERCİH YERLİ
2002 YILINDA GÖSTERİME GİREN YERLİ FİLM SAYISI 9 İKEN 2023 YILINDA 147 OLMUŞTUR.	2002 YILINDA **1,9 MİLYON** OLAN YERLİ FİLM İZLEYİCİ SAYISI, 2023 YILINDA **13 MİLYONA**; 23,5 MİLYON OLAN SEYİRCİ SAYISI 2023 YILINDA **31 MİLYONA** ULAŞMIŞTIR.	TÜRKİYE %44'LÜK YERLİ FİLM İZLENME ORANI İLE AVRUPA'DA BİRİNCİ SIRADADIR.

Son 20 Yıla Damga Vuran Ödüllü Türk Filmleri

2003:

Uzak, Nuri Bilge Ceylan

- Cannes Film Festivali-Jüri Özel Ödülü
- Chicago Uluslararası Film Festivali-En İyi İkinci Film Ödülü
- Montpellier Film Festivali-En İyi Film Ödülü
- Trieste Film Festivali-En İyi Film Ödülü
- Beyrut Film Festivali-En İyi Film Ödülü

2004:

Duvara Karşı, Fatih Akın

- Berlin Film Festivali-Altın Ayı Ödülü

2007:

Takva, Öner Kızıltan

- Saraybosna Film Festivali-En İyi Film Ödülü
- 57. Berlin Film Festivali-FIPRESCI Ödülü

54. BERLİN FİLM FESTİVALİ,
FATİH AKIN, ALTIN AYI
ÖDÜLÜ, 2004

61. CANNES FİLM FESTİVALİ
NURİ BİLGE CEYLAN, ''EN İYİ
YÖNETMEN'' ÖDÜLÜ, 2008

Yaşamın Kıyısında, Fatih Akın
» 60. Cannes Film Festivali-En İyi Senaryo Ödülü

2008:

Pandora'nın Kutusu, Yeşim Ustaoğlu
» Fajr Film Festivali-Jüri Özel Ödülü
» 56. San Sebastian Film Festivali-En İyi Film Ödülü

Üç Maymun, Nuri Bilge Ceylan
» Cannes Film Festivali-En İyi Yönetmen Ödülü

2010:

Çoğunluk, Seren Yüce
» 67. Venedik Film Festivali-Geleceğin Aslanı Ödülü
» Mumbai Film Festivali-En İyi Film Ödülü

Bal, Semih Kaplanoğlu
» 60. Berlin Film Festivali-Altın Ayı Ödülü
» 13. River Run Uluslararası Film Festivali-En İyi Film ve En İyi Görüntü Yönetmeni Ödülleri

2011:

Bir Zamanlar Anadolu'da, Nuri Bilge Ceylan

- 64. Cannes Film Festivali-Jüri Özel Ödülü
- 27. Uluslararası Haifa Film Festivali-En İyi Film Ödülü
- 6. Asya Pasifik Film Ödülleri-Jüri Özel Ödülü

2012:

Tepenin Ardı, Emin Alper

- 7. Asya Pasifik Film Ödülleri
- 19. Palic Avrupa Film Festivali-En İyi Film Ödülü
- 18. Saraybosna Film Festivali-Jüri Özel Ödülü
- 47. Karlovi Vary Festivali-En İyi Asya Film Ödülü
- 12. Osian's Cinefan Film Festivali-En İyi İlk Film Ödülü

Yeraltı, Zeki Demirkubuz

- 9. Uluslararası Dubai Film Festivali-En İyi Film Ödülü
- 12. Osian's Cinefan Film Festivali-En İyi Film Ödülü

60. BERLİN FİLM FESTİVALİ, "ALTIN AYI'' ÖDÜLÜ, SEMİH KAPLANOĞLU VE EŞİ LEYLA KAPLANOĞLU, 2010

60. BERLİN FİLM FESTİVALİ,
"BAL" FİLMİNİN GALASI, 2010

Küf, Ali Ay

» Venedik Film Festivali-Geleceğin Aslanı Ödülü

» 53. Uluslararası Selanik Film Festivali-Gümüş İskender Ödülü

» 13. Frankfurt Film Festivali-En İyi Film ve En İyi Yönetmen Ödülleri

Sivas, Kaan Müjdeci

» 71. Venedik Film Festivali- Jüri Özel Ödülü

» 8. Uluslararası Abu Dabi Film Festivali- En İyi Senaryo ve En İyi Erkek Oyuncu Ödülleri

2014:

Kış Uykusu, Nuri Bilge Ceylan

» 64. Cannes Film Festivali-Altın Palmiye Ödülü

2015:

Abluka, Emin Alper

» 9. Asya Pasifik Film Ödülleri-Jüri Özel Ödülü

» 72. Venedik Film Festivali-Jüri Özel Ödülü

Mustang, Deniz Gamze Ergüven

» Sanatçı, Mustang ile Yabancı Dilde En İyi Film dalında Oscar'a aday olan ilk Türk olmuştur. Fakat film Fransa adına Oscar adayı olmuş ve Oscar'dan önce yapılan Golden Globe yarışmasında da ilk 5 filmlik listede yer almıştır.

2016:

Albüm, Mehmet Can Mertoğlu

» Cannes Film Festivali-En Yenilikçi Yönetmen Ödülü

» Saraybosna Film Festivali-En İyi Film Ödülü

Ana Yurdu, Senem Tüzen

» 16. Uluslararası Tiflis Film Festivali-En İyi Film Ödülü

» 9. Asya Pasifik Film Ödülleri'nden En İyi Senaryo Ödülü

» 31. Varşova Film Festivali-En İyi Asya Film Ödülü ve FIPRESCI Ödülü

2017:

Buğday, Semih Kaplanoğlu

» Tokyo Uluslararası Film Festivali-En İyi Film Ödülü

KIŞ UYKUSU, 64. CANNES FİLM FESTİVALİ-ALTIN PALMİYE ÖDÜLÜ, 2014

NURİ BİLGE CEYLAN,
KIŞ UYKUSU FİLMİ
İLE 67. CANNES FİLM
FESTİVALİ'NDE ALTIN
PALMİYE ÖDÜLÜ, 2014

Anons, Mahmut Fazıl Coşkun

» Venedik Film Festivali-Ufuklar Jüri Özel Ödülü

» 34. Haifa Film Festivali-Özel Mansiyon

» İtalyan Ulusal Film Yazarları Sendikası-En İyi Akdeniz Filmi Ödülü

2018:

TRT Yapımı Afgan Kömürü belgeseli, Zeynep Keçeciler

» Cannes Corporate Media & TV Awards Film Festivali "İnsan Hakları" dalında ikincilik ödülü

Kelebekler, Tolga Karaçelik

» Sundance Film Festivali-En İyi Film Ödülü

» Bükreş Uluslararası Film Festivali-En İyi Film Ödülü

2019:

Nuh Tepesi, Cenk Ertürk

» Tribeca Film Festivali-En İyi Senaryo ve En İyi Erkek Oyuncu Ödülleri

TRT Ortak Yapımı- It Must Be Heaven, Elia Suleiman

» 72. Cannes Film Festivali- FIPRESCI Ödülleri Ana Yarışma bölümünde En İyi Film

» 92. Akademi Ödülleri- "Yabancı Dilde En İyi Film" dalında Filistin'in Oscar Adayı

2019, TRT ortak yapımı filmlerin ulusal ve uluslararası birçok ödül aldığı bir yıl olmuştur. Aynı yıl festival dolaşımına başlayan "Kovan", "Uzun Zaman Önce", "Kapan", "Dilsiz", "Omar ve Biz", "Karınca","It Must Be Heaven", "Mavzer" gibi ortak yapımlar, aralarında dünyanın en önemli film festivallerinden Cannes, Toronto, Moskova, Varşova'nın da bulunduğu 67 organizasyonda yarışıp toplam 33 ödül almıştır.

2021:

TRT Ortak Yapımı Quo Vadis, Aida?, Jasmila Zbanic

» 93. Oscar Ödülleri'nin En İyi Yabancı Film dalında aday olmuştur.

» 34. Avrupa Film Ödülleri- En İyi Film, En İyi Yönetmen ve En İyi Oyuncu ödülleri

SUNDANCE FİLM FESTİVALİ, YÖNETMEN TOLGA KARAÇELİK, 'KELEBEKLER' FİLMİ İLE DÜNYA SİNEMASI BÜYÜK JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ, 2018

76. CANNES FİLM FESTİVALİ,
"KURU OTLAR ÜSTÜNE"
FİLMİNİN GÖSTERİMİ, 2023

TRT 12 Punto'da Ortak Yapım Desteği Alan Klondike, Maryna Er Gorbach

» Sundance Film Festivali - En İyi Yönetmen Ödülü

2022:

TRT Ortak Yapımı Huzur Üçgeni, Ruben Östlund

» Avrupa Film Ödülleri En İyi Film, En İyi Yönetmen, En İyi Senaryo ve En İyi Erkek Oyuncu ödülleri

2023:

Kuru Otlar Üstüne, Nuri Bilge Ceylan

» 76.Cannes Film Festivali-En İyi Kadın Oyuncu Ödülü

Türkiye'de Çekilen Filmler

Türkiye'de film çekmek isteyen yabancı film yapımcılarına ve yerli film yapımcılarına verilen çekim izinlerine ilişkin başvuru ve değerlendirme işlemleri dijital ortamda gerçekleştirilmektedir. Son yıllarda Türkiye'de çekilen filmlerden bazıları şunlardır:

- Argo, 2011, Ben Affleck, İstanbul
- Skyfall, 2012, Sam Mendes, İstanbul, Adana, Muğla
- The Water Diviner, 2014, Russell Crowe, İstanbul, Muğla, Antalya, Çanakkale
- Inferno, Ron Howard, 2015, İstanbul
- Charlie's Angels, Elizabeth Banks, 2018, İstanbul
- Operation Future, Guy Ritchie, 2021, Antalya

Türkiye'deki Uluslararası Film Festivalleri

Adana Altın Koza Film Festivali

İlk olarak 15-22 Mayıs 1969 tarihleri arasında Altın Koza Film Festivali adıyla düzenlenen ve 2009 yılında Uluslararası Adana Altın Koza Film Festivali adını alan festival, 2016 yılından Uluslararası Adana Film Festivali olarak adlandırılmaktadır. Festival, "Dünya Sineması"

ve "Akdeniz Filmleri Seçkisi" ile uluslararası kimliğe bürünmüş, Akdeniz Ülkeleri Uluslararası Kısa Film Yarışması ile de bu kimliğini pekiştirmiştir.

Akdeniz ülkelerinin yanı sıra Amerika Birleşik Devletleri'nden Japonya'ya kadar pek çok ülkeden filmleri ve sinema profesyonellerini konuk eden bir sinema platformu hâline gelen festival, her yıl Türk sinemacıların yanı sıra Avrupa'dan da yaklaşık 700 konuğu ağırlamakta ve 70 bin izleyiciye ulaşmaktadır.

18-24 Eylül 2023 tarihinde 30. kez düzenlenen Uluslararası Adana Altın Koza Film Festivali'nin Ödül töreninde Cumhuriyetimizin 100. Yılına özel olarak verilen "Sinemamızın Yüzü" ödülleri Türkan Şoray ve Kadir İnanır'a takdim edilmiştir.

Ankara Uluslararası Film Festivali

İlk kez 1988 yılında Ankara Film Şenliği adıyla gerçekleştirilen Ankara Film Festivali, 2-10 Kasım 2023 tarihleri arasında 34'üncü kez düzenlenmiştir.

Ulusal Uzun Film Yarışması'nda En İyi Film Ödülü Tunahan Kurt'un "Karganın Uykusu" filmine, En İyi Yönetmen Ödülü "Kör Noktada" filmiyle Ayşe Polat'a, Mahmut Tali Öngören En İyi İlk Film Ödülü ise Umut Subaşı'nın yönettiği "Sanki Her Şey Biraz Felaket" filmine verilmiştir. Fırat Özeler'in yönettiği "Kavur" En İyi Belgesel, Vehbi Bozdağ'ın yönettiği "Kurbağalar" da En İyi Kısa Film seçilmiş; VEKAM Ödülü'ne ise "Laf Aramızda Engürü Kahve" filmiyle Özlem Mengilibörü ve Can Mengilibörü layık görülmüştür.

Uluslararası Antalya Film Festivali

1964 yılında Dr. Avni Tolunay'ın öncülüğünde başlayan ve bugüne dek Yılmaz Güney, Atıf Yılmaz, Ömer Kavur, Halid Refiğ, Yavuz Özkan, Zeki Ökten, Yavuz Turgul, Erden Kıral, Ömer Lütfi Akad, Şerif Gören, Yılmaz Duru, Memduh Ün, Ertem Eğilmez, Nuri Bilge Ceylan, Zeki Demirkubuz, Derviş Zaim ve Reha Erdem gibi birçok usta ismin sinema yolculuklarındaki en önemli durak olan Antalya Altın Portakal Film Festivali, yıllar içinde ulusal sinemanın kalbinin attığı bir etkinliğe dönüşmüştür.

Festivalin Türk sinemasına maddi katkı sağlamak ve filmlerin uluslararası pazara açılmasına yardımcı olmak amacıyla başlattığı Antalya Film Forum, birçok genç ve bağımsız sinemacıya destek sağlamış, aynı zamanda Antalya'yı Türk sinemasının en önemli ulusal endüstri merkezine dönüştürmüştür. Kurmaca Pitching, Kurmaca Work in Progress, Belgesel Work in Progress ve Sümer Tilmaç Antalya Film Destek Fonu platformlarından oluşan Antalya Film Forum, ulusal ve uluslararası festivallerde ödüllerle karşılanan birçok yerli yapımın yaratılmasını sağlamıştır.

Aralarında István Szabó, Francis Ford Coppola, Emir Kusturica, Catherine Deneuve, Bob Rafelson, Abbas Kiarostami, Bahman Ghobadi, Asghar Farhadi, Theresa Russell, Krzysztof Zanussi, Helen Mirren, Paul Verhoeven, Faye Dunaway, Harvey Keitel, Mickey Rourke, Audrey Tautou ve Adrien Brody'nin de olduğu birçok ünlü ismi Antalya'da ağırlayan Antalya Altın Portakal Film Festivali, Uluslararası Film Yapımcıları Dernekleri Federasyonu (FIAPF) üyesidir.

Uluslararası İstanbul Film Festivali

İlk kez 1982'de İstanbul Festivali kapsamında, "Sanatlar ve Sinema" temalı altı filmin gösterildiği bir film haftası olarak düzenlenen İstanbul Film Festivali, 1984 yılından itibaren "Sinema Günleri" adıyla nisan aylarında düzenlenen ayrı bir etkinlik hâlini almıştır. 1989 yılı başında, FIAPF (Uluslararası Film Yapımcıları Dernekleri Federasyonu) tarafından "özel konulu, yarışmalı festival" kategorisinde tanınarak dünyanın önde gelen festivalleri arasına giren Sinema Günleri, "İstanbul Film Festivali" adını almıştır.

Özel ve tematik bölümlerin yanı sıra, dünya klasikleri, retrospektifler, canlı müzik eşliğinde sessiz film gösterimleri, canlandırma sineması ve belgesellerin yer aldığı festivalde her yıl yaklaşık 140 film göste-

BİR TUTAM KARANFİL FİLMİNİN TÜRKİYE PROMİYERİ

rilmektedir. İstanbul Film Festivali, gösterilen film sayısı itibarıyla Türkiye'deki en kapsamlı, 2023 yılında 90 bine varan izleyici sayısıyla da Türkiye'nin en büyük film festivali sayılmaktadır.

Türkiye'de sinemanın gelişimini teşvik etmeye, Türk sinemasının uluslararası alanda tanıtımına katkıda bulunmaya ve kaliteli yapımların Türkiye'de ticarî gösterime girmesine aracılık etmeyi amaç edinen İstanbul Film Festivali, EURIMAGES gibi uluslararası kurum ve kuruluşların Türk sinema endüstrisi ile tanışmasına da öncülük etmektedir. Türkiye'nin en köklü ve en etkili uluslararası sinema etkinliği olan İstanbul Film Festivali, geçtiğimiz 42 yılda İstanbullulara 111 ülkeden 6 bin 276 filmi yaklaşık 4,5 milyon izleyiciye ulaşmıştır.

7-18 Nisan 2023 tarihleri arasında 43'üncüsü gerçekleştirilen festivalde 12 gün boyunca 134 uzun ve 29 kısa metrajlı film, 6 salonda seyirciye sunulmuştur.

Gezici Festival

Gezici Festival, sinemanın seçkin örneklerini Türkiye'nin değişik kentlerindeki sinemaseverlere sunmak ve Türkiye sinemasını dünyaya tanıtmak için 1995 yılında yola çıkmıştır. Türkiye'den yeni filmler,

sosyal ve kültürel konuları sinema aracılığıyla gündeme getiren özel gösterimler ve kısa film seçkileri ile Gezici Festival her yıl bir ay boyunca farklı kentlere konuk olmaktadır.

Son 25 yıl içinde Ankara, Artvin, Bakü (Azerbaycan), Bursa, Çanakkale, Diyarbakır, Drama (Yunanistan), Edremit, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kars, Kastamonu, Kayseri, Malatya, Mersin, Ordu, Samsun, Saraybosna (Bosna Hersek), Sinop, Tiflis (Gürcistan), Üsküp (Makedonya) ve Van kentlerinde gösterimlerini gerçekleştirmiştir. Festivalin bir amacı da konuk olarak Türkiye'ye gelen yabancı sinemacılarla Türk sinemacıları bir araya getirmek ve ortak projelerin oluşmasına katkıda bulunmaktır. 27. Gezici Festival, 2022 yılında 2-8 Aralık'ta Ankara'da, 9-11 Aralık'ta Sinop'ta ve 12-14 Aralık'ta Kastamonu'da düzenlenmiştir.

Bugüne kadar 5 ülkede 23 şehre giden Gezici Festival, 56 bin 872 kilometre yol katetmiştir.

Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali

Uçan Süpürge, kadınların sinema alanındaki emeğini görünür kılmak amacıyla, 1998 yılında Türkiye'de ilk defa uluslararası kadın filmleri festivalini başlatmıştır.

UÇAN SÜPÜRGE ULUSLARARASI KADIN
FİLMLERİ FESTİVALİ

Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali; panel, söyleşi ve sergilerin yapıldığı uluslararası bir organizasyon olarak varlığını sürdürmektedir. Kadın yönetmenlerin filmlerinin gösterildiği festival kapsamında her yıl dünya çapında kadın yönetmenler ve oyuncular davet edilerek "Türkiye'de Kadın Yönetmen ve Yapımcılar Buluşmaları" gerçekleştirilmektedir. Etkinlikte, bu alanda çalışan kadınlar arasında iletişim ağı kurulmakta ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda eğitimler verilmektedir.

10. MALATYA ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ

24. Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali, hibrit modelle "Araftan Çıkmak" temasıyla gerçekleştirilmiştir. Türkiye ve dünyadan katılan 33 ülkenin kadın yönetmenlerinin filmleri, 5-11 Haziran 2023 tarihleri arasında Başkentli sanatseverlerle buluşmuştur.

Malatya Uluslararası Film Festivali

Malatya Valiliği ve Malatya Kayısı Araştırma-Geliştirme ve Tanıtma Vakfı tarafından ilk olarak 2010 yılında düzenlenmiş, 10'uncusu ise 10-14 Aralık 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Sinemasal Açık Hava Sinema Festivali

2012'de "Sinemasal" ismiyle bir sosyal girişim hâline gelen festival, "Bir film izlersin hayatın değişir, bir çocuk değişirse dünya değişir!" sloganıyla global çapta sinemaya erişim sorununu ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Sinemasal, gönüllüleri ve destekçileri sayesinde her yıl yüz binlerce çocuk sinemanın büyülü dünyasıyla tanışmaktadır.

ANADOLU'DA 30 BİN ÇOCUK SİNEMAYLA BULUŞTU.

"Sinema Artık Köylerde!" sloganı eşliğinde, 17-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Güneydoğu Anadolu bölgesinde altı ilde ilk festival hayata

geçirilmiştir. 14 gün süren festivalde yedi ülkeden 45 gönüllü görev almış ve 7 bin çocuğa hayatlarında ilk kez sinema deneyimi yaşatılmıştır.

Türkiye'nin ulaşılması en zor dağ köylerine gerçek sinema deneyimini taşıyan Sinemasal, zamanla köylerin yanı sıra şehirlerin geri planda kalmış mahallelerine de ulaşmaya başlamıştır.

Sinemasal'ın 2017'de Peru, Güney Afrika ve Filipinler ofisleri açılmış, 2022 sonu itibarıyla ulaşılan çocuk sayısı 4 milyonu aşmıştır.

Uluslararası Boğaziçi Film Festivali

Boğaziçi Kültür Sanat Vakfı (BKSV) tarafından gerçekleştirilmekte olan Boğaziçi Film Festivali; Türkiye'de ve dünyada etik, estetik ve teknik bütünlüğe sahip sinema filmlerinin gelişmesine katkı sağlanmasını, genç yapımcı ve yönetmenlerin yeni filmler üretmesine maddi ve manevi destekler oluşturulmasını, ülke sinemasının yurt içinde ve yurt dışında tanıtılmasını hedeflemektedir. 2023 yılında 11'incisi düzenlenmiştir.

TRT World Citizen Humanitarian Film Festivali

TRT World Citizen Humanitarian Film Festivali; 2018 yılından bu yana film yapımcılarına küresel insanî meseleleri benzersiz ve yaratıcı bir bakış açısıyla keşfetmeleri için bir platform sağlamaktadır. Savaş ve şiddetli çatışmalar, küresel salgın, mülteci ve göç krizi, iklim değişikliği ve kirlilik, kadın hakları, açlık ve gıda kıtlığı, evsizlik ve yoksulluk gibi dünyamızı etkileyen birçok kriz, çoğu görülmeyen ve duyulmayan dünya çapında milyarlarca insanın hayatı üzerinde ciddi etkilere sahiptir. Festivalin amacı, bu bireylerin hikâyelerini paylaşmak, seslerini ve anlatılarını duyurmak için bir platform sağlamaktır.

Festivalin beşincisi 5 Kasım 2023 tarihinde Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenmiş, ödüller Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun tarafından verilmiştir.

TRT Belgesel Film Yarışması

Türk belgeselciliğinin gelişmesine katkıda bulunmak ve belgesel filmlerin seyirciyle buluşmasını sağlamak amacıyla, ulusal düzeyde 2008 yılında ilk kez "TRT Belgesel Film Yarışması" düzenlenmiştir. 2010 yılında TRT Belgesel Ödülleri'nin kategorilerine "uluslararası" alanın da dâhil edilmesiyle daha geniş bir kapsamda film değerlendirmelerine başlanmıştır. 14-17 Aralık 2023 tarihlerinde "Köklü İzler, Güçlü Hikâyeler" mottosuyla 14'üncüsü düzenlenen TRT Uluslararası Belgesel Ödülleri, 93 ülkeden 998 belgesel filmin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Sinema Alanındaki Önemli Gelişmeler Kronolojisi

Türk Sinema Tarihinin O Zamana Kadar Yapılmış En Büyük Prodüksiyonu Ünvanı

18 Nisan 2002 tarihinde Nahid Sırrı Örik'in Sultan Hamid Düşerken adlı kitabından uyarlanan, yönetmenliğini TRT prodüktörü Ziya Öztan'ın yaptığı film vizyona girmiştir. Türk sinema tarihinin o zamana kadar yapılmış en büyük prodüksiyonu ünvanını alan film; Yıldız Sarayı, Maslak Kasrı gibi gerçek mekânların yanı sıra, Beyoğlu ve İstiklal Caddesi'nin eski hâllerinin yeniden inşa edildiği Marmara Üniversitesinin bahçesineki dev setlerde çekilmiştir.

Güney Kore'de Türk Sinemasının 100. Yılı Kutlaması Resepsiyonu

2-12 Ekim 2014 tarihleri arasında düzenlenen Busan Uluslararası Film Festivali vesilesiyle 2 Ekim 2014 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından açılış resepsiyonu organize edilmiş ve resepsiyonda Türk sineması hakkında bilgiler, görseller eşliğinde katılımcılara aktarılmıştır.

Ertuğrul Filminin Gala Gösterisi

Türk-Japon ilişkilerinde önemli bir yeri olan Ertuğrul Fırkateyni faciasını konu alan filmin galası, 1 Aralık 2015 tarihinde Tokyo Uluslararası Forumu'nda gerçekleştirilmiştir.

Sinema Filmlerinin Sayısallaştırılması

Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü ile Aralık 2016 tarihinde başlatılan ortak çalışma ile TRT arşivlerinde bulunan sinema filmlerinin sayısallaştırılması çalışmasına başlanmıştır.

TÜRK FİLMLERİ FESTİVALİ (GÜNEY KORE)

HOLLYWOOD TÜRK FİLM FESTİVALİ

Türk Filmleri Festivali (Güney Kore)

27-29 Ekim 2017 tarihleri arasında Seul'da Türk Filmleri Festivali düzenlenmiştir. Festivalde, Türkiye'nin Oscar adayı "Ayla" filminin özel gösterimi yapılmıştır. Festival kapsamında ayrıca, Türk sinemasının önemli filmleri arasında yer alan "Kış Uykusu", "Koca Dünya", "Kalandar Soğuğu", "Dağ 2", "Aşk Tesadüfleri Sever" ve "Unutursam Fısılda" gibi bazı filmler Güney Koreli sinemaseverlerin beğenisine sunulmuştur.

Hollywood Türk Film Festivali

20-22 Ekim 2017 tarihleri arasında Los Angeles'taki ünlü Paramount Pictures stüdyolarının sinema salonlarında Sinema Genel Müdürlüğünün destekleriyle bir film festivali gerçekleştirilmiştir. Festivale yerli ve yabancı oyuncular, basın mensupları ve Hollywood sineması sektörünün önde gelen isimleri katılmışlardır.

Festivalde dört uzun metrajlı ve beş kısa metrajlı film gösterilmiştir. Festival kapsamında Türk ve Amerikan sanatçılara ödüller verilmiştir.

"Türkiye'de Suriyeli Çocuk Olmak" Kısa Film Yarışması

2017 yılında TRT'nin organizasyonunda, "Türkiye'de Suriyeli Çocuk Olmak" adlı kısa film yarışması düzenlenmiştir.

Kiev Türk Filmleri Günleri

Türk sinemasının ve Türk filmleri aracılığıyla Türkiye'nin ve Türk kültürünün tanıtılması amacıyla 4-6 Mayıs 2018 tarihleri arasında Kül-

tür ve Turizm Bakanlığı himayesinde Kiev'de Türk Filmleri Festivali düzenlenmiştir. Etkinlik kapsamında Türk sinemasının ödüllü filmlerinden beşi Ukrayna izleyicisinin beğenisine sunulmuştur.

2017 yılı yapımı "Çınar" filmi ile açılan festivalde, Kaan Müjdeci'nin "Sivas", Yılmaz Erdoğan'ın "Kelebeğin Rüyası", Mustafa Kara'nın "Kalandar Soğuğu" ve Çağan Irmak'ın "Unutursam Fısılda" filmleri seyirci ile buluşmuştur.

Tarihî Kiev Sineması'nda düzenlenen etkinliğin galasına her yaştan sinemaseverler, Ukrayna'da faaliyet gösteren diplomatik misyon temsilcileri, akademisyenler ve basın mensupları katılmıştır.

KİNENOVA Uluslararası Film Festivali

3-12 Ekim 2018 tarihleri arasında Üsküp`te düzenlenen KİNENOVA Uluslararası Film Festivali'nde Sinema Genel Müdürlüğünden ilk film desteği alan Banu Sıvacı'nın ilk uzun metraj sinema filmi Güvercin'in gösterimi yapılmıştır.

Tüm Zamanların Yerli-Yabancı En İyi Açılışını Yapan Çizgi Filmi

2018 yılında, Türkiye'nin en çok izlenen ve dijital oyunları en çok indirilen, TRT'nin ortak yapımcısı olduğu,

RAFADAN TAYFA
DEHLİZ MACERASI

"Rafadan Tayfa"nın sinema uyarlaması "Rafadan Tayfa Dehliz Macerası" vizyona girmiştir. Rafadan Tayfa Dehliz Macerası, ilk üç günde 243 bin 696 seyirci tarafından izlenerek "Türkiye'de Tüm Zamanların En İyi Açılışını Yapan Yerli Animasyon" olmuştur. En çok kazanan yerli animasyonların yer aldığı listede ilk üç günlük gişesiyle zirveye oturan "Rafadan Tayfa" dördüncü gününde ise dünya çapındaki yapımları geçmeyi başararak "Tüm Zamanların Yerli Yabancı En İyi Açılışını Yapan Çizgi Filmi" olmuştur.

En İyi Araştırma Ödülü

2018 yılında, TRT World'ün "Suriye Yolunda Sessiz Ölüm" belgeseli, İtalya'da dünyanın en saygın araştırmacı gazetecilik ödülleri arasında yer alan Documentari İnchieste Giornalismi'de "En İyi Araştırma" ödülünü almıştır.

2019 Türkiye-Rusya Karşılıklı Kültür Yılı Çerçevesinde Yapılan Etkinlikler

23-28 Mayıs 2019 tarihleri arasında düzenlenen Ulyanovsk 11. Uluslararası Film Festivali'ne "2019 Rusya-Türkiye Kültür ve Turizm Yılı" kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğünün desteğiyle üç Türk filmi ile katılım sağlanmıştır. Uzun Hikâye, Kelebeğin Rüyası ve Yozgat Blues filmleri Rusça alt yazılı olarak seyircilerle buluşmuştur.

17-19 Haziran tarihleri arasında St. Petersburg'da Rodina Sineması'nda Türk Sineması Günleri düzenlenmiş, yedi Türk filmi Rusça alt yazılı olarak seyircilere sunulmuştur.

2019 Türkiye-Rusya Karşılıklı Kültür Yılı çerçevesinde St. Petersburg şehrinde düzenlenen "Uluslararası Kültür Forumu"na Özel Ülke statüde katılım sağlanmış ve Türkiye Sinema Günleri faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-Kuzey Makedonya Sinema Çalıştayı

23-26 Nisan 2019 tarihlerinde Sinema Genel Müdürlüğünce desteklenen Türkiye-Kuzey Makedonya Sinema Çalıştayı ve Türk Kültür Haftası'nın organizasyonu yapılmıştır.

Selanik'te 2. Türk Film Günleri

Atina Büyükelçiliği Kültür ve Tanıtma Müşavirliği tarafından ilki 2016 yılında Atina'da düzenlenen Türk Filmleri Günleri'nin ikincisi, Selanik

Başkonsolosluğu ve Selanik Film Festivali ile iş birliğiyle 27-30 Mayıs 2019 tarihleri arasında Selanik'te gerçekleştirilmiştir.

Gösterime sunulan filmler sayesinde izleyicilerin 1970'li yıllardan günümüze Türkiye'nin birçok yerini görebilmelerinin yanı sıra Türk ve Yunan kültürlerinin ve yaşam tarzlarının benzerliklerine bir kez daha şahit olma imkânı bulacaklarının altı çizilmiş, Türk ve Yunan kültür ilişkilerinin daha da geliştirilmesine yönelik iki tarafın da temennileri dile getirilmiştir.

Programın ikinci gününde ise Küf ve Sivas filmlerinin gösterimi öncesinde ve sonrasında aktör Ercan Kesal ve yönetmen Kaan Müjdeci seyirci ile buluşmuşlardır.

Türk Filmleri Haftası

Tanıtma Genel Müdürlüğü ve Sinema Genel Müdürlüğü desteği ile 22-26 Nisan 2019 tarihleri arasında Bişkek'te organize edilen Türk Filmleri Haftası'nın gerekli bürokratik işlemleri, yerel muhataplarla görüşme ve planlamaları ve gereken diğer destekler sağlanmıştır.

16 Mayıs 2019 günü Kırgız-Rus Slavyan Devlet Üniversitesi tarafından organize edilen "İran, Almanya ve Türkiye Sinemasındaki Yeni Hususlar" konulu seminerde yabancı dil olarak Türkçe eğitim alan öğrencilere ve diğer izleyicilere "Suda Balık" adlı gençlik filmi gösterilmiştir.

TÜRK DÜNYASI
KÜLTÜR BAŞKENTİ
OŞ-FİLM HAFTASI

Türk Dünyası Kültür Başkenti Oş-Film Haftası

Kırgızistan'ın Oş şehri 2019 Yılı TÜRKSOY Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmiştir. Bu vesile ile Oş'ta Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü destekleri ile Yerli Düşünce Vakfı tarafından 17-19 Eylül tarihleri arasında Türk Film Günleri gerçekleştirilmiştir.

Anılan Türk Filmleri Günleri üç gün süre ile Oş Cemetey (Semetey) ve Nur sinemalarında gerçekleştirilmiştir.

Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonu Türk Dünyası Ödüllü Belgesel Film Gösterimleri

Kırgızistan'da 12-15 Aralık 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen 9. Uluslararası Bağımsız Devletler Topluluğu Baltık ve Gürcistan, Kırgızistan Kısa Metrajlı Film Festivali çerçevesinde 13 Aralık 2019 günü Bişkek'te Cengiz Aytmatov Sinema Evi'nde Türkiye Cumhuriyeti Bişkek Büyükelçiliği himayelerinde, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve K.C. Kültür, Enformasyon ve Turizm Bakanlığı destekleriyle, Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonu Türk Dünyası Ödüllü Belgesel Film Gösterimleri gerçekleştirilmiştir.

TRT Senaryo Günlerinde Oscar Başkanı

Türk sinemasını dünya pazarında daha tanınır hâle getirmek için 5-13 Temmuz 2019 tarihleri arasında, "12 Punto TRT Senaryo Günleri"nin ilki İstanbul'da gerçekleşmiş, organizasyonun jüri başkanlığını Oscar Başkanı John Bailey yapmıştır.

GÖÇ FİLMLERİ
FESTİVALİ

Göç Filmleri Festivali

Dünyanın en geniş katılımlı ve kapsamlı tematik film festivali olarak yola çıkan Uluslararası Göç Filmleri Festivali, 14-21 Haziran 2020 tarihleri arasında online olarak T.C. Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Kültür ve Turizm Bakanlığının da desteği ile İçişleri Bakanlığı tarafından düzenlenmiştir.

50'den fazla filmin gösterildiği festival; yerli ve yabancı yüzlerce sinemacı, basın mensubu, sivil toplum kuruluşlarından katılımcılar ve akademisyenleri ağırlamıştır. Uluslararası Göç Filmleri Festivali, herkesi insanlığın ortak kaderi göçün medeniyete katkılarını, toplumlar arasındaki kültürel etkilerini ve adaptasyon süreçlerini yeniden anlamaya davet ederek farkındalık artırmaya önemli katkılar sunmuştur. 2011 yılından bu yana maruz kaldıkları insanlık dışı koşullar sebebiyle doğduğu toprakları terk etmek zorunda kalan milyonlarca göçmene kucak açan Türkiye'nin ev sahipliğinde düzenlenen festival, insanlığın gündeminden hiç düşmeyen göç olgusuna ayna tutmuştur.

Uluslararası Göç Filmleri Festivali, göçlerin tarih boyu tüm milletlerin yaşadığı ortak bir hikâye olduğuna vurgu yapmayı ve bu konuda

LONDON CİTY FİLM
AWARDS'DAN ÖDÜL

farkındalık yaratmayı hedeflemiştir. Sinema aracılığıyla göçlerin tarih boyu toplumlara katkılarını gündeme getirmeyi amaçlayan Uluslararası Göç Filmleri Festivali, ağırlıklı olarak göç, göçmenler, göçün toplumlar arası kültürel etkileri, medeniyete katkıları ve insanların adaptasyon süreçlerine ilişkin değişim konularını irdeleyen filmlere ve bunları işleyen yönetmenlere odaklanmıştır.

TRT Ödülü

2022 yılında, TRT'nin dünya sinemasına desteklerine bir yenisi daha eklenmiş ve 43. kez düzenlenen Durban Uluslararası Film Festivali'nde ilk kez bir filme "TRT Ödülü" verilmiştir. Moritanya-Fransa ortak yapımı "The Missing Camel" isimli belgesel söz konusu ödülün sahibi olmuştur.

London City Film Awards'dan Ödül

TRT İç Yapımlar Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan "Kardan Mürekkep" belgeseli "London City Film Awards" etkinliğinde "En İyi Uzun Metraj Belgesel" ödülünün sahibi olmuştur.

3. KORKUT ATA TÜRK DÜNYASI
FİLM FESTİVALİ, AZERBAYCAN
2023

Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali

Beyoğlu Kültür Yolu Festivali kapsamında; Türk dünyası ülkeleri arasındaki kültürel ve sanatsal iş birliği olanaklarının arttırılması ve yumuşak güç olan sinema sanatı vasıtasıyla müşterek tarihî, kültürel ve toplumsal değerlerimizin güçlenmesine ile ortak projeleri üretilmesine katkı sağlamak amacıyla Türk dünyasının sinemadaki varlığı, Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali ile 8 -12 Kasım 2021 tarihleri arasında beyaz perdeye taşınmıştır.

Türkiye dâhil 13 ülkeden 42 film ile 100'ün üzerinde sinemacıyı bir araya getiren, içerisinde Türk Dünyası I. Sinema Zirvesi de düzenlenen ve büyük ilgi gören Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali'nin ikincisi 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti seçilen Bursa'da 1-5 Kasım 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Uzun Metraj Kurmaca Film ve Belgesel Film yarışmalarının gerçekleştirildiği festivale 17 ülkeden 52 film katılmıştır. Ayrıca, festival kapsamında Türk Dünyası Sinema Zirvesi'nin ikincisi de gerçekleştirilmiştir.

Festivalin üçüncüsü, 8-11 Ekim 2023 tarihleri arasında Azerbaycan'ın Bakü ve Şuşa şehirlerinde gerçekleştirilmiştir.

15. TAŞKENT ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ KAPSAMINDA ÖZBEKİSTAN'DA "CUMHURİYET'İN 100. YILI KÜLTÜR GECESİ VE TÜRK FİLM GÜNLERİ" ETKİNLİĞİ, TAŞKENT, 2023

Özbekistan'da "Cumhuriyet'in 100. Yılı Kültür Gecesi ve Türk Film Günleri" Etkinliği

Özbekistan'da düzenlenen İpek Yolu İncisi 15. Taşkent Uluslararası Film Festivali kapsamında festivalin özel konuğu Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşunun 100. Yılı Kültür Gecesi ve Türk Film Günleri'nin açılışı yapılmıştır. Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) Genel Sekreteri Sultan Raev, festival çerçevesinde Taşkent'te yapılan Türk Halkları Sinemacılar Forumu'nda Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye Cumhuriyeti'nin sinema yetkililerini bir çatı altında toplayacak Türk Dünyası Sinemacılar Birliğini kurduklarını ve Başkanı olarak Özbekistan Sinematografi Birliği

Başkanı Firdavs Abduhalikov'u seçtiklerini söylemiştir. Türk Dünyası Sinemacılar Birliğinin Türk dünyasına hayırlı ve uğurlu olmasını dileyen Raev, konuşmasının ardından Türk dünyası sinemasına emeği geçen, sinemaya ömrünü adayan ve gelişmesinde katkı sağlayan sinema sanatçılarına TÜRKSOY'un Onur Nişanı'nı takdim etmiştir. Onur Nişanı takdim edilenler arasında Azerbaycanlı Elçin Guliyev, Kırgızistanlı Artıkpay Suyundukov, Kazakistanlı Tungışbay Jamankulov, Türkmenistanlı Maya Aymedova, Özbekistanlı Gülçehre Camilova, Türk sinema sanatçısı ve yönetmen Semih Kaplanoğlu yer almıştır.

Sinema Atölyeleri

AA Akademi koordinasyonundaki sinema eğitimleri kapsamında 2024 yılı itibarıyla ayda iki kez farklı temalarla sinema atölyeleri düzenlenmeye başlanmıştır. Atölyelerde, "Soykırıma Tanık Olmak", "Film Nasıl Okunur?", "Türk Sinemasının Doğuşu" gibi başlıklar işlenmiştir. Sinemada gazeteci ve basın imajı üzerine araştırmalar yapan, AA Dış ve Ekonomi Haberleri Yayın Müdürü Barışkan Ünal, 7 Mart tarihinde "Film Çözümlemesi" temasıyla düzenlenen son atölyede "Spotlight" filminin analizini yapmıştır.

'SOYKIRIMA TANIK OLMAK' BAŞLIKLI SİNEMA ATÖLYESİ'NİN İLK OTURUMU AATÖLYE'DE GERÇEKLEŞTİ.

Televizyon

Kamu Yayıncılığı TRT

Medya sektörü, TRT'nin deneme yayınına başladığı 1968 yılından günümüze önemli değişim ve gelişim göstermiştir. Teknolojik ve toplumsal alanlardaki yeniliklerin bir sonucu olarak ortaya çıkan sayısal yayıncılık, yeni medya teknolojileri, toplumsal dönüşümler, küreselleşme olguları, bireysel davranışları ve izleme kültürünü önemli ölçüde değişikliğe uğratmıştır. Bu değişimlerle birlikte izleyici/hedef kitle de nüfus ve coğrafya bakımından büyümüş, ulusal hedefler ve amaçlar küresel boyutlara ulaşmıştır.

TRT, özellikle son yıllarda, çağdaş sayısal yayıncılığın gerektirdiği tüm yeni medya olanaklarını yetkin bir biçimde kullanan güçlü ve etkili bir kurumsal yapı oluşturmuştur. Yabancı dilde yayın yapan kanal ve platformlarıyla, uluslararası haberciliğe getirdiği ayrıcalıklı üslupla; geniş, nitelikli ve dünya çapında talep gören içerik yelpazesiyle, program çeşitliliğiyle TRT, etki alanını uluslararası düzeye taşıyan bir yayıncılık anlayışını benimsemiştir.

TRT'nin ilk yurt dışı temsilciliği olan TRT Almanya-Berlin Temsilciliği 1998 yılında açılmıştır. Bunu 1999 yılında Türkmenistan-Aşkabat, 2000 yılında Azerbaycan-Bakü, Mısır-Kahire ve Belçika-Brüksel temsilciliklerinin açılışı takip etmiştir. Daha sonra 2002 yılında ABD-Washington, 2004 yılında da Özbekistan-Taşkent büroları açılmıştır.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, üyesi olduğu Avrupa Yayın Birliği (EBU)'nin teletekst yayıncılığı konusundaki teknik ve içerik biçim ölçütlerini dikkate alarak 1990 yılında TELEGÜN adıyla teletekst yayını başlatmıştır. Türkiye'de hâlen sadece TRT tarafından verilen bu hizmet, yurt dışından da takip edilebilmektedir.

2000'li Yıllar

- 25 Nisan 2000 tarihinde, Çanakkale Kara Zaferi'nin 85. Yıl Dönümü ve Anzak Günü'nde, ilgili ülkelerin devlet erkânı ve yaklaşık 10 bin Avusturalyalının katılımıyla, Çanakkale Büyük Abide ve Anzak Koyu'nda düzenlenen törenler, Avusturalya'dan da izlenebilecek şekilde naklen yayımlanmıştır.
- 2002 yılında TRT'nin web sitesi, e-Devlet ödüllerinden En İyi Merkezî Yönetim Web Sitesi Ödülü'nü almıştır. Aynı yıl TRT'nin 6'ncı yurt dışı bürosu ABD-Washington'da açılmıştır.

48. EUROVİSİON ŞARKI YARIŞMASI,
BÜLEND ÖZVEREN, SERTAB ERENER,
25 MAYIS 2003

» 2003 yılında TRT, Türkiye adına katıldığı 48. Eurovision Şarkı Yarışması'nı, Sertab Erener'in yorumladığı "Everyway That I Can" şarkısıyla kazanmış ve Türkiye'ye birinciliği getirmiştir.

» TRT'nin Özbekistan-Taşkent bürosu, 2004 yılında açılmıştır. Yurt dışında da etkin bir yayıncı olan TRT, Asya-Pasifik Yayın Birliği (ABU) Asiavision sözleşmesini imzalamıştır.

» 2004'te, 49. Eurovision Şarkı Yarışması finali İstanbul'da TRT'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. 36 ülkeye canlı yayın ile aktarılan yarışmada Türkiye'yi Athena grubu "For Real" adlı parçayla temsil etmiştir.

» 2005 yılında, Uluslararası İzmir Universiade Olimpiyat Oyunları'nın yurt içi ve yurt dışı yayınları gerçekleştirilmiştir. Aynı yıl içinde, TRT ve (ABU) Asya-Pasifik Yayın Birliği arasında Asiavision Sözleşmesi imzalanmıştır.

» 22 Haziran 2006 tarihinde TRT, dünyanın en önemli yayın kuruluşlarından Walt Disney Şirketi ile Kurumsal İş Birliği Anlaşması imzalamıştır.

» 2007'de TRT, televizyon programı dalında "Damal'ın Bebekleri" ve radyo programı dalında "Konuşa Konuşa", "Organ Nakli" ve "8 Mart Dünya Kadınlar Günü" programlarıyla Çağdaş Gazeteciler Derneğinden iki ödül almıştır.

» 9-11 Mayıs 2008 tarihleri arasında, dünyanın en çok izlenen motor sporları organizasyonu olan Formula-1 yarışlarının üç yıllık yayın

hakkı TRT tarafından alınmıştır. Yarışların İstanbul ayağı geniş bir yapım kadrosuyla ekrana taşınmıştır.

» 13 Haziran 2008 tarihinde, Cengiz Aytmatov'un cenaze töreni Bişkek'ten 100 dakika süreyle canlı yayımlanmıştır.

» 11 Temmuz 2008'de, Srebrenitsa Soykırımı'nı anma ve 307 şehidin defin törenlerinin canlı yayını 26 saat sürmüştür. Bu süre, TRT tarihinde "Mehmetçikle El Ele" kampanyasından sonraki en uzun süreli canlı yayın olmuştur.

» 1 Ağustos 2008 tarihinde, Türk Mukavemet Teşkilatının 50. kuruluş yıl dönümünde "Aslında Kimse Uyumuyordu" adıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden 6 saat canlı yayın yapılmıştır.

» 1 Kasım 2008 tarihinde Türkiye'nin ilk ve tek yerli çocuk kanalı TRT Çocuk yayın hayatına başlamıştır.

» 20 Kasım 2008 tarihinde hayata geçirilen www.trtvotworld.com, 31 dilde haber yayını ile yeni medya hizmet ortamındaki yayıncılar arasında dünyada 5. sırada yer almıştır. Günümüzde ise yayın yapılan bölgeyle ve bütün dünyayla ilgili sıcak gelişmeler, uzmanların

FORMULA-1, PETROL OFİSİ TÜRKİYE GRAND PRIX, İSTANBUL PARK PİSTİ, 2008

görüşlerinin de yer aldığı kapsamlı, tarafsız ve doğru bir içerikle 41 dilde dünya kamuoyuna sunulmaktadır.

» 25 Aralık 2008'de, TRT Çok Dilli Kanal Koordinatörlüğünde Kürtçe televizyon kanalı İstiklâl Marşı ile test yayınına başlamıştır.

» Yine 2008'de, Türk belgeselciliğinin gelişmesine katkıda bulunmak ve belgesel filmlerin seyirciyle buluşmasını sağlamak amacıyla, ulusal düzeyde "TRT Belgesel Film Yarışması" düzenlenmiştir. Dışişleri Bakanlığı, Selanik Başkonsolosluğu ve Gümülcine Başkonsolosluğunun ev sahipliğinde, 95 yıl sonra ilk defa gerçekleştirilen TSM konseri, TRT-4'ten canlı olarak yayımlanmıştır.

» 1 Ocak 2009 tarihinde farklı dil ve lehçelerde yayın yapan ilk kanal TRT 6 Kürtçe yayına başlamıştır. Kanalın adı 2015 yılında TRT Kurdî olarak değişmiştir.

» 26 Ocak 2009 tarihinde, TRT 1'de "İnsanlık Aşkına Gazze'ye Yardım Kampanyası"nın yayını düzenlenmiştir.

» 31 Ocak 2009'da, TRT Belgesel Ödülleri'nin ilkinde beş profesyonel kategori, beş de amatör kategori olmak üzere 10 ödül, TRT'nin 41. yıl dönümü münasebetiyle TRT 1 kanalından canlı yayımlanan özel program ile sahiplerine verilmiştir.

» 21 Mart 2009 tarihinde; Balkanlar'dan Orta Asya'ya, Ortadoğu'dan Kafkaslara 27 ülke ve 13 muhtar cumhuriyette yaklaşık 250 milyon nüfuslu bir coğrafyaya hitap eden TRT Avaz, yayın hayatına başlayarak Türkçe, Azerbaycan Türkçesi, Kazakça, Kırgızca, Özbekçe ve Türkmence programları ile yayın coğrafyasındaki bütün ülkelerdeki izleyicilerin ortak sesi, kendilerinden bir şeyler buldukları ortak kanal olmuştur.

» 29 Mart 2009 tarihinde, dünyanın en çok izlenen spor dalları arasında yer alan Formula-1 yarışları TRT 1 ekranından canlı yayımlanmıştır. 17 etaplık yarışın yayınları, yaklaşık 700 milyon izleyiciye ulaştırılmıştır.

» 8 Mayıs 2009 tarihinde TRT Türk, uluslararası Türkçe haber ve kültür kanalı kimliğiyle yayınlarına başlarken aynı yıl test yayınlarına başlayan TRT Anadolu ise TRT ile Yerel ve Bölgesel Televizyonlar Birliğinin ortaklaşa yayın yapacağı kanal olarak öngörülmüştür. TRT Türk, 16:9 formatıyla yayın yapan Türkiye'nin ilk ve tek televizyon kanalı olmuştur. 17 Ekim 2009 tarihinde, "Tanık Olmaya Hazır mısınız?" sloganıyla yayına başlayan TRT Belgesel kanalı, Türkiye'yi İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça ve Türkçe, beş dilde dünyaya tanıtmıştır. Kanal,

turizm programları ile belgesellerin bir arada olduğu, dünyanın iki temalı tek kanalı olma özelliğine sahip olmuştur.

» 16 Kasım 2009 tarihinde yayına başlayan TRT Müzik, Türk müziği ağırlıklı olmakla birlikte geçmişten günümüze yerli ve yabancı müzik yayınlarıyla Türkiye'nin ve dünyanın müziğini ekrana taşımıştır.

» TRT arşivinde bulunan farklı bir nota yazılım sistemi olan "Hamparsum" ile yazılmış yaklaşık 150 bin sayfalık dokümanın 60 bin sayfası dijital ortama aktarılarak kültür hayatımıza kazandırılmıştır.

2010'lu Yıllar

» TRT, Avrupa ve dünyanın önde gelen haber kanallarından Euronews'in büyük ortakları arasına girmiş ve Euronews, Ocak 2010'da 9. dil olarak Türkçe yayına başlamıştır.

» 18 Mart 2010 tarihinde TRT Haber kanalı yayına geçerken Arapça yayın yapan TRT et-Türkiyye kanalı, Arap ülkelerinde en çok seyredilen kanal olma hedefiyle 4 Nisan 2010 tarihinde yayına başlamış, 2015 yılında TRT el-Arabia ismini almıştır. Bugün TRT Arabi adıyla yayın bölgesinde Arapça yayın yapan referans haber kanalı olarak faaliyet göstermektedir.

» 2010 yılında, Nevruz Bayramı ve TRT-AVAZ kanalının 1. yaş kutlamaları sebebiyle, yayın kapsamındaki tüm ülkelerin (Azerbaycan-Kazakistan-Kırgızistan-Türkmenistan) Nevruz kutlamalarından canlı bağlantılar yapılıp konserler düzenlenerek oldukça ses getiren bir Türk dünyası buluşmaları ekranlara getirilmiştir.

» 29 Haziran 2010'da, Türkiye'nin ilk uluslararası haber kanalı TRT TÜRK, uluslararası habercilikte bir ilkeye daha imza atmış; tarihî Sirkeci Garı'ndan hareket eden yayın, kurgu, vb. için özel hazırlanan vagonlara sahip Balkan Ekspresi ile Bulgaristan, Romanya, Sırbistan, Macaristan, Hırvatistan, Bosna Hersek, Kosova, Makedonya ve Yunanistan'dan 2 ay boyunca hafta içi her gün bir saat canlı yayın yapmıştır.

» Ağustos 2010'da TRT Spor, yayına başlamış, ulusal ve uluslararası tüm spor müsabakalarını ve organizasyonları canlı ya da banttan ekrana taşımaya devam etmektedir.

» Ocak 2011'de yayına başlayan TRT Okul, çeşitli yaş gruplarına yönelik hazırlanan eğitim ve kültür programlarıyla bir teknoloji ve eğitim kanalı olmuştur.

- 24 Ocak 2012'de, TRT'nin sevilen dizisi "Seksenler", prime time kuşağında yayına başlamıştır. Dizi, en çok devam eden televizyon dizileri kategorisinde yer almaya aday olarak 2022 yılında sona ermiştir.
- Mayıs 2012'de, Ramazan ayında yayına başlayacak "TRT Diyanet TV" için Diyanet İşleri Başkanlığı ile TRT Genel Müdürlüğü arasında protokol imzalanmıştır.
- Haziran 2012'de, Bahçeşehir Üniversitesinin Medeniyet Araştırmaları Merkezi (MEDAM) ve TRT iş birliğinde hazırlanan "Batı'ya Doğru Akan Nehir: Medeniyet" belgeseli, merkezi İngiltere'de bulunan Müslüman Sosyal Bilimciler Merkezi tarafından "Yaşam Boyu Başarı Ödülü"ne değer görülmüştür.
- 10 Aralık 2012 tarihinde açılan TRT Yayıncılık Tarihi Müzesi, 31 Ocak 2014 tarihinde, TRT'nin kuruluşunun 50. yılı kutlamaları kapsamında hazırlanan bir müze vagonla 20 ili kapsayan bir yolculuğa çıkmış ve halkla buluşmuştur. TRT Yayıncılık Tarihi Müzesi, 2013 yılında yaklaşık 6 bin 500 kişi tarafından ziyaret edilmiştir.
- 10 Aralık 2014 tarihinde, Türk televizyon tarihine adını yazdıran TRT dizisi "Diriliş Ertuğrul" ilk bölümü ile AB grubu reyting sıralamasında birinci olmuştur.
- Şubat 2015'te, TRT Arapça kanalı yeniden yapılandırılarak TRT el-Arabia ismini almış ve Arap coğrafyasının tamamına yayın yapmaya başlamıştır.
- 18 Mayıs 2015 tarihinde test yayınlarına başlayan, İngilizce yayın yapan TRT World, 29 Ekim 2015 tarihinde yayına geçerek uluslararası haberciliğe yeni bir üslup getiren ve insanı merkeze alan habercilik anlayışıyla kısa zamanda referans bir haber kaynağına dönüşen, dünya çapında önemli bir Türkiye markası olmuştur.
- 4 Ekim 2015 tarihinde 4K UHD televizyon yayıncılığında bir ilk yaşanmış; Türkiye ve Avrupa'da ilk kez bir futbol maçı (Fenerbahçe-Ajax) TRT 4K kanalında yayımlanmıştır.
- 2015 yılında TRT'nin Astana-Kazakistan, Londra-İngiltere ve Üsküp-Makedonya temsilcilikleri açılmıştır.
- 2016'da TRT World, Fransa'nın Cannes kentinde Uluslararası İletişim Programları Pazarı MİPCOM 2016'ya katılarak TRT World'ün dünya pazarındaki yayıncılık gücü bir kez daha gözler önüne sermiştir.

- 2017 yılında, Türkiye'nin görsel ve işitsel hafızası olan TRT arşivindeki görüntüler www.trtarsiv.com web sitesiyle izlemeye açılmıştır. Aynı yılın ramazan ayında Cumhurbaşkanlığının desteği ile Türkiye televizyonlarında bir ilk olan Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Yarışması TRT 1 ekranlarında yayına girmiş ve bir ramazan geleneği hâline gelmiştir.
- 15 Temmuz darbe girişiminin birinci yıl dönümünde TRT, tüm kanallarıyla özel yayınlar gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler, TRT kanallarında canlı olarak yayımlanırken bu güne özel belgesellerin ilk gösterimleri yapılmıştır. Ayrıca, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nde ve TBMM'de yaptığı konuşmalar, 22 dilde web platformlarından canlı olarak yayımlanmıştır.
- 18-19 Ekim 2017 tarihlerinde belirsizlik çağında değişime ilham olmak amacıyla başlatılan uluslararası forumlar silsilesinin ilki TRT World Forum, dünyanın dört bir yanından yüzlerce siyasetçi, iş adamı, akademisyen, aktivist ve gazetecinin katılımıyla İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.
- 2017'de TRT Çocuk kanalının ilk mobil uygulaması IOS ve Android tabanlı olmak üzere kullanıma açılmıştır.
- TRT bünyesinde dünyada "pozitif değişime ilham olmak" gayesiyle yola çıkan, çok büyük ve önemli bir sosyal sorumluluk projesi olan TRT World Citizen kurulmuştur. TRT World bünyesinde yer alan Araştırma Merkezi (TRT World Research Centre) faaliyetlerine başlamıştır.
- **2018 yılı sosyal sorumluluk, ortak yapım, belgesel, dizi ve kanalların genel başarıları açısından hem ulusal hem de uluslararası alanda onlarca prestijli ödülün TRT'ye verildiği bir yıl olarak akıllarda kalmıştır.**
- 2018'de, TRT World'ün "Suriye Yolunda Sessiz Ölüm" belgeseli, İtalya'da dünyanın en saygın araştırmacı gazetecilik ödülleri arasında yer alan Documentari İnchieste Giornalismi'de "En İyi Araştırma" ödülünü almış; TRT Radyo'nun sevilen yayınlarından "Radyo Tiyatroları" yeniden dinleyicisi ile buluşmuş; TRT Belgesel, elliden fazla ülkede çekilen belgesel yapımlarına imza atarak bin 200 saatlik yeni içerik üretmiştir.
- 2019 yılının Ocak ayında TRT Belgesel, "İnsanı anlamak hayatı anlamaktır" sloganıyla yeni yüzü ve içeriğiyle izleyicilerle buluşmuş-

tur. Aynı yıl, uzun süre önce yayım hayatına ara verilen TRT2, kültür, sanat, edebiyat, tarih gibi pek çok alanda hayata ve insana dair tüm renkleri ile yayınlarına yeniden başlamıştır.

» TRT tarafından gerçekleştirilen 41. Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği, Atatürk'ün Samsun'a çıkışının 100. yılında, 40 ülkeden çocukların katılımıyla Samsun'da yapılmıştır.

» 26-29 Nisan 2019 tarihleri arasında, Uluslararası TRT Belgesel Günleri, 101 ülkeden bin 200 filmin başvurduğu rekor bir katılımla 11'inci kez gerçekleştirilmiştir. Mayıs 2019'da, başarılı yapımlarıyla Türkiye'nin yanı sıra 200'den fazla ülke ve bölgede milyonlarca izleyiciye ulaşan TRT, "Değer Katanlar" ödülüne layık görülmüştür.

» Eylül 2019'da, TRT Türk televizyon tarihinde bir ilki gerçekleştirerek Giuseppe Verdi'nin Aida Operası Aspendos'tan canlı yayınla TRT 2 izleyicisi ile buluşturmuştur.

» **2019 yılı, TRT'nin ortak yapımlarının ulusal ve uluslararası birçok ödül aldığı bir yıl olmuştur.**

» Aynı yıl, satışı gerçekleştirilen 20'nin üzerinde yapımın 50'den fazla ülkeye, 20'ye yakın dilde ulaşması sağlanmıştır. Bu yılda, yapılan satışlardan 7,5 milyon doların üzerinde gelir sağlanmıştır. Satış getirisinde "Elimi Bırakma" ve "Diriliş Ertuğrul" dizileri öne çıkan yapımlar arasında yer almıştır.

THE NETWORK BELGESELİNİN GALA GÖSTERİMİ, İSTANBUL, TÜRKİYE, 2019

THE NETWORK BELGESELİNİN GALA GÖSTERİMİ, ÜSKÜP, MAKEDONYA, 2019

THE NETWORK BELGESELİNİN GALA GÖSTERİMİ, ANKARA, TÜRKİYE, 2019

THE NETWORK BELGESELİNİN GALA GÖSTERİMİ, PARİS, FRANSA, 2019

The Network Belgeselinin Gala Gösterimi

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının başlattığı proje çerçevesinde, Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) gerçek ve karanlık yüzünü anlatmak amacıyla 2019'da TRT World tarafından hazırlanan ve İngiliz gazeteci Andrew Wilson'ın çektiği "The Network (Ağ)" isimli belgeselin gösterimi 13 ülkede yapılmıştır.

AYASOFYA-İ KEBİR CAMİ-İ
ŞERİFİ'NDE 86 YIL SONRA
KILINAN CUMA NAMAZI, 2020

2020'li Yıllar

- 2020 yılı, Kovid-19 salgınıyla dünya tarihinde yerini alırken TRT, tam kapanma dönemi için hızlı ve dinamik refleksle "Ev Hayat Dolu" sloganıyla tüm kanallarını kapsayacak yeni bir yayın politikası belirlemiştir. Bununla beraber yüz yüze etkinlikleri çevrim içi gerçekleştirerek neredeyse bütün faaliyetlerini pandemi koşullarına uygun şekilde sürdürmüş ve izleyicinin takdirini toplamıştır. 23 Nisan Çocuk Şenliği'nden, Millî Eğitim Bakanlığı müfredatının TRT EBA kanallarına taşınmasına kadar hem geleneksel işlevlerini hem de şartların gerektirdiği tüm sorumluluklarını başarıyla yerine getirmiştir. Kovid 19 tedbirleri kapsamında okulların kapanmasıyla, rekor bir sürede uzaktan eğitim altyapısı oluşturarak kurulan TRT EBA 18 milyon öğrenci için yayınlar yapmıştır.
- TRT'nin her yıl düzenlediği TRT 23 Nisan Uluslararası Çocuk Şenliği, Kovid 19 sebebiyle 42 yıllık şenlik nostaljisinin sunulduğu bir program eşliğinde evlerde kutlanmıştır. Program kapsamında, TRT'nin özel olarak tasarladığı "TRT ile Evler Şenlik Dolu" kampanyasına rekor katılım gerçekleşmiştir. Bu kampanyayla çocukların çektiği yüz binlerce 23 Nisan videosu, TRT'nin dijital platformlarında, TRT 1'de ve TRT Çocuk kanalında yayımlanmıştır.
- 2020 yılında yabancı dilde yayın yapan dijital haber platformları TRT Deutsch ve TRT Russian yayın hayatına başlamıştır.
- 2020 yılında, Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nde 87 yıl sonra ilk kez kılınan Ramazan Bayramı namazı TRT 1'de canlı yayımlanmıştır.
- 2021 yılında, olimpik spor dalları başta olmak üzere sporun bütün renklerini izleyiciyle buluşturarak amatör, profesyonel, alternatif spor dallarını gençler arasında yaygınlaştırmayı amaçlayan TRT Spor Yıldız, televizyon spor yayıncılığına bir yıldız gibi doğmuştur. TRT Spor Yıldız, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ev sahipliğinde düzenlenen bir tören ile yayın hayatına başlamıştır.

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN, TRT SPOR YILDIZ TANITIM PROGRAMI'NDAKİ AÇILIŞ KONUŞMASI, 2021

- Yine 2021'de TRT, Afrika Yayın Birliğine ortak üye olmuştur. Avrupa Yayın Birliğinde (EBU) tam üye sıfatıyla üyeliği bulunan TRT, uluslararası yayın birliklerinde aktif roller üstlenmeye devam etmektedir. TRT World, TRT Arabi ve TRT Haber, İsrail'in Gazze Şeridi'nde gerçekleştirdiği saldırıları haberleştiren ilk yayın kuruluşları olmuştur.
- EURO 2020 Avrupa Futbol Şampiyonası'nın açılış maçı İtalya-Türkiye, TRT1, TRT Spor, TRT 4K ve TRT Radyo 1 kanallarından yayımlanmıştır.
- 12 Mart 2021'de, İstiklal Marşı'nın 100. yılı dolayısıyla TV ve radyo yayınlarında gün boyu özel programlar yayımlanmıştır. Aynı tarihte, Türkiye'nin ilk televizyon filarmoni orkestrası olan "TRT Filarmoni Orkestrası", gala konserini Antonio Pirolli şefliğinde TRT 2 kanalından canlı yayınla gerçekleştirmiştir.
- İngiltere merkezli Uluslararası Dijital Sanatlar ve Bilimler Akademisi'nin düzenlediği "Lovie Ödülleri"nde TRT World'e dört ödül verilmiştir.
- Kasım 2021'de, TRT World tarafından hazırlanan, uluslararası terörün finanse edilmesinin arkasındaki kirli ilişki ağını ortaya çıkartmayı amaçlayan ve 2 yıl boyunca yarım milyon belgenin büyük bir titizlikle incelenmesiyle ortaya çıkan "The Factory" belgeseli yayımlanmıştır.

TRT, son yıllarda ortak yapımlar ve belgesellerle sinema dünyasının kalbinin attığı festivallere katılmıştır. TRT ortak yapımları; Cannes, San Sebastian, Tokyo, Saraybosna gibi dünyanın en saygın film festivallerinde yer almış ve birçok ödül kazanmıştır; 2021 yılında TRT ortak yapımları 180 festivalde toplam 113 ödül kazanmıştır. Kendi organizasyonu olan ulusal ve uluslararası etkinliklerde ise birçok yapıma ve sektör insanına proje desteği ve ödül vererek ülke ve dünya sinema ve medya ekosistemine katkı sağlamıştır.

"ASLA UNUTMA" BELGESELİ, 2021

"Asla Unutma" Belgeseli

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının hazırladığı "Asla Unutma" belgeseli, PKK'nın yaklaşık 40 yıldır gerçekleştirdiği katliamları ve yaşanan acıları mağdur, tanık ve şehit yakınlarının gözüyle kamuoyuna sunmaktadır. Belgesel, televizyonda ilk kez TRT Belgesel'de ekranlara gelmiştir.

"Bu Topraklara Aşık" Kısa Film Serisi

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, Türkiye'nin farklı köşelerinden aşı hikâyelerini, 8 bölümden oluşan "Bu Topraklara Aşık" adlı dörder dakikalık kısa film serisinde toplamıştır. Türkiye'nin sağlık sisteminin gücü, ülkenin dört bir yanında süren ve Kovid-19 ile mücadelenin en

önemli ayaklarından birini oluşturan aşılama çalışmaları üzerinden anlatılan "Bu Topraklara Aşık"'ta Erzurum, Sivas, Van ve Tunceli'nin köylerindeki vatandaşların aşı olma hikâyelerine kendilerinin anlatımıyla yer verilmiştir.

Türkiye'nin en ücra köylerine bile sağlık hizmetlerinin eksiksiz ve kusursuz bir sistemle ulaştırıldığı vurgulanan film serisinde, aşılama sırası gelmiş 60 yaş üstü insanların aşı serüvenleri, yaşadıkları mekânlar, köyler ve aile ortamları ekseninde aktarılmıştır. Ayrıca, Balıkesir, İzmir, Muğla ve Antalya'ya yerleşerek bu bölgelerde uzun yıllardır yaşayan ve aşı sırası gelen yabancılar da Türkiye'nin sağlık sisteminin gücünü ve yetkinliğini dile getirmişlerdir.

- Mart 2022'de, savaş hâlindeki Ukrayna ve Rusya dışişleri bakanlarının, T.C. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun arabuluculuğu ve kolaylaştırıcılığında ilk kez bir araya geldiği Antalya Diplomasi Forumu (ADF); TRT'nin küresel iletişim ve medya ortaklığında tüm dünyaya canlı yayımlanmıştır.
- 18 Mart 2022'de, "Türkiye'nin Dev Yapıları" serisi; açılışı yeni yapılan Çanakkale Köprüsü'nün tüm yapım aşamalarını ilk kez ekranlara taşımıştır. "Türkiye'nin Dev Yapıları: 1915 Çanakkale Köprüsü" adlı belgesel, Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'nde TRT 1, TRT Belgesel, TRT Avaz, TRT Kurdî ve TRT Türk'ten ortak yayımlanmıştır.
- 2022 yılında yabancı dilde yayın yaparak Türkiye'nin perspektifini dünyaya sunan dijital haber platformlarına TRT Français ve TRT Balkan eklenmiştir.
- 2022'de, dünyanın önde gelen belgeselcileri İstanbul'da "Uluslararası TRT Belgesel Ödülleri" etkinliği kapsamında ağırlanmıştır. Etkinlikte, 4 kategoride toplamda 24 ödül verilmiştir.
- 26-30 Ağustos 2022 Zafer Haftası kapsamında "İstiklal Yolu: Büyük Taarruz" ile "Son Taarruz" belgeselleri TRT 1, TRT Belgesel, TRT Türk ve TRT Avaz ekranlarında izleyiciyle buluşturulmuştur.
- Kasım 2022'de, Avrupa'nın önde gelen organizasyonlarından The Lovie Awards tarafından, TRT World'ün iki yapımına 4 ödül verilmiştir. "Thick Skin-The Story of 6 Pakistani Siblings with Albinism" ve "Scienticious" yapımları; "çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık", "dijital belgesel", "halkın sevgisi" ve "en iyi video serisi" dallarında ödüle layık görülmüştür.

"120 DAKİKA" BELGESELİ
2022

"120 Dakika" Belgeseli

İletişim Başkanlığınca, yaşamlarını yarım asırdan fazladır vatansız geçiren Ahıskalı Türklerin sürgün hikâyelerini ve vatanlarına kavuştukları süreci anlatan "120 Dakika" belgeseli hazırlanmıştır. Belgeselde, inançları ve etnik kökenleri nedeniyle Stalin'in 1944'te sürgüne gönderdiği ve vatansız yaşamaya mahkûm ettiği Ahıskalı Türklerin yaşadığı zor günler anlatılmaktadır.

Çekimleri Erzincan ve Bitlis'te gerçekleştirilen belgeselde, Türkiye'de ikamet eden Ahıskalı Türklere ulaşılarak o günleri yaşamış ve hâlâ hayatta olan son tanıklarla da röportaj yapılmıştır.

Çalışma, TRT Belgesel'de izleyicilerin beğenisine sunulmuştur.

"TÜRKİYE'NİN AYASOFYALARI"
BELGESELİ, 2022

"Türkiye'nin Ayasofyaları" Belgeseli

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2022 yılında Ayasofya-i Kebir Camii Şerifi'nin yeniden ibadete açılışının 2. yıl dönümünde "Türkiye'nin Ayasofyaları" isimli bir belgesel hazırlamıştır.

"Türkiye'nin Ayasofyaları" belgeselinde, İstanbul'daki Ayasofya-i Kebir Camii Şerifi de dâhil olmak üzere, Anadolu'nun farklı kentlerinde bulunan dokuz Ayasofya camisinin tarihi ve hikâyeleri anlatılmıştır. "Kutsal hikmet" anlamına gelen Türkiye'deki Ayasofya camilerinin eşsiz mimarî dokularına ve tarihî eserlerin detaylarına yer verilen belgeselle, Türkiye'nin kültür ve inanç turizminin tanıtımı hedeflenmiştir.

İkisi İstanbul'da, diğerleri İznik, Edirne, Kırklareli, Trabzon, Gümüşhane, Zonguldak ve Bitlis'te bulunan dinî, mimarî ve sanat tarihi açısından eşsiz güzelliklere ve öneme sahip Ayasofya ismi taşıyan camilerin tanıtıldığı "Türkiye'nin Ayasofyaları" belgeseli, TRT Belgesel'de ve İletişim Başkanlığının kurumsal sosyal medya hesaplarında yayımlanmıştır.

» Şubat 2023'te TRT, bütün kanal, radyo ve personeliyle Kahramanmaraş merkezli "asrın felaketi" için seferber olmuştur. TRT Haber ile pek çok TRT kanalının ortak yayına geçtiği bu süreçte, bölgedeki gelişmeleri hem yurt içi hem de yurt dışına en doğru bilgilerle aktaran yayınlar yapmıştır. TRT Lara Tesisleri depremzedelere tahsis edilirken moral ziyaretleri, Gezen Sinema Tırı etkinlikleri, animasyon film izleme, TRT lisanslı ürünlerin dağıtımı gibi çalışmalara başlanmıştır.
» 31 Mart 2023'te, TRT'nin dijital haber platformu TRT Afrika yayın

hayatına başlamıştır. TRT Afrika'nın; Hausa, Svahili, İngilizce ve Fransızcanın kullanıldığı 300 milyonluk hedef kitlesiyle geniş bir coğrafyada etkin olması hedeflenmektedir.

- 7 Mayıs 2023'te, TRT'nin uluslararası dijital platformu *tabii*, yayın hayatına başlamıştır. VOD dünyasına yeni bir seçenek sunan platform; Türkçe, İngilizce, İspanyolca, Arapça ve Urduca olmak üzere 5 dilde 30 yeni yapım ve 184 yeni bölüm ile izleyici karşısına çıkmıştır.
- 2023'te, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'ne özel hazırlanan *tabii* orijinal yapımı "Şebeke", TRT World yapımı "The Black Spot: 15th July" (Kara Leke: 15 Temmuz) ve TRT 1 özel içeriği "İtiraf" ve "Yirmisekiz" filmleri yayımlanmıştır.
- 30 Ağustos Zafer Bayramı Özel Konseri ve 100. Yıl Marşı Tanıtım Programı'nda Cumhuriyet'in 100. yılı anısına hazırlanan "100. Yıl Marşı" ilk kez TRT ekranlarında seslendirilmiştir.
- Eylül 2023'te TRT, "Off the Grid" belgesel dizisinin "Ukrayna Savaş Günlükleri" bölümüyle büyük bir başarıya imza atarak 44. Uluslararası Emmy Ödülleri "Haber ve Güncel Olaylar" kategorisinde ödüle layık görülmüştür. TRT World yapımı belgesel, Türkiye'ye "Haber ve Güncel Olaylar" kategorisinde ilk Emmy ödülünü getiren yapım olarak yayıncılık tarihine geçmiştir.
- Aralık 2023'te, "Köklü İzler, Güçlü Hikâyeler" mottosuyla 14'üncüsü düzenlenen TRT Uluslararası Belgesel Ödülleri, 93 ülkeden 998 belgesel filmin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.
- 2024 yılında, TRT Belgesel, aksiyon severler için "Yenilmez Savaşçılar" isimli 10 bölümden oluşan belgesel serisi hazırlamıştır.
- Osmanlı padişahı Fatih Sultan Mehmed Han'ın hayatı "Mehmed: Fetihler Sultanı" dizisi 27 Şubat 2024 tarihinde İstanbul'da düzenlenen galanın ardından TRT 1'de yayımlanmıştır.

Televizyon yayınlarının her gün, birkaç saat süreyle yapılmaya başladığı 70'li yıllarda yayınlar nüfusumuzun ancak yarısına ulaşabiliyorken 90'lı yıllarda bu alandaki devlet tekelinin ortadan kalkması, pek çok özel televizyon kanalının yayın hayatına başlamasıyla ve 2000'li yıllarda teknolojik gelişmeleriyle birlikte ülke nüfusunun neredeyse tamamı TV seyircisi olmuştur. Bu süreçte TV kanalları arasında başlayan rekabetin, TRT'nin de yayıncılık kalitesini ve kanal sayısını artırmasında önemli bir etken olduğu gözlemlenmiştir.

Dizi

Türk dizi film sektörü, özellikle son yıllarda konu çeşitliliği, çekim teknikleri, oyunculuk ve içerik bakımlarından büyük bir aşama kaydetmiştir. Sektördeki bu gelişmeler sonucunda Türk yapımı diziler dünya piyasasında rekabet gücüne ulaşmış, pek çok yapım 173 ülkede yayımlanarak uluslararası ölçekte önemli bir seyirci kitlesiyle buluşmuştur. Türk dizi film sektöründe üretilen 200'ün üzerinde dizi; Amerika'dan Rusya'ya, Balkanlar'dan Ortadoğu'ya ve Uzakdoğu'dan Latin Amerika'ya kadar dünyanın tüm coğrafyalarına ihraç edilerek dünya genelinde 800 milyondan fazla izleyiciye ulaşmıştır. Türk dizi film sektörü ihracatta dünyada ilk üç içinde yer almakta ve izlendiği ülkelerde Türkiye'nin ve Türk kültürünün tanıtılmasında büyük bir rol oynamaktadır.

Dizi sektörünün 2000'li yıllarda içerik bakımından çeşitlendiği görülmektedir. Bu yıllarda, Türk sinema ve dizi dünyasının klasik konularından zengin kız fakir oğlan aşk hikâyelerinin yanı sıra mahalle yaşantısını ve aile bağlarını konu eden diziler ağırlık kazanmıştır. "Kurtlar Vadisi", "Asmalı Konak", "Cennet Mahallesi" vb. yapımlar, yayınları yıllarca süren diziler arasında sayılabilir. Bu dönemde, Türk edebiyatından eserlerin yanı sıra Güney Kore dizileri başta olmak üzere çok sayıda yabancı yapımın da teknik ve içerik olarak büyük başarıyla uyarlandığı görülmüştür.

İSRAİLLİ ARAPLARIN VE FİLİSTİNLİLERİN TÜRK DİZİLERİNE İLGİSİ

TÜRK DİZİLERİ ÜRDÜN'DE DE RAĞBET GÖRÜYOR

FİLİSTİN'IN
RAMALLAH KENTİNDE
SOKAKLARDA CD
VE KASET SATAN
FİLİSTİNLİ
BİR ESNAF

Son yıllarda küresel alanda Türk dizilerine talebin iki katı oranında arttığı görülmektedir. Bugün dünya genelinde bir milyara yakın insan Türk dizilerini izlemektedir. Bu yönüyle bakıldığında Türkiye'nin gerçek bir başarıyla karşı karşıya olduğu aşikârdır.

Türkiye'nin dizi ihracatı, 1981'de Fransa'ya satışı yapılan 1975 TRT yapımı "Aşk-ı Memnu" ile başlamıştır. "Deli Yürek" adlı dizinin 2001 yılında Kazakistan'a satılmasıyla ilk kez Orta Asya Türk Cumhuriyetleri seyircisiyle temas kurulmuştur. "Gümüş" dizisinin 2008 yılında Ortadoğu'ya ihracatı da Türk dizi sektörünün uluslararası ihracat başarısı açısından önemli dönüm noktalarından biri olmuştur.

Türkiye'de 2011-2014 yılları arasında gösterimde olan, Japonya'ya satılan ilk dizi olma özelliğini de taşıyan "Muhteşem Yüzyıl" dizisi dünya çapında 150'den fazla ülkeye satışı gerçekleştirilerek yaklaşık 500 milyon izleyiciye ulaşmıştır. Bunların yanı sıra 2014'te yayına başlayan "Diriliş Ertuğrul" dizisi, birçok ülkeye ve dijital platformlara ihraç edilerek çok kısa bir sürede milyonlarca izleyiciye ulaşmıştır.

Türk dizilerinin özellikle Arap ülkelerinde büyük ilgi gördüğü, Türk dizisi saatlerinde sokakların boşaldığı ve esnafların evlerine yetişmeye çalıştığı, Türk dizi CD'lerinin de fazlaca rağbet gördüğü vb. bilinmektedir. İlk dönemlerde Arap coğrafyasında başlayan bu yoğun ilgi, kısa sürede birçok coğrafyada büyük seyirci kitlesine ulaşmıştır.

Türk sinemasının ve dizi sektörünün ülke adına gösterdiği başarı ve dünyanın pek çok yerinde vizyon alması gibi gayretlerin desteklenmesinin, çoğaltılmasının, iyileştirilmesinin ve daha etkin bir yumuşak güç hâline dönüştürülmesinin gerekliliği açıktır. Bu bağlamda Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu, yaratıcı emeğin korunması ve telif hakları konusunda mevcut şartların daha da geliştirilmesi, sinema, radyo ve televizyon alanının sürdürebilir kalkınma planıyla daha da olgunlaştırılması, kamera önünde ve kamera arkasında görev alan bireylerin sosyal güvenliklerinin günün ve konunun gerektirdiği ihtiyaçları gözeten bir perspektifle iyileştirilmesi amacıyla ilgili bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar, sivil toplum ve sektör temsilcileri, alanında uzman kişiler ve diğer ilgililerin görüşünü alarak müzakereler yürütmüş ve kapsamlı bir politika önerisi hazırlamıştır.

DİRİLİŞ ERTUĞRUL" DİZİSİNİN GALASI, 2014

CELALEDDİN ÖKTEN ÖDÜLLERİ, DİRİLİŞ ERTUĞRUL "YILIN TELEVİZYON DİZİSİ" ÖDÜLÜ, 2016

"Diriliş Ertuğrul" Dizisi

2014 yılında galası yapılan ve TRT'de yayımlanan "Diriliş Ertuğrul" dizisi, 2016'da Kültür ve Turizm Bakanlığı ile ÖNDER ortaklığında düzenlenen Celaleddin Ökten Ödülleri kapsamında "Yılın Televizyon Dizisi" ödülünü almıştır.

CANNES'DA TÜRK DİZİLERİNE
BÜYÜK İLGİ, 2017

"Payitaht" Dizisinin Dünya Prömiyeri

2017'de, Fransa'nın Cannes kentinde düzenlenen uluslararası MIP TV 2017 Televizyon ve Dijital İçerik Fuarı'nda Türk dizileri büyük ilgi görmüştür. 54'üncüsü düzenlenen ve 60 ülkedeki 972 yapım şirketinden yaklaşık 1800 temsilcinin katıldığı etkinlikte TRT'nin II. Abdülhamit'in hayatını konu alan "Payitaht" dizisinin dünya prömiyeri yapılmıştır.

"YARGI" DİZİSİ-EN İYİ TELENOVELA ÖDÜLÜ, 2023

"Yargı" Dizisi-En İyi Telenovela Ödülü

2023 yılında 51. kez gerçekleşen Uluslararası Emmy Ödülleri'nde "En İyi Telenovela" ödülünü Yargı dizisi kazanmıştır. Ödülü, dizinin yapımcısı Kerem Çatay, yönetmeni Ali Bilgin, senaristi Sema Ergenekon ile başrol oyuncuları Kaan Urgancıoğlu ve Pınar Deniz birlikte almıştır.

"Feryat, Diyarbakır Anneleri" Belgeseli

2023 yılında İletişim Başkanlığınca, TRT iş birliğinde "Feryat, Diyarbakır Anneleri" belgeseli hazırlanmıştır. Belgeselde, PKK terör örgütü tarafından kandırılarak kaçırılan çocuklarına kavuşmak için evlat nöbeti tutan anneler ile annelerine kavuşan çocukların yaşadıkları, terör örgütünün gerçek yüzü ve örgütün siyasi destekçilerinin iş birliği anlatılmıştır. Belgesel, terörden arındırılan Fis Ovası'nı çevreleyen dağlarda, Lice kırsalında ve Diyarbakır'da çekilmiştir.

"FERYAT, DİYARBAKIR ANNELERİ" BELGESELİ, 2023

"Mehmed: Fetihler Sultanı" Dizisi

"MEHMED: FETİHLER SULTANI" DİZİSİ GALASI, 2024

Fatih Sultan Mehmed'in hayatını ele alan "Mehmed: Fetihler Sultanı" dizisi, TRT 1'de ekran yolculuğuna 2024 yılında başlamıştır. Dizinin ilk bölümü için Mısır'ın en önemli platolarından Noor Cinema City'de çekim yapılmıştır. İlk bölümün çekimi 30 gün sürmüş, 20 binden fazla kostüm, İstanbul'un fethini yeniden canlandırmak için 50 tane Osmanlı şahi topu, 50 tane Macar topu, 50 tane gemi topu üretilmiştir. Dizinin dekorlarını 500 kişilik dev bir sanat ekibi inşa etmiştir. Fatih Sultan Mehmed Han'ın büyük zaferine yaraşacak bir yapıt ortaya çıkarabilmek için dekorlar, aksesuarlar üç boyutlu modelleme ile özel olarak tasarlanmıştır.

***

Türk halkının kendine özgü nahifliğini ve samimiyetini başarıyla yansıtan Türk dizileri, hızlı bir gelişim göstererek yurt içindeki ve yurt dışındaki izleyiciyle güçlü bir duygusal ve estetik bağ kurmayı başarmıştır. Uluslararası boyutta değer kazanan Türk dizilerinin, dijital platformlarda yer almaya başlamasıyla birlikte dünya markası konumuna geldiği görülmektedir. Hem televizyon kanallarında hem de dijital yayın platformlarında yayımlanan dizilerin, yaygın bir izleyici kitlesine ulaşmasıyla birlikte önemli bir ticarî değer kazandığı da gözlenmektedir.

ABD, Güney Kore, Hindistan, Brezilya gibi ülkelerin yapımlarına karşı 20 yılda ciddi bir rekabet gücü kazanan dizi ve film sektörünün ihra-

catı, hem mal hem de hizmet ihracatında da önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca bu sektör, Türkiye'nin turizm (sağlık turizmi, gastroturizm dâhil), eğitim hizmetleri vb. ihracatının yanı sıra mobilya ve dekorasyon, mücevherat, tekstil-konfeksiyon, beyaz eşya ve tüketici ürünleri gibi ihracat kalemlerine de ivme kazandırmakta ve bu yönüyle diğer sektörlerin ihracatında çarpan etkisi yaratmaktadır.

Son yıllarda sektördeki dijitalleşmenin artmasıyla birlikte geleneksel medyanın izlenme oranında düşüş yaşandığı, TV programlarının bile daha çok yeni medya kanallarından izlendiği görülmektedir. Dolayısıyla dijitalleşme, gençlerin geleneksel medyaya ilgilerinin azalmasına ve televizyonda yayımlanan dizileri daha az izlemelerine neden olmaktadır.

Türk dizi endüstrisi, piyasadaki gücü ve teknik alt yapısıyla geleneksel mecradan daha fazla imkânı dijital platformlar üzerinden sağlamaya başlamıştır. Bunun sonucu olarak da dijital platform sayısında hızlı bir artış gözlenmiştir.

TRT'nin *tabii* Uluslararası Platformu

Türkiye'nin yerli uluslararası dijital platformu *tabii*, "Bizi Birleştiren Hikâyeler" mottosuyla Mayıs 2023'te yayın yolculuğuna başlamıştır. Küresel yayın pazarında Türkçe içeriklere yönelik artan talebi karşılamak üzere yolculuğuna başlayan diğer dijital platformlarda olduğu

gibi *tabii* platformunun orijinal içeriklerinde de Türk tarihi, gelenekleri, millî ve manevi değerleri ve kültürel zenginliği anlatılmaktadır.

TRT'nin dijital platformu *tabii*, 30 orijinal diziyle girdiği dijital yayıncılık pazarında kısa sürede 3,5 milyondan fazla üyeye ulaşarak büyük bir başarıya imza atmıştır. Geniş içerik yelpazesi ile tarihî figürlerin hayatlarından süper güçlere sahip kahramanların mücadelelerine, aksiyon dolu yapımlardan distopik dramalara, çocuklar için animasyonlardan gençler için eğlenceli içeriklere kadar uzanan yayın hizmeti ile *tabii*, izleyicilere yeni bakış açıları sunan bir hikâye anlatıcılığı vadetmektedir. Yayın hayatına başladığı gün itibarıyla en fazla sayıda orijinal yerli diziye sahip olan *tabii*, yeni dizileri izleyicilerle buluşturmayı sürdürmektedir.

Dijital platform *tabii*, dünyanın en çok ülkesine uçan havayolu olan THY ile iş birliğine giderek büyük ses getiren orijinal yapımlarını, artık THY uçuşlarında özel bir kategoride alt yazı ve dublaj seçenekleriyle izlenebilmesine imkân tanımaktadır.

"Mahsusa: Trablusgarb" Dizisinin Galası

Cumhuriyet'in 100. yılına özel çekilen TRT'nin dijital platformu *tabii* dizisi "Mahsusa: Trablusgarb"ın galası, 25 Ekim 2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığında gerçekleştirilmiştir.

Bölüm V

2000 YILI SONRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN TURİZM FAALİYETLERİ

Turizm Çeşitleri
Turizm İstatistikleri
Türkiye Turizm Stratejisi

Turizm Faaliyetleri

Türkiye'de son dönemde turizm sektörünün yerel ve bölgesel kalkınmada etkili bir araç olarak kullanılması amacıyla çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Kültürel iktidarın yükselişi, turizm sektöründe önemli değişimlere ve ilerlemelere yol açmıştır. Bu değişimler, teknolojik ilerlemeler, küreselleşme süreci, sürdürülebilirlik ve deneyimsel turizme artan talep gibi pek çok faktörden etkilenmiştir.

Teknolojinin etkisi ile internet kullanımı yaygınlaşmış ve çevrim içi rezervasyon platformlarının gelişmesi turizm sektörünü dönüştürmüştür. Turistler kendi seyahatlerini planlama ve rezervasyon yapma konularında daha fazla alternatife kavuşmuştur. Sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik gibi yeni teknolojiler, turistlere destinasyonları önceden deneyimleme ve seyahatlerini planlama imkânı sunmaya başlamıştır. Mobil uygulamalar turistlere konaklama, ulaşım, restoran

ve aktiviteler gibi konularda bilgi ve rezervasyon imkânı sunarak seyahatlerin daha kolay ve keyifli olmasını sağlamıştır.

Küreselleşmenin etkisi ile uçak biletleri ucuzlamış ve vize prosedürlerinin kolaylaşması, dünya çapında seyahatleri daha erişilebilir hâle getirmiştir. Yeni destinasyonlar keşfedilmiş ve turistler farklı kültürleri deneyimleme imkânı bulmuştur. Küresel turizm şirketleri ve zincirleri dünya çapında yaygınlaşarak turizm sektöründe standartlaşmaya katkıda bulunmuştur.

Sürdürülebilirliğin etkisi ile çevreye duyarlı turizm anlayışı önem kazanmış ve turistler ekolojik ve sosyal açıdan sorumlu seyahat seçeneklerine daha fazla ilgi göstermeye başlamıştır. Yeşil oteller, ekoturizm ve sürdürülebilir turizm sertifikaları gibi kavramlar yaygınlaşmıştır. Yerel halka ekonomik fayda sağlayan ve yerel kültürü koruyan turizm modelleri teşvik edilmeye başlamıştır.

Deneyimsel turizmle birlikte turistler klasik turistik destinasyonların ötesine geçerek yerel kültürü ve doğayı deneyimlemelerine imkân sunan turlara ilgi göstermeye başlamıştır. Gastronomi turları, macera turları, sağlık turları, gönüllü turizm gibi farklı deneyimsel turizm türleri popülerlik kazanmıştır. Böylece turistler seyahatlerinde sadece dinlenmek ve eğlenmek değil, aynı zamanda yeni şeyler öğrenmek ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunmak istemektedirler.

Turizm sektöründe yaşanan bu değişimler ve gelişmeler turizmin daha erişilebilir, sürdürülebilir ve deneyimsel bir hâle gelmesine katkıda bulunmuştur. Ayrıca turizm sadece kitle turizmi ve kıyı turizmi olarak ele alınmamakta; sağlık ve termal, kış, yayla, mağara, av, kongre, golf, yat, ipek yolu, dağcılık, akarsu-rafting, su altı dalış ve inanç gibi turizm çeşitleri ile desteklenmekte ve bu sayede iç bölgelerde de turizmin gelişmesi ve turizm sezonunun tüm yıla yayılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Turizm Çeşitleri

Sağlık ve Termal Turizmi

Zengin ve şifalı termal sulara sahip olan Türkiye, bir kaplıca cennetidir ve nitelikli tesisleriyle şifa arayanları beklemektedir. Sağlık ve termal turizmi, mineral bakımından zengin su kaynaklarının sağlık ve zindeliği iyileştirmek için kullanıldığı bir turizm türüdür. Bu turizm türü, kaplıcalar, hamamlar ve çamur banyoları dâhil olmak üzere çeşitli şekillerde ele alınmaktadır.

Sağlık ve termal turizminin birçok faydası olduğu bilinmektedir. Bunlardan bazıları; kas ve eklem ağrılarının azaltılması, dolaşımın iyileştirilmesi, cildin temizlenmesi ve stresin azaltılması, rahatlama ve zindelik olarak öne çıkmaktadır.

Türkiye jeotermal coğrafyası üzerinde bulunduğundan, jeotermal kaynaklar açısından dünya çapında önemli bir potansiyele sahiptir. Alpin-Orojenik kuşağı olarak adlandırılan genç bir dağ zinciri ve aynı zamanda önemli bir jeotermal kuşak üzerinde yer alan Türkiye'de bin beş yüzden fazla termal su kaynağı bulunmaktadır. Jeotermal enerjide dünyanın en yüksek potansiyele sahip dördüncü ülkesi olan Türkiye'deki termal turizmi işletmelerinde yıllık yaklaşık üç milyon yerli ve yabancı turist ağırlanmaktadır.

Kış Turizmi

Yaz-kış üzerinde kar eksik olmayan yüksek dağlarıyla ve bu dağlarda kurulan kayak tesisleriyle Türkiye, önemli bir kış turizmi merkezidir. Kış turizmi, kar ve buzla kaplı bir manzaranın tadını çıkarmak için karlı bir yere seyahat etme pratiğidir. Ayrıca kayak, snowboard, buz pateni, kar motoru ve kızak gibi birçok farklı kış sporu yapılabilmektedir.

Yayla Turizmi

Kendine has coğrafya ve iklime sahip olan Türkiye'nin zengin yaşama kültürü içinde yayla yaşantısı önemli bir yer tutmaktadır. Yayla turizmi, doğal güzelliklerin ve serin havanın tadını çıkarmak için yaylalara seyahat etme pratiğidir. Yaylalarda doğa yürüyüşü, kampçılık, piknik yapma ve balık tutma gibi birçok farklı aktivite yapılabilmektedir. Ayrıca yayla şenliklerine katılma, yöresel yemeklerin tadına bakma ve yöresel ürünler satın alma, öne çıkan diğer turizm etkinlikleridir.

Yayla turizmi Türkiye'de oldukça popülerdir. Türkiye'nin en önemli yayla turizmi destinasyonlarından bazıları şunlardır:

Karadeniz Bölgesi: Ayder Yaylası (Rize), Uzungöl (Trabzon), Pokut Yaylası (Rize), Huser Yaylası (Rize)

İç Anadolu Bölgesi: Abant Gölü (Bolu), Yedigöller Millî Parkı (Bolu), Ilgaz Dağı Millî Parkı (Kastamonu)

Ege Bölgesi: Salda Gölü (Burdur), Kazdağları (Balıkesir), Bozdağ (İzmir)

Akdeniz Bölgesi: Tahtalı Dağı (Antalya), Olympos (Antalya), Saklıkent Kanyonu (Muğla)

Mağara Turizmi

Dünyadaki diğer ülkelere göre "mağara cenneti ülke" durumunda olan yurdumuzda yaklaşık 40 bin mağara bulunmaktadır. Mağara oluşumları bakımından önemli bir jeolojik-jeomorfolojik nitelik olan karstlaşma (karstik alanlar) Türkiye'de Batı ve Orta Toros Dağlarında (Muğla, Antalya, Isparta, Burdur, Konya, Karaman, İçel ve Adana) yer almaktadır. Türkiye'nin en uzun (Beyşehir Gölü batısındaki Pınarözü Mağarası, 16 km) ve en derin mağaraları (Anamur'un kuzeyinde Çukurpınar Düdeni, 1880 m) bu dağ kuşağı üzerindedir.

Günümüze kadar tüm yerli ve yabancı mağaracı gruplarının inceleyerek belgelendirdiği mağara sayısı yaklaşık 800'dür. Turizm çeşitliliği açısından Türkiye'deki mağaralar, önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Türkiye'nin %40'ı, mağara oluşumları aşısından önemli bir nitelik olan karstlaşmaya uygun kayalardan meydana gelmiştir. Erimeye uygun kayaların kapladığı alan ve bu alanlarda tespit edilen mağara

sayısının oranına göre birçok mağaranın daha bulunabileceği öngörülmektedir.

Türkiye'nin en uzun mağarası, 15 km'den uzun olan Isparta'daki Pınargözü Mağarası; en derin mağarası ise –1429 ile Mersin'deki Peynirlikönü Mağarası'dır. Türkiye'de 30'un üzerinde mağara turizme açılmış olup, bunların dışında yalnızca uygun ekipman sağlanarak rehber eşliğinde girilebilecek özel ilgi gruplarına yönelik birçok mağara bulunmaktadır.

Av Turizmi

Av turizmi, Türkiye'nin coğrafî yapısı, bitki örtüsü ve yaban hayatı, avcılığa ve av turizmine ilgi duyanlara önemli bir potansiyel sunmaktadır.

Av turizmi, belirli kurallar ve mevzuat çerçevesinde denetimli bir şekilde avlanma amaçlı seyahat etme etkinliğidir. Yetkili kişiler eşliğinde ve avlanmasına izin verilen hayvan türleri için belirlenmiş limitler dâhilinde av gerçekleştirilmektedir.

AV TURİZMİ KONGRE TURİZMİ

Kongre Turizmi

Tarih ve kültür hazinesi Türkiye, heyecan verici imkânlar âleminin kapısı durumundadır. Avrupa ve Asya'nın birleştiği yerdeki Türkiye, toplantı, insentiv ve kongreler için cazip bir ülke konumundadır. Türkiye birinci sınıf otel konaklama ve konferans tesisi zenginliği, dünyanın belli başlı şehirlerine kolayca ulaşım, güzel dekorlar ve eşsiz manzara cazibesi sunmaktadır. Bütün bunlara, mükemmel bir iklim ve alternatif destinasyonlara göre çok daha düşük maliyet avantajı da eklenmektedir.

Türkiye'de ulusal ve uluslararası ölçekte gerçekleştirilen kongre, sempozyum, toplantı vb. etkinlikler bakımından İstanbul'un ardından ikinci sırada yer alan Antalya, 2014 ve 2015 yıllarında, aralarında Uluslararası Kongre ve Konferans Şirketleri Birliği (ICCA) 53. Genel Kurulu, NATO Dışişleri Bakanları Toplantısı, B20 ve G20 Zirveleri'nin de yer aldığı, oldukça önemli etkinliklerin ev sahipliğini başarıyla gerçekleştirmiştir.

Golf Turizmi

Türkiye son yıllarda hizmete giren uluslararası nitelikteki golf tesisleri ile dünya golf severlerini bir araya getiren, kalite ve prestijin buluştuğu bir merkezdir. Golf turizmi, golf oynamak veya golf oynayanları izlemek amacıyla golf destinasyonlarını ziyaret eden turistleri hedefleyen bir turizm türüdür. Lüks bir turizm çeşidi olarak kabul edilmekte ve genellikle yüksek gelirli turistleri çekmektedir. Golf sahaları, konakla-

ma tesisleri, spa merkezi ve eğlence olanaklarının bir arada bulunduğu komplekslerde konumlanmaktadır. Bu sayede golfçüler, golf oynamanın yanı sıra tatil ihtiyaçlarını da karşılayabilmektedir.

Golf turizmi, dünya çapında milyarlarca dolarlık bir endüstri hâline gelmiştir. Golf destinasyonları, golf oynamayı seven turistlerin yanı sıra ailelerini ve eşlik edenleri de cezbedecek şekilde tasarlanmaktadır.

Türkiye genelinde toplamda 17 golf sahası varken bunun 15 tanesi Belek'te bulunmaktadır. Antalya'nın Serik ilçesinde konumlanan Belek turizm bölgesi, Türkiye'nin en önemli golf turizmi destinasyonudur. 2008 yılında Uluslararası Golf Tur Operatörleri Birliği (IAGTO) tarafından Avrupa'da Yılın En İyi Golf Bölgesi ödülüne layık görülen Belek'te yıl içinde 50'nin üzerinde ulusal ve uluslararası düzeyde turnuva düzenlenmektedir. Bunlar arasında, dünyadaki en önemli amatör golf turnuvası olma özelliği taşıyan Turkish Airlines World Golf Cup, Avrupa'nın en yetenekli genç golfçülerini buluşturan Turkish Airlines Challenge ve Avrupa Turu Rolex Serisi'ndeki 8 turnuvadan biri olan Turkish Airlines Open Golf Turnuvaları da yer almaktadır. Turkish

Airlines Open, Avrupa'nın en iyi golfçülerinin katılımıyla gerçekleşmekte ve 50'nin üzerinde ülkede naklen yayımlanarak ülke tanıtımımıza da büyük katkı sağlamaktadır. Türkiye'nin golf turizminden 2023 yılında 400 milyon euroluk gelir sağladığı açıklanmıştır.

Yat Turizmi

Üç tarafı denizlerle çevrili Türkiye, olağanüstü güzelliklere sahip koy ve körfezleri, iyi donanımlı marinalar ile yatçılar için tam bir cennettir. Akdeniz, Ege Denizi, Karadeniz ve Marmara Denizi, Türkiye'yi kuzey, batı ve güneyden çevrelemektedir. Türkiye, yatçıların her gece değişik, özel demir atacakları koy, körfez ve plajların hazinesidir ve mavi yolculuğa ev sahipliği yapmaktadır.

Bu deniz yolculuğu, insanın kara yerine deniz perspektifinden tarihi deneyimi, körfezlerde ve denizlerde rüzgâra yelken açmak ve tabiatla birleşmek anlamındadır. Bu yolculuk, aynı zamanda Kleopatra'nın özel plajına, Olimpos Dağı'nın ebedi ateşine ve eski uygarlıkların binlerce arkeolojik kalıntısına götüren bir yolculuktur.

Türkiye'de yatçılık, kıyı köy ve kasabaların konuksever halkı ile kültürel deneyim de sağlamaktadır. Genellikle batı ve kuzeybatıdan esen ılımlı rüzgarlar, doğanın tadına varılmasını sağlayarak, uzun yaz mevsimini yatçılık için ideal hâle getirmektedir. Bazı bakır turkuaz kıyılardan ve korumalı körfezlerden, deniz seviyesinden neredeyse 3 bin metre yükseklikteki dağ tepelerini seyretmek mümkün olabilmektedir.

İpek Yolu

Anadolu, Çin'den başlayıp Orta Asya'yı kat ederek Avrupa'ya uzanan tarihi İpek Yolu'nun en önemli kavşak noktalarından birini oluşturmuştur. Coğrafî konumu nedeniyle, eski çağlardan beri doğu ile batı arasında bir köprü işlevi gören Anadolu, İpek Yolu'nun en önemli kavşak noktalarından biri olmuştur. Orta Çağ'da, İpek Yolları Çin'den başlayıp Orta Asya'da birden fazla güzergâhı izleyerek ve Anadolu'yu geçerek Trakya üzerinden Avrupa'ya uzanmıştır. Ayrıca, Ege kıyılarında Efes ve Milet, Karadeniz'de Trabzon ve Sinop, Akdeniz'de Alanya ve Antalya gibi önemli limanları kullanarak deniz yolu ile de Avrupa'ya ulaşmıştır.

Anadolu'da İpek Yolu;

» ***Kuzeyde:*** Trabzon, Gümüşhane, Erzurum, Sivas, Tokat, Amasya, Kastamonu, Adapazarı, İzmit, İstanbul, Edirne,

» ***Güneyde:*** Mardin, Diyarbakır, Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş, Kayseri, Nevşehir, Aksaray, Konya, Isparta, Denizli, Antalya merkezlerini izlemektedir.

Ayrıca, Erzurum, Malatya, Kayseri, Ankara, Bilecik, Bursa, İznik, İzmit, İstanbul güzergâhının da kullanıldığı bilinmektedir.

Selçuklular, Anadolu'daki ticarî faaliyetleri canlı tutmak, güvenliği sağlamak amacıyla önlemler almışlar ve bu yollar üzerinde hanlar (kervansaraylar) inşa etmişlerdir.

İnanç Turizmi

Tarih boyunca gerek çok tanrılı gerekse tek Tanrılı dinlere ev sahipliği yapan Türkiye, her inançtan insanın görmesi gereken eserlere sahiptir. İnanç turizmi, genellikle kutsal yerleri, ibadet merkezlerini, manevi öneme sahip yapıları ziyaret etmeyi içermektedir. İnanç turizmi, birçok farklı din ve inanç sistemini kapsamakta ve turizme hem kültürel hem de ekonomik katkılar sağlamaktadır.

BALIKLIGÖL, ŞANLIURFA

KIRANTEPE, SAKARYA

GÖREME, NEVŞEHİR

Hava Sporları Turizmi

Türkiye, yamaç paraşütü, yelken kanat, planör, paraşüt, balon gibi hava sporları meraklıları için keşfedilmesi gereken bir ülkedir. Hava sporları turizmi, paraşütçülük, yamaç paraşütü ve balonla uçma gibi hava sporlarını yapmak için bir yere seyahat etme uygulamasıdır. Hava sporları, adrenalin salgılanmasını sağlayarak heyecan verici ve maceracı bir deneyim sunmaktadır.

Hava sporları, Türkiye'yi farklı bir bakış açısıyla görmeyi sağlamaktadır. Türkiye'de özellikle, Kapadokya bölgesi, bu turizm dalı için dünyaca ünlü bir destinasyondur. Kapadokya'nın eşsiz peri bacaları manzarası, balonla uçmak için mükemmel bir ortam sunmaktadır. Bölgede ayrıca yamaç paraşütü ve paramotor gibi diğer hava sporları da yapılmaktadır.

Dağcılık

Ülkenin bütün bölgelere dağılmış, farklı yüksekliklerde, zengin flora ve faunaya sahip dağları ile Türkiye, bu güzellikleri görmek isteyen doğa tutkunlarını beklemektedir. Dağcılık turizmi, dağcılık yapmak için bir yere seyahat etme uygulamasıdır. Genellikle zirve tırmanışı, kaya tırmanışı ve buz tırmanışı gibi faaliyetleri içermektedir. Bu tür

turizm, doğal ortamların keşfi, fiziksel ve zihinsel zorluklara meydan okuma, doğa sporlarının keyfini çıkarma ve yeni kültürlerin keşfi gibi unsurları barındırmaktadır.

Dağlık bölgeler, sıklıkla eşsiz jeolojik oluşumlar, biyolojik çeşitlilik ve manzara çeşitliliği sunmaktadır. Ayrıca dağcılık turizmi, katılımcılara farklı kültürleri deneyimleme ve yerel topluluklarla etkileşimde bulunma fırsatı da sunmaktadır. Dağlık bölgeler genellikle yerel kültürlerin ve geleneklerin benzersiz örneklerini barındırmakta ve özellikle sürdürülebilir turizm uygulamaları aracılığıyla doğal ve kültürel kaynakların korunmasına ve yerel ekonomilere katkıda bulunmaktadır.

Akarsu-Rafting Turizmi

Ülkenin her yanını sarmış, uzun ve coşkun akan nehirlere sahip Türkiye, su sporları için ziyaretçilerine önemli bir akarsu turizmi potansiyeli sunmaktadır. Akarsu raftingi, nehirlerde şişme botlarla yapılan bir macera sporudur. Heyecan verici ve unutulmaz bir deneyim yaşamak isteyenler için harika bir yoldur. Rafting, genelde her yaştan ve beceri seviyesinden insan tarafından yapılabilmektedir.

Akarsu raftingi için birçok popüler destinasyon vardır. En popüler destinasyonlardan bazıları şunlardır:

» ***Çoruh Nehri:*** Türkiye'nin en hızlı akan nehridir ve rafting için birçok zorluğa sahiptir.

- ***Fırat Nehri:*** Türkiye'nin en önemli nehirlerinden biridir ve rafting için birçok güzel manzaraya sahiptir.
- ***Dalaman Çayı:*** Muğla'da bulunan ve rafting için birçok heyecan verici seviyelere sahip bir çaydır.
- ***Köprüçay:*** Antalya'da bulunan ve rafting için birçok popüler tur seçeneğine sahip bir nehirdir.

Su Altı Dalış

Türkiye sularında bulunan önemli batıklar ve su altı mağaraları, dalışçılar tarafından keşfedilmeyi beklemektedir. Su altı dalış turizmi, su

altı dünyasını keşfetmek için bir yere seyahat etme uygulamasıdır. Bu, tüplü dalış, serbest dalış veya şnorkelle yüzme gibi çeşitli etkinlikleri içerebilmektedir. Su altı dalışı, deniz yaşamını görmenin ve mercan resifleri gibi su altı oluşumlarını keşfetmenin harika bir yoludur.

Dalış merkezinde yerli ve yabancı turistlere dalış eğitimi de veriliyor. Eğitmenler eşliğinde mavi sulara dalış gerçekleştiren ziyaretçiler balıklarla birlikte yüzmenin keyfini çıkarıyor.

Kuş Gözlemciliği

Kuş gözlemciliği, doğayı kuşların dünyasından tanımayı sağlayan bir gözlem sporudur. Sağlıklı bir çevrenin en iyi göstergesi olan kuşlar her türlü yaşam ortamında bulunmaktadır. Türkiye'de şimdiye kadar 450 çeşit kuş türü kaydedilmiştir.

Kuş gözlemciliği turizmi, kuşları gözlemlemek için bir yere seyahat etme uygulamasıdır. Bu, bir hobi veya bilimsel araştırma için yapılabilmektedir. Kuş gözlemciliği, doğanın tadını çıkarmak ve yeni kuş türlerini keşfetmek için harika bir yoldur.

Kruvaziyer Turizmi

Kruvaziyer turizmi, dünyayı görmenin ve farklı kültürleri deneyimlemenin popüler bir yoludur. Bir kruvaziyer gemisiyle birden fazla liman ziyaret edilebilmekte ve her limanda kara gezisi yapılabilmektedir. Kruvaziyer turizmi, yeni yerler görmenin ve yeni kültürler deneyimlemenin bir yolu olarak son zamanlara öne çıkmakta ve keyifli bir deneyim sunmaktadır.

KRUVAZİYER TURİZMİ

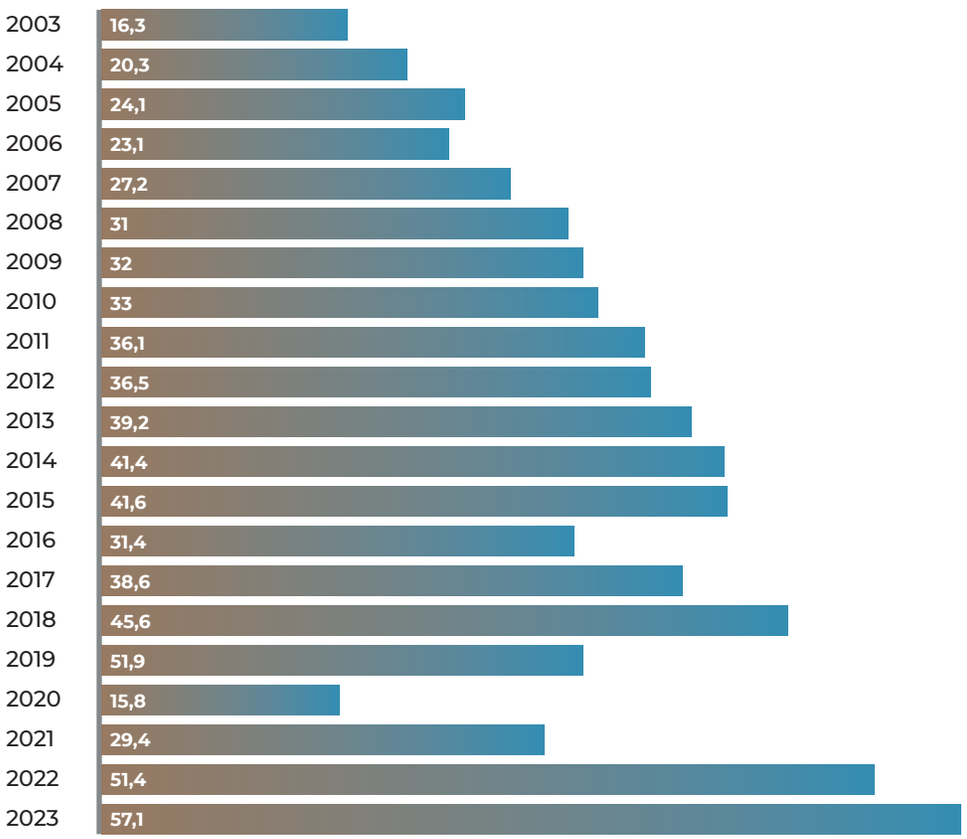
Gastronomi Turizmi

Gastronomi turizmi, yeni kültürleri öğrenmenin ve farklı mutfak geleneklerini deneyimlemenin bir yoludur. Gastronomi turizmi ayrıca yerel ekonomilere destek olma fırsatı da sunmaktadır.

Gastronomi turizmi, bir bölgenin yeme içme geleneğini öğrenmenin yanı sıra o bölgenin tarihini, coğrafyasını, tarımını ve kültürünü derinlemesine anlama imkânı da sunmaktadır. Bu turizm türü, dünya genelinde giderek daha popüler hâle gelmekte ve turizm endüstrisinde önemli bir yer tutmaktadır.

Turizm İstatistikleri

Türkiye turizm sektöründe dünyanın önde gelen ülkeleri arasında yer almaktadır. 2000'li yıllardan günümüze, gerek tarihî, kültürel ve coğrafî değerleri, gerekse uygulanan dışa açık politikalarla beraber hayata geçi-

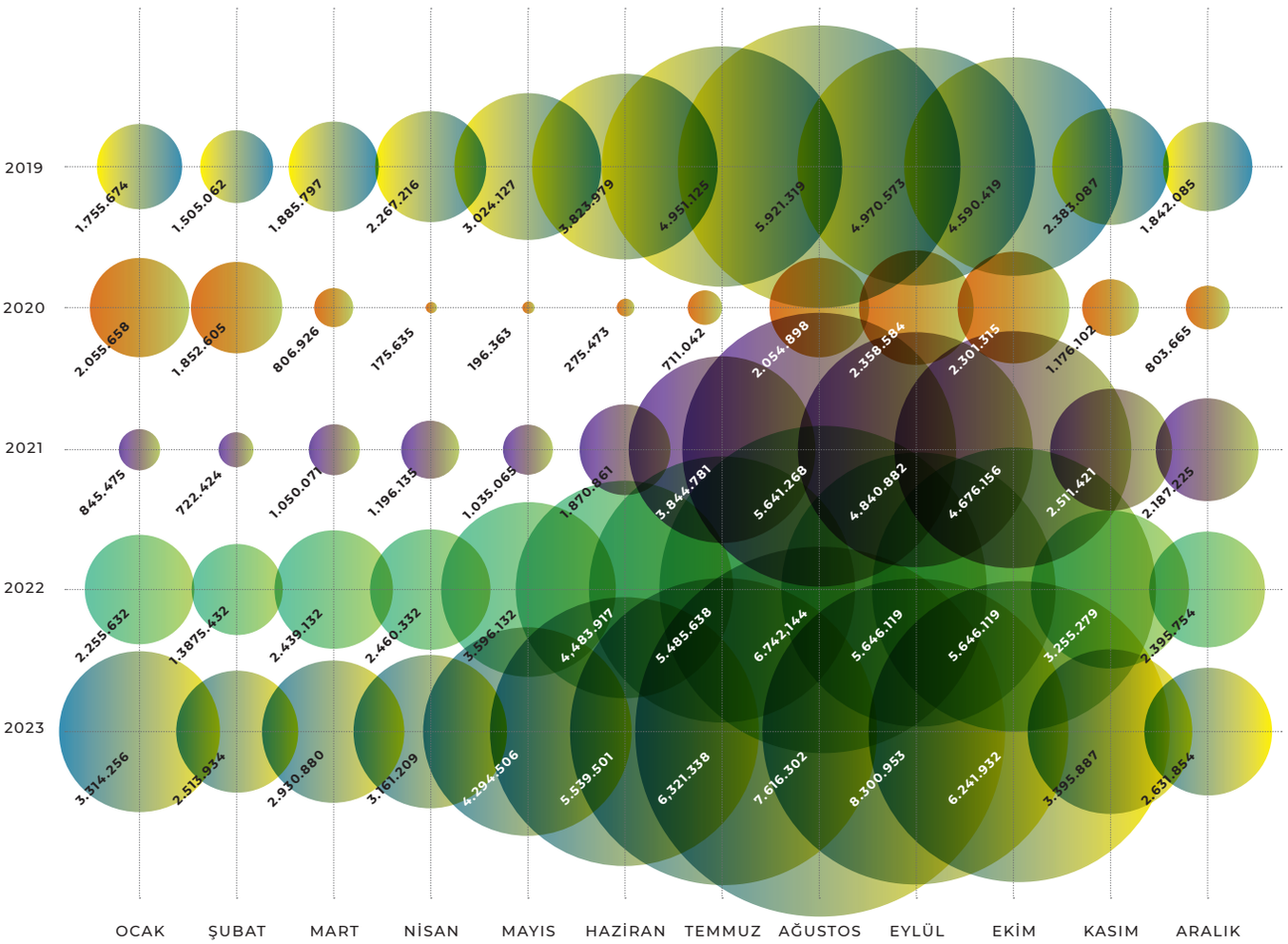

TABLO: YILLARA GÖRE TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİ SAYILARI

rilen altyapı yatırımlarıyla Türkiye, tüm dünyada turizm destinasyonu olarak ilgi odağı hâline gelmiş ve bu bağlamda Türkiye'ye gelen turist sayısı ve elde edilen turizm geliri her geçen yıl artış eğilimi göstermiştir.

Türkiye'ye gelen turist sayısı 2003'te 16,3 milyon iken 2010'lu yıllarda 35 milyona yükselmiştir. 2019 yılına gelindiğinde 51,9 milyon turist ve 38,9 milyar ABD doları turizm geliri ile rekor kırılmıştır.

2019 yılında önemli bir dönüm noktası olarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) kurulmuştur. Ajansın amacı; Türkiye'nin iç ve dış turizm pazarında bir marka ve cazibe merkezi hâline gelmesi, somut ve somut olmayan doğal, kültürel, biyolojik ve insan ürünü mirasların keşfedilmesi, geliştirilmesi ve tanıtılması, kısa, orta ve uzun

İNFOGRAFİK: 2019-2023 ARASI AYLARA GÖRE TURİZM GELİRLERİ

vadeli iletişim/pazarlama çalışmalarıyla Türkiye turizm kapasitesi ve turizm yatırımlarının ülke ekonomisindeki payı ve hizmet kalitesinin artırılması olarak belirlenmiştir.

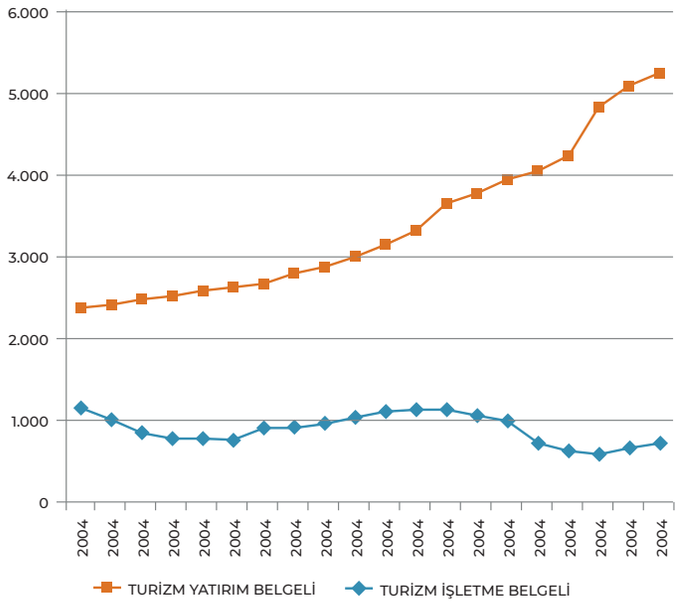
2020 yılında tüm dünyayı sarsan KOVID-19 salgınıyla beraber hem yurt içi hem de yurt dışında seyahat kısıtlamaları gelmiş, turizm sektörü bu gelişmeden önemli ölçüde etkilenmiştir. Türkiye'ye gelen turist sayısı 2020 yılında 15,8 milyona, turizm geliri ise 14,8 milyar ABD dolarına düşmüştür. 2021 yılında ise TGA'nın etkin tanıtım faaliyetleriyle turizm sektöründe yaşanan düşüş diğer ülkelere nazaran çok daha hızlı biçimde telafi edilerek, 29 milyon turist Türkiye'yi ziyaret etmiş bu ziyaretlerle 30,2 milyar ABD doları gelir elde edilmiştir. 2023 yılı itibarıyla ise turist rekoru kırılmış ve 57,1 milyon turist Türkiye'yi ziyaret etmiş ve 54,3 milyar ABD doları gelir elde edilmiştir.

Türkiye'de turizm alanında, mevcut durum tespitinin yapılması ve geleceğe yönelik yeni projeler geliştirmede ve kararlar almada gerekli olan turizm verilerinin düzenli ve güvenilir bir şekilde toplanabilmesi amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığınca Konaklama İstatistik Sistemi oluşturulmuştur.

Bahsi geçen veriler Resmî İstatistik Programı kapsamında toplanmakta ve derlenmekte olup, resmi istatistik niteliği taşıdığından, tesislerin istenen bilgileri paylaşmayı reddetmesi, eksik veya yanlış olarak paylaş-

	TURİZM YATIRIM BELGELİ			TURİZM İŞLETME BELGELİ		
YIL	TESİS	ODA	YATAK	TESİS	ODA	YATAK
2004	1.151	118.883	259.424	2.357	217.664	454.290
2005	1.039	128.005	278.255	2.412	231.123	483.330
2006	869	123.326	274.687	2.475	241.702	508.632
2007	776	112.541	254.191	2.514	251.987	532.262
2008	772	113.487	258.287	2.566	268.633	567.470
2009	754	103.119	231.456	2.625	289.383	608.765
2010	877	114.771	252.984	2.647	299.621	567.470
2011	922	122.364	267.900	2.873	319.319	668.829
2012	960	126.592	273.877	2.870	336.447	706.019
2013	1.056	139.928	301.862	2.982	357.440	749.299
2014	1.117	145.648	309.556	3.131	384.454	807.316
2015	1.125	146.162	314.194	3.309	404.462	850.089
2016	1.135	144.616	312.912	3.341	426.981	899.881
2017	1.051	122.228	263.033	3.771	446.228	935.286
2018	981	104.910	225.421	3.925	464.927	974.574
2019	723	84.172	180.852	4.038	473.609	992.341
2020	649	77.587	167.673	4.218	487.386	1.020.985
2021	585	64.002	139.703	4.801	508.511	1.065.537
2022	654	70.417	155.019	5.060	524.472	1.098.135
2023	720	74.992	165.067	5.228	530.648	1.111.701

TABLO: YILLARA GÖRE TURİZM BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ SAYILARI

GRAFİK: YILLARA GÖRE TURİZM BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİNİN SAYILARI

ması veya zamanında paylaşmaması durumunda 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun 54 üncü maddesinde öngörülen usulün uygulanması ve burada belirtilen şartların yerine getirilmesi ile Türkiye İstatistik Kurumunda İdarî Para Cezası Kararlarının Alınmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönergede öngörülen İdari Para Cezası uygulanmaktadır.

2004-2023 yılları arası turizm işletme belgeli tesis sayısı incelendiğinde, 2004 yılında 2 bin 357 olan tesis sayısı 2023 yılında 5 bin 228'e yükselmiştir. Oda sayısı ise 2004 yılında 217 bin 664 iken 2023 yılında 530 bin 648'e ulaşmıştır.

Hane halkı yurt içi turizm istatistikleri incelendiğinde ise genellikle yakınları ziyaret, gezi, eğlence ve tatil amaçlı olarak seyahate çıkıldığı ve geçen yıllar içerisinde seyahat sayısının orantılı olarak arttığı görülmektedir.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA)

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA), Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen turizm strateji ve politikaları doğrultusunda Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması, mevcut turizm olanaklarının dünya çapında tanıtılması ve pazarlanması, potansiyel turizm olanaklarının ise keşfedilerek geliştirilmesi ve kazandırılmasına ilişkin olarak tüm tanıtım/pazarlama/iletişim faaliyetlerini yürütmektedir. Ajans, Kültür ve Turizm Bakanlığının ilgili kuruluşu olup, özel hukuk hükümlerine tâbi tutulmaktadır.

All in Türkiye, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) tarafından sunulan ücretsiz bir çevrim içi eğitim platformudur. Platform, Türkiye'nin turizm potansiyelini tanıtmak ve turizm sektöründe çalışanlara Türkiye hakkında kapsamlı bilgi vermek amacıyla tasarlanmıştır. Türkiye'nin tarihinden kültürüne, doğasından turistik olanaklarına kadar birçok konuyu kapsayan çevrim içi kurslar sunmaktadır.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Türkiye Turizm Tanıtma ve Geliştirme Ajansı (TGA) tarafından en yeni teknoloji ve güncel tasarım

GOTÜRKİYE.COM UYGULAMASININ
SOSYAL MEDYA TAKİPÇİ SAYILARI

trendleri doğrultusunda dizayn edilen "GO Türkiye" platformu ile üst düzeyde bir kullanıcı deneyimi hedeflenmiştir. GoTurkiye.com platformu, Türkiye'nin tüm turizm destinasyonlarını deneyim odaklı bir perspektifle tanıtmaktadır. Platform, astronomi, inanç turizmi, moda ve alışveriş, kampçılık, mavi tur, bisiklet, golf, kayak gibi birbirinden farklı alanlarda kullanıcılara zengin içerikler sunarken, bu kullanıcıların Türkiye'ye yapacakları seyahatleri de rotalarla planlamalarına olanak sağlamaktadır. Kullanıcılar beş duyuya yönelik deneyim tasarımlarını goturkiye.com platformunda bir rota dâhilinde kendileri oluşturabilmektedir. Türkiye'ye seyahat etmek isteyen kullanıcıların yanı sıra platform kapsamında yurt içi ve yurt dışındaki turizm profesyonellerine yönelik zengin içerikler de paylaşılmaktadır. Özellikle kruvaziyer turizmi ve iş, eğlence veya düğün gibi etkinliklerin Türkiye'de gerçekleştirilmesi bakımından goturkiye.com platformu önemli bir rol üstlenmektedir.

GO Türkiye platformunun mobil uygulaması da bulunmaktadır. Uygulamanın amacı, Türkiye'yi ziyaret eden turistlere seyahatlerini planlama ve gerçekleştirme konusunda yardımcı olmaktır.

GO Türkiye uygulaması, Türkiye'deki tüm önemli turistik yerlerin listesini, her birinin fotoğraflarını, açıklamalarını ve konum bilgilerini içermektedir.

Uygulama şu kolaylıkları sağlamaktadır:

- İlgi alanlarına ve seyahat süresine göre gezilecek ve görülecek yerlere ilişkin öneriler sunmaktadır.
- Türkiye'ye seyahat etmenin ve ülke içinde dolaşmanın farklı yolları hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca, oteller, pansiyonlar ve diğer konaklama seçenekleri hakkında da bilgi içermektedir.
- Türkiye'de gerçekleşen tüm önemli etkinliklerin takvimini içermektedir.
- Türkiye'nin ayrıntılı haritasını ve turistlerin kolayca gezinebilmeleri için navigasyon araçlarını içermektedir.
- Türkiye'nin farklı bölgeleri için güncel hava durumu bilgilerini sağlamaktadır.
- Türkçe, İngilizce, Arapça, Almanca, Fransızca, Rusça ve İspanyolca olmak üzere yedi dilde kullanılabilmektedir.

GO Türkiye uygulaması, Türkiye'yi ziyaret eden turistler için değerli bir araçtır. Uygulama, turistlerin seyahatlerini planlamalarına ve gerçekleştirmelerine yardımcı olmak için kapsamlı bir bilgi ve araç yelpazesi sunmaktadır.

Türkiye Turizm Stratejisi

Türkiye Turizm Stratejisi, turizm sektöründe kamu ve özel sektörün yönetişim ilkesi çerçevesinde iş birliğini gündeme taşıyan ve stratejik planlama çalışmalarının yönetim ve uygulamasına yönelik açılımlar sağlanmasını hedefleyen bir çalışmadır. Katılımcı planlama anlayışı ile hazırlanan Türkiye Turizm Stratejisi ve Eylem Planı ile üretim, yönetim ve uygulama süreçlerinde sektörün önünde bir yol haritası konularak yönlendirilmesi temel amaç olarak kabul edilmiştir.

Türkiye Turizm Stratejisi ve Eylem Planı, Türkiye'nin doğal, kültürel, tarihi ve coğrafî değerlerini koruma-kullanma dengesi içinde kullanmayı ve turizm alternatiflerini geliştirerek Türkiye'nin turizmden

alacağı payı artırmayı hedef almaktadır. Söz konusu turizm kaynaklarının noktasal ölçekte planlanması yerine gelişim aksları boyunca turizm koridorları, turizm bölgeleri, turizm kentleri ve eko-turizm bölgeleri oluşturacak şekilde ele alınması, bu değerlerin tanıtımı ve kullanım kriterlerinin belirlenmesi açısından daha doğru bir yaklaşım olarak görülmektedir. Böylece, turizm potansiyeli bulunan bölgelerin diğer alternatif turizm türleri ile cazibesi artırılacaktır.

Türkiye Turizm Stratejisi'nin öngördüğü hedeflerle Türkiye'nin her yanına dağılmış durumda bulunan sağlık, termal, yayla, kış ve dağ sporları, kültürel açıdan önemli yer ve yerleşmelerin tek tek ele alınmasından çok bunların birbirleriyle entegrasyonu sayesinde daha cazip ve daha güçlü alternatif varış noktaları ve güzergâhlar oluşturulacaktır. Güçlü bir turizm güzergâhı ve bölgesel varış noktası oluşturulması ile bu bölgeler içinde zayıf kalan yerleşmelerin kültür, el sanatları, yeme-içme tesisleri ve konaklama imkânları ile güçlenmeleri de sağlanmış olacaktır. Turizm sektörü, tanıtım ve pazarlama aşamalarında da varış noktaları bazında tek elden organize edilerek, yöresel yatırım, tanıtım ve pazarlama imkânlarının bir bütün hâlinde değerlendirilmesi ve dengelenmesi mümkün olabilecektir.

Yeni Ufuklara Doğru Türkiye Turizmi

Sürdürülebilir turizm yaklaşımının benimsenerek istihdamın artırılmasında ve bölgesel gelişmede turizmin öncü bir sektör konumuna ulaştırılması ve Türkiye'nin uluslararası pazarda turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk beş ülke arasında önemli bir varış noktası ve uluslararası bir marka hâline getirilmesi hedeflenmektedir.

Kültürel İktidarın Yükselişine Yönelik Turizm Vizyonu İlkeleri

- Bölgeler arasındaki gelişme farklılıklarının giderilerek sürdürülebilir kalkınma hedefine katkıda bulunulması,
- Turizmde rekabetin ucuz ürün yerine markalaşan turizm bölgeleri oluşturularak sağlanması,
- Var olan turizm bölgelerinin sürdürülebilirlik perspektifi içinde yeniden ele alınarak planlanması ve kaliteli yaşanabilir çevreler oluşturulması,
- Turizm gelişiminin hükûmetlerin sosyoekonomik hedeflerini desteklemesi,
- Turizmin gelişiminin sürdürülebilir çevre politikaları ile desteklenmesi,
- Uluslararası iş birliğinin güçlendirilmesi,
- Sektörel gelişme politikaları ve hedeflerinin genel ulusal gelişme politikaları ve hedefleri ile uyumlu olması,
- Küresel eğilim taleplerinin izlenmesi ve buna yönelik planlama ve uygulamalar yapılması,
- Turizmin varış noktası odaklı ve çok fonksiyonlu olarak geliştirilmesi,
- Turizmde ürünün çeşitlendirilerek sezonun bütün bir yıla yayılması,
- Sürdürülebilir turizmin tanıtılarak eko-turizm, kırsal turizm ve agro-turizm konularında kamu, özel ve sivil toplum kuruluşlarının bilinçlendirilmesi,
- Yurt içi ve yurt dışı tanıtım ve pazarlamanın etkin kılınması,
- Yöreye özgü farklı turizm türlerinin birbirine entegrasyonunu sağlayarak çok çeşitli turizm imkânlarını sağlık, eğitim, vb. farklı sektörel kullanımlarla bir arada sunulabilen alternatif turizm odaklı (sağlık ve termal, golf, kış sporları, doğa turizmi vb.) turizm kentlerinin oluşturulması,

- Turist profili odaklı turizm ürünü oluşturulması,
- Nitelikli turist sayısının ve turizm gelirlerinin artırılması,
- Turizmin geri kalmış bölgeler ve özellikle dezavantajlı grupların sosyoekonomik konumlarının güçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılması,
- Turizmle ilgili altyapı ve ulaşım yatırımlarında özel sektörün etkinliğinin özendirilerek kamunun yükünün hafifletilmesi,
- Turizm sektöründeki karar verme süreçlerinde merkezi-yerel-sivil aktörlerin beraber çalışmasının ve iş birliği içinde olmasının sağlandığı yönetişim mekanizmalarının işler kılınması,
- Turizm planlamasının bütüncül planlama yaklaşımı ile merkezi-yerel yönetimlerin eş güdümü sağlanarak, yönetsel organizasyonun ve finans olanaklarının birlikte ele alınması,
- Turizm eğitimi ile iş gücü kalitesinin artırılması ve sektörde sertifikasyon sisteminin etkin bir şekilde uygulanması,
- Turizmin yoğunlaştığı yerlerde ortaya çıkan altyapı ve çevre sorunlarının yerel yönetimlerin ve özel sektörün de katkılarıyla çözümlenmesi,
- Yöresel mimarî değerlerin korunarak turizm hizmetine sunulduğu sıra dışı konaklama ünitelerinin desteklenmesi önem arz etmektedir.

Türkiye'deki turizmin yükselişi, birçok faktörün etkileşimi sonucunda ortaya çıkmıştır. Çeşitlendirilmiş turizm olanakları ile Türkiye, tarihî ve kültürel zenginlikleri, güzel plajları, doğal güzellikleri ve çeşitli turistik destinasyonlarıyla bilinmektedir. Hem tarihî mekânlar hem de doğal güzellikler turistlerin ilgisini çekmektedir. Ayrıca Türkiye, stratejik konumu nedeniyle birçok farklı coğrafî bölgeye kolayca ulaşılabilen bir ülkedir.

Yüksek kaliteli havaalanları, demir yolları ve kara yolları, turistlerin seyahat etmelerini kolaylaştırmaktadır. Türkiye, turistler için vize kolaylıkları gibi turist dostu politikalar benimsemiştir. Bu, turistlerin ülkeye giriş yapmasını ve daha uzun süre kalmalarını teşvik etmektedir. Tüm bu faktörlerin bir araya gelmesiyle Türkiye, turizm sektöründe istikrarlı bir büyüme gerçekleştirmiştir.

Tarihî ve kültürel zenginliklerinin yanı sıra çeşitlendirilmiş turizm olanakları, ulaşım kolaylığı, etkili tanıtım ve pazarlama stratejileri, ekonomik istikrar, turist dostu politikalarla 21. yüzyılda Türkiye, dünya turizm sektöründe önemli bir yükselişe öncülük etmiştir.

Bölüm VI

2000 YILI SONRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN DİĞER KÜLTÜR VE SANAT FAALİYETLERİ

Cumhurbaşkanlığı Himaye ve Teşvikleri
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri
Anma, Kutlama ve Yıl Dönümleri
Ulusal ve Uluslararası Festivaller
Kültür Yolu Festivalleri
Modern ve Geleneksel Festivaller
Kültür Şehirleri ve Kültürel Ürünler
UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı
Kültür Başkentleri
Türk Dünyası Kültür Başkentleri
Avrupa Kültür Başkentleri
İslam Dünyası Turizm Başkentleri
Coğrafî İşaretli Ürünler

Cumhurbaşkanlığı Himaye ve Teşvikleri

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri

Türk kültür ve sanat hayatına önemli katkılarda bulunan, ülkemizin kültür ve sanatının yücelmesine çalışan, özgün eserleri veya hizmetleriyle üstün kabiliyet gösteren Türk vatandaşı ve yabancı uyruklu kişileri veya kurumları, devlet adına onurlandırmak ve özendirmek amacıyla Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü verilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığınca 1995 yılından itibaren verilen ödüller için 12 Nisan 2008'den itibaren ödül takdim töreni yapılmaktadır.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü Sahipleri

» **1995:** Adalet Ağaoğlu, Burhan Doğançay, Şefika Kutluer
» **1996:** Yekta Kara, Cahit Külebi, Arif Sağ
» **1997:** Ömer Lütfi Akad, Hayrettin Karaca, Turhan Selçuk
» **1998:** İstanbul Kültür Sanat Vakfı, Yıldız Kenter, Fikret Otyam
» **1999:** Nevzad Atlığ, Turgut Özakman, Rengim Gökmen
» **2005:** Halil İnalcık, Oktay Akbal, Ferruh Başağa, Ara Güler, Sevda-Cenap And Müzik Vakfı
» **2008:** Turgut Cansever, Yaşar Kemal, Alâeddin Yavaşça
» **2009:** "Geleneksel sanatlar" dalında Uğur Derman, "sinema" dalında Nuri Bilge Ceylan, "kültür ve sanat kurumu" dalında Sakıp Sabancı Müzesi adına Güler Sabancı

2005 CUMHURBAŞKANLIĞI KÜLTÜR VE SANAT BÜYÜK ÖDÜLLERI TÖRENİ, (SOLDAN SAĞA) FERRUH BAŞAĞA, OKTAY AKBAL'IN ADINA EŞİ, HALİL İNALCIK, DÖNEMİN CUMHURBAŞKANI AHMET NECDET SEZER, ARA GÜLER VE SEVDA CENAP AND MÜZİK VAKFI

- **2010:** “Tarih” dalında Cemal Kafadar, “resim” dalında Ergin İnan, “kültür sanat kurumu” dalında İstanbul Modern adına Oya Eczacıbaşı
- **2011:** “Sanat tarihi” dalında Prof. Dr. Semavi Eyice, “edebiyat” dalında Sezai Karakoç, “eleştiri” alanında Doğan Hızlan ve “geleneksel sanatlar” dalında Hasan Çelebi
- **2012:** “Edebiyat” dalında Selim İleri, “müzik” dalında Ahmet Hatipoğlu, “tarih” dalında Prof. Dr. Şükrü Hanioğlu ve “arkeoloji” dalında Zeugma Antik Kenti ve Müzesi
- **2013:** “İslam bilim ve teknoloji tarihi” alanında Prof. Dr. Fuat Sezgin, “sosyal bilimler” dalında Prof. Dr. Daron Acemoğlu, “edebiyat” dalında Prof. Dr. İskender Pala, “belgesel” dalında Prof. Dr. Bekir Karlığa, “kültür ve sanat kurumu” dalında Tarihî Kentler Birliği ve “müzik” alanında merhum Ahmet Kaya

2009 CUMHURBAŞKANLIĞI KÜLTÜR VE SANAT BÜYÜK ÖDÜLLERI TÖRENİ, (SOLDAN SAĞA) GELENEKSEL SANATLAR DALINDA PROF. DR. UĞUR DERMAN, DÖNEMİN CUMHURBAŞKANI ABDULLAH GÜL, SİNEMA DALINDA YÖNETMEN NURİ BİLGE CEYLAN, KÜLTÜR VE SANAT KURUMU OLARAK SSM ADINA SABANCI HOLDİNG YONETİM KURULU BAŞKANI GÜLER SABANCI

» **2014:** "Sinema" alanında Hülya Koçyiğit, "müzik" alanında Niyazi Sayın, "edebiyat" alanında Alev Alatlı, "tarih" alanında Prof. Dr. Engin Akarlı, "kurum" kategorisinde ise Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

» **2015:** "Sinema" alanında Münir Özkul adına kızı Güner Özkul, "edebiyat" alanında Rasim Özdenören, "müzik" alanında Orhan Gencebay, "sosyal bilimler ve tarih" alanında Mehmet Genç, "geleneksel sanatlar" alanında Hüseyin Kutlu ve kültür-sanat vefa ödülü dalında merhum Cemil Meriç adına kızı Ümit Meriç

» **2016:** "Sinema" alanında Şener Şen, "edebiyat" alanında Mustafa Kutlu, "müzik" alanında Prof. Dr. Erol Parlak, "sosyal bilimler ve tarih" alanında Prof. Dr. Kemal Karpat, "geleneksel sanatlar" alanında Feridun Özgören ve vefa ödülü dalında Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver

» **2017:** "Resim" alanında Selahattin Kara, "müzik" alanında Göksel Baktagir, "geleneksel sanatlar" alanında Ali Toy, "sinema" alanında Yavuz Turgul, "tarih" alanında Prof. Dr. İlber Ortaylı ve "vefa ödülü" dalında Nurettin Topçu

2014 CUMHURBAŞKANLIĞI KÜLTÜR VE SANAT BÜYÜK ÖDÜLLERI TÖRENİ

» **2018:** "Tarih ve sosyal bilimler" alanında Profesör Mehmet İpşirli, "sinema" alanında Türker İnanoğlu, "müzik" alanında Erol Sayan, "sanat-fotoğraf" alanında İzzet Keribar ve "Vefa ödülü" ise Mehmet Akif Ersoy'un adına torunu Selma Argun

» **2019:** "Sosyal bilimler" alanında Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak, "sinema" alanında Mesut Uçakan, "müzik" alanında Mazhar Alanson, Fuat Güner ve Özkan Uğur (MFÖ), "sanat" alanında Devrim Erbil, "geleneksel sanatlar" alanında Fuat Başar ödüle layık görüldü. "Mimarlık" alanında "Prof. Dr. Doğan Kuban ödülü", Prof. Dr. Murat Gül'e "Edebiyat" dalında ödüle layık görülen ancak eylül ayında hayatını kaybeden Nuri Pakdil'in ödülü ise öğrencisi yazar Necip Evlice'ye verildi. Van'ın Erciş ilçesinde geçirdiği trafik kazasında hayatını kaybeden Kültür ve Turizm eski Bakan Yardımcısı Ahmet Haluk Dursun'un "Vefa" alanındaki ödülünü ise kızı Nilay Dursun aldı.

» **2020:** "Kültür Tarihi" alanında Sadettin Ökten adına Celile Eren Ökten, "müzik" alanında Özdemir Erdoğan, "sosyal bilimler" alanında İsmail Kara, "sinema" alanında Derviş Zaim adına Emre Os-

kay, "edebiyat" alanında İbrahim Tenekeci, "koleksiyon" alanında Mehmet Çebi ve "Kültür ve Sanat Politikaları Vefa Ödülü", merhum Necmeddin Okyay adına Ali Mecdi Okyay

» **2021:** "Edebiyat" alanında Gürbüz Azak, "kaligrafi" alanında Etem Çalışkan, "bilim kültür" alanında Teoman Duralı'nın ödülü, oğlu Deniz Duralı'ya verildi. "Müzik" dalında ödüle layık görülen İdil Biret'in ödülünü, Beyza Üntuna Koparal aldı. "Görsel sanatlar" alanında ödüle layık görülen Alev Ebuzziya'nın ödülü, kardeşi Talha Ebuzziya'ya verildi. "Sinema" dalında ödüle layık görülen Türk sinemasının önemli isimlerinden Cüneyt Arkın'ın ödülünü ise eşi Betül Cüreklibatır aldı. "Sahaflık" alanında ödüle layık görülen İbrahim Manav'ın ödülü de kızı Ayşegül Bardakçı'ya verildi. "Kültür ve Sanat Politikaları Vefa Ödülü"ne layık görülen merhum Kemal Tahir'in ödülünü ise Kemal Tahir Vakfı Başkanı Cengiz Yazoğlu aldı.

» **2022:** "Müzik" alanında Ajda Pekkan, "resim" alanında Profesör Doktor Süleyman Saim Tekcan, "sinema" alanında Yılmaz Erdo-

ğan, “tiyatro” alanında Ayla Algan, “ilim-kültür” alanında Profesör Doktor Hayreddin Karaman, “edebiyat” alanında Yavuz Bülent Bakiler, “karikatür–animasyon” alanında Varol Yaşaroğlu, “gastronomi” alanında Ömür Akkor ve Emre Akkor, “dans-bale” alanında Tan Sağtürk, “mimarî” alanında Hilmi Şenalp, “zanaat” alanında Sevan Bıçakçı, “geleneksel sanat” alanında Gülbün Mesara ve “vefa ödülü” dalında Âşık Veysel Şatıroğlu

» **2023:** “Müzik” alanında Emel Sayın, “bilim” alanında Süleyman Uludağ, “kültür” alanında Ali Birinci, “resim” alanında İlhami Atalay, “karikatür” alanında Hasan Aycın, “sinema” alanında Sami Şekeroğlu, “dijital sanat” alanında Refik Anadol, “mimarî” alanında Sinan Genim ve “edebiyat” alanında Nazan Bekiroğlu

Cumhurbaşkanı Tarafından Himaye Edilen veya İlan Edilen Anma, Kutlama ve Yıl Dönümleri

16. Yüzyıl Dâhisi Matrakçı Nasuh Projesi (2015)

Osmanlı Devleti'nin yükselme dönemi padişahlarından Kanuni Sultan Süleyman döneminde yaşayan Matrakçı Nasuh; tarih, matematik, resim, şiir, felsefe, hat, minyatür ve savaş sanatı alanlarında ün kazanmış ve sayısız eser bırakmış tarihî bir kişiliktir.

UNESCO'nun 5-20 Kasım 2013 tarihlerinde gerçekleştirilen 37. Genel Konferansı'nda alınan karar gereğince Matrakçı Nasuh'un vefatının 450. yıl dönümü, 2014 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Cumhurbaşkanlığı himayesinde İstanbul Kültürlerarası Sanat Diyalogları Derneği (İKASD) tarafından projelendirilen ve Anadolu Ajansının (AA) "Global İletişim Ortağı" olduğu "16. Yüzyıl Dâhisi Matrakçı Nasuh" projesi UNESCO tarafından da desteklenmiştir.

Proje kapsamında, ulusal ve uluslararası platformlarda Matrakçı Nasuh'u; sergi (çini, minyatür, hüsnühat, resim), belgesel film, kitap, panel, müzik albümü disiplinlerinde anmak, anlamak ve aktarmak amaçlanmıştır.

"MATRAKÇI'NIN ŞEHİRLERİ"
SERGİSİ, SARAYBOSNA, 2015

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN EŞİ EMİNE ERDOĞAN, SARAYBOSNA'DA GERÇEKLEŞTİRİLEN "MATRAKÇI NASUH" SERGİSİNDE, 2015

"16. YÜZYIL DÂHİSİ MATRAKÇI NASUH" SERGİSİ, BELGRAD, 2015

"16. YÜZYIL DÂHİSİ MATRAKÇI NASUH" SERGİSİ, ROMA, 2017

"16. YÜZYIL DÂHİSİ MATRAKÇI NASUH" SERGİSİ AÇILIŞI, DÖNEMİN UNESCO GENEL DİREKTÖRÜ IRİNA BOKOVA PARİS, 2016

Saraybosna, Belgrad, Roma, Paris, Viyana, İstanbul, Ankara, Tokyo ve New York'ta gerçekleştirilen proje Kanuni Sultan Süleyman'ın vefat ettiği topraklarda, Macaristan- Budapeşte'de sona ermiştir.

Küratörlüğünü Beste Gürsu'nun yaptığı, Matrakçı Nasuh'un doğu ve batı seferlerini anlattığı, "Beyan-ı Menazil-i Sefer-i Irakeyn" ve "Tarih-i

"16. YÜZYIL DÂHİSİ MATRAKÇI NASUH" SERGİSİ, VİYANA, 2016

"16. YÜZYIL DÂHİSİ MATRAKÇI NASUH" SERGİSİ, MİMAR SİNAN GENİM'İN "MATRAKÇI NASUH VE HARİTALARI" KONULU KONFERANSI, VİYANA, 2016

“MATRAKİ BİR OSMANLI YILDIZI” BELGESELİ, ABD, 2017

“16. YÜZYIL DÂHİSİ MATRAKÇI NASUH” SERGİSİ, BUDAPEŞTE, 2017

"16. YÜZYIL DÂHİSİ MATRAKÇI NASUH" SERGİSİ, İSTANBUL, 2016

"16. YÜZYIL DÂHİSİ MATRAKÇI NASUH" SERGİSİ, TOKYO, 2016

Feth-i Şikloş Estergon ve İstol-Belgrad" eserlerinde resmettiği güzergâhlardan yapılan seçkinin Nakkaş Sevim Ersoy'un liderliğinde, 12 kadın sanatçı tarafından çini panolara aktarıldığı sergide, Matrakçı'nın beyitlerinden yapılan seçki divani hat levhalara, vasıflarının birkaçı ise modern bir yorumla tuvale aktarılmıştır.

Matrakçı'nın minyatürleri aracılığıyla sanatseverler, Osmanlı İmparatorluğu'nun 16. yüzyılının sanatsal, kronolojik ve siyasi atmosferini gözlemleme imkânı bulmuştur.

"16. Yüzyıl Dâhisi Matrakçı Nasuh" sergisi, Washington Büyükelçiliği ve Amerika Diyanet Merkezi ev sahipliğinde Amerikalı sanatseverlerle buluşmuş ve proje kapsamında hazırlanan "Matraki Bir Osmanlı Yıldızı" isimli belgesel, dönemin Türkiye Washington Büyükelçilisi Serdar Kılıç'ın ev sahipliğinde gösterilmiştir.

"2017 TÜRK DİLİ YILI"
TANITMA FİLMİ

2017 Türk Dili Yılı

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde 2017 yılı, "Dilimiz Kimliğimizdir" başlığıyla "Türk Dili Yılı" ilan edilmiştir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı ve Türk Dil Kurumu iş birliği ile Cumhurbaşkanlığı himayesinde yürütülen "2017 Türk Dili Yılı" etkinlikleri kapsamında; başta kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve basın yayın organları tarafından, Türkçenin doğru ve etkin kullanılabilmesi ve sonraki kuşaklara düzgün aktarılması için 2017 yılı boyunca çeşitli bilimsel ve kültürel etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

"2017 Türk Dili Yılı" Etkinliği

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın yüksek himayesinde ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile Türk Dil Kurumunun koordinatörlüğünde Ankara'da "2017 Türk Dili Yılı" etkinliği düzenlenmiştir.

"Mekteb-i Arifan Meydan-ı Aşıkan" Programı

2017 yılının "Türk Dili Yılı" ilan edilmesi dolayısıyla, gençleri büyük bir

"2017 TÜRK DİLİ YILI" ETKİNLİĞİ,
ANKARA, 2017

"MEKTEB-İ ARİFAN MEYDAN-I
AŞIKAN" PROGRAMI,
ANKARA, 2017

kültür ve medeniyet dili olan Türkçe ile buluşturmak amacıyla Kredi ve Yurtlar Kurumu Ankara İl Müdürlüğünce, Gençlik ve Spor Bakanlığı Konferans Salonu'nda "Mekteb-i Arifan Meydan-ı Aşıkan" programı gerçekleştirimiştir.

8. Uluslararası Türk Dili Kurultayı

8. Uluslararası Türk Dili Kurultayı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve Türk Dil Kurumu iş birliğinde Beştepe Millet Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan

8. ULUSLARARASI TÜRK DİLİ
KURULTAYI, ANKARA, 2017

"8. ULUSLARARASI TÜRK DİLİ KURULTAYI", CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN VE 95 YAŞINDAKİ NEVŞEHIRLI TÜRKOLOG PROF. DR. ZEYNEP KORKMAZ, ANKARA, 2017

konuşmasının ardından "2017 Yılı Türk Diline Üstün Hizmet Ödülü"-ne layık görülen uluslararası 12 Türkoloğa ödüllerini takdim etmiştir.

Ödül alanlar: Dr. Yong-Sŏng Lı (Güney Kore), Prof. Dr. Şükrü Haluk Akalın (Türkiye), Doç. Dr. Burul Sagınbaeva (Kırgızistan), Prof. Dr. Gulbanu Kossymova (Kazakistan), Prof. Dr. Marcel Erdal (İsrail), Prof. Dr. Hamza Züfikar (Türkiye), Dr. Yusuf Azmun (İran Türkmenlerinden), Prof. Dr. İgor Valentinoviç Kormushin (Rusya Federasyonu), Prof. Dr. Nevzat Gözaydın (Türkiye), Prof. Dr. Efrasiyap Gemalmaz (Türkiye), Prof. Dr. Kemal Eraslan (Türkiye), Prof. Dr. Zeynep Korkmaz (Türkiye)

2017 TÜRK DİLİ YILI" KONULU
"SÜREKLİ POSTA PULLARI VE
İLK GÜN ZARFI," 2017

"2017 Türk Dili Yılı" Temalı Pul ve İlk Gün Zarfı

Dünyanın sayılı dillerinden biri olan ve binlerce yıllık köklü geçmişe sahip Türk dilinin önemine dikkat çekmek amacıyla Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT A.Ş.) tarafından "2017 Türk Dili Yılı" konulu 26×36 mm boyutunda sürekli posta pulları ve 140×210 mm boyutunda ilk gün zarfı basılmıştır.

"2017 Türk Dili Yılı"nda "Radyo ve Televizyonlarda Doğru, Güzel ve Anlaşılır Türkçe Kullanımının Yaygınlaştırılması Projesi"

Cumhurbaşkanlığı himayelerinde Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile Türk Dil Kurumu (TDK) öncülüğünde başlatılan "2017

"RADYO VE TELEVİZYONLARDA
DOĞRU, GÜZEL VE ANLAŞILIR
TÜRKÇE KULLANIMININ
YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ
TANITIMI", ANKARA, 2017

Türk Dili Yılı" etkinlikleri kapsamında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türk Dil Kurumu, TRT ve MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün proje ortağı olduğu "Radyo ve Televizyonlarda Doğru, Güzel ve Anlaşılır Türkçe Kullanımının Yaygınlaştırılması Projesi" hayata geçirilmiştir.

Söz konusu projenin ikinci aşaması olan "Yayınlarda Türkçenin Kullanımı Yayın Tarama Çalışması" kapsamında 17 radyo ve 40 televizyon kanalındaki 927 saatlik yayın TDK uzmanları tarafından incelenmiş ve dilin kullanımına dair 4 bin 598 yanlış tespit edilmiştir.

Projenin üçüncü aşaması olarak RTÜK ve TDK iş birliğiyle 4-7 Şubat 2019 tarihlerinde Ankara'da "Radyo ve Televizyon Yayınlarında Güzel Türkçe Kullanımı Çalıştayı" gerçekleştirilmiş ve "Çalıştay Sonuç Bildirgesi" düzenlenmiştir.

Medya hizmet sağlayıcıların temsilcileri ile yapılan toplantılar, TDK'nin yayın tarama faaliyetleri de dikkate alınarak, tüm tarafların kabulü ile söz konusu projenin son aşaması olan "Radyo ve Televizyon Yayınlarında Güzel Türkçe Kullanımı için Rehber İlkeler" hazırlanmıştır.

Türkçenin Yazım Sorunları Çalışma Toplantısı

"2017 Türk Dili Yılı" etkinlikleri çerçevesinde Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Türk Dil Kurumu ile Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu öncülüğünde ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi ev sahipliğinde "Türkçenin Yazım Sorunları Çalışma Toplantısı" düzenlenmiştir.

"TÜRKÇENİN YAZIM SORUNLARI ÇALIŞMA TOPLANTISI", İSTANBUL, 2017

"TÜRKÇE DİVANLAR SERGİSİ",
ANKARA, 2018

Türkçe Divanlar Sergisi

"2017 Türk Dili Yılı" kapsamında düzenlenen "Türkçe Divanlar Sergisi", sanatseverlerin beğenisine sunulmuştur.

2018 Troya Yılı

Troya Antik Kenti'nin 1998 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne kabulünün 20'nci yılı sebebiyle 2018 yılı, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından "Troya Yılı" ilan edilmiştir.

"Troyazar-Uluslararası Homeros Edebiyat Festivali"

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, Troya Antik Kenti'nin UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne kabul edilişinin 20. yılı dolayısıyla ilan edilen "2018 Troya Yılı" etkinlikleri kapsamında "Troyazar-Uluslararası Homeros Edebiyat Festivali", gerçekleştirilmiştir.

"2018 Troya Yılı" Özel Pul Serisi

PTT Çanakkale Başmüdürlüğü ile İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünün iş birliğiyle PTT Genel Müdürlüğü tarafından "2018 Troya Yılı" etkinlikleri kapsamında bastırılan özel pul serisi törenle tanıtılmıştır.

"TROYAZAR-ULUSLARARASI
HOMEROS EDEBİYAT
FESTİVALİ", TARİHÇİ YAZAR
PROF. DR. İLBER ORTAYLI
SÖYLEŞİSİ, ÇANAKKALE, 2018

"Troya" Temalı Uçak

THY, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2018 yılının Troya Yılı ilan edilmesi dolayısıyla hazırlanan Troya temalı uçak, Atatürk Havalimanı THY Teknik Hangarı'nda düzenlenen törenle tanıtılmıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI'NIN (THY)
"TROYA TEMALI UÇAĞI", 2018

TROYA MÜZESİ AÇILIŞI,
ÇANAKKALE, 2019

Troya Müzesi'nin Açılışı

Kültür ve Turizm Bakanlığınca açılan yarışmayla belirlenen proje kapsamında yapımına 2014'te başlanan Troya Müzesi'nin resmî açılışı 2019 yılında Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

DEVLET OPERA VE
BALESİ'NDEN (DOB) "TROYA",
2019

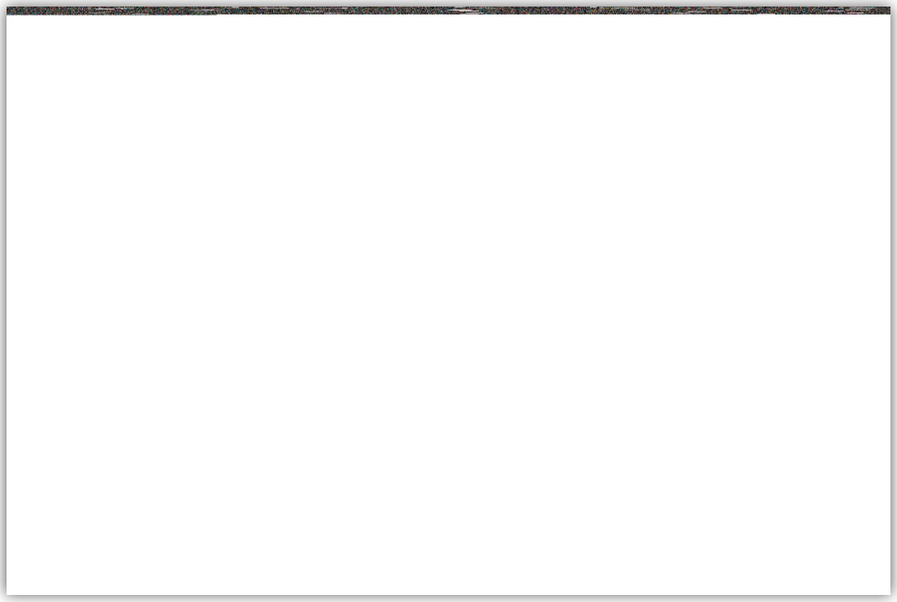
"2019 PROF. DR. FUAT SEZGİN YILI TOPLANTISI", ANKARA, 2019

2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı

Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle 2019, "Profesör Doktor Fuat Sezgin Yılı" ilan edilmiştir. Bununla ilgili olarak Cumhurbaşkanlığı himayesinde ve Prof. Dr. Fuat Sezgin İslam Bilim Tarihi Araştırmaları Vakfı ile Kırıkkale Üniversitesi koordinasyonunda yurt içi ve yurt dışında çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

"2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" Toplantısı

Beştepe Kültür ve Kongre Merkezi'nde "2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı Toplantısı" yapılmıştır.

"2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" Konulu Anma Pulu ve İlk Gün Zarfı

Türkiye'yi uluslararası bilim alanında başarılarıyla temsil etmesi ve 2019'un "Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" olarak belirlenmesi sebebiyle PTT tarafından "2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" konulu anma pulu ve ilk gün zarfı hazırlanmıştır.

1.Uluslararası Prof. Dr. Fuat Sezgin İslam Bilim Tarihi Sempozyumu

"2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" etkinlikleri kapsamında, Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Kültür ve Turizm Bakanlığının desteği ile Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Prof. Dr. Fuat Sezgin İslam Bilim Tarihi Araştırmaları Vakfı ve İstanbul Üniversitesi (İÜ) ortaklığında, "1. Uluslararası Prof. Dr. Fuat Sezgin İslam Bilim Tarihi Sempozyumu" gerçekleştirilmiştir.

Prof. Dr. Fuat Sezgin'in mirasını ve hayatı boyunca yürütmüş olduğu çalışmaları onurlandırma gayesini taşıyan sempozyuma, 21 ülkeden bilim tarihi alanında çalışmalar yürüten 100'e yakın değerli akademisyen katılmış ve 79 bildiri ile sunulmuştur.

"1. Uluslararası Prof. Dr. Fuat Sezgin İslam Bilim Tarihi Sempozyumu" kapsamında, "Fuat Sezgin'le İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Sergisi"

"FUAT SEZGİN'LE İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ TARİHİ SERGİSİ" İLE "FUAT SEZGİN ANISINA: BİLİMDEN SANATA YANSIMALAR SERGİSİ", İSTANBUL, 2019

"MÜZEDE EL-CEZERİ'YE AİT FİLLİ SU SAATİ"NİN BİR REPLİKASI", 2019

ile "Fuat Sezgin Anısına: Bilimden Sanata Yansımalar Sergisi", İÜ Rektörlük binasında açılmıştır.

Prof. Dr. Fuat Sezgin ve Dr. Ursula Sezgin Bilimler Tarihi Kütüphanesi

İstanbul Gülhâne Parkı içerisinde yer alan ve Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Prof. Dr. Fuat Sezgin ve Dr. Ursula Sezgin Bilimler Tarihi Kütüphanesi açılmıştır. Kütüphane, İslam bilim tarihine ilişkin 27 bin kitaplık geniş bir koleksiyon ile araştırmacılara kaynaklık etmektedir.

PROF. DR. FUAT SEZGİN VE DR. URSULA SEZGİN BİLİMLER TARİHİ KÜTÜPHANESİ AÇILIŞI

"DİJİTAL GÖSTERİM MERKEZİ",
İSTANBUL, 2019

Fuat Sezgin'in Hayatı Dijital Gösterim Merkezi'nde

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından İslam bilim tarihi araştırmacısı Prof. Dr. Fuat Sezgin'in çalışmalarının ve hayatının anlatıldığı Dijital Gösterim Merkezi, 1-9 Ağustos 2019 tarihleri arasında açık kalmıştır.

Taksim Meydanı'nda kurulan ve 600 metrekare kapalı alanı olan mer-

PROF. DR. FUAT SEZGİN "BİLİM
TARİHİNE YOLCULUK" SERGİSİ,
İSTANBUL, 2019

"MODERN BİLİMİN ÖNCÜLERİ İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ TARİHİ SERGİSİ", İSTANBUL, 2019

kezde, 4 ayrı bölüm içinde İslam bilim insanlarının bulduğu cihazlar ve teknikler; videolar, dijital hologramlar ve üç boyutlu görseller eşliğinde tanıtılmıştır. Merkezde, İbn-i Sina, Ceziri, Farabi, Biruni gibi bilim tarihini etkileyen isimleriden örnekler ve İslam bilim tarihine kendini adamış olan Prof. Dr. Fuat Sezgin'i anlatan videolar da gösterilmiştir.

Prof. Dr. Fuat Sezgin "Bilim Tarihine Yolculuk" Sergisi

İslam bilim tarihi araştırmacısı Prof. Dr. Fuat Sezgin anısına Taksim Meydanı açık hava sergi alanında "Bilim Tarihine Yolculuk" sergisi düzenlenmiştir.

Modern Bilimin Öncüleri İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Sergisi

Kültür ve Turizm Bakanlığı desteğiyle "2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" kapsamında düzenlenen "Modern Bilimin Öncüleri İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Sergisi" Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle İstanbul Havalimanı'nda düzenlenen törenle açılmıştır.

2019 Göbeklitepe Yılı

İnsanlık tarihinin en önemli miraslarından olan ve 12 bin yıllık geçmişiyle tarihin sıfır noktası olarak nitelendirilen Şanlıurfa'nın Göbeklitepe Arkeolojik Alanı, 2018 yılında Türkiye'nin 18'inci varlığı olarak UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne kaydedilmiştir. Aynı yıl Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 2019 yılını Göbeklitepe yılı olarak ilan ettiklerini açıklamıştır.

"Tarihin sıfır noktası" olarak nitelendirilen ve UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Göbeklitepe, 2022 yılında 850 bin kişiyi ağırlayarak, açıldığı günden bu yana en yüksek ziyaretçi sayısına ulaşmıştır.

GÖBEKLİTEPE, ŞANLIURFA

BRÜKSEL'DEKİ TOBB BİNASINDA AÇILAN HEYKEL VE RESİMLİ GÖBEKLİTEPE TANITIM STANDI

Brüksel'de Göbeklitepe Tanıtım Standı

Belçika'nın başkenti Brüksel'deki TOBB binasında heykel ve resimli Göbeklitepe tanıtım standı açılmıştır.

Şanlıurfa'da Göbeklitepe Ören Yeri Resmî Açılış Töreni

UNESCO Dünya Miras Listesi'nde bulunan ve "tarihin sıfır noktası" olarak nitelendirilen Şanlıurfa'daki Göbeklitepe Ören Yeri'nin resmî açılışı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yapılmıştır.

Zeugma ve Göbeklitepe Figürleri Takılarda

Türkiye'nin ön plana çıkan turizm değerlerinden Gaziantep'teki Zeugma Antik Kenti ve "tarihin sıfır noktası" olarak nitelendirilen Şanlıurfa'daki Göbeklitepe'nin figürleri, Gaziantep Olgunlaşma Enstitüsü'nün kuyumculuk atölyesinde, Zeugma mozaikleri ve Göbeklitepe'deki taş-

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜNÜN "GÖBEKLİTEPE YILI" KAPSAMINDA "BUĞDAYIN VE BEREKETİN İZİNDE" BAŞLIĞI İLE GERÇEKLEŞTİRDİĞİ TÜRK MUTFAĞI ETKİNLİKLERİ, FİLİSTİN, 2019

ŞANLIURFA, ELAZIĞ, KERKÜK VE BAKÜ'DEN SANATÇILARIN BULUNDUĞU MÜZİSYEN TOPLULUĞU "MÜZİĞİN İZİNDE 4 KARDEŞ ŞEHİR" KONSERİ, ŞANLIURFA, 2019

2. TÜRK FİLMLERİ FESTİVALİ VE "GÖBEKLİTEPE: TARİHİN SIFIR NOKTASI" FOTOĞRAF SERGİSİNİN AÇILIŞI, BREZİLYA, 2019

TRT ÇOCUK'UN SEVİLEN ÇİZGİ DİZİSİ RAFADAN TAYFA'NIN İKİNCİ SİNEMA FİLMİ "RAFADAN TAYFA GÖBEKLİTEPE"NİN ÖZEL GÖSTERİMİ, ŞANLIURFA, 2019

ların üzerinde bulunan figürlerden esinlenerek oluşturulan koleksiyon sergilenmiştir.

"Buğdayın ve Bereketin İzinde" Türk Mutfağı Etkinlikleri

Yunus Emre Enstitüsünün "Göbeklitepe Yılı" kapsamında "Buğdayın ve Bereketin İzinde" başlığı ile gerçekleştirdiği Türk mutfağı etkinlikleri, Filistin'de gerçekleştirildi.

"Göbeklitepe: Tarihin Sıfır Noktası" Fotoğraf Sergisi

Brezilya'nın Sao Paulo kentindeki Cinemateca Sinema salonunda 2. Türk Filmleri Festivali ve "Göbeklitepe: Tarihin Sıfır Noktası" fotoğraf sergisi açılmıştır.

"Rafadan Tayfa Göbeklitepe"

Göbeklitepe'nin çocuklara tanıtımı amacıyla "Rafadan Tayfa" adlı animasyon filmi hazırlandı.

"Göbeklitepe Operası" Dünya Prömiyeri

Devlet Opera ve Balesi, 200 sanatçının katılımıyla ve üç boyutlu görüntüler eşliğinde opera sahnesine taşıyan "Göbeklitepe Operası"nın dünya prömiyeri gerçekleştirildi.

"İlk Nefes Bir Dokunuş Göbeklitepe" Dünya Prömiyeri

Göbeklitepe'den ilham alan besteci Kemal Günüç'ün yazdığı "İlk Nefes Bir Dokunuş Göbeklitepe" adlı eserin dünya prömiyeri İzmir Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde yapılmıştır.

GÖBEKLİTEPE OPERASI DÜNYA
PRÖMİYERİ, ANKARA, 2019

“İLK NEFES BİR DOKUNUŞ GÖBEKLİTEPE
KONÇERTOSU” DÜNYA PRÖMİYERİ, İZMİR, 2020

GÖBEKLİTEPE CANLANDIRMASI, İSTANBUL HAVALİMANI MÜZESİ, 2020

BEYOĞLU KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ KAPSAMINDA "BACK TO REALVERSE: GÖBEKLİTEPE" SERGİSİ, İSTANBUL, 2022

BEYOĞLU KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ KAPSAMINDA "BACK TO REALVERSE: GÖBEKLİTEPE" SERGİSİ, İSTANBUL, 2022

"YENİ BİR HİKÂYE: GÖBEKLİTEPE VE ÇEVRESİNDEN FOTOĞRAFLAR" SERGİSİ, İSTANBUL, 2023

İstanbul Havalimanı Müzesi'nde "Göbeklitepe Rüzgârı"

İstanbul Havalimanı'nda, Anadolu'daki medeniyetlerine ait eserlerin yer aldığı müzede Göbeklitepe canlandırması da yer almıştır.

"Back To Realverse: Göbeklitepe" Sergisi

Beyoğlu Kültür Yolu Festivali kapsamında sanatseverlerle buluşan "Back to Realverse: Göbeklitepe" sergisi açılmıştır.

"Yeni Bir Hikaye: Göbeklitepe ve Çevresinden Fotoğraflar" Sergisi

İspanyol fotoğrafçı Isabel Munoz'un Göbeklitepe ve çevresindeki arkeolojik alanlarda çektiği kareler, "Yeni Bir Hikâye: Göbeklitepe ve Çevresinden Fotoğraflar" sergisi İstanbul Pera Müzesi'nde sanatseverlerin beğenisine sunulmuştur.

PATARA ANTİK KENTİ

2020 Patara Yılı

M.Ö 4 bin yılına ait insan yaşamına dair izlerin bulunduğu, Likya Birliği'ne başkentlik yapan 2 bin yıllık antik kent Patara'nın dünyaya tanıtılması amacıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından 2020 yılı, "Patara Yılı" olarak ilan edilmiştir.

Patara Antik Kenti Fethiye-Kalkan arasında Xanthos Vadisi'nin güneybatı ucunda bugünkü Gelemiş köyünde yer almaktadır. Likya'nın en önemli ve en eski şehirlerinden biri olan Patara, Likya Birliği şehirlerinin temsilcilerinin buluştuğu dünyanın en eski meclis binasına da sahiptir.

PATARA PLAJI

PATARA PLAJI VE CARETTA CARETTALAR

Patara Plajı

Yerli ve yabancı turistleri kendine hayran bırakan, Türkiye'nin en uzun kumsallarından birine sahip olan Patara Plajı aynı zamanda caretta carettaların en önemli yumurtlama alanları arasında yer almaktadır.

"ULUSLARARASI PATARA 2020 GRAN FONDO BİSİKLET YARIŞI", ANTALYA VE MUĞLA, 2020

Uluslararası Patara 2020 Gran Fondo Bisiklet Yarışı

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Türkiye Bisiklet Federasyonu iş birliğinde, "Uluslararası Patara 2020 Gran Fondo Bisiklet Yarışı", Antalya ile Muğla arasında düzenlenmiştir.

Patara Antik Kenti'nde "Avrupa Spor Haftası"

Cumhurbaşkanlığı tarafından "2020'nin Patara Yılı" ilan edilmesi kapsamında Patara Antik Kenti, spor etkinliklerine de sahne olmuştur. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından Avrupa Spor Haftası kapsamında gerçekleştirilen "Ulusal Herkes İçin Spor ve Sağlık Günleri" etkinliği çerçevesinde, Antalya'nın Kaş ilçesinde bulunan Patara Antik Kenti'nde karate, kickboks, bisiklet, cimnastik, okçuluk, eskrim, tekvando, dart ve muayhai gösterileri düzenlenmiştir.

"ULUSAL HERKES İÇİN SPOR VE SAĞLIK GÜNLERİ" ETKİNLİĞİ, PATARA ANTİK KENTİ, 2020

"PATARA YILI KONSERİ", 2020

PATARA ANTİK KENTİ TİYATROSU, "KANLI NİGAR" OYUNU, 2020

Patara Antik Kenti'nde "Patara Yılı Konseri"

Antalya'nın Kaş ilçesindeki Patara Antik Kenti'nin restorasyonu tamamlanan tiyatrosunda "Patara Yılı Konseri" düzenlenmiştir.

Antalya Devlet Senfoni Orkestrası Şefi Oğuzhan Kavruk yönetimindeki dünya müziklerinden örneklerin senfoni orkestrası eşliğinde icra edildiği "Patara Yılı Konseri"nde, dünyaca ünlü DJ Burak Yeter ile La Casa De Papel dizisinin müziğini seslendiren Cecilia Krull sahne almıştır.

Patara Antik Kenti Tiyatrosu'nda "Kanlı Nigar" Oyunu

Antalya'nın Kaş ilçesindeki Patara Antik Kenti'nin restorasyonu tamamlanan tiyatrosunda Kaş'a bağlı Yeşilköy Halk Tiyatrosunun çeşitli meslek grubundan oyuncuları "Kanlı Nigar" oyununu sahnelemiştir.

Patara Antik Kenti'nde "Büyük Cumhuriyet Konseri"

Patara Antik Kenti'nde 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamaları kapsamında, İletişim Başkanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı iş birliğinde "Büyük Cumhuriyet Konseri" düzenlenmiştir. Konser, mapping gösterileriyle Galata Kulesi'ne de yansıtılmış, Batık Kent Kekova'da, konser ile eş zamanlı dalış gösterileri ve ışık şovlarıda yapılmıştır.

PATARA ANTİK KENTİ'NDE "BÜYÜK CUMHURİYET KONSERİ", 2020

PATARA ANTİK KENTİ'NDE "BÜYÜK CUMHURİYET KONSERİ", 2020

"100. YILINDA İSTİKLAL MARŞI"
İLE "MEHMET AKİF ERSOY"
SERGİLERİ AÇILIŞI, 2021

"2021 Mehmet Akif ve İstiklal Marşı Yılı"

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yayımladığı genelge ile "İstiklal Marşı'nın millî marş olarak kabul edilişinin 100'üncü yıl dönümü olması münasebetiyle, "2021 yılının "Mehmet Akif ve İstiklal Marşı Yılı" olarak ilan edilmesi, yıl boyunca İstiklal Marşı'nın kabu-

"MEHMET AKİF ERSOY HATIRA
EVİ", İSTANBUL, 2021

İSTİKLAL MARŞI'NIN KABULÜ'NÜN 100. YILI VE MEHMET AKİF ERSOY'U ANMA PROGRAMI", ANKARA, 2021

lü ve Mehmet Akif Ersoy'u anma etkinliklerinin düzenlenmesi kararı alınmıştır. Bu kapsamda İstiklal Marşı'nın 12 Mart 1921'de kabulünün 100. yıl dönümü, Cumhurbaşkanlığı öncülüğünde etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

TBMM'de "100. Yılında İstiklal Marşı" ve "Mehmet Akif Ersoy" Sergileri

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve TBMM eski Başkanı Mustafa Şentop'un katılımıyla Meclis Şeref Holünde "100. Yılında İstiklal Marşı" ile "Mehmet Akif Ersoy" sergileri açılmış, ayrıca "Akif" belgeseli" gösterilmiştir.

Yargı Mensuplarından "2021 Mehmet Akif ve İstiklal Marşı Yılı"na Özel Video

Adalet Bakanlığı tarafından yargı mensupları ve personelin katılımıyla "2021 Mehmet Akif ve İstiklal Marşı Yılı"na özel bir video yayımlanmıştır. İstiklal Marşı, Kurtuluş Savaşı ruhuyla istiklal mücadelesinin önemli dönüm noktaları olan sembol şehirlerde seslendirilmiştir.

Mehmet Akif Ersoy Hatıra Evi

İstiklal Marşı'nın kabulünün 100. yıl dönümünde, Mehmet Akif Ersoy'un Mısır Apartmanı'nda yaşadığı daire, "Mehmet Akif Ersoy Hatıra Evi" olarak ziyarete açılmıştır.

İSTİKLAL MARŞI'NIN KABULÜ'NÜN 100. YILI
ÖZEL GÖSTERİSİ, İSTANBUL, 2021

"Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı"

Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı, İstiklal Marşı'nın kabulünün 100. yılı dolayısıyla yaptığı özel bir çalışmayla, millî şair Mehmet Akif Ersoy'un hayatının tüm yönlerini, "Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı" adlı eserle okuyucuyla buluşturmuştur.

İstiklal Marşı'nın Kabulü'nün 100. Yılı ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Programı

Beştepe Kongre ve Kültür Merkezi'nde düzenlenen "İstiklal Marşı'nın Kabulü'nün 100. Yılı ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Programı" hazırlanmıştır.

İstiklal Marşı'nın Kabulü'nün 100. Yılı Özel Gösterisi

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından İstiklal Marşı'nın kabulünün 100. yıl dönümü için Galata Kulesi'nde özel bir gösterim hazırlanmıştır. Malazgirt Zaferi, İstanbul'un Fethi, Çanakkale Savaşı ve 15 Temmuz görüntülerine yer verilen gösteride ayrıca Murat Karahan'ın "Sabahın Seherinde Ötüyor Kuşlar", "Ah Bir Ataş Ver", "Havada Bulut Yok", "Uzun İnce Bir Yoldayım" ve "Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı" türkülerini seslendirdiği performanslar da izleyenlerin beğenisine sunulmuştur.

TRT'den "Tek Ses Tek Yürek" Özel Yayını

TRT, İstiklal Marşı'nın kabulünün 100. yıl dönümü dolayısıyla "Tek Ses Tek Yürek" özel yayınıyla gerçekleştirmiştir. Türk milletinin bağımsızlık mücadelesinin, Millî birlik ve beraberliğinin simgesi İstiklal Marşı'nın kabulünün 100. yıl dönümünde çok özel içerikleri izleyici ve dinleyiciyle buluşturacak olan TRT, 1921 yılına atıfla saat 19.21'de 12 Mart'a özel olarak hazırlanan İstiklal Marşı klibini televizyon ve radyo kanallarında eş zamanlı olarak yayınlamıştır.

Türk Hava Yolları'dan "İstiklal'in Sesi" Filmi

Türk Hava Yolları (THY), İstiklal Marşı'nın Kabulünün 100. Yılı ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü için "İstiklal'in Sesi" adlı bir film hazırladı.

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN
"BİZİM YUNUS YILI" AÇILIŞ TÖRENİ KONUŞMASI

2021 "Yunus Emre ve Türkçe Yılı", "Hacı Bektaş Veli Yılı" ve "Ahi Evran Yılı"

Cumhurbaşkanlığı genelgeleri ile 2021 yılının; "Yunus Emre ve Türkçe Yılı", "Hacı Bektaş Veli Yılı ve " Ahi Evran Yılı" olarak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde ulusal ve uluslararası etkinliklerle anılması kararlaştırılmıştır.

UNESCO 40. Genel Konferans kararıyla 2021 yılı için Türkiye'nin önerisi, Azerbaycan, İran İslam Cumhuriyeti, Kuzey Makedonya ve Romanya'nın desteğiyle Hacı Bektaş Veli'nin vefatının 750. yıl dönümü; Azerbaycan, Bosna-Hersek, Kuzey Makedonya ve Özbekistan'ın desteğiyle Yunus Emre'nin vefatının 700. yıl dönümü; Kuzey Makedonya ve Romanya'nın desteğiyle İran ve Azerbaycan ile ortak dosya olarak Ahi Evran'ın doğumunun 850. yıl dönümü UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri Programı'na alınmıştır.

2021 "Yunus Emre Yılı"

"Bizim Yunus" Yılı Açılış Töreni

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 2021 yılının "Yunus Emre ve Türkçe Yılı" olarak kutlanmasına ilişkin genelge yayımlamıştır.

"Bizim Yunus" Oyunu Aspendos Antik Tiyatrosu'nda

Ankara Devlet Tiyatrosu, "Yunus Emre ve Türkçe Yılı" etkinlikleri kapsamında "Bizim Yunus" adlı oyununu, Antalya Aspendos Antik Tiyatrosu'nda sahnelemiştir.

Hacı Bektaş Veli ve Yunus Emre Anısına Hatıra Pulu

Sakarya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünce "2021 Hacı Bektaş Veli Yılı" ve "2021 Yunus Emre ve Türkçe Yılı" için PTT aracılığıyla hatıra pulu bastırılmıştır.

Kuzey Makedonya'da Yunus Emre "Gel Gör Beni" Sergisi ve "Bizim Yunus" Konseri

Kuzey Makedonya'nın başkenti Üsküp'te "2021 Yunus Emre ve Türkçe Yılı" kapsamında Yunus Emre "Gel Gör Beni" sergisi ve Yunus Emre'nin şiirlerinden bestelenen eserlerle icra edilen "Bizim Yunus" konseri düzenlenmiştir.

"Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yılı Anma Etkinlikleri" Kapsamında "Aşkın Türkçesi" Başlıklı Program

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Yunus Emre Enstitüsü iş birliğince düzenlenen "Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yılı Anma Etkinlikleri" kapsamındaki "Aşkın Türkçesi" başlıklı program, İstanbul Arkeolo-

"BİZİM YUNUS" KONSERİ,
ÜSKÜP, 2021

YUNUS EMRE "GEL GÖR BENİ"
SERGİSİ, ÜSKÜP, 2021

ji Müzelerinde gerçekleştirilmiştir. Programda Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, Devlet Opera ve Balesi ile Devlet Tiyatroları iş birliğiyle Yunus Emre'yi anlatan bir sahne gösterisi izleyicilerin beğenisine sunulmuştur.

Program kapsamında ayrıca Yunus Emre Enstitüsünün Eskişehir Anadolu Üniversitesi iş birliğiyle düzenlediği "Yunus Emre Kaligrafi Tipografi Sergisi"nde, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümünün 12 yıldan beri düzenlediği "Uluslararası Yunus Emre Kaligrafi ve Tipografi" etkinliklerinde yapılan eserlerden oluşan özel bir seçki yer almıştır.

"AŞKIN TÜRKÇESİ" PROGRAMI,
İSTANBUL, 2021

YUNUS EMRE KALİGRAFİ VE
TİPOGRAFİ SERGİSİ, İSTANBUL,
2021

YUNUS EMRE'Yİ ANLATAN "DERVİŞ" ADLI SAHNE GÖSTERİMİ, ANKARA, 2021

"YUNUS EMRE" BALESİ PRÖMİYERİ, İSTANBUL, 2021

Yunus Emre'yi Anlatan "Derviş" Adlı Sahne Gösteriminin Dünya Prömiyeri

Yunus Emre'nin vefatının 700. yılı dolayısıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın himayesinde, Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan "Derviş" adlı sahne gösterimi Cumhurbaşkanlığı Kongre ve Kültür Merkezi'nde izleyicinin beğenisine sunulmuştur. Multidisipliner sahne uygulaması örneği olan "Derviş"te, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü sanatçıları, mehteran takımı ve zikir grubu yer almıştır.

Samsun Devlet Opera ve Balesi "Yunus Emre" Balesinin Prömiyeri

Samsun Devlet Opera ve Balesinin sahneye koyduğu (SAMDOB) "Yunus Emre" balesinin dünya prömiyeri Atatürk Kültür Merkezi Aydın Gün Salonu'nda gerçekleştirilmiştir.

"Yunus Emre Yılı Görsel ve İşitsel Medyada Doğru Türkçe Kullanımı Ödül Töreni"

"Yunus Emre ve Türk Dili Yılı" kapsamında yapılan etkinlikler arasında yer alan, "Yunus Emre Yılı Görsel ve İşitsel Medyada Doğru Türkçe Kullanımı Ödül Töreni" Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılmıştır.

"YUNUS EMRE YILI GÖRSEL VE İŞİTSEL MEDYADA DOĞRU TÜRKÇE KULLANIMI ÖDÜL TÖRENİ", ANKARA, 2022

HACI BEKTAŞ VELİ'NİN
VEFATININ 750. YILI DÖNÜMÜ
ANMA ETKİNLİKLERİ

2021 "Hacı Bektaş Veli Yılı"

Hacı Bektaş Veli'nin Vefatının 750. Yılı Dönümü Anma Etkinlikleri

Hacı Bektaş Veli'nin vefatının 750. yılı dolayısıyla, Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesindeki Hacı Bektaş Veli Külliyesi önünde, "İnsanlığın özü sevgi, barış, kardeşlik" sloganıyla anma programı düzenlenmiştir.

Etkinlikte Hacı Bektaş Veli'nin hayatından bir kesit anlatan tiyatro gösterisi yapılmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Hacı Bektaş Veli'nin vefatının 750. yılı dolayısıyla düzenlenen anma etkinlikleri kapsamında, restorasyonu tamamlanan "Kadıncık Ana Evi"'nin açılış törenine katılmıştır.

HACI BEKTAŞ VELİ
VEFATININ 750. YIL
DÖNÜMÜ ANMA
ETKİNLİKLERİ
(TANITIM FİLMİ)

HACI BEKTAŞ VELİ'NİN
HAYATINDAN BİR KESİT
ANLATAN TİYATRO GÖSTERİSİ

"KADINCIK ANA EVİ" AÇILIŞ
TÖRENİ, NEVŞEHİR, 2021

Hünkar Hacı Bektaş Veli Sempozyumu ve Anma Etkinliği

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde (NEVÜ), vefatının 750. yılı dolayısıyla "Hünkar Hacı Bektaş Veli Sempozyumu ve Anma Etkinliği" gerçekleştirilmiştir. NEVÜ Kongre ve Kültür Merkezi'ndeki programda, Kültür ve Turizm Bakanlığı semah ekibi gösteri sunmuştur.

"KADINCIK ANA EVİ",
NEVŞEHİR, 2021

HÜNKAR HACI BEKTAŞ VELİ
SEMPOZYUMU VE ANMA
ETKİNLİĞİ

AHİ EVRAN VELİ KÜLLİYESİ

2021 "Ahi Evran Yılı"

Doğumunun 850. yılı olan 2021 yılı, UNESCO tarafından anma ve kutlama yıl dönümleri arasına alınan Ahi Evran'ı ve Ahilik geleneğini yaşatmış tüm esnaf ve sanatkârlarımızı rahmetle yâd etmek, Ahilik müessesesini dünya milletlerine en doğru şekilde anlatmak, bu kutsal emaneti sonraki nesillere aktarmak amacıyla 2021 yılı boyunca yurt genelinde ve yurt dışında etkinlikler düzenlenmiştir.

Ahi Çocuk Projesi

Cumhurbaşkanlığı ve UNESCO tarafından 2021'in "Ahi Evran Yılı" ilan edilmesi kapsamında Kırşehir'in Mucur ilçesinde "Ahi Çocuk Projesi" hayata geçirilmiştir. Mucur Kaymakamlığı himayesinde, üniversite, İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Mucur Belediyesi ve Mucur Esnaf ve Sa-

"AHİ ÇOCUK PROJESİ", KIRŞEHİR, 2021

"AHİ EVRAN KARDEŞLİK ORMANI", KIRŞEHİR, 2021

natkârlar Odası iş birliğinde başlatılan proje çerçevesinde Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünde öğrenciler şed kuşanmıştır.

"Ahi Evran Kardeşlik Ormanı"

UNESCO ve Cumhurbaşkanlığınca bu yılın "Ahi Evran Yılı" ilan edilmesi nedeniyle Kırşehir'de oluşturulan "Ahi Evran Kardeşlik Ormanı"nda 850 fidan toprakla buluşturulmuştur.

TİKA'dan "Erenler Sofrası"

2021 yılının "Yunus Emre ve Türkçe Yılı", "Hacı Bektaş Veli Yılı" ve "Ahi Evran Yılı" olarak ilan edilmesi kapsamında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) tarafından "Erenler Sofrası" programı kapsamında, Kırgızistan'da ailelere yardım kolileri ulaştırılmıştır.

TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (TİKA), "ERENLER SOFRASI RAMAZAN PROGRAMI

2021 ULUSLARARASI AHİLİK YILI AÇIK SATRANÇ TURNUVASI, KIRŞEHİR, 2021

2021 YILI UNESCO AHİ EVRAN ANMA YILI , AHİ EVRAN İZİNDE ESNAF BULUŞMASI

2021 Uluslararası Ahilik Yılı Açık Satranç Turnuvası

Kırşehir'de, "Ahi Evran Yılı" dolayısıyla 2021 Uluslararası Ahilik Yılı Açık Satranç Turnuvası düzenlenmiştir.

2021 Yılı UNESCO Ahi Evran Anma Yılı - Ahi Evran İzinde Esnaf Buluşması

"2021 Yılı UNESCO Ahi Evran Anma Yılı - Ahi Evran İzinde Esnaf Buluşması", Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ahi Evran Yılı Resim Yarışması Ödül Töreni'nde dereceye girenlere ödüllerini vermiştir.

AHİ EVRAN YILI RESİM YARIŞMASI ÖDÜL TÖRENİ

2022 "Süleyman Çelebi Yılı"

UNESCO 41. Genel Konferans kararıyla 2022 yılı için Türkiye'nin önerisi Azerbaycan, Bosna Hersek, Gürcistan, Kuzey Makedonya, Romanya ile Ukrayna'nın desteğiyle Süleyman Çelebi'nin vefatının 600. yıl dönümü, UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri Programı'na alınmıştır.

Süleyman Çelebi ve Mevlit Geleneği Sempozyumu

Vesiletü'n-Necât (Mevlid-i Şerif) eseriyle tanınan Süleyman Çelebi, 600'üncü vefat yıl dönümünde Bursa Uludağ Üniversitesinde düzenlenen "Süleyman Çelebi ve Mevlit Geleneği Sempozyumu" ile anılmıştır. Sempozyum kapsamında düzenlenen "Gönül Coğrafyamızın Sesi Mevlid-i Şerif Programı"nda sekiz dilde sekiz mevlithan tarafından Mevlid-i Şerif okunmuştur.

"Süleyman Çelebi Vesîletü'n-Necât Mevlid-i Şerif" Eseri

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından, Süleyman Çelebi'nin "Mevlid-i Şerif" olarak da bilinen "Vesiletü'n Necat" eserine dair

"SÜLEYMAN ÇELEBİ VE MEVLİT GELENEĞİ SEMPOZYUMU", BURSA, 2022

"GÖNÜL COĞRAFYAMIZIN SESİ MEVLİD-İ ŞERİF PROGRAMI", BURSA, 2022

"SÜLEYMAN ÇELEBİ VESÎLETÜ'N NECÂT MEVLİD-İ ŞERİF" ESERİ

"SÜLEYMAN ÇELEBİ VESÎLETÜ'N NECÂT MEVLİD-İ ŞERİF" ESERİ

"BESTELİ MEVLİD RAHMET GECESİ" KONSERİ, İSTANBUL, 2023

hazırlanan kitap, Millet Camisi'nde düzenlenen Mevlid Gecesi Özel Programı kapsamında vatandaşlara hediye edilmiştir.

"Besteli Mevlid Rahmet Gecesi"

Vesiletü'n-Necat'ın yazarı Süleyman Çelebi, Kültür ve Turizm Bakanlığının Kapadokya Üniversitesi ile iş birliğinde Atatürk Kültür Merkezi'nde (AKM) düzenlenen "Besteli Mevlid Rahmet Gecesi" adlı konserde anılmıştır.

2023 "Mevlana Yılı"

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 2023 yılının "Mevlana Yılı" olarak kutlanmasına ilişkin genelge yayımlamıştır.

MEVLANA'NIN VUSLATININ 750. YILI ANISINA "İLLA HÛ MEVLEVÎ MUKABELESİ"

AYASOFYA'DA DÜZENLENEN 750. VUSLAT YIL DÖNÜMÜ SEMA MUKABELESİ

HAZRETİ MEVLANA'NIN 750. VUSLAT YIL DÖNÜMÜ ULUSLARARASI ANMA TÖRENİ

Hz. Mevlana'nın Vuslatının 750. Yılı Anısına "İlla Hû Mevlevî Mukabelesi" Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca, Hazreti Mevlânâ'nın vuslatının 750. yılı anısına CSO Ada Ankara Ana Salon'da, "İllâ Hû Mevlevî Mukabelesi" etkinliği düzenlenmiştir.

Hazreti Mevlana'nın 750. Vuslat Yıl Dönümü

Hazreti Mevlana'nın 750. Vuslat Yıl Dönümü'nde Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi önünde yurt içinden ve yurt dışından 750 semazen ile sema mukabelesi gerçekleştirilmiştir.

Hazreti Mevlana'nın 750. Vuslat Yıl Dönümü Uluslararası Anma Töreni- Konya

Hazreti Mevlana Celaleddin-i Rumi, vefatının 750'nci yılında Konya'da törenlerle anılmıştır. Mevlana Kültür Merkezi'ndeki programda Sema Ayin-i Şerifi icra edilmiştir.

"750. VUSLAT YILINDA HZ. MEVLANA" SERGİSİ, İSTANBUL, 2024

"750. Vuslat Yılında Hz. Mevlana" Sergisi

"750. Vuslat Yılında Hz. Mevlana" sergisi, İstanbul Sultanahmet'teki Türk İslam Eserleri Müzesi'nde (TİEM) 24 Ocak - 1 Mart 2024 tarihleri arasında ziyaretçilerini ağırlamıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Konya Büyükşehir Belediyesinin katkılarıyla hazırlanan sergide, Mevlana, Türk ve İslam Eserleri, Galata Mevlevihanesi, Sakıp Sabancı, Sadberk Hanım ile Resim ve Heykel müzelerinin envanterinden seçilen eserler yer almıştır.

2023 "Âşık Veysel Yılı"

2022-2023 UNESCO 41. Genel Konferansında, Âşık Veysel'in vefatının 50. yıl dönümü olması nedeniyle 2023 yılı, UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri Programı'na alınmıştır.

Âşık Veysel'in Aile Fotoğrafları ve Hayatı Sergisi

UNESCO tarafından 2023'ün "Âşık Veysel Yılı" ilan edilmesi münasebetiyle Kültür ve Turizm Bakanlığının katkılarıyla düzenlenen "Veysel Gider, Adı Kalır" adlı sergi, 7-23 Nisan 2023 tarihleri arasında İstanbul Atatürk Kültür Merkezi (AKM)'nde sanatseverlerin beğenisine sunulmuştur.

Âşık Veysel'in hayatını ve kendiyle yapılmış röportajları, makaleleri ve haberleri gün ışığına çıkararak gelecek nesillere aktarmayı hedefleyen sergide, Ara Güler, Fikret Otyam, Ozan Sağdıç, Mustafa Türkyılmaz, Ergun Çağatay ve dönemin Anadolu Ajansı foto muhabirlerinin ob-

"VEYSEL GİDER, ADI KALIR"
ADLI SERGİ, İSTANBUL, 2023

jektifinden fotoğraflar yer almıştır. Sergideki önemli eserleri arasında Eren ve Bedri Rahmi Eyüboğlu ile Orhan Peker'in resimleri, Alper Çınar'ın heykeli ve Âşık Veysel vefat ettiğinde ressam Yusuf Toprak tarafından yüzünden alınan mask da yer almıştır.

Görme engelliler için Braille alfabesiyle hazırlanan 4 ciltlik "Basında Âşık Veysel" kitabının da bulunduğu sergide, tiyatro sanatçıları tarafından seslendirilen aynı kitabın sesli versiyonunun tanıtımı da yapılmıştır.

Anadolu'daki yaşamı gerçekçi bir tarzda yansıtan ve Âşık Veysel'in de yer aldığı "Karanlık Dünya" adlı film, ilk kez bu sergide izleyicilerin beğenisine sunulmuştur.

"ÂŞIK VEYSEL YILI" KONSERİ, BURSA, 2023

ÂŞIK VEYSEL RESİM SERGİSİ, SİVAS, 2023

"Âşık Veysel Yılı" Konseri (Bursa)

Bursa'da Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Bursa Valiliğinin organizasyonu ile konser düzenlenmiştir.

Âşık Veysel Resim Sergisi (Sivas)

Sivas Atatürk Kongre Müzesi'nde açılan 45 sanatçının 50 eserinin yer aldığı resim sergisi, 6-12 Haziran 2023 tarihleri arasında ziyaretçilerini ağırlamıştır.

"Uzun İnce Bir Yoldayız" Konseri

Büyük Türk ozanı Âşık Veysel, vefatının 50. yılında düzenlenen "Uzun İnce Bir Yoldayız" konserinde yâd edilmiştir. VakıfBank'ın katkılarıyla 2023 Âşık Veysel Yılı kapsamında Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen konserde müzisyen Ümit Yılmaz, Senfonik Anadolu Orkestrası eşliğinde Âşık Veysel'in sevilen türkülerini seslendirmiştir.

"UZUN İNCE BİR YOLDAYIZ" KONSERİ, İSTANBUL, 2023

ÂŞIK VEYSEL'İN AİLE
FOTOĞRAFLARI VE HAYATI
ANKARA'DA SERGİLENDİ

Âşık Veysel'in Aile Fotoğrafları ve Hayatı Ankara'da Sergilendi

Ünlü halk ozanı Âşık Veysel Şatıroğlu'nun vefatının 50'nci yılında aile koleksiyonundan oluşturulan sergi Ankara Resim ve Heykel Müzesi'nde 6 Temmuz-27 Ağustos tarihleri arasında ziyaretçilerin beğenisine sunulmuştur.

Âşık Veysel'in Vefatının 50. Yılında Bodrum'da Yapılan Dev Portresi

Halk ozanı Âşık Veysel'in vefatının 50. yılı dolayısıyla, Muğla'nın Bodrum ilçesinde fotoğraf sanatçısı Cumhur Aygün ve ekibi tarafından 25 bin avuç topraktan Âşık Veysel'in dev portresi oluşturulmuştur.

ÂŞIK VEYSEL'İN DEV PORTRESİ, BODRUM, 2023

81 İLDEN SİVAS'A GELEN GENÇ
SANATÇILARIN ÂŞIK VEYSEL ANISINA
GERÇEKLEŞTİRDİKLERİ KONSER

Âşık Veysel'in Memleketi Sivas'ta Anılması

Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 2023 yılının, "Âşık Veysel Yılı" ilan edilmesi dolayısıyla 81 ilden Sivas'a gelen genç sanatçılar büyük halk ozanı anısına memleketinde konser vermiştir.

Azerbaycan'da "Cumhuriyet'in Yüzü" Konseri

Âşık Veysel Şatıroğlu, vefatının 50'nci yılında, Bakü Yunus Emre Enstitüsünce Uluslararası Muğam Merkezi'nde organize edilen "Cumhuriyet'in Yüzü" konseri ile anılmıştır.

Paris'te "Dostlar Beni Hatırlasın" Etkinliği

Fransa'nın başkenti Paris'te, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından "2023 UNESCO Dünya Âşık Veysel Yılı" kapsamında "Dostlar Beni

ÂŞIK VEYSEL'İN DEV PORTRESİ, BODRUM, 2023

SANATÇI TUNCAY YURTSEVER TARAFINDAN 34 BİN TOPLU İĞNEYLE YAPILAN ÂŞIK VEYSEL PORTRESİ

PARİS'TE "DOSTLAR BENİ HATIRLASIN" ETKİNLİĞİ

Hatırlasın" etkinliği düzenlenmiştir. Etkinlik, Âşık Veysel'in "Uzun İnce Bir Yoldayım" eserinin Türkiye'nin UNESCO Daimi Temsilcisi Büyükelçi Gülnur Aybet'in yeniden düzenleyerek, sanatçı Murat Karahan ile seslendirdiği klibinin ilk gösterimiyle başlamıştır.

Programda genel sanat yönetmenliğini Güzel Sanatlar Genel Müdürü Ömer Faruk Belviranlı'nın üstlendiği, Âşık Veysel'in hayatı ve eserlerini Devlet Tiyatroları Genel Müdürü Tamer Karadağlı ve Devlet Tiyatroları Genel Müdür Yardımcısı, Başrejisör Sükun Işıtan'ın anlattığı gösteri izleyiciyle buluşmuştur.

Sanatçı Tuncay Yurtsever Tarafından 34 bin Toplu İğneyle Yapılan Âşık Veysel Portresi

Muğla'nın Bodrum ilçesinde yaşayan sanatçı Tuncay Yurtsever, 34 bin toplu iğneyle ünlü halk ozanının tablosunu yapmıştır.

Âşık Veysel Şatıroğlu'nun Hayatından Esinlenerek Çekilen "Âşık" Filmi

Arnavutluk'un başkenti Tiran'da, Bilal Babaoğlu'nun yönetmenliğini yaptığı, Âşık Veysel Şatıroğlu'nun hayatından esinlenerek çekilen "Âşık" filmi izleyici ile buluşmuştur.

ÂŞIK VEYSEL ŞATIROĞLU'NUN HAYATINDAN ESİNLENEREK ÇEKİLEN "ÂŞIK" FİLMİ

Âşık Veysel'in, Vefatının 50. Yılında Samsun'da Anılması

Âşık Veysel'in vefatının 50. yılı dolayısıyla Samsun'da düzenlenen "Dostlar Onu Hatırlıyor" programında, Âşık Veysel'in torunu, Âşık Veysel Kültür Derneği Danışma Kurulu Üyesi Gündüz Şatıroğlu dedesinin anıları ile ilgili sunum yapmıştır.

Malazgirt Zaferi'nin 952. Yıl Dönümü

1071 yılında Anadolu'yu Türklere ebedi yurt ilan eden Sultan Alp Arslan ve şanlı ordusunun kazandığı Malazgirt Zaferi, her yıl çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır. 23-26 Ağustos 2023 tarihleri arasında Muş'un Malazgirt ilçesi ile Bitlis'in Ahlat ilçesinde eş zamanlı gerçekleşen etkinliklere, devlet erkanı ile modern ve geleneksel spor dallarından sporcular ve yabancı öğrenciler de katılmıştır.

Bitlis'in Ahlat ilçesinde Çarho bölgesinde, içinde Sultan Alparslan ota-

MALAZGİRT ZAFERİ'NİN 952. YIL DÖNÜMÜ ETKİNLİKLERİ, MUŞ, 2023

MALAZGİRT ZAFERİ'NİN 952. YIL DÖNÜMÜ

ğının da kurulduğu millet bahçesinde etkinlikler düzenlenmiştir. Etkinliklere katılanlar, atlı akrobasi, kökbörü, atlı okçuluk, okçuluk, cirit ve güreş müsabakalarını izlemiş, geleneksel oyunlar oynamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Kuruluş Yıl Dönümü Etkinlikleri

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. kuruluş yıl dönümü etkinlikleri T.C. Cumhurbaşkanlığı himayelerinde yürütülmüştür.

"100 YILIN SES TÜNELİ" SERGİSİ, ANKARA, 2023

"100 Yılın Ses Tüneli' Cumhuriyet'in 100. Yılı Dijital Deneyim Sergisi"

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından düzenlenen "'100 Yılın Ses Tüneli' Cumhuriyet'in 100. Yılı Dijital Deneyim Sergisi" Ankara Cer Modern'de ziyaretçilerin beğenisine sunulmuştur. 1923-2023 yıllarını içeren ve yüzyıllık döneme katkı sağlayan değerli isimleri ve önemli olayları tarihsel anlatıya dönüştüren sergi, Türkiye'nin ilklerini ve enlerini kapsamaktadır. Sergide, Türkiye'nin siyasi ve iktisadi gelişiminin yanı sıra sanayiden teknolojiye, eğitimden spor ve sanata tüm alanlardaki başarıları yansıtılmaktadır.

Cumhuriyetin 100. Yılı Etkinlikleri-İstanbul

İstanbul Üsküdar Meydanı'nda açılan "Recep Tayyip Erdoğan Özel Sergisi"nde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın liderliğinde, 20 yılda hayallerden gerçeğe dönüşen projeler, dijital deneyim alanında ziyaretçilerin beğenisine sunulmuştur.

Beyoğlu Taksim'de, Atatürk Kültür Merkezi'nin önüne kurulan "Maziden Atiye Türkiye Yüzyılı" gösterim alanında da su perdesi, su şovu ve üç boyutlu içeriklerin yayımlandığı ekranlarla geçmişten bugüne "Türkiye Yüzyılı" vizyonu interaktif ve teknolojik bir deneyimle vatandaşların beğenisine sunulmuştur.

İSTANBUL'UN MUHTELİF
YERLERİNDE DÜZENLENEN
CUMHURİYET'İN 100. YILI
ETKİNLİKLERİ

SOLOTÜRK'TEN ANITKABİR ÜZERİNDE CUMHURİYETİN 100. YIL DÖNÜMÜNE ÖZEL UÇUŞ GÖSTERİSİ

DEVLET TİYATROLARINCA SAHNELENEN "YÜZYILLIK DESTAN: ATEŞ" OYUNU, ANKARA, 2023

Taksim Gezi Parkı'nın önüne kurulan dev ekranda ise "Türkiye Yüzyılı" resmî logosundan esinlenilerek hazırlanan "Türkiye Yüzyılı Enstalasyonu" ile 100. yıl içerikleri vatandaşların dikkatine sunulmuştur.

Bakırköy Özgürlük Meydanı'na kurulan dev ekranda da Cumhuriyet'in 100. yılına özel görseller sergilenmiştir.

Kadıköy'de kurulan "Boğazda 100. Yıl Gezici Yüzer İskelesi"ne yerleştirilen dev ekranda Cumhuriyet'in 100. yılına özel hazırlanan video gösterimi gerçekleştirilmiştir.

Cumhuriyet'in kuruluşunun 100. yıl dönümü için hazırlanan, Anadolu Ajansının "Global İletişim Ortağı" olduğu "Son Akşam Yemeği" filminin fragmanı da ekrandan yansıtılmıştır.

100. Yıla Özel Giydirme Görseliyle Kaplanan YHT

Cumhuriyet'in 100. kuruluş yılında, "Türkiye Yüzyılı" ve "Millî Mücadele'nin Yüzüncü Yılı" münasebetiyle, Ankara'da bir YHT (6 vagon) ve Başkentray seti (3 vagon) ile İstanbul'da iki Marmaray seti (10 vagon) olmak üzere toplam 19 vagon, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca tasarlanan giydirme görseliyle kaplanmıştır. Görselle kaplanan (YHT), ilk seferine Ankara Garı'ndan, 409 yolcusuyla İstanbul'a çıkmıştır.

GÖRSELLE KAPLANAN YÜKSEK HIZLI TREN (YHT), ANKARA, 2023

"NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ ARAPÇA YAZMA ESERLER DİJİTAL ERİŞİM LANSMANI" VE "CUMHURİYET'İN 100. YILI VE TÜRK BÜROKRASİSİ PANELİ", İSTANBUL, 2023

Cumhuriyet'in 100. Yılı ve Türk Bürokrasisi Paneli

Cumhuriyet'in 100. yılı kutlama etkinlikleri kapsamında, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, İstanbul Valiliği ve İstanbul Üniversitesi koordinasyonunda "Nadir Eserler Kütüphanesi Arapça Yazma Eserler Dijital Erişim Lansmanı" ve "Cumhuriyet'in 100. Yılı ve Türk Bürokrasisi Paneli" düzenlenmiştir.

100. YIL KUTLAMA FİLMİ

Anadolu Ajansından "100 Yıl Özel Serisi"

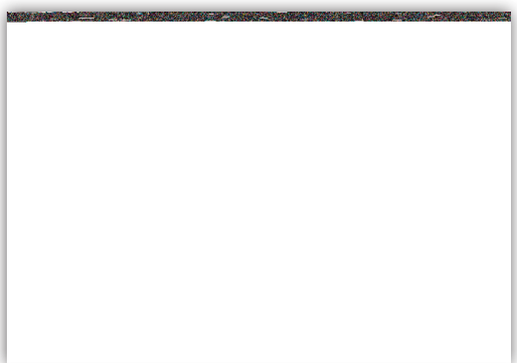
AA Kitap tarafından Cumhuriyetimizin 100. yılına özel "100 Yıl Özel Serisi" başlığı altında 8 kitap hazırlanmıştır. Bu kitaplar; "100 Yılın 100 Sanat Eseri", "100 Yılın 100 Edebî Eseri", "100 Yılın 100 Sinema Eseri", "100 Yılın 100 Mûsıkî Eseri" ve "100 Yılın 100 Mimarî Eseri", "100 Yılı Anlamak", "Yıllık 1923" ile "Cumhuriyet'in Büyük Projeleri" dir.

PTT'den "Türkiye Cumhuriyeti'nin Yüzüncü Yılı" Konulu Anma Pulu ve İlkgün Zarfı

PTT AŞ, 29 Ekim 2023 tarihinde "Türkiye Cumhuriyeti'nin Yüzüncü Yılı" konulu anma pulu ve söz konusu pula ait ilkgün zarfı, ayrıca içerisinde anma pulu ve blok pulun bulunduğu kitapçık ile ilkgün zarfı bulunan portföy Türkiye Cumhuriyeti'nin 100.Yılı Uluslararası Pul Sergisi alanında, PTT iş yerlerinde, PTT AŞ'ye ait

www.filateli.gov. tr

web adresinde ve PTT Mobil uygulamasında satışa sundu.

PTT'DEN "TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI" KONULU ANMA PULU VE İLKGÜN ZARFI

Ulusal ve Uluslararası Festivaller

Kültür Yolu Festivalleri

Kültür Yolu Festivalleri, Kültür ve Turizm Bakanlığının hayata geçirdiği en önemli projeler arasında yer almaktadır. Kültür Yolu, kültürümüzün şehir/semt merkezli olarak ele alındığı, sanat-zanaat-gastronomi-sohbet-gösteri-eğlence vb. etkinliklerin, mekânların, her yaştan halkın ve ziyaretçilerin buluştuğu rotanın adıdır. Dünyanın en kapsamlı kültür sanat projelerinden biri olan Türkiye Kültür Yolu Festivalleri, Türkiye'nin kültürel değerlerini mimarlık, tarih, kültür ve sanat yoluyla zihinlere aktarmanın yanında şehirlere marka etkinlikler de kazandırmaktadır.

Kültür Yolu çatı markası altında dönemsel olarak festivaller yapılmaktadır. Belirlenen şehirlerde, seçilen rota/lokasyonlarda farklı sanat türlerinin, yerli ve yabancı farklı kültürden insanların, sanatın evrensel dilinde birleşmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye'nin en büyük kültür sanat hamlesi olan Türkiye Kültür Yolu Festivalleri, 2021'de Beyoğlu ve Başkent Kültür Yolu Festivalleri ile hayata geçirilmiştir. 2022 yılının eylül ve ekim ayları içerisinde Türkiye Kültür Yolu Festivalleri çatısı altında festivaller İstanbul ve Ankara'da tekrar, Çanakkale, Diyarbakır ve Konya illerinde ise ilk defa olmak üzere toplam beş ile yayılmıştır. Sırasıyla Troya Kültür Yolu Festivali (Çanakkale, 16-23 Eylül), Mistik Müzik Festivali (Konya, 22-30 Eylül), Sur

Kültür Yolu (Diyarbakır, 8-16 Ekim), Beyoğlu Kültür Yolu Festivali (İstanbul, 1-23 Ekim) ve Başkent Kültür Yolu Festivali (Ankara, 1-23 Ekim) düzenlenmiştir. 2022 yılında beş şehirde yedi festival, 362 mekânda 4 binden fazla etkinlikle, 20 binden fazla sanatçı ve 33 milyon seyirci katılımıyla gerçekleşmiştir.

2023 yılının ilk yarısında deprem felaketi nedeniyle festival düzenlenmemiş, yılın 2. yarısında 11 şehirde festivaller gerçekleştirilmiştir.

- 5-13 Ağustos'ta Kapadokya Balon ve Kültür Yolu Festivali (Nevşehir),
- 19-27 Ağustos'ta Sümela Kültür Yolu Festivali (Trabzon) ve
- 19-27 Ağustos'ta Palandöken Kültür Yolu Festivali (Erzurum),
- 9-17 Eylül'de Troya Kültür Yolu Festivali (Çanakkale),
- 16-24 Eylül'de GastroAntep Kültür Yolu Festivali (Gaziantep),
- 16 Eylül-1 Ekim'de Başkent Kültür Yolu Festivali (Ankara),
- 23-30 Eylül'de Mistik Müzik Festivali (Konya),
- 30 Eylül-15 Ekim'de Beyoğlu Kültür Yolu Festivali (İstanbul),
- 14-22 Ekim'de Sur Kültür Yolu Festivali (Diyarbakır),
- 28 Ekim-5 Kasım'da Efes Kültür Yolu Festivali (İzmir)
- 4-12 Kasım'da Antalya Kültür Yolu Festivali (Antalya).

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından düzenlenen Türkiye Kültür Yolu Festivalleri'nin 2024 yılı takvimi açıklandı. 2024 yılında 16 ilde düzenlenecek olan festival takvime göre, festivaller Nisan ayında Adana başlayacak ve Kasım ayına kadar farklı şehirlerde gerçekleştirilecektir. Festivaller kapsamında 40 Bin Sanatçı, 600 Mekân, 6 Bin Etkinlik planlanmaktadır.

BEYOĞLU KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ TANITIM TOPLANTISI, İSTANBUL, 2021

"BEYOĞLU KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ" KAPSAMINDA "FADO'NUN USTA İSMİ MARİZA KONSERİ", İSTANBUL, 2022

Beyoğlu Kültür Yolu Festivali

30 Ekim-14 Kasım 2021 tarihleri arasında, 60 noktada binden fazla sanatçının katılımıyla ilki gerçekleştirilen Beyoğlu Kültür Yolu Festivali, 8 milyona yakın ziyaretçi ağırlamıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığınca tarihî, kültürel, mimarî, ekonomik ve turistik varlıklarıyla İstanbul'un uluslararası marka değerine katkıda

BEYOĞLU KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ" KAPSAMINDA DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRÜ, TENOR MURAT KARAHAN, LETONYALI SOPRANO KRISTINE OPOLAIS İLE VERDİĞİ KONSER, İSTANBUL, 2022

"BEYOĞLU KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ" KAPSAMINDA "DOSTLARININ GÖZÜNDEN ARA GÜLER PORTRE SERGİSİ", İSTANBUL, 2022

"BEYOĞLU KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ" KAPSAMINDA "FAUST" OPERASI, İSTANBUL, 2023

BEYOĞLU KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ KAPSAMINDA 100 SANATÇININ ESERLERİ "YÜZ'DE YÜZ BİRLİKTE VAR OLMAK" SERGİSİNDE, 2023

bulunmak amacıyla geliştirilen BeyoğluKültürYolu Festivali'nin ikincisi 28 Mayıs-12 Haziran 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Fotoğraf sanatçısı Ara Güler, Beyoğlu Kültür Yolu Festivali kapsamında organize edilen ve dünyaca ünlü 22 fotoğraf sanatçısı tarafından çekilen 48 portresinin yer aldığı "Dostlarının Gözünden Ara Güler Portre Sergisi" ile birlikte çeşitli etkinliklerle AKM'de anılmıştır.

Alman yazar Johann Wolfgang von Goethe'nin aynı adlı eserinden uyarlanan, Fransız besteci Charles-François Gounod'nun başyapıtı "Faust" operası, İstanbul Devlet Opera ve Balesi (İDOB) tarafından sahnelenmiştir.

Başkent Kültür Yolu Festivali

2022 yılında 28 Mayıs-12 Haziran ve 1-23 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirilen Başkent Kültür Yolu Festivali, 4,7 kilometrelik bir rota üzerinde, Ankara'daki 73 noktada, 580 etkinlikte Ankaralıları ve çevre illerdeki sanatseverleri 5 bini aşkın sanatçı ile buluşturmuştur.

Festival boyunca başkentin kültür ve sanat adası CSO Ada Ankara, yerli ve yabancı birçok yıldıza ev sahipliği yaparken, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası da yine bu mekânda binlerce Ankaralı ile buluşmuştur. CSO Ada Ankara'nın yanı sıra Cumhuriyet Müzesi, Büyük Tiyatro, Ankara Resim ve Heykel Müzesi, Tarihî Meclis Binası gibi birçok mekân festival boyunca etkinliklere ev sahipliği yapmıştır. Kon-

serlerden sergilere, tiyatrodan opera ve bale gösterilerine, söyleşilerden atölyelere, çocuk etkinliklerinden dijital sanatlara kadar yüzlerce etkinlik sanatseverlerle buluşmuştur.

Başkent Kültür Yolu Festivali, 2023 yılında ise 16 Eylül-1 Ekim tarihleri arasında düzenlenmiştir.

Başkent Kültür Yolu Festivali kapsamında 28 Mayıs-12 Haziran 2022 tarihleri arasında yetkin hocaların gerçekleştirdiği sohbetlerde, Ankara'nın siyasî, sosyal ve iktisadî birçok yönü ele alınmıştır.

UNESCO Dünya Belleği'nde yer alan Kültepe Tabletleri, genç sanat-

"BAŞKENT KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ" AÇILIŞ TÖRENİ, ANKARA, 2022

BAŞKENT KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ'NDE SEĞMENLER GÖSTERİSİ, ANKARA, 2022

"BAŞKENT KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ" KAPSAMINDAKİ "GELENEĞİ VE GELECEĞİ DOKUMAK" SERGİSİ, ANKARA, 2022

"BAŞKENT KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ" KAPSAMINDA "LATİN GRAMMY ÖDÜLLÜ, EKVATOR GİNESİ ASILLI İSPANYOL ŞARKICI BUİKA KONSERİ", 2022

çılar tarafından özgün ve çağdaş anlatım biçimleriyle yorumlanarak Başkent Kültür Yolu Festivali'nde ziyaretçileriyle buluşmuştur. Genç sanatçıların Anadolu tarihini tanıması, tanıtması ve tarihî zenginliğimize dikkat çekmesi için oluşturulan sergide resim, heykel ve seramik çalışmaları Türk Tarih Kurumu fuayesinde 28 Mayıs-12 Haziran 2022 tarihleri arasında sergilenmiştir.

Türk Tarih Kurumu katkılarıyla, Siret Uyanık'ın hazırlayıp yönettiği "Bellek Anadolu" adlı sergi, usta ve gençlerden oluşan 50'ye yakın sanatçının Konya Çatalhöyük, Çorum Alacahöyük, Ankara Ahlatlıbel ve Kültepe kazı alanlarından çıkarılan tarihî eserlerden esinlenerek hazırladığı sanat eserlerinden oluşmaktadır.

Troya Kültür Yolu Festivali (Çanakkale)

16-25 Eylül 2022 tarihleri arasında 10 gün süren, 300 binden fazla ziyaretçinin katılımıyla 42 mekânda, 1000'den fazla sanatçı ve 112 etkinlik ile Troya Kültür Yolu Festivali gerçekleştirilmiştir.

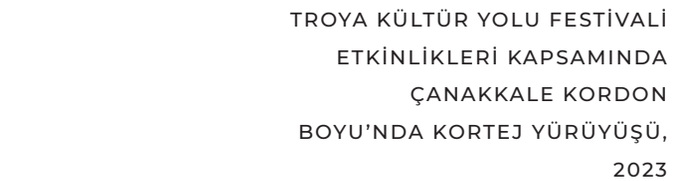
Kültür ve Turizm Bakanlığınca Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığı koordinasyonunda 9-17 Eylül 2023 tarihleri arasında düzenlenen Troya Kültür Yolu Festivali'ne 1 milyon 183 binin üzerinde ziyaretçi katılmıştır. Festival kapsamında konserler, sergiler, tiyatrolar ve çeşitli sanat etkinlikleri düzenlenmiştir.

TROYA KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ, 2022

"TROYA KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ" KAPSAMINDA, ANKARA DEVLET OPERA VE BALESİ SANATÇILARI GÖSTERİSİ, 2022

"TROYA KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ" KAPSAMINDA ANADOLU ATEŞİ DANS GRUBU'NUN "TROYA" GÖSTERİSİ, 2022

TROYA KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ ETKİNLİKLERİNDE "BEN BLEGEN, TROYA'YI KAZMAKTAN GELİYORUM" SERGİSİ, 2022

TROYA KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ ETKİNLİKLERİ KAPSAMINDA ÇANAKKALE KORDON BOYU'NDA KORTEJ YÜRÜYÜŞÜ, 2023

TROYA KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ FERHAT GÖÇER KONSERİ, 2023

Mistik Müzik Festivali (Konya)

2004 yılında ilki gerçekleştirilen Uluslararası Konya Mistik Müzik Festivali, 2022 yılından itibaren Türkiye Kültür Yolu Festivali kapsamına alınarak 22-30 Eylül 2022 tarihleri arasında Konya'nın farklı mekânlarında sanatseverlerle buluşmuştur.

23-30 Eylül 2023 tarihleri arasında ise Mistik Müzik Festivali'nin ikincisi düzenlenmiştir.

"19. ULUSLARARASI KONYA MİSTİK MÜZİK FESTİVALİ", İSPANYOL MÜZİSYEN JORDİ SAVALL KONSERİ, 2022

20. ULUSLARARASI KONYA MİSTİK MÜZİK
FESTİVALİ KAPSAMINDA 250 SEMAZENİN
KATILDIĞI SEMA AYİN-İ ŞERİFİ, 2023

20. ULUSLARARASI KONYA MİSTİK MÜZİK FESTİVALİ
KAPSAMINDA OYUNCU, YAZAR VE YÖNETMEN
YILMAZ ERDOĞAN'IN ŞİİR DİNLETİSİ, 2023

KAPADOKYA'NIN SİMGESİ
BALONLAR DİYARBAKIR'DA
DİCLE VADİSİ'NDE, 2022

Sur Kültür Yolu Festivali (Diyarbakır)

Sur Kültür Yolu Festivali'nin ilki 8 - 16 Ekim 2022 tarihleri arasında Diyarbakır'da düzenlenmiştir. Dört gün boyunca festival alanı olan Kurşunlu Camii Meydan Parkı'nda kurulan seramik standı ile eğlenceli etkinlikler ve sunumlar eşliğinde ziyaretçiler Kapadokya'ya özgü seramik yapım sürecini bire bir deneme imkânı bulmuştur. Festival kapsamında balon uçuşları da gerçekleştirilmiştir.

Diyarbakır'da 14-22 Ekim 2023 tarihleri arasında ikincisi düzenlenen "Sur Kültür Yolu

CUMHURBAŞKANLIĞI SENFONİ ORKESTRASI, SUR KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ KAPSAMINDA, DİYARBAKIR'DA, 2022

SUR KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ ETKİNLİKLERİ

Festivali" kapsamında çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Keçi Burcu Teras'ta Zerzevan Kalesi Fotoğraf Sergisi açılmış, gökyüzü gözlem şenliği, gökyüzü gece gözlemleri, planetaryum gösterileri ve astronomi sunumları için atölyeler kurulmuştur.

SUR KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ KAPSAMINDA "ANTİK ÇAĞDAN GÜNÜMÜZE KOKU KÜLTÜRÜ" SERGİSİNDE TARİHİ 4 BİN YIL ÖNCEYE DAYANAN KOKULAR, 2023

Kapadokya Balon ve Kültür Yolu Festivali (Nevşehir, 5-13 Ağustos 2023)

Nevşehir'de, Türkiye Kültür Yolu Festivalleri kapsamında gerçekleştirilen "Kapadokya Balon ve Kültür Yolu Festivali"nde gala konseri düzenlenmiştir. Kapadokya'nın en çok ziyaretçi alan turizm merkezlerinden Paşabağı'nda oluşturulan etkinlik alanındaki programda, Çukurova Devlet Senfoni Orkestrası ile sanatçı Ferman Akgül konser vermiştir. Galaya, ışıklandırılan peribacaları ile sıcak hava balonları renk katmıştır.

KAPADOKYA BALON VE KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ KAPSAMINDA FİGÜRLÜ SICAK HAVA BALONLARININ GÖSTERİ UÇUŞU, 2023

Sümela Kültür Yolu Festivali (Trabzon, 19-27 Ağustos 2023)

Trabzon'da Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenen "Sümela Kültür Yolu Festivali" kapsamında, Karadeniz Teknik Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde "Senfoni ile Neşet Ertaş Türküleri" konseri gerçekleştirilmiş, sanatçı Mustafa Kemal Şimşek, şef Eray İnal yönetimindeki Çukurova Devlet Senfoni Orkestrası eşliğinde sahneye çıkmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığınca gerçekleştirilen festival kapsamında, Alagöz Kültür Sanat tarafından Karadeniz Teknik Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde "Destanların Dansı" adlı gösteri düzenlendi.

SÜMELA KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ, "SENFONİ İLE NEŞET ERTAŞ TÜRKÜLERİ", 2023

"DESTANLARIN DANSI" ADLI GÖSTERİSİ, 2023

Palandöken Kültür Yolu Festivali (Erzurum, 19-27 Ağustos 2023)

Palandöken Kültür Yolu Festivalinde konser, tiyatro, söyleşi ve sanat gibi çeşitli etkinlikler gerçekleştirildi.

GASTROANTEP KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ (GAZİANTEP, 16-24 EYLÜL 2023)

GastroAntep Kültür Yolu Festivali (Gaziantep, 16-24 Eylül 2023)

GastroAntep Kültür Yolu Festivali kapsamında Festival Park'ta, Türkiye'nin en sevilen sanatçıları ile konserler; gastronomi & turizm yazarları, gurmeler, yaşam koçları ile söyleşiler; Türkiye'nin ünlü otel ve restoran profesyonelleri, yatırımcıları, ulusal ve uluslararası gıda firmaları, butik tarımcılar, gurme marketler, akademisyenler, sektör temsilcileri ile paneller, söyleşiler ve sergiler meraklıları ile buluştu.

Farklı şehirlerden kente gelen mozaik sanatçıları, Büyükşehir Belediyesi Jale Tekinalp Yücel Kültür ve Sanat Merkezi'nde ekmek sacını kullanarak, mozaik sanatını gerçekleştirmiştir.

Gastronomi alanında UNESCO'nun "Yaratıcı Şehirler Ağı"nda yer alan Gaziantep'te düzenlenen "GastroANTEP Kültür Yolu Festivali" kapsamında sanatçı Refik Anadol'un dijital sergisi "Rönesans Rüyaları" sunulmuştur.

Efes Kültür Yolu Festivali (İzmir, 28 Ekim-5 Kasım 2023)

Efes Kültür Yolu Festivali kapsamında sinemanın iki usta ismi Türkan Şoray ve Ediz Hun, İzmir Kültür Sanat Fabrikası'nda gerçekleştirilen söyleşide İzmirlilerle buluşmuştur.

Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen çocukların, Cumhuriyet'in 100. yılı dolayısıyla çizdiği resimler, Kültür ve Turizm Bakanlığının Efes Kültür Yolu Festivali kapsamında İzmir'in merkezindeki Gündoğdu Meydanı'nda oluşturulan etkinlik alanında sergilenmiştir.

Antalya Kültür Yolu Festivali (4-12 Kasım 2023)

Sanatçı Garip Ay, Antalya Kültür Yolu Festivali kapsamında ebru mapping gösterisi yapmış, gösteride Ay'ın ebru teknesinde yaptığı eserler, tarihî

ANTALYA KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ KAPSAMINDA ANTALYA NEKROPOL MÜZESİ AÇILIŞI, 2023

ANTALYA KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ KAPSAMINDA
DEVLET ÇOKSESLİ KOROSU "CARL ORFF'UN
CARMİNA BURANA" KONSERİ, 2023

hamamın duvarına projeksiyon yardımıyla eş zamanlı yansıtılmıştır. Kanun sanatçısı Mustafa Olgan'ın eşlik ettiği gösteride Ay, Mustafa Kemal Atatürk'ün gözleri, Cumhuriyet'in 100. yılı, Türk bayrağı, kuş ve badem çiçekleri temalı ebru çalışmaları yapmıştır.

Modern ve Geleneksel Festivaller

Sinema Festivalleri

Sinema alanında düzenlenen önemli festivaller arasında; 1964 yılında Dr. Avni Tolunay'ın öncülüğünde başlayan ve Türkiye'nin ilk film festivali olan "Antalya Altın Portakal Film Festivali", "Ankara Uluslararası Film Festivali", İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) tarafından düzenlenen "İstanbul Film Festivali", "Randevu İstanbul Film Festivali", "Gezici Festival", "!f İstanbul Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali", Türkiye'nin ilk kadın filmleri festivali olan "Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali", "Malatya Uluslararası Film Festivali", "Uluslararası Gezici Filmmor Kadın Filmleri Festivali", her yıl Türkiye'nin farklı bir bölgesinde, kırsalda yaşayan, hayatında hiç sinemaya gitmemiş ve gitme imkânı bulunmayan çocukları sinema ile buluşturan

ANKARA ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ, 2021

ULUSLARARASI ADANA ALTIN KOZA FİLM FESTİVALİ, 2023

"Sinemasal Açık Hava Sinema Festivali", "Uluslararası Boğaziçi Film Festivali", "Uluslararası Adana Altın Koza Film Festivali", Beyoğlu Kültür Yolu Festivali kapsamında düzenlenen "Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali" ve tarihi, kültürü, turizmi ve geleneksel zenginlikleri ile dünyada eşsiz bir yeri olan Türkiye'nin bu potansiyelini tanıtmak amacıyla turizm temalı filmlerin yarıştığı "Uluslararası Turizm Filmleri Festivali" yer almaktadır.

60. ANTALYA ALTIN PORTAKAL FİLM FESTİVALİ, 2023

KORKUT ATA TÜRK DÜNYASI FİLM FESTİVALİ, 2023

Tiyatro Festivalleri

İlk kez 1989 yılında tiyatro severlere merhaba diyen ve 2017'den itibaren her yıl kasım ayında yerli ve yabancı tiyatro ve dans topluluklarını izleyiciyle buluşturan "İstanbul Tiyatro Festivali" ile 1996 yılından bu yana özel ve amatör tiyatro topluluklarının oyunlarını sahnelere taşıyan "Uluslararası Ankara Tiyatro Festivali", Türkiye'nin önemli tiyatro festivalleri arasında yer almaktadır. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen tiyatro festivalleri şöyle sıralanmaktadır: "Sabancı Uluslararası Adana Tiyatro Festivali", 2005 yılından bu yana Ankara'da perdelerini açan "Küçük Hanımlar Küçük Beyler Uluslararası Çocuk Tiyatroları Festivali", Diyarbakır'da izleyiciyle buluşan "Orhan Asena Yerli Oyunlar Tiyatro Festivali", sanatın evrensel diliyle pek çok ülkeyi bir araya getiren "Trabzon Uluslararası Karadeniz Tiyatro Festivali", "Antalya Uluslararası Tiyatro Festivali", "Van Akdamar Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Şenliği", Bursa'da düzenlenen "Uluslararası Balkan Ülkeleri Tiyatro Festivali", "Konya Bin Nefes Bir Ses Uluslararası Türkçe Tiyatro Yapan Ülkeler Festivali" ve dünyanın dört bir yanından sadece kadınların yazdığı seçkin tiyatro performansları bir araya getirildiği "Uluslararası Kadın Oyun Yazarları Tiyatro Festivali".

ORHAN ASENA YERLİ OYUNLAR TİYATRO FESTİVALİ

KONYA BİN NEFES BİR SES ULUSLARARASI TÜRKÇE TİYATRO YAPAN ÜLKELER FESTİVALİ

KÜÇÜK HANIMLAR KÜÇÜK BEYLER ULUSLARARASI ÇOCUK TİYATROLARI FESTİVALİ

VAN AKDAMAR ÇOCUK VE GENÇLİK TİYATROLARI ŞENLİĞİ

Opera ve Bale Festivalleri

Türkiye'de gerçekleştirilen önemli opera ve bale festivalleri arasında; "Uluslararası Aspendos Opera ve Bale Festivali", "Uluslararası İstanbul Opera Festivali", "Ulusal Eskişehir Opera ve Bale Günleri", "Trabzon Opera ve Bale Günleri", "Uluslararası Bodrum Bale Festivali", "Uluslararası Efes Opera ve Bale Festivali", "Bodrum Kaleiçi Etkinlikleri" ve "Uluslararası Gaziantep Opera ve Bale Festivali" yer almaktadır.

ULUSLARARASI ASPENDOS OPERA VE BALE FESTİVALİ "KUĞU GÖLÜ BALESİ", 2023

ULUSLARARASI İSTANBUL OPERA FESTİVALİ "AİDA", 2023

ULUSLARARASI BODRUM BALE FESTİVALİ, "DON KİŞOT", 2023

ULUSLARARASI GAZİANTEP OPERA VE BALE FESTİVALİ, "KANLI NİGAR", 2022

"29. İSTANBUL CAZ FESTİVALİ", CAZ MÜZİĞİNİN EFSANEVİ İSİMLERİ ARASINDA SAYILAN "DİANNE REEVES", 2022

"ULUSLARARASI KLARNET FESTİVALİ", KLARNET VİRTÜÖZLERİMİZDEN SERKAN ÇAĞRI İLE DÜNYACA ÜNLÜ KLARNET SANATÇISI VASSİLİS SALEAS, 2022

BEYOĞLU KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ KAPSAMINDA DÜZENLENEN "İSTANBUL 4. ULUSLARARASI HALK MÜZİKLERİ FESTİVALİ", 2022

Müzik Festivalleri

Türkiye'nin farklı şehirlerinde geniş bir müzik yelpazesini dinleyicileriyle buluşturan müzik festivalleri arasında; başkent Ankara'nın en uzun soluklu uluslararası etkinliği olan "Uluslararası Ankara Müzik Festivali", "İstanbul Caz Festivali", "Akbank Caz Festivali", İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV) tarafından gerçekleştirilen "Uluslararası İzmir Festivali" ve "İzmir Avrupa Caz Festivali", Caz Derneği tarafından düzenlenen "Uluslararası Ankara Caz Festivali ve "Bodrum Caz Festivali", "Bozcaada Caz Festivali", "Urla Caz Festivali", Antalya'da düzenlenen "Uluslararası Akra Caz Festivali" ve "Kaş Caz Festivali" her yıl Türk ve uluslararası caz sanatçılarını ağırlamaktadır. Chill-Out Festivali, Electronica Festivali, Sónar İstanbul, SunSplash, One Love Festival ve Cappadox, tüm yıl boyunca İstanbul'un yanı sıra İzmir, Bodrum, Antalya, Kapadokya, Bozcaada gibi Türkiye'nin tatil beldelerinde düzenlenen diğer müzik festivalleri olarak sıralanmaktadır.

Dostluk, barış ve birlik nağmelerini tek nefeste buluşturan "Uluslararası Klarnet Festivali" ve ilki 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı himayesinde yapılan ve 2022 yılından itibaren Beyoğlu Kültür Yolu kapsamına alınan İstanbul Uluslararası Halk Müzikleri Festivali de diğer önemli festivaller arasında yer almaktadır.

ULUSLARARASI ADANA LEZZET FESTİVALİ, 2022

“ALAÇATI OT FESTİVALİ”, 2022

ULUSLARARASI GAZİANTEP GASTRONOMİ FESTİVALİ, 2022

Gastronomi Festivalleri

Türk mutfağının eşsiz lezzetlerini yerli ve yabancı ziyaretçileriyle buluşturan önemli gastronomi festivalleri arasında; “Uluslararası Adana Lezzetleri Festivali”, Kültür Yolu Festivalleri kapsamında düzenlenen “GastroAntep Uluslararası Gastronomi Festivali”, Bodrum’da gerçekleşen “Bodrum Mandalina Hasat Şenliği” ve “Slow Cheese Bodrum”, İzmir yöresinde yapılan “İzmir Gastrofest”, “İzmir Kahve Festivali”, “Alaçatı Ot Festivali” ve “Uluslararası Urla Enginar Festivali”, Çanakkale’nin Bozcaada ilçesindeki “Bozcaada Kalamar Festivali” ve “Bozcaada Üzüm Hasat Festivali”; Antalya’daki “GastroAntalya” ve “Uluslararası Antalya Sokak Yemekleri Festivali”; İstanbul’daki “24Kitchen Uluslararası Yemek Festivali”, “İstanbul Festivali’nin 101 Tadı” ve “İstanbul Kahve Festivali”, Kapadokya’daki “Ürgüp Üzüm Hasat Festivali” yer almaktadır.

662. TARİHİ KIRKPINAR YAĞLI GÜREŞLERİ, EDİRNE, 2023

HER YIL 5-6 MAYIS'TA KUTLANAN "HIDRELLEZ ŞENLİĞİ"

"ŞEB-İ ARUS" TÖRENİ

Geleneksel Festivaller

UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirası'na alınan ve her sene haziran ayı sonu ile temmuz ayı başında Edirne'de düzenlenen "Kırkpınar Yağlı Güreşleri", her yıl 5-6 Mayıs'ta Türkiye'nin farklı şehirlerinde baharın gelişinin kutlandığı "Hıdrellez Şenliği" ve Mevleviliğin kurucusu Mevlana Celaleddin Rumi'yi anmak için her aralık ayında Konya'da düzenlenen Vuslat Yıl Dönümü Uluslararası Anma Törenleri olarak isimlendirilen "Şeb-i Arus" etkinlikleri de önemli geleneksel festivaller arasında sayılmaktadır.

Kültür Şehirleri ve Kültürel Ürünler

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı

Köklü tarihi, kültürel zenginliği ve doğal güzellikleriyle ülkemiz birçok alanda UNESCO'nun listelerinde yer almaktadır. Türkiye'nin UNESCO'da yer aldığı listelerden biri de "Yaratıcı Şehirler Ağı"dır.

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı (Creative Cities Network), UNESCO tarafından 2004 yılında kurulmuş olup çeşitli bölgelerden, farklı gelir seviyeleri, kapasite ve nüfusa sahip şehirleri yaratıcı endüstriler alanında çalışmak üzere bir araya getirmeyi amaçlayan bir girişimdir. Hâlihazırda, Yaratıcı Şehirler Ağı'nda 100'den fazla ülkeden 350 şehir bulunmaktadır.

Bu programla uluslararası iş birliğini güçlendirmeye ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak, deneyimleri, başarılı uygulamaları ve tecrübeleri paylaşmak ve böylece profesyonellere, akademisyenlere ve kentin gençlerine imkân sağlamak hedeflenmektedir.

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na başvurular, iki yılda bir (sonu tek rakamla biten yıllarda: 2017-2019-2021 gibi) mart ve haziran aylarında yapılmaktadır.

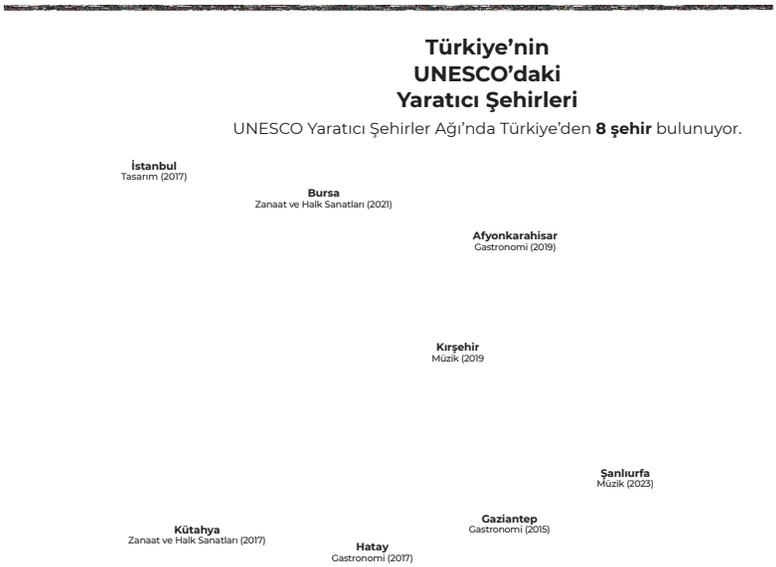
Yaratıcı Şehirler Ağı, şehirlerin yetenekleri, birikimleri ve güçlü oldukları alanlarda enerjilerini yönlendirebilecekleri sektör tercihlerine göre yedi tema etrafında şekillendirilmiştir. Bunlar;

» Zanaat ve Halk Sanatları,
» Tasarım,
» Film,
» Gastronomi,
» Edebiyat,
» Müzik,
» Medya sanatlarıdır.

Yeni tescil edilen şehirler, iklim değişikliği, artan eşitsizlik ve hızlı şehirleşme gibi gelişen tehditlere karşı dayanıklılıklarını artırmak için Ağ üyeleriyle iş birliği yapmayı da taahhüt edeceklerdir. 2050 yılına kadar dünya nüfusunun yüzde 68'inin kentsel alanlarda yaşaması beklenirken, UNESCO tarafından, Yaratıcı Şehirler Ağı'ndaki şehirlerin, kültüre erişimi artırma, şehir dayanıklılığı ve kalkınma için yaratıcılığın gücünü harekete geçirme konularında öncü rol oynayacağı belirtmiştir.

Türkiye'nin UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'nda yer alan şehirleri ve yer aldıkları alanlar şunlardır:

» Gaziantep – Gastronomi (2015)
» Hatay – Gastronomi (2017)
» İstanbul – Tasarım (2017)
» Kütahya – Zanaat ve Halk Sanatları (2017)
» Afyonkarahisar – Gastronomi (2019)
» Kırşehir – Müzik (2019)
» Bursa - Zanaat ve Halk Sanatları (2021)
» Şanlıurfa – Müzik (2023)

Gastronomi

Gaziantep

Türkiye'nin tarihî ve kültürel değerleri arasında özel bir yeri bulunan "Gaziantep mutfağı" UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na katılan ilk şehrimiz olmuştur. Gaziantep, 2015 yılında gastronomi dalında Yaratıcı Şehirler Ağı'na dâhil edilmiştir.

Gaziantep, eski çağlardan bu yana kültürel kimliğinin merkezinde yer alan gastronomi geçmişiyle tanınmaktadır. Günümüzde gastronomi, yerel ekonominin ana itici gücü olmaya devam etmektedir. Nüfusun çoğu gastronomi sektöründe istihdam edilmekte ve işletmelerin önemli bir bölümü baharat, tahıl ve kuru meyveler de dâhil olmak üzere gıda ağırlıklı alanlarda faaliyet göstermektedir.

Hatay

Hatay, 2017 yılında UNESCO tarafından Yaratıcı Şehirler Ağı listesine gastronomi şehri olarak dâhil olmuştur. 8000 yıllık tarihî birikime sahip Hatay'da, her bir medeniyetin, dinin, yaşanmışlığın getirmiş olduğu çeşitlilik, yöreye has bir yemek kültürünün ve lezzet yelpazesinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Baharat Yolu ve İpek Yolu üzerinde bulunan Mezopotamya ve Ortadoğu'ya açılan kapı Hatay; mutfak kültürü, yüzyıllardır kullandığı mutfak araç gereçleri ve yöresel tariflerin korunarak nesilden nesle aktarımı açısından oldukça zengin bir kenttir.

Ilıman iklimiyle son derece zengin bitki örtüsüne sahip olan bölgede tıbbi ve aromatik bitkiler yetiştirilmektedir ve bu sektör Hatay'ın GS-

YİH'na ciddi katkı sağlamaktadır. Hatay'da bulunan Amanos Dağlarında 300 çeşit endemik bitki mevcuttur.

Hatay'da, Hatay Tarım Fuarı ve Hatay Künefe Festivali de dâhil olmak üzere, yerel yemek kültürünü ve tarımı tanıtmak için gastronomi temalı birçok festival ve etkinlik düzenlenmektedir. Gastronominin sosyalleşme için bir araç olarak görüldüğü şehirde, yeni istihdam olanakları yaratılarak kadınları güçlendirmek için çeşitli girişimlerde bulunulmaktadır.

Afyonkarahisar

Afyonkarahisar, mutfak kültürü, tarihi ve geleneksel gıda endüstrisi ile Türkiye'nin önemli gastronomi destinasyonlarından biridir. Bu sayede UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı kapsamında 2019 yılında Gastronomi Şehri ünvanı almaya hak kazanarak Gaziantep ve Hatay'ın ardından Türkiye'nin 3. gastronomi şehri olmuştur.

Mermer endüstrisi ve zengin termal kaynaklarıyla tanınan bu önemli şehir, başta lokum ve kaymak olmak üzere mutfak alanındaki zenginliğiyle de bilinmektedir. Afyonkarahisar'da çok sayıda firmadan oluşan gıda imalat sektörü, bölgede geniş istihdam olanakları sağlamakla kalmayıp aynı zamanda ihracata da katkıda bulunarak ildeki en büyük ikinci ekonomik sektör hâline gelmiştir. Hayvancılığın da ekonominin merkezinde yer almasıyla şarküteri, kentin gastronomi kültüründe önemli bir yer tutmaktadır.

Zanaat ve Halk Sanatları

Kütahya

Kütahya, 2017 yılında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'nın yeni üyeleri arasında yer alarak, Zanaat ve Halk Sanatları alanında "Yaratıcı Şehir" ünvanı almaya hak kazanmıştır. Kütahya söz konusu ağa "Zanaat ve Halk Sanatları" dalında kabul edilen Türkiye'den ilk şehir olma başarısını göstermiştir. Kütahya'nın tarihi sadece harflerle değil aynı zamanda çinilerle de yazılmıştır. Çini, şehrin peyzajının pek çok yerini; kamu çeşmelerini, kamu binalarını ve tren istasyonlarını kaplamaktadır. Yüzyıllardır süren bir sanat geleneği olan çini, kentte hem kültürel hem de sosyal bir işleve sahiptir. Şehirde çok sayıda zanaatkârı istihdam eden atölyeler bulunmaktadır. Kütahya, Uluslararası Çini Yarışması gibi çiniyi tanıtmak amacıyla çeşitli ulusal ve uluslararası etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır.

Bursa

Bursa "Zanaat ve Halk Sanatları" dalında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na 2021 yılında dâhil olmuştur. UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne 2014'te giren Bursa, kültürel mirasına renk ve desen veren çinilerin yanı sıra Osmanlı'dan bu yana ekonomisini şekillendiren ipek üretimi ile de fark yaratan bir şehir olarak öne çıkmaktadır. Geleneksel çini sanatı ile ipek üretimi, geçmişten bugüne Bursa'nın el sanatları, ekonomisi ve mimarî süslemelerinde göze çarpmaktadır. Kentte, başta Bursa ipeği, İznik çinisi, gölge oyunu (Karagöz), dokumacılık, ahşap oymacılığı, cam süsleme, ebru, iğne oyası olmak üzere birçok sanat ve zanaat icra edilmektedir.

Müzik

Kırşehir

Kırşehir 2019 yılında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na "Müzik" alanında Türkiye'den kabul edilen ilk şehir olmuştur. Kırşehir'de müzik, hayatın önemli bir parçasıdır ve pek çok etkinlikte önemli rol oynamaktadır. Şehir müzikle birleşmiştir ve müzik her yaştan insanı bir araya getirmek için kullanılmaktadır. Abdallar olarak anılan geleneksel yerel müzik icracıları, şehrin en önemli topluluklarından biri olarak kabul edilmektedir. Kendilerine özgü tarzları sanatlarının ana kaynağını oluşturmaktadır. Geleneksel müzik aletlerini çalmanın yanı sıra, Batı tekniklerini de adapte ederek, özgün ve zengin müzik tınıları yaratmışlardır.

Yaratıcı Şehirler Ağı'na dâhil olmasıyla Neşet Ertaş başta olmak üzere yetiştirdiği ustalarla Anadolu Abdal ve bozlak geleneğinin Kırşehir'e kattığı kültürel mirası paylaşma ve dünyadaki diğer müzik şehirleri ile ortak faaliyetler yürütülmesi fırsatı yakalanmıştır.

Şanlıurfa

2010 yılında UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne Sıra Gecesi Geleneği ile alınan Şanlıurfa, bu kez 2023 yılında "Müzik" alanında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na dâhil edilmiştir. "Peygamberler Diyarı" olarak da anılan ve birçok medeniyetin beşiği olan Şanlıurfa'da 300 yıldan bu yana geleneksel gazel geleneği devam etmekte olup kentin müzik kültürü içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Başta sıra geceleri olmak üzere çeşitli etkinlik ve toplantılarda okunan gazeller geleneklerin devamında önemli işlevlere sahiptir. Bu gazellerde mahallî klasiklerin yanı sıra Nabî, Fuzulî gibi divan şairlerinin şiirleri de Şanlıurfalı gazelhanlar tarafından okunmaktadır.

Tasarım

İstanbul

Türkiye'nin en büyük şehri ve dünyanın en büyük metropollerinden biri olan ve iki kıta arasında köprü kuran İstanbul, 2017'de "Yaratıcı Şehirler Ağı"na "Tasarım" alanında girmiştir. İstanbul tarihi boyunca medeniyetlerin, kültürlerin ve uluslararası ticaretin merkezi olmuş, çok katmanlı bir kültürel mirası sayesinde yenilikçi tasarım fikirleri için ilham kaynağı ve geleneksel sanatlar ve zanaatlar için zengin bir kaynak olmuştur.

İstanbul'un gelişen yaratıcı sektörü çok sayıda profesyoneli istihdam etmekte ve Türkiye'nin GSMH'na ciddi bir katkı sağlamaktadır. Şehir ayrıca üç dönem boyunca Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatının (UCLG) başkanlığını yürütmüş ve 2010 yılında Avrupa Kültür Başkenti olarak belirlenmiştir. Yenilikçilik ve yaratıcılık, İstanbul'un vizyonunun ve son dönem politikalarının ana bileşeni olarak yer almaktadır.

Bir tasarım merkezi olarak İstanbul, İstanbul Tasarım Bienali, Design Week Türkiye, EcoDesign Conference ve Fashion Week İstanbul gibi uluslararası üne sahip çok sayıda tasarım etkinliğinin yanı sıra uluslararası film, müzik ve tiyatro festivalleri, sanat ve tasarım bienallerine de ev sahipliği yapmaktadır. Kongre merkezleri ve sanat galerileri de dâhil olmak üzere hatırı sayılır bir kültürel altyapıya sahiptir. İstanbul'da ayrıca tasarımla ilgili eğitim programları sunan üniversiteler de bulunmaktadır.

Kültür ve Turizm Başkentleri

Günümüzde kentlerin ekonomik ve sosyal bakımdan canlanmalarında, sahip oldukları kültürel ve sanatsal birikimlerinin önemi gittikçe artmaktadır. Ayrıca kentlerin sahip oldukları çeşitli kültürel ve sanatsal mirasların varlığının korunması ve gelecek nesillere aktarımı da eş değer bir öneme sahiptir. Kentlerin bu mirasların korunması ve gelecek nesillere aktarımı ise kültürel ve sanatsal programlar ve projeler çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

"Kültür Başkenti" kavramı kültürel ve sanatsal mirasın ortaya çıkarılması ve yaşatılmasının yanı sıra kentler için kültür ve sanat sahasını yeni bir ekonomik alana dönüştürme fikriyle ortaya çıkmıştır.

Özellikle bölgesel ve yerel düzeyde sanatın ve kültürün ekonomik kalkınma ve iş yaratmada önemli bir fırsat sunduğu fikri giderek önem kazanmaktadır.

Kültür Başkentliği süreci, kültürel uyum ve iş birliği ile turizm açısından tüm dünyada yayılmaktadır

Türk Dünyası Kültür Başkentleri

Türk Dünyası Kültür Başkentleri uygulaması, Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirvelerinde ortaya çıkan en önemli fikirlerden biridir. İstanbul'da 2010 yılında düzenlenen "Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları 10. Zirve Toplantısı" sırasında 'Türk Dünyası Kültür Başkentliği' uygulaması oy birliği ile kabul edilmiştir. 2012

yılından beri her yıl Türk Cumhuriyetleri'nden bir şehir TÜRKSOY tarafından Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak ilan edilmektedir. Süreç TÜRKSOY Genel Sekreterliği koordinasyonunda ve icrasında yürütülmektedir. Sanatçılar, akademisyenler ve entelektüeller arasında kültürel etkileşim ve tecrübe paylaşımı için imkân sağlayan Türk Dünyası Kültür Başkentleri uygulaması, kültür ve sanat hayatını zenginleştirdiği gibi, Türk Cumhuriyetleri arasındaki kültürel uyum sürecine de katkı sağlamaktadır.

Türk dünyası zengin ve köklü tarihsel ve kültürel mirasıyla çok geniş bir coğrafyaya yayılmıştır ve bu zengin coğrafyanın içerisinde birbirinden değerli ve eşine rastlanamayacak gelenek-görenek, müzik, sanat, mimarî, edebiyat eserleri bulunmaktadır. Bu unsurların TÜRKSOY tarafından Türk Dünyası Kültür Başkentleri uygulaması da dâhil birçok faaliyetle tanıtılması, anılması ve sergilenmesi, büyük mirasımızın korunmasına da vesile olmaktadır. Bu miras, Türk dünyasının ortak kültürünü çok daha sağlam temellerde inşa etmesini sağlayacak en temel unsurdur.

YIL	ŞEHİR	ÜLKE
2012	ASTANA	KAZAKİSTAN
2013	ESKİŞEHİR	TÜRKİYE
2014	KAZAN	TATARİSTAN
2015	MERV	TÜRKMENİSTAN
2016	ŞEKİ	AZERBAYCAN
2017	TÜRKİSTAN	KAZAKİSTAN
2018	KASTAMONU	TÜRKİYE
2019	OŞ	KIRGIZİSTAN
2020	HİVE	ÖZBEKİSTAN
2022	BURSA	TÜRKİYE
2023	ŞUŞA	AZERBAYCAN
2024	ANAV	TÜRKMENİSTAN

TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTLERİ

2023 Türk Dünyası Kültür Başkenti Şuşa'da, Türk Dünyası Kültür Başkentleri Birliği'nin (TÜRKBİR) kurulmasına ve TÜRKBİR Başkanlığına Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alinur Aktaş'ın getirilmesine karar verilmiştir. Birliğin ilk genel kurulunun Bursa'nın ev sahipliğinde yapılması kararlaştırılmıştır. TÜRKBİR ile Türk Dünyası Kültür Başkentliği süreçlerinin kurumsallaştırılması, aynı zamanda var olan şehircilik ve belediyecilik tecrübelerinin de karşılıklı olarak aktarılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, TÜRKSOY tarafından Türk Dünyası Kültür Başkentleri ile Avrupa Kültür Başkentleri ve İslam Kültür Başkentleri arasında iş birliği yönünde temaslarda da bulunulmaktadır.

Ülkemizde Eskişehir, Kastamonu ve Bursa olmak üzere Türk Dünyası Kültür Başkenti ünvanı kazanmış üç şehir bulunmaktadır.

Eskişehir

Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti seçilerek ülkemizden bu ünvanı alan ilk şehir olmuştur. Eskişehir'in bu ünvanı almasında Kırım, Kafkasya ve Rumeli olmak üzere Türk dünyasının muhtelif köşelerinden göç alması etkili olmuş ve göç konusu, faaliyetlerin ana teması olarak belirlenmiştir.

Kentin kültür başkenti ilan edilmesinin hemen ardından kalıcı eserler ve etkinlikler için Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı kurulmuştur. Ajans bir buçuk yıl gibi kısa bir sürede, kongre, kurultay, sempozyum, çalıştay, toplantı, zirve, seminer, panel, anma ve kutlama, festival, resepsiyon ve yemek, sergi, stant açma, konser, gösteri, şiir şöleni, tiyat-

DEDE KORKUT ANITI, ESKİŞEHİR

ETKİNLİKLER KAPSAMINDA AYRICA, TÜRKVİZYON ŞARKI YARIŞMASI DÜZENLENMİŞTİR.

ro, yarışma, sosyal sorumluluk projesi, iftar, ödül töreni ve gezi olmak üzere çok sayıda faaliyet gerçekleştirmiştir. Kültür başkentliği sürecinde Eskişehir, neredeyse her gün bir etkinliğe ev sahipliği yapmıştır. Anadolu Üniversitesi Türk Dünyası Bilim Kültür ve Sanat Merkezi, Dede Korkut Parkı gibi yeni eserlerin yanı sıra tarihî mekânların tadilatları gibi büyük bütçeli projeler de gerçekleştirilmiştir. Vefatının 100. Yıl Dönümünde Gaspıralı İsmail Bey kitabı ve Gaspıralı'nın kurduğu Tercüman gazetesinin tıpkıbasımı gazete boyutunda yayımlanmıştır.

Etkinlikler kapsamında ayrıca, Türkvizyon Şarkı Yarışması düzenlenmiştir.

Bu süreçte 20 ülkeden tahmini 100 bin kişi farklı dönemlerde Eskişehir'de konaklamış, yaklaşık 300 bin kişi de şehri günübirlik ziyaret etmiştir. Ayrıca, Türk dünyası ülkelerindeki çok sayıda sanayici ve iş insanı bu etkinlikler için şehre gelmiş; Eskişehir, bu vesileyle tüm Türk dünyasına tanıtılmıştır. Böylece Kültür başkentliğinin kavramının önemli hedeflerinden biri olan şehri tanıtma ve turizm potansiyelini arttırma amaçlarını başarıyla gerçekleştirmiştir.

Türk Dünyası Kültür Başkenti olduğu dönem boyunca başarılı etkinlikler gerçekleştiren Eskişehir, bu sayede hem ulusal ve hem de uluslararası alanda marka şehir olmayı başarmıştır.

Kastamonu

Kastamonu 2018 yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti seçilmiş ve Eskişehir'den sonra bu ünvana Türkiye'den layık görülen ikinci şehir olmuştur.

Bu kapsamda Kastamonu şehrinde çok sayıda faaliyet gerçekleştirilmiştir. "Türk Dünyası Kar Festivali ve Kızak Yarışları" düzenlenmiş, Çatak Kanyonu'nun cam terası, Valla Kanyonu'nun ahşap terası ziyaretçilere açılmıştır.

Kastamonu'nun yetiştirdiği Rıfat Ilgaz, Oğuz Atay, Behçet Necatigil, Orhan Şaik Gökyay gibi edebiyatçılar ve eserleri anılmış, Kastamonu'nun kültürel unsurlarını içeren yeni kitaplar basılmış, bazı basılmış eserlerin yeni baskıları yapılmıştır. Ayrıca Cengiz Aytmatov'u anma etkinlikleri düzenlenmiştir.

Kastamonu Üniversitesi tarafından, 2018 yılında çeşitli akademik etkinlikler düzenlenmiş, ulusal ve uluslararası sempozyum, kongre, konferans ve çalıştaylarda Türk dünyasına ilişkin güncel konular ve sorunlar tartışılmıştır.

KASTAMONU 2018 YILI TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ ETKİNLİKLERİ

TÜRKSOY tarafından, ünlü Kazak şair Mağcan Cumabay'ın doğumunun 125. yılı için "Mağcan Cumabay Anma Yılı Açılış Töreni" ve "TÜRKSOY Basın Ödül Töreni", 16 Şubat 2018 tarihinde Kastamonu'da düzenlenmiştir. Etkinlikler sonrasında yapılan TÜRKSOY Basın Ödül Töreni'nde, Türk kültürünün tanıtılması ve zenginleştirilmesine katkı sağlayan 10 ülkeden 14 basın mensubuna ödül verilmiştir.

Türk Dünyası Kültür Başkenti projesinin Kastamonu düzeyinde olumlu sonuçları olduğu görülmüştür.

Bursa

Bursa 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak ilan edilmiştir. Türk Dünyası Kültür Başkentliği Bursa Koordinasyon Merkezi oluşturularak etkinlikler tek merkezden idare edilmiştir.

Bu kapsamda yurt içi ve yurt dışında paneller, sempozyumlar, konserler, tanıtım günleri ve uluslararası fuarlar, Türk Dünyası Şaheserleri konseri, nevruz kutlamaları, Türk Dünyası temalı geleneksel el sanatları festivali, 'Tuna'dan Orhun'a İpekyolu Rallisi, Gönül Coğrafyamızın Sesi Mevlid-i Şerif programı, Manas Haftası etkinlikleri, Türkiye'de ve Dünyada Türkçenin Öğretimi Çalıştayı, 'Orhun'dan Orhan Gazi'ye' arkeolojik gezi etkinliği gibi çok sayıda etkinlik düzenlenmiştir.

BURSA 2022 TÜRK DÜNYASI
KÜLTÜR BAŞKENTİ
ETKİNLİKLERİ

Türk Dünyası Kadın ve Moda Haftası kapsamında yapılan Türk Dünyasında Kadın ve Moda Uluslararası Sempozyumu'nda çeşitli ülkelerden gelen uzmanlar ülkelerinin tekniklerini ve ürünlerini anlatmışlardır. Türk dünyası temalı defilede ise 120 farklı tasarım sergilenmiştir.

Ayrıca Türk dünyasının kültürel kodlarını taşıyan sinema eserlerinin izleyici ile buluşmasına öncülük edilmesi, kültürel ve sanatsal iş birliği olanaklarının arttırılması ve sinema sanatı vasıtasıyla müşterek tarihî, kültürel ve toplumsal değerlerimizin güçlenmesine ve zenginleşmesine katkı sağlanması amacıyla 2. Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali düzenlenmiştir. Festivale ev sahipliği yapan Bursa, çeşitli ülkelerden, alanında başarılı sinema sektörü temsilcilerini de ağırlamıştır.

Doğumunun 100. yılında Kırgız sanatçı Toktobolot Abdumomunov ve Azerbaycanlı besteci Fikret Amirov'nun yanı sıra vefatının 600. yıl

dönümünde Türk mutasavvıf Süleyman Çelebi'yi de anma yılı olması hasebiyle bu konularda da etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Türk Dünyası Kültür Başkentliği vesilesi ile Bursa sekiz ülkede tanıtılmış; Sırbistan, Azerbaycan, Kırgızistan, Macaristan, Belçika, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri ve Özbekistan'da Bursa temalı sergiler düzenlenmiştir. Bursa'nın ipeği, gastronomi ürünleri, doğal güzellikleri, halk dansları ve müzikleri uluslararası alanda tanıtıma çıkmıştır. Brüksel'deki Avrupa Parlamentosunda yapılan Bursa Tanıtım Günü ile sadece Türk dünyasının değil, Avrupa'nın dikkati de Bursa'ya çekilmiştir.

Bursa, Türk Dünyası Kültür Başkenti ünvanıyla Türk Dünyası Belediyeler Birliği Uluslararası Yerel Yönetimler Konferansı'na ev sahipliği yapmış ve 170 belediye başkanını misafir etmiştir. Ayrıca Manas Destanı rekor denemesi Bursa'da gerçekleştirilmiş ve en uzun süre metin okuma rekoru Bursa'da kırılmıştır.

2022 yılında Türk Dünyası Kültür Başkentliği kapsamında düzenlenen etkinliklere yaklaşık 180 binden fazla katılım sağlanmış ve çeşitli ülkelerden 2 bini aşkın misafir Bursa'da ağırlanmıştır. Bursa'nın Türk Dünyası Kültür Başkenti unvanı almasının kazanımlarında özellikle kente gelen yerli ve yabancı turist sayılarındaki artışla göze çarpmaktadır.

Avrupa Kültür Başkentleri

Avrupa Birliği'nin (AB) öncelikleri açısından bütünleşme süreci içerisinde; bünyesinde bulunan farklı kültürlerin kaynaşması, halkların entegrasyonu gibi amaçlar önemli bir yer tutmaktadır. Bu açıdan AB'nin ortak Avrupa kültür ve sanat mirasının korunması ve tanıtılması için başlatılan programlardan biri de Avrupa Kültür Başkenti Programı'dır.

Söz konusu program, 1983 yılında dönemin Yunanistan Kültür Bakanı Melina Mercouri tarafından ortaya atılmış ve söz konusu teklifi AB Kültür Bakanları Konseyi'nin 1985 yılında "Avrupa Kültür Şehri Programı" adıyla resmî olarak kabul etmesiyle uygulamaya başlanmıştır. Aynı yıl Atina, bir yıl sonra Floransa ve 1987'de Amsterdam Avrupa'nın ilk üç kültür başkentleri olmuşlardır. Avrupa Konseyi tarafından 1999 yılında ise programın ismi Avrupa Kültür Başkenti olarak değiştirilmiştir.

Avrupa Kültür Başkentleri girişiminin amaçları:

- Avrupa'daki kültürlerin zenginliğini ve çeşitliliğini vurgulamak,
- Avrupalıların paylaştığı kültürel özellikleri tanıtmak,
- Avrupa vatandaşlarının ortak bir kültürel alana aidiyet duygusunun artırılması,
- Kültürün şehirlerin gelişimine katkısını teşvik etmek şeklindedir.

Bunlara ek olarak, uygulamaların; kentlerin yenilenmesi, uluslararası profilinin yükseltilmesi, sakinlerinin gözündeki imajının iyileştirilmesi, sosyal, kültürel ve sanatsal altyapı ve aktivitelere hazırlıklı olunması, kentin kültürüne ve sanatına yeni bir soluk getirilmesi ve turizmin canlandırılması gibi faydalarının da olduğu görülmüştür.

Avrupa Kültür Başkenti projesi, ülkeler arası kültürel iş birliğinin yanında, kendi ülkesindeki insanların kültürel değerlerinin bilincine varması açısından da önemli bir rol oynamaktadır.

Seçilecek Avrupa Kültür Başkenti, ünvan yılından dört yıl önce resmî olarak belirlenir. Bu süre, planlamalar, uzun vadeli bir kültür stratejisi geliştirmek, vatandaşlarla etkileşim kurmak, gerekli Avrupa bağlantılarını kurmak ve doğru altyapının kurulması için verilmektedir. Avrupa Komisyonu bu dört yıl boyunca Avrupa Kültür Başkentlerini tavsiye ve rehberlikle destekleme ve hazırlıklarını değerlendirme konusunda sürekli bir role sahiptir.

Avrupa Komisyonu her yıl, bir önceki yılın Avrupa Kültür Başkentlerinin sonuçlarına ilişkin bir değerlendirme raporu yayınlar. 2019 sonrası Başkentler için şehirler kendi değerlendirmelerini kendileri yapacak ve ünvanı takip eden yılın sonuna kadar Komisyona göndereceklerdir.

İstanbul

2005 yılında, adaylık başvuru dosyasını hazırlamak, gerekli girişimlerde bulunmak, projeler hazırlamak, kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum örgütleri arasında koordinasyonu sağlamak ve adaylık sürecini yürütebilmek amacıyla Girişim Grubu kurularak İstanbul'un Avrupa Kültür Başkenti olması için çalışmalara başlanmıştır. Girişim Grubu hem yerel hem de merkezî yönetimin desteğini almış, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarıyla projeler geliştirmiştir. İstanbul'un 2010 yılı Avrupa Kültür Başkenti olarak seçilmesinden sonra süreci İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı yürütmüştür.

İstanbul'un Avrupa Kültür Başkenti olarak dikkat çeken en sıra dışı özelliği, Avrupa Birliği üyesi olmayan bir ülkenin şehri olarak, bu sıfatı alan ilk ve programın yönetmeliğinde yapılan değişiklik nedeniyle de son şehir olmasıdır.

İstanbul'un Kültür Başkenti olarak ilan edilmesi ile kültürel mirasını yeniden keşfetmek ve bunu dünya kamuoyuna tanıtmak amacıyla sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerin destekleriyle çok sayıda önemli faaliyet gerçekleştirilmiştir.

2006 YILINDA AVRUPA BİRLİĞİ KÜLTÜR BAKANLARI KONSEYİNİN ONAYIYLA İSTANBUL 2010 YILI AVRUPA KÜLTÜR BAŞKENTİ OLARAK İLAN EDİLMİŞTİR. İSTANBUL'U 2010 YILI AVRUPA KÜLTÜR BAŞKENTİ OLARAK HAZIRLAMAK, 2010 YILINDA YAPILACAK ETKİNLİKLERİ PLANLAMAK VE YÖNETMEK, KAMU VE SİVİL KURUM VE KURULUŞLARIN BU AMAÇLA YAPACAKLARI ÇALIŞMALARDA KOORDİNASYONU SAĞLAMAK ÜZERE 2 KASIM 2007 TARİHİNDE "İSTANBUL 2010 AVRUPA KÜLTÜR BAŞKENTİ AJANSI" KURULMUŞTUR.

Bu faaliyetlerin yanı sıra İstanbul'un şehir kimliği üzerine akademik ve popüler alanlarda yayınlar da kaleme alınmıştır.

İstanbul'un, Avrupa 2010 Kültür Başkenti seçilmesi dolayısıyla yurt içinde ve yurt dışında yeni bir reklam kampanyası başlatılmıştır. Reklam filmlerinde kentin gözde tarihî eserleri bulundukları yerlerden farklı yerlerde gösterilmiştir.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı tarafından 2010 yılı boyunca her ay yapılan faaliyetleri tanıtan, devam eden projeler hakkında bilgi veren ve bir sonraki ayda yapılması öngörülen faaliyetleri değerlendiren e-bültenler yayımlanmıştır. İngilizce ve Türkçe yayımlanan bültenlere, internet üzerinden elektronik kayıt yaptıran herkese erişim imkânı sağlanmıştır.

Yıl boyunca toplam 760 sergi açılmış, çok sayıda konser ve gösteri gerçekleşmiştir. Etkinliklerle yaklaşık 10 milyon izleyiciye ulaşıldığı tahmin edilmektedir.

Kültür ve sanat etkinlikleri sadece İstanbul'un merkezinde yapılmayıp; Küçükçekmece'den, Tuzla'ya, Pendik'e, Sefaköy'e, Esenler'e kadar neredeyse bütün semtlerde gerçekleştirilmiştir. Etkinliklerin yanı sıra sinema filmleri ve belgeseller hazırlanmıştır: İstanbul'un Kutsal Günleri, Kayıp Şehzade Harikalar Diyarında, İstanbul'un Sırları, Yeşilçam Filmlerinde İstanbul gibi...

İstanbul'la ilgili pek çok kitap da hazırlanmıştır. Bunların bazıları, Bizans'tan Günümüze İstanbul Şiirleri, İstanbul Efsaneleri, Öyküleriyle İstanbul Anıtları, İstanbul'un Sokak İsimleri Tarihi, III. Selim: İki Kıtanın Dönemecinde İstanbul'dur.

Uluslararası İstanbul Şiir Festivali ve Edebiyat Festivali, 38. İstanbul Uluslararası Müzik Festivali, Uluslararası Dünya Kukla Festivali, İstanbul Uluslararası Bale Yarışması, "Değişiyorum Farkında mısın?" konseptiyle İstanbul Çocuk ve Gençlik Bienali gibi organizasyonlar düzenlenmiştir.

"İstanbul, Avrupalı Kardeşleriyle Buluşuyor" başlıklı etkinlikler dizisi kapsamında, İstanbul'un 32 ilçe belediyesi ve onların Avrupa ve komşu ülkelerdeki kardeş şehirleriyle ortaklaşa müzik, dans ve halk oyunları etkinlikleri düzenlenmiştir.

Bir Şehir Hikâyesi; Konstantiniye İstanbul, Gelecekten Masallar, Müzik ve İstanbul, Schiller'den Yunus'a, Ruhr'dan İstanbul'a: Barış Köprüsü, İstanbul ve Arp, Yorgo Bacanos İstanbul Uluslararası Ud Festivali,

İstanbul'un İki Kadim Sesi: Ney ve Tanbur gibi yüzlerce müzik projesi gerçekleşmiştir. Uluslararası İstanbul Opera Festivali düzenlenmiş, 21 Haziran Dünya Müzik Günü kapsamında İstanbul'un 39 ilçesinde otobüsler, metro durakları, vapur iskeleleri ve garlar gibi çeşitli kamusal mekânlarında gün boyu süren müzik dinletileri gerçekleştirilmiştir.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı kentsel projeler de gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda Ayasofya Camii, Topkapı Sarayı, Galata Mevlevihanesi'nin restorasyon çalışmalarına destek olunmuştur. Tarihî Yarımada için yeni bir yönetim planı hazırlanmıştır. Adalar Müzesi, Mübadele Müzesi, TÜRVAK Sinema Tiyatro Müzesi'nin açılışlarına önemli katkılarda bulunulmuştur. Kadırga, Kumkapı, Tophane ve Hasköy'de kültür merkezleri açılmıştır.

Ayrıca projeler için, Avrupa ülkelerinden sanatçı ve öğrencilerin gelmesi, aynı şekilde Türkiye'den de sanatçı ve öğrencilerin yurtdışına gönderilerek sürece katılmaları ile kültürler arası iş birliği de sağlanmıştır.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansının, PTT ile gerçekleştirdiği iş birliği kapsamında İstanbul Kültür Başkenti için pul serileri ve zarfları hazırlanmış, darphane tarafından hatıra paraları basılmıştır.

Ülkelerin kültürel kimliklerini tanıtmada önemli katkısı olan Avrupa Kültür Başkenti Projesi, zaten bir kültür başkenti olan İstanbul'un

tarihsel kimliğini ve zengin kültürel mirasını uluslararası boyutuyla yeniden gündeme getirmesi açısından bir fırsat olmuştur. İstanbul'un kültürel mirasını yeniden keşfetmek ve bunu dünya kamuoyuna tanıtmak için gerek sivil toplum kuruluşlarının öncülüğünde gerekse yerel yönetimlerin liderliğinde pek çok önemli çalışma yapılmıştır. İstanbul'un 2010 Avrupa Kültür Başkenti seçilmesinin sosyal ve kültürel canlanmanın yanı sıra turizm alanında da olumlu sonuçları olmuştur. Kültür ve sanat projeleri, festivaller, bienaller gibi uluslararası organizasyonlar, farklı kültürlerden sanatçılar ve izleyiciler arasında kültürel yakınlaştırmayı sağlamış; böylece kültürün bir ülke için önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır.

İslam Dünyası Turizm Başkentleri

İslâmî turizm, küresel turizm endüstrisinin teori ve pratiğinde yeni bir olgudur. Geleneksel olarak İslâmî turizm genellikle sadece hac ve umre ile ilişkilendirilmiştir. Ancak son zamanlarda, dünya genelindeki Müslüman turistlerin iş ve eğlence ile ilgili alanlara artan talepleri neticesine özel tasarlanmış ürün ve hizmetlere ihtiyaç da artmıştır. Müslüman turizm pazarı küresel turizm pazarının en hızlı büyüyen segmentlerinden biri olarak ortaya çıkmıştır.

Endonezya'da Haziran 2014'te 4. İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Üye Ülkelerin Turizm Bakanlıkları Koordinasyon Toplantısında, küresel ekonomi ve turizm endüstrisinde İslâmî değerlere yönelik artan talep konuları görüşülmüştür. Sonuç olarak İİT ilk olarak "İslam Ülkeleri Turizm Başkenti" kavramını ilan etmiş ve 2015 yılı için Kudüs, İslam turizm başkenti olarak seçilmiştir.

İslam Ülkeleri Turizm Başkenti kavramının genel hedefleri arasında İslâmî turizm şehirlerinin ekonomik kalkınması, turizm bilgisinin yaygınlaştırılması, şehirlerdeki turizm altyapısının geliştirilmesi, turizmi teşvik etmek için üye ülkeler arasında rekabet oluşturulması, turizmin geliştirilmesi yoluyla İslâmî dayanışmanın artırılması yer almaktadır.

"İslam Ülkeleri Turizm Başkenti" kavramı Müslüman dünyası için de yeni bir olgudur. İİT, uluslararası ekonomik ve pazarlama gücü nedeniyle üye ülkeleri turizme yöneltmek istemektedir. Eko-turizm, inanç turizmi, sağlık turizmi ve miras turizmi helal tüketime dayalı ilk alanlardır.

Bu kapsamda seçilen İslam Ülkeleri Turizm Başkentleri sırasıyla: 2015 Kudüs, 2016 Konya, 2017 Medine, 2018 Tebriz, 2019 Dhaka, 2020 Kahire ve Buhara, 2021 Medine, 2022 Rabat, 2023 Şanlıurfa ve 2024 yılı için Hive şehirleridir.

Konya

Konya, 2016 yılı için İslam Dünyası Turizm Başkenti olarak ilan edilmiştir. Yıl boyunca Konya için bir dizi etkinlik programı hazırlanmıştır.

Birçoğu İslam kültürü ile ilgili 26 etkinlik ve çok sayıda tanıtım faaliyeti planlanmıştır. Helal Turizm Konferansı, Selçuklular ve Haçlılar Sempozyumu, Kutlu Doğum Haftası Etkinlikleri, Konya Çocuk Filmleri Festivali ve Çocuk Şenliği, Uluslararası Müslümanlar ve Sosyal Bilimler Sempozyumu, öne çıkan etkinlikler arasındadır.

KONYA, 2016 YILI İÇİN İSLAM DÜNYASI TURİZM BAŞKENTİ OLARAK İLAN EDİLMİŞTİR

Konya'nın İslam Dünyası Turizm Başkenti olarak seçilmesiyle İİT'ye üye birçok ülkede kültür ve turizm varlıklarının tanıtımının yapılması amaçlanmıştır. Ancak 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra Türkiye'nin bütün kurumlarında olağanüstü hâl yaşanması 2016 yılı temmuz ayından sonrası için planlanan etkinliklerde ertelemelere veya iptallere neden olmuştur.

Şanlıurfa

Şanlıurfa, İslam İşbirliği Teşkilatı tarafından 2023 İslam Dünyası Turizm Başkenti olarak ilan edilmiştir.

Harran Üniversitesince "Şanlıurfa İslam Dünyası Turizm Başkenti Sanat ve Kültür Şehri Şanlıurfa Sempozyumu" düzenlenmiştir.

Şanlıurfa 2023 İslam Dünyası Turizm Başkenti olarak çok sayıda etkinlik planlanmış olsa da Türkiye'nin 6 Şubat 2023 tarihinde yaşadığı büyük deprem felaketi nedeniyle bu etkinliklerin büyük kısmı maalesef gerçekleştirilememiştir.

Coğrafî İşaretli Ürünler

Coğrafî işaret, tüketiciler için ürünün kaynağını, karakteristik özelliklerini ve ürünün söz konusu karakteristik özellikleri ile coğrafî alan arasındaki bağlantıyı gösteren ve garanti eden kalite işaretidir. Coğrafî işaret tescili ile kalitesi, gelenekselliği, yöreden elde edilen ham maddesi ile yerel niteliklere bağlı olarak belli bir üne kavuşmuş ürünlerin korunması sağlamaktadır. Böylece ürünün yapımında kullanılan ham madde, üretim teknikleri, renk, motif özellikleri, motiflerin anlamları gibi yerel ve geleneksel bilgi de korunmaktadır.

Coğrafî işaretli ürünler ülkelerin kültürel zenginliğinin korunması ve ekonomik değerinin artırılmasına da önemli katkılarda bulunmaktadır. Coğrafî işaret, belirli bir coğrafî alana özgü olarak üretilen ürünlerin niteliklerini, itibarını ve kökenini belirten bir işaretleme sistemidir.

Bu tescil, ürünlerin belirli bir coğrafî bölgeye özgü özelliklerini vurgulayarak hem bu ürünlerin kültürel mirası temsil etmesini sağlamakta hem de ticarî değerini artırmaktadır. Türkiye'de somut ve soyut Millî kültür mirasının korunması ve gelecek nesillere aktarılması için coğrafî işaret tescili gibi önlemlerin önemi büyüktür.

Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT), sınai mülkiyet hakları olan patent, faydalı model, marka, endüstriyel tasarım, coğrafî işaret, entegre devre topoğrafyaları ile geleneksel ürün adı başvurularına ilişkin tescil işlemlerini yürüten ve bu haklara ilişkin uluslararası mevzuat, ulusal mevzuat ve bilinçlendirme faaliyetlerinden sorumlu olan kamu kurumudur.

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'na göre coğrafî işaret, menşe adı ve mahreç işareti aşağıdaki şekilde tanımlanmaktadır:

Coğrafî işaret

Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş ürünü gösteren işarettir. Coğrafî işaretler, menşe adı ya da mahreç işareti olarak tescil edilir. Gıda, tarım, maden, el sanatları, sanayi ürünleri coğrafî işaret tesciline konu olabilir.

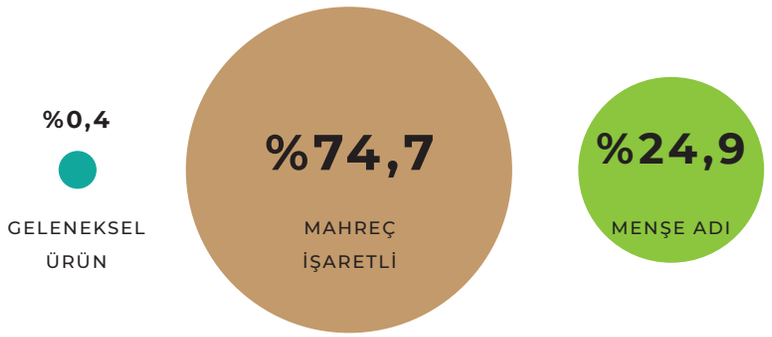
Menşe adı

Bir ürünün, tüm veya esas nitelikleri belirli bir coğrafî alana ait doğal ve beşeri unsurlardan kaynaklanıyorsa bu durumdaki coğrafî işaretlere "menşe adı" denir. Ürünün üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerinin tümünün belirlenen coğrafî alanın sınırları içinde gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu çerçevede menşe adı olarak tescil edilen coğrafî işaretlerin kaynaklandıkları yöre ile bağları çok kuvvetlidir.

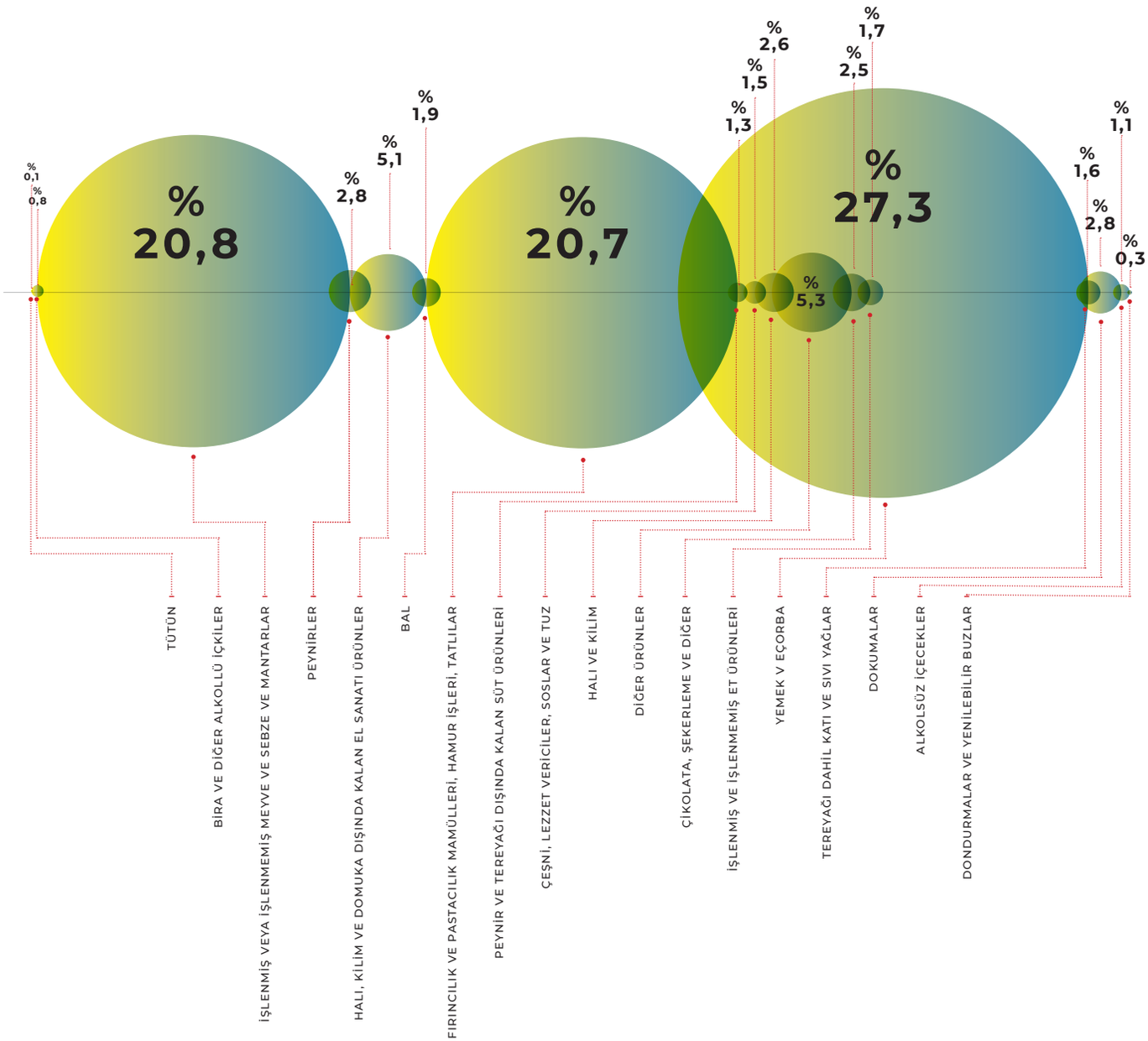
Mahreç işareti

Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibarıyla belirli bir coğrafî alan ile özdeşleşmiş olan; üretim, işleme ya da diğer işlemlerinden en az birinin belirlenmiş coğrafî alan içinde gerçekleşmesi gereken ürünlerin konu olduğu coğrafî işaretlere "mahreç işareti" denir. Ham maddesi veya üretim, işleme aşamalarından biri yörede gerçekleşen bir ürün mahreç işareti olarak tescillendiğinde diğer üretim ve işleme aşamaları, kaynaklandığı yöre dışında da gerçekleştirilebilir.

Sınai mülkiyet hakları koruması dünyanın her yerinde, tescil gerçekleştirilen ülkede geçerlidir. Bu bağlamda, sınai mülkiyet hakları

İNFOGRAFİK: TESCİL TÜRLERİ ORANI

İNFOGRAFİK: TESCİLLİ COĞRAFÎ İŞARETLERİN ÜRÜN GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

kapsamında olan coğrafî işaretlerin ülkemizde gerçekleştirilen tescilleri de yalnızca Türkiye sınırları içinde geçerli olmaktadır. Farklı ülkelerde koruma elde etmek için ya o ülkelerin mevzuatı çerçevesinde tescil başvurusunda bulunmak ya da uluslararası koruma sağlayan sistemler kapsamında başvuru yapmak gerekmektedir.

Bu yollardan biri de Avrupa Birliği ülkelerinin tamamında koruma sağlayan 2012/1151 sayılı Tarım Ürünleri ve Gıda Maddeleri Hakkında Kalite Tasarısı isimli Avrupa Konseyi Tüzüğü çerçevesinde Avrupa Komisyonuna başvuru yapmaktır. Avrupa Komisyonuna sadece tarım ürünleri ve gıda maddeleri ile ilgili coğrafî işaretler için başvuru yapılabilmektedir.

AB nezdinde başvuru yapmak için öncelikle Türkpatent'e başvurularak Türkiye'de coğrafî işaret tescilinin gerçekleştirilmesi gereklidir. Başvurular Türk Patent ve Marka Kurumu aracılığı ile Avrupa Komisyonuna gönderilmektedir.

Coğrafî işaretler, kaynaklandığı ülkedeki adıyla ve Latin harfleriyle yazılışı ile korunmaktadır. Başvurular, AB'nin resmî dillerinden birinde yapılır. AB başvurusu için komisyon tarafından ücret talep edilmemektedir. Avrupa Komisyonunca incelenerek tescil edilmiş coğrafî işaretler ile inceleme aşamasındaki başvurular E-Ambrosia veri tabanında yer almaktadır.

Hâlihazırda AB nezdinde Türkiye'nin 21 coğrafî işareti tescil edilmiştir. Bunlar: Gaziantep Baklavası, Aydın İnciri, Malatya Kayısısı, Aydın Kestanesi, Milas Zeytinyağı, Bayramiç Beyazı, Taşköprü Sarımsağı, Giresun Tombul Fındığı, Antakya Künefesi, Suruç Narı, Çağlayancerit Cevizi, Gemlik Zeytini, Edremit Zeytinyağı, Milas Yağlı Zeytini, Ayaş Domatesi, Maraş Tarhanası, Edremit Körfezi Yeşil Çizik Zeytini, Ezine Peyniri, Safranbolu Safranı, Aydın Memecik Zeytinyağı ve Araban Sarımsağı'dır.

Anlaşmalarla korunan coğrafî işaretler :

Bu kapsamda Güney Kore ve Şili ile imzalanan serbest ticaret anlaşmaları ile Türkiye Tarafından Korunan Güney Kore ve Şili'nin Coğrafî İşaretleri:

- Kore Kırmızı Ginsengi (Goryeo Hongsam)
- Kore Beyaz Ginsengi (Goryeo Baeksam)
- Şili'nin Coğrafî İşareti: Pisco'dur.

Geleneksel Ürün Adı

Menşe adı veya mahreç işareti kapsamına girmeyen ilgili piyasada bir ürünü tarif etmek için geleneksel olarak en az otuz yıl süreyle kullanıldığı kanıtlanan adlar, aşağıdaki şartlardan en az birini sağlaması hâlinde geleneksel ürün adı olarak tanımlanır:

- Geleneksel üretim veya işleme yöntemi yahut geleneksel bileşimden kaynaklanması,
- Geleneksel ham madde veya malzemeden üretilmiş olması.

Avrupa Birliğinde Geleneksel Ürün Adı

Türkiye'de tescil edilen geleneksel ürün adları yalnızca Türkiye sınırları içinde geçerli olmaktadır. Farklı ülkelerde koruma elde etmek için ya o ülkelerin mevzuatı çerçevesinde tescil başvurusunda bulunmak ya da uluslararası koruma sağlayan sistemler kapsamında başvuru yapmak gerekmektedir. Avrupa Birliği ülkelerinin tamamında koruma sağlamak için yine 2012/1151 sayılı Tarım Ürünleri ve Gıda Maddeleri Hakkında Kalite Tasarısı isimli Avrupa Konseyi Tüzüğü çerçevesinde Avrupa Komisyonuna başvuru yapmak gereklidir. AB nezdinde başvuru yapmak için öncelikle TÜRKPATENT'e yapılan başvurunun tescil ile sonuçlanması gerekmektedir. Başvurular doğrudan Avrupa Komisyonuna gönderilmektedir.

21. Yüzyılda Türkiye'nin Kültür Seferberliği

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından hazırlanan "21. Yüzyılda Türkiye'nin Kültür Seferberliği" adlı kitap; Türkiye Cumhuriyeti'nin yakın geçmişte kültür sahasında izlediği çok yönlü politikaların derinlemesine bir analizini sunmaktadır.

Kitap, Türkiye'de kültürel diplomasinin gelişiminden ülke genelinde her alanda artan kültür faaliyetlerine topyekûn bir seferberlik halinde gerçekleştirilen atılımların bir envanteri niteliğini taşımaktadır.

Bu kapsamda kitapta, kültür politikalarının kurumsallaşma süreci ve başlıca kültür politika aktörleri, yeni yasal düzenlemeler ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının gerçekleştirdiği kültürel faaliyetlerine bir bütün halinde yer verilmektedir. Ayrıca kitapta, kültür politikaları; güzel sanatların teşviki, müze ve kütüphanecilik faaliyetleri ile tarihi mirasların ve köklü geleneklerin korunması, turizm alanındaki gelişmeler gibi birçok başlık altında ele alınmaktadır.

CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI

ISBN 978-625-7377-25-6